

The Core International Human Rights Conventions and Optional Protocols

---

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး
သဘောတူစာချုပ်များနှင့်
နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်များ

Bi-lingual version

အင်္ဂလိပ် - မြန်မာ ပေါင်းချုပ်

DENMARK

The Core International Human Rights Conventions & Optional Protocols

---

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး
သဘောတူစာချုပ်များနှင့်
နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်များ

**This book is translated and printed with the support of the
Denmark-Myanmar Programme on Rule of Law and Human Rights.**

ဤစာအုပ်ကို ဒိန်းမတ်-မြန်မာ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေး စီမံကိန်းအစီအစဉ်ဖြင့်
ဘာသာပြန် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

Contents (မာတိက)

Universal Declaration of Human Rights	3
ကမ္ဘာလူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း	၃
International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination	10
လူမျိုးရေးအရ ခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပုံသဏ္ဍာန်အလုံးစုံ ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်	၁၀
International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights	24
စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်.....	၂၄
Optional Protocol to the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights	36
စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်၏ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်.....	၃၆
International Covenant on Civil and Political Rights	47
ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်.....	၄၇
Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights	68
ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၏ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်	၆၈
Second Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights, aiming at the abolition of the death penalty	72
ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်၏ သေဒဏ်ဖျက်သိမ်းရန် ရည်ရွယ်သည့် ဒုတိယနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်	၇၂

Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women	76
အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများအား ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်	၇၆
Optional Protocol to the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women	90
အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားမှုများအား ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်၏ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်	၉၀
Convention on the Rights of the Child	97
ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်	၉၇
Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography	119
ကလေးသူငယ်အရောင်းအဝယ်ပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ်ပြည့်တန်ဆာပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ်ညစ်ညမ်း သရုပ်ဖော်မှုပြုခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသော ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၏ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်	၁၁၉
Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict	129
လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခတွင် ကလေးသူငယ်များပါဝင်မှုနှင့်စပ်လျဉ်းသော ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၏ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်	၁၂၉
Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on a communications procedure	136
ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၏ သတင်းပို့တိုင်တန်းမှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် သက်ဆိုင်သော နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်	၁၃၆

Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment	147
ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသောရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် သို့မဟုတ် လူ့ဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုတို့ကို တားမြစ်ဆန့်ကျင်သည့် သဘောတူစာချုပ်	၁၄၇
Optional Protocol to the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment	162
ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသောရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် သို့မဟုတ် လူ့ဂုဏ်သိက္ခာ ညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုတို့ကို တားမြစ်ဆန့်ကျင်သည့် သဘောတူစာချုပ်၏ ရွေးချယ်ကျင့်သုံးစရာ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်	၁၆၂
International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families	177
ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများနှင့် ၎င်းတို့မိသားစုဝင်များ၏ အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်	၁၇၇
Convention on the Rights of Persons with Disabilities	217
မသန်စွမ်းသူအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်	၂၁၇
Optional Protocol to the Convention on the Rights of Persons with Disabilities	248
မသန်စွမ်းသူများအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၏ ရွေးချယ်ကျင့်သုံးစရာ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်	၂၄၈
International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance	253
လူသားများကို လက်စပျောက်ခံရခြင်းမှ အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်	၂၅၃

Universal Declaration of Human Rights

*Adopted and proclaimed by General Assembly resolution
217 A (III) of 10 December 1948*

PREAMBLE

Whereas recognition of the inherent dignity and of the equal and inalienable rights of all members of the human family is the foundation of freedom, justice and peace in the world,

Whereas disregard and contempt for human rights have resulted in barbarous acts which have outraged the conscience of mankind, and the advent of a world in which human beings shall enjoy freedom of speech and belief and freedom from fear and want has been proclaimed as the highest aspiration of the common people,

Whereas it is essential, if man is not to be compelled to have recourse, as a last resort, to rebellion against tyranny and oppression, that human rights should be protected by the rule of law,

Whereas it is essential to promote the development of friendly relations between nations,

Whereas the peoples of the United Nations have in the Charter reaffirmed their faith in fundamental human rights, in the dignity and worth of the human person and in the equal rights of men and women and have determined to promote social progress and better standards of life in larger freedom,

Whereas Member States have pledged themselves to achieve, in cooperation with the United Nations, the promotion of universal respect for and observance of human rights and fundamental freedoms,

Whereas a common understanding of these rights and freedoms is of the greatest importance for the full realization of this pledge,

ကမ္ဘာ့လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၀) ရက်၊ အထွေထွေညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ်
၂၁၇ က (၃) အရ ပြဋ္ဌာန်းသည်။

ဤစည်းထုတ်ဝေမှုတွင် ဖော်ပြပါ မြန်မာဘာသာပြန် ကမ္ဘာ့လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်းကို အသုံးပြုခွင့် ပေးသော မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်ကို ဒိန်းမတ်-မြန်မာ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေး စီမံကိန်းမှ ကျေးဇူးအထူးတင်ရှိပါသည်။ လူ့အခွင့်အရေး၏ ပြောင်းလဲလာသော တွေးဆချက်များနှင့် လျော်ညီစွာ ကနဦးဘာသာ ပြန်ဆိုခြင်းကို မွမ်းမံထားပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဤဖော်ပြပါ ဘာသာပြန်တွင် မတိကျမှုများ သို့မဟုတ် အမှားများ ရှိပါက စီမံကိန်းသို့သာ ရည်ညွှန်းသင့်ပါသည်။

နိဒါန်း

လူသားအားလုံး၏ မွေးရာပါဂုဏ်သိက္ခာနှင့် တန်းတူညီမျှရှိပြီး ဖယ်ရှားထုတ်ပယ်၍ မရသော အခွင့်အရေးများကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် ဤကမ္ဘာပေါ်တွင် လွတ်လပ်မှု၊ တရားမျှတမှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းမှုတို့အတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ် သောကြောင့်လည်းကောင်း၊

လူ့အခွင့်အရေးကို အလေးမထား မတီမဲ့မြင်ပြုခြင်းသည် လူသားတို့၏ အကောင်းအဆိုး အကြောင်းအကျိုး ဆင်ခြင်နိုင်စွမ်းကို ဖျက်ဆီးသည့် ရိုင်းစိုင်းရက်စက်သော အပြုအမူများ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ သက်ဝင်ယုံကြည်ခွင့်၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်းနှင့် ချို့တဲ့ခြင်းမှ လွတ်ကင်းခွင့်တို့ကို ရရှိခံစားရမည့် လူ့ဘောင်လောကတစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်လာရေးကို သာမန်လူအားလုံး၏ အမြင့်မားဆုံးသော မျှော်မှန်းချက် အဖြစ် ကြေညာပြီး ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊

အာဏာသုံး၍ တရားလက်လွတ်အုပ်ချုပ်မှုနှင့် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုတို့ကို နောက်ဆုံးနည်းလမ်းအနေဖြင့် လူက ဆန့်ကျင်ပုန်ကန်သည့် အခြေအနေသို့ မရောက်ရှိစေရေးအတွက် လူ့အခွင့်အရေးကို ဥပဒေစိုးမိုးမှုဖြင့် ကာကွယ်ပေးရန် မဖြစ်မနေ လိုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊

နိုင်ငံချင်း ချစ်ကြည်ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံမှုဖွံ့ဖြိုးရေးကို မြှင့်တင်ရန် မဖြစ်မနေ လိုအပ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊

ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ပြည်သူ့အပေါင်းတို့သည် အခြေခံလူ့အခွင့်အရေး၊ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် တန်ဖိုး၊ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးတန်းတူအခွင့်အရေးရှိမှုတို့ကို ၎င်းတို့ သက်ဝင်ယုံကြည်ကြောင်း ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်၌ ထပ်မံ အတည်ပြုခဲ့ပြီး၊ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့် လွတ်လပ်မှုအတွင်း လူမှုရေး တိုးတက်ရေးနှင့် လူ့ဘဝအဆင့်အတန်း တိုးတက် ကောင်းမွန်ရေးတို့ကို မြှင့်တင်ရန် သန္နိဋ္ဌာန်ချပြီးဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊

ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတို့သည် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်း၍ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံ လွတ်လပ်ခွင့်များကို ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးက ပိုမိုမြှင့်တင် လေးစားလိုက်နာကျင့်သုံးကြစေရေးအတွက် ဆောင်ရွက်မည်ဟု ကတိပြုပြီးဖြစ်သော ကြောင့်လည်းကောင်း၊

အဆိုပါ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များကို အတူတကွ နားလည်မှုရှိခြင်းသည် ဤကတိကဝတ်ကို အပြည့် အဝ အကောင်အထည်ဖော်စေရေးအတွက် အရေးကြီးဆုံးဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊

Now, therefore,

The General Assembly

Proclaims this Universal Declaration of Human Rights as a common standard of achievement for all peoples and all nations, to the end that every individual and every organ of society, keeping this Declaration constantly in mind, shall strive by teaching and education to promote respect for these rights and freedoms and by progressive measures, national and international, to secure their universal and effective recognition and observance, both among the peoples of Member States themselves and among the peoples of territories under their jurisdiction.

Article 1

All human beings are born free and equal in dignity and rights. They are endowed with reason and conscience and should act towards one another in a spirit of brotherhood.

Article 2

Everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth in this Declaration, without distinction of any kind, such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status.

Furthermore, no distinction shall be made on the basis of the political, jurisdictional or international status of the country or territory to which a person belongs, whether it be independent, trust, non-self-governing or under any other limitation of sovereignty.

Article 3

Everyone has the right to life, liberty and the security of person.

Article 4

No one shall be held in slavery or servitude; slavery and the slave trade shall be prohibited in all their forms.

Article 5

No one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

Article 6

Everyone has the right to recognition everywhere as a person before the law.

လူတိုင်း၊ အဖွဲ့အစည်းတိုင်းက ဤကြေညာစာတမ်းကို အစဉ်နာလုံးသွင်းလျက် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးတွင် အဆိုပါ အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များကို လေးစားကြစေရန် သင်ကြားခြင်း၊ အသိပညာပေးခြင်းဖြင့် အားထုတ်ကြစေရန် အတွက်လည်းကောင်း၊ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့် ထိုနိုင်ငံတို့၏ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာအောက်ရှိ နယ်ပယ်အတွင်းမှ တိုင်းသူပြည်သားများက အဆိုပါအခွင့်အရေးနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များကို ကျယ်ပြန့်ထိရောက်စွာ အသိအမှတ်ပြု လိုက်နာ ကျင့်သုံးစေရန်အလို့ငှာ နိုင်ငံအဆင့်နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဆင့်တို့တွင် တိုးတက်သော အစီအမံများဖြင့် အားထုတ်ကြ စေရန်အတွက်လည်းကောင်း ရည်ရွယ်လျက်၊ နိုင်ငံခပ်သိမ်း၊ လူခပ်သိမ်းတို့ အောင်မြင်မှုရရှိရန် ဆောင်ရွက်ကြရမည့် အားလုံးနှင့်ဆိုင်သော စံတစ်ရပ်အဖြစ် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံက ဤကမ္ဘာလူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်းကို ယခုထုတ်ပြန်ကြေညာလိုက်သည်။

အပိုဒ် (၁)

လူသားအားလုံးသည် လွတ်လပ်သူများအဖြစ် မွေးဖွားလာကြပြီး ဂုဏ်သိက္ခာနှင့်အခွင့်အရေးများ တန်းတူ ရည်တူ ရှိကြသည်။ လူတို့၌ ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့် အမှားအမှန် ဝေဖန်ပိုင်းခြားနိုင်သော အသိဉာဏ်ရှိကြ၍၊ တစ်ဦးကို တစ်ဦး ညီရင်းအစ်ကို စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ဆက်ဆံကျင့်သုံးသင့်သည်။

အပိုဒ် (၂)

လူတိုင်းသည် လူမျိုး၊ အသားအရောင်၊ အမျိုးသား အမျိုးသမီး၊ ဘာသာစကား၊ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ၊ နိုင်ငံရေး သို့မဟုတ် အခြားအယူအဆ၊ နိုင်ငံသား သို့မဟုတ် လူမှုအဆင့်အတန်းနှင့်ဆိုင်သော ဇာစ်မြစ်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာဂုဏ်၊ မျိုးရိုး ဇာတိဂုဏ်နှင့် အခြားအဆင့်အတန်းစသည့် ခွဲခြားမှုမျိုး မရှိစေဘဲ ဤကြေညာစာတမ်းတွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် အခွင့်အရေး နှင့် လွတ်လပ်ခွင့်အားလုံးကို ခံစားခွင့်ရှိသည်။ ထို့ပြင် တစ်ဦးတစ်ယောက်နေထိုင်ရာ နိုင်ငံ သို့မဟုတ် နယ်မြေဒေသသည် အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် လွတ်လပ်သည့်နယ်မြေဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်အာဏာ မရရှိသောနယ်မြေဖြစ်စေ သို့မ ဟုတ် အချုပ်အခြာအာဏာ တစ်စုံတစ်ရာ ကန့်သတ်မှုရှိသည့် နယ်မြေဖြစ်စေ ယင်း၏နိုင်ငံရေး၊ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့် သို့မ ဟုတ် နိုင်ငံတကာအဆင့်အတန်းတစ်ခုခုကို အခြေပြု၍ ခွဲခြားမှု မပြုလုပ်ရ။

အပိုဒ် (၃)

လူတိုင်းတွင် အသက်ရှင်သန်ခွင့်၊ လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် လူပုဂ္ဂိုလ် လုံခြုံမှု ရခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၄)

မည်သူ့ကိုမျှ ကျေးကျွန်အဖြစ် သို့မဟုတ် အစေအပါးအဖြစ် မပြုရ။ ကျွန်ုပ်ပြုခြင်းနှင့် ကျွန်ုပ်အရောင်းအဝယ်ပြုခြင်း ပုံစံ အားလုံးကို ပိတ်ပင်တားမြစ်ရမည်။

အပိုဒ် (၅)

မည်သူ့ကိုမျှ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း သို့မဟုတ် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော၊ လူမဆန်သော၊ လူ့သိက္ခာညှိုးနွမ်း စေသော ပြုမူဆက်ဆံခြင်း သို့မဟုတ် အပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းမပြုရ။

အပိုဒ် (၆)

လူတိုင်းသည် ဥပဒေအရာ၌ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအဖြစ်ဖြင့် နေရာတိုင်းတွင် အသိအမှတ်ပြုခြင်းကို ခံယူပိုင်ခွင့်ရှိ သည်။

Article 7

All are equal before the law and are entitled without any discrimination to equal protection of the law. All are entitled to equal protection against any discrimination in violation of this Declaration and against any incitement to such discrimination.

Article 8

Everyone has the right to an effective remedy by the competent national tribunals for acts violating the fundamental rights granted him by the constitution or by law.

Article 9

No one shall be subjected to arbitrary arrest, detention or exile.

Article 10

Everyone is entitled in full equality to a fair and public hearing by an independent and impartial tribunal, in the determination of his rights and obligations and of any criminal charge against him.

Article 11

1. Everyone charged with a penal offence has the right to be presumed innocent until proved guilty according to law in a public trial at which he has had all the guarantees necessary for his defence.
2. No one shall be held guilty of any penal offence on account of any act or omission which did not constitute a penal offence, under national or international law, at the time when it was committed. Nor shall a heavier penalty be imposed than the one that was applicable at the time the penal offence was committed.

Article 12

No one shall be subjected to arbitrary interference with his privacy, family, home or correspondence, nor to attacks upon his honour and reputation. Everyone has the right to the protection of the law against such interference or attacks.

အပိုဒ် (၇)

လူအားလုံးတို့သည် ဥပဒေအရာ၌ တန်းတူရည်တူရှိကြပြီး ဥပဒေ၏ တန်းတူကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကို မည်သည့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမျှ မရှိစေဘဲ ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ဤကြေညာစာတမ်းကို ဖောက်ဖျက်၍ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမှလည်းကောင်း၊ ထိုသို့ခွဲခြားဆက်ဆံရန် လှုံ့ဆော်ခြင်းမှလည်းကောင်း၊ တူညီသော ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကို ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၈)

လူတိုင်းသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ သို့မဟုတ် ဥပဒေအရ ၎င်းအား ခံစားခွင့်ပြုထားသည့် မူလအခွင့်အရေး များကို ဖောက်ဖျက်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူသည် စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသော နိုင်ငံတော်ခုံရုံးများ၏ ထိရောက်သော ကုစားပေးမှုကို ရပိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၉)

မည်သူမျှ မတရားဖမ်းဆီးခြင်း၊ မတရားချုပ်နှောင်ခြင်း၊ မတရားပြည်နှင်ခြင်း မခံစေရ။

အပိုဒ် (၁၀)

လူတိုင်းသည် ၎င်းတို့၏အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်ရှိမှုများကို အဆုံးအဖြတ်ခံရာတွင်လည်းကောင်း၊ ၎င်းအပေါ် ပြစ်မှု ကြောင်းအရ စွပ်စွဲချက်ကို အဆုံးအဖြတ်ခံရာတွင်လည်းကောင်း လွတ်လပ်၍ ဘက်လိုက်မှုမရှိသော တရားရုံးတစ်ရပ်က အများ ပြည်သူ့ရှေ့မှောက်တွင် တရားမျှတစွာ ကြားနာစစ်ဆေးခြင်းကို တန်းတူရည်တူ အပြည့်အဝ ရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၁၁)

၁။ ပြစ်မှုတစ်ရပ်ဖြင့် တရားစွဲဆိုခံရသော လူတိုင်းသည် စွပ်စွဲခံရသည့်ပြစ်မှုအတွက် ခုခံချေပရန် လိုအပ်သည့်အာမခံ ချက်ရှိသော၊ အများပြည်သူရှေ့မှောက်၌ စစ်ဆေးသော တရားရုံးက ဥပဒေနှင့်အညီ ကြားနာစစ်ဆေးပြီး ပြစ်မှုကျူးလွန်သည် ဟု ထင်ရှားစီရင်မှု မခံရမချင်း အပြစ်မဲ့သူဟူ၍ မှတ်ယူခြင်းခံထိုက်သည့် အခွင့်အရေးရှိသည်။

၂။ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည့်အချိန်တွင် ပြည်တွင်းဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေအရဖြစ်စေ လုပ်ရပ် သို့မ ဟုတ် ပျက်ကွက်မှု တစ်ရပ်သည် ပြစ်မှုမမြောက်ပါက ထိုလုပ်ရပ် သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှုအတွက် မည်သူမျှ အပြစ်မရှိစေရ။ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည့် အချိန်ကာလတွင် ထိုက်သင့်စေနိုင်သော ပြစ်ဒဏ်ထက် ပိုမိုကြီးလေးသော ပြစ်ဒဏ်ကို ထိုက်သင့်စေခြင်း မရှိစေရ။

အပိုဒ် (၁၂)

မည်သူမျှ မိမိ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးလွတ်လပ်ခွင့်၊ မိသားစု၊ နေအိမ် သို့မဟုတ် စာပေးစာယူကိစ္စရပ်များတွင် မတရား ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ မိမိ၏ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမှုအား ပုတ်ခတ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း မခံရစေရ။ လူတိုင်းသည် ထိုသို့ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း သို့မဟုတ် ပုတ်ခတ်ခြင်းတို့မှ ဥပဒေအရ အကာအကွယ်ရပိုင်ခွင့်ရှိ သည်။

Article 13

1. Everyone has the right to freedom of movement and residence within the borders of each State.
2. Everyone has the right to leave any country, including his own, and to return to his country.

Article 14

1. Everyone has the right to seek and to enjoy in other countries asylum from persecution.
2. This right may not be invoked in the case of prosecutions genuinely arising from non-political crimes or from acts contrary to the purposes and principles of the United Nations.

Article 15

1. Everyone has the right to a nationality.
2. No one shall be arbitrarily deprived of his nationality nor denied the right to change his nationality.

Article 16

1. Men and women of full age, without any limitation due to race, nationality or religion, have the right to marry and to found a family. They are entitled to equal rights as to marriage, during marriage and at its dissolution.
2. Marriage shall be entered into only with the free and full consent of the intending spouses.
3. The family is the natural and fundamental group unit of society and is entitled to protection by society and the State.

Article 17

1. Everyone has the right to own property alone as well as in association with others.
2. No one shall be arbitrarily deprived of his property.

အပိုဒ် (၁၃)

- ၁။ လူတိုင်းတွင် နိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ်အတွင်း၌ လွတ်လပ်စွာ သွားလာရွှေ့ပြောင်းခွင့်နှင့် နေထိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- ၂။ လူတိုင်းတွင် မိမိ၏နိုင်ငံအပါအဝင် မည်သည့်နိုင်ငံမှမဆို ထွက်ခွာပိုင်ခွင့်နှင့် မိမိ၏နိုင်ငံသို့ ပြန်လာပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၁၄)

- ၁။ လူတိုင်းသည် ဖိစီးနှိပ်စက်မှုမှ လွတ်ကင်းရန် အခြားနိုင်ငံများ၌ ခိုလှုံခွင့်ကို တောင်းခံပိုင်ခွင့်နှင့် ရရှိခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- ၂။ နိုင်ငံရေးနှင့် မပတ်သက်သည့် ပြစ်မှုများ၊ ကုလသမဂ္ဂ၏ရည်ရွယ်ချက်နှင့် အခြေခံမူများကို ဆန့်ကျင်သော အပြုအမူများမှ အမှန်တကယ်ပေါ်ထွက်လာသည့် တရားစွဲဆိုသော အမှုများတွင် အထက်ပါအခွင့်အရေးကို ကိုးကားအသုံးပြုခွင့် မရှိစေရ။

အပိုဒ် (၁၅)

- ၁။ လူတိုင်းသည် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားအဖြစ် ခံယူခွင့်ရှိသည်။
- ၂။ မည်သူမျှ မိမိ၏နိုင်ငံသားဖြစ်မှုကို မတရားရုပ်သိမ်းခြင်းမခံရစေရ။ မိမိ၏နိုင်ငံသားဖြစ်မှု ပြောင်းလဲနိုင်သည့် အခွင့်အရေးကိုလည်း ငြင်းပယ်ခြင်းမခံရစေရ။

အပိုဒ် (၁၆)

- ၁။ အရွယ်ရောက်ပြီးသော ယောက်ျားနှင့် မိန်းမတို့တွင် လူမျိုး၊ နိုင်ငံသား သို့မဟုတ် ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာကို အကြောင်းပြု၍ ကန့်သတ်ချက် တစ်စုံတစ်ရာမရှိစေဘဲ ထိမ်းမြားလက်ထပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် မိသားစု ထူထောင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ၎င်းတို့သည် လက်ထပ်ရာတွင် လည်းကောင်း၊ အကြင်လင်မယားအဖြစ် ပေါင်းသင်းနေစဉ်တွင်လည်းကောင်း၊ ကွာရှင်းပြတ်စဲသည့်အခါတွင်လည်းကောင်း တန်းတူရည်တူအခွင့်အရေးများ ရရှိခွင့်ရှိသည်။
- ၂။ အိမ်ထောင်ဖက်ဖြစ်လာမည့်သူတို့၏ လွတ်လပ်သော သဘောဆန္ဒအပြည့်အဝရှိမှုသာလျှင် ထိမ်းမြားလက်ထပ်ခြင်း ပြုရမည်။
- ၃။ မိသားစုသည် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ သဘာဝကျသောအခြေခံအဖွဲ့ဖြစ်ပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် နိုင်ငံတော်၏ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကို ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၁၇)

- ၁။ လူတိုင်းတွင် မိမိတစ်ဦးချင်းသော်လည်းကောင်း၊ အခြားသူများနှင့် စုပေါင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စည်းဥစ္စာကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- ၂။ မည်သူမျှ မိမိပိုင်ပစ္စည်းဥစ္စာကို မတရားသိမ်းယူခြင်း မခံထိုက်စေရ။

Article 18

Everyone has the right to freedom of thought, conscience and religion; this right includes freedom to change his religion or belief, and freedom, either alone or in community with others and in public or private, to manifest his religion or belief in teaching, practice, worship and observance.

Article 19

Everyone has the right to freedom of opinion and expression; this right includes freedom to hold opinions without interference and to seek, receive and impart information and ideas through any media and regardless of frontiers.

Article 20

1. Everyone has the right to freedom of peaceful assembly and association.
2. No one may be compelled to belong to an association.

Article 21

1. Everyone has the right to take part in the government of his country, directly or through freely chosen representatives.
2. Everyone has the right to equal access to public service in his country.
3. The will of the people shall be the basis of the authority of government; this will shall be expressed in periodic and genuine elections which shall be by universal and equal suffrage and shall be held by secret vote or by equivalent free voting procedures.

Article 22

Everyone, as a member of society, has the right to social security and is entitled to realization, through national effort and international cooperation and in accordance with the organization and resources of each State, of the economic, social and cultural rights indispensable for his dignity and the free development of his personality.

Article 23

1. Everyone has the right to work, to free choice of employment, to just and favourable conditions of work and to protection against unemployment.
2. Everyone, without any discrimination, has the right to equal pay for equal work.

အပိုဒ် (၁၈)

လူတိုင်းတွင် လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်ခွင့်၊ အမှားအမှန်ဝေဖန်ပိုင်းခြားခွင့်နှင့် ကိုးကွယ်ခွင့်ရှိသည်။ အဆိုပါအခွင့်အရေးများတွင် မိမိကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ သို့မဟုတ် သက်ဝင်ယုံကြည်ချက်ကို လွတ်လပ်စွာ ပြောင်းလဲခွင့်အပြင်၊ တစ်ဦးချင်းဖြစ်စေ၊ အများနှင့်စုပေါင်း၍ဖြစ်စေ မိမိကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ သို့မဟုတ် သက်ဝင်ယုံကြည်မှုကို အများပြည်သူရှေ့မှောက်၌ဖြစ်စေ၊ သီးခြားဖြစ်စေ လွတ်လပ်စွာသင်ပြခွင့်၊ ကျင့်သုံးခွင့်၊ ဝတ်ပြုကိုးကွယ်ခွင့်နှင့် ဆောက်တည်ခွင့်တို့လည်း ပါဝင်သည်။

အပိုဒ် (၁၉)

လူတိုင်းတွင် လွတ်လပ်စွာထင်မြင်ယူဆခွင့်နှင့် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ခွင့် ရှိသည်။ အဆိုပါ အခွင့်အရေးများတွင် ထင်မြင်ယူဆချက်များကို အနှောင့်အယှက်ကင်းစွာဖြင့် လွတ်လပ်စွာ စွဲကိုင်ခွင့်အပြင် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အတွေးအခေါ်အယူအဆများကို သတင်းမီဒီယာတစ်ရပ်ရပ်မှတစ်ဆင့် နယ်နိမိတ်အပိုင်းအခြားမရှိ ရှာဖွေဆည်းပူးခွင့်၊ လက်ခံခွင့်နှင့် ဖြန့်ချိခွင့်တို့လည်း ပါဝင်သည်။

အပိုဒ် (၂၀)

- ၁။ လူတိုင်းတွင် ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးခွင့်နှင့် အသင်း/အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခွင့်တို့ကို လွတ်လပ်စွာကျင့်သုံးခွင့်ရှိသည်။
- ၂။ အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်တွင် ပါဝင်စေရန် မည်သူ့ကိုမျှ အတင်းအကျပ်မပြုရ။

အပိုဒ် (၂၁)

- ၁။ လူတိုင်းတွင် မိမိနိုင်ငံ၏ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၌ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်သည့်ကိုယ်စားလှယ်များမှတစ်ဆင့်ဖြစ်စေ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။
- ၂။ လူတိုင်းတွင် မိမိနိုင်ငံအတွင်း၌ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများကို တန်းတူရည်တူ လက်လှမ်းမီခွင့်ရှိသည်။
- ၃။ အစိုးရအုပ်ချုပ်မှုအာဏာသည် ပြည်သူပြည်သားတို့၏ဆန္ဒအပေါ် အခြေခံရမည်။ လူတိုင်းပါဝင်၍ တန်းတူညီမျှ ဆန္ဒမဲပေးနိုင်ခွင့်ရှိပြီး လျှို့ဝှက်မဲပေးစနစ်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အလားတူလွတ်လပ်သော မဲပေးစနစ်ဖြင့် ဖြစ်စေ အချိန်ကာလအပိုင်းအခြားအလိုက် ကျင်းပသော စစ်မှန်သည့်ရွေးကောက်ပွဲများတွင် အဆိုပါဆန္ဒကို ဖော်ထုတ်ရမည်။

အပိုဒ် (၂၂)

လူတိုင်းတွင် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးအနေဖြင့် လူမှုဘဝလုံခြုံရေး ရယူပိုင်ခွင့်ရှိသည့်အပြင်၊ မိမိနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းမှုနှင့် အရင်းအမြစ်တို့အရ အမျိုးသားကြိုးပမ်းမှုနှင့် နိုင်ငံတကာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတို့ဖြင့် မိမိ၏ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး လွတ်လပ်စွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအခွင့်အရေးများကို ရရှိခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၂၃)

- ၁။ လူတိုင်းတွင် အလုပ်လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ မိမိနှစ်သက်ရာအလုပ်အကိုင်ကို လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်၊ တရားမျှတ၍ အဆင်ပြေမှုရှိသော လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေများ ရပိုင်ခွင့်နှင့် အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ခြင်းမှ အကာအကွယ် ရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- ၂။ လူတိုင်းတွင် တူညီသော အလုပ်အတွက် တူညီသောလုပ်ခကြေးငွေကို ခွဲခြားမှုတစ်စုံတစ်ရာ မရှိစေဘဲ ရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

3. Everyone who works has the right to just and favourable remuneration ensuring for himself and his family an existence worthy of human dignity, and supplemented, if necessary, by other means of social protection.

4. Everyone has the right to form and to join trade unions for the protection of his interests.

Article 24

Everyone has the right to rest and leisure, including reasonable limitation of working hours and periodic holidays with pay.

Article 25

1. Everyone has the right to a standard of living adequate for the health and well-being of himself and of his family, including food, clothing, housing and medical care and necessary social services, and the right to security in the event of unemployment, sickness, disability, widowhood, old age or other lack of livelihood in circumstances beyond his control.

2. Motherhood and childhood are entitled to special care and assistance. All children, whether born in or out of wedlock, shall enjoy the same social protection.

Article 26

1. Everyone has the right to education. Education shall be free, at least in the elementary and fundamental stages. Elementary education shall be compulsory. Technical and professional education shall be made generally available and higher education shall be equally accessible to all on the basis of merit.

2. Education shall be directed to the full development of the human personality and to the strengthening of respect for human rights and fundamental freedoms. It shall promote understanding, tolerance and friendship among all nations, racial or religious groups, and shall further the activities of the United Nations for the maintenance of peace.

3. Parents have a prior right to choose the kind of education that shall be given to their children.

၃။ အလုပ်လုပ်သည့်လူတိုင်းတွင် မိမိနှင့် မိမိ၏မိသားစုအတွက် လူ့ဂုဏ်သိက္ခာနှင့်ထိုက်တန်သော ဘဝရပ်တည်မှုကို အာမခံနိုင်မည့် တရားမျှတ၍ လျော်ကန်သင့်မြတ်သော အခကြေးငွေ ရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ လိုအပ်လျှင် အခြားလူမှုရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုများကိုလည်း ဖြည့်စွက်ရရှိခံစားပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

၄။ လူတိုင်းတွင် မိမိ၏အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်ရန်အတွက် အလုပ်သမားသမဂ္ဂများဖွဲ့စည်းခွင့်နှင့် ယင်းသမဂ္ဂများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၂၄)

လူတိုင်းတွင် ကြောင်းကျိုးလျော်ညီစွာ ကန့်သတ်ထားသည့် အလုပ်ချိန်နာရီနှင့် လစာခံစားခွင့်ရှိသော အခါကာလအားလျော်စွာ သတ်မှတ်ထားသည့် အလုပ်အားလပ်ရက်များအပါအဝင် အနားယူခွင့်နှင့် အားလပ်ခွင့်တို့ကို ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၂၅)

၁။ လူတိုင်းတွင် အစားအစာ၊ အဝတ်အထည်၊ နေအိမ်၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် လိုအပ်သည့် လူမှုအထောက်အပံ့များအပါအဝင် မိမိနှင့် မိမိ၏မိသားစုကျန်းမာရေးနှင့် ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ အေးချမ်းစွာနေထိုင်နိုင်ရေးအတွက် လုံလောက်သည့် လူနေမှုအဆင့်အတန်းကို ရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ထို့ပြင် အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေးချို့တဲ့ခြင်း၊ မသန်စွမ်းဖြစ်ခြင်း၊ မုဆိုးမဖြစ်ခြင်း၊ အသက်အရွယ်အိုမင်းခြင်း သို့မဟုတ် မိမိမတတ်စွမ်းနိုင်သော အခြေအနေများကြောင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း မပြုနိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့လျှင် ဘဝလုံခြုံမှုရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၂။ မိခင်ဘဝနှင့် ကလေးသူငယ်ဘဝတို့တွင် အထူးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် ကူညီမှုကို ရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ တရားဝင်လက်ထပ်၍ ဖြစ်စေ၊ တရားဝင်လက်မထပ်ဘဲဖြစ်စေ မွေးဖွားလာသောကလေးအားလုံးသည် တူညီသော လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကို ခံစားခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၂၆)

၁။ လူတိုင်းတွင် ပညာသင်ယူခွင့်ရှိသည်။ ပညာသင်ကြားရေးသည် အနည်းဆုံး မူလတန်းနှင့် အခြေခံအဆင့်တို့တွင် အခမဲ့ဖြစ်ရမည်။ မူလတန်းပညာသည် မသင်မနေရဖြစ်ရမည်။ စက်မှုလက်မှုနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာများကို လူအများသင်ယူနိုင်စေရမည်ဖြစ်ပြီး အဆင့်မြင့်ပညာရေးကို အရည်အချင်းပေါ်အခြေခံ၍ အားလုံးတန်းတူရည်တူ လက်လှမ်းမီနိုင်စေရမည်။

၂။ ပညာရေးကို လူသားတို့၏ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး အပြည့်အဝဖွံ့ဖြိုးစေရန်နှင့် လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များကို ပိုမိုလေးစားလာစေရန် ဦးတည်သင်ကြားစေရမည်။ ပညာရေးသည် နိုင်ငံအားလုံးအတွင်း၊ လူမျိုး သို့မဟုတ် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအုပ်စုများအတွင်း နားလည်မှု၊ သည်းခံမှုနှင့် ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုတို့ မြှင့်တင်ရမည်ဖြစ်ပြီး ငြိမ်းချမ်းရေးထိန်းသိမ်းမှုအတွက် ကုသသမဂ္ဂ၏ဆောင်ရွက်ချက်များကို တိုးမြှင့်စေရမည်။

၃။ မိမိတို့၏ ကလေးပညာရေးကို ရွေးချယ်ရာ၌ မိဘတို့တွင် လက်ဦးအခွင့်အရေးရှိသည်။

Article 27

1. Everyone has the right freely to participate in the cultural life of the community, to enjoy the arts and to share in scientific advancement and its benefits.
2. Everyone has the right to the protection of the moral and material interests resulting from any scientific, literary or artistic production of which he is the author.

Article 28

Everyone is entitled to a social and international order in which the rights and freedoms set forth in this Declaration can be fully realized.

Article 29

1. Everyone has duties to the community in which alone the free and full development of his personality is possible.
2. In the exercise of his rights and freedoms, everyone shall be subject only to such limitations as are determined by law solely for the purpose of securing due recognition and respect for the rights and freedoms of others and of meeting the just requirements of morality, public order and the general welfare in a democratic society.
3. These rights and freedoms may in no case be exercised contrary to the purposes and principles of the United Nations.

Article 30

Nothing in this Declaration may be interpreted as implying for any State, group or person any right to engage in any activity or to perform any act aimed at the destruction of any of the rights and freedoms set forth herein.

အပိုဒ် (၂၇)

၁။ လူတိုင်းတွင် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ယဉ်ကျေးမှုဘဝ၌ လွတ်လပ်စွာပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်၊ အနုပညာကို လွတ်လပ်စွာခံစားခွင့်နှင့် သိပ္ပံပညာတိုးတက်မှုနှင့် ၎င်း၏အကျိုးရလဒ်များကို လွတ်လပ်စွာ မျှဝေခံစားခွင့်ရှိသည်။

၂။ လူတိုင်းတွင် မိမိ၏ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ကြံစည်ဖန်တီးထုတ်လုပ်သော သိပ္ပံပညာမှဖြစ်စေ၊ အနုပညာမှဖြစ်စေ ဖြစ်ထွန်းလာသည့် ဂုဏ်နှင့်ရုပ်ဝတ္ထု အကျိုးကျေးဇူးများကို ကာကွယ်မှုရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၂၈)

လူတိုင်းသည် ဤကြေညာစာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည့် အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များကို အပြည့်အဝ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည့် လူမှုရေးစနစ်နှင့် နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေး စနစ်တစ်ရပ်ကို ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၂၉)

၁။ လူတိုင်းသည် မိမိ၏ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကို လူ့အသိုက်အဝန်းအတွင်း၌သာ လွတ်လပ်ပြည့်ဝစွာ ဖွံ့ဖြိုးစေနိုင်သည်ဖြစ်၍ ယင်းအသိုက်အဝန်းအပေါ် တာဝန်ရှိသည်။

၂။ မိမိ၏အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များကို ကျင့်သုံးရာတွင် လူတိုင်းသည် အခြားသူများ၏ အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များကို အသိအမှတ်ပြု၍ လေးစားရန်အလို့ငှာလည်းကောင်း၊ ဒီမိုကရေစီလူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် တရားမျှတသော လိုအပ်ချက်များဖြစ်သည့် ကိုယ်ကျင့်တရား၊ အများပြည်သူ အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် အကျိုးစီးပွားဖြစ်ထွန်းရေးတို့ကို ဖြည့်ဆည်းရန်အလို့ငှာလည်းကောင်း၊ ဥပဒေအရ သတ်မှတ်ထားသည့် ကန့်သတ်ချက်များအတိုင်းသာ ကျင့်သုံးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၃။ အဆိုပါ အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များကို မည်သည့်ကိစ္စတွင်မျှ ကုလသမဂ္ဂ၏ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် အခြေခံမူများကို ဆန့်ကျင်၍ ကျင့်သုံးခြင်းမပြုရ။

အပိုဒ် (၃၀)

နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအတွက်ဖြစ်စေ၊ လူတစ်စုအတွက်ဖြစ်စေ၊ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်အတွက်ဖြစ်စေ၊ ဤကြေညာစာတမ်းပါ အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များကို ပျက်စီးရာပျက်စီးကြောင်း ရည်ရွယ်လျက် တစ်စုံတစ်ခုသော ဆောင်ရွက်ချက်တွင် ပါဝင်ရန် သို့မဟုတ် ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန် အခွင့်ရှိသည်ဟူ၍ ဤကြေညာစာတမ်းပါ စာသားတစ်ရပ်ရပ်ကို အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူခြင်း မရှိစေရ။

International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination

Adopted by General Assembly resolution 2106 A (XX) of 21 December 1965

ENTRY INTO FORCE: 4 January 1969

The States Parties to this Convention,

Considering that the Charter of the United Nations is based on the principles of the dignity and equality inherent in all human beings, and that all Member States have pledged themselves to take joint and separate action, in cooperation with the Organization, for the achievement of one of the purposes of the United Nations which is to promote and encourage universal respect for and observance of human rights and fundamental freedoms for all, without distinction as to race, sex, language or religion,

Considering that the Universal Declaration of Human Rights proclaims that all human beings are born free and equal in dignity and rights and that everyone is entitled to all the rights and freedoms set out therein, without distinction of any kind, in particular as to race, colour or national origin,

Considering that all human beings are equal before the law and are entitled to equal protection of the law against any discrimination and against any incitement to discrimination,

Considering that the United Nations has condemned colonialism and all practices of segregation and discrimination associated therewith, in whatever form and wherever they exist, and that the Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and Peoples of 14 December 1960 (General Assembly resolution 1514 (XV)) has affirmed and solemnly proclaimed the necessity of bringing them to a speedy and unconditional end,

Considering that the United Nations Declaration on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination of 20 November 1963 (General Assembly resolution 1904 (XVIII)) solemnly affirms the necessity of speedily eliminating racial discrimination throughout the world in all its forms and manifestations and of securing understanding of and respect for the dignity of the human person,

လူမျိုးရေးအရ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပုံသဏ္ဍာန် အလုံးစုံပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်

၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၁) ရက်နေ့တွင်

အထွေထွေညီလာခံဆုံးဖြတ်ချက် အမှတ် ၂၀၁၆ (က) (၂၀) အရ ပြဋ္ဌာန်းသည်။

အာဏာတည်ရက် - ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၄) ရက်။

ဤ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည်-

ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာချုပ်သည် လူသားမျိုးနွယ်အားလုံး၏ မွေးရာပါဂုဏ်သိက္ခာနှင့် တန်းတူညီမျှမှုဆိုင်ရာ အခြေခံ မူများအား အခြေပြုထားသည့်အပြင် ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာချုပ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် နိုင်ငံများအနေဖြင့် လူမျိုး၊ လိင်၊ ဘာသာစကား သို့မဟုတ် သာသာရေးခွဲခြားမှုမရှိစေဘဲ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များအားလုံးကို တစ် ကမ္ဘာလုံးက လေးစားလိုက်နာစေရေးအတွက် တိုက်တွန်း၍ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်သည့် ကုလသမဂ္ဂ၏ ရည်ရွယ်ချက်တစ်ရပ်ကို အောင်မြင်မှုရရှိစေရန် အလို့ငှာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် နိုင်ငံများအကြား ပူးတွဲ၍သော်လည်းကောင်း၊ သီးခြားဖြင့်သော်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်သွားရန် ကတိပြုထားခဲ့ကြောင်းကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍လည်းကောင်း၊

ကမ္ဘာလူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်းတွင် အထူးသဖြင့် လူမျိုး၊ အသားအရောင် သို့မဟုတ် နိုင်ငံသားဖြစ်တည်မှု စသည့် မည်သည့်ခွဲခြားခြင်းမျှ မရှိစေဘဲ အဆိုပါကြေညာစာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသော လူ့အခွင့်အရေးနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များ အားလုံးကို လူတိုင်းရရှိခံစားနိုင်စေရန်နှင့် လူသားအားလုံးသည် လွတ်လပ်သူများအဖြစ် မွေးဖွားလာကြပြီး ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် အခွင့်အရေး တန်းတူရှိကြောင်းကို ထုတ်ဖော်ကြေညာထားသည်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍လည်းကောင်း၊

လူသားတိုင်းသည် ဥပဒေ၏ရှေ့မှောက်တွင် အခွင့်အရေးတန်းတူရှိကြပြီး ခွဲခြားခြင်းနှင့် ခွဲခြားမှုပြုရန် လှုံ့ဆော်ခြင်းတစ် ရပ်ရပ်မှ ဥပဒေအရ အကာအကွယ်ပေးရန် အခွင့်အရေးရှိကြသည်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍လည်းကောင်း၊

ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီးသည် ကိုလိုနီနယ်ချဲ့ဝါဒနှင့် မညီညွတ်ပုံစံနှင့် မည်သည့်နေရာတွင်မဆို ၎င်းနှင့်ဆက်စပ်နေ သော လူမျိုးရေး ဘာသာရေးအရ ခွဲခြားခြင်းနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပြုခြင်း အားလုံးတို့ကို ပြစ်တင်ရှုတ်ချထားကြောင်းသာမက ၁၉၆၀ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် (ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံ၏ ဆုံးဖြတ်ချက် အမှတ် ၁၅၁၄ (၁၅)) အရ ကိုလိုနီ နိုင်ငံများနှင့် ပြည်သူများ၏ လွတ်လပ်ရေးကြေညာစာတမ်းတွင် ထိုသို့ ပြုမူဆက်ဆံမှုအားလုံးကို ခြင်းချက်မရှိ ချက်ချင်းရပ် ဆိုင်းရန် လိုအပ်ကြောင်းကို အတည်ပြုလက်ခံ၍ လေးနက်စွာကြေညာခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်းကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ လည်းကောင်း၊

၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် လူမျိုးရေးအရ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပုံသဏ္ဍာန် အလုံးစုံပျောက်ရေး ကုလသမဂ္ဂ၏ကြေညာချက် (အထွေထွေညီလာခံ၏ဆုံးဖြတ်ချက် အမှတ် ၁၉၀၄ (၁၈)) အရ ကမ္ဘာပေါ်တွင် လူမျိုးရေးအရ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများ၏ ပုံသဏ္ဍာန်အလုံးစုံကို လျင်မြန်စွာရပ်ဆိုင်းရန်နှင့် လူသားတိုင်း၏ဂုဏ်သိက္ခာကို နားလည်လေးစားရန် လိုအပ်ချက်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ လည်းကောင်း၊

Convinced that any doctrine of superiority based on racial differentiation is scientifically false, morally condemnable, socially unjust and dangerous, and that there is no justification for racial discrimination, in theory or in practice, anywhere,

Reaffirming that discrimination between human beings on the grounds of race, colour or ethnic origin is an obstacle to friendly and peaceful relations among nations and is capable of disturbing peace and security among peoples and the harmony of persons living side by side even within one and the same State,

Convinced that the existence of racial barriers is repugnant to the ideals of any human society,

Alarmed by manifestations of racial discrimination still in evidence in some areas of the world and by governmental policies based on racial superiority or hatred, such as policies of apartheid, segregation or separation,

Resolved to adopt all necessary measures for speedily eliminating racial discrimination in all its forms and manifestations, and to prevent and combat racist doctrines and practices in order to promote understanding between races and to build an international community free from all forms of racial segregation and racial discrimination,

Bearing in mind the Convention concerning Discrimination in respect of Employment and Occupation adopted by the International Labour Organization in 1958, and the Convention against Discrimination in Education adopted by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization in 1960,

Desiring to implement the principles embodied in the United Nations Declaration on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination and to secure the earliest adoption of practical measures to that end,

Have agreed as follows:

လူမျိုးရေးအရ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုအပေါ် အခြေခံသည့် လူမျိုးကြီးအယူဝါဒ တစ်ရပ်ရပ်သည် သိပ္ပံနည်းအရ မှားယွင်းပြီး၊ လူ့ကျင့်ဝတ်များအရ ရှုတ်ချဖယ်ရာဖြစ်ကာ လူမှုရေးအရလည်း တရားမျှတမှုကင်းမဲ့သည့်အပြင် အန္တရာယ်လည်းကြီးမားသဖြင့် လူမျိုးရေးခွဲခြားဆက်ဆံမှုကို မည်သည့်နေရာတွင်မဆို မူသဘောအရဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ကျင့်သုံးခြင်းအားဖြင့်ဖြစ်စေ မည်သည့်အကြောင်းနှင့်မျှ လက်ခံကျင့်သုံးခွင့် မရှိသင့်ကြောင်း ယုံကြည်သက်ဝင်၍လည်းကောင်း၊

လူသားများအကြား လူမျိုး၊ အသားအရောင် သို့မဟုတ် မူလမျိုးနွယ်အရ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုသည် နိုင်ငံများအကြား ရင်းနှီးချစ်ကြည်စွာဆက်ဆံရေးကို အဟန့်အတားဖြစ်စေသည့်အပြင် တစ်နိုင်ငံထဲ အတူတကွ နေထိုင်ကြသူများအကြားတွင်ပင် ငြိမ်းချမ်းရေး၊ လုံခြုံရေးနှင့် သာဇာတဖြစ်ခြင်းတို့ကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးစေနိုင်ကြောင်း ထပ်မံအတည်ပြုလျက်လည်းကောင်း၊

လူမျိုးရေးအရ အဟန့်အတားများရှိနေခြင်းသည် မည်သည့်လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ စံနှုန်းများတွင်မဆို စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် ဖြစ်ကြောင်း ခိုင်မြဲစွာ ယုံကြည်လျက်လည်းကောင်း၊

လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုမူဝါဒများ၊ လူမျိုးရေး ဘာသာရေးအရ ခွဲခြားခြင်း သို့မဟုတ် ခွဲခြားခြင်းကဲ့သို့သော လူမျိုးကြီး အယူဝါဒနှင့် မုန်းတီးရေးတို့ကိုအခြေခံသည့် လူမျိုးရေးခွဲခြားဆက်ဆံမှုများသည် ကမ္ဘာ့ဒေသအချို့ရှိ အစိုးရ၏မူဝါဒများ တွင် အထောက်အထားဖြင့် တည်ရှိနေဆဲဖြစ်သည်ကို စိုးရိမ်မိ၍လည်းကောင်း၊

လူမျိုးရေးအရ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပုံသဏ္ဍာန် အလုံးစုံပပျောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းလမ်းများအားလုံး ကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် လူမျိုးရေး ဘာသာရေးအရ ခွဲခြားခြင်း သို့မဟုတ် လူမျိုးရေးခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ပုံစံအားလုံး တို့မှ ကင်းလွတ်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အသိုက်အဝန်းတစ်ခုကို တည်ထောင်နိုင်ရန်အပြင် လူမျိုးများအကြား အပြန် အလှန် နားလည်ယုံကြည်မှုရှိစေရေး မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အလို့ငှာ လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုဆိုင်ရာ မူသဘောတရားနှင့် အလေ့အကျင့်များကို တားဆီးတိုက်ဖျက်နိုင်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့၍လည်းကောင်း၊

၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားအဖွဲ့မှ ချမှတ်ခဲ့သည့် အလုပ်အကိုင်နှင့် အလုပ်ခန့်ထားခြင်း အပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်နှင့် ၁၉၆၀ ခုနှစ်တွင် ကုလသမဂ္ဂပညာရေး၊ သိပ္ပံနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့ အစည်းမှ ချမှတ်ခဲ့သည့် ပညာရေးခွဲခြားမှုဆန့်ကျင်ရေး သဘောတူစာချုပ်တို့ကို မှတ်သားယုံကြည်၍လည်းကောင်း၊

လူမျိုးရေးအရ ခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပုံသဏ္ဍာန်အလုံးစုံပပျောက်စေရေး ကုလသမဂ္ဂကြေညာစာတမ်းပါ မူဝါဒများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်နှင့် ယင်းကဲ့သို့ ပပျောက်စေရေး လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် နည်းလမ်း များကို စောလျင်စွာ ချမှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုလားလျက်လည်းကောင်း၊

အောက်ပါအတိုင်းသဘောတူကြသည်-

PART I

Article 1

1. In this Convention, the term “racial discrimination” shall mean any distinction, exclusion, restriction or preference based on race, colour, descent, or national or ethnic origin which has the purpose or effect of nullifying or impairing the recognition, enjoyment or exercise, on an equal footing, of human rights and fundamental freedoms in the political, economic, social, cultural or any other field of public life.
2. This Convention shall not apply to distinctions, exclusions, restrictions or preferences made by a State Party to this Convention between citizens and non-citizens.
3. Nothing in this Convention may be interpreted as affecting in any way the legal provisions of States Parties concerning nationality, citizenship or naturalization, provided that such provisions do not discriminate against any particular nationality.
4. Special measures taken for the sole purpose of securing adequate advancement of certain racial or ethnic groups or individuals requiring such protection as may be necessary in order to ensure such groups or individuals equal enjoyment or exercise of human rights and fundamental freedoms shall not be deemed racial discrimination, provided, however, that such measures do not, as a consequence, lead to the maintenance of separate rights for different racial groups and that they shall not be continued after the objectives for which they were taken have been achieved.

Article 2

1. States Parties condemn racial discrimination and undertake to pursue by all appropriate means and without delay a policy of eliminating racial discrimination in all its forms and promoting understanding among all races, and, to this end:
  - (a) Each State Party undertakes to engage in no act or practice of racial discrimination against persons, groups of persons or institutions and to ensure that all public authorities and public institutions, national and local, shall act in conformity with this obligation;
  - (b) Each State Party undertakes not to sponsor, defend or support racial discrimination by any persons or organizations;

အပိုင်း (၁)

အပိုဒ် (၁)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် “ လူမျိုးရေးခွဲခြားဆက်ဆံမှု” ဟု ဆိုသောစကားရပ်ကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရာ၌ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အများပြည်သူတို့၏ အခြားနယ်ပယ်တစ်ရပ်ရပ်တွင် လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်တို့၏ တန်းတူညီမျှမှုအပေါ် အသိအမှတ်ပြုခြင်း၊ အကျိုးခံစားခြင်း သို့မဟုတ် ကျင့်သုံးခြင်းတို့အား ထိခိုက်စေသော သို့မဟုတ် ပျက်စီးစေသော အကျိုးသက်ရောက်မှု သို့မဟုတ် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် လူမျိုး၊ အသားအရောင်၊ မျိုးနွယ်၊ နိုင်ငံသားနှင့် လူမျိုးစု အပေါ်အခြေခံသည့် ခွဲခြားခြင်း၊ ဖယ်ထုတ်ခြင်း၊ ကန့်သတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဦးစားပေးခြင်းတစ်ရပ်ရပ်ကို ဆိုလိုပါသည်။

၂။ ဤသဘောတူစာချုပ်သည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားများနှင့် နိုင်ငံသားမဟုတ်သောသူများအကြား ခွဲခြားခြင်း၊ ဖယ်ထုတ်ခြင်း၊ ကန့်သတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဦးစားပေးခြင်းတစ်ရပ်ရပ်အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိစေရ။

၃။ ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် ပါဝင်သည့် မည်သည့်အကြောင်းအရာကမျှ သီးခြားနိုင်ငံသားတစ်ယောက်အပေါ် ခွဲခြားမှုမရှိသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဖော်ပြထားသည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ နိုင်ငံသားဖြစ်မှု၊ နိုင်ငံသားအဖြစ်ရပ်တည်မှု သို့မဟုတ် နိုင်ငံသားအဖြစ် ခံယူမှုဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များအပေါ် သက်ရောက်မှုမရှိစေရ။

၄။ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်တို့အား တစ်ဦးချင်းဖြစ်စေ သို့မဟုတ် အစုအဖွဲ့ဖြင့်ဖြစ်စေ ရရှိခံစားခြင်း သို့မဟုတ် ကျင့်သုံးခြင်းတို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အလို့ငှာ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခွင့် လိုအပ်လျက်ရှိသည့် အချို့သောလူမျိုး သို့မဟုတ် မျိုးနွယ်စု သို့မဟုတ် တစ်ဦးချင်းစီ လုံလောက်သောတိုးတက်မှုရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်သော အထူးစီမံဆောင်ရွက်ချက်များကို လူမျိုးရေးခွဲခြားခြင်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူခြင်းမရှိစေရဟုဆိုသော်လည်း အဆိုပါဆောင်ရွက်ချက်များသည် ရည်ရွယ်ချက်များ ပြီးမြောက်အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်ပြီးသည့်အခါတွင် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိစေရမည့်အပြင် အဆိုပါအကျိုးဆက်အရ လူမျိုးစုများအတွက် သီးခြားအခွင့်အရေးပေးခြင်း မဖြစ်စေရပါ။

အပိုဒ် (၂)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုကို ပြစ်တင်ရှုတ်ချကာ လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုပုံစံအားလုံး ပပျောက်ရေးမူဝါဒတစ်ရပ်နှင့် နည်းလမ်းများအားလုံးကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာခြင်း မရှိစေဘဲ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် လူမျိုးများအကြား ချစ်ကြည်ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံရေးကို မြှင့်တင်နိုင်ရန် အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

- (က) စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် လူအများ၊ လူအစုအဖွဲ့ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းအပေါ် လူမျိုးရေးခွဲခြားခြင်း သို့မဟုတ် လူမျိုးရေးခွဲခြားသော အလေ့အကျင့်များ ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရန်နှင့် နိုင်ငံတော်အဆင့် သို့မဟုတ် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်ရှိ အများပြည်သူဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များအားလုံးနှင့် အများပြည်သူအဖွဲ့အစည်းများမှ ဤတာဝန်များနှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ခ) စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် မည်သည့်အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရပ် သို့မဟုတ် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ လူမျိုးရေးခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းအပေါ် ထောက်ပံ့ခြင်း၊ ကာကွယ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ကူညီခြင်းမပြုရ။

- (c) Each State Party shall take effective measures to review governmental, national and local policies, and to amend, rescind or nullify any laws and regulations which have the effect of creating or perpetuating racial discrimination wherever it exists;
- (d) Each State Party shall prohibit and bring to an end, by all appropriate means, including legislation as required by circumstances, racial discrimination by any persons, group or organization;
- (e) Each State Party undertakes to encourage, where appropriate, integrationist multiracial organizations and movements and other means of eliminating barriers between races, and to discourage anything which tends to strengthen racial division.

2. States Parties shall, when the circumstances so warrant, take, in the social, economic, cultural and other fields, special and concrete measures to ensure the adequate development and protection of certain racial groups or individuals belonging to them, for the purpose of guaranteeing them the full and equal enjoyment of human rights and fundamental freedoms. These measures shall in no case entail as a consequence the maintenance of unequal or separate rights for different racial groups after the objectives for which they were taken have been achieved.

Article 3

States Parties particularly condemn racial segregation and apartheid and undertake to prevent, prohibit and eradicate all practices of this nature in territories under their jurisdiction.

Article 4

States Parties condemn all propaganda and all organizations which are based on ideas or theories of superiority of one race or group of persons of one colour or ethnic origin, or which attempt to justify or promote racial hatred and discrimination in any form, and undertake to adopt immediate and positive measures designed to eradicate all incitement to, or acts of, such discrimination and, to this end, with due regard to the principles embodied in the Universal Declaration of Human Rights and the rights expressly set forth in article 5 of this Convention, inter alia:

- (a) Shall declare an offence punishable by law all dissemination of ideas based on racial superiority or hatred, incitement to racial discrimination, as well as all acts of violence or incitement to such acts against any race or group of persons of another colour or ethnic origin, and also the provision of any assistance to racist activities, including the financing thereof;

- (ဂ) စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုများကို ဖန်တီးခြင်း သို့မဟုတ် တည်တံ့စေခြင်းအား ခွင့်ပြုထားသောအစိုးရ၊ နိုင်ငံတော်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာမူဝါဒများအား ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်သော် လည်းကောင်း သို့မဟုတ် ဥပဒေများ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအား ပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် တရားဝင်ပယ်ဖျက်ခြင်း သို့မဟုတ် ဖျက်သိမ်းခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဃ) စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် တစ်ဦးတစ်ယောက်၊ အစုအဖွဲ့ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုမှ လူမျိုးရေး ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပြုခြင်းအား ပပျောက်ရန် လိုအပ်သောအခြေအနေအရ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်းအပါအဝင် သင့် လျော်သောနည်းလမ်းများဖြင့် တားဆီးခြင်း၊
- (င) စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် သင့်လျော်သောနေရာများတွင် လူမျိုးစုံပါဝင်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ လှုပ် ရှားမှုများနှင့် လူမျိုးစုများအကြားရှိနေသော အတားအဆီးများ ပပျောက်ရေးနည်းလမ်းများကို တိုက်တွန်း၍ ဆောင်ရွက်ရမည့်အပြင် လူမျိုးရေးခွဲခြားဆက်ဆံမှုပြုခြင်းကို အထောက်အကူပြုသည့် မည်သည့်အရာကိုမဆို ဟန့်တားရမည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အချို့သော လူမျိုးစုများ သို့မဟုတ် ၎င်းလူမျိုးစုဝင်များမှ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာကဏ္ဍများတွင် လူ့အခွင့်အရေးနှင့်အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်အား တန်းတူညီမျှစွာ ရရှိခံစားနိုင်စေရန်အတွက် လုံလောက်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် အကာအကွယ်များ ရရှိနိုင်စေရန် လိုအပ်သောအခြေအနေအရ အထူးအလေးပေး၍ ခိုင်လုံ သောအရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ အဆိုပါဆောင်ရွက်ချက်များသည် ရည်ရွယ်ချက်များ ပြီးမြောက် အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်ပြီးသည့်အခါတွင် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိစေရမည့်အပြင် အဆိုပါအကျိုးဆက်အရ လူမျိုးစု များအတွက် သီးခြားအခွင့်အရေးပေးခြင်း မဖြစ်စေရပါ။

အပိုဒ် (၃)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အထူးသဖြင့် လူမျိုးရေးခွဲခြားခြင်းနှင့် အသားအရောင်ခွဲခြားမှုကို ပြစ်တင်ရှုတ်ချပြီး မိမိတို့၏စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်း ကျရောက်သည့်နယ်ပယ်များရှိ အဆိုပါ သဘောကဲ့သို့သော ကျင့်သုံးမှုများကို တားဆီးခြင်း၊ ပိတ် ပင်ခြင်းနှင့် တိုက်ဖျက်ခြင်းတို့ကိုလည်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၄)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဝါဒဖြန့်မှုအားလုံးနှင့် လူမျိုးရေးမုန်းတီးမှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံသည့်ပုံစံများ အားလုံး ကိုဖော်ပြရန် အားထုတ်သော သို့မဟုတ် အားပေးသောလူမျိုးစုတစ်စု သို့မဟုတ် အသားတစ်ရောင်တည်းဖြစ်သော လူ တစ်စု သို့မဟုတ် လူမျိုးစုတစ်စုနှင့်သက်ဆိုင်သော လူမျိုးကြီးဝါဒအား ရှေးရှုသည့် အဖွဲ့အစည်းများအားလုံးကို ဆန့်ကျင် ရမည့်အပြင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်းတွင် ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အခြေခံမူများနှင့် ဤ သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၅)တွင် အတိအလင်းဖော်ပြထားသည့် အခွင့်အရေးများကို လေးစားလိုက်နာခြင်းဖြင့် ယင်းကဲ့ သို့ ခွဲခြားသည့်ပြုလုပ်မှု သို့မဟုတ် လှုံ့ဆော်မှုများ အားလုံးပပျောက်စေရန် အပြုသဘောဆောင်သော နည်းလမ်းများကို လျင်မြန်စွာ ချမှတ်ဆောင်ရွက်၍ အပြန်အလှန်အားဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါအချက်များအား ဆောင်ရွက်ရမည်။

- (က) လူမျိုးကြီးဝါဒ အခြေခံသည့် ဝါဒဖြန့်မှုအားလုံးနှင့် လူမျိုးရေးမုန်းတီးမှု၊ လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုကို လှုံ့ဆော်သည့် အလေ့အကျင့်များ၊ အကြမ်းဖက်ခြင်း ပြုလုပ်မှုများအားလုံး သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်ခြင်းကို လှုံ့ဆော်သည့် ပြုလုပ်မှုများဖြင့် လူမျိုးစုတစ်စု သို့မဟုတ် အခြားအသားရောင်ဖြစ်သော လူအစုအဖွဲ့ သို့မဟုတ် မျိုးနွယ်စုများ အပေါ်ကျူးလွန်ခြင်းနှင့် ထိုကိစ္စရပ်များအတွက် ငွေရေးကြေးရေးထောက်ပံ့ခြင်းအပါအဝင် လူမျိုးရေးဝါဒ လှုပ်ရှားမှုများအား မည်သည့်အထောက်အပံ့မဆို ထောက်ပံ့ပေးခြင်းတို့ကို ဥပဒေအရ ပြစ်ဒဏ်ပေးနိုင်သော ပြစ်မှုများအဖြစ် ကြေညာရမည်။

- (b) Shall declare illegal and prohibit organizations, and also organized and all other propaganda activities, which promote and incite racial discrimination, and shall recognize participation in such organizations or activities as an offence punishable by law;
- (c) Shall not permit public authorities or public institutions, national or local, to promote or incite racial discrimination.

Article 5

In compliance with the fundamental obligations laid down in article 2 of this Convention, States Parties undertake to prohibit and to eliminate racial discrimination in all its forms and to guarantee the right of everyone, without distinction as to race, colour, or national or ethnic origin, to equality before the law, notably in the enjoyment of the following rights:

- (a) The right to equal treatment before the tribunals and all other organs administering justice;
- (b) The right to security of person and protection by the State against violence or bodily harm, whether inflicted by government officials or by any individual, group or institution;
- (c) Political rights, in particular the right to participate in elections – to vote and to stand for election – on the basis of universal and equal suffrage, to take part in the Government as well as in the conduct of public affairs at any level and to have equal access to public service;
- (d) Other civil rights, in particular:
  - (i) The right to freedom of movement and residence within the border of the State;
  - (ii) The right to leave any country, including one's own, and to return to one's country;
  - (iii) The right to nationality;
  - (iv) The right to marriage and choice of spouse;
  - (v) The right to own property alone as well as in association with others;
  - (vi) The right to inherit;
  - (vii) The right to freedom of thought, conscience and religion;
  - (viii) The right to freedom of opinion and expression;
  - (ix) The right to freedom of peaceful assembly and association;

- (ခ) လူမျိုးရေးအရ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပြုခြင်းကို အားပေးလှုံ့ဆော်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ စနစ်တကျနှင့် အခြား သောဝါဒဖြန့်ချိမှု လှုပ်ရှားမှုများအားလုံးကို တရားမဝင်ကြောင်းနှင့် တားမြစ်ကြောင်း ကြေညာရမည့်အပြင် အဆိုပါအဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် လှုပ်ရှားမှုများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေမှုအား ဥပဒေအရ အပြစ်ပေးနိုင် သော ပြစ်မှုတစ်ရပ်အဖြစ် ချမှတ်ကြေညာရမည်။
- (ဂ) လူမျိုးရေးခွဲခြားဆက်ဆံမှုပြုခြင်းကို လှုံ့ဆော်ခြင်း သို့မဟုတ် အားပေးအားမြှောက်ပြုခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက် ရန် နိုင်ငံတော်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်ရှိ ပြည်သူ့အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် အများပြည်သူဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများကို ခွင့်ပြုဆောင်ရွက်စေခြင်း မရှိရ။

အပိုဒ် (၅)

ဤစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၂) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော အခြေခံတာဝန်များနှင့်အညီ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပုံစံများအားလုံးကို ပပျောက်စေရန်နှင့် ပိတ်ပင်တားမြစ်ရန် ဆောင်ရွက်ပြီး လူတိုင်းသည် ဥပဒေ၏ရှေ့မှောက် တွင် အခွင့်အရေးတန်းတူရည်တူရှိကြပြီး လူမျိုး၊ အသားအရောင်၊ မျိုးနွယ်၊ နိုင်ငံသားနှင့် လူမျိုးစုအပေါ်အခြေခံပြီး ခွဲခြား ဆက်ဆံခံရခြင်းမရှိစေဘဲ အောက်ဖော်ပြပါ အခွင့်အရေးများကို ရရှိခံစားနိုင်စေရန် အာမခံရမည်။

- (က) ခုံရုံးများနှင့် အခြားတရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများအားလုံး၏ ရှေ့မှောက်တွင် တန်းတူအခွင့်အရေး ရရှိပိုင်ခွင့်၊
- (ခ) အစိုးရအမှုထမ်းများဖြစ်စေ သို့မဟုတ် မည်သည့်လူတစ်ဦးတစ်ယောက်၊ အစုအဖွဲ့ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းက ဖြစ်စေ နိုင်ငံ၏အမိန့်အရ ဆောင်ရွက်သည့်အကြမ်းဖက်မှု သို့မဟုတ် ခန္ဓာကိုယ်အား နာကျင်စေခြင်းမှကာ ကွယ်မှုနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်လုံခြုံမှုဆိုင်ရာအခွင့်အရေး ရပိုင်ခွင့်၊
- (ဂ) နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာအခွင့်အရေးဖြစ်သည့် အထူးသဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့် အခွင့်အရေး - ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်နှင့် ရွေးချယ်ခံပိုင်ခွင့် - ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာမဲပေးပိုင်ခွင့်နှင့် ညီတူညီမျှ ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ကို အခြေခံ၍ မည်သည့်အဆင့်တွင်မဆို အစိုးရနှင့် အများပြည်သူဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအား လုံးတို့တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်နှင့် အများပြည်သူဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား တန်းတူလက်လှမ်းမီရယူ ပိုင်ခွင့်၊
- (ဃ) အခြားပြည်သူ့အခွင့်အရေးများဖြစ်သည့် အထူးသဖြင့်-
  - (၁) နိုင်ငံ၏နယ်နိမိတ်အတွင်း လွတ်လပ်စွာ လှုပ်ရှားသွားလာခွင့်နှင့် အခြေချနေထိုင်ခွင့်၊
  - (၂) အခြားနိုင်ငံနှင့် မိခင်နိုင်ငံမှ ထွက်ခွာခွင့်နှင့် မိခင်နိုင်ငံသို့ ပြန်လည်ဝင်ရောက်ခွင့်၊
  - (၃) နိုင်ငံသားအဖြစ် ခံယူခွင့်၊
  - (၄) လက်ထပ်ထိမ်းမြားခွင့်နှင့် အိမ်ထောင်ဖက်ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်၊
  - (၅) ပစ္စည်းဥစ္စာကို တစ်ဦးချင်း သို့မဟုတ် စပ်တူပိုင်ဆိုင်နိုင်ခွင့်၊
  - (၆) အမွေဆက်ခံပိုင်ခွင့်၊
  - (၇) လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်၊ ယုံကြည်၍ကိုးကွယ်ခွင့်၊
  - (၈) လွတ်လပ်စွာထင်မြင်ယူဆခွင့်နှင့် ထုတ်ဖော်ပြသခွင့်၊
  - (၉) လွတ်လပ်စွာ ငြိမ်းချမ်းသော စုဝေးခွင့်နှင့် အသင်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခွင့်၊

- (e) Economic, social and cultural rights, in particular:
  - (i) The rights to work, to free choice of employment, to just and favourable conditions of work, to protection against unemployment, to equal pay for equal work, to just and favourable remuneration;
  - (ii) The right to form and join trade unions;
  - (iii) The right to housing;
  - (iv) The right to public health, medical care, social security and social services;
  - (v) The right to education and training;
  - (vi) The right to equal participation in cultural activities;
- (f) The right of access to any place or service intended for use by the general public, such as transport, hotels, restaurants, cafes, theatres and parks.

Article 6

States Parties shall assure to everyone within their jurisdiction effective protection and remedies, through the competent national tribunals and other State institutions, against any acts of racial discrimination which violate his human rights and fundamental freedoms contrary to this Convention, as well as the right to seek from such tribunals just and adequate reparation or satisfaction for any damage suffered as a result of such discrimination.

Article 7

States Parties undertake to adopt immediate and effective measures, particularly in the fields of teaching, education, culture and information, with a view to combating prejudices which lead to racial discrimination and to promoting understanding, tolerance and friendship among nations and racial or ethnical groups, as well as to propagating the purposes and principles of the Charter of the United Nations, the Universal Declaration of Human Rights, the United Nations Declaration on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, and this Convention.

- (င) စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများဖြစ်သည့် အထူးသဖြင့်-
  - (၁) အလုပ်လုပ်ကိုင်ခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ အလုပ်ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်၊ တရားမျှတမှုရှိပြီး ကောင်းမွန်သောလုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေ ရရှိပိုင်ခွင့်၊ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ခြင်းမှ ကာကွယ်မှုရပိုင်ခွင့်၊ တူညီသောအလုပ်အတွက် တူညီသောအခကြေးငွေရရှိပိုင်ခွင့်နှင့် တရားမျှတပြီး ကောင်းမွန်သောလခ ရရှိပိုင်ခွင့်၊
  - (၂) အလုပ်သမားသမဂ္ဂများ ဖွဲ့စည်းခွင့်နှင့် ပါဝင်ခွင့်၊
  - (၃) အိမ်ရာပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊
  - (၄) ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး၊ ဆေးဝါးကုသမှု၊ လူမှုဖူလုံရေးနှင့် လူမှုဝန်ဆောင်မှု အခွင့်အရေးများ ရပိုင်ခွင့်၊
  - (၅) ပညာရေးနှင့် လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများ ရပိုင်ခွင့်၊
  - (၆) ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှုများတွင် တူညီစွာ ပါဝင်မှုရရှိပိုင်ခွင့်၊
- (စ) အများပြည်သူအသုံးပြုရန် ရည်ရွယ်သော ဝန်ဆောင်မှုများ သို့မဟုတ် နေရာများဖြစ်သည့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ ဟိုတယ်၊ စားသောက်ဆိုင်၊ ကော်ဖီဆိုင်၊ ပြဇာတ်ရုံ၊ ပန်းခြံစသည်တို့ကို ဝင်ထွက်သွားလာခွင့်။

အပိုဒ် (၆)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤစာချုပ်နှင့်ဆန့်ကျင်ပြီး လူ့အခွင့်အရေးနှင့်အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်ကို ချိုးဖောက်သော လူမျိုးရေးခွဲခြားသည့် ပြုလုပ်မှုတစ်ရပ်ရပ်အား နိုင်ငံ၏စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသော ခုံရုံးများနှင့် အခြားနိုင်ငံတော်အဖွဲ့အစည်းများဖြင့် မိမိတို့၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းရှိ လူတိုင်းကို ထိရောက်သော ကာကွယ်ခွင့်နှင့် ကုစားပိုင်ခွင့်များ ရရှိခံစားနိုင်စေရမည်။ ထို့ပြင် ၎င်းခွဲခြားခြင်း၏ အကျိုးဆက်အဖြစ် ခံစားခဲ့ရသည့် မည်သည့်ထိခိုက်မှုအတွက်မဆို အဆိုပါခုံရုံးများမှ တရားမျှတစွာဖြင့် လုံလောက်သောကုစားမှု သို့မဟုတ် လျော်ကြေးများတောင်းဆိုခွင့်ရနိုင်ရေး သေချာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

အပိုဒ် (၇)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လူမျိုးရေးအရ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပြုခြင်းအား ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည့် ဘက်လိုက်သည့် အခြေအမြစ်မရှိသော အစွဲအလန်းများကို တိုက်ဖျက်ရန်နှင့် နိုင်ငံများအကြား၊ လူမျိုး သို့မဟုတ် လူမျိုးစုများအကြား အပြန်အလှန်နားလည်မှု၊ သည်းခံမှုနှင့် ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုများရရှိစေရန် ရည်စူးသည့်ပညာရေး၊ သင်ကြားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် သတင်းအချက်အလက် ဖြန့်ချိရေးတို့ကို လက်ငင်းထိရောက်သော စီမံဆောင်ရွက်မှုများဖြင့် ရွေးချယ်လုပ်ဆောင်ရမည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာတမ်း၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်း၊ ကုလသမဂ္ဂ၏ လူမျိုးရေးအရခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပုံသဏ္ဍာန်အလုံးစုံပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ ကြေညာချက်နှင့် ဤသဘောတူစာချုပ်တို့ပါ ရည်ရွယ်ချက်နှင့်အခြေခံမူဝါဒများ ပြန့်ပွားစေရန် ထိရောက်သောနည်းလမ်းများဖြင့် လျင်မြန်စွာ ဆောင်ရွက်ရမည်။

PART II

Article 8

1. There shall be established a Committee on the Elimination of Racial Discrimination (hereinafter referred to as the Committee) consisting of eighteen experts of high moral standing and acknowledged.
2. The members of the Committee shall be elected by secret ballot from a list of persons nominated by the States Parties. Each State Party may nominate one person from among its own nationals.
3. The initial election shall be held six months after the date of the entry into force of this Convention. At least three months before the date of each election the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to the States Parties inviting them to submit their nominations within two months. The Secretary-General shall prepare a list in alphabetical order of all persons thus nominated, indicating the States Parties which have nominated them, and shall submit it to the States Parties.
4. Elections of the members of the Committee shall be held at a meeting of States Parties convened by the Secretary-General at United Nations Headquarters. At that meeting, for which two thirds of the States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Committee shall be nominees who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of States Parties present and voting.
5. (a) The members of the Committee shall be elected for a term of four years. However, the terms of nine of the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election the names of these nine members shall be chosen by lot by the Chairman of the Committee;

(b) For the filling of casual vacancies, the State Party whose expert has ceased to function as a member of the Committee shall appoint another expert from among its nationals, subject to the approval of the Committee.
6. States Parties shall be responsible for the expenses of the members of the Committee while they are in performance of Committee duties.

အပိုင်း (၂)

အပိုဒ် (၈)

၁။ “လူမျိုးရေးခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပပျောက်ရေးကော်မတီ” တစ်ရပ် (ဤမှ နောင်တွင် ကော်မတီဟု ခေါ်တွင်စေရမည်) အား စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ နိုင်ငံသားများထဲမှ တူညီသော ပထဝီအနေအထားအချိုးအစား၊ အမျိုးမျိုးသောယဉ်ကျေးမှု တို့အား ကိုယ်စားပြုခြင်းသာမက အဓိက ဥပဒေစနစ်များကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသည့် ဂုဏ်သိက္ခာကြီးမားပြီး သမာသမတ်ကျ၍ အရည်အချင်းအပြည့်အဝရှိသော ကိုယ်ပိုင်စွမ်းရည်ဖြင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ကျွမ်းကျင်သူ (၁၈)ဦးဖြင့် ထူထောင်ဖွဲ့စည်းရမည်။

၂။ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက အမည်စာရင်းတင်သွင်းသော စာရင်းထဲမှ လျှို့ဝှက်မဲပေးစနစ်ဖြင့် ရွေးချယ်ရမည်။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးမှ မိမိတို့၏နိုင်ငံသားများထဲမှ နိုင်ငံသားတစ်ဦးကို အမည်စာရင်းတင်သွင်းနိုင်သည်။

၃။ ကနဦး ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းကို ဤသဘောတူစာချုပ် အာဏာသက်ဝင်ပြီးသည့်နေ့မှ စ၍ (၆)လအတွင်း ကျင်းပရမည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ရွေးကောက်ပွဲအသီးသီး ကျင်းပရက်မတိုင်မီ အနည်းဆုံး(၃)လ ကြိုတင်၍ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအား (၂)လအတွင်း အမည်စာရင်းတင်သွင်းရန် ဖိတ်ခေါ်စာကို ပေးပို့ရမည်။ အထွေထွေအတွင်း ရေးမှူးချုပ်သည် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ အမည်စာရင်းတင်သွင်းသူများကို နိုင်ငံအလိုက်ဖော်ပြ၍ အကွာစဉ်အတိုင်း စာရင်းပြုစု ထားရှိရမည့်အပြင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံသို့ အဆိုပါစာရင်းကို တင်ပြရမည်။

၄။ ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်ရွေးကောက်ခြင်းကို ကုလသမဂ္ဂရုံးချုပ်၌ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ ကမ ကထပြုမှုဖြင့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ အစည်းအဝေးတွင် ကျင်းပရမည်။ အစည်းအဝေး အထမြောက်ရန်အတွက် အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံသုံးပုံနှစ်ပုံတက်ရောက်ရန် လိုအပ်သည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များက တက်ရောက်မဲပေးပြီး မဲအရေ အတွက်အများဆုံးရသူများက ကော်မတီ၏အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ရွေးချယ်ခံရသူများဖြစ်စေရမည်။

၅။ (က) ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များသည် (၄)နှစ်သက်တမ်းအတွက် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရမည်။ သို့ရာတွင် ပထမ ရွေးကောက်ပွဲ၌ ရွေးချယ်ခဲ့သော အဖွဲ့ဝင်(၉)ဦး၏သက်တမ်းမှာ (၂)နှစ်တာကာလအပြီးတွင် ကုန်ဆုံးမည်ဖြစ်သည်။ ပထမ ရွေး ကောက်ပွဲပြီးသည်နှင့် အဆိုပါကော်မတီဝင်(၉)ဦး၏ အမည်စာရင်းကို ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌက မဲဖြင့်ရွေးချယ်ရမည်။

(ခ) လစ်လပ်သွားသည့်နေရာများကို ဖြည့်စွက်ခန့်အပ်ရန်အတွက် ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရာမှ ရပ်စဲသွားသော ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ၎င်းတို့၏နိုင်ငံသားများထဲမှ အခြားကျွမ်းကျင်သူတစ်ဦးအား ကော်မ တီ၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့် ခန့်အပ်ရမည်။

၆။ ကော်မတီ၏ တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်နေစဉ် အသုံးပြုရသည့် ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ၏ ကုန်ကျစရိတ်များကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက တာဝန်ယူရမည်။

Article 9

1. States Parties undertake to submit to the Secretary-General of the United Nations, for consideration by the Committee, a report on the legislative, judicial, administrative or other measures which they have adopted and which give effect to the provisions of this Convention: (a) within one year after the entry into force of the Convention for the State concerned; and (b) thereafter every two years and whenever the Committee so requests. The Committee may request further information from the States Parties.

2. The Committee shall report annually, through the Secretary-General, to the General Assembly of the United Nations on its activities and may make suggestions and general recommendations based on the examination of the reports and information received from the States Parties. Such suggestions and general recommendations shall be reported to the General Assembly together with comments, if any, from States Parties.

Article 10

1. The Committee shall adopt its own rules of procedure.

2. The Committee shall elect its officers for a term of two years.

3. The secretariat of the Committee shall be provided by the Secretary-General of the United Nations.

4. The meetings of the Committee shall normally be held at United Nations Headquarters.

Article 11

1. If a State Party considers that another State Party is not giving effect to the provisions of this Convention, it may bring the matter to the attention of the Committee. The Committee shall then transmit the communication to the State Party concerned. Within three months, the receiving State shall submit to the Committee written explanations or statements clarifying the matter and the remedy, if any, that may have been taken by that State.

2. If the matter is not adjusted to the satisfaction of both parties, either by bilateral negotiations or by any other procedure open to them, within six months after the receipt by the receiving State of the initial communication, either State shall have the right to refer the matter again to the Committee by notifying the Committee and also the other State.

အပိုဒ် (၉)

၁။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လက်ရှိသဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအား ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းရေး၊ တရားစီရင်ရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ သို့မဟုတ် အခြားသောဆောင်ရွက်ချက်များကို တိုးတက်မှုအလိုက် ကော်မတီက ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သို့ အောက်ပါကာလအတွင်း အစီရင်ခံစာတင်သွင်းရမည်-

- (က) သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံအပေါ် စာချုပ်အာဏာသက်ဝင်ပြီး ၁ နှစ်အတွင်းနှင့်
- (ခ) ထို့နောက် အနည်းဆုံး (၂)နှစ်တိုင်းနှင့် ကော်မတီက တောင်းခံသည့်အခါတွင်လည်းကောင်း၊ ကော်မတီသည် ထပ်မံရရှိလိုသော သတင်းအချက်အလက်များကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံမှ တောင်းဆိုနိုင်သည်။

၂။ ကော်မတီသည် စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးကောင်စီမှတစ်ဆင့် အထွေထွေညီလာခံသို့ ကော်မတီ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို နှစ်စဉ်အစီရင်ခံရမည့်အပြင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံမှရရှိသော အစီရင်ခံစာများနှင့်သတင်းအချက်အလက်များအပေါ် ဆန်းစစ်ချက်အား အခြေပြု၍ အကြံပြုချက်များနှင့် ယေဘုယျထောက်ခံချက်များ ပေးနိုင်ပါသည်။ အဆိုပါ အကြံပြုချက်များ၊ ယေဘုယျထောက်ခံချက်များနှင့်အတူ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ သဘောထားမှတ်ချက်များရှိပါက ကော်မတီ၏အစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းရမည်။

အပိုဒ် (၁၀)

- ၁။ ကော်မတီသည် ၎င်း၏လုပ်ထုံးလုပ်နည်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ကိုယ်တိုင်အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းရမည်။
- ၂။ ကော်မတီသည် ၎င်း၏အရာရှိဝန်ထမ်းများအား သက်တမ်း (၂) နှစ်တာကာလအတွက် ရွေးချယ်ခန့်ထားရမည်။
- ၃။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကော်မတီ၏ အတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံးကို ထောက်ပံ့ပေးရမည်။
- ၄။ ကော်မတီအစည်းအဝေးများကို သာမန်အားဖြင့် ကုလသမဂ္ဂဌာနချုပ်၌ ကျင်းပရမည်။

အပိုဒ် (၁၁)

၁။ အကယ်၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် အခြားစာချုပ်ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှ ယခုစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအား လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိဟု ယူဆပါက အဆိုပါကိစ္စကို ကော်မတီက အလေးထားဂရုပြုလာစေရန် တင်ပြနိုင်သည်။ ထို့နောက် ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံသို့ သတင်းပို့တိုင်းတန်းချက်ကို အကြောင်းကြားရမည်။ အကြောင်းကြားစာလက်ခံရရှိပြီး (၃)လအတွင်းတွင် လက်ခံရရှိသောနိုင်ငံမှ အကြောင်းအရာများနှင့် ကုစားမှုများကိုရှင်းလင်းထားသော အကယ်၍ရှိပါက ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်သော ဖော်ပြချက်များ သို့မဟုတ် ရှင်းလင်းချက်များကို စာဖြင့်ရေးသား၍ ကော်မတီသို့ တင်သွင်းရမည်။

၂။ ကနဦးသတင်းပို့တိုင်းတန်းချက် လက်ခံရရှိသည့်နိုင်ငံအစိုးရသည် တိုင်တန်းချက်လက်ခံရရှိပြီး (၆)လအတွင်းသက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် ယင်းကိစ္စကို နှစ်နိုင်ငံညှိနှိုင်းခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် အခြားနည်းအားဖြင့်ဖြစ်စေ နှစ်ဖက်စလုံးက ကျေနပ်လက်ခံလောက်သည်အထိ ဖြေရှင်းညှိနှိုင်း၍မရပါက မည်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်ဘက်ကမဆို အခြားစာချုပ်ဝင်တစ်ဖက်နှင့် ကော်မတီထံသို့ အကြောင်းကြားစာပေးပို့ခြင်းဖြင့် အဆိုပါကိစ္စအား ကော်မတီသို့ လွှဲအပ်ခွင့်ရှိစေရမည်။

3. The Committee shall deal with a matter referred to it in accordance with paragraph 2 of this article after it has ascertained that all available domestic remedies have been invoked and exhausted in the case, in conformity with the generally recognized principles of international law. This shall not be the rule where the application of the remedies is unreasonably prolonged.

4. In any matter referred to it, the Committee may call upon the States Parties concerned to supply any other relevant information.

5. When any matter arising out of this article is being considered by the Committee, the States Parties concerned shall be entitled to send a representative to take part in the proceedings of the Committee, without voting rights, while the matter is under consideration.

Article 12

1. (a) After the Committee has obtained and collated all the information it deems necessary, the Chairman shall appoint an ad hoc Conciliation Commission (hereinafter referred to as the Commission) comprising five persons who may or may not be members of the Committee. The members of the Commission shall be appointed with the unanimous consent of the parties to the dispute, and its good offices shall be made available to the States concerned with a view to an amicable solution of the matter on the basis of respect for this Convention;

(b) If the States parties to the dispute fail to reach agreement within three months on all or part of the composition of the Commission, the members of the Commission not agreed upon by the States parties to the dispute shall be elected by secret ballot by a two-thirds majority vote of the Committee from among its own members.

2. The members of the Commission shall serve in their personal capacity. They shall not be nationals of the States parties to the dispute or of a State not Party to this Convention.

3. The Commission shall elect its own Chairman and adopt its own rules of procedure.

4. The meetings of the Commission shall normally be held at United Nations Headquarters or at any other convenient place as determined by the Commission.

5. The secretariat provided in accordance with article 10, paragraph 3, of this Convention shall also service the Commission whenever a dispute among States Parties brings the Commission into being.

၃။ ကော်မတီသည် အဆိုပါလွှဲအပ်သောကိစ္စအား ပြည်တွင်း၌ဖြစ်နိုင်သမျှသော ကုစားအရေးယူမှုအားလုံး ကုန်စင်အောင် အသုံးပြုခြင်း ရှိ/မရှိ သေချာစွာ စိစစ်ပြီးမှသာလျှင် ယေဘုယျအားဖြင့် အသိအမှတ်ပြုထားသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ၏မူများနှင့်အညီ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရမည်။ ထိုကဲ့သို့ ကုစားအရေးယူမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် မလျော်ကန်စွာ ကြန့်ကြာနေလျှင် ဤပြဋ္ဌာန်းချက် သက်ရောက်ခြင်း မရှိစေရ။

၄။ ရည်ညွှန်း၍လွှဲအပ်သော မည်သည့်ကိစ္စရပ်၌မဆို ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအား စပ်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်တစ်စုံတစ်ရာကို တင်ပြရန် ခေါ်ဆိုနိုင်သည်။

၅။ ဤအပိုဒ်အရ ပေါ်လာသော မည်သည့်ကိစ္စရပ်ကိုမဆို ကော်မတီက သုံးသပ်ဆုံးဖြတ်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ် ဝင်နိုင်ငံများသည် မဲပေးပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးများမရှိဘဲ ကော်မတီ၏ကြားနာမှုများတွင် ပါဝင်နိုင်စေရန် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးအား စေလွှတ်ခွင့်ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၁၂)

၁။ (က) ကော်မတီမှ လိုအပ်သည်ဟုထင်မြင်သော သတင်းအချက်အလက်များအားလုံးကို စုစည်း၍ လက်ခံရရှိပြီးနောက် ဥက္ကဋ္ဌသည် ကော်မတီဝင်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ကော်မတီဝင်မဟုတ်သူများဖြင့် ဖြစ်စေ ယာယီစေ့စပ်ဖျက်ဖြေရေး ကော်မရှင် (ဤမှ နောင်တွင် ကော်မရှင်ဟု ခေါ်တွင်စေရမည်) တစ်ရပ်ကို အဖွဲ့ဝင်(၅)ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်။ ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များကို အငြင်းပွားသော စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများ၏ သဘောဆန္ဒဖြင့် ခန့်အပ်ရမည့်အပြင် ဤစာချုပ်အပေါ် အခြေခံသောကိစ္စရပ်များကို ငြိမ်းချမ်းစွာ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ရည်ရွယ်၍ ၎င်း၏ရုံးခန်းခွဲများကို သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအတွက် အဆင်သင့်ဖြစ်အောင် စီစဉ်ပေးရမည်။

(ခ) အကယ်၍ အငြင်းပွားသည့်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား (၃)လအတွင်း ကော်မရှင်၏ ဖွဲ့စည်းပုံတစ်ရပ်လုံးအပေါ် ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ဒေသအပေါ်ဖြစ်စေ သဘောတူညီမှုမရပါက ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် သဘောတူခြင်းမခံရသော အငြင်းပွားသည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ အဖွဲ့ဝင်များအား ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များအကြား ကော်မတီ၏လျှို့ဝှက်ဆန္ဒမဲ သုံးပုံနှစ်ပုံဖြင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။

၂။ ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များသည် ကော်မရှင်၏လုပ်ငန်းများကို မိမိတို့၏ကိုယ်ပိုင်စွမ်းရည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ၎င်းတို့သည် အငြင်းပွားသည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ နိုင်ငံသားများမဖြစ်ရသကဲ့သို့ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်မဟုတ်သောနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားလည်း မဖြစ်ရပါ။

၃။ ကော်မရှင်သည် ၎င်း၏ကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပြီး ၎င်း၏ကိုယ်ပိုင်လုပ်ထုံးလုပ်နည်း စည်းမျဉ်းများကို အတည်ပြုချမှတ်ရမည်။

၄။ ကော်မရှင်၏ အစည်းအဝေးများကို ပုံမှန်အားဖြင့် ကုလသမဂ္ဂရုံးချုပ်၌သော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် ကော်မရှင်က သတ်မှတ်သော အခြားသင့်တော်သည့်နေရာတွင် လည်းကောင်း ကျင်းပနိုင်သည်။

၅။ ဤစာချုပ် အပိုဒ် (၁၀) အပိုဒ်ခွဲ (၃) နှင့်အညီ ဖော်ပြထားသော အတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံးသည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား အငြင်းပွားမှုကို ကော်မရှင်မှ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရသည့်အခါတိုင်းတွင် ကော်မရှင်အား ကူညီထောက်ပံ့ပေးရမည်။

6. The States parties to the dispute shall share equally all the expenses of the members of the Commission in accordance with estimates to be provided by the Secretary-General of the United Nations.

7. The Secretary-General shall be empowered to pay the expenses of the members of the Commission, if necessary, before reimbursement by the States parties to the dispute in accordance with paragraph 6 of this article.

8. The information obtained and collated by the Committee shall be made available to the Commission, and the Commission may call upon the States concerned to supply any other relevant information.

Article 13

1. When the Commission has fully considered the matter, it shall prepare and submit to the Chairman of the Committee a report embodying its findings on all questions of fact relevant to the issue between the parties and containing such recommendations as it may think proper for the amicable solution of the dispute.

2. The Chairman of the Committee shall communicate the report of the Commission to each of the States parties to the dispute. These States shall, within three months, inform the Chairman of the Committee whether or not they accept the recommendations contained in the report of the Commission.

3. After the period provided for in paragraph 2 of this article, the Chairman of the Committee shall communicate the report of the Commission and the declarations of the States Parties concerned to the other States Parties to this Convention.

Article 14

1. A State Party may at any time declare that it recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications from individuals or groups of individuals within its jurisdiction claiming to be victims of a violation by that State Party of any of the rights set forth in this Convention. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State Party which has not made such a declaration.

2. Any State Party which makes a declaration as provided for in paragraph 1 of this article may establish or indicate a body within its national legal order which shall be competent to receive and consider petitions from individuals and groups of individuals within its jurisdiction who claim to be victims of a violation of any of the rights set forth in this Convention and who have exhausted other available local remedies.

၆။ ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များ၏ ကုန်ကျစရိတ်များအားလုံးကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ခန့်မှန်းတွက်ချက်ပေးသော ကုန်ကျစရိတ်နှင့်အညီ အငြင်းပွားမှုဖြစ်ပွားသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက အညီအမျှကျခံရမည်။

၇။ ဤအပိုဒ်၏အပိုဒ်ခွဲ (၆) နှင့်အညီ အငြင်းပွားမှုဖြစ်ပွားသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ကုန်ကျစရိတ်ကို ပြန်လည်ပေးအပ်ခြင်းမပြုသေးမီကာလအတွင်း လိုအပ်ပါက ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်အား ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များ၏ ကုန်ကျစရိတ်အားကျခံရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်အပ်နှင်းရမည်။

၈။ ကော်မတီက လက်ခံရရှိထားသော သတင်းအချက်အလက်များနှင့် စုစည်းထားသော မှတ်တမ်းများအားလုံးကို ကော်မရှင်မှရရှိနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးရမည့်အပြင် ကော်မရှင်မှအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအား သက်ဆိုင်သည့် မည်သည့်သတင်းအချက်အလက်ကိုမဆို ပေးပို့ရန် ခေါ်ဆိုနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၁၃)

၁။ ကော်မရှင်သည် အငြင်းပွားသည့်အကြောင်းအရာအပေါ် အပြည့်အဝ စိစစ်သုံးသပ်ပြီးနောက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်များအကြား ဖြစ်ပွားနေသည့်အငြင်းပွားမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည့်အကြောင်းအရာများအပေါ် ၎င်း၏လေ့လာတွေ့ရှိချက် အစီရင်ခံစာကို အငြင်းပွားမှုများအား ငြိမ်းချမ်းစွာ ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်းများအပါအဝင် ၎င်း၏အကြံပြုထောက်ခံချက်များကို ဖော်ပြလျက် ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌထံ တင်ပြရမည်။

၂။ ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌသည် အငြင်းပွားသည့် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးထံသို့ ကော်မရှင်၏ အစီရင်ခံစာကို ဆက်သွယ်ပေးပို့ရမည်။ ၎င်းစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတို့က (၃) လအတွင်း အစီရင်ခံစာပါ အကြံပြုထောက်ခံချက်များအား ၎င်းတို့က လက်ခံသည် သို့မဟုတ် လက်မခံသည်ဆိုသည်ကို ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌထံ အသိပေးအကြောင်းကြားရမည်။

၃။ ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၂) တွင် ဖော်ပြထားသော အချိန်ကာလကုန်ဆုံးပြီးနောက်တွင် ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌသည် ကော်မရှင်၏အစီရင်ခံစာနှင့် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ကြေညာချက်များကို ဤစာချုပ်ဝင်ဖြစ်သည့် အခြားနိုင်ငံများထံသို့ ဆက်သွယ်ပေးပို့ရမည်။

အပိုဒ် (၁၄)

၁။ စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ အခွင့်အရေးတစ်ရပ်ရပ်အား ၎င်းနိုင်ငံက ချိုးဖောက်သည့်အတွက် ချိုးဖောက်ခံရသည့် ၎င်း၏စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းရှိ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကဖြစ်စေ သို့မဟုတ် အဖွဲ့လိုက်ဖြစ်စေ တင်ပြသည့် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များအပေါ် ကော်မတီ၏လက်ခံစိစစ်နိုင်မှု အခွင့်အာဏာကို အသိအမှတ်ပြုကြောင်း မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ကြေညာနိုင်သည်။ ကော်မတီသည် ဤကဲ့သို့ အသိအမှတ်ပြုကြောင်း ကြေညာခြင်းမပြုထားသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မည်သည့် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကိုမျှ လက်ခံခြင်းမရှိရ။

၂။ ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၁) အရ ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ထားသည့် မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ အခွင့်အရေးတစ်ရပ်ရပ်အား ချိုးဖောက်ခံရပြီး မိမိနိုင်ငံအတွင်း၌ ရနိုင်သမျှ ကုစားအရေးယူမှုအားလုံးကို လုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီးဖြစ်သော ၎င်း၏စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းရှိ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကဖြစ်စေ သို့မဟုတ် အဖွဲ့လိုက်ဖြစ်စေ တင်ပြသည့် အသနားခံစာအပေါ် လက်ခံစိစစ်နိုင်သော အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကို မိမိနိုင်ငံ၏ ဥပဒေဘောင်အတွင်း တည်ထောင်ခြင်း သို့မဟုတ် သတ်မှတ်ခြင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

3. A declaration made in accordance with paragraph 1 of this article and the name of any body established or indicated in accordance with paragraph 2 of this article shall be deposited by the State Party concerned with the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies thereof to the other States Parties. A declaration may be withdrawn at any time by notification to the Secretary-General, but such a withdrawal shall not affect communications pending before the Committee.

4. A register of petitions shall be kept by the body established or indicated in accordance with paragraph 2 of this article, and certified copies of the register shall be filed annually through appropriate channels with the Secretary-General on the understanding that the contents shall not be publicly disclosed.

5. In the event of failure to obtain satisfaction from the body established or indicated in accordance with paragraph 2 of this article, the petitioner shall have the right to communicate the matter to the Committee within six months.

6. (a) The Committee shall confidentially bring any communication referred to it to the attention of the State Party alleged to be violating any provision of this Convention, but the identity of the individual or groups of individuals concerned shall not be revealed without his or their express consent. The Committee shall not receive anonymous communications;

(b) Within three months, the receiving State shall submit to the Committee written explanations or statements clarifying the matter and the remedy, if any, that may have been taken by that State.

7. (a) The Committee shall consider communications in the light of all information made available to it by the State Party concerned and by the petitioner. The Committee shall not consider any communication from a petitioner unless it has ascertained that the petitioner has exhausted all available domestic remedies. However, this shall not be the rule where the application of the remedies is unreasonably prolonged;

(b) The Committee shall forward its suggestions and recommendations, if any, to the State Party concerned and to the petitioner.

8. The Committee shall include in its annual report a summary of such communications and, where appropriate, a summary of the explanations and statements of the States Parties concerned and of its own suggestions and recommendations.

9. The Committee shall be competent to exercise the functions provided for in this article only when at least ten States Parties to this Convention are bound by declarations in accordance with paragraph 1 of this article.

၃။ ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၁) အရ ပြုလုပ်သော ကြေညာချက်များနှင့် ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၂) နှင့်အညီ သတ်မှတ်ထားသော သို့မဟုတ် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသော အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်၏အမည်ကို သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံက ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် အပ်နှံထားစေရမည်ဖြစ်ပြီး ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ယင်းကြေညာချက်မိတ္တူများကို အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံသို့ ဆက်လက်ပေးပို့ရမည်။ ကြေညာချက် တစ်ရပ်ကို မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အကြောင်းကြား၍ ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းနိုင်ပြီး အဆိုပါ ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခြင်းသည် ကော်မတီတွင် စိစစ်ဆဲဖြစ်သော သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို အကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိစေရပါ။

၄။ ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၂) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းထားသော သို့မဟုတ် သတ်မှတ်ထားသော အဖွဲ့အစည်းသည် အသနားခံစာများ၏စာရင်းကို ထိန်းသိမ်းထားရှိရမည့်အပြင် စာရင်း၏မိတ္တူမှန်ကို သင့်လျော်ရာနည်းလမ်းများဖြင့် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ နှစ်စဉ်ပေးပို့တင်သွင်းရမည်။ အဆိုပါစာရင်းကို အများပြည်သူသိရှိရန် ထုတ်ဖော်ခွင့်မရှိပါ။

၅။ ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၂) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းထားသော သို့မဟုတ် သတ်မှတ်ထားသော အဖွဲ့အစည်းထံမှ ကျေနပ်လောက်သော ဖြေရှင်းချက်မရရှိပါက အသနားခံစာတင်သွင်းသူသည် အဆိုပါအကြောင်းအရာကို ကော်မတီထံသို့ (၆) လအတွင်း ဆက်သွယ်တင်ပြခွင့်ရှိသည်။

၆။ (က) ကော်မတီသည် မိမိထံသို့တင်ပြလာသော မည်သည့်သတင်းပို့ တိုင်တန်းချက်ကိုမဆို ဤစာချုပ်၏ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ချိုးဖောက်သည်ဟု စွပ်စွဲခံရသော စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံက သိရှိစေရန် လျှို့ဝှက်စွာ ပေးပို့အကြောင်းကြားရမည် ဖြစ်သော်လည်း တစ်ဦးတစ်ယောက်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် အစုအဖွဲ့လိုက်ဖြစ်စေ ၎င်းတို့၏ အထောက်အထားများကို ၎င်းတို့၏ ဆန္ဒမပါဘဲ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်မရှိပါ။ ကော်မတီသည် အမည်မပါသော သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို လက်ခံခြင်းမပြုရပါ။

(ခ) တိုင်တန်းချက်လက်ခံရရှိသည့် နိုင်ငံသည် အဆိုပါကိစ္စရပ်အပေါ် အကြောင်းအရာများနှင့် ကုစားမှုများကို ရှင်းလင်းထားသော အကယ်၍ရှိပါက ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်သော ဖော်ပြချက်များ သို့မဟုတ် ရှင်းလင်းချက်များကို စာဖြင့်ရေးသား၍ အချိန်(၃)လအတွင်း ကော်မတီထံသို့တင်ပြရမည်။

၇။ (က) ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် အသနားခံသူက ပေးပို့ထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို သုံးသပ်ရမည်။ ကော်မတီသည် အသနားခံသူက မိမိနိုင်ငံအတွင်း ရရှိနိုင်သော ကုစားအရေးယူမှုနည်းလမ်းများကို ကုန်ဆုံးအောင် ရှာဖွေခြင်းမပြုပါက အသနားခံသူ၏ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကို လက်ခံစဉ်းစားခြင်းမပြုရ။ သို့သော် ထိုကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် မလျော်ကန်စွာ ကြန့်ကြာနေလျှင် ဤပြဋ္ဌာန်းချက် သက်ရောက်ခြင်းမရှိစေရ။

(ခ) ကော်မတီသည် မိမိ၏အကြံပြုချက်များနှင့် ထောက်ခံချက်များရှိပါက သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နှင့် အသနားခံသူဆီသို့ ပေးပို့ရမည်။

၈။ ကော်မတီသည် နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာ၏ သင့်လျော်သည့်နေရာတွင် ၎င်းသတင်းပို့တိုင်တန်းချက်အကျဉ်းချုပ်၊ သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်ဝင်နိုင်ငံ၏ ရှင်းလင်းချက်နှင့် ဖော်ပြချက်အကျဉ်းချုပ်နှင့် ၎င်း၏အကြံပြုချက်နှင့် ထောက်ခံချက်များကိုပါ ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။

၉။ ဤသဘောတူစာချုပ်ဝင်နိုင်ငံ (၁၀)နိုင်ငံက ဤအပိုဒ်၏ ပိုဒ်ခွဲ (၁) နှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာသည့်အခါမှသာ ကော်မတီသည် ဤအပိုဒ်တွင် ဖော်ပြထားသော လုပ်ငန်းများကို ကျင့်သုံးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

Article 15

1. Pending the achievement of the objectives of the Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and Peoples, contained in General Assembly resolution 1514 (XV) of 14 December 1960, the provisions of this Convention shall in no way limit the right of petition granted to these peoples by other international instruments or by the United Nations and its specialized agencies.

2. (a) The Committee established under article 8, paragraph 1, of this Convention shall receive copies of the petitions from, and submit expressions of opinion and recommendations on these petitions to, the bodies of the United Nations which deal with matters directly related to the principles and objectives of this Convention in their consideration of petitions from the inhabitants of Trust and Non-Self-Governing Territories and all other territories to which General Assembly resolution 1514 (XV) applies, relating to matters covered by this Convention which are before these bodies;

(b) The Committee shall receive from the competent bodies of the United Nations copies of the reports concerning the legislative, judicial, administrative or other measures directly related to the principles and objectives of this Convention applied by the administering Powers within the Territories mentioned in subparagraph (a) of this paragraph, and shall express opinions and make recommendations to these bodies.

3. The Committee shall include in its report to the General Assembly a summary of the petitions and reports it has received from United Nations bodies, and the expressions of opinion and recommendations of the Committee relating to the said petitions and reports.

4. The Committee shall request from the Secretary-General of the United Nations all information relevant to the objectives of this Convention and available to him regarding the Territories mentioned in paragraph 2 (a) of this article.

Article 16

The provisions of this Convention concerning the settlement of disputes or complaints shall be applied without prejudice to other procedures for settling disputes or complaints in the field of discrimination laid down in the constituent instruments of, or conventions adopted by, the United Nations and its specialized agencies, and shall not prevent the States Parties from having recourse to other procedures for settling a dispute in accordance with general or special international agreements in force between them.

အပိုဒ် (၁၅)

၁။ ၁၉၆၀ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၄ ရက်နေ့ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် ၁၅၁၄ (၁၅) အရ ပြဋ္ဌာန်းသည့် ကိုလိုနီနိုင်ငံများနှင့် ကိုလိုနီလက်အောက်ခံပြည်သူများ လွတ်လပ်ရေးကြေညာစာတမ်းတွင်ပါရှိသော ရည်ရွယ်ချက်များ၏ အောင်မြင်မှုမတိုင်မီတွင် ကုလသမဂ္ဂနှင့် ၎င်း၏အထူး အေဂျင်စီများ သို့မဟုတ် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစာချုပ်များအရ ခွင့်ပြုထားသည့် အသနားခံပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးကို ဤသဘောတူစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များက မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ကန့်သတ်ခြင်း မပြုရပါ။

၂။ (က) ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများမတိုင်မီ ဤစာချုပ်တွင် အကျုံးဝင်သောကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် ၁၅၁၄ (၁၅) တွင် အကျုံးဝင်သော နယ်ပယ်ဒေသများအားလုံးနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်မရှိသော အစောင့်အရှောက်ခံဒေသများတွင် အခြေချနေထိုင်သူများက အသနားခံစာများ တင်သွင်းနိုင်သည်။ ဤစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၈) အပိုဒ်ခွဲ (၁) အရ ဖွဲ့စည်းထားသည့်ကော်မတီသည် အဆိုပါအသနားခံစာများကို သုံးသပ်ရာတွင် ဤစာချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ အခြေခံမူများနှင့် တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်သောကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများသို့ တင်သွင်းသော အသနားခံစာများ၏မိတ္တူကို ရယူရမည်ဖြစ်သလို အဆိုပါအသနားခံစာအပေါ် အကြံပြုချက်များနှင့် ထောက်ခံချက်များကို ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများထံသို့ တင်ပြရမည်ဖြစ်သည်။

(ခ) ကော်မတီသည် ကုလသမဂ္ဂ၏အခွင့်အာဏာရှိသော အဖွဲ့အစည်းထံမှ ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (က) တွင်ဖော်ပြထားသော နယ်မြေဒေသအတွင်း စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်အရ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်သော ဤစာချုပ်၏ရည်ရွယ်ချက်နှင့် အခြေခံမူများနှင့် တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်သော ဥပဒေရေးရာ၊ တရားစီရင်ရေးရာ၊ စီမံရေးရာ သို့မဟုတ် အခြားနည်းလမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသော အစီရင်ခံစာမိတ္တူကို လက်ခံရယူ၍ ၎င်း၏ထင်မြင်ချက်နှင့် အကြံပြုချက်များကို အဆိုပါအဖွဲ့အစည်းများသို့ ဖော်ပြရမည်။

၃။ ကော်မတီသည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံသို့ တင်သွင်းသည့် အစီရင်ခံစာတွင် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများထံမှ လက်ခံရရှိသော အစီရင်ခံစာများ၊ အသနားခံစာအကျဉ်းချုပ်နှင့် အဆိုပါအသနားခံစာနှင့် အစီရင်ခံစာတို့နှင့် ပတ်သက်သော ကော်မတီ၏ ထင်မြင်ချက်နှင့် အကြံပြုချက်များကို ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။

၄။ ကော်မတီသည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံမှ ဤစာချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက် နှင့်သက်ဆိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များအားလုံးကို တောင်းခံရမည့်အပြင် ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၂) (က) တွင် ဖော်ပြထားသည့် နယ်မြေများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အဆိုပါသတင်းအချက်အလက်များကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ရရှိနိုင်ရန်လည်း ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

အပိုဒ် (၁၆)

ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ တိုင်တန်းချက် သို့မဟုတ် အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်းဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ကုလသမဂ္ဂနှင့် ၎င်း၏အထူးအေဂျင်စီများ ဖွဲ့စည်းပုံစာချုပ်များ သို့မဟုတ် ချမှတ်ထားသော စာချုပ်များတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားရှိသည့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အငြင်းပွားမှုများ သို့မဟုတ် တိုင်တန်းချက်များကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးရေးဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ထိခိုက်မှုမရှိစေဘဲ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး ဤသဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ၎င်းတို့အကြား လွှမ်းမိုးမှုရှိသော ယေဘုယျ သို့မဟုတ် သီးခြားအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစာချုပ်များနှင့်အညီ အငြင်းပွားမှုကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် အခြားလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အသုံးပြုခြင်းအား ဟန့်တားခြင်းမရှိရ။

PART III

Article 17

1. This Convention is open for signature by any State Member of the United Nations or member of any of its specialized agencies, by any State Party to the Statute of the International Court of Justice, and by any other State which has been invited by the General Assembly of the United Nations to become a Party to this Convention.
2. This Convention is subject to ratification. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 18

1. This Convention shall be open to accession by any State referred to in article 17, paragraph 1, of the Convention.
2. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

Article 19

1. This Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twenty-seventh instrument of ratification or instrument of accession.
2. For each State ratifying this Convention or acceding to it after the deposit of the twenty-seventh instrument of ratification or instrument of accession, the Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of the deposit of its own instrument of ratification or instrument of accession.

Article 20

1. The Secretary-General of the United Nations shall receive and circulate to all States which are or may become Parties to this Convention reservations made by States at the time of ratification or accession. Any State which objects to the reservation shall, within a period of ninety days from the date of the said communication, notify the Secretary-General that it does not accept it.
2. A reservation incompatible with the object and purpose of this Convention shall not be permitted, nor shall a reservation the effect of which would inhibit the operation of any of the bodies established by this Convention be allowed. A reservation shall be considered incompatible or inhibitive if at least two thirds of the States Parties to this Convention object to it.

အပိုင်း (၃)

အပိုဒ် (၁၇)

၁။ ကုလသမဂ္ဂ၏ မည်သည့်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို သို့မဟုတ် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်စီတစ်ခုခု၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ တရားရုံး၏အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာစေရန် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံက ဖိတ်ကြားခြင်းခံရသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤသဘောတူစာချုပ်ကို လက်မှတ်ထိုးခွင့်ရှိသည်။

၂။ ဤစာချုပ်ကို အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုခွင့်ရှိစေရမည်။ အဆိုပါ အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုသော စာချုပ်ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် အပ်နှံရမည်။

အပိုဒ် (၁၈)

၁။ ဤစာချုပ်ကို ၎င်း၏အပိုဒ် (၁၇) အပိုဒ်ခွဲ (၁) တွင်ညွှန်းဆိုထားသည့် မည်သည့်နိုင်ငံမဆို နောက်မှ အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုခွင့် ရှိစေရမည်။

၂။ အဆိုပါ နောက်မှအတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုသော စာချုပ်ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် အပ်နှံခြင်းဖြင့် နောက်မှအတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်းသည် အာဏာသက်ရောက်မှုရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၁၉)

၁။ ဤစာချုပ်သည်(၂၇)ခုမြောက်သော အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှ အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသောစာချုပ်ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အပ်နှံပြီးနောက် ရက်ပေါင်း(၃၀)ပြည့်မြောက်သည့်နေ့ရက်တွင် အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။

၂။ (၂၇)ခုမြောက် အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်ကို အပ်နှံပြီးနောက်၊ ဤစာချုပ်ကို အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုသော နိုင်ငံအသီးသီးအတွက် ရက်ပေါင်းသုံးဆယ် ပြည့်မြောက်သည့်နေ့ရက်တွင် ဤစာချုပ်အာဏာ သက်ရောက်မှုရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၂၀)

၁။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုသောအချိန်တွင် နိုင်ငံများမှပြုလုပ်သော ခြွင်းချက်ထားခြင်းကို လက်ခံ၍ ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ သို့မဟုတ် ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာမည့် နိုင်ငံများသို့ ဖြန့်ဝေပေးရမည်။ ခြွင်းချက်ထားခြင်းကို ကန့်ကွက်သော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို အကြောင်းကြားသည့်နေ့ရက်မှစ၍ ရက်ပေါင်း (၉၀) အတွင်း ခြွင်းချက်ထားခြင်းကို လက်မခံကြောင်း ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်အား အကြောင်းကြားရမည်။

၂။ ဤစာချုပ်၏ရည်မှန်းချက်၊ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ညီညွတ်မှုမရှိသော ခြွင်းချက်ထားခြင်းကို ခွင့်ပြုခြင်းမရှိစေရမည့်အပြင် ဤစာချုပ်အဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသော အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်၏လုပ်ငန်းများကို အဟန့်အတားဖြစ်စေနိုင်သော ခြွင်းချက်ထားခြင်းကိုလည်း ခွင့်ပြုခြင်းမရှိစေရပါ။ အနည်းဆုံး ဤစာချုပ်ဝင်နိုင်ငံ သုံးပုံနှစ်ပုံက ခြွင်းချက်ထားခြင်းကို လက်မခံပါက ခြွင်းချက်ထားခြင်းကို သဟဇာတမဖြစ်ကြောင်း သို့မဟုတ် တားမြစ်ကြောင်းမှတ်ယူရမည်။

3. Reservations may be withdrawn at any time by notification to this effect addressed to the Secretary-General. Such notification shall take effect on the date on which it is received.

Article 21

A State Party may denounce this Convention by written notification to the Secretary-General of the United Nations. Denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

Article 22

Any dispute between two or more States Parties with respect to the interpretation or application of this Convention, which is not settled by negotiation or by the procedures expressly provided for in this Convention, shall, at the request of any of the parties to the dispute, be referred to the International Court of Justice for decision, unless the disputants agree to another mode of settlement.

Article 23

1. A request for the revision of this Convention may be made at any time by any State Party by means of a notification in writing addressed to the Secretary-General of the United Nations.

2. The General Assembly of the United Nations shall decide upon the steps, if any, to be taken in respect of such a request.

Article 24

The Secretary-General of the United Nations shall inform all States referred to in article 17, paragraph 1, of this Convention of the following particulars:

- (a) Signatures, ratifications and accessions under articles 17 and 18;
- (b) The date of entry into force of this Convention under article 19;
- (c) Communications and declarations received under articles 14, 20 and 23;
- (d) Denunciations under article 21.

Article 25

1. This Convention, of which the Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.

2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of this Convention to all States belonging to any of the categories mentioned in article 17, paragraph 1, of the Convention.

၃။ ခြွင်းချက်ထားခြင်းကို မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အကြောင်းကြား၍ ရုပ်သိမ်းနိုင်ပါသည်။ အဆိုပါ အကြောင်းကြားချက်အား လက်ခံရရှိသည့်နေ့ရက်တွင် အာဏာသက်ဝင်မှုရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၂၁)

မည်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ စာဖြင့် အကြောင်းကြားတင်ပြ၍ ဤသဘောတူစာချုပ်အား အတည်ပြုပါဝင်ခြင်းမှ ပျက်ပြယ်ကြောင်း ကြေညာနိုင်သည်။ ထိုသို့ပျက်ပြယ်ကြောင်း ကြေညာချက်သည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ အကြောင်းကြားချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့ရက်မှစ၍ (၁)ပြည့်မြောက်သည့် နေ့ရက်တွင် အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၂၂)

ဤစာချုပ်အား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်း သို့မဟုတ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နှစ်နိုင်ငံ သို့မဟုတ် နိုင်ငံများအကြား မည်သည့်အငြင်းပွားမှုကိုမဆို ဤစာချုပ်တွင် အတိအလင်းဖော်ပြထားသည့် ညှိနှိုင်းခြင်းနည်းလမ်း သို့မဟုတ် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဖြင့် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်၍ မရပါက၊ အငြင်းပွားသည့် နိုင်ငံများအကြား အခြားဖြေရှင်းနည်းကို သဘောတူညီမှုမရပါက၊ အငြင်းပွားသည့်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ တောင်းဆိုချက်ဖြင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံးသို့ ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်အတွက် လွှဲအပ်စေရမည်။

အပိုဒ် (၂၃)

၁။ ဤစာချုပ်ကိုပြင်ဆင်ရန် မည်သည့်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံကမဆို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ လိပ်မူ၍ စာဖြင့် ရေးသားအကြောင်းကြားခြင်းဖြင့် မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို အဆိုပြုနိုင်ပါသည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံမှ ယင်းအဆိုပြုချက်ကို ဆောင်ရွက်ရန်ရှိပါက ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆုံးဖြတ်ချမှတ်ရမည်။

အပိုဒ် (၂၄)

၁။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၁၇) အပိုဒ်ခွဲ (၁) တွင် ရည်ညွှန်းဖော်ပြထားသော နိုင်ငံများအားလုံးထံသို့ အောက်ပါအချက်များအား အသိပေးရမည်

- (က) အပိုဒ် (၁၇) နှင့် အပိုဒ် (၁၈) အရ လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း၊ အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်းနှင့် နောက်မှအတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်း၊
- (ခ) အပိုဒ် (၁၉) အရ ဤစာချုပ် အာဏာတည်သည့်နေ့ရက်၊
- (ဂ) အပိုဒ် (၁၄)၊ အပိုဒ် (၂၀) နှင့် အပိုဒ် (၂၃) တို့ အရ လက်ခံရရှိသော သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်နှင့် ကြေညာချက်များ၊
- (ဃ) အပိုဒ် (၂၁) အရ ပျက်ပြယ်ခြင်း၊

အပိုဒ် (၂၅)

၁။ တရုတ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှားနှင့် စပိန်ဘာသာတို့ဖြင့် ချုပ်ဆိုထားသော ဤစာချုပ်၏ မူရင်းခွဲများသည် စစ်မှန်စွာ တူညီကြပြီး ကုလသမဂ္ဂ၏မော်ကွန်းတိုက်တွင် အပ်နှံထားရှိရမည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤသဘောတူစာချုပ်၏ မိတ္တူမှန်များကို ဤစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၁၇) အပိုဒ်ခွဲ (၁) တွင် ဖော်ပြထားသော အမျိုးအစားတစ်ရပ်ရပ်တွင် အကျုံးဝင်သော နိုင်ငံများအားလုံးထံသို့ ပေးပို့ရမည်။

International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights

Adopted by General Assembly resolution 2200 A (XXI) of 16 December 1966

ENTRY INTO FORCE: 3 January 1976

PREAMBLE

The States Parties to the present Covenant,

Considering that, in accordance with the principles proclaimed in the Charter of the United Nations, recognition of the inherent dignity and of the equal and inalienable rights of all members of the human family is the foundation of freedom, justice and peace in the world,

Recognizing that these rights derive from the inherent dignity of the human person,

Recognizing that, in accordance with the Universal Declaration of Human Rights, the ideal of free human beings enjoying freedom from fear and want can only be achieved if conditions are created whereby everyone may enjoy his economic, social and cultural rights, as well as his civil and political rights,

Considering the obligation of States under the Charter of the United Nations to promote universal respect for, and observance of, human rights and freedoms,

Realizing that the individual, having duties to other individuals and to the community to which he belongs, is under a responsibility to strive for the promotion and observance of the rights recognized in the present Covenant,

Agree upon the following articles:

PART I

Article 1

1. All peoples have the right of self-determination. By virtue of that right they freely determine their political status and freely pursue their economic, social and cultural development.

**စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ
အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်**

၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၆) ရက်နေ့တွင်
အထွေထွေညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် (၂၂၀၀/က) (၂၁) အရ ပြဋ္ဌာန်းသည်။

အာဏာတည်ရက် - ၁၉၇၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၃) ရက်။

နိဒါန်း

ဤသဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည်-

(က) ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာတမ်းပါအခြေခံမူများနှင့်အညီ လူသားမျိုးနွယ်များအားလုံး၏ မွေးရာပါဂုဏ်သိက္ခာ၊ တန်ဖိုးနှင့် ဖယ်ရှားထုတ်ပယ်၍မရသော သာတူညီမျှအခွင့်အရေးများကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် လွတ်လပ်မှု၊ တရားမျှတမှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းမှုတို့အတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်သည်ကို ထောက်ရှု၍လည်းကောင်း၊

(ခ) အဆိုပါအခွင့်အရေးများသည် လူသား၏မွေးရာပါဂုဏ်သိက္ခာအရ ဆင်းသက်လာသည်ကို အသိအမှတ်ပြု၍လည်းကောင်း၊

(ဂ) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်းနှင့်အညီ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအခွင့်အရေးများ၊ ထို့အတူ ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများကို လူတိုင်းခံစားရရှိစေသည့် အခြေအနေဖန်တီးမှုသာလျှင် ကြောက်ရွံ့ခြင်းမှကင်းဝေးသည့် လွတ်လပ်သောလူသားများဖြစ်ကြပြီး ဆန္ဒများပြည့်ဝစေနိုင်မည်ဖြစ်သည်ကို အသိအမှတ်ပြုလျက်လည်းကောင်း၊

(ဃ) ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်မှုများအပေါ် တစ်ကမ္ဘာလုံးက လေးစားလိုက်နာမှုတိုးမြှင့်ပေးရမည့် တာဝန်ဝတ္တရားများရှိသည်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ လည်းကောင်း၊

(င) လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းသည် အခြားလူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ၎င်းနှင့်သက်ဆိုင်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းသို့ ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် အသိအမှတ်ပြုထားသည့် အခွင့်အရေးများကို လေးစားလိုက်နာရန်နှင့် တိုးတက်စေရန် အားသွန်ဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်ဝတ္တရားများရှိသည်ကို သဘောပေါက်နားလည်၍ လည်းကောင်း၊

အောက်ပါအပိုဒ်များကို သဘောတူကြသည်။

အပိုင်း (၁)

အပိုဒ် (၁)

၁။ လူသားအားလုံးတွင် မိမိကြမ္မာ မိမိဖန်တီးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ထိုအခွင့်အရေးရှိကြသည့်အလျောက် ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံရေးရပ်တည်မှုအနေအထားကို ကိုယ်တိုင်လွတ်လပ်စွာ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပြီး ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့အတွက် လွတ်လပ်စွာဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

2. All peoples may, for their own ends, freely dispose of their natural wealth and resources without prejudice to any obligations arising out of international economic cooperation, based upon the principle of mutual benefit, and international law. In no case may a people be deprived of its own means of subsistence.

3. The States Parties to the present Covenant, including those having responsibility for the administration of Non-Self-Governing and Trust Territories, shall promote the realization of the right of self-determination, and shall respect that right, in conformity with the provisions of the Charter of the United Nations.

PART II

Article 2

1. Each State Party to the present Covenant undertakes to take steps, individually and through international assistance and cooperation, especially economic and technical, to the maximum of its available resources, with a view to achieving progressively the full realization of the rights recognized in the present Covenant by all appropriate means, including particularly the adoption of legislative measures.

2. The States Parties to the present Covenant undertake to guarantee that the rights enunciated in the present Covenant will be exercised without discrimination of any kind as to race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status.

3. Developing countries, with due regard to human rights and their national economy, may determine to what extent they would guarantee the economic rights recognized in the present Covenant to non-nationals.

Article 3

The States Parties to the present Covenant undertake to ensure the equal right of men and women to the enjoyment of all economic, social and cultural rights set forth in the present Covenant.

Article 4

The States Parties to the present Covenant recognize that, in the enjoyment of those rights provided by the State in conformity with the present Covenant, the State may subject such rights only to such limitations as are determined by law only insofar as this may be compatible with the nature of these rights and solely for the purpose of promoting the general welfare in a democratic society.

၂။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေနှင့် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အကျိုးဖြစ်ထွန်းရေးကို အခြေခံ၍ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများမှ ပေါ်ပေါက်လာသော မည်သည့်တာဝန်ဝတ္တရားများကိုမျှ ထိခိုက်နစ်နာစေခြင်းမရှိဘဲ လူသားအားလုံးသည် ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင်ရည်မှန်းချက်အတွက် ၎င်းတို့၏ သဘာဝသယံဇာတနှင့် ရင်းမြစ်များကို လွတ်လပ်စွာ စီမံခန့်ခွဲနိုင်သည်။ မည်သည့်အကြောင်းနှင့်မျှ လူတစ်ဦး၏ ကိုယ်ပိုင်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု နည်းလမ်းကို တားမြစ်ခြင်းမပြုလုပ်ရ။

၃။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်မရသေးသော နယ်ပယ်များနှင့် အစောင့်အရှောက်ခံနယ်ပယ်များကို စီမံအုပ်ချုပ်ရေးအတွက် တာဝန်ရှိသူနိုင်ငံများအပါအဝင် ဤစာချုပ်တွင်ပါဝင်သော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ကိုယ့်ကြမ္မာကိုယ် ဖန်တီးပိုင်ခွင့်ရရှိလာစေရန် အားပေးဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုအခွင့်အရေးကို လေးစားရမည်။

အပိုင်း (၂)

အပိုဒ် (၂)

၁။ ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံချင်းစီသည် တစ်ဦးချင်းသော်လည်းကောင်း၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပုံမှန်နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမှ တဆင့်သော်လည်းကောင်း အထူးသဖြင့် စီးပွားရေးနှင့် နည်းပညာတွင် ရနိုင်သမျှ အရင်းအမြစ်များကို အစွမ်းကုန်အသုံးပြု၍ သဘောတူစာချုပ်တွင် အသိအမှတ်ပြုထားသောအခွင့်အရေးများ တဆင့်ပြီးတဆင့် အပြည့်အဝရရှိစေရန် ဟူသောအမြင်ဖြင့် အဓိကအားဖြင့် ဥပဒေပြုရေးနည်းလမ်းအပါအဝင် သင့်လျော်သောနည်းအားလုံးဖြင့် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် သဘောတူစာချုပ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အခွင့်အရေးများကို လူမျိုး၊ အသားအရောင်၊ လိင်၊ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ၊ ဘာသာစကား၊ နိုင်ငံရေး (သို့) အခြားသောခံယူချက်၊ နိုင်ငံသား (သို့) လူမှုရေးအခြေခံ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှု၊ မွေးဖွားသည့်အနေအထား (သို့) အခြားအဆင့်အတန်း စသည်တို့ကို ခွဲခြားခြင်းမရှိစေဘဲ လိုက်နာကျင့်သုံးမည်ဖြစ်ကြောင်း အာမခံချက်ပေးရမည်။

၃။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများသည် ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် အသိအမှတ်ပြုထားသည့် စီးပွားရေးအခွင့်အရေးများကို နိုင်ငံသားမဟုတ်သူများအား မည်မျှအတိုင်းအတာထိပေးရန် အာမခံကြောင်းကို လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ၎င်းတို့၏ အမျိုးသားစီးပွားရေးအပေါ်မူတည်၍ ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်နိုင်သည်။

အပိုဒ် (၃)

ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် စာချုပ်တွင်ဖော်ပြထားသည့် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာအခွင့်အရေးအားလုံးကို အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတန်းတူအခွင့်အရေး ရရှိခံစားနိုင်ကြောင်း သေချာစေရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၄)

ဤသဘောတူစာချုပ်နှင့်အညီ နိုင်ငံတော်ကပေးအပ်ထားသော အဆိုပါအခွင့်အရေးများကို ခံစားရာတွင် ဒီမိုကရေစီလူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အထွေထွေအကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်ရန် ရည်ရွယ်၍ အဆိုပါအခွင့်အရေးများ၏ သဘောသဘာဝနှင့် ကိုက်ညီလျှင် ယင်းနိုင်ငံသည် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ ၎င်းအခွင့်အရေးများကို ကန့်သတ်နိုင်ကြောင်း စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက အသိအမှတ်ပြုကြသည်။

Article 5

1. Nothing in the present Covenant may be interpreted as implying for any State, group or person any right to engage in any activity or to perform any act aimed at the destruction of any of the rights or freedoms recognized herein, or at their limitation to a greater extent than is provided for in the present Covenant.
2. No restriction upon or derogation from any of the fundamental human rights recognized or existing in any country in virtue of law, conventions, regulations or custom shall be admitted on the pretext that the present Covenant does not recognize such rights or that it recognizes them to a lesser extent.

PART III

Article 6

1. The States Parties to the present Covenant recognize the right to work, which includes the right of everyone to the opportunity to gain his living by work which he freely chooses or accepts, and will take appropriate steps to safeguard this right.
2. The steps to be taken by a State Party to the present Covenant to achieve the full realization of this right shall include technical and vocational guidance and training programmes, policies and techniques to achieve steady economic, social and cultural development and full and productive employment under conditions safeguarding fundamental political and economic freedoms to the individual.

Article 7

The States Parties to the present Covenant recognize the right of everyone to the enjoyment of just and favourable conditions of work which ensure, in particular:

- (a) Remuneration which provides all workers, as a minimum, with:
  - (i) Fair wages and equal remuneration for work of equal value without distinction of any kind, in particular women being guaranteed conditions of work not inferior to those enjoyed by men, with equal pay for equal work;
  - (ii) A decent living for themselves and their families in accordance with the provisions of the present Covenant;
- (b) Safe and healthy working conditions;

အပိုဒ် (၅)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသောပြဋ္ဌာန်းချက်များကြောင့် စာချုပ်တွင် အသိအမှတ်ပြုထားသည့် လွတ်လပ်မှုများနှင့် အခွင့်အရေးများကို ပျက်စီးစေရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပြုလုပ်မှုတစ်ရပ်ရပ် သို့မဟုတ် ဆောင်ရွက်မှု တစ်ရပ်ရပ်ကို ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်ဟုလည်းကောင်း သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ ကန့်သတ်ချက်များကို စာချုပ်ပါပြဋ္ဌာန်းချက် ထက် ပိုမိုကျော်လွန်၍ ကန့်သတ်မှုပြုနိုင်သည်ဟုလည်းကောင်း သဘောသက်ရောက်သည့် အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူခြင်းကို မည်သည့်နိုင်ငံ၊ မည်သည့်အုပ်စု၊ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကမျှ မပြုရ။

၂။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း၊ စာချုပ်စာတမ်း (သို့မဟုတ်) ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ တည်ရှိသော (သို့မဟုတ်) အသိအမှတ်ပြုထားခြင်းခံရသော မည်သည့်အခြေခံလူ့အခွင့်အရေးကိုမဆို ဤ သဘောတူစာချုပ်က အဆိုပါ အခွင့်အရေးများကို အသိအမှတ်မပြုကြောင်း သို့မဟုတ် လျော့နည်း၍ ခွင့်ပြုကြောင်း အကြောင်းပြချက်အမှားဖြင့် ရုပ်သိမ်းခြင်း သို့မဟုတ် ကန့်သတ်ခြင်းများကို ခွင့်ပြုမည် မဟုတ်ပါ။

အပိုဒ် (၃)

အပိုဒ် (၆)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအတွက် လူတိုင်းက အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် လက်ခံပိုင်ခွင့်ရှိသည့် အလုပ်လုပ်ပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးကို အသိအမှတ် ပြုပြီး အဆိုပါရရှိမှုသေချာစေရန် သင့်လျော်သောလုပ်ငန်းအဆင့်များကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၂။ ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအနေဖြင့် ဤအခွင့်အရေးများကို အပြည့်အဝ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည့်အဆင့်များတွင် နည်းပညာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာ လမ်းညွှန်မှုနှင့် သင်တန်းအစီအစဉ်များ၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ပုံမှန်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ ရရှိစေရန် မူဝါဒများနှင့် နည်းလမ်းများပါဝင်ရမည့် အပြင် လူတစ်ဦးချင်း၏ အခြေခံနိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေးလွတ်လပ်ခွင့်များကို အကာအကွယ်ပေးသည့် အခြေအနေများ အောက်တွင် ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းရှိသည့် အလုပ်အကိုင်နေရာများ၌ အပြည့်အဝခန့်ထားမှုတို့ ပါဝင်သည်။

အပိုဒ် (၇)

တရားမျှတမှုရှိပြီး ကောင်းမွန်အဆင်ပြေသော လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေများကို လူတိုင်းရရှိခံစားနိုင်သည့် အခွင့် အရေးကို ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက အသိအမှတ်ပြုသည်။ ယင်းအခွင့်အရေးတို့သည် အထူးသဖြင့်

- (က) အလုပ်သမားအားလုံးအား လုပ်ခလစာကို အနိမ့်ဆုံးအားဖြင့် ပေးရမည့်အပြင်
  - ၁။ မည်သည့်ခွဲခြားမှုမျိုးမျှမရှိဘဲ တူညီတန်ဖိုးရှိသော အလုပ်အကိုင်အတွက် မျှတသော နေ့စားလုပ်ခ နှင့် လုပ်ခလစာ၊ အထူးသဖြင့် အမျိုးသားများခံစားခွင့် ရရှိသည်ထက်မနိမ့်ကျစေဘဲ တူညီသော အလုပ်အတွက် တူညီသောလုပ်ခလစာကို အမျိုးသမီးများသည်လည်း ခံစားခွင့်ရှိစေရန် အာမခံ ခြင်း။
  - ၂။ ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ အလုပ်သမားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များ အတွက် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော နေထိုင်မှုတစ်ခု ရရှိစေခြင်း။
- (ခ) လုံခြုံမှုရှိပြီး ကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်သော လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေရှိခြင်း။

- (c) Equal opportunity for everyone to be promoted in his employment to an appropriate higher level, subject to no considerations other than those of seniority and competence;
- (d) Rest, leisure and reasonable limitation of working hours and periodic holidays with pay, as well as remuneration for public holidays.

Article 8

1. The States Parties to the present Covenant undertake to ensure:
  - (a) The right of everyone to form trade unions and join the trade union of his choice, subject only to the rules of the organization concerned, for the promotion and protection of his economic and social interests. No restrictions may be placed on the exercise of this right other than those prescribed by law and which are necessary in a democratic society in the interests of national security or public order or for the protection of the rights and freedoms of others;
  - (b) The right of trade unions to establish national federations or confederations and the right of the latter to form or join international trade-union organizations;
  - (c) The right of trade unions to function freely subject to no limitations other than those prescribed by law and which are necessary in a democratic society in the interests of national security or public order or for the protection of the rights and freedoms of others;
  - (d) The right to strike, provided that it is exercised in conformity with the laws of the particular country.
2. This article shall not prevent the imposition of lawful restrictions on the exercise of these rights by members of the armed forces or of the police or of the administration of the State.
3. Nothing in this article shall authorize States Parties to the International Labour Organization Convention of 1948 concerning Freedom of Association and Protection of the Right to Organize to take legislative measures which would prejudice, or apply the law in such a manner as would prejudice, the guarantees provided for in that Convention.

Article 9

The States Parties to the present Covenant recognize the right of everyone to social security, including social insurance.

- (ဂ) ရာထူးသက်တမ်းနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအပေါ်မှတစ်ပါး အခြားထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းများမပြုဘဲ သင့်လျော်သော အဆင့်မြင့်ရာထူးသို့ တိုးမြှင့်ခံစားနိုင်စေရန် လူတိုင်းတွင် တူညီသောအခွင့်အရေး ရှိစေခြင်း။
- (ဃ) အနားယူခွင့်၊ အပန်းဖြေခွင့်နှင့် သင့်တင့်သောအလုပ်ချိန် ကန့်သတ်မှုရှိရမည့်အပြင် အများပြည်သူရုံးပိတ်ရက်အတွက် လုပ်ခလစာရရှိသကဲ့သို့ အချိန်အပိုင်းအခြားအလိုက် အားလပ်ရက်များအတွက် လစာရရှိခြင်း။

အပိုဒ် (၈)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ သေချာစေရန်ဆောင်ရွက်ရမည်မှာ-

- (က) လူတိုင်းတွင် မိမိတို့၏စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးအကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်ရန်နှင့် မြှင့်တင်ရန်အတွက် အလုပ်သမားသမဂ္ဂများဖွဲ့စည်းခွင့်နှင့် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၏ စည်းမျဉ်းများနှင့်အညီဖြစ်လျှင် ရွေးချယ်ထားသော အလုပ်သမားသမဂ္ဂတွင် ပါဝင်ခွင့်ရှိသည်။ ဤအခွင့်အရေးကို ကျင့်သုံးရာတွင် ဥပဒေအရပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းနှင့် ဒီမိုကရေစီလူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကျိုးစီးပွား သို့မဟုတ် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး သို့မဟုတ် အခြားသူများ၏ လွတ်လပ်မှုနှင့်အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်ပေးရန် လိုအပ်ခြင်းတို့မှအပ ကန့်သတ်ခြင်းများ မပြုလုပ်ရ။
- (ခ) အလုပ်သမားသမဂ္ဂများ ဖွဲ့စည်းခွင့်တွင် အမျိုးသားအဆင့်အဖွဲ့ချုပ်များ သို့မဟုတ် အကျိုးတူပူးပေါင်းသည့် အဖွဲ့အစည်းများ တည်ထောင်ခြင်းနှင့် အကျိုးတူပူးပေါင်းသည့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆက်သွယ်ခွင့် သို့မဟုတ် ဖွဲ့စည်းခွင့်။
- (ဂ) အလုပ်သမားသမဂ္ဂများသည် ဥပဒေအရပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းနှင့် ဒီမိုကရေစီလူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကျိုးစီးပွား သို့မဟုတ် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး သို့မဟုတ် အခြားသူများ၏လွတ်လပ်မှုနှင့် အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်ပေးရန် လိုအပ်သဖြင့် ကန့်သတ်ရမည်များမှ လွဲ၍ လွတ်လပ်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်။
- (ဃ) သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေများနှင့်အညီ သပိတ်မှောက်ခွင့်။

၂။ ဤအခွင့်အရေးများကျင့်သုံးရာတွင် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များ သို့မဟုတ် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ဝင်များက တရားဥပဒေနှင့်အညီ ကန့်သတ်ချက်များချမှတ်ခြင်းကို ဤအပိုဒ်က အတားအဆီးမဖြစ်စေရ။

၃။ အသင်းအဖွဲ့လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် စည်းရုံးပိုင်ခွင့်အား အကာအကွယ်ပေးခြင်းဆိုင်ရာ ၁၉၄၈ ခုနှစ် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားအဖွဲ့ သဘောတူစာချုပ်၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ထိုစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် အာမခံချက်များကို ထိခိုက်စေရန် ဥပဒေပြုခြင်း သို့မဟုတ် ထိုသို့ထိခိုက်စေရန် အပြုအမူဖြင့် ဥပဒေကျင့်သုံးခြင်းပြုရန် ဤအပိုဒ်က အခွင့်အာဏာပေးအပ်ထားခြင်း မရှိစေရ။

အပိုဒ် (၉)

ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လူမှုရေးအာမခံအပါအဝင် လူမှုဖူလုံရေးခံစားခွင့်ကို လူတိုင်းခံစားခွင့်ရှိကြောင်း အသိအမှတ်ပြုသည်။

Article 10

The States Parties to the present Covenant recognize that:

1. The widest possible protection and assistance should be accorded to the family, which is the natural and fundamental group unit of society, particularly for its establishment and while it is responsible for the care and education of dependent children. Marriage must be entered into with the free consent of the intending spouses.
2. Special protection should be accorded to mothers during a reasonable period before and after childbirth. During such period working mothers should be accorded paid leave or leave with adequate social security benefits.
3. Special measures of protection and assistance should be taken on behalf of all children and young persons without any discrimination for reasons of parentage or other conditions. Children and young persons should be protected from economic and social exploitation. Their employment in work harmful to their morals or health or dangerous to life or likely to hamper their normal development should be punishable by law. States should also set age limits below which the paid employment of child labour should be prohibited and punishable by law.

Article 11

1. The States Parties to the present Covenant recognize the right of everyone to an adequate standard of living for himself and his family, including adequate food, clothing and housing, and to the continuous improvement of living conditions. The States Parties will take appropriate steps to ensure the realization of this right, recognizing to this effect the essential importance of international cooperation based on free consent.
2. The States Parties to the present Covenant, recognizing the fundamental right of everyone to be free from hunger, shall take, individually and through international cooperation, the measures, including specific programmes, which are needed:
  - (a) To improve methods of production, conservation and distribution of food by making full use of technical and scientific knowledge, by disseminating knowledge of the principles of nutrition and by developing or reforming agrarian systems in such a way as to achieve the most efficient development and utilization of natural resources;
  - (b) Taking into account the problems of both food-importing and food-exporting countries, to ensure an equitable distribution of world food supplies in relation to need.

အပိုဒ် (၁၀)

ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အောက်ပါအချက်များကို အသိအမှတ်ပြုသည်-

၁။ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏သဘာဝအလျောက် အခြေခံအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည့် မိသားစု၊ အထူးသဖြင့် အိမ်ရာတည်ထောင်ရပ် တည်မှုနှင့် မိသားစုအား မှီခိုနေရသော ကလေးသူငယ်များကို စောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် ပညာသင်ကြားပေးခြင်းအတွက် တာဝန်ရှိ ပြီး ဖြစ်နိုင်သမျှ အကျယ်ပြန့်ဆုံး အကာအကွယ်ပေးခြင်းနှင့် အကူအညီပေးခြင်းပြုရမည်။ ဇနီးမောင်နှံအဖြစ် ရည်ရွယ်ထားသူ တို့၏ လွတ်လပ်သော သဘောဆန္ဒအရ လက်ထပ်ထိမ်းမြားမှုကို ပြုရမည်။

၂။ မိခင်များအား မီးဖွားမီနှင့် မီးဖွားပြီး သင့်လျော်သောအချိန်ကာလအတွင်း အထူးကာကွယ်မှု ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ အလုပ်လုပ်သောမိခင်များအား အဆိုပါကာလအတွင်း လစာဖြင့်ခွင့် သို့မဟုတ် လုံလောက်သော လူမှုဖူလုံရေးခံစားခွင့်များ ပေးရမည်။

၃။ ကလေးသူငယ်များနှင့် လူငယ်များအား မိဘမျိုးရိုး သို့မဟုတ် အခြားအခြေအနေများကို အကြောင်းပြု၍ ခွဲခြား ခြင်းမရှိဘဲ အကာအကွယ်ပေးခြင်းနှင့် အကူအညီပေးခြင်းတို့ကို အထူးလုပ်ဆောင်ပေးရမည်။ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးခေါင်းပုံ ဖြတ်မှုတို့မှ ကလေးသူငယ်များနှင့် လူငယ်များအား အကာအကွယ်ပေးရမည်။ ၎င်းတို့၏အလုပ်သည် ၎င်းတို့၏ကိုယ်ကျင့် တရား သို့မဟုတ် ကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် အသက်အန္တရာယ်ရှိစေခြင်း သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ ပုံမှန်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေမှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေလျှင် ဥပဒေအရ အပြစ်ပေးရမည်။ နိုင်ငံများအနေဖြင့် အသက်ကန့်သတ်ချက် သတ်မှတ်ထားသင့်ပြီး အဆိုပါကန့်သတ်ချက် အောက်လျော့၍ ကလေးအလုပ်သမားအဖြစ် လစာဖြင့်ခိုင်းစေလျှင် ဥပဒေအရတားမြစ်ခြင်းနှင့် အပြစ် ပေးခြင်းပြုရမည်။

အပိုဒ် (၁၁)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လူတိုင်းက ၎င်းနှင့် ၎င်း၏မိသားစုအတွက် လုံလောက်သောအစား အစာ၊ အဝတ်အထည်နှင့် အိုးအိမ်အပါအဝင် လုံလောက်သည့် လူနေမှုအဆင့်အတန်းရပိုင်ခွင့်ရှိခြင်းနှင့် လူနေမှုအဆင့်အတန်း အဆက်မပြတ် တိုးတက်ခံစားခွင့်ရှိသည်ကို အသိအမှတ်ပြုသည်။ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လွတ်လပ်သော သဘောဆန္ဒကိုအခြေခံသော နိုင်ငံတကာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၏ မရှိမဖြစ် အရေးပါခြင်းကို အသိအမှတ်ပြုလျက် ဤအဆိုပါ အခွင့်အရေး ရရှိသေချာစေရန် သင့်လျော်သောအဆင့်များကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ ဤသဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လူတိုင်းဆာလောင်မွတ်သိပ်မှုမှ ကင်းဝေးရမည်ဟူသည့် အခြေခံအခွင့် အရေးကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းအားဖြင့် လိုအပ်သောသီးခြားအစီအစဉ်များအပါအဝင် အောက်ဖော်ပြပါ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး နည်းလမ်းများကို တစ်နိုင်ငံချင်းဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတကာနှင့်ပူးပေါင်း၍ဖြစ်စေ ဆောင်ရွက်ရမည်။

- (က) နည်းပညာနှင့် သိပ္ပံနည်းကျဗဟုသုတများကို အပြည့်အဝအသုံးပြုခြင်း၊ အာဟာရဆိုင်ရာနှင့် စပ်လျဉ်း သော အသိပညာများကို ဖြန့်ဖြူးခြင်းနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို အသုံးပြုခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စေခြင်း နည်းလမ်းများကို အသုံးပြု၍ လယ်ယာစနစ်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း သို့မဟုတ် ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်း တို့ဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာထုတ်လုပ်မှု၊ ထိန်းသိမ်းမှုနှင့် ဖြန့်ဖြူးမှုနည်းလမ်းများ တိုးတက်စေရန်။
- (ခ) စားနပ်ရိက္ခာတင်ပို့သော နိုင်ငံများနှင့် တင်သွင်းသောနိုင်ငံများ၏ ပြဿနာများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက် လိုအပ်ချက်များအရ သာတူညီမျှသည့် ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာ ဖြန့်ဖြူးရေးရရှိသေချာစေရန်။

Article 12

1. The States Parties to the present Covenant recognize the right of everyone to the enjoyment of the highest attainable standard of physical and mental health.
2. The steps to be taken by the States Parties to the present Covenant to achieve the full realization of this right shall include those necessary for:
  - (a) The provision for the reduction of the stillbirth rate and of infant mortality and for the healthy development of the child;
  - (b) The improvement of all aspects of environmental and industrial hygiene;
  - (c) The prevention, treatment and control of epidemic, endemic, occupational and other diseases;
  - (d) The creation of conditions which would assure to all medical service and medical attention in the event of sickness.

Article 13

1. The States Parties to the present Covenant recognize the right of everyone to education. They agree that education shall be directed to the full development of the human personality and the sense of its dignity, and shall strengthen the respect for human rights and fundamental freedoms. They further agree that education shall enable all persons to participate effectively in a free society, promote understanding, tolerance and friendship among all nations and all racial, ethnic or religious groups, and further the activities of the United Nations for the maintenance of peace.
2. The States Parties to the present Covenant recognize that, with a view to achieving the full realization of this right:
  - (a) Primary education shall be compulsory and available free to all;
  - (b) Secondary education in its different forms, including technical and vocational secondary education, shall be made generally available and accessible to all by every appropriate means, and in particular by the progressive introduction of free education;
  - (c) Higher education shall be made equally accessible to all, on the basis of capacity, by every appropriate means, and in particular by the progressive introduction of free education;
  - (d) Fundamental education shall be encouraged or intensified as far as possible for those persons who have not received or completed the whole period of their primary education;
  - (e) The development of a system of schools at all levels shall be actively pursued, an adequate fellowship system shall be established, and the material conditions of teaching staff shall be continuously improved.

အပိုဒ် (၁၂)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လူတိုင်းရပ်ပိုင်းနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာကျန်းမာရေးကို အဆင့်မြင့်မြင့်ရရှိ ခံစားနိုင်ခွင့်ရှိသည်ကို အသိအမှတ်ပြုသည်။

၂။ ဤအခွင့်အရေးကို အပြည့်အဝရရှိရေးအတွက် လုပ်ဆောင်ရန် ဤသဘောတူစာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများ ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများတွင် အောက်ပါ လိုအပ်သောလုပ်ဆောင်မှုအဆင့်များ ပါဝင်ရမည်။

- (က) ကလေးအသေမွေးနှုန်းနှင့် မွေးကင်းစကလေးသေနှုန်းလျော့ကျစေရေးနှင့် ကလေးသူငယ်ကျန်းမာဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေရေးတို့အတွက် ပြဋ္ဌာန်းခြင်း။
- (ခ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းသန့်ရှင်းရေးတို့အတွက် ဘက်ပေါင်းစုံမှတိုးတက်စေခြင်း။
- (ဂ) ကူးစက်ရောဂါ၊ ပုံမှန်ဖြစ်ပေါ်တတ်သောရောဂါ၊ လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာရောဂါနှင့် အခြားရောဂါများကို ကာကွယ်တားဆီးခြင်း၊ ကုသခြင်းနှင့် ထိန်းချုပ်ခြင်း။
- (ဃ) နာမကျန်းဖြစ်သည့်အခါ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုနှင့် ဆေးဝါးကုသမှုအားလုံးကို ရယူစေနိုင်သည့် အခြေ အနေများဖန်တီးထားမှု သေချာစေခြင်း။

အပိုဒ် (၁၃)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လူတိုင်းပညာသင်ယူခွင့် အခွင့်အရေးကို အသိအမှတ်ပြုသည်။ ပညာ ရေးသည် လူသားများ၏ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး အပြည့်အဝ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် လူသားဂုဏ်သိက္ခာကို ရှေးရှုမှုအပြင် လူ့အခွင့်အရေး နှင့် အခြေခံလွတ်လပ်မှုများအား လေးစားမှုကို ခိုင်မာစေသည်ဟု သဘောတူကြသည်။ ထို့အပြင် ပညာရေးသည် လွတ်လပ် သော လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်တွင် လူသားများအားလုံး ထိရောက်စွာပါဝင်နိုင်ကြောင်း နိုင်ငံများအကြား၊ လူမျိုးများအကြား၊ တိုင်းရင်းသား သို့မဟုတ် ဘာသာရေးအုပ်စုများအကြားတွင် နားလည်မှု၊ စိတ်ရှည်သီးခံမှုနှင့် ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုများ တိုးပွား စေသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ထို့အပြင် ကုလသမဂ္ဂ၏ငြိမ်းချမ်းရေး ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်မှုများ တိုးတက်စေရန်အတွက်လည်း ပညာရေးက အထောက်အကူပြုစေနိုင်ကြောင်း သဘောတူကြသည်။

၂။ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤအခွင့်အရေးအား အပြည့်အဝ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရမည် ဟူသော အမြင်ဖြင့် အောက်ပါအချက်များကို အသိအမှတ်ပြုသည်-

- (က) မူလတန်းပညာရေးသည် မသင်မနေရဖြစ်ပြီး အားလုံးအတွက် အခမဲ့သင်ကြားနိုင်စေရမည်။
- (ခ) နည်းပညာနှင့်အသက်မွေးမှုဆိုင်ရာ အလယ်တန်းပညာရေးအပါအဝင် ပုံစံအမျိုးမျိုးပါဝင်သော အလယ် တန်းပညာရေးကို ယေဘုယျအားဖြင့် သင့်လျော်သောနည်းလမ်းများဖြင့် အလွယ်တကူသင်ယူနိုင်စေ ရမည့်အပြင် အထူးသဖြင့် အခမဲ့ပညာရေးကို အဆင့်ဆင့်တိုးမြှင့်စေခြင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဂ) အဆင့်မြင့်ပညာရေးကို အရည်အချင်းပေါ်မူတည်၍ လူတိုင်းညီတူညီမျှ လက်ခံသင်ယူခွင့်ရရှိစေရန် သင့် လျော်သောနည်းလမ်းအားလုံး အထူးသဖြင့် အခမဲ့ပညာရေး အဆင့်ဆင့်တိုးမြှင့်စေခြင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ရ မည်။
- (ဃ) မူလတန်းပညာသင်ကြားမှုကာလ အပြည့်အဝမပြီးဆုံးခဲ့သူများ သို့မဟုတ် မရရှိခဲ့သူများအတွက် ဖြစ် နိုင်သမျှ အခြေခံပညာရေးကို အားပေးရမည် သို့မဟုတ် အရှိန်မြှင့်ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (င) အဆင့်ဆင့်သောကျောင်းများ၏ စနစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် တက်ကြွစွာ ဖော်ဆောင်ခြင်း၊ လုံလောက် သောပညာသင်စရိတ် ပေးအပ်ခြင်းစနစ်တည်ထောင်ခြင်းနှင့် ဆရာများ၏သင်ကြားရေး အထောက် အကူအခြေအနေများ ဆက်လက်တိုးတက်နေစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။

3. The States Parties to the present Covenant undertake to have respect for the liberty of parents and, when applicable, legal guardians to choose for their children schools, other than those established by the public authorities, which conform to such minimum educational standards as may be laid down or approved by the State and to ensure the religious and moral education of their children in conformity with their own convictions.

4. No part of this article shall be construed so as to interfere with the liberty of individuals and bodies to establish and direct educational institutions, subject always to the observance of the principles set forth in paragraph 1 of this article and to the requirement that the education given in such institutions shall conform to such minimum standards as may be laid down by the State.

Article 14

Each State Party to the present Covenant which, at the time of becoming a Party, has not been able to secure in its metropolitan territory or other territories under its jurisdiction compulsory primary education, free of charge, undertakes, within two years, to work out and adopt a detailed plan of action for the progressive implementation, within a reasonable number of years, to be fixed in the plan, of the principle of compulsory education free of charge for all.

Article 15

1. The States Parties to the present Covenant recognize the right of everyone:
  - (a) To take part in cultural life;
  - (b) To enjoy the benefits of scientific progress and its applications;
  - (c) To benefit from the protection of the moral and material interests resulting from any scientific, literary or artistic production of which he is the author.
2. The steps to be taken by the States Parties to the present Covenant to achieve the full realization of this right shall include those necessary for the conservation, the development and the diffusion of science and culture.
3. The States Parties to the present Covenant undertake to respect the freedom indispensable for scientific research and creative activity.
4. The States Parties to the present Covenant recognize the benefits to be derived from the encouragement and development of international contacts and cooperation in the scientific and cultural fields.

၃။ အာဏာပိုင်များက တည်ထောင်ထား၍ နိုင်ငံတော်ကချမှတ်ထားသော သို့မဟုတ် အတည်ပြုသတ်မှတ်ထားသော အနိမ့်ဆုံးပညာရေးအဆင့်အတန်းနှင့် ကိုက်ညီသည့်ကျောင်းများမှအပ မိဘများ သို့မဟုတ် တရားဝင်အုပ်ထိန်းသူများက ၎င်းတို့၏ကလေးများအတွက် လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်ခြင်းကို ဤ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက လေးစားရမည့်အပြင် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ယုံကြည်မှုနှင့်အညီ ၎င်းတို့ကလေးများအား ဘာသာရေးနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ သင်ယူစေမှုကို သေချာစေရန်လည်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

၄။ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းနှင့် အသင်းအဖွဲ့များက ပညာရေးအဖွဲ့အစည်းများ လွတ်လပ်စွာတည်ထောင်ခြင်းနှင့် ညွှန်ကြားခြင်းကို ယခုအပိုဒ်ပါအချက်များက ဝင်ရောက်စွက်ဖက်သည်ဟု မမှတ်ယူရသည့်အပြင် ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) တွင် ဖော်ပြထားသော အခြေခံမူများကို အစဉ်အမြဲလေးစားလိုက်နာပြီး အဆိုပါအဖွဲ့အစည်းများက ပေးအပ်သော ပညာရေးလိုအပ်ချက်သည် နိုင်ငံကချမှတ်ထားသည့် အနိမ့်ဆုံးအဆင့်အတန်းနှင့် ကိုက်ညီရမည်။

အပိုဒ် (၁၄)

ဤသဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံချင်းစီသည် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာချိန်တွင် ၎င်းတို့၏ မြို့ပြအုပ်ချုပ်ရေးနယ်မြေများနှင့် အခြားစီရင်ပိုင်ခွင့်နယ်မြေများ၌ မသင်မနေရ အခမဲ့ မူလတန်းပညာရေးစနစ်ကို ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုနိုင်သေးပါက သင့်လျော်သော နှစ်မဟာဏများဖြင့် အစီအစဉ်အတိအကျဆွဲကာ လူတိုင်းအတွက် မသင်မနေရ အခမဲ့ ပညာရေးမူဘောင်များကို အဆင့်ဆင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် အသေးစိတ်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို ၂ နှစ် အတွင်း ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၁၅)

၁။ ဤ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အောက်ပါအခွင့်အရေးများကို လူတိုင်းခံစားခွင့်ရှိကြောင်း အသိအမှတ်ပြုသည်-

- (က) ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုများတွင်ပါဝင်ခွင့်၊
- (ခ) သိပ္ပံဆိုင်ရာတိုးတက်မှုအကျိုးတရားများ ခံစားပိုင်ခွင့်နှင့် ယင်းတို့ကိုအသုံးပြုရာမှ ပေါ်ထွက်လာသော အသီးအပွင့်များကို ခံစားနိုင်ခွင့်၊
- (ဂ) မည်သည့်သိပ္ပံဆိုင်ရာ၊ စာပေအနုပညာ သို့မဟုတ် သုခုမအနုပညာဆိုင်ရာ ဖန်တီးထုတ်လုပ်မှုမှ ဖြစ်ထွန်းရရှိလာသော ကျင့်ဝတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ရုပ်ဝတ္ထုပိုင်းဆိုင်ရာ အကျိုးစီးပွားများကိုမဆို အကာအကွယ်ပေးမှုဆိုင်ရာ အကျိုးခံစားခွင့်၊

၂။ ဤအခွင့်အရေးကို အပြည့်အဝအောင်မြင်စေရန် ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် ပါဝင်သောအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ဆောင်ရွက်သည့်အဆင့်များတွင် သိပ္ပံပညာနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုများကို ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်းနှင့် ပျံ့နှံ့စေခြင်းတို့အတွက် လိုအပ်သောအဆင့်များ ထည့်သွင်းရမည်။

၃။ ဤသဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် သိပ္ပံဆိုင်ရာသုတေသနနှင့် တီထွင်ဖန်တီးမှုများအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည့် လွတ်လပ်မှုကိုလေးစားရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။

၄။ ဤသဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် သိပ္ပံနှင့်ယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်များတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဆက်သွယ်မှုများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်းနှင့်အားပေးခြင်းတို့မှ ပေါ်ထွက်လာသောအကျိုးကျေးဇူးများကို အသိအမှတ်ပြုသည်။

PART IV

Article 16

1. The States Parties to the present Covenant undertake to submit in conformity with this part of the Covenant reports on the measures which they have adopted and the progress made in achieving the observance of the rights recognized herein.
2.
  - (a) All reports shall be submitted to the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies to the Economic and Social Council for consideration in accordance with the provisions of the present Covenant;
  - (b) The Secretary-General of the United Nations shall also transmit to the specialized agencies copies of the reports, or any relevant parts thereof, from States Parties to the present Covenant which are also members of these specialized agencies insofar as these reports, or parts thereof, relate to any matters which fall within the responsibilities of the said agencies in accordance with their constitutional instruments.

Article 17

1. The States Parties to the present Covenant shall furnish their reports in stages, in accordance with a programme to be established by the Economic and Social Council within one year of the entry into force of the present Covenant after consultation with the States Parties and the specialized agencies concerned.
2. Reports may indicate factors and difficulties affecting the degree of fulfilment of obligations under the present Covenant.
3. Where relevant information has previously been furnished to the United Nations or to any specialized agency by any State Party to the present Covenant, it will not be necessary to reproduce that information, but a precise reference to the information so furnished will suffice.

Article 18

Pursuant to its responsibilities under the Charter of the United Nations in the field of human rights and fundamental freedoms, the Economic and Social Council may make arrangements with the specialized agencies in respect of their reporting to it on the progress made in achieving the observance of the provisions of the present Covenant falling within the scope of their activities. These reports may include particulars of decisions and recommendations on such implementation adopted by their competent organs.

အပိုင်း (၄)

အပိုဒ် (၁၆)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် စာချုပ်၏ယခုအပိုင်းတွင် ဖော်ပြချက်နှင့်အညီ စာချုပ်တွင်အသိအမှတ်ပြုထားသော အခွင့်အရေးများ လေးစားလိုက်နာခြင်းအတွက် ချမှတ်ထားသော နည်းလမ်းများနှင့် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများအပေါ် အစီရင်ခံစာများတင်ပြရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ (က) အစီရင်ခံစာများအားလုံးကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ တင်ပြရမည်ဖြစ်ပြီး အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးကောင်စီသို့ စာချုပ်ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ စဉ်းစားသုံးသပ်နိုင်ရန် မိတ္တူများပေးပို့ရမည်။

(ခ) ဤသဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အထူးအေဂျင်စီများ၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများလည်းဖြစ်ပြီး အဆိုပါအေဂျင်စီများသို့ အစီရင်ခံစာများ သို့မဟုတ် ၎င်း၏တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသည် အဆိုပါအေဂျင်စီများ၏ ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရသော တာဝန်ရှိမှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စရပ်များဖြစ်ပါက ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် အဆိုပါအစီရင်ခံစာများ သို့မဟုတ် ၎င်းတစ်စိတ်တစ်ပိုင်း၏ မိတ္တူများကို အထူးအေဂျင်စီများထံ ပေးပို့ရမည်။

အပိုဒ် (၁၇)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် စာချုပ်အတည်ဖြစ်ပြီး တစ်နှစ်အတွင်း စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးကောင်စီမှ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အစီအစဉ်တစ်ရပ်နှင့်အညီ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အထူးအေဂျင်စီများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြီးနောက် ၎င်းတို့၏ အစီရင်ခံစာများကို အဆင့်လိုက်ပြုစုရမည်။

၂။ အစီရင်ခံစာများတွင် ဤစာချုပ်ပါတာဝန်ဝတ္တရားများ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်သည့် အတိုင်းအတာအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်သည့်အချက်များနှင့် အခက်အခဲများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။

၃။ ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် ပါဝင်သော မည်သည့်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတွင်မဆို သက်ဆိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များကို ကုလသမဂ္ဂ သို့မဟုတ် အထူးအေဂျင်စီထံသို့ ယခင်ကပေးပို့ပြီးလျှင် ထိုသတင်းအချက်အလက်များကို တဖန်ပြန်လည်ပေးပို့ရန် မလိုအပ်ဘဲ ထိုသို့ပေးပြီးသော သတင်းအချက်အလက်များအတွက် တိကျသောရည်ညွှန်းချက်တစ်ခု တင်ပြပေးလျှင် လုံလောက်သည်။

အပိုဒ် (၁၈)

ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာတမ်းပါ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်နယ်ပယ်တွင် တာဝန်ရှိမှုများနှင့်အညီ စီးပွားရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီသည် အထူးအေဂျင်စီများက ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများအတွင်း ကျရောက်သည့် ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လေးစားလိုက်နာ၍ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများအပေါ် တင်သွင်းလာသည့် အစီရင်ခံစာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အစီအစဉ်များချမှတ်နိုင်သည်။ အဆိုပါ အစီရင်ခံစာများတွင် ၎င်း၏အဖွဲ့ခွဲများက အဆိုပါအကောင်အထည်ဖော်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ချမှတ်ထားသော အကြံပြုချက်များနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ပါဝင်နိုင်သည်။

Article 19

The Economic and Social Council may transmit to the Commission on Human Rights for study and general recommendation or, as appropriate, for information the reports concerning human rights submitted by States in accordance with articles 16 and 17, and those concerning human rights submitted by the specialized agencies in accordance with article 18.

Article 20

The States Parties to the present Covenant and the specialized agencies concerned may submit comments to the Economic and Social Council on any general recommendation under article 19 or reference to such general recommendation in any report of the Commission on Human Rights or any documentation referred to therein.

Article 21

The Economic and Social Council may submit from time to time to the General Assembly reports with recommendations of a general nature and a summary of the information received from the States Parties to the present Covenant and the specialized agencies on the measures taken and the progress made in achieving general observance of the rights recognized in the present Covenant.

Article 22

The Economic and Social Council may bring to the attention of other organs of the United Nations, their subsidiary organs and specialized agencies concerned with furnishing technical assistance any matters arising out of the reports referred to in this part of the present Covenant which may assist such bodies in deciding, each within its field of competence, on the advisability of international measures likely to contribute to the effective progressive implementation of the present Covenant.

Article 23

The States Parties to the present Covenant agree that international action for the achievement of the rights recognized in the present Covenant includes such methods as the conclusion of conventions, the adoption of recommendations, the furnishing of technical assistance and the holding of regional meetings and technical meetings for the purpose of consultation and study organized in conjunction with the Governments concerned.

အပိုဒ် (၁၉)

စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးကောင်စီသည် အပိုဒ် (၁၆) နှင့် အပိုဒ် (၁၇) အရ နိုင်ငံများမှ တင်သွင်းသော လူ့အခွင့်အရေး ဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာများအားလည်းကောင်း၊ အပိုဒ် (၁၈) အရ အထူးအေဂျင်စီများမှ တင်သွင်းသော လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာများအားလည်းကောင်း လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်သို့ လေ့လာသုံးသပ်ရန်နှင့် အထွေထွေအကြံပြုချက်များ ပေးနိုင် ရန်အတွက် သို့မဟုတ် သိသာရန်အတွက် သင့်လျော်သလိုပေးပို့ရမည်။

အပိုဒ် (၂၀)

ဤသဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့် သက်ဆိုင်ရာအထူးအေဂျင်စီများသည် အပိုဒ် (၁၉) အရ အထွေထွေ အကြံပြုချက် သို့မဟုတ် လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်၏ အစီရင်ခံစာပါ အထွေထွေအကြံပြုချက်ကို ရည်ညွှန်းချက် သို့မဟုတ် အဆိုပါအစီရင်ခံစာကို ရည်ညွှန်းသည့် မှတ်တမ်းမှတ်ရာတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကောင်စီသို့ မှတ်ချက်များ တင်ပြနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၂၁)

ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ အသိအမှတ်ပြုထားသည့် အခွင့်အရေးများကို လေးစားလိုက်နာသည့် နည်းလမ်းများနှင့် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု ဆောင်ရွက်ချက်များအား သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့် အထူးအေဂျင်စီများထံမှ သတင်းအချက် အလက်အကျဉ်းချုပ်နှင့် ယေဘုယျသဘော အကြံပြုချက်များပါဝင်သည့် အစီရင်ခံစာများကို စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးကောင်စီ သည် အထွေထွေညီလာခံသို့ အခါအားလျော်စွာ တင်ပြနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၂၂)

ဤသဘောတူစာချုပ်ကို ထိရောက်တိုးတက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ရန် နိုင်ငံတကာက အကြံပြုထားသည့်နည်း လမ်းများအပေါ်တွင် သဘောတူစာချုပ်က ရည်ညွှန်းသည့်ကဏ္ဍ၌ ကုလသမဂ္ဂအထူးအေဂျင်စီများ၊ လက်အောက်ခံအဖွဲ့ များနှင့် ကုလသမဂ္ဂ၏အခြားအဖွဲ့များက ကျွမ်းကျင်မှုနယ်ပယ်အလိုက် တင်သွင်းသည့် အစီရင်ခံစာများမှ ပေါ်ထွက်လာသော မည်သည့် ကိစ္စရပ်ကိုမဆို အဆိုပါအဖွဲ့များဆုံးဖြတ်ရာ၌ နည်းပညာအကူအညီပံ့ပိုးပေးနိုင်ကြောင်း စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးကောင်စီက အသိ ပေးနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၂၃)

ဤသဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် သဘောတူစာချုပ်က အသိအမှတ်ပြုထားသော အခွင့်အရေးများရရှိ အောင်မြင်ရေးအတွက် သဘောတူစာချုပ်များ အပြီးသတ်ချုပ်ဆိုခြင်း၊ အကြံပြုချက်များချမှတ်ခြင်း၊ နည်းပညာအကူအညီ ပံ့ပိုးခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရများနှင့် ပူးပေါင်း၍လေ့လာရန်နှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဒေသဆိုင်ရာနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ အစည်းအဝေးများကျင်းပခြင်း စသည့် နည်းလမ်းများပါဝင်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဆောင်ရွက်မှုများကို သဘောတူကြသည်။

Article 24

Nothing in the present Covenant shall be interpreted as impairing the provisions of the Charter of the United Nations and of the constitutions of the specialized agencies which define the respective responsibilities of the various organs of the United Nations and of the specialized agencies in regard to the matters dealt with in the present Covenant.

Article 25

Nothing in the present Covenant shall be interpreted as impairing the inherent right of all peoples to enjoy and utilize fully and freely their natural wealth and resources.

PART V

Article 26

1. The present Covenant is open for signature by any State Member of the United Nations or member of any of its specialized agencies, by any State Party to the Statute of the International Court of Justice, and by any other State which has been invited by the General Assembly of the United Nations to become a party to the present Covenant.
2. The present Covenant is subject to ratification. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
3. The present Covenant shall be open to accession by any State referred to in paragraph 1 of this article.
4. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.
5. The Secretary-General of the United Nations shall inform all States which have signed the present Covenant or acceded to it of the deposit of each instrument of ratification or accession.

Article 27

1. The present Covenant shall enter into force three months after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of the thirty-fifth instrument of ratification or instrument of accession.

အပိုဒ် (၂၄)

ဤသဘောတူစာချုပ်နှင့် သက်ဆိုင်သောကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အထူးအေဂျင်စီများနှင့် ကုလသမဂ္ဂ၏သက်ဆိုင်ရာအလိုက် တာဝန်ရှိကြသည့် အသီးသီးသော အဖွဲ့အစည်းများဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသော အထူးအေဂျင်စီများ၏ ဖွဲ့စည်းပုံများနှင့် ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာတမ်း၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအား ထိခိုက်ချို့ယွင်းစေရန် ဤသဘောတူစာချုပ်၏ မည်သည့်အချက်ကမျှ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်းမပြုရ။

အပိုဒ် (၂၅)

ဤသဘောတူစာချုပ်၏ မည်သည့်အချက်ကမျှ လူသားအားလုံး၏ သဘာဝကြွယ်ဝမှုနှင့် ရင်းမြစ်များကို လွတ်လပ်စွာ အပြည့်အဝအသုံးပြုနိုင်သည့် မွေးရာပါအခွင့်အရေးကို ထိခိုက်ချို့ယွင်းစေရန် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်းမပြုရ။

အပိုဒ် (၅)

အပိုဒ် (၂၆)

၁။ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ မည်သည့်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို သို့မဟုတ် ကုလသမဂ္ဂအထူးအေဂျင်စီ(အဖွဲ့အစည်း)များ၏ မည်သည့်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံး၏ သဘောတူစာချုပ်အား ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော မည်သည့်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို၊ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံက ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးရန် ဖိတ်ကြားခြင်းခံရသည့် မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်သည်။

၂။ ဤသဘောတူစာချုပ်ကို အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးရန် လိုအပ်သည်။ အတည်ပြုသည့် စာရွက်စာတမ်းများအား ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ တင်သွင်းအပ်နှံရမည်။

၃။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) တွင် ရည်ညွှန်းထားသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤသဘောတူစာချုပ်အား နောက်မှ ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်သည်။

၄။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ နောက်မှ လက်မှတ်ရေးထိုးပါဝင်ကြောင်းစာကို ပေးပို့ခြင်းဖြင့်ထိုသို့ နောက်မှပါဝင်ကြောင်း အသက်ဝင်အာဏာတည်ရမည်။

၅။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် အတည်ပြုပါဝင်ကြောင်းစာလွှာနှင့် နောက်မှပါဝင်ကြောင်းစာလွှာ ပေးပို့လာသည့်အကြောင်းကို ဤသဘောတူစာချုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးသော နိုင်ငံအားလုံးနှင့် နောက်မှပါဝင်သည့် နိုင်ငံအားလုံးသို့ အသိပေးအကြောင်းကြားရမည်။

အပိုဒ် (၂၇)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်သည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ (၃၅)ခုမြောက် အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးကြောင်းစာချုပ် သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးကြောင်းစာချုပ်ပေးပို့အပ်နှံပြီး (၃)လအကြာတွင် အာဏာသက်ဝင်ရမည်။

2. For each State ratifying the present Covenant or acceding to it after the deposit of the thirty-fifth instrument of ratification or instrument of accession, the present Covenant shall enter into force three months after the date of the deposit of its own instrument of ratification or instrument of accession.

Article 28

The provisions of the present Covenant shall extend to all parts of federal States without any limitations or exceptions.

Article 29

1. Any State Party to the present Covenant may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate any proposed amendments to the States Parties to the present Covenant with a request that they notify him whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposals. In the event that at least one third of the States Parties favours such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of the States Parties present and voting at the conference shall be submitted to the General Assembly of the United Nations for approval.

2. Amendments shall come into force when they have been approved by the General Assembly of the United Nations and accepted by a two-thirds majority of the States Parties to the present Covenant in accordance with their respective constitutional processes.

3. When amendments come into force they shall be binding on those States Parties which have accepted them, other States Parties still being bound by the provisions of the present Covenant and any earlier amendment which they have accepted.

Article 30

Irrespective of the notifications made under article 26, paragraph 5, the Secretary-General of the United Nations shall inform all States referred to in paragraph 1 of the same article of the following particulars:

- (a) Signatures, ratifications and accessions under article 26;
- (b) The date of the entry into force of the present Covenant under article 27 and the date of the entry into force of any amendments under article 29.

၂။ (၃၅)ခုမြောက် အတည်ပြု လက်မှတ်ရေးထိုးပါဝင်ကြောင်းစာချုပ် သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်ကြောင်း စာချုပ်ပေးပို့ အပ်နှံပြီးနောက်ပိုင်းမှ ဤသဘောတူစာချုပ်ကိုအတည်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်ခြင်းပြုသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံစီအတွက် ၎င်းတို့၏ အတည်ပြုပါဝင်ကြောင်းစာချုပ် သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်ကြောင်း စာချုပ်ပေးပို့အပ်နှံသည့်ရက်မှ (၃)လအကြာတွင် ယခုသဘောတူစာချုပ် အာဏာသက်ဝင်ရမည်။

အပိုဒ် (၂၈)

ဤသဘောတူစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံအသီးသီး၏ ဒေသအားလုံးတို့တွင် အကန့်အသတ်မရှိ ခြင်းချက်မရှိ အာဏာတည်စေရမည်။

အပိုဒ် (၂၉)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ မည်သည့်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို သဘောတူစာချုပ်ကို ပြင်ဆင်ရန် အဆိုပြုချက်တစ်ရပ်ပြုခြင်း နှင့် ၎င်းကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ တင်သွင်းခြင်းပြုနိုင်သည်။ ယင်းအပေါ် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ်က သဘောတူစာချုပ်၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံ ဆက်သွယ်ပြီး အဆိုပါ အဆိုပြုချက်ကို စဉ်းစားသုံးသပ်ရန်နှင့် ဆန္ဒမဲပေးရန်အတွက် အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကျင်းပရန် ရှိ/မရှိ အကြောင်းပြန်ကြားပေးရန် တောင်းခံရမည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံ၏ အနည်းဆုံးသုံးပုံတစ်ပုံက အစည်းအဝေးကျင်းပရန် ဆန္ဒရှိလျှင် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကုလ သမဂ္ဂ၏ ကမကထပြုမှုဖြင့် အစည်းအဝေးကို ကျင်းပရမည်။ အစည်းအဝေးတွင် တက်ရောက်လာသည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ အများစုက ဆန္ဒမဲပေး၍ ချမှတ်ခဲ့သည့် ပြင်ဆင်ချက်တစ်စုံတစ်ရာကို အတည်ပြုပေးရန် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံသို့ တင်ပြရမည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံက အတည်ပြုပြီးနောက် ဤသဘောတူစာချုပ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနက် သုံးပုံနှစ်ပုံ က ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ လက်ခံပြီးသောအခါ ပြင်ဆင် ချက်များ စတင်အာဏာတည်ပါသည်။

၃။ ပြင်ဆင်ချက်များ အာဏာတည်သောအခါ ပြင်ဆင်ချက်များကိုလက်ခံကြသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိပြီး အခြားအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ၎င်းတို့လက်ခံပြီးဖြစ်သော ယခင်ပြင်ဆင်ချက် တစ်စုံတစ်ရာနှင့် သဘောတူ စာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆက်လက်လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၃၀)

အပိုဒ် (၂၆) စာပိုဒ် (၅) အရပြုလုပ်သော အသိပေးအကြောင်းကြားချက်များနှင့် မသက်ဆိုင်စေဘဲ ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် အဆိုပါအပိုဒ်၏ စာပိုဒ်ခွဲ (၁) တွင် ရည်ညွှန်းသော နိုင်ငံအားလုံးအား အောက်ပါအချက် အလက်များကို အကြောင်းကြားရမည်။

- (က) အပိုဒ် (၂၆) အရ လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းများ၊ အတည်ပြုခြင်းများနှင့် နောက်မှပါဝင်ခြင်းများ၊
- (ခ) အပိုဒ် (၂၇) အရ သဘောတူစာချုပ် စတင်အာဏာတည်သည့်နေ့နှင့် အပိုဒ် (၂၉) အရ ပြင်ဆင်ချက် တစ်စုံတစ်ရာ စတင်အာဏာတည်သည့်နေ့၊

Article 31

1. The present Covenant, of which the Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.
2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Covenant to all States referred to in article 26.

အပိုဒ် (၃၁)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်ကို တရုတ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှားနှင့် စပိန်ဘာသာစကားတို့ဖြင့် ရေးသားထားသော စာသားများသည် တူညီသောစစ်မှန်မှုရင်းခွဲများဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် အပ်နှံထားရှိရမည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် မှန်ကန်ကြောင်းသက်သေခံ လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော ဤသဘောတူစာချုပ်၏ မိတ္တူများကို အပိုဒ် (၂၆) တွင် ရည်ညွှန်းသည့် နိုင်ငံအားလုံးသို့ ပေးပို့ရမည်။

Optional Protocol to the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights

Adopted by General Assembly resolution 63/117 of 10 December 2008

ENTRY INTO FORCE: 5 May 2013

PREAMBLE

The States Parties to the present Protocol,

Considering that, in accordance with the principles proclaimed in the Charter of the United Nations, recognition of the inherent dignity and of the equal and inalienable rights of all members of the human family is the foundation of freedom, justice and peace in the world,

Noting that the Universal Declaration of Human Rights proclaims that all human beings are born free and equal in dignity and rights and that everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth therein, without distinction of any kind, such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status,

Recalling that the Universal Declaration of Human Rights and the International Covenants on Human Rights recognize that the ideal of free human beings enjoying freedom from fear and want can only be achieved if conditions are created whereby everyone may enjoy civil, cultural, economic, political and social rights,

Reaffirming the universality, indivisibility, interdependence and interrelatedness of all human rights and fundamental freedoms,

Recalling that each State Party to the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (hereinafter referred to as “the Covenant”) undertakes to take steps, individually and through international assistance and cooperation, especially economic and technical, to the maximum of its available resources, with a view to achieving progressively the full realization of the rights recognized in the Covenant by all appropriate means, including particularly the adoption of legislative measures,

စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်၏ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်

၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၀) ရက်နေ့တွင်
အထွေထွေညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် (၆၃/၁၁၇) အရ ပြဋ္ဌာန်းသည်။

အာဏာတည်ရက် - ၂၀၁၃ ခုနှစ် မေလ (၅) ရက်။

နိဒါန်း

ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည်-

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ ပဋိညာဉ်စာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည့် အခြေခံမူများနှင့်အညီ လူသားမျိုးနွယ်အားလုံး၏မွေးရာပါဂုဏ်သိက္ခာ၊ တန်းတူညီမျှမှုနှင့် ထာဝရဖြစ်တည်လျက်ရှိသော အခွင့်အရေးများကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် ဤကမ္ဘာပေါ်ရှိ လွတ်လပ်ခြင်း၊ တရားမျှတခြင်းနှင့် ငြိမ်းချမ်းခြင်းတို့၏ အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်ကြောင်းကို ယုံကြည်သဖြင့်လည်းကောင်း၊

လူသားအားလုံးသည် လွတ်လပ်သူများအဖြစ် မွေးဖွားလာကြပြီး ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် အခွင့်အရေးတန်းတူရှိကြပြီး လူမျိုး၊ အသားအရောင်၊ လိင်၊ ဘာသာစကား၊ ကိုးကွယ်ရာဘာသာ၊ နိုင်ငံရေး သို့မဟုတ် အခြားအယူအဆ၊ အမျိုးသားရေးနှင့် လူမှုအဆင့်အတန်းဇာစ်မြစ်၊ ဥစ္စာဓန၊ မွေးဖွားမှု သို့မဟုတ် အခြားအဆင့်အတန်း စသည်တို့ကို ခွဲခြားခြင်းမရှိစေဘဲ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော အခွင့်အရေးနှင့် လွတ်လပ်မှုများအား လူသားတိုင်း တန်းတူခံစားခွင့်ရှိကြောင်းကို ကမ္ဘာလူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း၌ ထုတ်ပြန်ကြေညာထားကြောင်းကို မှတ်သားထား၍လည်းကောင်း၊

လူသားတိုင်း ၎င်းတို့၏ ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများသာမက စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများကို ခံစားရရှိနိုင်သည့်အခြေအနေများကို ဖန်တီးနိုင်မှသာလျှင် ကြောက်ရွံ့ခြင်းနှင့် ဆင်းရဲချို့တဲ့နွမ်းပါးခြင်းကင်းသော လွတ်လပ်မှုကို ခံစားရရှိနိုင်သည့် လွတ်လပ်သောလူသားများ၏ စံနှုန်းအခြေအနေကို ကမ္ဘာလူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်းနှင့် နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေး သဘောတူစာချုပ်များတွင် အသိအမှတ်ပြုထားကြောင်း ပြန်လည်အမှတ်ရစေသောကြောင့်လည်းကောင်း၊

လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များအားလုံး၏ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာအခြေခံမူဖြစ်မှု၊ ခွဲခြား၍မရနိုင်မှု၊ အပြန်အလှန်မှီခိုမှုနှင့် အပြန်အလှန်ဆက်စပ်မှုတို့ကို ထပ်လောင်းအတည်ပြုလျက် လည်းကောင်း၊

စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် (ဤမှနောင်တွင် “သဘောတူစာချုပ်”ဟု ခေါ်တွင်စေရမည်) အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်ခြင်းအပါအဝင် သင့်လျော်သောနည်းလမ်းများဖြင့် သဘောတူစာချုပ်တွင် အသိအမှတ်ပြုထားသော အခွင့်အရေးများကို အပြည့်အဝရရှိနိုင်စေရန် အလို့ငှာ ရနိုင်သမျှသော အရင်းအမြစ်များကို အစွမ်းကုန်အသုံးပြု၍ တစ်နိုင်ငံတည်းသော်လည်းကောင်း၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အကူအညီဖြင့်သော် လည်းကောင်း အထူးသဖြင့် စီးပွားရေးနှင့်နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီများဖြင့် လုပ်ငန်းစဉ်များအား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်းကို ထပ်လောင်းအတည်ပြုလျက်လည်းကောင်း၊

Considering that, in order further to achieve the purposes of the Covenant and the implementation of its provisions, it would be appropriate to enable the Committee on Economic, Social and Cultural Rights (hereinafter referred to as “the Committee”) to carry out the functions provided for in the present Protocol,

Have agreed as follows:

Article 1

Competence of the Committee to receive and consider communications

1. A State Party to the Covenant that becomes a Party to the present Protocol recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications as provided for by the provisions of the present Protocol.
2. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State Party to the Covenant which is not a Party to the present Protocol.

Article 2

Communications

Communications may be submitted by or on behalf of individuals or groups of individuals, under the jurisdiction of a State Party, claiming to be victims of a violation of any of the economic, social and cultural rights set forth in the Covenant by that State Party. Where a communication is submitted on behalf of individuals or groups of individuals, this shall be with their consent unless the author can justify acting on their behalf without such consent.

Article 3

Admissibility

1. The Committee shall not consider a communication unless it has ascertained that all available domestic remedies have been exhausted. This shall not be the rule where the application of such remedies is unreasonably prolonged.
2. The Committee shall declare a communication inadmissible when:
  - (a) It is not submitted within one year after the exhaustion of domestic remedies, except in cases where the author can demonstrate that it had not been possible to submit the communication within that time limit;
  - (b) The facts that are the subject of the communication occurred prior to the entry into force of the present Protocol for the State Party concerned unless those facts continued after that date;

သဘောတူစာချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်များ အောင်မြင်မှုရရှိစေရန်နှင့် ယင်း၏ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အလို့ငှာ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှု အခွင့်အရေးဆိုင်ရာကော်မတီ (ဤမှနှောင်တွင် “ကော်မတီ” ဟု ခေါ်တွင်စေရမည်) မှ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ပါ လုပ်ငန်းများအား ထမ်းဆောင်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်လျှင် သင့်လျော် မည်ဖြစ်ကြောင်းကို ထောက်ရှုလည်းကောင်း၊ အောက်ပါအတိုင်း သဘောတူကြပါသည်-

အပိုဒ် (၁)

သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များ လက်ခံစစ်ရေးဆိုင်ရာ ကော်မတီ၏အခွင့်အာဏာ

- ၁။ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာသော သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံသည် ဤနောက်ဆက်တွဲ စာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ကော်မတီ၏ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များအပေါ် လက်ခံစဉ်းစားနိုင်သော အခွင့်အာဏာကို အသိ အမှတ်ပြုရမည်။
- ၂။ ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် မဟုတ်သောနိုင်ငံနှင့် သက်ဆိုင်သည့် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက် များကို လက်ခံခြင်း မရှိစေရ။

အပိုဒ် (၂)

သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များ

သဘောတူစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးတစ်ရပ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံက ချိုးဖောက်ခံရကြောင်းကို ယင်းစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းရှိ အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ခံရသောသူတစ်ဦးချင်း သို့မဟုတ် အစုအဖွဲ့လိုက်ကိုယ်စား သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များ တင်သွင်း နိုင်သည်။ တစ်ဦးချင်းစီအတွက်၊ သို့မဟုတ် အစုအဖွဲ့အတွက် ကိုယ်စားအနေဖြင့် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များတင်သွင်း ရာတွင် တိုင်တန်းချက်လျှောက်ထားသူသည် ကာယကံရှင်တို့၏ ကိုယ်စားပြုလုပ်သည်မှာ မှန်ကန်ကြောင်း မတင်ပြနိုင်လျှင် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်တွင် ကာယကံရှင်တို့၏ သဘောတူညီချက် ပါရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၃)

လက်ခံနိုင်မှု

- ၁။ ကော်မတီသည် ပြည်တွင်းတွင်ရရှိနိုင်သော ကုစားမှုနည်းလမ်းများအား ကုန်စင်အောင် ဆောင်ရွက်ပြီးစီးကြောင်းကို သေချာစွာစစ်ဆေးခြင်းမရှိဘဲ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက် တစ်စုံတစ်ရာကို လက်ခံစဉ်းစားခြင်းမရှိစေရ။ ကုစားမှုနည်းလမ်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ဆီလျော်မှုမရှိဘဲ ကြန့်ကြာနေလျှင် ဤပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိစေရ။
- ၂။ ကော်မတီသည် အောက်ပါအခြေအနေများတွင် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကို ခွင့်မပြုကြောင်း ကြေညာရမည်-
  - (က) သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်အား သတ်မှတ်ထားသည့်အချိန်အတွင်း တင်ပြရန်မဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို တိုင်တန်း လျှောက်ထားသူမှ သက်သေနှင့်တကွ ပြသနိုင်သောကိစ္စများမှလွဲ၍ ပြည်တွင်း၌ ကုစားအရေးယူရန် နည်းလမ်းများ ပြီးဆုံးပြီးနောက် တစ်နှစ်အတွင်း မတင်သွင်းလျှင် လည်းကောင်း၊
  - (ခ) သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်အကြောင်းကိစ္စများသည် အာဏာမသက်ဝင်မီ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအတွက် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာသက်ဝင်ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ဆက်လက် ဖြစ်ပွားနေခြင်းမရှိပါကလည်းကောင်း၊

- (c) The same matter has already been examined by the Committee or has been or is being examined under another procedure of international investigation or settlement;
- (d) It is incompatible with the provisions of the Covenant;
- (e) It is manifestly ill-founded, not sufficiently substantiated or exclusively based on reports disseminated by mass media;
- (f) It is an abuse of the right to submit a communication; or when
- (g) It is anonymous or not in writing.

Article 4

Communications not revealing a clear disadvantage

The Committee may, if necessary, decline to consider a communication where it does not reveal that the author has suffered a clear disadvantage, unless the Committee considers that the communication raises a serious issue of general importance.

Article 5

Interim measures

1. At any time after the receipt of a communication and before a determination on the merits has been reached, the Committee may transmit to the State Party concerned for its urgent consideration a request that the State Party take such interim measures as may be necessary in exceptional circumstances to avoid possible irreparable damage to the victim or victims of the alleged violations.
2. Where the Committee exercises its discretion under paragraph 1 of the present article, this does not imply a determination on admissibility or on the merits of the communication.

Article 6

Transmission of the communication

1. Unless the Committee considers a communication inadmissible without reference to the State Party concerned, the Committee shall bring any communication submitted to it under the present Protocol confidentially to the attention of the State Party concerned.
2. Within six months, the receiving State Party shall submit to the Committee written explanations or statements clarifying the matter and the remedy, if any, that may have been provided by that State Party.

- (ဂ) တူညီသောအကြောင်းအရာတစ်ခုတည်းကို ကော်မတီကစစ်ဆေးပြီး သို့မဟုတ် အခြားသောနိုင်ငံတကာ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး သို့မဟုတ် အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတို့ဖြင့် စစ်ဆေးပြီး သို့မဟုတ် စစ်ဆေးဆဲဖြစ်ပါက လည်းကောင်း၊
- (ဃ) သဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ကိုက်ညီခြင်း မရှိပါကလည်းကောင်း၊
- (င) အခြေအမြစ်မရှိကြောင်း သို့မဟုတ် အထောက်အထားမခိုင်လုံကြောင်း သို့မဟုတ် သတင်းမီဒီယာများမှ ဖြန့်ဝေထားသော အစီရင်ခံစာများပေါ် အခြေခံထားကြောင်း ထင်ရှားပါကလည်းကောင်း၊
- (စ) သတင်းပို့တိုင်တန်းချက် တင်သွင်းပိုင်ခွင့်ကို အလွဲသုံးစားပြုထားပါကလည်းကောင်း၊
- (ဆ) အမည်ဖော်ပြထားခြင်း သို့မဟုတ် စာဖြင့်ရေးသားထားခြင်းမရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း၊

အပိုဒ် (၄)

ထိခိုက်နစ်နာမှုကို သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်တွင် ရှင်းလင်းစွာ မဖော်ပြထားခြင်း

သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်တွင် ရေးသားလျှောက်ထားသူသည် ထိခိုက်နစ်နာမှုခံစားခဲ့ကြောင်းကို ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြ မထားသဖြင့် ထိုသတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကို အရေးကြီးသောကိစ္စဖြစ်သည်ဟု ကော်မတီက ထင်မြင်ယူဆခြင်းမရှိလျှင် ယင်း သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကို လိုအပ်ပါက စဉ်းစားရန်ငြင်းပယ်နိုင်ပါသည်။

အပိုဒ် (၅)

ကြားဖြတ်အရေးယူမှုများ

၁။ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက် လက်ခံရရှိပြီးချိန်နှင့် တိုင်တန်းချက်အပေါ် ဆုံးဖြတ်ခြင်းမပြုမီ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ကော်မတီသည် ထိခိုက်နစ်နာမှု သို့မဟုတ် ထိခိုက်နစ်နာမှုများကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် ပြန်လည်ပြင်ဆင်၍မရသော ပျက်ဆီး ဆုံးရှုံးမှုကို ရှောင်ရှားနိုင်ရန်အတွက် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံမှ လိုအပ်သော ကြားဖြတ်ဆောင်ရွက်ချက်များကို အလျင်အမြန်စဉ်းစား ဆောင်ရွက်ပေးရန် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံသို့ တောင်းဆိုချက်ပေးပို့နိုင်သည်။

၂။ ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၁) အရ ကော်မတီမှ ၎င်း၏ဆုံးဖြတ်ခွင့်ကို ကျင့်သုံးခြင်းသည် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်အား လက်ခံခြင်း သို့မဟုတ် အမှားအမှန် ဆုံးဖြတ်ခြင်းတို့အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်ခြင်း မရှိစေရ။

အပိုဒ် (၆)

သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များပေးပို့ခြင်း

၁။ ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအား ရည်ညွှန်းခြင်းမပြုဘဲ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကို လက်မခံကြောင်း ဆုံးဖြတ်ခြင်းမရှိပါက ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ တင်ပြလာသော မည်သည့် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကို မဆို သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံသို့ လျှို့ဝှက်စွာဖြင့် အကြောင်းကြားရမည်။

၂။ အကြောင်းကြားချက်ကို လက်ခံရရှိသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် အဖြစ်အပျက်အကြောင်းအရာကို ရှင်းလင်းထား သည့် ရှင်းလင်းချက် သို့မဟုတ် ထုတ်ပြန်ချက်နှင့် အကယ်၍ရရှိနိုင်ပါက စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမှ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပြီးသော ကုစားမှုနည်းလမ်းတို့ကို ကော်မတီထံသို့ (၆)လအတွင်းတင်ပြရမည်။

Article 7

Friendly settlement

1. The Committee shall make available its good offices to the parties concerned with a view to reaching a friendly settlement of the matter on the basis of the respect for the obligations set forth in the Covenant.
2. An agreement on a friendly settlement closes consideration of the communication under the present Protocol.

Article 8

Examination of communications

1. The Committee shall examine communications received under article 2 of the present Protocol in the light of all documentation submitted to it, provided that this documentation is transmitted to the parties concerned.
2. The Committee shall hold closed meetings when examining communications under the present Protocol.
3. When examining a communication under the present Protocol, the Committee may consult, as appropriate, relevant documentation emanating from other United Nations bodies, specialized agencies, funds, programmes and mechanisms, and other international organizations, including from regional human rights systems, and any observations or comments by the State Party concerned.
4. When examining communications under the present Protocol, the Committee shall consider the reasonableness of the steps taken by the State Party in accordance with part II of the Covenant. In doing so, the Committee shall bear in mind that the State Party may adopt a range of possible policy measures for the implementation of the rights set forth in the Covenant.

Article 9

Follow-up to the views of the Committee

1. After examining a communication, the Committee shall transmit its views on the communication, together with its recommendations, if any, to the parties concerned.
2. The State Party shall give due consideration to the views of the Committee, together with its recommendations, if any, and shall submit to the Committee, within six months, a written response, including information on any action taken in the light of the views and recommendations of the Committee.

အပိုဒ် (၇)

ငြိမ်းချမ်းစွာဖြေရှင်းခြင်း

- ၁။ သဘောတူစာချုပ်ပါ တာဝန်များအား လေးစားလိုက်နာမှုအပေါ် အခြေခံ၍ ကိစ္စရပ်များကို သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံများ အနေဖြင့် ရင်းနှီးချစ်ကြည်စွာ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကော်မတီသည် ၎င်း၏ ရုံးခန်းခွဲများကို အဆင်သင့်ဖြစ်အောင် စီစဉ်ပေးရမည်။
- ၂။ ရင်းနှီးချစ်ကြည်စွာ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် သဘောတူညီမှုရရှိပါက ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ သတင်းပို့ တိုင်တန်းချက်အပေါ် စိစစ်ဆောင်ရွက်နေမှုများအား ပိတ်သိမ်းရမည်။

အပိုဒ် (၈)

သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို စစ်ဆေးခြင်း

- ၁။ ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၂) အရ လက်ခံရရှိသော သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်နှင့် စပ်လျဉ်း သော စာရွက်စာတမ်းများအားလုံးကို သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်များထံသို့ ပေးပို့ပြီးမှသာ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကို စိစစ် ရမည်။
- ၂။ ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို စိစစ်ရာတွင် တံခါးပိတ်အစည်း အဝေးများ ကျင်းပရမည်။
- ၃။ ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို စိစစ်ရာတွင် ဒေသတွင်း လူ့အခွင့် အရေးအဖွဲ့အစည်းများအပါအဝင် အခြားသောကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ အထူးအေဂျင်စီများ၊ ရံပုံငွေအဖွဲ့များ၊ အစီအစဉ် များနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များမှ ပေါ်ထွက်လာသည့် သက်ဆိုင်ရာစာရွက်စာတမ်းများနှင့် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ မည် သည့်သုံးသပ်ချက်များနှင့် မှတ်ချက်များကိုမဆို သင့်လျော်သည့်အတိုင်း ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်သည်။
- ၄။ ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို စိစစ်ရာတွင် သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၂) နှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ်များအား ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှု ရှိ/မရှိ ကို သုံးသပ်ရမည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကော်မတီသည် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက သဘောတူစာချုပ်ပါ အခွင့်အရေးများအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သော မူဝါဒအစီအစဉ်များအား ချမှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

အပိုဒ် (၉)

ကော်မတီ၏ သုံးသပ်ချက်များအပေါ် ဆက်လက်အရေးယူဆောင်ရွက်မှု

- ၁။ ကော်မတီသည် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို စစ်ဆေးပြီးနောက်တွင် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံသို့ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်အပေါ် ၎င်း၏အမြင်နှင့် အကြံပြုချက်များ (ရှိပါက) ကို ပေးပို့ရမည်။
- ၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ကော်မတီ၏ သုံးသပ်ချက်များနှင့် အကြံပြုချက်များကို အလေးအနက်စဉ်းစားပြီး ကော် မတီ၏သုံးသပ်ချက်များနှင့် အကြံပြုချက်များအရ ဆောင်ရွက်သော လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သတင်း အချက်အလက်များအပါအဝင် စာဖြင့်ရေးသားတုံ့ပြန်ချက်ကို ကော်မတီထံသို့ ခြောက်လအတွင်း တင်ပြရမည်။

3. The Committee may invite the State Party to submit further information about any measures the State Party has taken in response to its views or recommendations, if any, including as deemed appropriate by the Committee, in the State Party's subsequent reports under articles 16 and 17 of the Covenant.

Article 10

Inter-State communications

1. A State Party to the present Protocol may at any time declare under the present article that it recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications to the effect that a State Party claims that another State Party is not fulfilling its obligations under the Covenant. Communications under the present article may be received and considered only if submitted by a State Party that has made a declaration recognizing in regard to itself the competence of the Committee. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State Party which has not made such a declaration. Communications received under the present article shall be dealt with in accordance with the following procedure:

- (a) If a State Party to the present Protocol considers that another State Party is not fulfil its obligations under the Covenant, it may, by written communication, bring the matter to the attention of that State Party. The State Party may also inform the Committee of the matter. Within three months after the receipt of the communication, the receiving State shall afford the State that sent the communication an explanation, or any other statement in writing clarifying the matter, which should include, to the extent possible and pertinent, reference to domestic procedures and remedies taken, pending or available in the matter;
- (b) If the matter is not settled to the satisfaction of both States Parties concerned within six months after the receipt by the receiving State of the initial communication, either State shall have the right to refer the matter to the Committee, by notice given to the Committee and to the other State;
- (c) The Committee shall deal with a matter referred to it only after it has ascertained that all available domestic remedies have been invoked and exhausted in the matter. This shall not be the rule where the application of the remedies is unreasonably prolonged;
- (d) Subject to the provisions of subparagraph (c) of the present paragraph, the Committee shall make available its good offices to the States Parties concerned with a view to a friendly solution of the matter on the basis of the respect for the obligations set forth in the Covenant;

၃။ ကော်မတီသည် သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၁၆) နှင့် အပိုဒ် (၁၇) အရ တင်သွင်းရသည့် နောက်ဆက်တွဲအစီရင်ခံစာများတွင် ကော်မတီကသင့်လျော်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆပါက ၎င်း၏သုံးသပ်ချက်များနှင့် အကြံပြုချက်များကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက တုံ့ပြန်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည့် မည်သည့်အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်၏ အကြောင်းအရာများကိုမဆို သတင်းအချက်အလက်များ ထပ်မံတင်ပြရန် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံမှ တောင်းခံနိုင်ပါသည်။

အပိုဒ် (၁၀)

နိုင်ငံအချင်းချင်း သတင်းပို့တိုင်တန်းမှုများ

၁။ ဤအပိုဒ်အရ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် သဘောတူစာချုပ်ပါ တာဝန်များအား စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံက ပျက်ကွက်သည်ဟု အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များအပေါ် ကော်မတီ၏လက်ခံစစ်ဆေးမှုအခွင့်အာဏာကို အသိအမှတ်ပြုကြောင်း မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ကြေညာနိုင်သည်။ ဤအပိုဒ်အရ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို ကော်မတီ၏ အခွင့်အာဏာကို အသိအမှတ်ပြုကြောင်း ကြေညာထားသည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက တင်သွင်းမှသာလျှင် လက်ခံစဉ်းစားရမည်။ ကော်မတီသည် အသိအမှတ်ပြုကြောင်း ကြေညာခြင်းမပြုထားသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မည်သည့် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကိုမျှ လက်ခံခြင်းမရှိစေရ။ ဤအပိုဒ်အရ လက်ခံရရှိသော သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို အောက်ဖော်ပြပါ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ စိစစ်ဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံသည် အခြားတစ်နိုင်ငံက သဘောတူစာချုပ်ပါ တာဝန်များကို လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆလျှင် အဆိုပါကိစ္စကို ယင်းသက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံထံ စာဖြင့် ရေးသား၍ အသိပေးနိုင်သည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ထိုကိစ္စကို ကော်မတီထံသို့လည်း အကြောင်းကြားနိုင်သည်။ အကြောင်းကြားစာလက်ခံရရှိပြီး (၃)လအတွင်းတွင် လက်ခံရရှိသောနိုင်ငံမှ ပြည်တွင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ပြုပြင်ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ ဆောင်ရွက်ဆဲလုပ်ငန်းများ သို့မဟုတ် ဆောင်ရွက်နိုင်သော အကြောင်းအရာများကို ဖော်ပြပြီး အဖြစ်နိုင်ဆုံးအတိုင်းအတာအထိ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် ဆက်စပ်ဆောင်ရွက်ချက်များတို့ကို ထည့်သွင်းဖော်ပြ၍ ရှင်းလင်းချက် သို့မဟုတ် ဖော်ပြချက်တစ်စုံတစ်ရာကို စာဖြင့်ရေးသားကာ အကြောင်းကြားစာပေးပို့သော နိုင်ငံထံသို့ ပေးပို့ရမည်။
- (ခ) တိုင်တန်းချက်လက်ခံသောနိုင်ငံအစိုးရက ကနဦးတိုင်ကြားစာရရှိပြီးနောက် (၆)လအတွင်း သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ နှစ်ဘက်စလုံးက ယင်းကိစ္စကို ကျေနပ်လက်ခံလောက်သည်အထိ ဖြေရှင်းညှိနှိုင်း၍ မရပါက မည်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်ဘက်ကမဆို အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် ကော်မတီထံသို့အကြောင်းကြားစာပေးပို့ခြင်းဖြင့် အဆိုပါကိစ္စအား ကော်မတီသို့ လွှဲအပ်ခွင့်ရှိစေရမည်။
- (ဂ) ကော်မတီသည် အဆိုပါလွှဲအပ်သောကိစ္စအား ပြည်တွင်း၌ ဖြစ်နိုင်သမျှသော ကုစားဆောင်ရွက်မှုအား လုံးတို့ဖြင့် ကုန်စင်အောင်ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ရှိ/မရှိ သေချာစွာစိစစ်ပြီးမှသာလျှင် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရမည်။ ထိုကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ကုစားဆောင်ရွက်မှုပြုရေးတွင် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုမရှိဘဲ ကြန့်ကြာနေလျှင် ဤပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိစေရ။
- (ဃ) ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (ဂ) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာလျက် ကော်မတီသည် သဘောတူစာချုပ်ပါ တာဝန်များအား လေးစားလိုက်နာမှုအပေါ် အခြေခံ၍ ကိစ္စရပ်များကို သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံများအနေဖြင့် ရင်းနှီးချစ်ကြည်စွာဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကော်မတီသည် ၎င်း၏ ရုံးခန်းခွဲများကို အဆင်သင့်ဖြစ်အောင် စီစဉ်ပေးရမည်။

- (e) The Committee shall hold closed meetings when examining communications under the present article;
- (f) In any matter referred to it in accordance with subparagraph (b) of the present paragraph, the Committee may call upon the States Parties concerned, referred to in subparagraph (b), to supply any relevant information;
- (g) The States Parties concerned, referred to in subparagraph (b) of the present paragraph, shall have the right to be represented when the matter is being considered by the Committee and to make submissions orally and/or in writing;
- (h) The Committee shall, with all due expediency after the date of receipt of notice under subparagraph (b) of the present paragraph, submit a report, as follows:
  - (i) If a solution within the terms of subparagraph (d) of the present paragraph is reached, the Committee shall confine its report to a brief statement of the facts and of the solution reached;
  - (ii) If a solution within the terms of subparagraph (d) is not reached, the Committee shall, in its report, set forth the relevant facts concerning the issue between the States Parties concerned. The written submissions and record of the oral submissions made by the States Parties concerned shall be attached to the report. The Committee may also communicate only to the States Parties concerned any views that it may consider relevant to the issue between them. In every matter, the report shall be communicated to the States Parties concerned.

2. A declaration under paragraph 1 of the present article shall be deposited by the States Parties with the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies thereof to the other States Parties. A declaration may be withdrawn at any time by notification to the Secretary-General. Such a withdrawal shall not prejudice the consideration of any matter that is the subject of a communication already transmitted under the present article; no further communication by any State Party shall be received under the present article after the notification of withdrawal of the declaration has been received by the Secretary-General, unless the State Party concerned has made a new declaration.

Article 11

Inquiry procedure

1. A State Party to the present Protocol may at any time declare that it recognizes the competence of the Committee provided for under the present article.

- (င) ဤအပိုဒ်အရ ကော်မတီသည် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို စိစစ်သည့်အခါ တံခါးပိတ်အစည်းအဝေး များကျင်းပရမည်။
- (စ) ဤအပိုဒ်၏အပိုဒ်ခွဲ (ခ) နှင့်အညီ ရည်ညွှန်း၍ လွှဲအပ်သော မည်သည့်ကိစ္စရပ်၌မဆို ကော်မတီသည် အပိုဒ်ခွဲ (ခ) တွင် ရည်ညွှန်းဖော်ပြထားသော သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက် တစ်စုံတစ်ရာကိုတင်ပြရန် တောင်းဆိုနိုင်သည်။
- (ဆ) ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (ခ) တွင် ရည်ညွှန်းဖော်ပြထားသော သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကော်မတီတွင် ယင်းကိစ္စကို စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရာတွင် ကိုယ်စားပြုခွင့်ရှိစေရမည်ဖြစ်ပြီး နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် စာဖြင့်ဖြစ်စေ တင်ပြခွင့်ရှိစေရမည်။
- (ဇ) ကော်မတီသည် ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (ခ) အရ အကြောင်းကြားစာ လက်ခံရရှိပြီးနောက် သင့်လျော်သည့် သတ်မှတ်အချိန်အတွင်း အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း အစီရင်ခံစာတစ်စောင် တင်သွင်းရမည်။
  - (၁) ကော်မတီသည် ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (ဃ) တွင် ဖော်ပြထားသည့်နည်းလမ်းများဖြင့် ဖြေရှင်း ချက်ရရှိခဲ့ပါက ၎င်း၏အစီရင်ခံစာတွင် အကြောင်းအရာအကျဉ်းချုပ်နှင့် ဖြေရှင်းချက်တို့ကို ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။
  - (၂) အပိုဒ်ခွဲ (ဃ) တွင် သတ်မှတ်ချက်နှင့်အညီ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်၍ မရပါက ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား ဖြစ်ပွားနေသောပြဿနာနှင့် ဆက်စပ်နေသော အကြောင်းအရာများကို အစီရင်ခံစာတွင်ဖော်ပြရမည်။ သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ ထံမှ ရရှိသောစာဖြင့် ရေးသားတင်ပြချက်များနှင့် နှုတ်ဖြင့်တင်ပြချက်များကို အစီရင်ခံစာ တွင် ပူးတွဲဖော်ပြရမည်။ ကော်မတီသည် နှစ်နိုင်ငံအကြား ဖြစ်ပေါ်နေသောပြဿနာနှင့် သက် ဆိုင်သည်ဟု ယူဆသော မည်သည့်သုံးသပ်ချက်ကိုမဆို သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံများသို့သာ ဆက် သွယ်အကြောင်းကြားရမည်။ ကိစ္စရပ်တိုင်းတွင် အစီရင်ခံစာကို သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများထံသို့ ပေးပို့စေရမည်။

၂။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) အရ ပြုလုပ်သော ကြေညာချက်များကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် အပ်နှံထားရှိစေရမည်ဖြစ်ပြီး ယင်းကြေညာချက် မိတ္တူများကို အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံသို့ ကု လသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ဆက်လက်ပေးပို့မည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အကြောင်း ကြားခြင်းဖြင့် ကြေညာချက်တစ်ရပ်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းနိုင်ပါသည်။ အဆိုပါရုပ်သိမ်းခြင်းသည် ဤအပိုဒ်အရ တိုင်ကြားစာ ၏ မည်သည့်အကြောင်းအရာကိုမဆို သုံးသပ်ခြင်းအား ထိခိုက်မှုမရှိစေရပါ။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကြေညာချက်အား ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းသော အကြောင်းကြားစာကို လက်ခံရရှိပြီးနောက်တွင် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ၏ ကြေညာချက်အသစ် ထုတ်ပြန်ခြင်းမရှိပါက မည်သည့်သတင်းပို့ တိုင်တန်းချက်ကိုမျှ ထပ်မံလက်ခံဆောင်ရွက်ခြင်း မပြု ရပါ။

အပိုဒ် (၁၁)
စုံစမ်းခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်

၁။ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ဝင်နိုင်ငံသည် မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ဤအပိုဒ်အရ ပေးအပ်ထားသည့် ကော်မတီ၏ အခွင့်အာဏာကို အသိအမှတ်ပြုကြောင်း ကြေညာနိုင်သည်။

2. If the Committee receives reliable information indicating grave or systematic violations by a State Party of any of the economic, social and cultural rights set forth in the Covenant, the Committee shall invite that State Party to cooperate in the examination of the information and to this end to submit observations with regard to the information concerned.
3. Taking into account any observations that may have been submitted by the State Party concerned as well as any other reliable information available to it, the Committee may designate one or more of its members to conduct an inquiry and to report urgently to the Committee. Where warranted and with the consent of the State Party, the inquiry may include a visit to its territory.
4. Such an inquiry shall be conducted confidentially and the cooperation of the State Party shall be sought at all stages of the proceedings.
5. After examining the findings of such an inquiry, the Committee shall transmit these findings to the State Party concerned together with any comments and recommendations.
6. The State Party concerned shall, within six months of receiving the findings, comments and recommendations transmitted by the Committee, submit its observations to the Committee.
7. After such proceedings have been completed with regard to an inquiry made in accordance with paragraph 2 of the present article, the Committee may, after consultations with the State Party concerned, decide to include a summary account of the results of the proceedings in its annual report provided for in article 15 of the present Protocol.
8. Any State Party having made a declaration in accordance with paragraph 1 of the present article may, at any time, withdraw this declaration by notification to the Secretary-General.

Article 12

Follow-up to the inquiry procedure

1. The Committee may invite the State Party concerned to include in its report under articles 16 and 17 of the Covenant details of any measures taken in response to an inquiry conducted under article 11 of the present Protocol.
2. The Committee may, if necessary, after the end of the period of six months referred to in article 11, paragraph 6, invite the State Party concerned to inform it of the measures taken in response to such an inquiry.

၂။ ကော်မတီသည် သဘောတူစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာအခွင့်အရေး တစ်ရပ်ရပ်ကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံက စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ သို့မဟုတ် စနစ်တစ်ကျချိုးဖောက်နေကြောင်း ခိုင်လုံသည့်သတင်း အချက်အလက်ကို လက်ခံရရှိပါက သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအား အဆိုပါသတင်းအချက်အလက်များအပေါ် စစ်ဆေး နိုင်ရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်နှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို တင်ပြရန် ဖိတ်ခေါ်နိုင်ပါ သည်။

၃။ ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမှ တင်ပြသော လေ့လာတွေ့ရှိချက်များနှင့် အခြားခိုင်လုံသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ပြီး ကော်မတီထံသို့ အမြန်အစီရင်ခံတင်ပြ နိုင်ရေးအတွက် တစ်ဦး သို့မဟုတ် တစ်ဦးထက်ပိုသော ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များကို ခန့်အပ်နိုင်သည်။ သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံ၏ သဘောတူညီချက်နှင့် ခွင့်ပြုချက်ရရှိပါက စုံစမ်းစစ်ဆေးရာတွင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ နယ်မြေဒေသအတွင်းသို့ ခရီးသွားလာ ခွင့်ရရှိပါသည်။

၄။ ဤကဲ့သို့သောစုံစမ်းခြင်းကို လျှို့ဝှက်စွာဆောင်ရွက်ရမည့်အပြင် အစီအစဉ်အဆင့်တိုင်းတွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို တောင်းဆိုရမည်။

၅။ ထိုသို့သောစုံစမ်းခြင်းမှ တွေ့ရှိချက်များကို စိစစ်ပြီးနောက် ကော်မတီသည် ယင်းတွေ့ရှိချက်များအပေါ် သုံးသပ်ချက် အပါအဝင် အကြံပြုချက်များကို သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံသို့ ပေးပို့ရမည်။

၆။ သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ကော်မတီထံမှ ပေးပို့သော တွေ့ရှိချက်များ၊ သုံးသပ်ချက်များနှင့် အကြံပြု ချက်များကို လက်ခံရရှိပြီး ခြောက်လအတွင်း ကော်မတီထံသို့ မိမိ၏လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို ပြန်လည်တင်ပြရမည်။

၇။ ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၂) အရပြုလုပ်သော စုံစမ်းခြင်းလုပ်ငန်း ပြီးစီးပြီးနောက်တွင် ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက် တွဲ စာချုပ်၏ အပိုဒ် (၁၅) အရ တင်ပြရသော နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာတွင် စုံစမ်းခြင်းလုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင် သည့် ရလဒ်အကျဉ်းချုပ်ကို သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် ညှိနှိုင်းပြီးနောက် ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။

၈။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ်ခွဲ (၁) အရ ကြေညာချက်ပြုထားသော မည်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို ကြေညာချက်ရုပ်သိမ်း လိုပါက အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အကြောင်းကြားပြီး မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၁၂)

စုံစမ်းခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် ဆက်လက်အရေးယူဆောင်ရွက်မှု

၁။ ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၁၁) အရ ပြုလုပ်သော စုံစမ်းခြင်းအပေါ် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ ဝင်နိုင်ငံ၏ တုံ့ပြန်အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်များ အသေးစိတ်ကို သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၁၆) နှင့် (၁၇) အရတင်ပြရ သော ၎င်း၏အစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းနိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံကို ဖိတ်ခေါ်နိုင်သည်။

၂။ ကော်မတီသည် လိုအပ်ပါက အပိုဒ် (၁၁) အပိုဒ်ခွဲ (၆) တွင် ရည်ညွှန်းသော ခြောက်လတာကာလ ပြီးဆုံးပြီးနောက် စုံစမ်းခြင်းအပေါ် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ တုံ့ပြန်အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အစီရင်ခံရန် သက်ဆိုင် ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံကို ဖိတ်ခေါ်နိုင်သည်။

Article 13

Protection measures

A State Party shall take all appropriate measures to ensure that individuals under its jurisdiction are not subjected to any form of ill-treatment or intimidation as a consequence of communicating with the Committee pursuant to the present Protocol.

Article 14

International assistance and cooperation

1. The Committee shall transmit, as it may consider appropriate, and with the consent of the State Party concerned, to United Nations specialized agencies, funds and programmes and other competent bodies, its views or recommendations concerning communications and inquiries that indicate a need for technical advice or assistance, along with the State Party's observations and suggestions, if any, on these views or recommendations.

2. The Committee may also bring to the attention of such bodies, with the consent of the State Party concerned, any matter arising out of communications considered under the present Protocol which may assist them in deciding, each within its field of competence, on the advisability of international measures likely to contribute to assisting States Parties in achieving progress in implementation of the rights recognized in the Covenant.

3. A trust fund shall be established in accordance with the relevant procedures of the General Assembly, to be administered in accordance with the Financial Regulations and Rules of the United Nations, with a view to providing expert and technical assistance to States Parties, with the consent of the State Party concerned, for the enhanced implementation of the rights contained in the Covenant, thus contributing to building national capacities in the area of economic, social and cultural rights in the context of the present Protocol.

4. The provisions of the present article are without prejudice to the obligations of each State Party to fulfil its obligations under the Covenant.

Article 15

Annual report

The Committee shall include in its annual report a summary of its activities under the present Protocol.

အပိုဒ် (၁၃)

ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ

သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်နှင့်အညီ ကော်မတီထံ သတင်းပို့တိုင်တန်းခြင်း၏ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းရှိ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မဆို နှိပ်စက်ခံရခြင်း သို့မဟုတ် ခြိမ်းခြောက်ခံရခြင်းမရှိစေရန် သင့်လျော်သော အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ရမည်။

အပိုဒ် (၁၄)

နိုင်ငံတကာအကူအညီနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု

၁။ ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံ၏ သဘောတူညီချက်နှင့် မိမိတို့သင့်လျော်သည်ဟု ထင်မြင်သည့်အတိုင်း သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များနှင့် စုံစမ်းချက်များ စသည်တို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်၊ အကြံပြုချက်များနှင့်အတူ လိုအပ်သောနည်းပညာအကြံပြုချက် သို့မဟုတ် အကူအညီများအတွက် ဖော်ပြသော ၎င်း၏သုံးသပ်ချက်များနှင့် အကြံပြုချက်များကို ကုလသမဂ္ဂအထူးအေဂျင်စီများ၊ ရံပုံငွေအဖွဲ့များ၊ အစီအစဉ်များနှင့် အခြားသောအာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများထံသို့ ပေးပို့ရမည်။

၂။ ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် သဘောတူစာချုပ်ပါ အခွင့်အရေးများအား စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်သော ၎င်းတို့ကျွမ်းကျင်ရာ ကဏ္ဍအသီးသီးအလိုက် တိုးတက်မှုစေမည့် နိုင်ငံတကာဆောင်ရွက်ချက်များ၏ အကြံပြုချက်များအား ဆုံးဖြတ်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကို အထောက်အကူပြုစေနိုင်ရန်အလို့ငှာ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ စိစစ်သော သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များမှ ပေါ်ထွက်လာသည့် မည်သည့်ကိစ္စကိုမဆို ယင်းအဖွဲ့အစည်းများသို့ အသိပေးနိုင်သည်။

၃။ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးကဏ္ဍတို့တွင် နိုင်ငံတော်၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်လာစေရန် အထောက်အကူပြုသော သဘောတူစာချုပ်ပါ အခွင့်အရေးများကို အကောင်အထည်ဖော် မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ ပညာရှင်နှင့် နည်းပညာအကူအညီများ ပေးအပ်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ အထွေထွေညီလာခံ၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ရန်ပုံငွေတစ်ရပ်ကိုထူထောင်၍ ကုလသမဂ္ဂ၏ ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ စီမံခန့်ခွဲစေရမည်။

၄။ ဤအပိုဒ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် သဘောတူစာချုပ်အရ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးက ဆောင်ရွက်ရမည့်တာဝန်များကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၁၅)

နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာ

ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်အကျဉ်းချုပ်ကို ကော်မတီ၏ နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။

Article 16

Dissemination and information

Each State Party undertakes to make widely known and to disseminate the Covenant and the present Protocol and to facilitate access to information about the views and recommendations of the Committee, in particular, on matters involving that State Party, and to do so in accessible formats for persons with disabilities.

Article 17

Signature, ratification and accession

1. The present Protocol is open for signature by any State that has signed, ratified or acceded to the Covenant.
2. The present Protocol is subject to ratification by any State that has ratified or acceded to the Covenant. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
3. The present Protocol shall be open to accession by any State that has ratified or acceded to the Covenant.
4. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

Article 18

Entry into force

1. The present Protocol shall enter into force three months after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of the tenth instrument of ratification or accession.
2. For each State ratifying or acceding to the present Protocol after the deposit of the tenth instrument of ratification or accession, the Protocol shall enter into force three months after the date of the deposit of its instrument of ratification or accession.

အပိုဒ် (၁၆)

သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ဖြန့်ဝေခြင်း

အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် သဘောတူစာချုပ်နှင့် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တို့ကို လူအများကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သိရှိစေရန် ဆောင်ရွက်၍ ကော်မတီ၏သုံးသပ်ချက်များ၊ အကြံပြုချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းအချက်အလက်များ အထူးသဖြင့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ပါဝင်ပတ်သက်သော အကြောင်းအရာများကို မသန်စွမ်းသူများပါ အသုံးပြုနိုင်သောပုံစံဖြင့် လက်လှမ်းမီ ရယူနိုင်စေရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၁၇)

လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း၊ အတည်ပြုခြင်းနှင့် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ခြင်း

၁။ သဘောတူစာချုပ်အား လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော သို့မဟုတ် အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်သည်။

၂။ သဘောတူစာချုပ်အား လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော သို့မဟုတ် အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော မည်သည့်နိုင်ငံ မဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးထားသော စာချုပ်များ ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အပ်နှံရမည်။

၃။ သဘောတူစာချုပ်အား အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော မည်သည့် နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် နောက်မှပါဝင်ချုပ်ဆိုခွင့်သည်။

၄။ နောက်မှပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်များကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အပ်နှံခြင်းဖြင့် နောက်မှ ပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်းသည် အာဏာသက်ရောက်မှုရှိမည်။

အပိုဒ် (၁၈)

အာဏာသက်ရောက်ခြင်း

၁။ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်သည် ဆယ်ခုမြောက်သော အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှ အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အပ်နှံပြီးနောက် (၃)လပြည့်သည့် နေ့ရက်တွင် အာဏာသက်ရောက်မှုရှိစေရမည်။

၂။ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော နိုင်ငံအသီးသီးအတွက် ဆယ်ခုမြောက်အတည်ပြု လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်ကို အပ်နှံပြီးနောက် သုံးလပြည့်မြောက်သည့်နေ့ရက်တွင် အာဏာသက်ရောက်မှုရှိစေရမည်။

Article 19
Amendments

1. Any State Party may propose an amendment to the present Protocol and submit it to the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall communicate any proposed amendments to States Parties, with a request to be notified whether they favour a meeting of States Parties for the purpose of considering and deciding upon the proposals. In the event that, within four months from the date of such communication, at least one third of the States Parties favour such a meeting, the Secretary-General shall convene the meeting under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of two thirds of the States Parties present and voting shall be submitted by the Secretary-General to the General Assembly for approval and thereafter to all States Parties for acceptance.
2. An amendment adopted and approved in accordance with paragraph 1 of the present article shall enter into force on the thirtieth day after the number of instruments of acceptance deposited reaches two thirds of the number of States Parties at the date of adoption of the amendment. Thereafter, the amendment shall enter into force for any State Party on the thirtieth day following the deposit of its own instrument of acceptance. An amendment shall be binding only on those States Parties which have accepted it.

Article 20
Amendments

1. Any State Party may denounce the present Protocol at any time by written notification addressed to the Secretary-General of the United Nations. Denunciation shall take effect six months after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.
2. Denunciation shall be without prejudice to the continued application of the provisions of the present Protocol to any communication submitted under articles 2 and 10 or to any procedure initiated under article 11 before the effective date of denunciation.

Article 21
Notification by the Secretary-General

The Secretary-General of the United Nations shall notify all States referred to in article 26, paragraph 1, of the Covenant of the following particulars:

- (a) Signatures, ratifications and accessions under the present Protocol;

အပိုဒ် (၁၉)
ပြင်ဆင်ချက်များ

၁။ မည်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် ပြင်ဆင်ရေးကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အဆိုပြုတင်သွင်းနိုင်သည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤအဆိုပြုလာသည့် ပြင်ဆင်ချက်ကို သုံးသပ်ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်အတွက် အစည်းအဝေးတရပ် ကျင်းပရန်လိုလားခြင်း ရှိ/မရှိ ပြန်ကြားကြရန် မေတ္တာရပ်ခံချက်ဖြင့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံ ဆက်သွယ်ရမည်။ သက်ဆိုင်ရာစာချုပ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနက် အနည်းဆုံးသုံးပုံတစ်ပုံက ယင်းအစည်းအဝေးကျင်းပရန် လိုလားကြသည်ဆိုလျှင် လေးလအတွင်း ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ ကမကထပြုမှုဖြင့် အစည်းအဝေးကို ကျင်းပရမည်။ ညီလာခံသို့တက်ရောက်၍ မဲပေးသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအများစု၏ သုံးပုံနှစ်ပုံဖြင့် ချမှတ်သော မည်သည့်ပြင်ဆင်ချက်ကိုမဆို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံသို့ အတည်ပြုချက်ရယူရန်အတွက် တင်သွင်းပြီးနောက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ လက်ခံရန် တင်သွင်းရမည်။

၂။ ဤ အပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၁) နှင့်အညီ အတည်ပြုချမှတ်ထားသော ပြင်ဆင်ချက်တစ်ရပ်သည် ပြင်ဆင်ချက်ချမှတ်သည့် နေ့ရက်တွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနက် သုံးပုံနှစ်ပုံ၏ အတည်ပြုလက်ခံကြောင်းစာချုပ်ကို အပ်နှံပြီးနောက် ရက်ပေါင်းသုံးဆယ် ပြည့်မြောက်သောနေ့တွင် အာဏာသက်ဝင်မှုရှိရမည်။ ထို့နောက်တွင် ပြင်ဆင်ချက်သည် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးအတွက် ၎င်းတို့၏ အတည်ပြုလက်ခံကြောင်းစာချုပ်ကို အပ်နှံပြီးနောက် ရက်ပေါင်းသုံးဆယ် ပြည့်မြောက်သောနေ့တွင် အာဏာသက်ရောက်မှုရှိရမည်။ ပြင်ဆင်ချက်သည် လက်ခံသောစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကိုသာ အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိရမည်။

အပိုဒ် (၂၀)
ပျက်ပြယ်ကြောင်းကြေညာခြင်း

၁။ မည်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အတည်ပြုပါဝင်ခြင်းမှ ပျက်ပြယ်ကြောင်း ကြေညာခြင်းကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အကြောင်းကြားစာရေးသားပေးပို့၍ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ပျက်ပြယ်ကြောင်း ကြေညာချက်သည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ အကြောင်းကြားစာလက်ခံရရှိပြီးနောက် (၆)လပြည့်မြောက်သောနေ့တွင် စတင်အာဏာသက်ရောက်ရမည်။

၂။ ပျက်ပြယ်ကြောင်းကြေညာခြင်း စတင်သက်ရောက်သည့်ရက် မတိုင်မီတွင် ဤပျက်ပြယ်ကြောင်း ကြေညာခြင်းသည် အပိုဒ် (၂) နှင့် အပိုဒ် (၁၀) အရ တင်သွင်းသည့် သတင်းပို့တိုင်းတန်းချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအား ဆက်လက်လိုက်နာမှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ အပိုဒ် (၁၁) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကိုသော်လည်းကောင်း ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၂၁)
အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ အကြောင်းကြားခြင်း

ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၂၆) အပိုဒ်ခွဲ (၁) တွင် ရည်ညွှန်းဖော်ပြထားသော နိုင်ငံများအားလုံးထံသို့ အောက်ပါအချက်များအား အသိပေးရမည်-

- (က) ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း၊ အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးပါဝင်ခြင်းနှင့် နောက်မှ အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်း၊

- (b) The date of entry into force of the present Protocol and of any amendment under article 19;
- (c) Any denunciation under article 20.

Article 22

Official languages

1. The present Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.
2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States referred to in article 26 of the Covenant.

- (ခ) အပိုဒ် (၁၉) အရ ပြင်ဆင်ချက်များ အာဏာတည်သည့်နေ့ရက်နှင့် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာတည်သည့်နေ့ရက်၊
- (ဂ) အပိုဒ် (၂၀) အရ ပျက်ပြယ်ကြောင်းကြေညာခြင်း၊

အပိုဒ် (၂၂)

တရားဝင်ဘာသာစကားများ

၁။ အာရေဗီ၊ တရုတ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှားနှင့် စပိန်ဘာသာတို့ဖြင့် ရေးသားထားသော ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တို့မှာ တူညီသော စစ်မှန်မှုရင်းခွဲများဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် အပ်နှံထားရှိရမည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် သဘောတူစာချုပ်၏အပိုဒ် (၂၆) တွင် ရည်ညွှန်းဖော်ပြထားသော နိုင်ငံအားလုံးထံသို့ ဤစာချုပ်၏ မိတ္တူမှန်များအား ပေးပို့ရမည်။

International Covenant on Civil and Political Rights

Adopted by General Assembly resolution 2200 A (XXI) of 16 December 1966

ENTRY INTO FORCE: 23 March 1976

PREAMBLE

The States Parties to the present Covenant,

Considering that, in accordance with the principles proclaimed in the Charter of the United Nations, recognition of the inherent dignity and of the equal and inalienable rights of all members of the human family is the foundation of freedom, justice and peace in the world,

Recognizing that these rights derive from the inherent dignity of the human person,

Recognizing that, in accordance with the Universal Declaration of Human Rights, the ideal of free human beings enjoying civil and political freedom and freedom from fear and want can only be achieved if conditions are created whereby everyone may enjoy his civil and political rights, as well as his economic, social and cultural rights,

Considering the obligation of States under the Charter of the United Nations to promote universal respect for, and observance of, human rights and freedoms,

Realizing that the individual, having duties to other individuals and to the community to which he belongs, is under a responsibility to strive for the promotion and observance of the rights recognized in the present Covenant,

Agree upon the following articles:

PART I

Article 1

1. All peoples have the right of self-determination. By virtue of that right they freely determine their political status and freely pursue their economic, social and cultural development.

**ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ
အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်**

၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၆) ရက်နေ့တွင် အထွေထွေညီလာခံ၏
ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် ၂၂၀၀ က (၂၁) အရ ပြဋ္ဌာန်းသည်။

အာဏာတည်ရက် - ၁၉၇၆ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၃ ရက်။

နိဒါန်း

ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် -

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၏ ပဋိညာဉ်စာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် အခြေခံမူများနှင့်အညီ လူသားမျိုးနွယ်အားလုံး၏ မွေးရာပါဂုဏ်သိက္ခာ၊ တန်းတူညီမျှမှုနှင့် ထာဝရဖြစ်တည်လျက်ရှိသော အခွင့်အရေးများကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် ဤ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ လွတ်လပ်ခြင်း၊ တရားမျှတခြင်းနှင့် ငြိမ်းချမ်းခြင်းတို့၏ အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်ကြောင်းကို ယုံကြည်သဖြင့် လည်းကောင်း၊

အဆိုပါအခွင့်အရေးများသည် လူသားတို့၏မွေးရာပါဂုဏ်သိက္ခာမှ ဖြစ်တည်လာခြင်းကို အသိအမှတ်ပြုလက်ခံ၍ လည်းကောင်း၊

ကမ္ဘာ့လူ့အခွင့်အရေး ကြေငြာစာတမ်းနှင့်အညီ လူသားတိုင်း ၎င်းတို့၏ ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေး များသာမက စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများကို ခံစားရရှိနိုင်သည့် အခြေအနေများကို ဖန်တီး နိုင်မှသာလျှင် ကြောက်ရွံ့ခြင်းနှင့် ဆင်းရဲချို့တဲ့နွမ်းပါးခြင်းကင်းသော လွတ်လပ်မှုကို ခံစားရရှိနိုင်သည့် စံနမူနာပြု လွတ်လပ် သောလူသားများ ဖြစ်လာနိုင်သည်ဟူသော အချက်များကို အသိအမှတ်ပြုလက်ခံ၍လည်းကောင်း၊

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၏ ပဋိညာဉ်စာချုပ်အရ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များအား တစ်ကမ္ဘာလုံးက လေးစား လိုက်နာလျက် စောင့်ထိန်းခြင်းကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရမည့် နိုင်ငံများ၏ တာဝန်များအား ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ လည်းကောင်း၊

လူတစ်ဦးချင်းအနေဖြင့် မိမိတည်ရှိရာ လူ့အသိုက်အဝန်းနှင့် လူတစ်ဦးချင်းစီအပေါ် စောင့်ထိန်းရမည့် တာဝန်များ ရှိသည့်အလျောက် ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် အသိအမှတ်ပြုဖော်ပြထားသည့် အခွင့်အရေးများအား မြှင့်တင်ရေးနှင့် လိုက်နာ စောင့်ထိန်းရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိကြောင်းကို သိရှိနားလည်၍လည်းကောင်း၊

အောက်ပါအပိုဒ်များကို သဘောတူကြပါသည်။

အပိုဒ် (၁)

အပိုဒ် (၁)

၁။ လူတိုင်းသည် မိမိကြမ္မာမိမိဖန်တီးခွင့်ရှိသည်။ ထိုသို့အခွင့်အရေးရှိသည့်အလျောက် ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံရေးရပ်တည်ချက် အား လွတ်လပ်စွာဆုံးဖြတ်နိုင်ပြီး ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို လွတ်လပ်စွာဆောင်ရွက် နိုင်သည်။

2. All peoples may, for their own ends, freely dispose of their natural wealth and resources without prejudice to any obligations arising out of international economic cooperation, based upon the principle of mutual benefit, and international law. In no case may a people be deprived of its own means of subsistence.

3. The States Parties to the present Covenant, including those having responsibility for the administration of Non-Self-Governing and Trust Territories, shall promote the realization of the right of self-determination, and shall respect that right, in conformity with the provisions of the Charter of the United Nations.

PART II

Article 2

1. Each State Party to the present Covenant undertakes to respect and to ensure to all individuals within its territory and subject to its jurisdiction the rights recognized in the present Covenant, without distinction of any kind, such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status.

2. Where not already provided for by existing legislative or other measures, each State Party to the present Covenant undertakes to take the necessary steps, in accordance with its constitutional processes and with the provisions of the present Covenant, to adopt such legislative or other measures as may be necessary to give effect to the rights recognized in the present Covenant.

3. Each State Party to the present Covenant undertakes:

- (a) To ensure that any person whose rights or freedoms as herein recognized are violated shall have an effective remedy, notwithstanding that the violation has been committed by persons acting in an official capacity;
- (b) To ensure that any person claiming such a remedy shall have his right thereto determined by competent judicial, administrative or legislative authorities, or by any other competent authority provided for by the legal system of the State, and to develop the possibilities of judicial remedy;
- (c) To ensure that the competent authorities shall enforce such remedies when granted.

၂။ လူတိုင်းသည် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အပြန်အလှန် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေသည့် မူသဘောတရားကို အခြေခံ၍ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေတို့အရ ပေါ်ပေါက်လာသည့် တာဝန်ဝတ္တရားတစ်ရပ်ရပ်ကို ထိခိုက်စေခြင်းမရှိစေဘဲ မိမိတို့၏ သဘာဝသယံဇာတ အရင်းအမြစ်များနှင့် ကြွယ်ဝမှုတို့ကို မိမိတို့၏ ရည်မှန်းချက်အတွက် လွတ်လပ်စွာ စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ လူတိုင်း၏ အသက်ရှင်ရပ်တည်နိုင်မှု အခွင့်အလမ်းများအား ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်း မရှိစေရပါ။

၃။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်မရသေးသော ဒေသများနှင့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခံ နယ်မြေများအတွက် တာဝန်ရှိသောနိုင်ငံများအပါအဝင် ဤသဘောတူစာချုပ်၏ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ ပဋိညာဉ်စာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ကိုယ့်ကြံ့ခိုင်မှုကို ဖန်တီးပိုင်ခွင့်ရှိစေရေး မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်၍ ယင်းအခွင့်အရေးများကိုလည်း လေးစားရမည်။

အပိုင်း (၂)

အပိုဒ် (၂)

၁။ ဤ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် လူမျိုး၊ အသားအရောင်၊ လိင်၊ ဘာသာစကား၊ ဘာသာရေး၊ နိုင်ငံရေး (သို့မဟုတ်) အခြားအယူအဆ၊ နိုင်ငံသား (သို့မဟုတ်) လူမှုဇစ်မြစ်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ မျိုးရိုးဇာတိဂုဏ် (သို့မဟုတ်) အခြားအဆင့်အတန်းတို့ကဲ့သို့ ခွဲခြားမှုမရှိစေဘဲ မိမိတို့၏နယ်မြေနှင့် စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းရှိလူတိုင်း ဤစာချုပ်တွင် အသိအမှတ်ပြု ဖော်ပြထားသည့် အခွင့်အရေးများအား ရရှိစေရေး လေးစားလိုက်နာရန် တာဝန်ရှိသည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် တည်ဆဲဥပဒေ (သို့မဟုတ်) အခြားစီမံဆောင်ရွက်ချက်များ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိသေးပါက မိမိတို့၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ဤစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဤစာချုပ်တွင် အသိအမှတ်ပြု ဖော်ပြထားသော အခွင့်အရေးများအား ရရှိခံစားနိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သောဥပဒေများ (သို့မဟုတ်) အခြားစီမံဆောင်ရွက်ချက်များကို သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိသည်။

၃။ ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် -

- (က) တစ်ဦးတစ်ယောက်မှ မိမိ၏တာဝန်အရ ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် ချိုးဖောက်မှုဖြစ်စေကာမူ ဤစာချုပ်တွင် အသိအမှတ်ပြုဖော်ပြထားသည့် အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်မှုကို ချိုးဖောက်ခံရသော မည်သူမဆို ထိရောက်သော ကုစားမှုရှိစေရေးအတွက် တာဝန်ရှိသည်။
- (ခ) ယင်းကဲ့သို့ ကုစားမှုတစ်ရပ်ကို တောင်းဆိုသော မည်သူမဆို စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသော တရားရုံး၊ အုပ်ချုပ်ရေး (သို့မဟုတ်) ဥပဒေပြုအာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများ (သို့မဟုတ်) နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေစနစ်အရ သတ်မှတ်ထားသည့် အခွင့်အာဏာရှိသော အခြားအာဏာပိုင်တစ်ခုခုက ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ထားသည့် အခွင့်အရေးနှင့်အတူ ကုစားမှုရှိစေရန် တာဝန်ရှိသည့်အပြင် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ကုစားမှုဖြစ်နိုင်ခြေ အခွင့်အလမ်းများကိုလည်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ရန်လည်း တာဝန်ရှိသည်။
- (ဂ) ထိုသို့ ကုစားခွင့်ပြုသည့်အခါတွင် အာဏာပိုင်များမှ ယင်းကုစားခွင့်အား အာဏာသက်ရောက်မှုရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ပေးရန် တာဝန်ရှိသည်။

Article 3

The States Parties to the present Covenant undertake to ensure the equal right of men and women to the enjoyment of all civil and political rights set forth in the present Covenant.

Article 4

1. In time of public emergency which threatens the life of the nation and the existence of which is officially proclaimed, the States Parties to the present Covenant may take measures derogating from their obligations under the present Covenant to the extent strictly required by the exigencies of the situation, provided that such measures are not inconsistent with their other obligations under international law and do not involve discrimination solely on the ground of race, colour, sex, language, religion or social origin.

2. No derogation from articles 6, 7, 8 (paragraphs 1 and 2), 11, 15, 16 and 18 may be made under this provision.

3. Any State Party to the present Covenant availing itself of the right of derogation shall immediately inform the other States Parties to the present Covenant, through the intermediary of the Secretary-General of the United Nations, of the provisions from which it has derogated and of the reasons by which it was actuated. A further communication shall be made, through the same intermediary, on the date on which it terminates such derogation.

Article 5

1. Nothing in the present Covenant may be interpreted as implying for any State, group or person any right to engage in any activity or perform any act aimed at the destruction of any of the rights and freedoms recognized herein or at their limitation to a greater extent than is provided for in the present Covenant.

2. There shall be no restriction upon or derogation from any of the fundamental human rights recognized or existing in any State Party to the present Covenant pursuant to law, conventions, regulations or custom on the pretext that the present Covenant does not recognize such rights or that it recognizes them to a lesser extent.

PART III

Article 6

1. Every human being has the inherent right to life. This right shall be protected by law. No one shall be arbitrarily deprived of his life.

အပိုဒ် (၃)

ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤစာချုပ်၌ ဖော်ပြထားသော ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများအားလုံးကို အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီး တန်းတူညီမျှ ရရှိခံစားပိုင်ခွင့်ရှိစေရေးအတွက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၄)

၁။ နိုင်ငံတော်၏လုံခြုံရေးကို ခြိမ်းခြောက်မည့် အရေးပေါ်အခြေအနေ ပေါ်ပေါက်နေသည့်အချိန်နှင့် ယင်းကဲ့သို့သော အခြေအနေပေါ်ပေါက်နေကြောင်း တရားဝင်ကြေညာထားသည့်အချိန်တွင် ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤစာချုပ်အရ မိမိတို့၏တာဝန်များကို အရေးပေါ်အခြေအနေအရ လိုအပ်သော အတိုင်းအတာအလျောက်သာ လျော့ပေါ့ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့် ရှိမည်ဖြစ်သော်လည်း ယင်းကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် လူမျိုး၊ အသားအရောင်၊ လိင်၊ ဘာသာစကား၊ ဘာသာရေး (သို့) လူ့အလွှာစစ်မြစ်တို့အပေါ် အခြေခံ၍ ခွဲခြားမှုမရှိစေဘဲ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေအရ မိမိတို့ဆောင်ရွက်ရမည့် အခြားတာဝန်များနှင့် ညီညွတ်မှု ရှိစေရမည်။

၂။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်အရ အပိုဒ် ၆၊ အပိုဒ် ၇၊ အပိုဒ် ၈ (အပိုဒ်ခွဲ ၁ နှင့် ၂)၊ အပိုဒ် ၁၁၊ အပိုဒ် ၁၅၊ အပိုဒ် ၁၆ နှင့် အပိုဒ် ၁၈ တို့သည် လျော့ပေါ့ဆောင်ရွက်ခွင့် မရှိစေရပါ။

၃။ လျော့ပေါ့ဆောင်ရွက်ခွင့်ကို ကျင့်သုံးသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို လျော့ပေါ့သည့် ဤစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက်အား လျော့ပေါ့ဆောင်ရွက်ခြင်း အကြောင်းပြချက်တို့ကို ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ ကြားဝင်ပေးမှုမှတစ်ဆင့် အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအား ချက်ချင်းအကြောင်းကြားရမည်။ ယင်းလျော့ပေါ့ဆောင်ရွက်ခြင်းအား ရပ်စဲသည့်နေ့တွင်လည်း အဆိုပါကြားဝင်ပေးမှုမှတစ်ဆင့် ထပ်မံအကြောင်းကြားရမည်။

အပိုဒ် (၅)

၁။ ဤစာချုပ်ပါ မည်သည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်ကမျှ ဤစာချုပ်၌ အသိအမှတ်ပြုဖော်ပြထားသော အခွင့်အရေးနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်တို့အား ဖျက်ဆီးရန်လည်းကောင်း (သို့မဟုတ်) ဤစာချုပ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ထက် ပိုမိုသောအတိုင်းအတာအထိ ကန့်သတ်နိုင်ခွင့်ရှိရန်လည်းကောင်း ရည်ရွယ်သောလှုပ်ရှားမှု (သို့မဟုတ်) ဆောင်ရွက်မှုတစ်စုံတစ်ရာအား ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိကြောင်းကို နိုင်ငံအသီးသီး၊ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခု (သို့မဟုတ်) လူတစ်ဦးဦးအတွက် သွယ်ဝိုက်၍ ခွင့်ပြုထားသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရပါ။

၂။ ဥပဒေ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစာချုပ်များ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ (သို့မဟုတ်) ဓလေ့ထုံးတမ်းတို့နှင့်အညီ ဤစာချုပ်၏ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုခုတွင် အသိအမှတ်ပြုထားသည့် (သို့မဟုတ်) ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အခြေခံလူ့အခွင့်အရေးတစ်ရပ်ရပ်ကို ဤစာချုပ်မှ ယင်းအခွင့်အရေးများကို အသိအမှတ်မပြုကြောင်း (သို့မဟုတ်) ယင်းအခွင့်အရေးများကို ပိုမိုလျော့နည်းသော အတိုင်းအတာအထိသာ ခွင့်ပြုထားကြောင်းတို့ဖြင့် မူမမှန်သည့် အကြောင်းပြချက်ပြု၍ ကန့်သတ်ခြင်း (သို့) ယုတ်လျော့စေခြင်းမရှိစေရပါ။

အပိုဒ် (၃)

အပိုဒ် (၆)

၁။ လူသားတိုင်းသည် မွေးရာပါအသက်ရှင်သန်ခွင့်အား ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ဤအခွင့်အရေးကို ဥပဒေအရအကာအကွယ်ပေးရမည်။ မည်သူကမျှ မိမိတို့၏ အသက်ရှင်သန်ခွင့်ကို မတရားတားဆီးပိတ်ပင်ခံရခြင်း မရှိစေရ။

2. In countries which have not abolished the death penalty, sentence of death may be imposed only for the most serious crimes in accordance with the law in force at the time of the commission of the crime and not contrary to the provisions of the present Covenant and to the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide. This penalty can only be carried out pursuant to a final judgement rendered by a competent court.
3. When deprivation of life constitutes the crime of genocide, it is understood that nothing in this article shall authorize any State Party to the present Covenant to derogate in any way from any obligation assumed under the provisions of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide.
4. Anyone sentenced to death shall have the right to seek pardon or commutation of the sentence. Amnesty, pardon or commutation of the sentence of death may be granted in all cases.
5. Sentence of death shall not be imposed for crimes committed by persons below eighteen years of age and shall not be carried out on pregnant women.
6. Nothing in this article shall be invoked to delay or to prevent the abolition of capital punishment by any State Party to the present Covenant.

Article 7

No one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment. In particular, no one shall be subjected without his free consent to medical or scientific experimentation.

Article 8

1. No one shall be held in slavery; slavery and the slave trade in all their forms shall be prohibited.
2. No one shall be held in servitude.
3.
  - (a) No one shall be required to perform forced or compulsory labour;
  - (b) Paragraph 3 (a) shall not be held to preclude, in countries where imprisonment with hard labour may be imposed as a punishment for a crime, the performance of hard labour in pursuance of a sentence to such punishment by a competent court;
  - (c) For the purpose of this paragraph the term “forced or compulsory labour” shall not include:
    - (i) Any work or service, not referred to in subparagraph (b), normally required of a person who is under detention in consequence of a lawful order of a court, or of a person during conditional release from such detention;

၂။ သေဒဏ်မပယ်ဖျက်ရသေးသော နိုင်ငံများတွင်သေဒဏ်အား စာချုပ်ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် လူမျိုးတုံးရှင်းလင်းခြင်း ပြစ်မှုများအား ကြိုတင်တားဆီးကာကွယ်ခြင်းနှင့် ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းဆိုင်ရာ စာချုပ်၏ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်စေဘဲ ပြစ်မှုကျူးလွန်သောအချိန်၌ အာဏာသက်ရောက်မှုရှိသော ဥပဒေနှင့်အညီ ပိုမိုကြီးလေးသော ပြစ်မှုများအတွက်သာ ချမှတ် နိုင်ပါသည်။ ဤပြစ်ဒဏ်ကို စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသော တရားရုံး၏ အပြီးသတ်စီရင်ချက်နှင့်အညီသာ ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိပါသည်။

၃။ အသက်ရှင်သန်ခွင့်မရှိခြင်းသည် လူမျိုးတုံးရှင်းလင်းမှု ပြစ်မှုမြောက်စေသောအခါတွင် ဤအပိုဒ်ပါ မည်သည့်ပြဋ္ဌာန်း ချက်ကမှ လူမျိုးတုံးရှင်းလင်းခြင်း ပြစ်မှုများအား ကြိုတင်တားဆီးကာကွယ်ခြင်းနှင့် ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက် များအရ ဆောင်ရွက်ရမည့်တာဝန်များမှ နည်းလမ်းတစ်ရပ်ရပ်အား ယုတ်လျော့စေရန် ဤစာချုပ်ဝင်ဖြစ်သော မည်သည့်နိုင်ငံ ကိုမှ အခွင့်အာဏာအပ်နှင်းထားခြင်းမရှိကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်ပြီး ဖြစ်စေရမည်။

၄။ သေဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံရသူ မည်သူမဆို ပြစ်ဒဏ်သက်သာလွတ်ငြိမ်းခွင့် သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်လျော့ပေါ့ခွင့်တို့ကို ရပိုင် ခွင့်ရှိစေရမည်။ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်၊ ပြစ်ဒဏ်သက်သာလွတ်ငြိမ်းခွင့် (သို့မဟုတ်) သေဒဏ်မှလျော့ပေါ့ခွင့်တို့ကို အမှုအားလုံး တွင် ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

၅။ သေဒဏ်ကို အသက် (၁၈) နှစ်အောက် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူအပေါ် ချမှတ်ခြင်းမပြုစေရမည့်အပြင် ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီးများကိုလည်း သေဒဏ်ချမှတ်ခြင်းမပြုစေရပါ။

၆။ ဤအပိုဒ်ပါ မည်သည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်ကိုမျှ ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ သေဒဏ်ပယ်ဖျက်ခြင်းအား နှောင့်နှေး စေရန် (သို့မဟုတ်) တားဆီးရန်အလို့ငှာ ကိုးကားမှီငြမ်းခြင်း မရှိစေရပါ။

အပိုဒ် (၇)

မည်သူမျှ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခံရခြင်း (သို့မဟုတ်) လူမဆန်စွာ (သို့မဟုတ်) ဂုဏ်သိက္ခာသေးသိမ်စွာ ပြုမှုဆက်ဆံခံရ ခြင်း (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးခံရခြင်း မရှိစေရပါ။ အထူးသဖြင့် မည်သူမျှ မိမိတို့၏လွတ်လပ်သော ဆန္ဒမပါဘဲ ဆေးပညာ (သို့မဟုတ်) သိပ္ပံပညာရပ်ဆိုင်ရာ စမ်းသပ်ခံရခြင်း မရှိစေရပါ။

အပိုဒ် (၈)

၁။ မည်သူမျှ ကျေးကျွန်ပြုခြင်းမခံစေရ။ ကျေးကျွန်ပြုခြင်းနှင့် ကျွန်ကုန်ကူးခြင်းပုံစံများအားလုံးကို တားမြစ်စေရမည်။

၂။ မည်သူ့ကိုမျှ အစေအပါးအဖြစ် မပြုရပါ။

- ၃။ (က) မည်သူ့ကိုမျှ အတင်းအဓမ္မ (သို့မဟုတ်) အတင်းအကြပ် အလုပ်ခိုင်းစေခြင်း မပြုစေရပါ။
- (ခ) ပြစ်မှုတစ်ခုအတွက် ပြစ်ဒဏ်တစ်ရပ်အနေဖြင့် အလုပ်ကြမ်းနှင့်ထောင်ဒဏ်ချမှတ်နိုင်သော နိုင်ငံများ၌ စီရင် ပိုင်ခွင့်ရှိသောတရားရုံးက ချမှတ်သောပြစ်ဒဏ်နှင့်အညီ အလုပ်ကြမ်းပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ဆောင်ရွက်စေခြင်းကို အပိုဒ် ၃ (က) က ပိတ်ပင်ခြင်းမရှိစေရ။
- (ဂ) ဤအပိုဒ်၏ ရည်ရွယ်ချက်အလို့ငှာ အတင်းအကြပ် (သို့မဟုတ်) မလုပ်မနေရ အလုပ်စေခိုင်းခြင်းဟူသော စကားရပ်တွင် အောက်ပါတို့ မပါဝင်စေရ -
  - (၁) သာမန်အားဖြင့် တရားရုံးတစ်ရုံး၏ တရားဝင်အမိန့်အရ ချုပ်နှောင်ခြင်းခံရသူ (သို့မဟုတ်) ယင်းကဲ့သို့ချုပ်နှောင်ခြင်းမှ စည်းကမ်းချက်ဖြင့် လွတ်ထားခြင်းခံရသောသူက အပိုဒ်ခွဲ (ခ) တွင် ရည်ညွှန်းထားခြင်းမရှိသော အလုပ်တစ်ခုခု (သို့မဟုတ်) ဝန်ဆောင်မှုတစ်ရပ်ရပ်၊

- (ii) Any service of a military character and, in countries where conscientious objection is recognized, any national service required by law of conscientious objectors;
- (iii) Any service exacted in cases of emergency or calamity threatening the life or well-being of the community;
- (iv) Any work or service which forms part of normal civil obligations.

Article 9

1. Everyone has the right to liberty and security of person. No one shall be subjected to arbitrary arrest or detention. No one shall be deprived of his liberty except on such grounds and in accordance with such procedure as are established by law.
2. Anyone who is arrested shall be informed, at the time of arrest, of the reasons for his arrest and shall be promptly informed of any charges against him.
3. Anyone arrested or detained on a criminal charge shall be brought promptly before a judge or other officer authorized by law to exercise judicial power and shall be entitled to trial within a reasonable time or to release. It shall not be the general rule that persons awaiting trial shall be detained in custody, but release may be subject to guarantees to appear for trial, at any other stage of the judicial proceedings, and, should occasion arise, for execution of the judgement.
4. Anyone who is deprived of his liberty by arrest or detention shall be entitled to take proceedings before a court, in order that that court may decide without delay on the lawfulness of his detention and order his release if the detention is not lawful.
5. Anyone who has been the victim of unlawful arrest or detention shall have an enforceable right to compensation.

Article 10

1. All persons deprived of their liberty shall be treated with humanity and with respect for the inherent dignity of the human person.
2.
  - (a) Accused persons shall, save in exceptional circumstances, be segregated from convicted persons and shall be subject to separate treatment appropriate to their status as unconvicted persons;
  - (b) Accused juvenile persons shall be separated from adults and brought as speedily as possible for adjudication.

- (၂) စစ်မှုထမ်းရန်ငြင်းဆိုမှုကို အသိအမှတ်ပြုလက်ခံသည့် နိုင်ငံများတွင် စစ်မှုထမ်းရန်ငြင်းဆိုသူများ ဆိုင်ရာ ဥပဒေ၏လိုအပ်ချက်အရ စစ်ဘက်အသွင်ဆောင်သော စစ်မှုထမ်းခြင်းနှင့် ပြည်သူ့စစ်မှု ထမ်းခြင်း၊
- (၃) လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အသက်ရှင်သန်မှု (သို့မဟုတ်) လူမှုအကျိုးစီးပွားကို ခြိမ်းခြောက်သော အရေး ပေါ်အခြေအနေ (သို့မဟုတ်) ဘေးဒုက္ခကျရောက်သည့် ကိစ္စရပ်များတွင် ဆောင်ရွက်ပေးရသည့် ဝန်ဆောင်မှုတစ်ရပ်ရပ်၊
- (၄) သာမန်ပြည်သူ့တာဝန်ဝတ္တရား၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသပုံစံများဖြစ်သော အလုပ် (သို့မဟုတ်) ဝန် ဆောင်မှုတစ်ခုခု။

အပိုဒ် (၉)

၁။ လူတိုင်းတွင် လွတ်လပ်မှုနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာလုံခြုံမှုတို့အား ရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ မည်သူမျှ မတရားဖမ်းဆီးခြင်း (သို့မဟုတ်) မတရားချုပ်နှောင်ခံရခြင်းမရှိစေရ။ ဥပဒေအရဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီမှတစ်ပါး မည်သူမျှ မိမိတို့၏ လွတ်လပ်မှုကို တားဆီးပိတ်ပင်ခံရခြင်း မရှိစေရ။

၂။ ဖမ်းဆီးခံရသူ မည်သူ့ကိုမဆို ဖမ်းဆီးခံရချိန်တွင် ဖမ်းဆီးရသည့်အကြောင်းကို အသိပေးရမည့်အပြင် ၎င်းအပေါ် စွပ်စွဲချက်ကိုလည်း အလျင်အမြန်အသိပေးရမည်။

၃။ ရာဇဝတ်မှုစွဲချက်ဖြင့် ဖမ်းဆီးခံရသူ သို့မဟုတ် ချုပ်နှောင်ခံရသူ မည်သူ့ကိုမဆို တရားသူကြီး သို့မဟုတ် ဥပဒေအရ တရားစီရင်ရေးအာဏာကျင့်သုံးရန် အပ်နှင်းခြင်းခံရသော အခြားအရာရှိ၏ ရှေ့မှောက်သို့ အလျင်အမြန်တင်ပို့ရမည့် အပြင် သင့်လျော်သည့်အချိန်ကာလအတွင်း အမှုစစ်ဆေးစီရင်ခြင်း သို့မဟုတ် အမှုမှလွတ်ခြင်းကို ခံယူစေပိုင်ခွင့်ရှိပါသည်။ အမှုစစ်ဆေးစီရင်နေစဉ်အတွင်း စွပ်စွဲခံရသူအား အချုပ်တွင် ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ရမည်ဟု ယေဘုယျလုပ်ထုံးလုပ်နည်းအဖြစ် မမှတ်ယူရဘဲ တရားစီရင်ရေး၏ မည်သည့်အဆင့်တွင်မဆို အမှုရင်ဆိုင်ရေးအတွက်ဖြစ်စေ၊ စီရင်ချက်ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် အကြောင်းကိစ္စ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ အာမခံဖြင့် လွတ်ထားနိုင်သည်။

၄။ ဖမ်းဆီးခြင်း (သို့မဟုတ်) ချုပ်နှောင်ခြင်းခံရသည့်အတွက် မိမိ၏ လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးခံရသော မည်သူမဆို ၎င်းအပေါ် ဖမ်းဆီးခြင်းသည် တရားဝင်ဖမ်းဆီးခြင်းဖြစ်ပါက တရားရုံးမှ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုမရှိစေဘဲ ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်နှင့် အကယ်၍ ယင်းကဲ့သို့ဖမ်းဆီးခြင်းသည် ဥပဒေအရ ဖမ်းဆီးခြင်းမဟုတ်ပါက ၎င်းအား လွတ်မိန့်ပေးနိုင်ရန်အလို့ငှာ တရားရုံးတွင် တရားစွဲဆိုခွင့် ရှိပါသည်။

၅။ မတရားဖမ်းဆီးခြင်း (သို့မဟုတ်) ချုပ်နှောင်ခြင်းခံရသူ မည်သူမဆို လျော်ကြေးရပိုင်ခွင့်ရှိပါသည်။

အပိုဒ် (၁၀)

၁။ လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးသူအားလုံးကို လူသားချင်းစာနာထောက်ထားခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ လူသားတို့၏ မွေးဖွားရာ ဂုဏ်သိက္ခာလေးစားခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း ပြုမူဆက်ဆံရပါမည်။

၂။ (က) ခြွင်းချက်ပြုရမည့်အခြေအနေမှအပ စွပ်စွဲခံရသူများကို ပြစ်ဒဏ်ကျခံရသူများနှင့် သီးခြားစီခွဲ၍ထားရမည့် အပြင် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်း မခံရသေးသူများအဖြစ် ၎င်းတို့၏အခြေအနေနှင့် လျော်ညီစွာ သီးခြားစီပြုမူ ဆက်ဆံရမည်ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း စွပ်စွဲခံရသော ကလေးသူငယ်များအား အရွယ်ရောက်ပြီးသူများနှင့် ခွဲထားရမည့် အပြင် စစ်ဆေးစီရင်ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်အတွက် ဖြစ်နိုင်သမျှ မြန်ဆန်စွာ တရားစွဲဆိုတင်ပို့ ရမည်။

3. The penitentiary system shall comprise treatment of prisoners the essential aim of which shall be their reformation and social rehabilitation. Juvenile offenders shall be segregated from adults and be accorded treatment appropriate to their age and legal status.

Article 11

No one shall be imprisoned merely on the ground of inability to fulfil a contractual obligation.

Article 12

1. Everyone lawfully within the territory of a State shall, within that territory, have the right to liberty of movement and freedom to choose his residence.

2. Everyone shall be free to leave any country, including his own.

3. The above-mentioned rights shall not be subject to any restrictions except those which are provided by law, are necessary to protect national security, public order (ordre public), public health or morals or the rights and freedoms of others, and are consistent with the other rights recognized in the present Covenant.

4. No one shall be arbitrarily deprived of the right to enter his own country.

Article 13

An alien lawfully in the territory of a State Party to the present Covenant may be expelled therefrom only in pursuance of a decision reached in accordance with law and shall, except where compelling reasons of national security otherwise require, be allowed to submit the reasons against his expulsion and to have his case reviewed by, and be represented for the purpose before, the competent authority or a person or persons especially designated by the competent authority.

Article 14

1. All persons shall be equal before the courts and tribunals. In the determination of any criminal charge against him, or of his rights and obligations in a suit at law, everyone shall be entitled to a fair and public hearing by a competent, independent and impartial tribunal established by law. The press and the public may be excluded from all or part of a trial for reasons of morals, public order (ordre public) or national security in a democratic society, or when the interest of the private lives of the parties so requires, or to the extent strictly necessary in the opinion of the court in special circumstances where publicity would prejudice the interests of justice; but any judgement rendered in a criminal case or in a suit at law shall be made public except where the interest of juvenile persons otherwise requires or the proceedings concern matrimonial disputes or the guardianship of children.

၃။ အကျဉ်းထောင်စနစ်တွင် အကျဉ်းသားများအား ပြုပြင်ရေးနှင့် လူမှုဘဝပြန်လည်ထူထောင်ရေးတို့ကို အဓိကရည်ရွယ်သော ပြုမူဆက်ဆံမှုပါရှိစေရမည်။ ပြစ်မှုကျူးလွန်သော ကလေးသူငယ်များအား အရွယ်ရောက်ပြီးသူများနှင့် ခွဲထားရမည် ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏ အသက်အရွယ်နှင့် ဥပဒေအရသတ်မှတ်ချက်တို့နှင့်အညီ ပြုမူဆက်ဆံရမည်။

အပိုဒ် (၁၁)

မည်သူ့ကိုမျှ ပဋိညာဉ်ပါတာဝန်များကို ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုနိုင်ရုံမျှဖြင့် အကျဉ်းချထားခြင်းမပြုစေရပါ။

အပိုဒ် (၁၂)

၁။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ နယ်မြေအတွင်း ဥပဒေနှင့်အညီနေထိုင်သော လူတိုင်းသည် ယင်းနယ်မြေအတွင်း လွတ်လပ်စွာရွှေ့ပြောင်းသွားလာခွင့်နှင့် ၎င်းနေထိုင်ရာနေရာကို လွတ်လပ်စွာရွှေ့ချယ်ပိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။

၂။ လူတိုင်းသည် မိမိနိုင်ငံအပါအဝင် မည်သည့်နိုင်ငံကိုမဆို လွတ်လပ်စွာထွက်ခွာပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

၃။ နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေး၊ အများပြည်သူအေးချမ်းသာယာရေး၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် ကိုယ်ကျင့်တရား သို့မဟုတ် အခြားသူတို့၏အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်မှုများကို ကာကွယ်ပေးရန် လိုအပ်၍ ဥပဒေအရ ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသော ကန့်သတ်ချက်များနှင့် ဤစာချုပ်တွင်ဖော်ပြထားသည့် အခွင့်အရေးများနှင့်ကိုက်ညီသော ကန့်သတ်ချက်များမှလွဲ၍ အထက်ဖော်ပြပါ အခွင့်အရေးများကို ကန့်သတ်ခြင်းတစ်စုံတစ်ရာ မရှိစေရပါ။

၄။ မည်သူမျှ မိမိနိုင်ငံသို့ ပြန်လည်ဝင်ရောက်ခွင့်ကို မတရားဆုံးရှုံးစေခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၁၃)

အခြားနည်းအားဖြင့် နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးအတွက် မဖြစ်မနေလိုအပ်ချက်အရမှ လွဲ၍ ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ နယ်မြေအတွင်း တရားဝင်နေထိုင်လျက်ရှိနေသော နိုင်ငံခြားသားတစ်ဦးကို ဥပဒေနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ထားသော ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့်အညီသာလျှင် နှင်ထုတ်နိုင်ပြီး ၎င်း၏နှင်ထုတ်ခံရခြင်းအကြောင်းအပေါ် ခုခံချေပခွင့်ပေးရမည့်အပြင် စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသော အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းက သတ်မှတ်ပေးသော အာဏာပိုင်အဖွဲ့ (သို့မဟုတ်) ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး (သို့မဟုတ်) ပုဂ္ဂိုလ်များရှေ့မှောက်တွင် ကိုယ်စားပြုခွင့်ပေး၍ အဆိုပါအမှုကို ပြန်လည်သုံးသပ်စေရမည်။

အပိုဒ် (၁၄)

၁။ လူတိုင်းသည် တရားရုံးများ သို့မဟုတ် ခုံရုံးများရှေ့မှောက်တွင် တန်းတူညီမျှမှုရှိရသည်။ လူတိုင်းသည် ၎င်းတို့အပေါ်ရာဇဝတ်ကြောင်းအရ စွဲဆိုမှုတစ်ခုခုတွင်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် တရားမကြောင်းအရ အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်များအပေါ် စွဲဆိုခြင်းတွင်ဖြစ်စေ စစ်ဆေးစီရင်ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားပြီး လွတ်လပ်၍ ဘက်မလိုက်ဘဲ တရားမျှတမှုရှိသော ခုံရုံးဖြင့် အများပြည်သူရှေ့မှောက်တွင် တရားမျှတစွာ စစ်ဆေးကြားနာပိုင်ခွင့်ရှိပါသည်။ ဒီမိုကရေစီလူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတွင် ကိုယ်ကျင့်တရား၊ အများပြည်သူအေးချမ်းသာယာရေး သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးအတွက်ကြောင့် သော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် အမှုရင်ဆိုင်နေရသူများ၏ ပုဂ္ဂလိကအကျိုးစီးပွားအတွက်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် အများပြည်သူရှေ့မှောက်၌ တရားစီရင်ခြင်းသည် တရားမျှတမှုကို ထိခိုက်စေနိုင်သည့် အထူးအခြေအနေများရှိကြောင်း တရားရုံး၏ထင်မြင်ချက်အရ တင်းကြပ်စွာ ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သော အတိုင်းအတာကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သတင်းမီဒီယာနှင့် အများပြည်သူတို့ကို အမှုစစ်ဆေးစီရင်ခြင်း တစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ သို့မဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ဒေသမှဖြစ်စေ ဖယ်ထုတ်တားမြစ်စေခွင့်ရှိပါသည်။ သို့သော် အခြားနည်းအားဖြင့် ကလေးသူငယ်များ၏ အကျိုးအတွက် လိုအပ်သောအခါတွင် လည်းကောင်း သို့မဟုတ် အိမ်ထောင်ရေးအငြင်းပွားမှု သို့မဟုတ် ကလေးအုပ်ထိန်းခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားစွဲဆိုသည့်အခါမှအပ ရာဇဝတ်မှုနှင့် တရားမမှုဆိုင်ရာစီရင်ချက်ကို အများပြည်သူရှေ့မှောက်၌ ချမှတ်ရမည်။

2. Everyone charged with a criminal offence shall have the right to be presumed innocent until proved guilty according to law.
3. In the determination of any criminal charge against him, everyone shall be entitled to the following minimum guarantees, in full equality:
  - (a) To be informed promptly and in detail in a language which he understands of the nature and cause of the charge against him;
  - (b) To have adequate time and facilities for the preparation of his defence and to communicate with counsel of his own choosing;
  - (c) To be tried without undue delay;
  - (d) To be tried in his presence, and to defend himself in person or through legal assistance of his own choosing; to be informed, if he does not have legal assistance, of this right; and to have legal assistance assigned to him, in any case where the interests of justice so require, and without payment by him in any such case if he does not have sufficient means to pay for it;
  - (e) To examine, or have examined, the witnesses against him and to obtain the attendance and examination of witnesses on his behalf under the same conditions as witnesses against him;
  - (f) To have the free assistance of an interpreter if he cannot understand or speak the language used in court; guilt.
4. In the case of juvenile persons, the procedure shall be such as will take account of their age and the desirability of promoting their rehabilitation.
5. Everyone convicted of a crime shall have the right to his conviction and sentence being reviewed by a higher tribunal according to law.
6. When a person has by a final decision been convicted of a criminal offence and when subsequently his conviction has been reversed or he has been pardoned on the ground that a new or newly discovered fact shows conclusively that there has been a miscarriage of justice, the person who has suffered punishment as a result of such conviction shall be compensated according to law, unless it is proved that the non-disclosure of the unknown fact in time is wholly or partly attributable to him.
7. No one shall be liable to be tried or punished again for an offence for which he has already been finally convicted or acquitted in accordance with the law and penal procedure of each country.

၂။ ရာဇဝတ်ကြောင်းဖြင့် တရားစွဲဆိုခံရသူတိုင်းသည် ဥပဒေအရ အပြစ်ရှိကြောင်း သက်သေထင်ရှား မတင်ပြနိုင်သရွေ့ အပြစ်မရှိဟု မှတ်ယူပိုင်ခွင့်ရှိစေရမည်။

၃။ လူတိုင်းသည် မိမိအပေါ်စွဲဆိုသော ပြစ်မှုတစ်ရပ်အား စစ်ဆေးစီရင်ဆုံးဖြတ်ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ အနိမ့်ဆုံး သော အာမခံချက်များကို အပြည့်အဝ ညီတူညီမျှရပိုင်ခွင့်ရှိစေရမည်။

- (က) မိမိအပေါ်စွဲဆိုသော အကြောင်းအရာအသေးစိတ်ကို မိမိနားလည်သော ဘာသာစကားဖြင့် အသေးစိတ် အသိပေးခံရပိုင်ခွင့်၊
- (ခ) မိမိရွေးချယ်သောရှေ့နေနှင့် ဆက်သွယ်ပိုင်ခွင့်အပြင် မိမိအမှု ခုခံချေပရေးအတွက် ပြင်ဆင်နိုင်ရန် လုံလောက်သောအချိန်နှင့် အထောက်အကူများရပိုင်ခွင့်၊
- (ဂ) နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှု တစ်စုံတစ်ရာမရှိစေဘဲ အမှုစစ်ဆေးစီရင်ပိုင်ခွင့်၊
- (ဃ) မိမိရှေ့မှောက်၌ အမှုစစ်ဆေးစီရင်ပိုင်ခွင့်၊ မိမိကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် မိမိရွေးချယ်သော ဥပဒေ အထောက်အကူဖြင့်သော်လည်းကောင်း ခုခံချေပပိုင်ခွင့်၊ ဥပဒေ အထောက်အကူမရှိပါက အဆိုပါအခွင့်အရေးများရှိကြောင်းကို အသိပေးခံရပိုင်ခွင့်၊ ဥပဒေ အထောက်အကူရှိနိုင်ရန် လုံလောက်သော ငွေကြေးမတတ်နိုင်သော မည်သည့်အမှုတွင်မဆို တရားမျှတမှုအကျိုးအတွက် လိုအပ်ပါက ဥပဒေ အထောက်အကူရရှိပိုင်ခွင့်၊
- (င) ဆန့်ကျင်ဘက်သက်သေအပေါ် မိမိကစစ်မေးပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ဆန့်ကျင်ဘက်သက်သေက မိမိအား စစ်မေးပိုင်ခွင့်၊ ဆန့်ကျင်ဘက်သက်သေများအား ပေးအပ်သည့် အခြေအနေများအတိုင်း မိမိ၏သက်သေ များအား ရုံးသို့ခေါ်ပိုင်ခွင့်နှင့် စစ်မေးပိုင်ခွင့်၊
- (စ) တရားရုံးတွင်အသုံးပြုသော ဘာသာစကားကို နားမလည်ပါကလည်းကောင်း သို့မဟုတ် ပြောဆိုခြင်း မပြုနိုင်ပါကလည်းကောင်း စကားပြန်တစ်ဦး၏ အကူအညီအား အခမဲ့ရရှိပိုင်ခွင့်၊
- (ဆ) မိမိ၏ဆန္ဒနှင့်ဆန့်ကျင်၍ အတင်းအကြပ်ထွက်ဆိုချက်ပေးရန်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် ဝန်ခံချက်ပေး ရန်လည်းကောင်း မပြုလုပ်ခံရခွင့်၊

၄။ ကလေးသူငယ်မှုခင်းများ၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများတွင် ကလေးသူငယ်၏ အသက်အရွယ်သာမက ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို မြှင့်တင်ရာတွင် ကလေးသူငယ်၏ လိုလားချက်တို့ကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားစေရမည်။

၅။ ပြစ်ဒဏ်ကျခံရသူတိုင်းသည် မိမိအပေါ် ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းနှင့် ချမှတ်သောပြစ်ဒဏ်အပေါ် ဥပဒေနှင့်အညီ အဆင့်မြင့်ဆုံး၏ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းကို ရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၆။ လူတစ်ဦးသည် မသိရှိနိုင်သောအကြောင်းအရာကို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသော်လည်းကောင်း၊ အပြည့်အဝသော်လည်းကောင်း ဖော်ထုတ်မပြောဆိုနိုင်ကြောင်း သက်သေမပြနိုင်သရွေ့ ပြစ်မှုတွင် အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခံရပြီးနောက်တွင် တရားစီရင်ရေး တိမ်းစောင်းမှုဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည့် ပြီးပြည့်စုံသည့် အကြောင်းအရာအသစ်များအရ ချမှတ်ထားသော ပြစ်ဒဏ်ပြောင်းလဲသွားလျှင်သော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်မှ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ရရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း ဥပဒေနှင့်အညီ လျော်ကြေးခံစားခွင့်ရှိသည်။

၇။ မည်သူမျှ မိမိတို့နိုင်ငံအသီးသီး၏ ဥပဒေနှင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ အပြီးသတ်စီရင် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခဲ့သောပြစ်မှု သို့မဟုတ် တရားသေလွတ်ခဲ့သော အမှုအတွက် ထပ်မံ၍ စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း မခံစေရ။

Article 15

1. No one shall be held guilty of any criminal offence on account of any act or omission which did not constitute a criminal offence, under national or international law, at the time when it was committed. Nor shall a heavier penalty be imposed than the one that was applicable at the time when the criminal offence was committed. If, subsequent to the commission of the offence, provision is made by law for the imposition of the lighter penalty, the offender shall benefit thereby.
2. Nothing in this article shall prejudice the trial and punishment of any person for any act or omission which, at the time when it was committed, was criminal according to the general principles of law recognized by the community of nations.

Article 16

Everyone shall have the right to recognition everywhere as a person before the law.

Article 17

1. No one shall be subjected to arbitrary or unlawful interference with his privacy, family, home or correspondence, nor to unlawful attacks on his honour and reputation.
2. Everyone has the right to the protection of the law against such interference or attacks.

Article 18

1. Everyone shall have the right to freedom of thought, conscience and religion. This right shall include freedom to have or to adopt a religion or belief of his choice, and freedom, either individually or in community with others and in public or private, to manifest his religion or belief in worship, observance, practice and teaching.
2. No one shall be subject to coercion which would impair his freedom to have or to adopt a religion or belief of his choice.
3. Freedom to manifest one's religion or beliefs may be subject only to such limitations as are prescribed by law and are necessary to protect public safety, order, health, or morals or the fundamental rights and freedoms of others.
4. The States Parties to the present Covenant undertake to have respect for the liberty of parents and, when applicable, legal guardians to ensure the religious and moral education of their children in conformity with their own convictions.

အပိုဒ် (၁၅)

၁။ မည်သူမျှ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည့်အချိန်တွင် တည်ဆဲဖြစ်သော ပြည်တွင်းဥပဒေ သို့မဟုတ် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေ အရ ရာဇဝတ်မှုမမြောက်သော ပြုလုပ်မှု သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှုဖြင့် အပြစ်ရှိသည်ဟု အရေးယူခြင်းမခံစေရ။ မည်သူ့ကိုမျှ ပြစ်မှုကျူးလွန်ချိန်က အာဏာသက်ရောက်သော ပြစ်မှု၏ ပြစ်ဒဏ်ထက်ပိုမို၍ ချမှတ်ခြင်းမရှိစေရ။ အကယ်၍ နောက်ဆက်တွဲ ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများအတွက် လျော့နည်းသောပြစ်ဒဏ်ကို ချမှတ်နိုင်ကြောင်း ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းထားပါက ပြစ်မှုကျူးလွန်သူက ထိုလျော့နည်းသောပြစ်ဒဏ်ကို ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၂။ ဤအပိုဒ်ပါ မည်သည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်ကမျှ နိုင်ငံတကာအသိုက်အဝန်းက အသိအမှတ်ပြုထားသည့် ယေဘုယျ ဥပဒေ မူများနှင့်အညီ ပြစ်မှုကျူးလွန်ချိန်က ကျူးလွန်ခဲ့သော ပြုလုပ်မှု သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှုအတွက် အမှုစစ်ဆေးစီရင်ခြင်းနှင့် ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရသော မည်သူ့ကိုမဆို ထိခိုက်နစ်နာစေခြင်း မရှိစေရ။

အပိုဒ် (၁၆)

လူတိုင်းသည် ဥပဒေ၏ရှေ့မှောက်၌ လူတစ်ဦးအဖြစ် နေရာတိုင်းတွင် အသိအမှတ်ပြုခံရပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

အပိုဒ် (၁၇)

၁။ မည်သူမျှ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး၊ မိသားစု၊ နေအိမ် သို့မဟုတ် စာပေးစာယူကိစ္စရပ်များတွင် မိမိဆန္ဒ သို့မဟုတ် ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်၍ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း မပြုစေရမည့်အပြင် မိမိ၏ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမှုကို မတရားထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ။

၂။ လူတိုင်းသည် ထိုသို့ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း သို့မဟုတ် ထိခိုက်ခြင်းတို့မှ ဥပဒေအကာအကွယ်ရပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

အပိုဒ် (၁၈)

၁။ လူတိုင်းတွင် လွတ်လပ်စွာတေးခေါ်ပိုင်ခွင့်၊ ကောင်းဆိုးကျိုးပြစ် ခွဲခြားသိမြင်ပိုင်ခွင့်နှင့် ကိုးကွယ်ခွင့်ရရှိစေရမည်။ ဤအခွင့်အရေးများတွင် မိမိရွေးချယ်သည့်ဘာသာ သို့မဟုတ် သက်ဝင်ယုံကြည်မှုကို လွတ်လပ်စွာ ရရှိခံစားပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်၊ တစ်ဦးချင်းသော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် အများနှင့်သော်လည်းကောင်း မိမိရွေးချယ်သည့်ဘာသာ သို့မဟုတ် သက်ဝင်ယုံကြည်မှုကို အများပြည်သူရှေ့မှောက်၌ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် သီးခြားဖြစ်စေ ပြသနိုင်သည့် လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ခွင့်၊ လိုက်နာခွင့်၊ ကျင့်သုံးခွင့်နှင့် သင်ကြားပိုင်ခွင့်တို့ ပါဝင်စေရမည်။

၂။ မည်သူ့ကိုမျှ မိမိရွေးချယ်သည့်ဘာသာ သို့မဟုတ် သက်ဝင်ယုံကြည်မှုကို လွတ်လပ်စွာ ရရှိခံစားပိုင်ခွင့်အား ထိခိုက်စေနိုင်သော အနိုင်အထက်ပြုခြင်းမျိုး မပြုစေရ။

၃။ လူတစ်ဦး၏ဘာသာရေး သို့မဟုတ် သက်ဝင်ယုံကြည်မှုကို လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပိုင်ခွင့်အား အများပြည်သူလုံခြုံရေး၊ အေးချမ်းသာယာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ကိုယ်ကျင့်တရား သို့မဟုတ် အခြားသောသူများ၏ အခြေခံရပိုင်ခွင့်နှင့် လွတ်လပ်ပိုင်ခွင့်တို့ကိုကာကွယ်ရန် လိုအပ်သည့်အခါတွင်သာ ဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း ကန့်သတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၄။ ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မိဘများနှင့် အုပ်ထိန်းခွင့်ရှိသူများ၏ ဘာသာရေးနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ ပညာသင်ကြားမှုများကို ၎င်းတို့၏ကလေးများက သက်ဝင်ယုံကြည်မှုရှိသည့်အတိုင်း လွတ်လပ်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်စေမှု ရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ရမည်။

Article 19

1. Everyone shall have the right to hold opinions without interference.
2. Everyone shall have the right to freedom of expression; this right shall include freedom to seek, receive and impart information and ideas of all kinds, regardless of frontiers, either orally, in writing or in print, in the form of art, or through any other media of his choice.
3. The exercise of the rights provided for in paragraph 2 of this article carries with it special duties and responsibilities. It may therefore be subject to certain restrictions, but these shall only be such as are provided by law and are necessary:
  - (a) For respect of the rights or reputations of others;
  - (b) For the protection of national security or of public order (*ordre public*), or of public health or morals.

Article 20

1. Any propaganda for war shall be prohibited by law.
2. Any advocacy of national, racial or religious hatred that constitutes incitement to discrimination, hostility or violence shall be prohibited by law.

Article 21

The right of peaceful assembly shall be recognized. No restrictions may be placed on the exercise of this right other than those imposed in conformity with the law and which are necessary in a democratic society in the interests of national security or public safety, public order (*ordre public*), the protection of public health or morals or the protection of the rights and freedoms of others.

Article 22

1. Everyone shall have the right to freedom of association with others, including the right to form and join trade unions for the protection of his interests.
2. No restrictions may be placed on the exercise of this right other than those which are prescribed by law and which are necessary in a democratic society in the interests of national security or public safety, public order (*ordre public*), the protection of public health or morals or the protection of the rights and freedoms of others. This article shall not prevent the imposition of lawful restrictions on members of the armed forces and of the police in their exercise of this right.

အပိုဒ် (၁၉)

၁။ လူတိုင်းသည် နှောင့်ယှက်မှုကင်းစွာဖြင့် ထင်မြင်ယူဆပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၂။ လူတိုင်းတွင် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ရှိသည်။ ဤအခွင့်အရေးတွင် နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ချက် မရှိစေဘဲ အနုပညာပုံစံဖြင့် ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် မိမိရွေးချယ်သည့် အခြားသော သတင်းမီဒီယာမှတစ်ဆင့် ဖြစ်စေ နှုတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ စာဖြင့်သော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် ပုံနှိပ်ခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အတွေးအခေါ်များအားလုံးကို လွတ်လပ်စွာ ရှာဖွေခွင့်၊ လက်ခံခွင့်နှင့် ဖြန့်ချိခွင့်တို့ပါဝင်စေရမည်။

၃။ ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၂) တွင် သတ်မှတ်ထားသည့် အခွင့်အရေးများကို ကျင့်သုံးရာတွင် ယင်းအခွင့်အရေးများ၏ အထူးတာဝန်များ ဝတ္တရားများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းတို့ကို သီးခြားကန့်သတ်ချက် တစ်စုံတစ်ရာပြုလုပ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ယင်းတို့သည် ဥပဒေအရ ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်းနှင့် အောက်ဖော်ပြပါ လိုအပ်ချက်များအရ ဖြစ်ရမည်။

- (က) အခြားသူများ၏ အခွင့်အရေးများ သို့မဟုတ် ဂုဏ်သတင်းတို့ကို လေးစားရန်အတွက်လည်းကောင်း၊
- (ခ) နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေး၊ အများပြည်သူအေးချမ်းသာယာရေး သို့မဟုတ် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် လူ့ကျင့်ဝတ်တို့ကို ကာကွယ်ပေးရန်အတွက်လည်းကောင်း။

အပိုဒ် (၂၀)

၁။ စစ်ပွဲအတွက် မည်သည့်ဝါဒဖြန့်ချိမှုကိုမဆို ဥပဒေအရ တားမြစ်ရမည်။

၂။ ခွဲခြားမှု၊ ရန်လိုမှု သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်မှုကိုလှုံ့ဆော်သည့် အမျိုးသားရေး၊ လူမျိုးရေး သို့မဟုတ် ဘာသာရေး မုန်းတီးမှုများအပေါ် ထောက်ခံသည့် မည်သည့်ထောက်ခံမှုကိုမဆို ဥပဒေအရတားမြစ်ရမည်။

အပိုဒ် (၂၁)

ငြိမ်းချမ်းစွာစုဝေးပိုင်ခွင့်ကို အသိအမှတ်ပြုစေရမည်။ အမျိုးသားလုံခြုံရေး သို့မဟုတ် အများပြည်သူဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ အများပြည်သူအေးချမ်းသာယာရေး၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် လူ့ကျင့်ဝတ်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး သို့မဟုတ် အခြားသူများ၏ အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးတို့အတွက် ဒီမိုကရေစီလူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းတွင် လိုအပ်ချက်အရ ဥပဒေနှင့်အညီပြုလုပ်သော ကန့်သတ်ချက်များမှအပ ယင်းအခွင့်အရေးအား ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုအပေါ် မည်သည့်ကန့်သတ်မှုမျှ မပြုလုပ်ရ။

အပိုဒ် (၂၂)

၁။ လူတိုင်းတွင် အခြားသူများနှင့် လွတ်လပ်စွာ အဖွဲ့အစည်းတည်ထောင်ခွင့်ရှိပြီး မိမိတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်ရန်အတွက် အလုပ်သမားသမဂ္ဂတွင် ပါဝင်ခွင့်နှင့် အလုပ်သမားသမဂ္ဂ တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းပိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။

၂။ အမျိုးသားလုံခြုံရေး သို့မဟုတ် အများပြည်သူ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ အများပြည်သူ အေးချမ်းသာယာရေး၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် လူ့ကျင့်ဝတ်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး သို့မဟုတ် အခြားသူများ၏ အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးတို့အတွက် ဒီမိုကရေစီလူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းတွင် လိုအပ်ချက်အရ ဥပဒေနှင့်အညီ ပြုလုပ်သော ကန့်သတ်ချက်များမှအပ ယင်းအခွင့်အရေးအား ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုအပေါ် မည်သည့်ကန့်သတ်မှုမျှ မပြုလုပ်ရ။ ဤအပိုဒ်သည် ယင်းအခွင့်အရေးများကို ကျင့်သုံးရာတွင် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များက ဥပဒေနှင့်အညီပြုလုပ်သော ကန့်သတ်ချက်များအပေါ် တားဆီးပိတ်ပင်ခြင်း မရှိစေရ။

3. Nothing in this article shall authorize States Parties to the International Labour Organization Convention of 1948 concerning Freedom of Association and Protection of the Right to Organize to take legislative measures which would prejudice, or to apply the law in such a manner as to prejudice, the guarantees provided for in that Convention.

Article 23

1. The family is the natural and fundamental group unit of society and is entitled to protection by society and the State.

2. The right of men and women of marriageable age to marry and to found a family shall be recognized.

3. No marriage shall be entered into without the free and full consent of the intending spouses.

4. States Parties to the present Covenant shall take appropriate steps to ensure equality of rights and responsibilities of spouses as to marriage, during marriage and at its dissolution. In the case of dissolution, provision shall be made for the necessary protection of any children.

Article 24

1. Every child shall have, without any discrimination as to race, colour, sex, language, religion, national or social origin, property or birth, the right to such measures of protection as are required by his status as a minor, on the part of his family, society and the State.

2. Every child shall be registered immediately after birth and shall have a name.

3. Every child has the right to acquire a nationality.

Article 25

Every citizen shall have the right and the opportunity, without any of the distinctions mentioned in article 2 and without unreasonable restrictions:

- (a) To take part in the conduct of public affairs, directly or through freely chosen representatives;
- (b) To vote and to be elected at genuine periodic elections which shall be by universal and equal suffrage and shall be held by secret ballot, guaranteeing the free expression of the will of the electors;
- (c) To have access, on general terms of equality, to public service in his country.

၃။ ဤအပိုဒ်၏ မည်သည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်ကမျှ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာအဖွဲ့၏ လွတ်လပ်စွာ အသင်းဖွဲ့စည်းခွင့်နှင့် စည်းရုံးပိုင်ခွင့်တို့အား ကာကွယ်ပေးသော သဘောတူစာချုပ်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ဤသဘောတူညီချက်တွင် ဖော်ပြထားသော အာမခံချက်များကို ထိခိုက်စေရန် သို့မဟုတ် လျော့ပေါ့စေရန် ရည်ရွယ်သော ဥပဒေများချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့အား ခွင့်မပြုစေရ။

အပိုဒ် (၂၃)

၁။ မိသားစုသည် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ သဘာဝကျသော အခြေခံအဖွဲ့အစည်းဖြစ်ရာ လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် နိုင်ငံတော်၏ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းကို ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၂။ လက်ထပ်ထိမ်းမြားနိုင်သည့် အရွယ်ရောက်သောအမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးတို့၏ လက်ထပ်ထိမ်းမြားပိုင်ခွင့်နှင့် မိသားစု ထူထောင်ပိုင်ခွင့်ရှိခြင်းကို အသိအမှတ်ပြုစေရမည်။

၃။ လက်ထပ်ထိမ်းမြားရန် ရည်ရွယ်သော အိမ်ထောက်ဖက်ဖြစ်လာမည့်သူတို့၏ လွတ်လပ်သော သဘောဆန္ဒအပြည့်အဝမပါရှိဘဲ လက်ထပ်ထိမ်းမြားပေးခြင်း မပြုစေရ။

၄။ ဤ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လက်ထပ်ထိမ်းမြားရာတွင်လည်းကောင်း၊ လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်း အတည်ဖြစ်နေစဉ်ကာလအတွင်းတွင် လည်းကောင်း၊ အဆိုပါ လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းရပ်စဲရာ ကာလတွင်လည်းကောင်း၊ အိမ်ထောင်ဖက်တို့အကြား တည်ရှိနေသော အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်များအား တန်းတူညီမျှမှု ရရှိစေရေးအတွက် သင့်လျော်သည့် အစီအမံများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်စေရမည်။ ကွာရှင်းပြတ်စဲရာတွင် ကလေးများအား လိုအပ်သော ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ပေးနိုင်ရန် အတွက် အစီအစဉ်များ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းပေးရမည်။

အပိုဒ် (၂၄)

၁။ ကလေးသူငယ်တိုင်းသည် လူမျိုး၊ အသားအရောင်၊ လိင်၊ ဘာသာစကား၊ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ၊ နိုင်ငံသားဖြစ်မှု သို့မဟုတ် လူမှုရေးအဆင့်အတန်းဆိုင်ရာ ဇစ်မြစ်၊ ဥစ္စာဓန ပိုင်ဆိုင်မှုအခြေအနေ၊ လူတန်းစား စသည်တို့ကို ခွဲခြားမှုမရှိစေဘဲ အရွယ်မရောက်သေးသူ တစ်ဦးအနေဖြင့် လိုအပ်သောကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု အခွင့်အရေးကို ၎င်း၏မိသားစု၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် နိုင်ငံတော်ထံမှ ရရှိပိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။

၂။ ကလေးသူငယ်တိုင်းသည် မွေးဖွားပြီးသည်နှင့်တပြိုင်နက် မှတ်ပုံတင်ခွင့်နှင့် အမည်ပေးခွင့်ရရှိစေရမည်။

၃။ ကလေးသူငယ်တိုင်းသည် နိုင်ငံသားတစ်ဦးအဖြစ် ခံယူပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၂၅)

နိုင်ငံသားတိုင်းတွင် အပိုဒ် (၂) တွင် ဖော်ပြထားသော အောက်ပါအခွင့်အရေးနှင့် အခွင့်အလမ်းများအား ခွဲခြားမှုနှင့် အကျိုးအကြောင်း ညီညွတ်မှုမရှိသော ကန့်သတ်ချက်များမရှိစေဘဲ ခံစားပိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။

- (က) တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်ထားသော ကိုယ်စားလှယ်များမှတစ်ဆင့် သော်လည်းကောင်း ပြည်သူ့ရေးရာကိစ္စများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်၊
- (ခ) ရွေးကောက်တင်မြှောက်သူများ၏ဆန္ဒကို လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ခွင့်အား အာမခံချက်ပေးနိုင်ပြီး လူတိုင်း ပါဝင်၍ တန်းတူညီမျှစွာ ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည့်အပြင် လျှို့ဝှက်စနစ်ဖြင့် မဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသော စစ်မှန်ပြီး အချိန်အခါအလိုက် ကျင်းပသည့်ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်နှင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့်၊
- (ဂ) မိမိနိုင်ငံတွင် ပြည်သူ့ရေးရာဝန်ဆောင်မှုများကို ယေဘုယျအားဖြင့် တန်းတူညီမျှစွာ ရရှိပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

Article 26

All persons are equal before the law and are entitled without any discrimination to the equal protection of the law. In this respect, the law shall prohibit any discrimination and guarantee to all persons equal and effective protection against discrimination on any ground such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status.

Article 27

In those States in which ethnic, religious or linguistic minorities exist, persons belonging to such minorities shall not be denied the right, in community with the other members of their group, to enjoy their own culture, to profess and practise their own religion, or to use their own language.

PART IV

Article 28

1. There shall be established a Human Rights Committee (hereafter referred to in the present Covenant as the Committee). It shall consist of eighteen members and shall carry out the functions hereinafter provided.
2. The Committee shall be composed of nationals of the States Parties to the present Covenant who shall be persons of high moral character and recognized competence in the field of human rights, consideration being given to the usefulness of the participation of some persons having legal experience.
3. The members of the Committee shall be elected and shall serve in their personal capacity.

Article 29

1. The members of the Committee shall be elected by secret ballot from a list of persons possessing the qualifications prescribed in article 28 and nominated for the purpose by the States Parties to the present Covenant.
2. Each State Party to the present Covenant may nominate not more than two persons. These persons shall be nationals of the nominating State.
3. A person shall be eligible for renomination.

အပိုဒ် (၂၆)

လူသားတိုင်း ဥပဒေရေးရာမှောက်တွင် မည်သည့်ခွဲခြားမှုမျှ မရှိစေဘဲ ဥပဒေ၏ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကို တန်းတူညီမျှခံယူပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အဆိုပါကိစ္စရပ်တွင် ဥပဒေအရ မည်သည့်ခွဲခြားမှုမှန်သမျှကိုမဆို တားမြစ်ရမည်ဖြစ်သည့်အပြင် လူတိုင်းကို လူမျိုး၊ အသားအရောင်၊ လိင်၊ ဘာသာစကား၊ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ၊ နိုင်ငံရေးခံယူချက်၊ အခြားသောအယူအဆ၊ နိုင်ငံသားဖြစ်မှုနှင့် လူမှုအဆင့်အတန်းစစ်မြစ်၊ ဥစ္စာမနပိုင်ဆိုင်မှု အခြေအနေ၊ မွေးဖွားခြင်းနှင့် အခြားသော အဆင့်အတန်းတို့အပေါ် အခြေခံ၍ ခွဲခြားမှုကို ထိရောက်စွာ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ရရှိပိုင်ခွင့်အား တန်းတူညီမျှစွာ ရရှိစေရေးအတွက် ဥပဒေအရ အာမခံချက်ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၂၇)

လူမျိုး၊ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာနှင့် ဘာသာစကားဆိုင်ရာ လူနည်းစုများရှိသော နိုင်ငံများတွင် ယင်းလူနည်းစုများသည် မိမိတို့အုပ်စုဝင် အခြားသူများနှင့်အတူ အသိုက်အဝန်း၌ ကိုယ်ပိုင်ယဉ်ကျေးမှု ရရှိခံစားပိုင်ခွင့်၊ ကိုယ်ပိုင်ဘာသာအယူဝါဒကို ယုံကြည်ကိုးကွယ်၍ ကျင့်ကြံအားထုတ်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်ဘာသာစကားကို သုံးစွဲပိုင်ခွင့်တို့အား ငြင်းပယ်ခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၄)

အပိုဒ် (၂၈)

၁။ လူ့အခွင့်အရေးကော်မတီ (ဤမှ နောင်တွင် ယခုသဘောတူစာချုပ်တွင် “ကော်မတီ”ဟု ခေါ်တွင်စေရမည်) တစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ရမည်။ ယင်းကော်မတီတွင် အဖွဲ့ဝင်တစ်ဆယ့်ရှစ်ဦးဖြင့် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းရမည်ဖြစ်ပြီး ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့်လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ ကော်မတီကို ဥပဒေပညာကျွမ်းကျင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အချို့ ပါဝင်ခြင်းအားဖြင့် အကျိုးရှိမှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာပြည့်စုံသူများဖြစ်ပြီး လူ့အခွင့်အရေးနယ်ပယ်တွင် အရည်အချင်းအပြည့်အဝရှိသည်ဟု အသိအမှတ်ပြုခံရသော ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ နိုင်ငံသားများဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်။

၃။ ကော်မတီဝင်တို့ကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရမည်ဖြစ်ပြီး ကော်မတီဝင်များသည် မိမိတို့၏ ကိုယ်ပိုင်စွမ်းရည်ဖြင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရမည်။

အပိုဒ် (၂၉)

၁။ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များသည် အပိုဒ် (၂၈) တွင် ဖော်ပြထားသော အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ စာရင်း၌ ဖော်ပြထားသူများဖြစ်ရမည့်အပြင် ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် အမည်စာရင်းတင်သွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို လျှို့ဝှက်မဲစနစ်ဖြင့် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရမည်။

၂။ ဤစာချုပ်ဝင်နိုင်ငံတိုင်းသည် နှစ်ဦးထက်မပိုစေဘဲ အမည်စာရင်းတင်သွင်းနိုင်သည်။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်များသည် အမည်စာရင်းတင်သွင်းသောနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားများဖြစ်ရမည်။

၃။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် ထပ်မံအမည်စာရင်းတင်သွင်းခံနိုင်သည်။

Article 30

1. The initial election shall be held no later than six months after the date of the entry into force of the present Covenant.
2. At least four months before the date of each election to the Committee, other than an election to fill a vacancy declared in accordance with article 34, the Secretary-General of the United Nations shall address a written invitation to the States Parties to the present Covenant to submit their nominations for membership of the Committee within three months.
3. The Secretary-General of the United Nations shall prepare a list in alphabetical order of all the persons thus nominated, with an indication of the States Parties which have nominated them, and shall submit it to the States Parties to the present Covenant no later than one month before the date of each election.
4. Elections of the members of the Committee shall be held at a meeting of the States Parties to the present Covenant convened by the Secretary-General of the United Nations at the Headquarters of the United Nations. At that meeting, for which two thirds of the States Parties to the present Covenant shall constitute a quorum, the persons elected to the Committee shall be those nominees who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of States Parties present and voting.

Article 31

1. The Committee may not include more than one national of the same State.
2. In the election of the Committee, consideration shall be given to equitable geographical distribution of membership and to the representation of the different forms of civilization and of the principal legal systems.

Article 32

1. The members of the Committee shall be elected for a term of four years. They shall be eligible for re-election if renominated. However, the terms of nine of the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election, the names of these nine members shall be chosen by lot by the Chairman of the meeting referred to in article 30, paragraph 4.
2. Elections at the expiry of office shall be held in accordance with the preceding articles of this part of the present Covenant.

အပိုဒ် (၃၀)

၁။ ပထမဦးဆုံးသော ရွေးကောက်တင်မြောက်ပွဲကို ဤသဘောတူစာချုပ် စတင်အာဏာသက်ဝင်သည့်ရက်နေ့ပြီး နောက် (၆) လထက် နောက်မကျစေဘဲ ကျင်းပရမည်။

၂။ အပိုဒ် (၃၄) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ ကြေညာသော ရာထူးလစ်လပ်မှုအတွက် ဖြည့်စွက်သည့် ရွေးကောက်တင် မြှောက်သည့်ပွဲမှအပ ကော်မတီ၏ရွေးကောက်တင်မြောက်ပွဲအသီးသီး၏ ကျင်းပသည့်နေ့ရက်မတိုင်မီ အနည်းဆုံး (၄) လ ကြိုတင်၍ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ဤသဘောတူစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးကြသော စာချုပ် အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံအားလုံးအား (၃) လအတွင်း ကော်မတီဝင်အမည်စာရင်း တင်သွင်းရန် စာဖြင့်ဖိတ်ကြားရမည်။

၃။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် အမည်စာရင်းတင်သွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များစာရင်းကို အမည်စာရင်း တင်သွင်းသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကိုပါ ဖော်ပြလျက် အကွစရာစဉ်အလိုက်ပြုစု၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံးထံသို့ ရွေး ကောက်တင်မြောက်ပွဲ ကျင်းပမည့်ရက်နေ့ မတိုင်မီ အနည်းဆုံး (၁) လ ကြိုတင်၍ ပေးပို့ရမည်။

၄။ ကော်မတီ၏အဖွဲ့ဝင်ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်းကိုကုလသမဂ္ဂရုံးချုပ်၌ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ချုပ်က ဦးဆောင်ကျင်းပသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ အစည်းအဝေးတွင် ကျင်းပရမည်။ အစည်းအဝေးအထမြောက်ရန် လိုအပ်သော ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ သုံးပုံနှစ်ပုံတက်ရောက်သည့် အစည်းအဝေးတွင် ကော်မတီမှရွေးချယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ သည် ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များက တက်ရောက်၍ ပေးသောမဲများအား မဲအသာဖြင့် မဲအများဆုံးရရှိ သူများဖြစ်ရမည်။

အပိုဒ် (၃၁)

၁။ ကော်မတီတွင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတည်းမှ နိုင်ငံသားတစ်ဦးထက်ပို၍ ပါဝင်ခြင်းမပြုနိုင်ပါ။

၂။ ကော်မတီဝင်များကို ရွေးကောက်တင်မြောက်ရာတွင် ပထဝီအနေအထားအရ ဒေသအမျိုးမျိုးအား အချိုးကျမျှတစွာ ပါဝင်စေမှုနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းပုံစံအမျိုးမျိုးနှင့် အခြေခံဥပဒေစနစ်အမျိုးမျိုးတို့အား ကိုယ်စားပြုရေးတို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား ရမည်။

အပိုဒ် (၃၂)

၁။ ကော်မတီဝင်များအား လေးနှစ်သက်တမ်းကာလအတွက် ရွေးကောက်တင်မြောက်ရမည်။ အကယ်၍ ပြန်လည် အမည်တင်သွင်းခြင်းခံရပါက ပြန်လည် ရွေးကောက်တင်မြောက်ခံပိုင်ခွင့် ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ပထမအကြိမ်ကျင်းပသော ရွေး ကောက်တင်မြောက်ပွဲမှ တင်မြောက်ခြင်းခံရသော ကော်မတီဝင်(၉)ဦး၏ သက်တမ်းမှာ (၂) နှစ်ပြည့်မြောက်သည့်နေ့ရက်တွင် သက်တမ်းကုန်ဆုံးမည်ဖြစ်ပြီး ပထမအကြိမ်ကျင်းပသော ရွေးကောက်တင်မြောက်ပွဲ ကျင်းပပြီးသည်နှင့်တပြိုင်နက် ယင်း ကော်မတီဝင်(၉)ဦးအား အပိုဒ် (၃၀) အပိုဒ်ခွဲ (၄) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ အစည်းအဝေး၏ သဘာပတိက မဲစနစ်ဖြင့်ရွေးချယ်ရ မည်။

၂။ ကော်မတီသက်တမ်းကုန်ဆုံးချိန်၌ ရွေးကောက်တင်မြောက်ပွဲကို ဤသဘောတူစာချုပ်၏ ဤအပိုဒ်တွင် ဖော်ပြပါရှိ သည့် အထက်ပါအပိုဒ်များနှင့် ကိုက်ညီစွာကျင်းပရမည်။

Article 33

1. If, in the unanimous opinion of the other members, a member of the Committee has ceased to carry out his functions for any cause other than absence of a temporary character, the Chairman of the Committee shall notify the Secretary-General of the United Nations, who shall then declare the seat of that member to be vacant.
2. In the event of the death or the resignation of a member of the Committee, the Chairman shall immediately notify the Secretary-General of the United Nations, who shall declare the seat vacant from the date of death or the date on which the resignation takes effect.

Article 34

1. When a vacancy is declared in accordance with article 33 and if the term of office of the member to be replaced does not expire within six months of the declaration of the vacancy, the Secretary-General of the United Nations shall notify each of the States Parties to the present Covenant, which may within two months submit nominations in accordance with article 29 for the purpose of filling the vacancy.
2. The Secretary-General of the United Nations shall prepare a list in alphabetical order of the persons thus nominated and shall submit it to the States Parties to the present Covenant. The election to fill the vacancy shall then take place in accordance with the relevant provisions of this part of the present Covenant.
3. A member of the Committee elected to fill a vacancy declared in accordance with article 33 shall hold office for the remainder of the term of the member who vacated the seat on the Committee under the provisions of that article.

Article 35

The members of the Committee shall, with the approval of the General Assembly of the United Nations, receive emoluments from United Nations resources on such terms and conditions as the General Assembly may decide, having regard to the importance of the Committee's responsibilities.

Article 36

The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Committee under the present Covenant.

အပိုဒ် (၃၃)

၁။ ကော်မတီဝင်တစ်ဦးသည် ယာယီပျက်ကွက်ခြင်းမျိုးမှလွဲ၍ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိတော့ဟု အခြားကော်မတီဝင်များမှ တညီတညွတ်တည်း ထင်မြင်ယူဆပါက ကော်မတီ၏ဥက္ကဋ္ဌသည် ဤအချက်ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်အား အသိပေးရမည်ဖြစ်ပြီး ထို့နောက် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ယင်းကော်မတီဝင်၏ နေရာလစ်လပ်ကြောင်း ကြေညာရမည်။

၂။ ကော်မတီဝင်တစ်ဦးကွယ်လွန်ခြင်း သို့မဟုတ် နုတ်ထွက်ခြင်း အခြေအနေတွင် ဥက္ကဋ္ဌသည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ ချက်ချင်းအကြောင်းကြားရမည်ဖြစ်ပြီး ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ကွယ်လွန်သည့် နေ့ရက် သို့မဟုတ် နုတ်ထွက်ခွင့်ရသည့်နေ့မှစ၍ ယင်းကော်မတီဝင်၏ နေရာလစ်လပ်ကြောင်း ကြေညာရမည်။

အပိုဒ် (၃၄)

၁။ ကော်မတီဝင်နေရာလစ်လပ်ကြောင်း အပိုဒ် (၃၃) နှင့်အညီ ကြေညာရာတွင် အစားထိုးရမည့် ကော်မတီဝင်၏ သက်တမ်းကာလသည် နေရာလစ်လပ်ကြောင်း ကြေညာသည့်နေ့ရက်မှစ၍ (၆) လအတွင်း ကုန်ဆုံးခြင်းမရှိပါက ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် လစ်လပ်သည့် ကော်မတီဝင်နေရာတွင် ဖြည့်စွက်နိုင်ရန်အတွက် အပိုဒ်(၂၉) နှင့် အညီ ကော်မတီဝင်အမည်စာရင်းကို (၂) လအတွင်း တင်သွင်းနိုင်ရန် ဤ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးထံ အကြောင်းကြားရမည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က အမည်စာရင်းတင်သွင်းထားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အမည်စာရင်းအား အကွာရာစဉ်အတိုင်း ပြန်လည်ပြုစုပြီး ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ ပေးပို့ရမည်။ လစ်လပ်သောနေရာ ဖြည့်စွက်ရေးအတွက် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းကို ယခုသဘောတူစာချုပ်ပါ ဤအပိုဒ်၏ သက်ဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ကျင်းပရမည်။

၃။ အပိုဒ် (၃၃) အရ လစ်လပ်ကြောင်းကြေညာသည့် လစ်လပ်သည့်တစ်နေရာအတွက် ရွေးကောက်ခံရသော ကော်မတီဝင်တစ်ဦးသည် ယင်းအပိုဒ်ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ လစ်လပ်သွားသော ကော်မတီဝင်နေရာ၏ ကျန်ရှိနေသေးသည့်သက်တမ်းအတွက် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရမည်။

အပိုဒ် (၃၅)

ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များသည် ကော်မတီ၏တာဝန်များ အရေးပါမှုအလျောက် ညီလာခံက သတ်မှတ်သော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းချက်များနှင့်အညီ ကုလသမဂ္ဂ၏ရံပုံငွေထဲမှ အထွေထွေညီလာခံ၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့် လစာကိုရရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၃၆)

ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤစာချုပ်အရ ကော်မတီလုပ်ငန်းများကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သောဝန်ထမ်းများနှင့် အထောက်အပံ့ပစ္စည်းများ ပံ့ပိုးပေးရမည်။

Article 37

1. The Secretary-General of the United Nations shall convene the initial meeting of the Committee at the Headquarters of the United Nations.
2. After its initial meeting, the Committee shall meet at such times as shall be provided in its rules of procedure.
3. The Committee shall normally meet at the Headquarters of the United Nations or at the United Nations Office at Geneva.

Article 38

Every member of the Committee shall, before taking up his duties, make a solemn declaration in open committee that he will perform his functions impartially and conscientiously.

Article 39

1. The Committee shall elect its officers for a term of two years. They may be re-elected.
2. The Committee shall establish its own rules of procedure, but these rules shall provide, inter alia, that:
  - (a) Twelve members shall constitute a quorum;
  - (b) Decisions of the Committee shall be made by a majority vote of the members present.

Article 40

1. The States Parties to the present Covenant undertake to submit reports on the measures they have adopted which give effect to the rights recognized herein and on the progress made in the enjoyment of those rights:
  - (a) Within one year of the entry into force of the present Covenant for the States Parties concerned;
  - (b) Thereafter whenever the Committee so requests.
2. All reports shall be submitted to the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit them to the Committee for consideration. Reports shall indicate the factors and difficulties, if any, affecting the implementation of the present Covenant.
3. The Secretary-General of the United Nations may, after consultation with the Committee, transmit to the specialized agencies concerned copies of such parts of the reports as may fall within their field of competence.

အပိုဒ် (၃၇)

၁။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကော်မတီ၏ ပထမအကြိမ်အစည်းအဝေးကို ကုလသမဂ္ဂဌာနချုပ်၌ ကျင်းပရမည်။

၂။ ပထမအကြိမ် အစည်းအဝေးကျင်းပပြီးသည့်နောက်တွင် ကော်မတီသည် ယင်း၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများတွင် သတ်မှတ်ထားသည့်အချိန်အတိုင်း ကော်မတီအစည်းအဝေးများ ကျင်းပရမည်။

၃။ ကော်မတီသည် အစည်းအဝေးကို ပုံမှန်အားဖြင့် ကုလသမဂ္ဂဌာနချုပ် သို့မဟုတ် ဂျီနီဗာမြို့ရှိ ကုလသမဂ္ဂရုံး၌ ကျင်းပရမည်။

အပိုဒ် (၃၈)

ကော်မတီဝင်တိုင်းသည် မိမိ၏လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခြင်းမပြုမီ မိမိအနေဖြင့် တာဝန်များကိုဘက်လိုက်မှုမရှိစေဘဲ တာဝန်သိစိတ်ဖြင့် ထမ်းဆောင်ပါမည်ဟု ကော်မတီရှေ့မှောက်တွင် လေးနက်တည်ကြည်စွာ ကြေညာရမည်။

အပိုဒ် (၃၉)

၁။ ကော်မတီသည် ၎င်း၏အရာရှိများကို နှစ်နှစ်တာကာလသက်တမ်းအတွက် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။ အဆိုပါအရာရှိများသည် ထပ်မံရွေးကောက်ခံပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၂။ ကော်မတီသည် ယင်း၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းရမည် ဖြစ်ပြီး ယင်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများတွင် အခြားအချက်များအပြင် အောက်ဖော်ပြပါအချက်များ ပါဝင်စေရမည် -

- (က) ကော်မတီအဖွဲ့ဝင် (၁၂) ဦးတက်ရောက်ပါက အစည်းအဝေးအထမြောက်စေရမည်။
- (ခ) ကော်မတီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အစည်းအဝေးတက်ရောက်သည့် ကော်မတီဝင်များ၏ အများစုဆန္ဒမဲဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်။

အပိုဒ် (၄၀)

၁။ ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤသဘောတူစာချုပ်၌ အသိအမှတ်ပြုဖော်ပြထားသည့် အခွင့်အရေးများကို အာဏာသက်ရောက်မှုရှိစေရေး မိမိတို့အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ထားသော လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် အဆိုပါအခွင့်အရေးများ ရရှိခံစားနိုင်ရန် တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ချက်များကို အစီရင်ခံစာတင်သွင်းရမည်-

- (က) သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအတွက် ယခုစာချုပ်အာဏာသက်ဝင်ပြီး တစ်နှစ်အတွင်း၊
- (ခ) ထို့သို့ဆောင်ရွက်ပြီးနောက် ကော်မတီက မေတ္တာရပ်ခံသည့်အခါ

၂။ အစီရင်ခံစာများအားလုံးကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ တင်သွင်းကြရမည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ဤအစီရင်ခံစာများကို ကော်မတီက သုံးသပ်စိစစ်နိုင်ရန်အတွက် ဆက်လက်ပေးပို့ရမည်။ ဤသဘောတူစာချုပ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေးကို ထိခိုက်စေသော အကြောင်းအရာနှင့် အခက်အခဲတစ်စုံတစ်ရာရှိပါက ယင်းအချက်များကို အစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။

၃။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကော်မတီနှင့်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပြီးနောက် အစီရင်ခံစာ၌ သက်ဆိုင်ရာကုလသမဂ္ဂအေဂျင်စီများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အတွင်း ကျရောက်သောအပိုင်းများ ပါဝင်နေပါက သက်ဆိုင်ရာအေဂျင်စီထံသို့ ယင်းသက်ဆိုင်သည့် အစီရင်ခံစာအပိုင်း၏ မိတ္တူကို ပေးပို့ရမည်။

4. The Committee shall study the reports submitted by the States Parties to the present Covenant. It shall transmit its reports, and such general comments as it may consider appropriate, to the States Parties. The Committee may also transmit to the Economic and Social Council these comments along with the copies of the reports it has received from States Parties to the present Covenant.

5. The States Parties to the present Covenant may submit to the Committee observations on any comments that may be made in accordance with paragraph 4 of this article.

Article 41

1. A State Party to the present Covenant may at any time declare under this article that it recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications to the effect that a State Party claims that another State Party is not fulfilling its obligations under the present Covenant. Communications under this article may be received and considered only if submitted by a State Party which has made a declaration recognizing in regard to itself the competence of the Committee. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State Party which has not made such a declaration. Communications received under this article shall be dealt with in accordance with the following procedure:

- (a) If a State Party to the present Covenant considers that another State Party is not giving effect to the provisions of the present Covenant, it may, by written communication, bring the matter to the attention of that State Party. Within three months after the receipt of the communication, the receiving State shall afford the State which sent the communication an explanation or any other statement in writing clarifying the matter, which should include, to the extent possible and pertinent, reference to domestic procedures and remedies taken, pending, or available in the matter;
- (b) If the matter is not adjusted to the satisfaction of both States Parties concerned within six months after the receipt by the receiving State of the initial communication, either State shall have the right to refer the matter to the Committee, by notice given to the Committee and to the other State;
- (c) The Committee shall deal with a matter referred to it only after it has ascertained that all available domestic remedies have been invoked and exhausted in the matter, in conformity with the generally recognized principles of international law. This shall not be the rule where the application of the remedies is unreasonably prolonged;
- (d) The Committee shall hold closed meetings when examining communications under this article;

၄။ ကော်မတီသည် ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ တင်သွင်းသော အစီရင်ခံစာများကို လေ့လာရမည်။ ကော်မတီသည် ၎င်း၏အစီရင်ခံစာများကို သင့်လျော်ရာ အထွေထွေမှတ်ချက်များနှင့်အတူ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံ ဆက်လက်ပေးပို့ရမည်။ ကော်မတီသည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံမှ လက်ခံရရှိသော အစီရင်ခံစာ မိတ္တူများနှင့်အတူ ယင်းအထွေထွေမှတ်ချက်များကို စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကောင်စီထံသို့ ပေးပို့နိုင်ပါသည်။

၅။ ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၄) နှင့်အညီ ပြုလုပ်ထားသော တွေ့ရှိချက်များအပေါ် သဘောထားထင်မြင်ချက်အား ကော်မတီထံသို့ တင်သွင်းနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၄၁)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက ယခုစာချုပ်ပါတာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိဟု တောင်းဆိုမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အကြောင်းကြားချက်ကို လက်ခံစဉ်းစားဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် ကော်မတီတွင် အခွင့်အာဏာ ရှိသည်ကို အသိအမှတ်ပြုကြောင်း ဤအပိုဒ်အရ အချိန်မရွေးကြေညာနိုင်သည်။ ကော်မတီသည် ယင်းကဲ့သို့ ကြေညာချက်တစ်ရပ် ထုတ်ပြန်ခြင်းမရှိသောနိုင်ငံ၏ အကြောင်းကြားချက်များကို လက်ခံဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမပြုစေရ။ ဤအပိုဒ်အရ လက်ခံရရှိသော အကြောင်းကြားချက်များကို အောက်ဖော်ပြပါ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည် -

- (က) အကယ်၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှ ယခုစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအား လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိဟု ယူဆပါက အဆိုပါကိစ္စကို ယင်းစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက အလေးထားဂရုပြုလာစေရန်အတွက် စာဖြင့်ရေးသား၍ အကြောင်းကြားနိုင်သည်။ အကြောင်းကြားစာ လက်ခံရရှိပြီး သုံးလအတွင်းတွင် လက်ခံရရှိသောနိုင်ငံမှ ပြည်တွင်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ပြုပြင်ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ ဆောင်ရွက်ဆဲလုပ်ငန်းများ သို့မဟုတ် ဆောင်ရွက်နိုင်သောအကြောင်းအရာများကို ဖော်ညွှန်းလျက် အဖြစ်နိုင်ဆုံးအတိုင်းအတာအထိ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် ဆက်စပ်ဆောင်ရွက်ချက်များတို့ကို ထည့်သွင်းဖော်ပြ၍ ရှင်းလင်းချက် သို့မဟုတ် ဖော်ပြချက်တစ်စုံတစ်ရာကို စာဖြင့်ရေးသားပြီး အကြောင်းကြားစာပေးပို့သော နိုင်ငံထံသို့ ပေးပို့ရမည်။
- (ခ) ကနဦးအကြောင်းကြားစာ လက်ခံရရှိသည့်နိုင်ငံအစိုးရသည် အကြောင်းကြားစာလက်ခံရရှိပြီး (၆)လအတွင်း သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ နှစ်ဖက်စလုံးက ယင်းကိစ္စကို ကျေနပ်လက်ခံလောက်သည်အထိ ဖြေရှင်းညှိနှိုင်း၍မရပါက ၎င်းနှစ်နိုင်ငံမှ မည်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံကမဆို အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် ကော်မတီထံသို့ အကြောင်းကြားစာပေးပို့ခြင်းဖြင့် အဆိုပါကိစ္စအား ကော်မတီသို့ လွှဲအပ်ခွင့် ရှိစေရမည်။
- (ဂ) ကော်မတီသည် အဆိုပါလွှဲအပ်သောကိစ္စအား ပြည်တွင်း၌ ဖြစ်နိုင်သမျှသော ကုစားဆောင်ရွက်နိုင်မှုအားလုံးတို့ဖြင့် ကုန်စင်အောင် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ရှိ/မရှိ သေချာစွာ စိစစ်ပြီးမှသာလျှင် ယေဘုယျအားဖြင့် အသိအမှတ်ပြုထားသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ၏မူများနှင့်အညီ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်စေရမည်။ ထိုကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ကုစားမှုပြုရေးတွင် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုမရှိစွာဖြင့် ကြန့်ကြာစေသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများမဖြစ်စေရ။
- (ဃ) ကော်မတီသည် ဤအပိုဒ်အရ အကြောင်းကြားချက်များကို စိစစ်ရာတွင် တံခါးပိတ် အစည်းအဝေးများ ကျင်းပ၍ ဆောင်ရွက်ရမည်။

- (e) Subject to the provisions of subparagraph (c), the Committee shall make available its good offices to the States Parties concerned with a view to a friendly solution of the matter on the basis of respect for human rights and fundamental freedoms as recognized in the present Covenant;
- (f) In any matter referred to it, the Committee may call upon the States Parties concerned, referred to in subparagraph (b), to supply any relevant information;
- (g) The States Parties concerned, referred to in subparagraph (b), shall have the right to be represented when the matter is being considered in the Committee and to make submissions orally and/or in writing;
- (h) The Committee shall, within twelve months after the date of receipt of notice under subparagraph (b), submit a report:
  - (i) If a solution within the terms of subparagraph (e) is reached, the Committee shall confine its report to a brief statement of the facts and of the solution reached;
  - (ii) If a solution within the terms of subparagraph (e) is not reached, the Committee shall confine its report to a brief statement of the facts; the written submissions and record of the oral submissions made by the States Parties concerned shall be attached to the report.

In every matter, the report shall be communicated to the States Parties concerned.

2. The provisions of this article shall come into force when ten States Parties to the present Covenant have made declarations under paragraph 1 of this article. Such declarations shall be deposited by the States Parties with the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies thereof to the other States Parties. A declaration may be withdrawn at any time by notification to the Secretary-General. Such a withdrawal shall not prejudice the consideration of any matter which is the subject of a communication already transmitted under this article; no further communication by any State Party shall be received after the notification of withdrawal of the declaration has been received by the Secretary-General, unless the State Party concerned has made a new declaration.

- (င) အပိုဒ်ခွဲ (ဂ) ပါပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ယခုစာချုပ် က အသိအမှတ်ပြုထားသော လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များအား လေးစားမှုအပေါ် အခြေခံ၍ ဤကိစ္စအား ရင်းနှီးချစ်ကြည်စွာ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကြားဝင်ညှိနှိုင်းပေးခွင့် ရရှိစေရမည်။
- (စ) အပိုဒ် (ခ) အရ ရည်ညွှန်း၍လွှဲအပ်သော မည်သည့်ကိစ္စရပ်၌မဆို ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ ဝင်နိုင်ငံအား သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက် တစ်စုံတစ်ရာကို တင်ပြရန် တောင်းဆိုနိုင်သည်။
- (ဆ) အပိုဒ်ခွဲ (ခ)အရ လွှဲအပ်သော သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကော်မတီတွင် ယင်းကိစ္စကို စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရာ၌ ကိုယ်စားပြုခွင့်ရှိစေရမည်ဖြစ်ပြီး နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် စာဖြင့်ဖြစ်စေ တင်ပြခွင့်ရှိ စေရမည်။
- (ဇ) ကော်မတီသည် အပိုဒ်ခွဲ (ခ) အရ အကြောင်းကြားစာ လက်ခံရရှိပြီးနောက် ဆယ့်နှစ်လအတွင်း အစီရင်ခံစာ တစ်စောင် တင်သွင်းရမည်။
  - (၁) အကယ်၍ အပိုဒ်ခွဲ (င) တွင် ဖော်ပြသည့်နည်းလမ်းအားဖြင့် ဖြေရှင်းချက်ရရှိခဲ့ပါက ကော်မတီ သည် ၎င်း၏အစီရင်ခံစာတွင် အကြောင်းအရာ အကျဉ်းချုပ်နှင့် ဖြေရှင်းချက်တို့ကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြရမည်။
  - (၂) အကယ်၍ အပိုဒ်ခွဲ (င) တွင် ဖော်ပြထားသည့် စည်းကမ်းချက်များအတွင်း ဖြေရှင်း၍ မရပါက ကော်မတီသည် ၎င်း၏အစီရင်ခံစာတွင် အကြောင်းအရာအကျဉ်းချုပ်ကို ဖော်ပြရမည်ဖြစ်ပြီး သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ စာဖြင့်တင်ပြချက်များနှင့် နှုတ်ဖြင့်ထွက်ဆိုသော မှတ် တမ်းများကို အစီရင်ခံစာနှင့်အတူ ပူးတွဲ၍ တင်ပြရမည်။

ကိစ္စတိုင်းတွင် အစီရင်ခံစာကို သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံသို့ ပေးပို့စေရမည်။

၂။ ဤအပိုဒ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ဆယ်နိုင်ငံက ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၁) အရ ကြေညာချက် ပြုလုပ်သည့်အချိန်တွင် စတင်အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။ အဆိုပါ ကြေညာချက်များကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် အပ်နှံထားရှိစေရမည်ဖြစ်ပြီး ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ယင်းကြေညာချက်မိတ္တူများကို အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံသို့ ဆက်လက်ပေးပို့စေရမည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအ တွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အကြောင်းကြားခြင်းဖြင့် ကြေညာချက်တစ်ရပ်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းနိုင်ပါသည်။ အဆိုပါရုပ်သိမ်းခြင်း သည် ဤအပိုဒ်အရ အကြောင်းကြားစာပေးပို့ပြီးသော မည်သည့်ကိစ္စရပ်ကိုမဆို မထိခိုက်စေရပါ။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကြေညာချက်အား ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းသော အကြောင်းကြားစာကို လက်ခံရရှိပြီးနောက်တွင် သက်ဆိုင် ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ ကြေညာချက်အသစ် ထုတ်ပြန်ခြင်းမရှိပါက မည်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ အကြောင်းကြားစာ ကိုမျှ ထပ်မံလက်ခံဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုစေရပါ။

Article 42

1. (a) If a matter referred to the Committee in accordance with article 41 is not resolved to the satisfaction of the States Parties concerned, the Committee may, with the prior consent of the States Parties concerned, appoint an ad hoc Conciliation Commission (hereinafter referred to as the Commission). The good offices of the Commission shall be made available to the States Parties concerned with a view to an amicable solution of the matter on the basis of respect for the present Covenant;
- (b) The Commission shall consist of five persons acceptable to the States Parties concerned. If the States Parties concerned fail to reach agreement within three months on all or part of the composition of the Commission, the members of the Commission concerning whom no agreement has been reached shall be elected by secret ballot by a two-thirds majority vote of the Committee from among its members.
2. The members of the Commission shall serve in their personal capacity. They shall not be nationals of the States Parties concerned, or of a State not party to the present Covenant, or of a State Party which has not made a declaration under article 41.
3. The Commission shall elect its own Chairman and adopt its own rules of procedure.
4. The meetings of the Commission shall normally be held at the Headquarters of the United Nations or at the United Nations Office at Geneva. However, they may be held at such other convenient places as the Commission may determine in consultation with the Secretary-General of the United Nations and the States Parties concerned.
5. The secretariat provided in accordance with article 36 shall also service the commissions appointed under this article.
6. The information received and collated by the Committee shall be made available to the Commission and the Commission may call upon the States Parties concerned to supply any other relevant information.
7. When the Commission has fully considered the matter, but in any event not later than twelve months after having been seized of the matter, it shall submit to the Chairman of the Committee a report for communication to the States Parties concerned:

အပိုဒ် (၄၂)

၁။ (က) အပိုဒ် (၄၁) နှင့်အညီ ကော်မတီထံအပ်နှံသော ကိစ္စရပ်တစ်ရပ်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ကျေနပ်လောက်သော ဖြေရှင်းချက်မျိုးမရရှိပါက ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ သဘောတူညီချက်ကို ကြိုတင်ရယူပြီးနောက် သီးခြားစေ့စပ်ဖြေရှင်းရေး ကော်မရှင်တစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းနိုင်သည် (ဤမှနောင်တွင် ကော်မရှင်ဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။)။ ကော်မရှင်က ယခုစာချုပ်အား လေးစားလိုက်နာမှုအပေါ် အခြေခံလျက် ကိစ္စရပ်ကို ငြိမ်းချမ်းစွာ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား ညှိနှိုင်းပေးရမည်။

(ခ) ကော်မရှင်တွင် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတို့မှ လက်ခံသော ပုဂ္ဂိုလ်(၅)ဦးပါဝင်စေရမည်။ အကယ်၍ သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတို့အကြား ကော်မရှင်၏ ဖွဲ့စည်းပုံတစ်ရပ်လုံးအပေါ်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ဒေသအပေါ်ဖြစ်စေ သုံးလအတွင်း သဘောတူညီမှုမရရှိပါက သဘောတူညီမှုမရရှိသော ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များအား ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များအကြား လျှို့ဝှက်ဆန္ဒမဲသုံးပုံနှစ်ပုံ မဲအများစုဖြင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။

၂။ ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များသည် မိမိတို့၏ ကိုယ်ပိုင်အရည်အချင်းဖြင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရမည်။ ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များသည် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ သို့မဟုတ် ယခု စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်မဟုတ်သောနိုင်ငံများ သို့မဟုတ် အပိုဒ် (၄၁) အရ ကြေညာချက်ထုတ်ပြန်ထားသည့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ နိုင်ငံသားများမဖြစ်စေရ။

၃။ ကော်မရှင်သည် မိမိတို့၏ဥက္ကဋ္ဌကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရမည်ဖြစ်ပြီး၊ မိမိတို့၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုလည်း ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၄။ ကော်မရှင်၏ အစည်းအဝေးများကို ပုံမှန်အားဖြင့် ကုလသမဂ္ဂဌာနချုပ် သို့မဟုတ်၊ ဂျနီဗာမြို့ရှိ ကုလသမဂ္ဂရုံး၌ ကျင်းပရမည်။ သို့သော်ငြားလည်း ကော်မရှင်သည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်နှင့် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့် ညှိနှိုင်း၍ဆုံးဖြတ်သည့် အခြားသင့်လျော်သော နေရာများ၌လည်း အစည်းအဝေးကို ကျင်းပနိုင်ပါသည်။

၅။ အပိုဒ် (၃၆) နှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းသော အတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံးသည် ဤအပိုဒ်အရ ခန့်အပ်သည့် ကော်မရှင်အတွက် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရမည်။

၆။ ကော်မတီက လက်ခံရရှိထားသော သတင်းအချက်အလက်များနှင့် သတင်းအချက်အလက်များ ပေါင်းစပ်ပြုစုထားသော မှတ်တမ်းများအား ကော်မရှင်ကအသုံးပြုနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးရမည့်အပြင် ကော်မရှင်မှ သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအား သက်ဆိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များပေးပို့ရန် တောင်းဆိုနိုင်ပါသည်။

၇။ ကော်မရှင်သည် ကိစ္စရပ်အပေါ် ပြည့်စုံစွာ စိစစ်ပြီးသည့်အခါ အဆိုပါကိစ္စအား လက်ခံရန် စဉ်းစားပြီးနောက် မည်သည့်အခြေအနေတွင်မဆို (၁၂)လထက်နောက်မကျစေဘဲ သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတို့အား အကြောင်းကြားရန် အတွက် အစီရင်ခံစာတစ်စောင်ကို ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌထံ တင်သွင်းရမည်။

- (a) If the Commission is unable to complete its consideration of the matter within twelve months, it shall confine its report to a brief statement of the status of its consideration of the matter;
- (b) If an amicable solution to the matter on the basis of respect for human rights as recognized in the present Covenant is reached, the Commission shall confine its report to a brief statement of the facts and of the solution reached;
- (c) If a solution within the terms of subparagraph (b) is not reached, the Commission's report shall embody its findings on all questions of fact relevant to the issues between the States Parties concerned, and its views on the possibilities of an amicable solution of the matter. This report shall also contain the written submissions and a record of the oral submissions made by the States Parties concerned;
- (d) If the Commission's report is submitted under subparagraph (c), the States Parties concerned shall, within three months of the receipt of the report, notify the Chairman of the Committee whether or not they accept the contents of the report of the Commission.

8. The provisions of this article are without prejudice to the responsibilities of the Committee under article 41.

9. The States Parties concerned shall share equally all the expenses of the members of the Commission in accordance with estimates to be provided by the Secretary-General of the United Nations.

10. The Secretary-General of the United Nations shall be empowered to pay the expenses of the members of the Commission, if necessary, before reimbursement by the States Parties concerned, in accordance with paragraph 9 of this article.

Article 43

The members of the Committee, and of the ad hoc conciliation commissions which may be appointed under article 42, shall be entitled to the facilities, privileges and immunities of experts on mission for the United Nations as laid down in the relevant sections of the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations.

- (က) အကယ်၍ ကော်မရှင်က ကိစ္စရပ်အား စိစစ်သုံးသပ်ရာတွင် (၁၂)လ အတွင်း မပြီးမြောက်ပါက ၎င်းအနေဖြင့် စိစစ်သုံးသပ်ပြီးသမျှ အကျဉ်းချုပ်ကိုသာ အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြရမည်။
- (ခ) ဤစာချုပ်က အသိအမှတ်ပြုသော လူ့အခွင့်အရေးများကို လေးစားခြင်းအပေါ် အခြေခံ၍ ငြိမ်းချမ်းစွာ ဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့လျှင် ကော်မရှင်သည် အကြောင်းအရာအကျဉ်းချုပ်နှင့် ရရှိလာသည့် ဖြေရှင်းချက်ကို အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြရမည်။
- (ဂ) အပိုဒ်ခွဲ (ခ) ပါ စည်းကမ်းချက်အတွင်း အဖြေမရရှိပါက ကော်မရှင်၏အစီရင်ခံစာတွင် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများအကြား ဖြစ်ပွားသော အငြင်းပွားမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အချက်အလက်များအားလုံး အပေါ် ကော်မရှင်၏ စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်နှင့် အငြင်းပွားမှုအား ငြိမ်းချမ်းစွာဖြေရှင်းနိုင်မည့် အလားအလာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၎င်း၏ ထင်မြင်ယူဆချက်များကို ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။ ဤအစီရင်ခံစာတွင် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများ၏ စာဖြင့်ရေးသားထားသည့် တင်ပြချက်များနှင့် နှုတ်ဖြင့်တင်ပြသော တင်ပြချက်များ၏ မှတ်တမ်းများ ပါဝင်စေရမည်။
- (ဃ) အကယ်၍ ကော်မရှင်က အစီရင်ခံစာကို အပိုဒ်ခွဲ (ဂ) နှင့်အညီ တင်သွင်းလျှင် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အစီရင်ခံစာရရှိသည့်မှ (၃) လအတွင်း အစီရင်ခံစာပါ အကြောင်းအရာများအား လက်ခံခြင်း ပြုသည် (သို့မဟုတ်) မပြုသည်ကို ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌထံ အသိပေး အကြောင်းကြားရမည်။

- ၈။ ဤအပိုဒ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် အပိုဒ် (၄၁) အရကော်မတီ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများအား ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ။
- ၉။ သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ခန့်မှန်းတွက်ချက်ပေးသော ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များ၏ ကုန်ကျစရိတ်များအားလုံးကို အညီအမျှကုန်ကျခံစေရမည်။
- ၁၀။ ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၉) နှင့်အညီ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ကုန်ကျစရိတ်ကို ပြန်လည်ပေးအပ်ခြင်း မပြုသေးမီ ကာလအတွင်း လိုအပ်ပါက ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်အား ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ၏ ကုန်ကျစရိတ်အား ကျခံရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်အပ်နှင်းရမည်။

အပိုဒ် (၄၃)

ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များနှင့် အပိုဒ် (၄၂) နှင့်အညီ ခန့်အပ်သော သီးခြားစေ့စပ်ဖြန့်ဖြေရေးကော်မရှင် အဖွဲ့ဝင်များသည် ကုလသမဂ္ဂ၏ အခွင့်အရေးများနှင့် ကင်းလွတ်ခွင့်များဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်း၌ ဖော်ပြထားသော သက်ဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက်များ နှင့်အညီ ကုလသမဂ္ဂ၏ ကျွမ်းကျင်သူပညာရှင်များအား အပ်နှင်းထားသော အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ၊ အခွင့်အရေးနှင့် ကင်းလွတ်ခွင့်များအားလုံးကို ခံစားခွင့်ရှိပါသည်။

Article 44

The provisions for the implementation of the present Covenant shall apply without prejudice to the procedures prescribed in the field of human rights by or under the constituent instruments and the conventions of the United Nations and of the specialized agencies and shall not prevent the States Parties to the present Covenant from having recourse to other procedures for settling a dispute in accordance with general or special international agreements in force between them.

Article 45

The Committee shall submit to the General Assembly of the United Nations, through the Economic and Social Council, an annual report on its activities.

PART V

Article 46

Nothing in the present Covenant shall be interpreted as impairing the provisions of the Charter of the United Nations and of the constitutions of the specialized agencies which define the respective responsibilities of the various organs of the United Nations and of the specialized agencies in regard to the matters dealt with in the present Covenant.

Article 47

Nothing in the present Covenant shall be interpreted as impairing the inherent right of all peoples to enjoy and utilize fully and freely their natural wealth and resources.

PART VI

Article 48

1. The present Covenant is open for signature by any State Member of the United Nations or member of any of its specialized agencies, by any State Party to the Statute of the International Court of Justice, and by any other State which has been invited by the General Assembly of the United Nations to become a Party to the present Covenant.
2. The present Covenant is subject to ratification. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

အပိုဒ် (၄၄)

ဤသဘောတူစာချုပ်အား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ကုလသမဂ္ဂအထူးအေဂျင်စီများ၏ စာချုပ်စာတမ်းနှင့် သဘောတူညီချက်များနှင့် ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာချုပ်၌ ဖော်ပြထားသော လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအား ထိခိုက်စေခြင်းမရှိစေဘဲ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ရမည်။ ထို့အပြင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား အာဏာသက်ရောက်မှုရှိသော အထွေထွေ သို့မဟုတ် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အထူးသဘောတူညီချက်များနှင့်အညီ ဤ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက အငြင်းပွားမှုကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နိုင်သော အခြားနည်းလမ်းများအား တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်း မရှိစေရ။

အပိုဒ် (၄၅)

ကော်မတီသည် မိမိ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် ပတ်သက်သည့် နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာကို ကုလသမဂ္ဂစီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကောင်စီမှတစ်ဆင့် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံသို့ တင်သွင်းရမည်။

အပိုဒ် (၅)

အပိုဒ် (၄၆)

ဤစာချုပ်၏ မည်သည့်အချက်များကမျှ ကုလသမဂ္ဂလက်အောက်ခံ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုလသမဂ္ဂအထူးအေဂျင်စီများ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဖော်ပြထားသည့် ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ကုလသမဂ္ဂအထူးအေဂျင်စီများ၏ ဖွဲ့စည်းပုံပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ထိခိုက်စေရန် အဓိပ္ပာယ်မဖွင့်ဆိုရပါ။

အပိုဒ် (၄၇)

ဤသဘောတူစာချုပ်၏ မည်သည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်ကမျှ ပြည်သူ့အားလုံး၏ မွေးရာပါအခွင့်အရေးဖြစ်သော သဘာဝကြွယ်ဝမှုနှင့် သဘာဝသယံဇာတများကို အပြည့်အဝ လွတ်လပ်စွာ သုံးစွဲခံစားပိုင်ခွင့်အား ထိခိုက်ပျက်ယွင်းစေသည့်အနက် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်းမပြုရ။

အပိုဒ် (၆)

အပိုဒ် (၄၈)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်အား ကုလသမဂ္ဂ၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံကလည်းကောင်း သို့မဟုတ် ကုလသမဂ္ဂအထူးအေဂျင်စီများ၏ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံကလည်းကောင်း၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ တရားရုံး၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ပါဝင်ထားသည့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံကလည်းကောင်း ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံက ဤစာချုပ်တွင် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာစေရန် ဖိတ်ကြားခြင်းခံရသည့်နိုင်ငံကလည်းကောင်း ဤစာချုပ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးခွင့်ရှိစေရမည်။

၂။ ဤသဘောတူစာချုပ်အား အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုရမည်။ အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်များအား ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် အပ်နှံရမည်။

3. The present Covenant shall be open to accession by any State referred to in paragraph 1 of this article.
4. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.
5. The Secretary-General of the United Nations shall inform all States which have signed this Covenant or acceded to it of the deposit of each instrument of ratification or accession.

Article 49

1. The present Covenant shall enter into force three months after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of the thirty-fifth instrument of ratification or instrument of accession.
2. For each State ratifying the present Covenant or acceding to it after the deposit of the thirty-fifth instrument of ratification or instrument of accession, the present Covenant shall enter into force three months after the date of the deposit of its own instrument of ratification or instrument of accession.

Article 50

The provisions of the present Covenant shall extend to all parts of federal States without any limitations or exceptions.

Article 51

1. Any State Party to the present Covenant may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General of the United Nations shall thereupon communicate any proposed amendments to the States Parties to the present Covenant with a request that they notify him whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposals. In the event that at least one third of the States Parties favours such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of the States Parties present and voting at the conference shall be submitted to the General Assembly of the United Nations for approval.
2. Amendments shall come into force when they have been approved by the General Assembly of the United Nations and accepted by a two-thirds majority of the States Parties to the present Covenant in accordance with their respective constitutional processes.

၃။ ဤစာချုပ်အား ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၁) တွင် ရည်ညွှန်းဖော်ပြထားသော နိုင်ငံများအနက် မည်သည့်နိုင်ငံက မဆို ဤ စာချုပ်အာဏာသက်ဝင်ပြီးနောက်မှ အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခွင့် ရှိစေရမည်။

၄။ ဤစာချုပ် အာဏာသက်ဝင်ပြီးနောက်မှ အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်းသည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုသော စာချုပ်အား အပ်နှံခြင်းဖြင့် အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။

၅။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ဤကဲ့သို့ အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုသော စာချုပ် သို့မဟုတ် နောက်မှ အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုသော စာချုပ်အသီးသီးကို မိမိထံ အပ်နှံထားကြောင်း ဤစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် သို့မဟုတ် အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသည့် နိုင်ငံတိုင်းကို အကြောင်းကြားရမည်။

အပိုဒ် (၄၉)

၁။ ဤစာချုပ်သည် ၃၅ ခုမြောက် အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုသည့် စာချုပ် သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသည့် စာချုပ်တို့ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အပ်နှံပြီးသည့်နေ့မှစ၍ (၃) လပြည့်မြောက်သည့်နေ့မှ စတင်၍ အာဏာသက်ဝင်မှုရှိစေရမည်။

၂။ ၃၅ ခုမြောက် အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုသည့်စာချုပ် သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသည့် စာချုပ်တို့ကို အပ်နှံပြီး ဤစာချုပ်ကို အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသောနိုင်ငံ သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော နိုင်ငံအသီးသီးအတွက် ဤစာချုပ်သည် မိမိတို့၏ အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုသည့် စာချုပ် သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသည့် စာချုပ်တို့ကို အပ်နှံပြီးသည့်နေ့မှစ၍ (၃)လ ပြည့်မြောက်သောနေ့တွင် စတင်အာဏာသက်ရောက်မှုစေရမည်။

အပိုဒ် (၅၀)

ဤစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံအသီးသီး၏ နေရာဒေသအားလုံးတို့တွင် ကန့်သတ်ချက်မရှိ သို့မဟုတ် ခြွင်းချက်မရှိစေဘဲ အာဏာသက်ဝင်မှု ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၅၁)

၁။ မည်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို ဤစာချုပ်အတွက် ပြင်ဆင်ချက်ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အဆိုပြုတင်သွင်းနိုင်ပါသည်။ ပြင်ဆင်ချက်အဆိုပြုလွှာကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ တင်သွင်းရမည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤပြင်ဆင်ချက် အဆိုပြုလွှာကို မဲခွဲဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် ညီလာခံတစ်ရပ် ကျင်းပရန် လိုလားခြင်းရှိ/မရှိ ပြန်ကြားကြရန် မေတ္တာရပ်ခံချက်ဖြင့် ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံ ပေးပို့ရမည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများအနက် အနည်းဆုံးသုံးပုံနှစ်ပုံက ယင်းညီလာခံကျင်းပရန် လိုလားကြသည်ဆိုလျှင် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ ကမကထပြုမှုဖြင့် ညီလာခံကို ခေါ်ယူကျင်းပပေးရမည်။ ညီလာခံသို့တက်ရောက်၍ မဲပေးသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအများစု၏ ဆန္ဒဖြင့် ချမှတ်သော မည်သည့်ပြင်ဆင်ချက်ကိုမဆို အတည်ပြုချက် ရယူရန်အတွက် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံသို့ တင်သွင်းရမည်။

၂။ ပြင်ဆင်ချက်များသည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံက အတည်ပြုပြီး ဤ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနက် အနည်းဆုံးသုံးပုံနှစ်ပုံက မိမိတို့၏ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံအသီးသီး၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ လက်ခံပြီးသောအခါတွင် စတင်အာဏာ သက်ရောက်စေရမည်။

3. When amendments come into force, they shall be binding on those States Parties which have accepted them, other States Parties still being bound by the provisions of the present Covenant and any earlier amendment which they have accepted.

Article 52

Irrespective of the notifications made under article 48, paragraph 5, the Secretary-General of the United Nations shall inform all States referred to in paragraph 1 of the same article of the following particulars:

- (a) Signatures, ratifications and accessions under article 48;
- (b) The date of the entry into force of the present Covenant under article 49 and the date of the entry into force of any amendments under article 51.

Article 53

1. The present Covenant, of which the Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.
2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Covenant to all States referred to in article 48.

၃။ ပြင်ဆင်ချက်များ အာဏာသက်ရောက်သောအခါ ဤပြင်ဆင်ချက်များကို လက်ခံသည့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအပေါ် စည်းနှောင်မှု ရှိစေရမည်ဖြစ်ပြီး အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ဤစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မိမိတို့ ယခင်က လက်ခံပြီးဖြစ်သော ပြင်ဆင်ချက်အားလုံးကို ဆက်လက်လိုက်နာရမည် ဖြစ်ပါသည်။

အပိုဒ် (၅၅)

အပိုဒ် (၄၈) အပိုဒ်ခွဲ (၅) အရပြုလုပ်သော အကြောင်းကြားချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမပြုဘဲ ကုလမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် အဆိုပါအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၁) တွင် ရည်ညွှန်းသော နိုင်ငံအားလုံးအား အောက်ပါအချက် အလက်တို့ကို အသိပေးရမည်။

- (က) အပိုဒ် (၄၈) အရ လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း၊ အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်းနှင့် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင် ချုပ်ဆိုခြင်း၊
- (ခ) အပိုဒ် (၄၉) အရ ဤအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် အာဏာသက်ဝင်သည့် နေ့ရက်နှင့် အပိုဒ် (၅၁) အရ ပြင်ဆင်ချက်တစ်ခုခု၏ အာဏာသက်ရောက်သောနေ့ရက်။

အပိုဒ် (၅၆)

၁။ တရုတ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှားနှင့် စပိန်ဘာသာတို့ဖြင့် တူညီသော မူရင်းခွဲများဖြင့် ချုပ်ဆိုထားသော ဤစာချုပ် ကို ကုလသမဂ္ဂ၏ မော်ကွန်းတိုက်တွင် အပ်နှံထားရှိရမည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် အပိုဒ် (၄၈) တွင် ရည်ညွှန်းဖော်ပြထားသော နိုင်ငံအားလုံးထံသို့ ဤစာချုပ်၏ မိတ္တူမှန်များအား ပေးပို့စေရမည်။

Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights

*Adopted by General Assembly resolution 2200 A (XXI) of
16 December 1966*

ENTRY INTO FORCE: 23 March 1976

The States Parties to the present Protocol,

Considering that in order further to achieve the purposes of the Covenant on Civil and Political Rights (hereinafter referred to as the Covenant) and the implementation of its provisions it would be appropriate to enable the Human Rights Committee set up in part IV of the Covenant (hereinafter referred to as the Committee) to receive and consider, as provided in the present Protocol, communications from individuals claiming to be victims of violations of any of the rights set forth in the Covenant,

Have agreed as follows:

Article 1

A State Party to the Covenant that becomes a Party to the present Protocol recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications from individuals subject to its jurisdiction who claim to be victims of a violation by that State Party of any of the rights set forth in the Covenant. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State Party to the Covenant which is not a party to the present Protocol.

Article 2

Subject to the provisions of article 1, individuals who claim that any of their rights enumerated in the Covenant have been violated and who have exhausted all available domestic remedies may submit a written communication to the Committee for consideration.

Article 3

The Committee shall consider inadmissible any communication under the present Protocol which is anonymous, or which it considers to be an abuse of the right of submission of such communications or to be incompatible with the provisions of the Covenant.

**ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ
အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၏ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်**

၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၆) ရက်နေ့တွင် အထွေထွေညီလာခံ၏
ဆုံးဖြတ်ချက် အမှတ် ၂၂၀၀ က (၂၁) အရ ပြဋ္ဌာန်းသည်။

အာဏာတည်ရက် - ၁၉၇၆ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၂၃) ရက်။

ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် -

စာချုပ်၏ အပိုင်း (၄) အရ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသော လူ့အခွင့်အရေးကော်မတီ (ဤမှ နောင်တွင် “ကော်မတီ” ဟု ရည်ညွှန်းမည်) က ဤစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော အခွင့်အရေးတစ်ရပ်ကို ချိုးဖောက်ခံရသူ၏ တောင်းဆိုမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အကြောင်းကြားချက်အား ယခုနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ သင့်လျော်စွာ လက်ခံစိစစ် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် ဖော်ပြထားသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက်သာမက ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် နိုင်ငံရေး အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် (ဤမှ နောင်တွင် သဘောတူစာချုပ်ဟု ခေါ်တွင်စေရမည်) ၏ ရည်ရွယ်ချက်များကိုပါ ထပ်မံ၍ အောင်မြင်စေရန်အလို့ငှာ ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ လည်းကောင်း၊

အောက်ပါအတိုင်း သဘောတူညီကြသည် -

အပိုဒ် (၁)

ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာသော မည်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံမဆို သဘောတူစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော အခွင့်အရေးတစ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံက ချိုးဖောက်ကြောင်းကို ယင်းနိုင်ငံ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းရှိ အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရသူ တစ်ဦးချင်းစီ၏ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များအပေါ် လက်ခံစိစစ်နိုင်သော ကော်မတီ၏ အခွင့်အာဏာကို အသိအမှတ်ပြုရမည်။ ကော်မတီသည် ယခုနောက်ဆက်တွဲ စာချုပ်တွင် အဖွဲ့ဝင်မဟုတ်သော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် သက်ဆိုင်သည့် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို လက်ခံခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၂)

အပိုဒ် (၁) ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာ၍ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မဆို သဘောတူစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော အခွင့်အရေးများကို ချိုးဖောက်ခံရသည့်အပြင် ပြည်တွင်းတွင်ရရှိနိုင်သော ကုစားရန်နည်းလမ်းများ မကျန်ရှိတော့ပါက ကော်မတီထံသို့ သုံးသပ်ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်အတွက် စာဖြင့်ရေးသားထားသည့် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကို တင်ပြနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၃)

ကော်မတီသည် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်တွင် အမည်ဖော်ပြထားလျှင်ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက် တင်သွင်းပိုင်ခွင့်ကို အလွဲသုံးစားပြုထားလျှင်ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် သဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မကိုက်ညီလျှင် ဖြစ်စေ ယခုနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကို လက်ခံခြင်းမပြုစေရ။

Article 4

1. Subject to the provisions of article 3, the Committee shall bring any communications submitted to it under the present Protocol to the attention of the State Party to the present Protocol alleged to be violating any provision of the Covenant.
2. Within six months, the receiving State shall submit to the Committee written explanations or statements clarifying the matter and the remedy, if any, that may have been taken by that State.

Article 5

1. The Committee shall consider communications received under the present Protocol in the light of all written information made available to it by the individual and by the State Party concerned.
2. The Committee shall not consider any communication from an individual unless it has ascertained that:
  - (a) The same matter is not being examined under another procedure of international investigation or settlement;
  - (b) The individual has exhausted all available domestic remedies. This shall not be the rule where the application of the remedies is unreasonably prolonged.
3. The Committee shall hold closed meetings when examining communications under the present Protocol.
4. The Committee shall forward its views to the State Party concerned and to the individual.

Article 6

The Committee shall include in its annual report under article 45 of the Covenant a summary of its activities under the present Protocol.

Article 7

Pending the achievement of the objectives of resolution 1514(XV) adopted by the General Assembly of the United Nations on 14 December 1960 concerning the Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and Peoples, the provisions of the present Protocol shall in no way limit the right of petition granted to these peoples by the Charter of the United Nations and other international conventions and instruments under the United Nations and its specialized agencies.

အပိုဒ် (၄)

၁။ အပိုဒ် (၃) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာ၍ ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ တင်သွင်းလာသော မည်သည့် သတင်းပို့တိုင်းတန်းချက်ကိုမဆို သဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်စုံတစ်ရာအား ချိုးဖောက်သည်ဟု စွပ်စွဲခံရသော ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံသို့ သိရှိနိုင်ရန် အကြောင်းကြားရမည်။

၂။ အကြောင်းကြားချက်အား လက်ခံရရှိသောနိုင်ငံသည် အဖြစ်အပျက်အကြောင်းအရာကို ရှင်းလင်းထားသည့် ရှင်းလင်းချက် သို့မဟုတ် ထုတ်ပြန်ချက်နှင့် အကယ်၍ရရှိနိုင်ပါက ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သော ကုစားမှုနည်းလမ်းတို့ကို ကော်မတီထံသို့ ခြောက်လအတွင်း တင်ပြရမည်။

အပိုဒ် (၅)

၁။ ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ လက်ခံရရှိသည့် လူတစ်ဦးချင်းစီနှင့် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတို့ထံမှ စာဖြင့်ရေးသားပေးပို့သည့် သတင်းအချက်အလက်များအားလုံးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ ဆုံးဖြတ်ရမည်။

၂။ ကော်မတီသည် အောက်ဖော်ပြပါအချက်များကို သေချာစွာစိစစ်ခြင်းမပြုဘဲ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ သတင်းပို့တိုင်းတန်းချက်ကိုမူ လက်ခံစဉ်းစားခြင်း မရှိစေရ။

(က) အခြားသော နိုင်ငံတကာစုံစမ်းစစ်ဆေးရေး သို့မဟုတ် အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရ တူညီသော အကြောင်းအရာတစ်ခုတည်းကို စစ်ဆေးနေဆဲမဟုတ်ကြောင်း၊

(ခ) မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မဆို ပြည်တွင်း၌ ကုစားအရေးယူရန် နည်းလမ်းများ မကျန်ရှိတော့ကြောင်း၊ ကုစားအရေးယူမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုမရှိဘဲ ကြန့်ကြာနေပါက ဤ ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် သက်ရောက်ခြင်းမရှိစေရကြောင်း၊

၃။ ကော်မတီသည် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ သတင်းပို့တိုင်းတန်းချက်များကို စိစစ်ရာတွင် တံခါးပိတ်အစည်းအဝေးများ ကျင်းပစေရမည်။

၄။ ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် တိုင်တန်းချက်နှင့် သက်ဆိုင်သူ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက် ထံသို့မဆို ကော်မတီ၏ သုံးသပ်ချက်များကို ပေးပို့ရမည်။

အပိုဒ် (၆)

ကော်မတီသည် သဘောတူစာချုပ် အပိုဒ် (၄၅) အရ ဆောင်ရွက်ရသော ကော်မတီ၏ နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာတွင် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ ဆောင်ရွက်ရသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက် အကျဉ်းချုပ်ကို ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။

အပိုဒ် (၇)

ကိုလိုနီနိုင်ငံများနှင့် ပြည်သူများသို့ လွတ်လပ်ရေးပေးအပ်မှု ကြေညာချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၄) ရက်တွင် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံ၌ ချမှတ်သော ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် ၁၅၁၄ (၁၅) ၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို ဖော်ဆောင်မှုအား ဆိုင်းငံ့ထားလျက် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာချုပ်နှင့် အခြား အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်များအပြင် ကုလသမဂ္ဂနှင့် ကုလသမဂ္ဂ၏ အထူးအေဂျင်စီများ၏ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းများနှင့် စာချုပ်စာတမ်းများအရ ၎င်းပြည်သူများအား ပေးအပ်ထားသည့် အသနားခံပိုင်ခွင့်ကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ကန့်သတ်ထားခြင်း မရှိစေရ။

Article 8

1. The present Protocol is open for signature by any State which has signed the Covenant.
2. The present Protocol is subject to ratification by any State which has ratified or acceded to the Covenant. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
3. The present Protocol shall be open to accession by any State which has ratified or acceded to the Covenant.
4. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.
5. The Secretary-General of the United Nations shall inform all States which have signed the present Protocol or acceded to it of the deposit of each instrument of ratification or accession.

Article 9

1. Subject to the entry into force of the Covenant, the present Protocol shall enter into force three months after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of the tenth instrument of ratification or instrument of accession.
2. For each State ratifying the present Protocol or acceding to it after the deposit of the tenth instrument of ratification or instrument of accession, the present Protocol shall enter into force three months after the date of the deposit of its own instrument of ratification or instrument of accession.

Article 10

The provisions of the present Protocol shall extend to all parts of federal States without any limitations or exceptions.

Article 11

1. Any State Party to the present Protocol may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate any proposed amendments to the States Parties to the present Protocol with a request that they notify him whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposal. In the event that at least one third of the States Parties favours such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of the States Parties present and voting at the conference shall be submitted to the General Assembly of the United Nations for approval.

အပိုဒ် (၈)

၁။ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် သဘောတူစာချုပ်အား ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးခွင့် ရှိစေရမည်။

၂။ သဘောတူစာချုပ်အား အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှ အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခွင့်ရှိစေရမည်။ အတည်ပြုစာချုပ်များကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အပ်နှံထားရမည်။

၃။ သဘောတူစာချုပ်ကို အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှ အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာသက်ဝင်ပြီးနောက်မှ အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုခွင့်ရှိစေရမည်။

၄။ နောက်မှ အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုသော စာချုပ်များကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အပ်နှံခြင်းဖြင့် အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။

၅။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်အသီးသီးကို အပ်နှံထားကြောင်း အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော နိုင်ငံအားလုံးကို အကြောင်းကြားရမည်။

အပိုဒ် (၉)

၁။ ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကို အာဏာတည်စေပြီးနောက်တွင် ဆယ်ခုမြောက် အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အပ်နှံပြီးနောက် သုံးလပြည့်မြောက်သည့်နေ့တွင် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်သည် အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။

၂။ ဆယ်ခုမြောက်အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အပ်နှံပြီးနောက် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော နိုင်ငံအသီးသီးအတွက် သုံးလပြည့်မြောက်သောနေ့တွင် အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၁၀)

ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်အားလုံးသည် ကန့်သတ်ချက် သို့မဟုတ် ခြွင်းချန်ချက်တစ်စုံတစ်ရာ မရှိစေဘဲ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံများ၏ နေရာဒေသများအားလုံးသို့ အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၁၁)

၁။ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ မည်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် ပြင်ဆင်ချက်ကို အဆိုပြု၍ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ တင်သွင်းနိုင်သည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤအဆိုပြုလာသည့် ပြင်ဆင်ချက်ကို အလေးထားစဉ်းစားရန်နှင့် မဲခွဲဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် ညီလာခံတစ်ရပ် ကျင်းပရန်လိုလားခြင်းရှိ/မရှိ ပြန်ကြားကြရန် မေတ္တာရပ်ခံချက်ဖြင့် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံ ပေးပို့ရမည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနက် အနည်းဆုံးသုံးပုံတစ်ပုံက ယင်းညီလာခံကျင်းပရန် လိုလားကြသည်ဆိုလျှင် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ ကမကထပြုမှုဖြင့် ညီလာခံကို ခေါ်ယူကျင်းပပေးရမည်။ ညီလာခံသို့တက်ရောက်၍ မဲပေးသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအများစု၏ ဆန္ဒဖြင့် ချမှတ်သော မည်သည့်ပြင်ဆင်ချက်ကိုမဆို အတည်ပြုချက် ရယူရန်အတွက် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံသို့ တင်သွင်းရမည်။

2. Amendments shall come into force when they have been approved by the General Assembly of the United Nations and accepted by a two-thirds majority of the States Parties to the present Protocol in accordance with their respective constitutional processes.

3. When amendments come into force, they shall be binding on those States Parties which have accepted them, other States Parties still being bound by the provisions of the present Protocol and any earlier amendment which they have accepted.

Article 12

1. Any State Party may denounce the present Protocol at any time by written notification addressed to the Secretary-General of the United Nations. Denunciation shall take effect three months after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

2. Denunciation shall be without prejudice to the continued application of the provisions of the present Protocol to any communication submitted under article 2 before the effective date of denunciation.

Article 13

Irrespective of the notifications made under article 8, paragraph 5, of the present Protocol, the Secretary-General of the United Nations shall inform all States referred to in article 48, paragraph 1, of the Covenant of the following particulars:

- (a) Signatures, ratifications and accessions under article 8;
- (b) The date of the entry into force of the present Protocol under article 9 and the date of the entry into force of any amendments under article 11;
- (c) Denunciations under article 12.

Article 14

1. The present Protocol, of which the Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.

2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States referred to in article 48 of the Covenant.

၂။ ပြင်ဆင်ချက်များသည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံက အတည်ပြုပြီး ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများအနက် အနည်းဆုံးသုံးပုံနှစ်ပုံက မိမိတို့၏ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံအသီးသီး၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ လက်ခံပြီးသည့်အချိန်တွင် စတင်အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။

၃။ ပြင်ဆင်ချက်များ အာဏာသက်ရောက်သောအခါ ဤ ပြင်ဆင်ချက်များကိုလက်ခံသည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအပေါ် စည်းနှောင်မှုရှိစေရမည်ဖြစ်ပြီး အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများအနေဖြင့် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မိမိတို့ ယခင်ကလက်ခံပြီးဖြစ်သော မည်သည့် ပြင်ဆင်ချက်အားလုံးကိုမဆို ဆက်လက်လိုက်နာရမည် ဖြစ်သည်။

အပိုဒ် (၁၂)

၁။ မည်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အတည်ပြုပါဝင်ခြင်းမှ ပျက်ပြယ်ကြောင်း ကြေညာခြင်းကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အကြောင်းကြားစာရေးသားပေးပို့၍ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ပျက်ပြယ်ကြောင်း ကြေညာချက်သည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ အကြောင်းကြားစာ လက်ခံရရှိပြီးနောက် (၃)လပြည့်မြောက်သောနေ့တွင် စတင်အာဏာသက်ရောက်စေရမည်။

၂။ ပျက်ပြယ်ကြောင်း ကြေညာခြင်းသည် ပျက်ပြယ်ခြင်း စတင် အာဏာ သက်ရောက်သည့်ရက် မတိုင်မီတွင် အပိုဒ် (၂) အရ တင်သွင်းသည့် မည်သည့်သတင်းပို့ တိုင်တန်းချက်ကိုမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နေသော ဆောင်ရွက်ချက်များအား ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၁၃)

ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၈)၊ စာပိုဒ် (၅) အရ ပေးပို့သော အသိပေးချက်များနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိစေဘဲ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၄၈)၊ စာပိုဒ် (၁) တွင် ရည်ညွှန်းသော နိုင်ငံများအားလုံးထံသို့ အောက်ဖော်ပြပါအချက်များကို အသိပေးရမည်။

- (က) အပိုဒ် (၈) အရ လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း၊ အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်းနှင့် နောက်မှ အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်း၊
- (ခ) အပိုဒ် (၉) အရ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာတည်သည့်နေ့ရက်နှင့် အပိုဒ် (၁၁) အရ ပြင်ဆင်ချက်များ အာဏာတည်သည့်နေ့ရက်၊
- (ဂ) အပိုဒ် (၁၂) အရ ပျက်ပြယ်ကြောင်း ကြေညာခြင်း။

အပိုဒ် (၁၄)

၁။ တရုတ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှားနှင့် စပိန်ဘာသာတို့ဖြင့် ချုပ်ဆိုထားသော ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ မူရင်းခွဲများကို ကုလသမဂ္ဂ၏ မော်ကွန်းတိုက်တွင် အပ်နှံထားရှိရမည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၄၈) တွင် ရည်ညွှန်းဖော်ပြထားသော နိုင်ငံအားလုံးထံသို့ ဤစာချုပ်၏ မိတ္တူမှန်များအား ပေးပို့စေရမည်။

Second Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights, aiming at the abolition of the death penalty

Adopted by General Assembly resolution 44/128 of 15 December 1989

ENTRY INTO FORCE: 11 July 1991

The States Parties to the present Protocol,

Believing that abolition of the death penalty contributes to enhancement of human dignity and progressive development of human rights,

Recalling article 3 of the Universal Declaration of Human Rights, adopted on 10 December 1948, and article 6 of the International Covenant on Civil and Political Rights, adopted on 16 December 1966,

Noting that article 6 of the International Covenant on Civil and Political Rights refers to abolition of the death penalty in terms that strongly suggest that abolition is desirable,

Convinced that all measures of abolition of the death penalty should be considered as progress in the enjoyment of the right to life,

Desirous to undertake hereby an international commitment to abolish the death penalty,

Have agreed as follows:

Article 1

1. No one within the jurisdiction of a State Party to the present Protocol shall be executed.
2. Each State Party shall take all necessary measures to abolish the death penalty within its jurisdiction.

**ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ
အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်၏ သေဒဏ်ဖျက်သိမ်းရန် ရည်ရွယ်သည့်
ဒုတိယနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်**

၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၅) ရက်နေ့တွင်
အထွေထွေညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် (၄၄/၁၂၈) အရ ပြဋ္ဌာန်းသည်။

အာဏာတည်ရက် - ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၁၁) ရက်။

ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် -

သေဒဏ်ဖျက်သိမ်းခြင်းသည် လူ့ဂုဏ်သိက္ခာကို မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် လူ့အခွင့်အရေးကို ပိုမိုခံစားရရှိနိုင်ရေး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ချက်များအား တိုးတက်လာစေခြင်းကို အထောက်အကူပြုစေမည်ဟု ယုံကြည်၍ လည်းကောင်း၊

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၀) ရက်တွင် ချမှတ်ခဲ့သော ကမ္ဘာ့လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်း၏ အပိုဒ် (၃) နှင့် ၁၉၆၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၆) ရက်တွင် ချမှတ်ခဲ့သော ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၆) တို့ကို ပြန်လည်အမှတ်ရ၍ လည်းကောင်း၊

ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၆) တွင် သေဒဏ် ရုပ်သိမ်းမှုလိုလားချက်ကို အခိုင်အမာအဆိုပြု၍ သေဒဏ်ဖျက်သိမ်းခြင်းအား ရည်ညွှန်းဖော်ပြထားကြောင်းကို အမှတ်ရစေ၍ လည်းကောင်း၊

သေဒဏ်ရုပ်သိမ်းမှုဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ချက်များအားလုံးသည် အသက်ရှင်သန်ရန် အခွင့်အရေး ရရှိခံစားနိုင်စေရေး တိုးမြှင့်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း မှတ်ယူသင့်သည်ဟု ယုံကြည်၍ လည်းကောင်း၊

သေဒဏ်ရုပ်သိမ်းရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကတိကဝတ်များကို တာဝန်ယူလိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ဆန္ဒရှိသဖြင့် လည်းကောင်း၊

အောက်ပါအတိုင်း သဘောတူကြပါသည်။

အပိုဒ် (၁)

၁။ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းရှိ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုမျှ အဆုံးစီရင်ခြင်း မပြုစေရ။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်း၌ သေဒဏ်ဖျက်သိမ်းနိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများအားလုံးကို ဆောင်ရွက်စေရမည်။

Article 2

1. No reservation is admissible to the present Protocol, except for a reservation made at the time of ratification or accession that provides for the application of the death penalty in time of war pursuant to a conviction for a most serious crime of a military nature committed during wartime.
2. The State Party making such a reservation shall at the time of ratification or accession communicate to the Secretary-General of the United Nations the relevant provisions of its national legislation applicable during wartime.
3. The State Party having made such a reservation shall notify the Secretary-General of the United Nations of any beginning or ending of a state of war applicable to its territory.

Article 3

The States Parties to the present Protocol shall include in the reports they submit to the Human Rights Committee, in accordance with article 40 of the Covenant, information on the measures that they have adopted to give effect to the present Protocol.

Article 4

With respect to the States Parties to the Covenant that have made a declaration under article 41, the competence of the Human Rights Committee to receive and consider communications when a State Party claims that another State Party is not fulfilling its obligations shall extend to the provisions of the present Protocol, unless the State Party concerned has made a statement to the contrary at the moment of ratification or accession.

Article 5

With respect to the States Parties to the first Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights adopted on 16 December 1966, the competence of the Human Rights Committee to receive and consider communications from individuals subject to its jurisdiction shall extend to the provisions of the present Protocol, unless the State Party concerned has made a statement to the contrary at the moment of ratification or accession.

Article 6

1. The provisions of the present Protocol shall apply as additional provisions to the Covenant.

အပိုဒ် (၂)

၁။ ဤနေ့ကဆက်တွဲစာချုပ်သည် စာချုပ်အား အတည်ပြုချုပ်ဆိုသည့်အချိန် သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုသည့်အချိန်တွင် ပြုလုပ်သော ခြွင်းချက်ထားခြင်းဖြစ်သည့် စစ်မက်ကာလတွင် ကျူးလွန်သော ကြီးလေးသော စစ်ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုအတွက် သေဒဏ်စီရင်ခြင်းကို စစ်မက်ကာလအတွင်း ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက်မှ လွဲ၍ မည်သည့် ခြွင်းချက်ထားခြင်းကိုမျှ ခွင့်မပြုပါ။

၂။ ခြွင်းချက်ပြုသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် စစ်မက်ကာလတွင် ကျင့်သုံးမည့် မိမိတို့နိုင်ငံ၏ သက်ဆိုင်ရာဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို စာချုပ်အား အတည်ပြု ချုပ်ဆိုသည့်အချိန် သို့မဟုတ် နောက်မှ အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုသည့်အချိန်တွင် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အသိပေး အကြောင်းကြားရမည်။

၃။ ခြွင်းချက်ပြုသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် မိမိတို့နိုင်ငံ၏ နယ်မြေဒေသအတွင်း ဖြစ်ပွားသည့် စစ်မက်ဖြစ်ပွားခြင်း စတင်မှု အခြေအနေကိုဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ပြီးဆုံးမှုအခြေအနေကိုဖြစ်စေ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အကြောင်းကြားရမည်။

အပိုဒ် (၃)

ဤနေ့ကဆက်တွဲ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၄၀) နှင့်အညီ လူ့အခွင့်အရေးကော်မတီထံ တင်သွင်းသည့်အစီရင်ခံစာများတွင် ဤနေ့ကဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာသက်ရောက်စေရန် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သော အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အချက်အလက်များကို ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။

အပိုဒ် (၄)

အပိုဒ် (၄၁) အရ ကြေညာချက်ပြုထားသော သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် စာချုပ်အား အတည်ပြုချုပ်ဆိုသည့်အချိန် သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုသည့်အချိန်တွင် ဆန့်ကျင်ကြောင်း ကြေညာခြင်းမပြုပါက အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ၏ တာဝန်ပျက်ကွက်မှုအား စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံက တိုင်တန်းသည့် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များအပေါ် လူ့အခွင့်အရေးကော်မတီ၏ လက်ခံစိစစ်နိုင်မှု အခွင့်အာဏာသည် ဤနေ့ကဆက်တွဲစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသို့ အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၅)

၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၆) ရက်နေ့တွင် ချမှတ်ခဲ့သော ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၏ ပထမနေ့ကဆက်တွဲ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် စာချုပ်အား အတည်ပြုချုပ်ဆိုသည့်အချိန် သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုသည့်အချိန်တွင် ဆန့်ကျင်ကြောင်း ကြေညာခြင်းမပြုပါက ယင်းစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းရှိ တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းစီ၏ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များအပေါ် လူ့အခွင့်အရေးကော်မတီ၏ လက်ခံစိစစ်နိုင်မှု အခွင့်အာဏာသည် ဤနေ့ကဆက်တွဲစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသို့ အာဏာသက်ရောက်မှုရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၆)

၁။ ဤနေ့ကဆက်တွဲစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် သဘောတူစာချုပ်၏ ဖြည့်စွက်ပြဋ္ဌာန်းချက်များအဖြစ် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိစေရမည်။

2. Without prejudice to the possibility of a reservation under article 2 of the present Protocol, the right guaranteed in article 1, paragraph 1, of the present Protocol shall not be subject to any derogation under article 4 of the Covenant.

Article 7

1. The present Protocol is open for signature by any State that has signed the Covenant.
2. The present Protocol is subject to ratification by any State that has ratified the Covenant or acceded to it. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
3. The present Protocol shall be open to accession by any State that has ratified the Covenant or acceded to it.
4. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.
5. The Secretary-General of the United Nations shall inform all States that have signed the present Protocol or acceded to it of the deposit of each instrument of ratification or accession.

Article 8

1. The present Protocol shall enter into force three months after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of the tenth instrument of ratification or accession.
2. For each State ratifying the present Protocol or acceding to it after the deposit of the tenth instrument of ratification or accession, the present Protocol shall enter into force three months after the date of the deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 9

The provisions of the present Protocol shall extend to all parts of federal States without any limitations or exceptions.

Article 10

The Secretary-General of the United Nations shall inform all States referred to in article 48, paragraph 1, of the Covenant of the following particulars:

၂။ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၂) အရ ခြွင်းချက် ထားနိုင်ခြေရှိသည့်အပေါ် ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေဘဲ သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၄) အရ လျော့ပေါ့ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်သည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၁) အပိုဒ်ခွဲ (၁) တွင် အာမခံထားသော အခွင့်အရေးကို ယုတ်လျော့ခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၇)

၁။ သဘောတူစာချုပ်အား လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲ စာချုပ်တွင် ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးခွင့် ရှိစေရမည်။

၂။ သဘောတူစာချုပ်အား လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော သို့မဟုတ် အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှ အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခွင့် ရှိစေရမည်။ အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုသော စာချုပ်များကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အပ်နှံစေရမည်။

၃။ သဘောတူစာချုပ်အား အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခွင့် ရှိစေရမည်။

၄။ နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်များကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အပ်နှံခြင်းဖြင့် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်းသည် အာဏာ သက်ရောက်မှုရှိစေရမည်။

၅။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော သို့မဟုတ် အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်များအား အပ်နှံထားကြောင်းကို အတည်ပြု လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော နိုင်ငံအားလုံးသို့ အကြောင်းကြားရမည်။

အပိုဒ် (၈)

၁။ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်သည် (၁၀)မြောက်သော အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှ အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အပ်နှံပြီးနောက် (၃)လပြည့်သည့်နေ့ရက်တွင် အာဏာသက်ရောက်မှုရှိစေရမည်။

၂။ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော နိုင်ငံအသီးသီးအတွက် (၁၀)မြောက်အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်ကို အပ်နှံပြီးနောက် (၃)လပြည့်မြောက်သည့်နေ့ရက်တွင် အာဏာသက်ရောက်မှုရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၉)

ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်အားလုံးသည် ကန့်သတ်ချက် သို့မဟုတ် ခြွင်းချက်တစ်စုံတစ်ရာမရှိစေဘဲ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံများ၏ နေရာဒေသများအားလုံးသို့ အာဏာ သက်ရောက်မှုရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၁၀)

ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၄၈) အပိုဒ်ခွဲ (၁) တွင် ရည်ညွှန်းဖော်ပြထားသော နိုင်ငံများအားလုံးထံသို့ အောက်ပါအချက်များအား အသိပေးရမည်။

- (a) Reservations, communications and notifications under article 2 of the present Protocol;
- (b) Statements made under articles 4 or 5 of the present Protocol;
- (c) Signatures, ratifications and accessions under article 7 of the present Protocol;
- (d) The date of the entry into force of the present Protocol under article 8 there of.

Article 11

1. The present Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.
2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States referred to in article 48 of the Covenant.

- (က) ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၂) အရ ခြွင်းချက်ထားချက်များ၊ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များနှင့် အကြောင်းကြားချက်များ၊
- (ခ) ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၄) သို့မဟုတ် အပိုဒ် (၅) အရ ပြုလုပ်သော ကြေညာချက်များ၊
- (ဂ) ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အပိုဒ် (၇) အရ လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း၊ အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်းနှင့် နောက်မှ အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်း၊
- (ဃ) အပိုဒ် (၈) အရ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာတည်သည့်နေ့ရက်

အပိုဒ် (၁၁)

၁။ တရုတ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှားနှင့် စပိန်ဘာသာတို့ဖြင့် ချုပ်ဆိုထားသော ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ မူရင်းခွဲများကို ကုလသမဂ္ဂ၏ မော်ကွန်းတိုက်တွင် အပ်နှံထားရှိရမည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၄၈) တွင် ရည်ညွှန်းဖော်ပြထားသော နိုင်ငံအားလုံးထံသို့ ဤစာချုပ်၏ မိတ္တူမှန်များအား ပေးပို့စေရမည်။

Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women

Adopted by General Assembly resolution 34/180 of 18 December 1979

ENTRY INTO FORCE: 3 September 1981

The States Parties to the present Convention,

Noting that the Charter of the United Nations reaffirms faith in fundamental human rights, in the dignity and worth of the human person and in the equal rights of men and women,

Noting that the Universal Declaration of Human Rights affirms the principle of the inadmissibility of discrimination and proclaims that all human beings are born free and equal in dignity and rights and that everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth therein, without distinction of any kind, including distinction based on sex,

Noting that the States Parties to the International Covenants on Human Rights have the obligation to ensure the equal right of men and women to enjoy all economic, social, cultural, civil and political rights,

Considering the international conventions concluded under the auspices of the United Nations and the specialized agencies promoting equality of rights of men and women,

Noting also the resolutions, declarations and recommendations adopted by the United Nations and the specialized agencies promoting equality of rights of men and women,

Concerned, however, that despite these various instruments extensive discrimination against women continues to exist,

Recalling that discrimination against women violates the principles of equality of rights and respect for human dignity, is an obstacle to the participation of women, on equal terms with men, in the political, social, economic and cultural life of their countries, hampers the growth of the prosperity of society and the family and makes more difficult the full development of the potentialities of women in the service of their countries and of humanity,

အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများအား ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်

၁၉၇၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၈) ရက်နေ့တွင်
အထွေထွေညီလာခံဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် ၃၄/၁၈၀ အရ ပြဋ္ဌာန်းသည်။

အာဏာတည်ရက် - ၁၉၈၁ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၃ ရက်။

ဤ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည်-

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၏ ပဋိညာဉ်စာချုပ်က အခြေခံလူ့အခွင့်အရေး၊ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာနှင့်တန်ဖိုး၊ အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးတန်းတူအခွင့်အရေးရှိမှုတို့ကို သက်ဝင်ယုံကြည်ကြောင်း ထပ်မံ၍ အလေးအနက်ပြုခြင်းကို သတိမူ၍လည်းကောင်း၊

ကမ္ဘာ့လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်းတွင် လိင်အပေါ်အခြေခံသော ခွဲခြားခြင်းအပါအဝင် မည်သည့်ခွဲခြားခြင်းမျှ မရှိစေဘဲ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များအားလုံးကို လူတိုင်းရရှိခံစားနိုင်စေရန်နှင့် လူသားအားလုံးသည် လွတ်လပ်သူများအဖြစ် မွေးဖွားလာကြပြီး ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် အခွင့်အရေးတန်းတူရှိကြောင်းကို ထုတ်ဖော်ကြေညာထားသည့်အပြင် ခွဲခြားမှုမရှိစေရေး အခြေခံမူသဘောကို အလေးအနက်ပြုထားခြင်းအား သတိမူ၍လည်းကောင်း၊

လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစာချုပ်များတွင် ပါဝင်ထားသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများအားလုံးကို အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီး တန်းတူရရှိခံစားခွင့် ရရှိရေးအတွက် တာဝန်ရှိကြောင်းကို သတိမူ၍လည်းကောင်း၊

အမျိုးသမီးများနှင့် အမျိုးသားများကို တန်းတူအခွင့်အရေးရရှိရန် မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးသော ကုလသမဂ္ဂနှင့် ၎င်း၏ အထူးအေဂျင်စီများက ကမကထပြု ချုပ်ဆိုသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစာချုပ်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက် လည်းကောင်း၊

ကုလသမဂ္ဂနှင့် ကုလသမဂ္ဂ၏ အထူးအေဂျင်စီများက အမျိုးသမီးများကို အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူအခွင့်အရေးရရှိရေး မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန် ချမှတ်ထားခဲ့သော ဆုံးဖြတ်ချက်များ၊ ကြေညာချက်များနှင့် ထောက်ခံချက်များကိုလည်း သတိမူ၍လည်းကောင်း၊

ဤအမျိုးမျိုးသော စာချုပ်စာတမ်းများက အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားမှုများအား ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖော်ပြထားသော်လည်း အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားမှုများ ဆက်လက်တည်ရှိနေမည်ကို စိုးရိမ်သဖြင့်လည်းကောင်း၊

အမျိုးသမီးများအား ခွဲခြားခြင်းသည် အခွင့်အရေးများ တန်းတူရရှိရေးမူသဘောတရားနှင့် လူ့ဂုဏ်သိက္ခာလေးစားမှုတို့ကို ချိုးဖောက်ခြင်းဖြစ်ပြီး နိုင်ငံများ၏ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်တို့၌ အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူ အမျိုးသမီးများက ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို အဟန့်အတားဖြစ်စေကြောင်း၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်လုံးနှင့် မိသားစုတို့၏ ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေသည့်အပြင် အမျိုးသမီးများသည် ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်မှုနှင့် ၎င်းတို့အား စာနာထောက်ထားမှု ပိုမိုတိုးပွားလာစေခြင်းတို့အပေါ် အခက်အခဲ ဖြစ်ပေါ်စေလျက်ရှိကြောင်းအား ပြန်လည်အမှတ်ရစေသောကြောင့် လည်းကောင်း၊

Concerned that in situations of poverty women have the least access to food, health, education, training and opportunities for employment and other needs,

Convinced that the establishment of the new international economic order based on equity and justice will contribute significantly towards the promotion of equality between men and women,

Emphasizing that the eradication of apartheid, all forms of racism, racial discrimination, colonialism, neocolonialism, aggression, foreign occupation and domination and interference in the internal affairs of States is essential to the full enjoyment of the rights of men and women,

Affirming that the strengthening of international peace and security, the relaxation of international tension, mutual cooperation among all States irrespective of their social and economic systems, general and complete disarmament, in particular nuclear disarmament under strict and effective international control, the affirmation of the principles of justice, equality and mutual benefit in relations among countries and the realization of the right of peoples under alien and colonial domination and foreign occupation to self-determination and independence, as well as respect for national sovereignty and territorial integrity, will promote social progress and development and as a consequence will contribute to the attainment of full equality between men and women,

Convinced that the full and complete development of a country, the welfare of the world and the cause of peace require the maximum participation of women on equal terms with men in all fields,

Bearing in mind the great contribution of women to the welfare of the family and to the development of society, so far not fully recognized, the social significance of maternity and the role of both parents in the family and in the upbringing of children, and aware that the role of women in procreation should not be a basis for discrimination but that the upbringing of children requires a sharing of responsibility between men and women and society as a whole,

Aware that a change in the traditional role of men as well as the role of women in society and in the family is needed to achieve full equality between men and women,

ဆင်းရဲမွဲတေမှု အခြေအနေများထဲတွင် အမျိုးသမီးများသည် အစားအစာ၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေး၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် အခြားလိုအပ်ချက်များတွင် အနည်းဆုံးသော အခွင့်အလမ်းများကိုသာရရှိနေခြင်းအပေါ် စိုးရိမ်မိသဖြင့်လည်းကောင်း၊

သာတူညီမျှမှုနှင့် တရားမျှတမှုတို့ကို အခြေခံသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစီးပွားရေး ထုံးတမ်းစဉ်လာအသစ်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများအကြား တန်းတူညီမျှမှုရရှိရေးကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် သိသာထင်ရှားစွာ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည်ဟု ယုံကြည်သဖြင့် လည်းကောင်း၊

အသားအရောင်ခွဲခြားခြင်း၊ လူမျိုးကြီးဝါဒပုံစံအမျိုးမျိုး၊ လူမျိုးရေးခွဲခြားခြင်း၊ ကိုလိုနီစနစ်၊ ကိုလိုနီလက်သစ်ဝါဒ၊ ကျူးကျော်ရန်စခြင်း၊ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်မှ သိမ်းပိုက်ခြင်း၊ ဗိုလ်ကျစိုးမိုးခြင်းနှင့် နိုင်ငံများ၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းတို့ ပပျောက်ရေးသည် အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီးများတို့၏ အခွင့်အရေးများကို အပြည့်အဝရရှိစေရေးအတွက် အဓိကလိုအပ်ချက်ဖြစ်နေသည်ကို အလေးအနက်ပြုလျက်လည်းကောင်း၊

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေးကို တိုးတက်ခိုင်မြဲအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးတင်းမာမှုများကိုလည်း လျော့ပါးစေခြင်း၊ နိုင်ငံများ၏ လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေးစနစ်များ မတူညီစေကာမူ နိုင်ငံများအကြား အပြန်အလှန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အလုံးစုံအပြီးသတ် လက်နက်ဖျက်သိမ်းခြင်း၊ အဓိကအားဖြင့် တိကျပြီး ထိရောက်မှုရှိသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကြီးကြပ်ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင် နျူးကလီးယားလက်နက်များအား ဖျက်သိမ်းခြင်း၊ နိုင်ငံများအကြား ဆက်ဆံဆောင်ရွက်ရာတွင် တည်ရှိသော တရားမျှတခြင်း၊ သာတူညီမျှမှုနှင့် အပြန်အလှန်အကျိုးစီးပွားရှိမှု တို့ကို အလေးအနက်ပြုခြင်း၊ တိုင်းတစ်ပါးနှင့်ကိုလိုနီနယ်ချဲ့များ၏ စိုးမိုးခြင်း၊ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်မှဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်ခြင်းခံရသော ပြည်သူလူထု၏ ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးများရှိကြောင်းကို သိရှိနားလည်စေရုံသာမက နိုင်ငံ၏အချုပ်အခြာအာဏာနှင့်နယ်မြေတည်တံ့ခိုင်မြဲမှုတို့ကိုပါ လေးစားမှုရှိစေရေးတို့သည် လူနေမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို မြှင့်တင်စေမည့်အပြင် အကျိုးရလဒ်အားဖြင့် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးတို့အကြား တန်းတူညီမျှမှု အပြည့်အဝရရှိစေရန် အကျိုး ဖြစ်ထွန်းစေကြောင်းကို အခိုင်အမာအတည်ပြုလျက်လည်းကောင်း၊

နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ ပြီးပြည့်စုံသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ တစ်ကမ္ဘာလုံးကောင်းကျိုးနှင့် ငြိမ်းချမ်းစေသည့် အကြောင်းတရားတို့တွင် ကဏ္ဍအသီးသီး၌ရှိနေသော အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများနှင့်တန်းတူ အစွမ်းကုန်ဖြင့်မားစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုရှိစေရန် လိုအပ်ကြောင်းကို အခိုင်အမာယုံကြည်သဖြင့် လည်းကောင်း၊

မိသားစုအကျိုးအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ အမျိုးသမီးများ၏ ကြီးမားသော စွမ်းဆောင်မှုတို့သည် အပြည့်အဝအသိအမှတ်ပြု မခံရသေးသော်လည်း မိခင်ဘဝ၏ ထင်ရှားသော လူမှုရေးရာကဏ္ဍနှင့် မိသားစုအတွင်း ကလေးပြုစုပျိုးထောင်ရာ၌ မိဘနှစ်ပါးလုံး၏ အခန်းကဏ္ဍတို့တွင် ခွဲခြားမှုကို အခြေမပြုသင့်ဘဲ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်လုံးတွင် အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးအကြား ကလေးပြုစုပျိုးထောင်ရေး တာဝန်ကို မျှဝေယူရန် လိုအပ်ကြောင်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက် လည်းကောင်း၊

မိသားစုနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် အမျိုးသားများ၏ ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍအတိုင်း အမျိုးသမီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍ ပြောင်းလဲခြင်းတစ်ရပ်သည် အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးတို့အကြား တန်းတူညီမျှမှု အပြည့်အဝရရှိရန် လိုအပ်ကြောင်းကို သတိမူမိသဖြင့် လည်းကောင်း၊

Determined to implement the principles set forth in the Declaration on the Elimination of Discrimination against Women and, for that purpose, to adopt the measures required for the elimination of such discrimination in all its forms and manifestations,

Have agreed on the following:

PART I

Article 1

For the purposes of the present Convention, the term “discrimination against women” shall mean any distinction, exclusion or restriction made on the basis of sex which has the effect or purpose of impairing or nullifying the recognition, enjoyment or exercise by women, irrespective of their marital status, on a basis of equality of men and women, of human rights and fundamental freedoms in the political, economic, social, cultural, civil or any other field.

Article 2

States Parties condemn discrimination against women in all its forms, agree to pursue by all appropriate means and without delay a policy of eliminating discrimination against women and, to this end, undertake:

- (a) To embody the principle of the equality of men and women in their national constitutions or other appropriate legislation if not yet incorporated therein and to ensure, through law and other appropriate means, the practical realization of this principle;
- (b) To adopt appropriate legislative and other measures, including sanctions where appropriate, prohibiting all discrimination against women;
- (c) To establish legal protection of the rights of women on an equal basis with men and to ensure through competent national tribunals and other public institutions the effective protection of women against any act of discrimination;
- (d) To refrain from engaging in any act or practice of discrimination against women and to ensure that public authorities and institutions shall act in conformity with this obligation;

အမျိုးသမီးများအား ခွဲခြားမှုပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ ကြေညာချက်တွင် ဖော်ပြထားသော အခြေခံမူများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ယင်းရည်ရွယ်ချက်အတွက် သိသာထင်ရှားစွာဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပုံစံအားလုံး ပပျောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရန် ဆုံးဖြတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊

အောက်ပါအတိုင်း သဘောတူညီကြပါသည်-

အပိုင်း (၁)

အပိုဒ် (၁)

ဤသဘောတူစာချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်များအလို့ငှာ ‘အမျိုးသမီးများအား ခွဲခြားမှု’ ဟုဆိုသည့် စကားရပ်သည် ယင်းတို့၏ အိမ်ထောင်ရှိခြင်း၊ မရှိခြင်း အခြေအနေနှင့် သက်ဆိုင်မှုမရှိဘဲ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ပြည်သူ့ရေးရာ (သို့မဟုတ်) အခြားမည်သည့်နယ်ပယ်တွင်မဆို အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီး တန်းတူညီမျှမှုအပေါ် အခြေခံ၍ အမျိုးသမီးများ၏ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ပိုင်ခွင့်တို့အား အသိအမှတ်ပြုခြင်း၊ ခံစားခွင့်ရှိခြင်း (သို့မဟုတ်) ကျင့်သုံးပိုင်ခွင့်ရှိခြင်းတို့ကို ထိခိုက်စေရန် (သို့မဟုတ်) ပျက်ယွင်းစေရန် ရည်ရွယ်၍ပြုလုပ်သော ခွဲခြားခြင်း၊ တားဆီးပိတ်ပင်ခြင်း(သို့မဟုတ်) ကန့်သတ်ခြင်းတစ်ခုခုကို ဆိုလိုပါသည်။

အပိုဒ် (၂)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားမှုများအား ရှုတ်ချ၍ အမျိုးသမီးများအား ခွဲခြားမှုပပျောက်ရေး မူဝါဒတစ်ရပ်ကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုမရှိစေဘဲ သင့်လျော်သည့်နည်းလမ်းမျိုးစုံဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါ အတိုင်း တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သွားရန် သဘောတူညီကြပါသည် -

- (က) အကယ်၍ အမျိုးသားများနှင့်အမျိုးသမီးများ တန်းတူညီမျှရေး အခြေခံမူကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ (သို့မဟုတ်) အခြားသင့်လျော်သော ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်တို့တွင် ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိပါက ဤအခြေခံမူကို အမှန်တကယ်ကျင့်သုံးနိုင်ရေး ယင်းတို့၏ နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (သို့မဟုတ်) အခြားဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်တွင် ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်း၍ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည့်အပြင် ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်နှင့် အခြားသင့်လျော်ရာ နည်းလမ်းများမှတစ်ဆင့်လည်း ဤအခြေခံမူကို လက်တွေ့ဖော်ဆောင်ရန်၊
- (ခ) အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားမှုများအားလုံး တားမြစ်သည့် သင့်လျော်ရာ အရေးယူဆောင်ရွက်မှုအပါအဝင် သင့်လျော်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့် အခြားအရေးယူဆောင်ရွက်မှုများကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရန်၊
- (ဂ) အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူညီမျှမှုရှိခြင်းအပေါ် အခြေခံ၍ အမျိုးသမီးများ၏ အခွင့်အရေးကို ဥပဒေအရ အကာအကွယ်ပေးရန်နှင့် စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသော အမျိုးသားအဆင့် ခုံရုံးများနှင့် အခြားပြည်သူ့အဖွဲ့အစည်းများကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခြင်းဖြင့်လည်း အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံသည့် ပြုလုပ်မှုများကို ထိရောက်စွာ ကာကွယ်တားဆီးရန်၊
- (ဃ) အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံသည့် ပြုလုပ်မှုတစ်ရပ်ရပ် (သို့မဟုတ်) ကျူးလွန်မှုများအား ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရန်နှင့် ပြည်သူ့အာဏာပိုင်များနှင့် အဖွဲ့အစည်းများသည် ဤတာဝန် ဝတ္တရားများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရန်၊

- (e) To take all appropriate measures to eliminate discrimination against women by any person, organization or enterprise;
- (f) To take all appropriate measures, including legislation, to modify or abolish existing laws, regulations, customs and practices which constitute discrimination against women;
- (g) To repeal all national penal provisions which constitute discrimination against women.

Article 3

States Parties shall take in all fields in particular in the political, social, economic and cultural fields all appropriate measures, including legislation, to ensure the full development and advancement of women, for the purpose of guaranteeing them the exercise and enjoyment of human rights and fundamental freedoms on a basis of equality with men.

Article 4

1. Adoption by States Parties of temporary special measures aimed at accelerating de facto equality between men and women shall not be considered discrimination as defined in the present Convention, but shall in no way entail as a consequence the maintenance of unequal or separate standards; these measures shall be discontinued when the objectives of equality of opportunity and treatment have been achieved.

2. Adoption by States Parties of special measures, including those measures contained in the present Convention, aimed at protecting maternity shall not be considered discriminatory.

Article 5

States Parties shall take all appropriate measures:

- (a) To modify the social and cultural patterns of conduct of men and women, with a view to achieving the elimination of prejudices and customary and all other practices which are based on the idea of the inferiority or the superiority of either of the sexes or on stereotyped roles for men and women;
- (b) To ensure that family education includes a proper understanding of maternity as a social function and the recognition of the common responsibility of men and women in the upbringing and development of their children, it being understood that the interest of the children is the primordial consideration in all cases.

- (င) မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်၊ အဖွဲ့အစည်း (သို့မဟုတ်) ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းတို့ကမဆို အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပပျောက်ရန်အတွက် သင့်လျော်သည့်နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန်၊
- (စ) အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားမှုများဖြစ်စေသည့် တည်ဆဲဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊ ဓလေ့ထုံးစံများနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုများအား ပြင်ဆင်နိုင်ရန် (သို့မဟုတ်) ပယ်ဖျက်နိုင်ရန် ဥပဒေပြုခြင်းအပါအဝင် အခြားသင့်လျော်ရာ နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန်၊
- (ဆ) အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားမှုကိုဖြစ်ပေါ်စေသည့် နိုင်ငံတော်၏ ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရန်။

အပိုဒ် (၃)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူညီမျှမှုအပေါ် အခြေခံလျက် အမျိုးသမီးများ၏ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ပိုင်ခွင့်တို့အား ရရှိခံစားနိုင်ခွင့်နှင့် ကျင့်သုံးပိုင်ခွင့်တို့ရှိစေရေး အာမခံချက်ရှိစေရန် ရည်ရွယ်ချက်အလို့ငှာ အမျိုးသမီးများဘဝ အပြည့်အဝ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးနှင့် တိုးမြှင့်စေရေးတို့ကို နယ်ပယ်အားလုံး၌ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်များတွင် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပေးခြင်း အပါအဝင် သင့်လျော်သည့် နည်းလမ်းများအားလုံးဖြင့်လည်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၄)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးတို့အကြား အမှန်တကယ် တန်းတူညီမျှမှုရှိစေရေး ရည်ရွယ်၍ ချမှတ်ဆောင်ရွက်သော ယာယီအထူးအရေးယူ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ဤသဘောတူစာချုပ်၌ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသည့် ခွဲခြားခြင်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူခြင်းမပြုရသော်လည်း မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မညီမျှမှု (သို့မဟုတ်) သီးခြားစံနှုန်းများအား ထိန်းသိမ်းသည့် အကျိုးဆက်များအဖြစ် မရှိစေရမည့်အပြင် ဤ အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်များသည် အခွင့်အရေးတန်းတူညီမျှမှုနှင့် တန်းတူညီမျှစွာဆက်ဆံရေး ရည်ရွယ်ချက်များ အောင်မြင်ပြီးမြောက်သည့်အခါတွင် ဆက်လက်မတည်ရှိစေရပါ။

၂။ မိခင်ဘဝကို ကာကွယ်ပေးရန်ရည်ရွယ်၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ ဆောင်ရွက်သော ဤသဘောတူစာချုပ်၌ ဖော်ပြထားသည့် အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်များအပါအဝင် အထူးအရေးယူဆောင်ရွက်ချက်များသည် ခွဲခြား၍ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူခြင်းမရှိစေရပါ။

အပိုဒ် (၅)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း သင့်လျော်ရာနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည် -

- (က) လိင်တစ်မျိုးမျိုးအပေါ် အစွဲပြု၍ သိမ်ငယ်ခြင်း (သို့မဟုတ်) ကြီးစိုးခြင်း (သို့မဟုတ်) အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးတို့၏ သမားရိုးကျပုံစံ အတွေးအမြင်များအပေါ် အခြေပြုသည့် ဘက်လိုက်မှုများ၊ ဓလေ့ထုံးစံများနှင့် အခြားကျူးလွန်မှုများပပျောက်ရေး အောင်မြင်မှုရှိစေရန် အမြင်ဖြင့် အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးတို့ ကျင့်သုံးသော လူမှုရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ပုံစံများကိုပြောင်းလဲရန်၊
- (ခ) မိသားစုဆိုင်ရာ အသိပညာပေးရေးတွင် မိခင်ဘဝအား လူမှုတာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ် သေချာစွာနားလည်နိုင်စေရေး ထည့်သွင်းရာတွင်လည်းကောင်း၊ ကလေးသူငယ်များအား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရှိစေရေး ပြုစုပျိုးထောင်ရာတွင် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးတို့၏ ညီတူညီမျှတာဝန်ရှိကြောင်းကို အသိအမှတ်ပြုရေးတွင် လည်းကောင်း စသည့်ကိစ္စရပ်များအားလုံးတွင် ကလေးသူငယ်၏ အကျိုးစီးပွားကို ပထမဦးစားပေးအဖြစ် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်ဖြစ်သည်ကို နားလည်သဘောပေါက်မှု ရှိစေရန်၊

Article 6

States Parties shall take all appropriate measures, including legislation, to suppress all forms of traffic in women and exploitation of prostitution of women.

PART II

Article 7

States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in the political and public life of the country and, in particular, shall ensure to women, on equal terms with men, the right:

- (a) To vote in all elections and public referenda and to be eligible for election to all publicly elected bodies;
- (b) To participate in the formulation of government policy and the implementation thereof and to hold public office and perform all public functions at all levels of government;
- (c) To participate in non-governmental organizations and associations concerned with the public and political life of the country.

Article 8

States Parties shall take all appropriate measures to ensure to women, on equal terms with men and without any discrimination, the opportunity to represent their Governments at the international level and to participate in the work of international organizations.

Article 9

1. States Parties shall grant women equal rights with men to acquire, change or retain their nationality. They shall ensure in particular that neither marriage to an alien nor change of nationality by the husband during marriage shall automatically change the nationality of the wife, render her stateless or force upon her the nationality of the husband.
2. States Parties shall grant women equal rights with men with respect to the nationality of their children.

အပိုဒ် (၆)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အမျိုးသမီးများအား ပြည့်တန်ဆာလုပ်ငန်းဖြင့် ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းနှင့် အမျိုးသမီးများ အား နည်းမျိုးစုံဖြင့် လူကုန်ကူးခြင်းတို့ကို နှိမ်နင်းရေးအတွက် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်းအပါအဝင် သင့်လျော်ရာနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၇)

အပိုဒ် (၇)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် တိုင်းပြည်၏ နိုင်ငံရေးနှင့် ပြည်သူ့ဘဝနယ်ပယ်တွင် အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြား ဆက်ဆံမှုပပျောက်ရေးကို သင့်လျော်ရာ နည်းလမ်းများအားလုံးဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည့်အပြင် အထူးသဖြင့် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးအခွင့်အရေး တန်းတူညီမျှစွာရရှိရေးကို အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည် -

- (က) ရွေးကောက်ပွဲများနှင့် ပြည်သူ့ဆန္ဒခံယူပွဲများတွင် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိရေးနှင့် ပြည်သူ့က ရွေးကောက်တင် မြှောက်ထားသည့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့်ရှိရေး၊
- (ခ) အစိုးရမှုဝါဒများ ချမှတ်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ခွင့်ရှိရေး နှင့် အစိုးရယန္တရား၏ မည်သည့်အဆင့်တွင်မဆို ပြည်သူ့လုပ်ငန်းများအား လုပ်ဆောင်ရာတွင် ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိရေး၊
- (ဂ) အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံအတွင်း ပြည်သူ့လူထုနှင့် နိုင်ငံရေးပါဝင်ပတ်သက်နေသော အဖွဲ့အစည်းများ၌ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိရေး။

အပိုဒ် (၈)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အမျိုးသမီးများအား အမျိုးသားများနှင့်တန်းတူ မည်သည့်ခွဲခြားမှုမျှမရှိစေဘဲ အပြည် ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိစေရန်နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဆင့်၌ ၎င်းတို့၏ အစိုး ရအား ကိုယ်စားပြုနိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးရရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။

အပိုဒ် (၉)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အမျိုးသမီးများအား အမျိုးသားများနှင့်တန်းတူ ၎င်းတို့၏နိုင်ငံသားအဖြစ် ရယူရန်၊ ပြောင်းလဲရန် (သို့မဟုတ်) ဆက်လက်တည်မြဲရန် ခွင့်ပြုပေးရမည်။ ယင်းတို့သည် အထူးသဖြင့် နိုင်ငံခြားသားတစ်ဦးနှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်း (သို့မဟုတ်) ထိမ်းမြားမှုတည်မြဲစဉ် ကာလအတွင်း ခင်ပွန်းဖြစ်သူ၏ နိုင်ငံသားပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် ဇနီးဖြစ်သူ၏ နိုင်ငံသားအား အလိုအလျောက်ပြောင်းလဲခြင်း မရှိစေရမည့်အပြင် ခင်ပွန်းဖြစ်သူ၏ နိုင်ငံသားကိုလိုက်၍ အတင်း အကြပ်ပြောင်းလဲခြင်း (သို့မဟုတ်) ဇနီးဖြစ်သူအား နိုင်ငံမှသူဖြစ်သွားစေခြင်းတို့ မရှိစေရန်လည်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အမျိုးသမီးများကို ယင်းတို့၏သားသမီးများ နိုင်ငံသားဖြစ်တည်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမျိုး သားများနှင့်တန်းတူညီမျှသည့် အခွင့်အရေးပေးရမည်။

PART III

Article 10

States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in order to ensure to them equal rights with men in the field of education and in particular to ensure, on a basis of equality of men and women:

- (a) The same conditions for career and vocational guidance, for access to studies and for the achievement of diplomas in educational establishments of all categories in rural as well as in urban areas; this equality shall be ensured in preschool, general, technical, professional and higher technical education, as well as in all types of vocational training;
- (b) Access to the same curricula, the same examinations, teaching staff with qualifications of the same standard and school premises and equipment of the same quality;
- (c) The elimination of any stereotyped concept of the roles of men and women at all levels and in all forms of education by encouraging coeducation and other types of education which will help to achieve this aim and, in particular, by the revision of textbooks and school programmes and the adaptation of teaching methods;
- (d) The same opportunities to benefit from scholarships and other study grants;
- (e) The same opportunities for access to programmes of continuing education, including adult and functional literacy programmes, particularly those aimed at reducing, at the earliest possible time, any gap in education existing between men and women;
- (f) The reduction of female student dropout rates and the organization of programmes for girls and women who have left school prematurely;
- (g) The same opportunities to participate actively in sports and physical education;
- (h) Access to specific educational information to help to ensure the health and well-being of families, including information and advice on family planning.

အပိုင်း (၃)

အပိုဒ် (၁၀)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ပညာရေးကဏ္ဍတွင် အမျိုးသမီးများအား အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူညီမျှသည့် အခွင့်အရေးရရှိစေရန်အလို့ငှာ အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားမှုပပျောက်စေရန် သင့်လျော်သည့် နည်းလမ်းများဖြင့် အရေးယူဆောင်ရွက်ရမည့်အပြင် အထူးသဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီး တန်းတူညီမျှမှုအပေါ် အခြေခံ၍ ဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) မြို့ပြနှင့်ကျေးလက်ဒေသများတွင် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသော ပညာရေးကဏ္ဍပေါင်းစုံတွင် ပညာသင်ကြားခွင့်နှင့် ဒီပလိုမာဘွဲ့များ ရရှိနိုင်စေရေးအတွက် လည်းကောင်း၊ သက်မွေးမှုလုပ်ငန်းနှင့် အသက်မွေးမှုဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များအတွက် တူညီသောအခြေအနေများ ရရှိနိုင်စေရန် လည်းကောင်း၊ ဤတန်းတူညီမျှမှုကို မူလတန်း၊ အထွေထွေ၊ နည်းပညာ၊ အတတ်ပညာနှင့် အဆင့်မြင့်နည်းပညာဆိုင်ရာ ပညာရေးကဏ္ဍများတွင်သာမက အသက်မွေးမှုဆိုင်ရာ သင်တန်းအမျိုးအစားများ အားလုံးတို့တွင်လည်း ရရှိနိုင်စေရေး ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ခ) တူညီမျှရှိသော သင်ရိုးညွှန်းတမ်း၊ စာမေးပွဲများ၊ အရည်အချင်းအဆင့်အတန်း တူညီသော သင်ကြားရေးဝန်ထမ်းများနှင့် တူညီသောအရည်အသွေးရှိသည့် ကျောင်းပရဂျက်များနှင့် ပစ္စည်းကိရိယာများ ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။
- (ဂ) ဤ သဘောတူစာချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို အောင်မြင်မှုရရှိစေရန် အထောက်အကူပြုသော ပူးတွဲပညာသင်ကြားရေးနှင့် အခြားပညာသင်ကြားရေး နည်းစနစ်အမျိုးအစားများကို ဆောင်ရွက်ရန်အားပေးခြင်း၊ ကျောင်းသင်ခန်းစာအစီအစဉ်များနှင့် ကျောင်းသုံးစာအုပ်များအား ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ပညာသင်ကြားရေးနည်းစနစ်များကို လိုက်လျောညီထွေမှုရှိစွာ ပြင်ဆင်ညှိနှိုင်းခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပညာရေးကဏ္ဍအားလုံး၏အဆင့်တိုင်းတွင် အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးတို့၏ သမားရိုးကျအယူအဆများကို ပပျောက်စေရေး ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဃ) ပညာသင်ဆုများနှင့် အခြားပညာသင်ကြားခွင့် အထောက်အပံ့များတို့တွင်လည်း တူညီသောအခွင့်အလမ်းများ ရရှိစေရမည်။
- (င) အရွယ်ရောက်သူများနှင့် အထူးသဖြင့် အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးတို့အကြား ပညာရေးကွာဟချက်များကို ဖြစ်နိုင်သမျှ စောလျင်စွာ လျော့ချနိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ ဆောင်ရွက်သော စာတတ်မြောက်ရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအပါအဝင် ပညာဆက်လက်သင်ကြားနိုင်ခွင့် ရရှိနိုင်ရန် တူညီသောအခွင့်အလမ်းများ ရရှိစေရမည်။
- (စ) အမျိုးသမီး၏ ကျောင်းထွက်နှုန်း လျော့ချရန်နှင့် အရွယ်မတိုင်ခင် အမျိုးသမီးနှင့်မိန်းကလေးများ ကျောင်းထွက်ခြင်းများအတွက် အစီအစဉ်များချမှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အဖွဲ့အစည်းများတည်ထောင်ထားရှိရမည်။
- (ဆ) အားကစားနှင့်ကာယပညာရေး ကဏ္ဍတွင်လည်း တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တူညီသောအခွင့်အလမ်းပေးရမည်။
- (ဇ) မိသားစု၏ စီမံခန့်ခွဲဆောင်ရွက်ချက်များတွင် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အကြံဉာဏ်များအပါအဝင် ကျန်းမာရေးနှင့် မိသားစုသုခ ရရှိခံစားနိုင်စေရေး အထောက်အကူပြုသော သီးခြားပညာရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ ရရှိနိုင်စေရေး ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

Article 11

1. States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in the field of employment in order to ensure, on a basis of equality of men and women, the same rights, in particular:

- (a) The right to work as an inalienable right of all human beings;
- (b) The right to the same employment opportunities, including the application of the same criteria for selection in matters of employment;
- (c) The right to free choice of profession and employment, the right to promotion, job security and all benefits and conditions of service and the right to receive vocational training and retraining, including apprenticeships, advanced vocational training and recurrent training;
- (d) The right to equal remuneration, including benefits, and to equal treatment in respect of work of equal value, as well as equality of treatment in the evaluation of the quality of work;
- (e) The right to social security, particularly in cases of retirement, unemployment, sickness, invalidity and old age and other incapacity to work, as well as the right to paid leave;
- (f) The right to protection of health and to safety in working conditions, including the safeguarding of the function of reproduction.

2. In order to prevent discrimination against women on the grounds of marriage or maternity and to ensure their effective right to work, States Parties shall take appropriate measures:

- (a) To prohibit, subject to the imposition of sanctions, dismissal on the grounds of pregnancy or of maternity leave and discrimination in dismissals on the basis of marital status;
- (b) To introduce maternity leave with pay or with comparable social benefits without loss of former employment, seniority or social allowances;
- (c) To encourage the provision of the necessary supporting social services to enable parents to combine family obligations with work responsibilities and participation in public life, in particular through promoting the establishment and development of a network of childcare facilities;
- (d) To provide special protection to women during pregnancy in types of work proved to be harmful to them.

အပိုဒ် (၁၁)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အမျိုးသမီးနှင့်အမျိုးသား တန်းတူညီမျှမှုအခွင့်အရေးအပေါ် အခြေခံ၍ အလုပ်လုပ်ကိုင် ခွင့်ကဏ္ဍတွင် တူညီသောအခွင့်အရေးများကို ရရှိနိုင်စေရန်အလို့ငှာ အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပပျောက်စေရေး သင့်လျော်သောနည်းလမ်းများ အားလုံးဖြင့် အရေးယူဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ရာ အထူးသဖြင့်-

- (က) အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန်အခွင့်အလမ်းအား လူသားတိုင်း၏ လွှဲပြောင်း၍မရသော အခွင့်အရေးတစ်ရပ်အနေ ဖြင့် ရရှိခံစားနိုင်စေရမည်။
- (ခ) အလုပ်ခန့်ထားမှုကိစ္စရပ်များတွင် ရွေးချယ်ရေးအတွက် တူညီမှုရှိသောစံနှုန်း သတ်မှတ်ချက်များကို အသုံးပြုရေးအပါအဝင် အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများတွင်လည်း တူညီသောအခွင့်အရေး များပေးရမည်။
- (ဂ) အလုပ်သင်ကာလ၊ အဆင့်မြင့်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း၊ သင်တန်းနှင့် မွမ်းမံသင်တန်းများ အပါအဝင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းနှင့် ပြန်လည်လေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းများတွင် သင်ကြားပိုင်ခွင့်နှင့် ကျွမ်း ကျင်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအား လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်ခွင့်၊ ရာထူးတိုးမြှင့်ခံပိုင်ခွင့်၊ လုပ်ငန်းခွင်တွင် လုံခြုံမှု ရှိရေးနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် အကျိုးအမြတ်ခံစားပိုင်ခွင့် ရရှိစေရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေး ရမည်။
- (ဃ) အကျိုးအမြတ်ခံစားခွင့်အပါအဝင် ညီမျှသော အခကြေးငွေရရှိပိုင်ခွင့်နှင့် အလုပ်လုပ်ကိုင်ရာတွင် ညီတူ ညီမျှတန်ဖိုး ရရှိပိုင်ခွင့်သာမက အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်းအပေါ် အရည်အချင်း လေ့လာဆန်းစစ်ရာတွင် လည်း သာတူညီမျှမှုအခွင့်အရေး ရရှိစေရေးဆောင်ရွက်ရမည်။
- (င) လူမှုဖူလုံရေးအခွင့်အရေးသာမက လစာဖြင့် ခွင့်ခံစားပိုင်ခွင့်တို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အထူးသဖြင့် အငြိမ်းစား ယူခြင်း၊ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ခြင်း၊ နာမကျန်းဖြစ်ခြင်း၊ အသက်အရွယ်ကြီးခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်နိုင် မှု မရှိခြင်းတို့တွင် အဆိုပါအခွင့်အရေး ရရှိရေးဆောင်ရွက်ရမည်။
- (စ) အမျိုးသမီးများ၏ မျိုးပွားမှုတွင် လုံခြုံမှုအကာအကွယ်ရရှိစေရေး အပါအဝင် လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း ကျန်း မာရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းမှု ရရှိစေရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ အမျိုးသမီးများ၏ မီးဖွားမှု (သို့မဟုတ်) လက်ထပ်ထိမ်းမြားမှုကြောင့် အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားမှုမရှိစေရေး ကာ ကွယ်ရန်နှင့် အလုပ်လုပ်ပိုင်ခွင့် သေချာတိကျစွာ ရရှိစေရန်အလို့ငှာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း သင့်လျော်သည့် နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည် -

- (က) အိမ်ထောင်ရေးအခြေအနေအပေါ် အခြေခံ၍ အလုပ်မှထုတ်ပယ်ခြင်းဖြင့် ခွဲခြားခြင်း အပါအဝင် မီးဖွား ခွင့်ယူခြင်း (သို့မဟုတ်) ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်းအပေါ် အခြေပြု၍ အလုပ်မှထုတ်ပယ်ခြင်းတို့ မရှိစေရေး အရေးယူအပြစ်ပေးခြင်းဖြင့် တားမြစ်ရန်ဖြစ်သည်။
- (ခ) မီးဖွားခွင့်ခံစားခြင်းကို ယခင်အလုပ်အကိုင်၊ ရာထူးအဆင့်အတန်း (သို့မဟုတ်) လူမှုဖူလုံရေးစရိတ်တို့ အား ဆုံးရှုံးမှုမရှိစေဘဲ လစာဖြင့် (သို့မဟုတ်) လူမှုဖူလုံရေး အကျိုးခံစားခွင့်တို့ဖြင့် ခွင့်ပြုပေးရမည်။
- (ဂ) မိဘများမှ မိသားစုတာဝန်များ ဆောင်ရွက်လျက် အများပြည်သူကဏ္ဍများတွင်လည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက် နိုင်စေရန် အထူးသဖြင့် ကလေးသူငယ်များအား စောင့်ရှောက်မှုပေးနေသော ကွန်ရက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ခြင်းနှင့် ဆောင်ရွက်မှုများအား မြှင့်တင်ပေးခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် အထောက်အကူပြုနိုင်သည့် လိုအပ်သော လူမှုဖူလုံရေးဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်ရေး တိုက်တွန်းဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဃ) အမျိုးသမီးများ ကိုယ်ဝန်ဆောင်နေစဉ်အတွင်း ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သော လုပ်ငန်းမျိုးတွင် အလုပ် လုပ်ကိုင်ခြင်းမပြုနိုင်ရန် အထူးသဖြင့် အကာကွယ်ပေးရမည်။

3. Protective legislation relating to matters covered in this article shall be reviewed periodically in the light of scientific and technological knowledge and shall be revised, repealed or extended as necessary.

Article 12

1. States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in the field of health care in order to ensure, on a basis of equality of men and women, access to health-care services, including those related to family planning.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of this article, States Parties shall ensure to women appropriate services in connection with pregnancy, confinement and the postnatal period, granting free services where necessary, as well as adequate nutrition during pregnancy and lactation.

Article 13

1 States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in other areas of economic and social life in order to ensure, on a basis of equality of men and women, the same rights, in particular:

- (a) The right to family benefits;
- (b) The right to bank loans, mortgages and other forms of financial credit;
- (c) The right to participate in recreational activities, sports and all aspects of cultural life.

Article 14

1. States Parties shall take into account the particular problems faced by rural women and the significant roles which rural women play in the economic survival of their families, including their work in the non-monetized sectors of the economy, and shall take all appropriate measures to ensure the application of the provisions of the present Convention to women in rural areas.

2. States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in rural areas in order to ensure, on a basis of equality of men and women, that they participate in and benefit from rural development and, in particular, shall ensure to such women the right:

- (a) To participate in the elaboration and implementation of development planning at all levels;
- (b) To have access to adequate health-care facilities, including information, counselling and services in family planning;
- (c) To benefit directly from social security programmes;

၃။ ဤအပိုဒ်တွင်ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများနှင့်ပတ်သက်သော အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေများကို သိပ္ပံ နှင့်နည်းပညာဆိုင်ရာ အသိအမြင်များအရ အချိန်အခါအလိုက် ပြန်လည်သုံးသပ်နိုင်သည့်အပြင် လိုအပ်ပါက ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဖြည့်စွက်ခြင်း (သို့မဟုတ်) မွမ်းမံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၁၂)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မိသားစုဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးကိစ္စရပ်များအပါအဝင် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးများ တန်းတူညီမျှမှုအပေါ် အခြေခံ၍ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်ခွင့်ပေးခြင်းဖြင့် အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားမှုများပပျောက်စေရေး သင့်လျော်သောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ ဤအပိုဒ် (၁) ၏ စာပိုဒ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် မည်သို့ပင်ရှိစေကာမူ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အမျိုးသမီးများ၏ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်ကာလ၊ မီးဖွားစဉ်ကာလနှင့် မီးဖွားပြီးကာလတို့တွင် အမျိုးသမီးများအား လိုအပ်သလို အခမဲ့ပြုစောင့်ရှောက်ပေးခြင်းသာမက ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်နှင့် မိခင်နို့တိုက်စဉ်ကာလအတွင်း လုံလောက်သော အာဟာရကျွေးမွေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

အပိုဒ် (၁၃)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အမျိုးသမီးများအား စီးပွားရေးနှင့် လူမှုဘဝနယ်ပယ်တွင် အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီး တန်းတူညီမျှမှုအပေါ် အခြေခံ၍ အထူးသဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါ တူညီသောအခွင့်အရေးများပေးခြင်းဖြင့် အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားမှုပပျောက်ရေးကို သင့်လျော်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည် -

- (က) မိသားစုအကျိုးစီးပွားရရှိခံစားပိုင်ခွင့်၊
- (ခ) ဘဏ်ချေးငွေများ၊ ပေါင်နှံခွင့်များနှင့် အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ မြီစားစာရင်းဖွင့်လှစ်ခွင့်၊
- (ဂ) အပန်းဖြေရေးလှုပ်ရှားမှုများ၊ အားကစားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကဏ္ဍများတွင် ပါဝင်နိုင်ခွင့်။

အပိုဒ် (၁၄)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကျေးလက်ဒေသနေ အမျိုးသမီးများ၏ဝင်ငွေရရှိသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမဟုတ်သော ၎င်းတို့၏လုပ်ငန်းအပါအဝင် မိသားစုစီးပွားရေးအတွက် ရှင်သန်ရပ်တည်နိုင်စေရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ကျေးလက်ဒေသနေအမျိုးသမီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် ကျေးလက်ဒေသနေအမျိုးသမီးများ၏ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသော သီးခြားပြဿနာများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့်အပြင် ကျေးလက်ဒေသနေအမျိုးသမီးများကို ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အခွင့်အရေးများ ရရှိနိုင်စေရန်လည်း ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကျေးလက်ဒေသနေအမျိုးသမီးများအား ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်နှင့် အကျိုးခံစားခွင့်ရရှိစေရန် အထူးသဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါ အခွင့်အရေးများကို အဆိုပါအမျိုးသမီးများ ခံစားနိုင်စေရန်အတွက် အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီး သာတူညီမျှမှုအပေါ် အခြေခံ၍ ကျေးလက်ဒေသနေအမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားမှုများ ပပျောက်စေရေး သင့်လျော်ရာနည်းလမ်းများအားလုံးဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည် -

- (က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်သည့် အဆင့်တိုင်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်၊
- (ခ) မိသားစုအစီအစဉ်များတွင် သတင်းအချက်အလက်၊ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အကြံဉာဏ်ပေးခြင်း လုပ်ငန်းအပါအဝင် လုံလောက်သည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ရရှိစေရေး၊
- (ဂ) လူမှုဖူလုံရေးအစီအစဉ်များမှ တိုက်ရိုက်အကျိုးခံစားပိုင်ခွင့်၊

- (d) To obtain all types of training and education, formal and non-formal, including that relating to functional literacy, as well as, inter alia, the benefit of all community and extension services, in order to increase their technical proficiency;
- (e) To organize self-help groups and cooperatives in order to obtain equal access to economic opportunities through employment or self-employment;
- (f) To participate in all community activities;
- (g) To have access to agricultural credit and loans, marketing facilities, appropriate technology and equal treatment in land and agrarian reform as well as in land resettlement schemes;
- (h) To enjoy adequate living conditions, particularly in relation to housing, sanitation, electricity and water supply, transport and communications.

PART IV

Article 15

1. States Parties shall accord to women equality with men before the law.
2. States Parties shall accord to women, in civil matters, a legal capacity identical to that of men and the same opportunities to exercise that capacity. In particular, they shall give women equal rights to conclude contracts and to administer property and shall treat them equally in all stages of procedure in courts and tribunals.
3. States Parties agree that all contracts and all other private instruments of any kind with a legal effect which is directed at restricting the legal capacity of women shall be deemed null and void.
4. States Parties shall accord to men and women the same rights with regard to the law relating to the movement of persons and the freedom to choose their residence and domicile.

Article 16

1. States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in all matters relating to marriage and family relations and in particular shall ensure, on a basis of equality of men and women:

- (ဃ) ကျေးလက်ဒေသနေအမျိုးသမီးများ၏ နည်းပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုတိုးမြှင့် စေရန်အလို့ငှာ လူထု တစ်ရပ်လုံးအကျိုးဖြစ်ထွန်းစေရန် တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သော စာတတ်မြောက်ရေး ပံ့ပိုးမှုများအပါအဝင် တရားဝင်နှင့် အလွတ်သဘောသင်ကြားပေးသည့် သင်တန်းနှင့်ပညာသင်ကြားရေး အမျိုးအစားများ အားလုံးတွင် သင်ကြားခွင့်ရရှိစေရန်၊
- (င) အလုပ်ခန့်ထားခြင်း (သို့မဟုတ်) ကိုယ်ထူကိုယ်ထ လုပ်ငန်းများမှတစ်ဆင့် စီးပွားရေးအခွင့်အလမ်းများ ညီမျှစွာရရှိရန်အလို့ငှာ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့များနှင့် သမဝါယမအသင်းအဖွဲ့များကို ဖွဲ့စည်းရန်၊
- (စ) လူထုလှုပ်ရှားမှုများအားလုံးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊
- (ဆ) မြေယာနှင့် လယ်ယာဥယျာဉ်ခြံမြေဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသာမက မြေယာပြန်လည်ချထားရေး စီမံချက်များတွင် စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေ၊ ဈေးကွက်ဆိုင်ရာပံ့ပိုးမှုများ၊ သင့်လျော်သောနည်းပညာနှင့် တန်းတူညီမျှမှုတို့အား ရရှိစေရန်၊
- (ဇ) လုံလောက်သော လူနေထိုင်နိုင်ရန် အခြေအနေများကို အထူးသဖြင့် အိမ်ရာ၊ မိလ္လာစနစ်၊ လျှပ်စစ်၊ ရေပေးဝေရေး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ရရှိခံစားနိုင်ရန်။

အပိုင်း (၄)

အပိုဒ် (၁၅)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် တရားဥပဒေ၏ ရှေ့မှောက်တွင် အမျိုးသမီးများအား အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူအခွင့်အရေးပေးရမည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် တရားမကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသမီးများအား အမျိုးသားများနည်းတူ ဥပဒေရေးရာ စွမ်းဆောင်ပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးကို ကျင့်သုံးနိုင်ရန် တူညီသောအခွင့်အလမ်းများ ပေးရမည်။ အထူးသဖြင့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အမျိုးသမီးများအား ပဋိညာဉ်ချုပ်ဆိုပိုင်ခွင့်နှင့် ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရရှိစေရန် တူညီသော အခွင့်အရေးပေးရမည့်အပြင် တရားရုံးနှင့် ခုံရုံးများ၏ မည်သည့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်း အဆင့်တွင်မဆို အမျိုးသမီးများအား တန်းတူညီမျှစွာ ဆက်ဆံရမည်။

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အမျိုးသမီးများ၏ ဥပဒေအရ စွမ်းဆောင်ပိုင်ခွင့်ကို ကန့်သတ်သော အာဏာ သက်ရောက်မှုရှိသည့် စာချုပ်စာတမ်းများနှင့် အခြားပုဂ္ဂလိက စာချုပ်စာတမ်းများအားလုံးသည် ပျက်ပြယ်စေမည်ဖြစ်ကြောင်းကို သဘောတူညီကြပါသည်။

၄။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အမျိုးသမီးများအား ယင်းတို့၏ မွေးဖွားရာနေရာနှင့် အမြဲနေထိုင်ရာနေရာကို လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခွင့်တို့နှင့် ပတ်သက်သော ဥပဒေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူအခွင့်အရေးပေးရမည်။

အပိုဒ် (၁၆)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းနှင့် မိသားစုကိစ္စရပ်များအားလုံးတွင် အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားမှုပပျောက်စေရေး သင့်လျော်ရာနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည့်အပြင် အထူးသဖြင့် အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးတန်းတူညီမျှမှုအပေါ် အခြေခံ၍ အမျိုးသမီးများအား အောက်ဖော်ပြပါ အခွင့်အရေးများရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးရမည် -

- (a) The same right to enter into marriage;
  - (b) The same right freely to choose a spouse and to enter into marriage only with their free and full consent;
  - (c) The same rights and responsibilities during marriage and at its dissolution;
  - (e) The same rights to decide freely and responsibly on the number and spacing of their children and to have access to the information, education and means to enable them to exercise these rights;
  - (f) The same rights and responsibilities with regard to guardianship, wardship, trusteeship and adoption of children, or similar institutions where these concepts exist in national legislation; in all cases the interests of the children shall be paramount;
  - (g) The same personal rights as husband and wife, including the right to choose a family name, a profession and an occupation;
  - (h) The same rights for both spouses in respect of the ownership, acquisition, management, administration, enjoyment and disposition of property, whether free of charge or for a valuable consideration.
2. The betrothal and the marriage of a child shall have no legal effect, and all necessary action, including legislation, shall be taken to specify a minimum age for marriage and to make the registration of marriages in an official registry compulsory.

PART V

Article 17

1. For the purpose of considering the progress made in the implementation of the present Convention, there shall be established a Committee on the Elimination of Discrimination against Women (hereinafter referred to as the Committee) consisting, at the time of entry into force of the Convention, of eighteen and, after ratification of or accession to the Convention by the thirty-fifth State Party, of twenty-three experts of high moral standing and competence in the field covered by the Convention. The experts shall be elected by States Parties from among their nationals and shall serve in their personal capacity, consideration being given to equitable geographical distribution and to the representation of the different forms of civilization as well as the principal legal systems.

- (က) လက်ထပ်ထိမ်းမြားရာတွင် တူညီသောအခွင့်အရေးရှိခြင်း
- (ခ) လွတ်လပ်သောသဘောဆန္ဒဖြင့်သာ လက်ထပ်ထိမ်းမြားပိုင်ခွင့်နှင့် အိမ်ထောင်ဖက်အား လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်ရှိခြင်း၊
- (ဂ) လက်ထပ်ထိမ်းမြားမှုတည်မြဲစဉ်နှင့် ဖျက်သိမ်းစဉ်ကာလအတွင်း အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်များညီတူညီမျှရှိခြင်း၊
- (ဃ) အိမ်ထောင်ရေးအခြေအနေနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိဘဲ ကိစ္စရပ်တိုင်းတွင် သားသမီး၏အကျိုးကိုသာ ပမာနထား၍ သားသမီး၏ ကိစ္စရပ်တိုင်းတွင် မိဘအနေဖြင့် တူညီသောအခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်ရှိခြင်း၊
- (င) အမျိုးသမီးများအား သားသမီးအရေအတွက်နှင့် သားဆက်ခြားခြင်းကိစ္စရပ်တို့အား လွတ်လပ်စွာဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်၌ တန်းတူအခွင့်အရေးရှိခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များ၊ ပညာသင်ကြားရေးနှင့် အဆိုပါအခွင့်အရေးကို ကျင့်သုံးနိုင်မည့်နည်းလမ်းများ ရရှိပိုင်ခွင့်ရှိခြင်း၊
- (စ) သားသမီးများအား အုပ်ထိန်းခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ယုံမှတ်အပ်နှံခြင်းနှင့် မွေးစားခြင်း (သို့မဟုတ်) နိုင်ငံ၏ဥပဒေအရ တည်ထောင်ထားသည့် အလားတူအဖွဲ့အစည်းများ၏ ထိန်းသိမ်းခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သားသမီးအကျိုးကိုသာ ပမာနထား၍ အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်များတန်းတူထားရှိခြင်း၊
- (ဆ) မျိုးရိုးအမည်၊ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အလုပ်အကိုင်တို့အား ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်အပါအဝင် ခင်ပွန်းနှင့်ဇနီးသည်အဖြစ် ကိုယ်ပိုင်အခွင့်အရေးများရှိခြင်း၊
- (ဇ) အခမဲ့ဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) အဖိုးအခဖြင့်ဖြစ်စေ ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ ရယူပိုင်ခွင့်၊ စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်၊ ကြီးကြပ်ပိုင်ခွင့်၊ အကျိုးခံစားခွင့်နှင့် နေရာချထားပိုင်ခွင့်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ လင်မယားနှစ်ဦးမှ တူညီသောအခွင့်အရေးများ ရရှိခြင်း။

၂။ ကလေးသူငယ်တစ်ဦးအား လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းနှင့် လက်ထပ်ရန် သဘောတူညီမှုတို့သည် ဥပဒေအရ အာဏာသက်ရောက်မှု မရှိစေရမည့်အပြင် လက်ထပ်ထိမ်းမြားရန် အနိမ့်ဆုံးအသက်သတ်မှတ်ချက်ကို ဥပဒေအရ သတ်မှတ်နိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းကို တရားဝင်လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်း မှတ်ပုံတင်ရုံးတွင် မဖြစ်မနေမှတ်ပုံတင်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုင်း (၅)

အပိုဒ် (၁၇)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် တိုးတက်မှုရှိစေရန် ရည်ရွယ်ချက်အတွက် အမျိုးသမီးများအား ခွဲခြားမှုပပျောက်ရေးကော်မတီ (ဤမှ နောင်တွင် ကော်မတီဟု ခေါ်တွင်စေရမည်) ကို ဤသဘောတူစာချုပ်အာဏာသက်ဝင်ပြီးသည့်အချိန်တွင် ၁၈ ဦး ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဤကွန်ဗင်းရှင်းအား စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံ ၃၅ နိုင်ငံက အတည်ပြုပါဝင်ပြီး (သို့မဟုတ်) နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ပြီးနောက်တွင် သဘောတူစာချုပ်၌ ဖော်ပြထားသော အကြောင်းအရာများအား ကျွမ်းကျင်မှုရှိပြီး အကျင့်သိက္ခာနှင့်ပြည့်စုံသော ကျွမ်းကျင်သူ ၂၃ ဦး ဖြင့်လည်းကောင်း ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားရမည်။ အဆိုပါကျွမ်းကျင်သူများကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ နိုင်ငံသားများထဲမှ ရွေးချယ်ရမည့်အပြင် အဆိုပါ ကျွမ်းကျင်သူများသည် တူညီသော ပထဝီအနေအထားအချိုးအစား၊ အမျိုးမျိုးသောယဉ်ကျေးမှုတို့အား ကိုယ်စားပြုခြင်းသာမက ဥပဒေစနစ်များကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက် မိမိတို့၏ ကိုယ်ပိုင်စွမ်းရည်ဖြင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရမည်။

2. The members of the Committee shall be elected by secret ballot from a list of persons nominated by States Parties. Each State Party may nominate one person from among its own nationals.
3. The initial election shall be held six months after the date of the entry into force of the present Convention. At least three months before the date of each election the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to the States Parties inviting them to submit their nominations within two months. The Secretary-General shall prepare a list in alphabetical order of all persons thus nominated, indicating the States Parties which have nominated them, and shall submit it to the States Parties.
4. Elections of the members of the Committee shall be held at a meeting of States Parties convened by the Secretary-General at United Nations Headquarters. At that meeting, for which two thirds of the States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Committee shall be those nominees who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of States Parties present and voting.
5. The members of the Committee shall be elected for a term of four years. However, the terms of nine of the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election the names of these nine members shall be chosen by lot by the Chairman of the Committee.
6. The election of the five additional members of the Committee shall be held in accordance with the provisions of paragraphs 2, 3 and 4 of this article, following the thirty-fifth ratification or accession. The terms of two of the additional members elected on this occasion shall expire at the end of two years, the names of these two members having been chosen by lot by the Chairman of the Committee.
7. For the filling of casual vacancies, the State Party whose expert has ceased to function as a member of the Committee shall appoint another expert from among its nationals, subject to the approval of the Committee.
8. The members of the Committee shall, with the approval of the General Assembly, receive emoluments from United Nations resources on such terms and conditions as the Assembly may decide, having regard to the importance of the Committee's responsibilities.
9. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Committee under the present Convention.

၂။ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက အမည်စာရင်းတင်သွင်းသော စာရင်းထဲမှ လျှို့ဝှက်မဲပေး စနစ်ဖြင့် ရွေးချယ်ရမည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးမှ မိမိတို့၏ နိုင်ငံသားများထဲမှ နိုင်ငံသားတစ်ဦးကို အမည်စာရင်း တင်သွင်းနိုင်ပါသည်။

၃။ ကနဦး ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းကို ဤသဘောတူစာချုပ် အာဏာသက်ဝင်ပြီးသည့်နေ့ (၆)လအတွင်း ကျင်းပ ရမည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ရွေးကောက်ပွဲအသီးသီး ကျင်းပရက်မတိုင်မီ အနည်းဆုံး(၃)လကြိုတင် ၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအား (၂)လအတွင်း အမည်စာရင်းတင်သွင်းရန် ဖိတ်ခေါ်စာကို ပေးပို့ရမည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ အမည်စာရင်းတင်သွင်းသူများကို နိုင်ငံအလိုက်ဖော်ပြ၍ အက္ခရာစဉ်အ တိုင်း စာရင်းပြုစုထားရှိရမည့်အပြင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံသို့ အဆိုပါစာရင်းကို တင်ပြရမည်။

၄။ ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်ရွေးကောက်ခြင်းကို ကုလသမဂ္ဂရုံးချုပ်၌ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ကျင်းပပေးသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ အစည်းအဝေးတွင် ကျင်းပရမည်။ အစည်းအဝေးအထမြောက်ရန် လိုအပ်သော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံသုံးပုံနှစ်ပုံတက်ရောက်သည့် အစည်းအဝေးတွင် ကော်မတီမှရွေးချယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များက တက်ရောက်၍ ပေးသောမဲများတွင် မဲအသာဖြင့် မဲအများဆုံးရရှိသူဖြစ်ရမည်။

၅။ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များသည် (၄)နှစ်သက်တမ်းအတွက် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။ သို့ရာတွင် ပထမရွေးကောက် ပွဲ၌ ရွေးချယ်ခဲ့သော အဖွဲ့ဝင်(၉)ဦး၏ သက်တမ်းမှာ (၂)နှစ်တာကာလပြီးနောက်တွင် ကုန်ဆုံးမည်ဖြစ်သည်။ ပထမရွေးကောက် ပွဲအပြီးတွင်ပင် အဆိုပါ ကော်မတီဝင်(၉)ဦး၏ အမည်စာရင်းကို ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌက မဲဖြင့် ရွေးချယ်ရမည်။

၆။ စာချုပ်ကို အပြီးသတ်ချုပ်ဆိုသော (သို့မဟုတ်) နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုသော နိုင်ငံ (၃၅) နိုင်ငံပြည့်သည့် အခါတွင် ကော်မတီ၏ နောက်ထပ်အဖွဲ့ဝင် (၅) ဦးအား ရွေးချယ်ရာတွင် ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ် ၂၊ ၃ နှင့် ၄ တို့တွင် ဖော်ပြထား သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။ အဆိုပါ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခဲ့သည့် နောက်ထပ်ကော်မတီဝင် များအနက် (၂) ဦး၏သက်တမ်းမှာ (၂) နှစ်တာကာလ ကုန်ဆုံးပြီးနောက်တွင် ပြီးဆုံးမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းကော်မတီဝင် (၂) ဦး ၏ အမည်တို့ကို ကော်မတီ၏ဥက္ကဋ္ဌက မဲဖြင့် ရွေးချယ်ရမည်။

၇။ အခါအားလျော်စွာ လစ်လပ်သွားသည့်နေရာများတွင် ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရာမှ ရပ်စဲသွားသော ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်၏ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် မိမိတို့၏ နိုင်ငံသားများထဲမှ အခြားကျွမ်းကျင်သူတစ်ဦးအား ကော်မတီ၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့် ခန့်အပ်ရမည်။

၈။ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များသည် ကော်မတီ၏တာဝန်များ အရေးပါမှုအလျောက် ညီလာခံက သတ်မှတ်သော စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းချက်များနှင့်အညီ ကုလသမဂ္ဂ၏ ရန်ပုံငွေထဲမှ အထွေထွေညီလာခံ၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့် လစာကိုရရှိရမည်။

၉။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်အရ ကော်မတီလုပ်ငန်း များကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သော ဝန်ထမ်းများနှင့် အထောက်အပံ့စွယ်များ ပံ့ပိုးပေးရမည်။

Article 18

1. States Parties undertake to submit to the Secretary-General of the United Nations, for consideration by the Committee, a report on the legislative, judicial, administrative or other measures which they have adopted to give effect to the provisions of the present Convention and on the progress made in this respect:
  - (a) Within one year after the entry into force for the State concerned;
  - (b) Thereafter at least every four years and further whenever the Committee so requests.
2. Reports may indicate factors and difficulties affecting the degree of fulfilment of obligations under the present Convention.

Article 19

1. The Committee shall adopt its own rules of procedure.
2. The Committee shall elect its officers for a term of two years.

Article 20

1. The Committee shall normally meet for a period of not more than two weeks annually in order to consider the reports submitted in accordance with article 18 of the present Convention.
2. The meetings of the Committee shall normally be held at United Nation Headquarters or at any other convenient place as determined by the Committee.

Article 21

1. The Committee shall, through the Economic and Social Council, report annually to the General Assembly of the United Nations on its activities and may make suggestions and general recommendations based on the examination of reports and information received from the States Parties. Such suggestions and general recommendations shall be included in the report of the Committee together with comments, if any, from States Parties.
2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit the reports of the Committee to the Commission on the Status of Women for its information.

Article 22

The specialized agencies shall be entitled to be represented at the consideration of the implementation of such provisions of the present Convention as fall within the scope of their activities. The Committee may invite the specialized agencies to submit reports on the implementation of the Convention in areas falling within the scope of their activities.

အပိုဒ် (၁၈)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လက်ရှိသဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ အာဏာသက်ဝင်မှုရှိစေရေး၊ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းရေး၊ တရားစီရင်ရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး(သို့မဟုတ်) အခြားဆောင်ရွက်ချက်များကို တိုးတက်မှုအလိုက် ကော်မတီက ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် သို့မဟုတ် အောက်ပါကာလအတွင်း အစီရင်ခံစာတင်သွင်းရမည် -

- (က) သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံအပေါ် စာချုပ်အာဏာသက်ဝင်ပြီး ၁ နှစ်အတွင်း၊
- (ခ) ယင်းနောက် အနည်းဆုံး (၄) နှစ်တိုင်းတွင်လည်းကောင်း၊ ကော်မတီကထပ်မံ၍ တောင်းခံသည့်အခါ တွင်လည်းကောင်း၊

၂။ အစီရင်ခံစာတွင် ဤသဘောတူစာချုပ်အရ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်နိုင်မှု အတိုင်းအတာအား သက်ရောက်မှုရှိစေသော အချက်များနှင့် အခက်အခဲများကို ဖော်ပြနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၁၉)

၁။ ကော်မတီသည် ယင်း၏လုပ်ထုံးလုပ်နည်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ ကော်မတီသည် သက်တမ်း(၂)နှစ်တာကာလအတွက် ၎င်း၏အရာရှိများကို ရွေးချယ်ရမည်။

အပိုဒ် (၂၀)

၁။ ကော်မတီသည် ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၁၈) နှင့်အညီ တင်သွင်းသော အစီရင်ခံစာများကို သုံးသပ်နိုင်ရန် ပုံမှန်အားဖြင့် နှစ်စဉ် ရက်သတ္တပတ် (၂)ပါတ်ထက်မပိုသောကာလဖြင့် အစည်းအဝေးကျင်းပရမည်။

၂။ ကော်မတီ၏အစည်းအဝေးကို ပုံမှန်အားဖြင့် ကုလသမဂ္ဂရုံးချုပ်တွင်လည်းကောင်း (သို့မဟုတ်) ကော်မတီမှ သတ်မှတ်သည့် အခြားသင့်လျော်ရာနေရာများတွင်လည်းကောင်း ကျင်းပရမည်။

အပိုဒ် (၂၁)

၁။ ကော်မတီသည် စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကောင်စီမှတစ်ဆင့် အထွေထွေညီလာခံသို့ ကော်မတီ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို နှစ်စဉ်အစီရင်ခံစာမည့်အပြင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံမှ ရရှိသော အစီရင်ခံစာများနှင့် သတင်းအချက်အလက်များဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ချက်တို့အပေါ် အခြေပြု၍ အကြံပြုချက်များနှင့် ယေဘုယျထောက်ခံချက်များ ပေးနိုင်ပါသည်။ အဆိုပါအကြံပြုချက်များ၊ ယေဘုယျထောက်ခံချက်များနှင့်အတူ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ သဘောထားမှတ်ချက်များရှိပါက ကော်မတီ၏အစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းရမည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကော်မတီ၏ အစီရင်ခံစာကို အမျိုးသမီးများ၏ အခြေအနေဆိုင်ရာ ကော်မရှင်သို့ သိရှိနိုင်ရန် လွှဲအပ်တင်ပို့ရမည်။

အပိုဒ် (၂၂)

အထူးအေဂျင်စီများသည် ၎င်းတို့၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အတွင်း ကျရောက်သော ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ချက်များအပေါ် ကိုယ်စားပြုခွင့် ရှိစေရမည်။ ကော်မတီသည် အထူးအေဂျင်စီများအား ၎င်းတို့၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အတွင်းကျရောက်သော ဧရိယာတွင် ဤ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်၏ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအပေါ် အစီရင်ခံစာတင်သွင်းရန် ဖိတ်ခေါ်နိုင်ပါသည်။

PART VI

Article 23

Nothing in the present Convention shall affect any provisions that are more conducive to the achievement of equality between men and women which may be contained:

- (a) In the legislation of a State Party; or
- (b) In any other international convention, treaty or agreement in force for that State.

Article 24

States Parties undertake to adopt all necessary measures at the national level aimed at achieving the full realization of the rights recognized in the present Convention.

Article 25

1. The present Convention shall be open for signature by all States.
2. The Secretary-General of the United Nations is designated as the depositary of the present Convention.
3. The present Convention is subject to ratification. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
4. The present Convention shall be open to accession by all States. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

Article 26

1. A request for the revision of the present Convention may be made at any time by any State Party by means of a notification in writing addressed to the Secretary-General of the United Nations.
2. The General Assembly of the United Nations shall decide upon the steps, if any, to be taken in respect of such a request.

Article 27

1. The present Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession.

အပိုဒ် (၆)

အပိုဒ် (၂၃)

ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ မည်သည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်ကမျှ အောက်ဖော်ပြပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် ဖော်ပြထားသည့် အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးတို့အကြား သာတူညီမျှအခွင့်အရေးရရှိမှုကို ပိုမိုအထောက်အကူပြုသော မည်သည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်ကိုမဆို ထိခိုက်စေခြင်းမရှိစေရပါ -

- (က) စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တွင်ဖြစ်စေ၊
- (ခ) စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအပေါ် အာဏာသက်ရောက်မှုရှိသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစာချုပ် (သို့မဟုတ်) သဘောတူညီချက်တွင်ဖြစ်စေ။

အပိုဒ် (၂၄)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤသဘောတူစာချုပ်က အတည်ပြုလက်ခံထားသော အခွင့်အရေးများကို အပြည့်အဝ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် ရည်ရွယ်သော နိုင်ငံတော်အဆင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရေး နည်းလမ်းများအား လုံးကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၂၅)

- ၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်ကို နိုင်ငံအားလုံးက ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းရှိစေရမည်။
- ၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ကို ဤသဘောတူစာချုပ်၏ စာချုပ်စာတမ်း ထိန်းသိမ်းသူအဖြစ် သတ်မှတ်ပါသည်။
- ၃။ ဤသဘောတူစာချုပ်အား အတည်ပြုချုပ်ဆိုရမည်။ အတည်ပြုချုပ်ဆိုသည့် စာချုပ်များကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် အပ်နှံရမည်။
- ၄။ ဤသဘောတူစာချုပ်ကို နိုင်ငံအားလုံးက ဤသဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုပြီးနောက်မှ အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခွင့် ရှိစေရမည်။ အဆိုပါ နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုသော စာချုပ်ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် အပ်နှံခြင်းဖြင့် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်းသည် အာဏာ သက်ရောက်မှုရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၂၆)

- ၁။ ဤ သဘောတူစာချုပ်ကို ပြင်ဆင်ရန် မည်သည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံကမဆို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ လိပ်မူ၍ စာဖြင့်ရေးသား အကြောင်းကြားခြင်းဖြင့် မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို အဆိုပြုနိုင်ပါသည်။
- ၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံမှ ယင်းအဆိုပြုချက်ကို ဆောင်ရွက်ရန်ရှိပါက ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆုံးဖြတ်ချမှတ်ရမည်။

အပိုဒ် (၂၇)

- ၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်သည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော (သို့မဟုတ်) နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော (၂၀)ခုမြောက်စာချုပ်အား အပ်နှံပြီးနောက် ရက်ပေါင်း(၃၀)ပြည့်သည့်နေ့တွင် အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။

2. For each State ratifying the present Convention or acceding to it after the deposit of the twentieth instrument of ratification or accession, the Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of the deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 28

1. The Secretary-General of the United Nations shall receive and circulate to all States the text of reservations made by States at the time of ratification or accession.

2. A reservation incompatible with the object and purpose of the present Convention shall not be permitted.

3. Reservations may be withdrawn at any time by notification to this effect addressed to the Secretary-General of the United Nations, who shall then inform all States thereof. Such notification shall take effect on the date on which it is received.

Article 29

1. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of the present Convention which is not settled by negotiation shall, at the request of one of them, be submitted to arbitration. If within six months from the date of the request for arbitration the parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those parties may refer the dispute to the International Court of Justice by request in conformity with the Statute of the Court.

2. Each State Party may at the time of signature or ratification of the present Convention or accession thereto declare that it does not consider itself bound by paragraph 1 of this article. The other States Parties shall not be bound by that paragraph with respect to any State Party which has made such a reservation.

3. Any State Party which has made a reservation in accordance with paragraph 2 of this article may at any time withdraw that reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 30

The present Convention, the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts of which are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, duly authorized, have signed the present Convention.

၂။ အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုသော (သို့မဟုတ်) နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုသော စာချုပ်(၂၀)ခုမြောက်သော စာချုပ်ကို အပ်နှံပြီးနောက် ဤသဘောတူစာချုပ်ကို အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုသည့် (သို့မဟုတ်) နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုသည့် နိုင်ငံအသီးသီးအတွက် ဤသဘောတူစာချုပ်သည် ၎င်းတို့၏ အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုသည့်စာချုပ် (သို့မဟုတ်) နောက်မှ အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုသည့် စာချုပ်ကို အပ်နှံသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း(၃၀)ပြည့်မြောက်သောနေ့၌ အာဏာသက်ရောက်စေရမည်။

အပိုဒ် (၂၈)

၁။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် နိုင်ငံများက အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုသော (သို့မဟုတ်) နောက်မှ အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုသောအချိန်တွင် ပြုလုပ်သော ခြွင်းချက်ထားသည့် အပိုဒ်အား လက်ခံ၍ နိုင်ငံအားလုံးသို့ ဖြန့်ဝေရမည်။

၂။ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ဦးတည်ချက်တို့ဖြင့် ညီညွတ်မှုမရှိသော ခြွင်းချက်ပြုခြင်းကို ခွင့်မပြုစေရပါ။

၃။ ခြွင်းချက်ပြုခြင်းကို မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ လိပ်မူ၍ အကြောင်းကြားခြင်းဖြင့် ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းနိုင်ပြီး အဆိုပါရုပ်သိမ်းသည့်အကြောင်းကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က နိုင်ငံများအားလုံးသို့ အကြောင်းကြားရမည်။ ယင်းအကြောင်းကြားစာသည် လက်ခံရရှိသောနေ့တွင် စတင်အာဏာသက်ရောက်မှုရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၂၉)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်းကောင်း (သို့မဟုတ်) အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရာတွင်လည်းကောင်း နှစ်နိုင်ငံ (သို့မဟုတ်) နိုင်ငံများအကြား အငြင်းပွားမှု တစ်စုံတစ်ရာကို ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်း နည်းလမ်းဖြင့် ဖြေရှင်း၍မရပါက အဆိုပါနိုင်ငံများထဲမှ တစ်နိုင်ငံ၏ တောင်းဆိုမှုဖြင့် အနုညာတခုံရုံးသို့ တင်သွင်းရမည်။ အကယ်၍ အနုညာတခုံရုံးဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရန် တောင်းဆိုသည့်နေ့မှ(၆)လအတွင်း အငြင်းပွားသည့်နိုင်ငံများမှ အနုညာတခုံရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ခြင်းအား သဘောတူညီမှုမရှိပါက အငြင်းပွားသည့်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံမှ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံးသို့ တရားရုံး၏ ဥပဒေနှင့်အညီ လွှဲအပ်နိုင်သည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် ဤသဘောတူစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးစဉ် (သို့မဟုတ်) အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုစဉ် (သို့မဟုတ်) နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုစဉ် ၎င်းတို့အနေဖြင့် ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် ၁ အရ တာဝန်မရှိကြောင်း ကြေညာနိုင်သည်။ အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှ ခြွင်းချက်ပြုထားသော အပိုဒ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ တာဝန်မရှိစေရ။

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှ ဤစာပိုဒ်၏ အပိုဒ် ၂ နှင့်အညီ ခြွင်းချက်ပြုထားခြင်းအား ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အကြောင်းကြားခြင်းဖြင့် မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၃၀)

ဤအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်အား အာရေဗီ၊ တရုတ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှားနှင့် စပိန် ဘာသာစကားတို့ဖြင့် ချုပ်ဆို၍ ဤဘာသာစကားများသည် တူညီစွာမှန်ကန်ကြပြီး ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အပ်နှံရမည်။

ဤ သဘောတူစာချုပ်အား အသိသက်သေများရှေ့မှောက်၌ အောက်ဖော်ပြပါ အာဏာလွှဲအပ်ခြင်းခံရသူများသည် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရ၏ အာဏာလွှဲအပ်ခြင်းခံရသဖြင့် လက်မှတ်ရေးထိုးချုပ်ဆိုကြပါသည်။

Optional Protocol to the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women

Adopted by General Assembly resolution 54/4 of 6 October 1999

ENTRY INTO FORCE: 22 December 2000

The States Parties to the present Protocol,

Noting that the Charter of the United Nations reaffirms faith in fundamental human rights, in the dignity and worth of the human person and in the equal rights of men and women,

Also noting that the Universal Declaration of Human Rights proclaims that all human beings are born free and equal in dignity and rights and that everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth therein, without distinction of any kind, including distinction based on sex,

Recalling that the International Covenants on Human Rights and other international human rights instruments prohibit discrimination on the basis of sex,

Also recalling the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (“the Convention”), in which the States Parties thereto condemn discrimination against women in all its forms and agree to pursue by all appropriate means and without delay a policy of eliminating discrimination against women,

Reaffirming their determination to ensure the full and equal enjoyment by women of all human rights and fundamental freedoms and to take effective action to prevent violations of these rights and freedoms,

Have agreed as follows:

Article 1

A State Party to the present Protocol (“State Party”) recognizes the competence of the Committee on the Elimination of Discrimination against Women (“the Committee”) to receive and consider communications submitted in accordance with article 2.

အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားမှုများအား ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်၏ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်

၁၉၉၅ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၆) ရက်နေ့တွင်
အထွေထွေညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် (က/၅၄/၄) အရ ပြဋ္ဌာန်းသည်။

အာဏာတည်ရက် - ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် ဒီဇင်ဘာလ (၂၂) ရက်။

ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် -

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၏ ပဋိညာဉ်စာချုပ်က အခြေခံလူ့အခွင့်အရေး၊ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာနှင့်တန်ဖိုး၊ အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးတန်းတူအခွင့်အရေး ရှိမှုတို့ကို သက်ဝင်ယုံကြည်ကြောင်း ထပ်မံ၍ အလေးအနက်ပြုခြင်းကို သတိမူ၍လည်းကောင်း၊

ကမ္ဘာ့လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်းတွင် လိင်ခွဲခြားခြင်းအပါအဝင် မည်သည့်ခွဲခြားခြင်းမျှမရှိစေဘဲ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များအားလုံးကို လူတိုင်းရရှိခံစားနိုင်စေရန်နှင့် လူသားအားလုံးသည် လွတ်လပ်သူများအဖြစ် မွေးဖွားလာကြပြီး ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် အခွင့်အရေးတန်းတူရှိကြောင်းကို ထုတ်ဖော်ကြေညာထားသည့်အပြင် ခွဲခြားမှုမရှိစေရေး အခြေခံမူသဘောကို အလေးအနက်ပြုထားခြင်းအား သတိမူ၍လည်းကောင်း၊

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးစာချုပ်များဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် ၂၂၀၀ (က) (၂၁)၊ နောက်ဆက်တွဲနှင့် အခြားအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးစာချုပ်များတွင် လိင်ခွဲခြားမှုအား တားမြစ်ထားသည်ကို ပြန်လည်အမှတ်ရစေသောကြောင့်လည်းကောင်း၊

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများအား ဆန့်ကျင်သည့်အပြင် အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပပျောက်ရေးအတွက် မူဝါဒတစ်ရပ်နှင့် သင့်လျော်သော နည်းလမ်းများအားလုံးကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာခြင်းမရှိစေဘဲ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူညီခဲ့ကြသော အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့်ခွဲခြားမှုများအား ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ် (“သဘောတူစာချုပ်”) ကို ပြန်လည်အမှတ်ရ၍လည်းကောင်း၊

အမျိုးသမီးများသည် လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များအားလုံးကို ပြည့်ဝစွာနှင့် တန်းတူညီမျှစွာ ခံစားခွင့် ရရှိရေးနှင့် ယင်းအခွင့်အရေးနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များအား ချိုးဖောက်မှုမရှိစေရန်အတွက် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကို ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အခိုင်အမာအတည်ပြုလျက်လည်းကောင်း၊

အောက်ပါအတိုင်း သဘောတူညီကြပါသည်။

အပိုဒ် (၁)

ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ (“စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ”) သည် အပိုဒ် (၂) နှင့်အညီ တင်သွင်းသည့် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များအား အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပပျောက်ရေးကော်မတီ (“ကော်မတီ”) မှ လက်ခံစိစစ်နိုင်သော အခွင့်အာဏာရှိကြောင်းကို အသိအမှတ်ပြုပါသည်။

Article 2

Communications may be submitted by or on behalf of individuals or groups of individuals, under the jurisdiction of a State Party, claiming to be victims of a violation of any of the rights set forth in the Convention by that State Party. Where a communication is submitted on behalf of individuals or groups of individuals, this shall be with their consent unless the author can justify acting on their behalf without such consent.

Article 3

Communications shall be in writing and shall not be anonymous. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State Party to the Convention that is not a party to the present Protocol.

Article 4

1. The Committee shall not consider a communication unless it has ascertained that all available domestic remedies have been exhausted unless the application of such remedies is unreasonably prolonged or unlikely to bring effective relief.
2. The Committee shall declare a communication inadmissible where:
  - (a) The same matter has already been examined by the Committee or has been or is being examined under another procedure of international investigation or settlement;
  - (b) It is incompatible with the provisions of the Convention;
  - (c) It is manifestly ill-founded or not sufficiently substantiated;
  - (d) It is an abuse of the right to submit a communication;
  - (e) The facts that are the subject of the communication occurred prior to the entry into force of the present Protocol for the State Party concerned unless those facts continued after that date.

Article 5

1. At any time after the receipt of a communication and before a determination on the merits has been reached, the Committee may transmit to the State Party concerned for its urgent consideration a request that the State Party take such interim measures as may be necessary to avoid possible irreparable damage to the victim or victims of the alleged violation.
2. Where the Committee exercises its discretion under paragraph 1 of the present article, this does not imply a determination on admissibility or on the merits of the communication.

အပိုဒ် (၂)

သဘောတူစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော အခွင့်အရေးတစ်ရပ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံက ချိုးဖောက်ကြောင်းကို ယင်းစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းရှိ အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ခံရသောသူ တစ်ဦးချင်း သို့မဟုတ် အစုအဖွဲ့လိုက်ကိုယ်စား သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များ တင်သွင်းနိုင်သည်။ တစ်ဦးချင်းစီအတွက်၊ သို့မဟုတ် အစုအဖွဲ့ အတွက် ကိုယ်စားအနေဖြင့် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များ တင်သွင်းရာတွင် ရေးသားသူသည် ကာယကံရှင်တို့၏ ကိုယ်စားပြု လုပ်သည်မှာ မှန်ကန်ကြောင်း မတင်ပြနိုင်လျှင် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်တွင် ကာယကံရှင်တို့၏ သဘောတူညီချက် ပါရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၃)

သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို စာဖြင့်ရေးသားရမည့်အပြင် အမည်မဖော်ပြဘဲ တင်သွင်းခြင်းမရှိစေရ။ ကော်မတီ သည် ဤနောက်ဆက်တွဲ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်မဟုတ်သောနိုင်ငံနှင့် သက်ဆိုင်သည့် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို လက်ခံခြင်း မရှိစေရ။

အပိုဒ် (၄)

၁။ ကော်မတီသည် ပြည်တွင်းတွင်ရှိနိုင်သော ကုစားမှုနည်းလမ်းများအား ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုမရှိဘဲ ကြန့်ကြာ နေခြင်း သို့မဟုတ် ထိရောက်သော သက်သာခွင့်မရခြင်း အလျဉ်းမရှိ ကုန်စင်အောင် ဆောင်ရွက်ပြီးစီးကြောင်းကို သေချာစွာ စိစစ်ခြင်းမရှိဘဲ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက် တစ်စုံတစ်ရာကို လက်ခံစဉ်းစားခြင်း ဆုံးဖြတ်ခြင်းမရှိစေရ။

- ၂။ ကော်မတီသည် အောက်ပါအခြေအနေများတွင် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကို ခွင့်မပြုကြောင်း ကြေညာရမည် -
  - (က) တူညီသော အကြောင်းအရာတစ်ခုတည်းကို ကော်မတီ သို့မဟုတ် အခြားသော နိုင်ငံတကာစုံစမ်းစစ်ဆေး ရေး သို့မဟုတ် အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတို့ဖြင့် စစ်ဆေးပြီးပါကလည်းကောင်း၊
  - (ခ) သဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ကိုက်ညီခြင်းမရှိပါက လည်းကောင်း၊
  - (ဂ) အခြေအမြစ်မရှိကြောင်း သို့တည်းမဟုတ် အထောက်အထားမခိုင်လုံကြောင်း ထင်ရှားပါကလည်းကောင်း၊
  - (ဃ) သတင်းပို့တိုင်တန်းချက် တင်သွင်းပိုင်ခွင့်ကို အလွဲသုံးစားပြုထားပါက လည်းကောင်း၊
  - (င) သတင်းပို့ တိုင်ကြားသည့်အကြောင်းကိစ္စများသည် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအတွက် ဤနောက် ဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာသက်ဝင်ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေခြင်းမရှိဘဲ အာဏာမသက်ဝင်မီ ဖြစ်ပွားခဲ့ပါကလည်းကောင်း၊

အပိုဒ် (၅)

၁။ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက် လက်ခံရရှိပြီးချိန်နှင့် တိုင်တန်းချက်အပေါ် ဆုံးဖြတ်ခြင်းမပြုမီ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ကော်မတီသည် အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရသူ သို့မဟုတ် ချိုးဖောက်ခံရသူများကို အစားထိုးမရနိုင်သော ထိခိုက်မှုများမဖြစ် စေရေး ရှောင်ရှားနိုင်ရန်အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမှ လိုအပ်သော ကြားဖြတ်ဆောင်ရွက်ချက်များကို အလျင်အမြန်ဆောင် ရွက်ပေးရန် သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံသို့ တောင်းဆိုချက်ပေးပို့နိုင်သည်။

၂။ ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၁) အရ ကော်မတီမှ ၎င်း၏အခွင့်အာဏာကို ကျင့်သုံးခြင်းသည် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်အား လက်ခံခြင်း သို့မဟုတ် အမှားအမှန်ဆုံးဖြတ်ခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိစေရ။

Article 6

1. Unless the Committee considers a communication inadmissible without reference to the State Party concerned, and provided that the individual or individuals consent to the disclosure of their identity to that State Party, the Committee shall bring any communication submitted to it under the present Protocol confidentially to the attention of the State Party concerned.
2. Within six months, the receiving State Party shall submit to the Committee written explanations or statements clarifying the matter and the remedy, if any, that may have been provided by that State Party.

Article 7

1. The Committee shall consider communications received under the present Protocol in the light of all information made available to it by or on behalf of individuals or groups of individuals and by the State Party concerned, provided that this information is transmitted to the parties concerned.
2. The Committee shall hold closed meetings when examining communications under the present Protocol.
3. After examining a communication, the Committee shall transmit its views on the communication, together with its recommendations, if any, to the parties concerned.
4. The State Party shall give due consideration to the views of the Committee, together with its recommendations, if any, and shall submit to the Committee, within six months, a written response, including information on any action taken in the light of the views and recommendations of the Committee.
5. The Committee may invite the State Party to submit further information about any measures the State Party has taken in response to its views or recommendations, if any, including as deemed appropriate by the Committee, in the State Party's subsequent reports under article 18 of the Convention.

Article 8

1. If the Committee receives reliable information indicating grave or systematic violations by a State Party of rights set forth in the Convention, the Committee shall invite that State Party to cooperate in the examination of the information and to this end to submit observations with regard to the information concerned.

အပိုဒ် (၆)

၁။ ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအား ရည်ညွှန်းခြင်းမပြုဘဲ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်နှင့် အဆိုပါ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသို့ တစ်ဦးတစ်ယောက် သို့မဟုတ် လူအများက ၎င်းတို့၏ အထောက်အထားများကို ထုတ်ဖော်ခြင်းအား လက်ခံခြင်းမရှိသည့် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကို လက်မခံကြောင်း ဆုံးဖြတ်ခြင်းထားခြင်းမရှိခဲ့လျှင် ဤနောက်ဆက်တွဲ စာချုပ်အရ တင်ပြလာသော မည်သည့်သတင်းပို့ တိုင်ကြားချက်ကိုမဆို သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံသို့ လျှို့ဝှက်စွာ ဖြင့် အကြောင်းကြားရမည်။

၂။ အကြောင်းကြားချက်ကို လက်ခံရရှိသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် အဖြစ်အပျက်အကြောင်းအရာကို ရှင်းလင်း ထားသည့် ရှင်းလင်းချက် သို့မဟုတ် ထုတ်ပြန်ချက်နှင့် အကယ်၍ရရှိနိုင်ပါက ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သော ကုစားမှုနည်းလမ်း တို့ကို ကော်မတီထံသို့(၆)လအတွင်း တင်ပြရမည်။

အပိုဒ် (၇)

၁။ ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံ ပေးပို့ထားပြီးဖြစ်သော သတင်းအချက်အလက်များသာမ က တစ်ဦးတစ်ယောက် သို့မဟုတ် အစုအဖွဲ့လိုက် ကိုယ်စားသော်လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမှသော် လည်းကောင်း ရရှိသည့်သတင်းအချက်အလက်များ အားလုံးတွင် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ လက်ခံရရှိသည့် အကြောင်း ကြားချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ ဆုံးဖြတ်ရမည်။

၂။ ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို စိစစ်ရာတွင် တံခါးပိတ်အစည်း အဝေးများ ကျင်းပစေရမည်။

၃။ ကော်မတီသည် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို စိစစ်ပြီးနောက် အဆိုပါ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်အပေါ် မိမိ၏ အမြင်များ၊ အကြံပြုချက်များနှင့်တကွ သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံ ပေးပို့ရမည်။

၄။ စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံသည် ကော်မတီ၏အမြင်များနှင့် ၎င်း၏အကြံပြုချက်များကို စိစစ်လက်ခံလျက် ကော်မတီထံသို့ ၎င်း ၏ယူဆချက်များနှင့် အကြံပြုချက်များအရ ဆောင်ရွက်သော အရေးယူဆောင်ရွက်မှု၏ သတင်းအချက်အလက်အပါအဝင် စာ ဖြင့်ရေးသားတုံ့ပြန်ချက်ရှိခဲ့ပါက အဆိုပါတုံ့ပြန်ချက်တို့ကို ကော်မတီထံသို့ (၆)လအတွင်း တင်ပြရမည်။

၅။ ကော်မတီသည် သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၁၈) အရ တင်သွင်းရသည့် နောက်ဆက်တွဲ အစီရင်ခံစာများတွင် ကော်မတီကသင့်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆသော အကြောင်းအရာများအပါအဝင် ကော်မတီ၏သုံးသပ်ချက်များနှင့် အကြံပြုချက် များကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက တုံ့ပြန်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည့် မည်သည့်အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်၏ အ ကြောင်းအရာများကို မဆို သတင်းအချက်အလက်များ ထပ်မံတင်ပြရန် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံမှ တောင်းခံနိုင်ပါသည်။

အပိုဒ် (၈)

၁။ ကော်မတီသည် သဘောတူစာချုပ်ပါ အခွင့်အရေးတစ်ရပ်ရပ်အား စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံက စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ သို့မ ဟုတ် စနစ်တကျချိုးဖောက်နေကြောင်း ခိုင်လုံသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို လက်ခံရရှိပါက သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ ဝင်နိုင်ငံအား အဆိုပါ သတင်းအချက်အလက်များအပေါ် စစ်ဆေးနိုင်ရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်နှင့် သတင်းအချက်အလက် နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို တင်ပြရန် ဖိတ်ခေါ်နိုင်ပါသည်။

2. Taking into account any observations that may have been submitted by the State Party concerned as well as any other reliable information available to it, the Committee may designate one or more of its members to conduct an inquiry and to report urgently to the Committee. Where warranted and with the consent of the State Party, the inquiry may include a visit to its territory.
3. After examining the findings of such an inquiry, the Committee shall transmit these findings to the State Party concerned together with any comments and recommendations.
4. The State Party concerned shall, within six months of receiving the findings, comments and recommendations transmitted by the Committee, submit its observations to the Committee.
5. Such an inquiry shall be conducted confidentially and the cooperation of the State Party shall be sought at all stages of the proceedings.

Article 9

1. The Committee may invite the State Party concerned to include in its report under article 18 of the Convention details of any measures taken in response to an inquiry conducted under article 8 of the present Protocol.
2. The Committee may, if necessary, after the end of the period of six months referred to in article 8.4, invite the State Party concerned to inform it of the measures taken in response to such an inquiry.

Article 10

1. Each State Party may, at the time of signature or ratification of the present Protocol or accession thereto, declare that it does not recognize the competence of the Committee provided for in articles 8 and 9.
2. Any State Party having made a declaration in accordance with paragraph 1 of the present article may, at any time, withdraw this declaration by notification to the Secretary-General.

Article 11

A State Party shall take all appropriate steps to ensure that individuals under its jurisdiction are not subjected to ill-treatment or intimidation as a consequence of communicating with the Committee pursuant to the present Protocol.

၂။ ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမှ တင်ပြသော လေ့လာတွေ့ရှိချက်များနှင့် အခြားခိုင်လုံသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်စေပြီး ကော်မတီထံသို့ အမြန်အစီရင်ခံနိုင် ရေးအတွက် တစ်ဦး သို့မဟုတ် တစ်ဦးထက်ပိုသော ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များကို ခန့်အပ်နိုင်သည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမှ သဘောတူညီချက်နှင့် ခွင့်ပြုချက်ရရှိပါက စုံစမ်းစစ်ဆေးရာတွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ နယ်မြေဒေသအတွင်းသို့ ခရီးသွားလာ နိုင်ပါသည်။

၃။ ထိုသို့သောစုံစမ်းခြင်းမှ တွေ့ရှိချက်များကို စိစစ်ပြီးနောက် ကော်မတီသည် ယင်းတွေ့ရှိချက်များအပေါ် သုံးသပ်ချက် အပါအဝင် အကြံပြုချက်များကို သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံသို့ ပေးပို့ရမည်။

၄။ သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ကော်မတီထံမှပေးပို့သော တွေ့ရှိချက်များ၊ သုံးသပ်ချက်များနှင့် အကြံပြုချက် များကို လက်ခံရရှိပြီး(၆)လအတွင်း ကော်မတီထံသို့ မိမိ၏လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို ပြန်လည်တင်ပြရမည်။

၅။ ဤကဲ့သို့သောစုံစမ်းခြင်းကို လျှို့ဝှက်စွာ ဆောင်ရွက်စေရမည့်အပြင် အစီအစဉ်အဆင့်တိုင်းတွင် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို တောင်းဆိုခွင့်ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၉)

၁။ ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၈) အရ ဆောင်ရွက်သောစုံစမ်းမှုအပေါ် တုံ့ပြန်အရေးယူ ဆောင်ရွက်သော အရေးယူဆောင်ရွက်ချက် အသေးစိတ်ကို သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၁၈) အရ တင်သွင်းရသော အစီရင်ခံ စာတွင် ထည့်သွင်းနိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံ တောင်းဆိုနိုင်သည်။

၂။ ကော်မတီသည်လိုအပ်ပါက အပိုဒ် (၈) စာပိုဒ် (၄) တွင် ဖော်ပြထားသော (၆)လတာကာလ ပြီးဆုံးပြီးနောက် စုံစမ်းမှုအပေါ် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ တုံ့ပြန်အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အစီရင်ခံရန် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံ တောင်းဆိုနိုင်ပါသည်။

အပိုဒ် (၁၀)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အား လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း သို့မဟုတ် အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်း သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်း ဆောင်ရွက်သည့်အချိန်တွင် အပိုဒ် (၈) နှင့် (၉) အရ ပေးအပ် ထားသော ကော်မတီ၏ အခွင့်အာဏာကို အသိအမှတ်မပြုကြောင်း ကြေညာနိုင်သည်။

၂။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ်ခွဲ (၁) နှင့်အညီ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံက ပြုလုပ်ထားသော ကြေညာချက်ကို အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အကြောင်းကြား၍ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ရုပ်သိမ်းနိုင်ပါသည်။

အပိုဒ် (၁၁)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ ကော်မတီထံ သတင်းပို့တိုင်တန်းမှု၏ အကျိုးဆက်အနေ ဖြင့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းရှိ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မဆို နှိပ်စက်ခံရခြင်း သို့မဟုတ် ခြိမ်းခြောက်ခံရ ခြင်းမရှိစေရန် သင့်လျော်သော အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ရမည်။

Article 12

The Committee shall include in its annual report under article 21 of the Convention a summary of its activities under the present Protocol.

Article 13

Each State Party undertakes to make widely known and to give publicity to the Convention and the present Protocol and to facilitate access to information about the views and recommendations of the Committee, in particular, on matters involving that State Party.

Article 14

The Committee shall develop its own rules of procedure to be followed when exercising the functions conferred on it by the present Protocol.

Article 15

1. The present Protocol shall be open for signature by any State that has signed, ratified or acceded to the Convention.
2. The present Protocol shall be subject to ratification by any State that has ratified or acceded to the Convention. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
3. The present Protocol shall be open to accession by any State that has ratified or acceded to the Convention.
4. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

Article 16

1. The present Protocol shall enter into force three months after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of the tenth instrument of ratification or accession.
2. For each State ratifying the present Protocol or acceding to it after its entry into force, the present Protocol shall enter into force three months after the date of the deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 17

No reservations to the present Protocol shall be permitted.

အပိုဒ် (၁၂)

ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းအကျဉ်းချုပ်ကို သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၂၁) အရ ဆောင်ရွက်ရသော ကော်မတီ၏ နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းရမည်။

အပိုဒ် (၁၃)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် သဘောတူစာချုပ်နှင့် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တို့ကို လူအများကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သိရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည့်အပြင် ကော်မတီ၏သုံးသပ်ချက်များ၊ အကြံပြုချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းအချက်အလက်များ အထူးသဖြင့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို လူအများရရှိနိုင်စေရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၁၄)

ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ အပ်နှင်းသည့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် မိမိတို့၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ချမှတ်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၁၅)

၁။ သဘောတူစာချုပ်အား လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော သို့မဟုတ် အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးခွင့်ရှိ စေရမည်။

၂။ သဘောတူစာချုပ်အား လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော သို့မဟုတ် အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခွင့်ရှိ စေရမည်။ အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုသော စာချုပ်များကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အပ်နှံစေရမည်။

၃။ သဘောတူစာချုပ်အား အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခွင့် ရှိစေရမည်။

၄။ နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်များကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အပ်နှံခြင်းဖြင့် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်းသည် အာဏာ သက်ရောက်မှုရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၁၆)

၁။ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်သည် (၁၀)ခုမြောက်သော အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အပ်နှံပြီးနောက် (၃)လပြည့်သည့်နေ့ရက်တွင် အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။

၂။ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော နိုင်ငံအသီးသီးအတွက် အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်ကို အပ်နှံပြီးနောက် (၃)လပြည့်မြောက်သည့်နေ့ရက်တွင် အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၁၇)

ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မည်သည့်ခြင်းချက်ထားခြင်းကိုမျှ ခွင့်မပြုစေရ။

Article 18

1. Any State Party may propose an amendment to the present Protocol and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate any proposed amendments to the States Parties with a request that they notify her or him whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting on the proposal. In the event that at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of the States Parties present and voting at the conference shall be submitted to the General Assembly of the United Nations for approval.
2. Amendments shall come into force when they have been approved by the General Assembly of the United Nations and accepted by a two-thirds majority of the States Parties to the present Protocol in accordance with their respective constitutional processes.
3. When amendments come into force, they shall be binding on those States Parties that have accepted them, other States Parties still being bound by the provisions of the present Protocol and any earlier amendments that they have accepted.

Article 19

1. Any State Party may denounce the present Protocol at any time by written notification addressed to the Secretary-General of the United Nations. Denunciation shall take effect six months after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.
2. Denunciation shall be without prejudice to the continued application of the provisions of the present Protocol to any communication submitted under article 2 or any inquiry initiated under article 8 before the effective date of denunciation.

Article 20

The Secretary-General of the United Nations shall inform all States

- (a) Signatures, ratifications and accessions under the present Protocol;
- (b) The date of entry into force of the present Protocol and of any amendment under article 18;
- (c) Any denunciation under article 19.

အပိုဒ် (၁၈)

၁။ မည်သည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် ပြင်ဆင်ရေးကို အဆိုပြု၍ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ တင်သွင်းနိုင်သည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤ အဆိုပြုလာသည့် ပြင်ဆင်ချက် ကို မဲခွဲဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် ညီလာခံတစ်ရပ်ကျင်းပရန် လိုလားခြင်းရှိ/မရှိ ပြန်ကြားကြရန် မေတ္တာရပ်ခံချက်ဖြင့် ဤနောက် ဆက်တွဲ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံ ပေးပို့ရမည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနက် အနည်းဆုံးသုံးပုံတစ်ပုံက ယင်းညီလာခံ ကျင်းပရန် လိုလားကြသည်ဆိုလျှင် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ ကမကထပြုမှု ဖြင့် ညီလာခံကို ခေါ်ယူကျင်းပပေးရမည်။ ညီလာခံသို့တက်ရောက်၍ မဲပေးသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအများစု၏ ဆန္ဒဖြင့် ချမှတ်သော မည်သည့်ပြင်ဆင်ချက်ကိုမဆို အတည်ပြုချက်ရယူရန်အတွက် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံသို့ တင်သွင်း ရမည်။

၂။ ပြင်ဆင်ချက်များသည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံက အတည်ပြုပြီး ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ များအနက် အနည်းဆုံးသုံးပုံတစ်ပုံက မိမိတို့၏ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံအသီးသီးရှိ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များနှင့်အညီ လက်ခံပြီးသည့်အချိန်တွင် စတင် အာဏာ သက်ရောက်မှုရှိစေရမည်။

၃။ ပြင်ဆင်ချက်များ အာဏာသက်ရောက်သောအခါ ဤ ပြင်ဆင်ချက်များကို လက်ခံသည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အပေါ် စည်းနှောင်မှုရှိစေရမည် ဖြစ်ပြီး အခြား စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် များနှင့် မိမိတို့ ယခင်က လက်ခံပြီးဖြစ်သော မည်သည့် ပြင်ဆင်ချက်အားလုံးကိုမဆို ဆက်လက်လိုက်နာရမည် ဖြစ်ပါသည်။

အပိုဒ် (၁၉)

၁။ မည်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အတည်ပြုပါဝင်ခြင်းမှ ပျက်ပြယ်ကြောင်း ကြေညာ ခြင်းကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အကြောင်းကြားစာရေးသားပေးပို့၍ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ပြုလုပ်နိုင် ပါသည်။ ထိုသို့ပျက်ပြယ်ကြောင်း ကြေညာချက်သည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ အကြောင်းကြားစာ လက်ခံ ရရှိပြီးနောက် (၆)လပြည့်မြောက်သောနေ့တွင် စတင်အာဏာသက်ရောက်စေရမည်။

၂။ ပျက်ပြယ်ကြောင်းကြေညာခြင်းသည် ပျက်ပြယ်ခြင်း စတင်အာဏာသက်ရောက်သည့်ရက် မတိုင်မီတွင် အပိုဒ် (၂) အရ တင်သွင်းသည့် မည်သည့်သတင်းပို့ တိုင်တန်းချက်ကိုမဆို သို့မဟုတ် အပိုဒ် (၈) အရ ဆောင်ရွက်သော မည်သည့်စုံစမ်း စစ်ဆေးမှုကိုမဆို ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နေသော ဆောင်ရွက်ချက်များ အား ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၂၀)

ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် နိုင်ငံများအားလုံးထံသို့ အောက်ဖော်ပြပါအချက်များကို အသိပေး ရမည်။

- (က) ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း၊ အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်းနှင့် နောက်မှအတည် ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်း၊
- (ခ) အပိုဒ် (၁၈) အရ ပြင်ဆင်ချက်များ အာဏာတည်သည့်နေ့ရက်နှင့် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာ တည်သည့်နေ့ရက်၊
- (ဂ) အပိုဒ် (၁၉) အရ ပျက်ပြယ်ကြောင်း ကြေညာခြင်း၊

Article 21

1. The present Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.
2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States referred to in article 25 of the Convention.

အပိုဒ် (၂၁)

၁။ အာရေဗီ၊ တရုတ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှားနှင့် စပိန်ဘာသာတို့ဖြင့် ချုပ်ဆိုထားသော ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် တို့သည် တူညီစွာမှန်ကန်ကြပြီး ကုလသမဂ္ဂ၏ မော်ကွန်းတိုက်တွင် အပ်နှံထားရှိရမည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် သဘောတူစာချုပ်၏အပိုဒ် (၂၅) တွင် ရည်ညွှန်းဖော်ပြထား သော နိုင်ငံအားလုံးထံသို့ ဤစာချုပ်၏ မိတ္တူမှန်များအား ပေးပို့စေရမည်။

Convention on the Rights of the Child

Adopted by General Assembly resolution 44/25 of 20 November 1989

ENTRY INTO FORCE: 2 September 1990

PREAMBLE

The States Parties to the present Convention,

Considering that, in accordance with the principles proclaimed in the Charter of the United Nations, recognition of the inherent dignity and of the equal and inalienable rights of all members of the human family is the foundation of freedom, justice and peace in the world,

Bearing in mind that the peoples of the United Nations have, in the Charter, reaffirmed their faith in fundamental human rights and in the dignity and worth of the human person, and have determined to promote social progress and better standards of life in larger freedom,

Recognizing that the United Nations has, in the Universal Declaration of Human Rights and in the International Covenants on Human Rights, proclaimed and agreed that everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth therein, without distinction of any kind, such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status,

Recalling that, in the Universal Declaration of Human Rights, the United Nations has proclaimed that childhood is entitled to special care and assistance,

Convinced that the family, as the fundamental group of society and the natural environment for the growth and well-being of all its members and particularly children, should be afforded the necessary protection and assistance so that it can fully assume its responsibilities within the community,

Recognizing that the child, for the full and harmonious development of his or her personality, should grow up in a family environment, in an atmosphere of happiness, love and understanding,

Considering that the child should be fully prepared to live an individual life in society, and brought up in the spirit of the ideals proclaimed in the Charter of the United Nations, and in particular in the spirit of peace, dignity, tolerance, freedom, equality and solidarity,

ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်

၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၀) ရက်နေ့တွင် အထွေထွေညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် (၄၄/၂၅) အရ ပြဋ္ဌာန်းသည်။

အာဏာတည်ရက် - ၁၉၉၀ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၂) ရက်

နိဒါန်း

ဤသဘောတူစာချုပ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည်

ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာတမ်းပါ အခြေခံမူများနှင့်အညီ လူသားမျိုးနွယ် မိသားစုဝင်များအားလုံး၏ မွေးရာပါ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ တန်ဖိုးနှင့် ဖယ်ရှားထုတ်ပယ်၍မရသော သာတူညီမျှအခွင့်အရေးကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် လွတ်လပ်မှု၊ တရားမျှတမှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းမှုတို့အတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်သည်ကို ထောက်ရှု၍လည်းကောင်း၊

လူပုဂ္ဂိုလ်များသည် ကုလသမဂ္ဂ၏ ပဋိညာဉ်ပါ လူသားဂုဏ်သိက္ခာ၊ တန်ဖိုးနှင့် အခြေခံလူ့အခွင့်အရေးများ ရှိ ၎င်းတို့၏ ကံကြမ္မာထင်ရှားရှိမှု၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် လူနေမှုအဆင့်အတန်း ကောင်းမွန်ရေးတို့တွင် အလွတ်လပ်ဆုံးဖြင့် တိုးတက်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားရှိမှုတို့ကို စိတ်တွင်မှတ်သား၍ လည်းကောင်း၊

ကမ္ဘာလူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်းနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူ့အခွင့်အရေး စာချုပ်များရှိ လူမျိုး၊ အသားအရောင်၊ လိင်၊ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ၊ ဘာသာစကား၊ နိုင်ငံရေး သို့မဟုတ် အခြားသဘောတရား အယူအဆ၊ နိုင်ငံသား သို့မဟုတ် လူမျိုးစစ်ဖြစ်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှု၊ မွေးဖွားခြင်း သို့မဟုတ် အခြားအဆင့်အတန်း စသည့် မည်သည့် အမျိုးအစားကိုမျှ ခွဲခြားခြင်းမရှိဘဲ ၎င်းတို့တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်မှုများအားလုံးကို လူတိုင်းရရှိခံစားခွင့်အား ကုလသမဂ္ဂက သဘောတူခဲ့မှုနှင့် ကြွေးကြော်ခဲ့မှုကို အသိအမှတ်ပြု၍ လည်းကောင်း၊

ကလေးဘဝတွင် အထူးဂရုစိုက်စောင့်ရှောက်ရန်နှင့် ကူညီပေးရန်တို့ကို ရရှိခွင့်ရှိကြောင်း ကမ္ဘာလူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်းတွင် ကုလသမဂ္ဂက အတိအလင်းကြွေးကြော်ခဲ့မှုကို ပြန်လည်အမှတ်ရ၍ လည်းကောင်း၊

မိသားစုသည်လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အခြေခံအစုအဖွဲ့ဖြစ်ပြီး ၎င်း၏မိသားစုဝင်များအားလုံး အထူးသဖြင့် ကလေးများကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ကောင်းစွာဖွံ့ဖြိုးမှုတို့အတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်လည်းဖြစ်၍ လိုအပ်သော ကာကွယ်မှုနှင့် ပံ့ပိုးမှုများ အားထုတ်ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း၊ သို့သော် လူမှုအဖွဲ့အစည်းအတွင်း ၎င်းတို့၏ တာဝန်ဝတ္တရားများ ပြည့်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်းတို့ကို ယုံကြည်၍ လည်းကောင်း၊

ကလေးသူငယ်၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်သွေး အပြည့်အဝသင့်မြတ်စွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် နားလည်မှု ပျော်ရွှင်မှုနှင့် ချစ်ခြင်းတရားတို့လွှမ်းခြုံသော မိသားစုပတ်ဝန်းကျင်တွင် ကြီးပြင်းသင့်ကြောင်းကို အသိအမှတ်ပြု၍ လည်းကောင်း၊

ကလေးသူငယ်သည် လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်း အသက်ရှင်ရပ်တည်ရန် ငြိမ်းချမ်းမှု၊ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ ခံနိုင်ရည်ရှိမှု၊ လွတ်လပ်မှု၊ တန်းတူညီမျှမှုနှင့် ပေါင်းစည်းနိုင်စွမ်းအား အစရှိသည့် စရိုက်လက္ခဏာများ အပါအဝင် အကောင်းဆုံးစံနမူနာဖြစ်သည့် စရိုက်များကို သင်ကြားသင့်ကြောင်း ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာတမ်းတွင် ကြွေးကြော်ထားမှုအား ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ လည်းကောင်း၊

Bearing in mind that the need to extend particular care to the child has been stated in the Geneva Declaration of the Rights of the Child of 1924 and in the Declaration of the Rights of the Child adopted by the General Assembly on 20 November 1959 and recognized in the Universal Declaration of Human Rights, in the International Covenant on Civil and Political Rights (in particular in articles 23 and 24), in the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (in particular in article 10) and in the statutes and relevant instruments of specialized agencies and international organizations concerned with the welfare of children,

Bearing in mind that, as indicated in the Declaration of the Rights of the Child, “the child, by reason of his physical and mental immaturity, needs special safeguards and care, including appropriate legal protection, before as well as after birth”,

Recalling the provisions of the Declaration on Social and Legal Principles relating to the Protection and Welfare of Children, with Special Reference to Foster Placement and Adoption Nationally and Internationally; the United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice (The Beijing Rules); and the Declaration on the Protection of Women and Children in Emergency and Armed Conflict,

Recognizing that, in all countries in the world, there are children living in exceptionally difficult conditions, and that such children need special consideration,

Taking due account of the importance of the traditions and cultural values of each people for the protection and harmonious development of the child,

Recognizing the importance of international cooperation for improving the living conditions of children in every country, in particular in the developing countries,

Have agreed as follows:

PART I

Article 1

For the purposes of the present Convention, a child means every human being below the age of eighteen years unless, under the law applicable to the child, majority is attained earlier.

အထွေထွေညီလာခံက ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၀) ရက်နေ့တွင် ချမှတ်ခဲ့သည့် ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ဂျီနီဗာကြေညာစာတမ်း (၁၉၂၄) နှင့် ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကြေညာစာတမ်း၊ နိုင်ငံရေးနှင့် အများပြည်သူအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ် (အထူးသဖြင့် အပိုဒ် ၂၃ နှင့် ၂၄ တို့တွင်)၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှု အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ် (အထူးသဖြင့် အပိုဒ် ၁၀ တွင်)၊ ကလေးသူငယ်ဖူလုံရေးနှင့် စပ်လျဉ်းသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အထူးအေဂျင်စီများ၏ သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများနှင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် ဖော်ပြထားသည့် ကလေးများအား အထူးစောင့်ရှောက်ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်းကို စိတ်တွင်မှတ်သား၍ လည်းကောင်း၊

ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကြေညာစာတမ်းတွင် ညွှန်ပြထားသည့် စိတ်နှင့်ရုပ်ခန္ဓာ မဖွံ့ဖြိုးမရင့်ကျက်သေးသဖြင့် အထူးကာကွယ်ပေးရန်နှင့် စောင့်ရှောက်မှုပေးရန် အထူးသဖြင့် မမွေးဖွားမီနှင့် မွေးဖွားပြီးနောက် ဥပဒေရေးရာအကူအညီပေးရန် လိုအပ်လျက်ရှိသော ကလေးသူငယ်ကို စိတ်တွင်မှတ်သား၍ လည်းကောင်း၊

အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးသူငယ်များအား လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခနှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေတို့တွင် ကာကွယ်ပေးခြင်းဆိုင်ရာ ကြေညာစာတမ်း၊ လူငယ်တရားစီရင်ရေး စီမံခန့်ခွဲမှုအနိမ့်ဆုံး နည်းဥပဒေများဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂ၏စံနှုန်း (ဘေဂျင်းနည်းဥပဒေများ)၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဖြစ်သော သို့မဟုတ် နိုင်ငံတွင်းဖြစ်သော မွေးစားမှုနှင့် ထိန်းသိမ်းမွေးမြူခြင်း၊ နေရာချထားပေးခြင်းဆိုင်ရာ အထူးရည်ညွှန်းချက်များပါရှိသည့် ကလေးသူငယ်များ ဖူလုံရေးနှင့် အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ လူမှုရေးနှင့် ဥပဒေစည်းမျဉ်းများကြေညာစာတမ်း အစရှိသည်တို့၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ပြန်လည်အမှတ်ရ၍ လည်းကောင်း၊

ကမ္ဘာပေါ်ရှိနိုင်ငံအားလုံးတို့တွင် ခက်ခဲသောအခြေအနေများ၌ နေထိုင်ရသော ကလေးငယ်များရှိပြီး ၎င်းတို့ကို အထူးစဉ်းစားပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြု၍ လည်းကောင်း၊

ကလေးသူငယ် ကောင်းစွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် အကာအကွယ်ပေးမှုတို့အတွက် လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ ဓလေ့ထုံးစံနှင့် ယဉ်ကျေးမှုတန်ဖိုးများ အရေးပါမှုကို ထိုက်သင့်သော ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှုပြု၍ လည်းကောင်း၊

နိုင်ငံတိုင်း အထူးသဖြင့်ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများရှိ ကလေးများ၏နေထိုင်မှု အခြေအနေများတိုးတက်စေရေးအတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၏ အရေးပါမှုကို အသိအမှတ်ပြု၍ လည်းကောင်း

အောက်ပါတို့ကို သဘောတူကြသည်-

အပိုင်း (၁)
အပိုဒ် (၁)

ဤသဘောတူစာချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်အလို့ငှာ “ကလေးသူငယ်” ဆိုသည်မှာ ကလေးသူငယ်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေအရ စောစီးစွာ အရွယ်ရောက်နှင့်ပြီးမဟုတ်လျှင် အသက် (၁၈) နှစ်အောက် အရွယ်ရှိသော လူသားတိုင်းကို ဆိုလိုသည်။

Article 2

1. States Parties shall respect and ensure the rights set forth in the present Convention to each child within their jurisdiction without discrimination of any kind, irrespective of the child's or his or her parent's or legal guardian's race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national, ethnic or social origin, property, disability, birth or other status.
2. States Parties shall take all appropriate measures to ensure that the child is protected against all forms of discrimination or punishment on the basis of the status, activities, expressed opinions, or beliefs of the child's parents, legal guardians, or family members.

Article 3

1. In all actions concerning children, whether undertaken by public or private social welfare institutions, courts of law, administrative authorities or legislative bodies, the best interests of the child shall be a primary consideration.
2. States Parties undertake to ensure the child such protection and care as is necessary for his or her well-being, taking into account the rights and duties of his or her parents, legal guardians, or other individuals legally responsible for him or her, and, to this end, shall take all appropriate legislative and administrative measures.
3. States Parties shall ensure that the institutions, services and facilities responsible for the care or protection of children shall conform with the standards established by competent authorities, particularly in the areas of safety, health, in the number and suitability of their staff, as well as competent supervision.

Article 4

States Parties shall undertake all appropriate legislative, administrative, and other measures for the implementation of the rights recognized in the present Convention. With regard to economic, social and cultural rights, States Parties shall undertake such measures to the maximum extent of their available resources and, where needed, within the framework of international cooperation.

Article 5

States Parties shall respect the responsibilities, rights and duties of parents or, where applicable, the members of the extended family or community as provided for by local custom, legal guardians or other persons legally responsible for the child, to provide, in a manner consistent with the evolving capacities of the child, appropriate direction and guidance in the exercise by the child of the rights recognized in the present Convention,

အပိုဒ် (၂)

၁။ ကလေးသူငယ် သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏မိဘ (သို့မဟုတ်) တရားဝင်အုပ်ထိန်းသူတို့၏ လူမျိုး၊ အသားအရောင်၊ လိင်၊ ဘာသာစကား၊ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ၊ နိုင်ငံရေး သို့မဟုတ် အခြားသဘောတရားအယူအဆ၊ နိုင်ငံသား၊ မျိုးနွယ်စု သို့မဟုတ် လူမှုရေးဇာစ်မြစ်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ မသန်စွမ်းမှု၊ မွေးဖွားမှု သို့မဟုတ် အခြားအဆင့်အတန်းစသည့် မည်သည့်အမျိုးအစားကိုမျှ ခွဲခြားခြင်း မရှိဘဲ စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများသည် ၎င်းတို့စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းရှိ ကလေးသူငယ်တစ်ဦးချင်းစီအား ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည့် အခွင့်အရေးများကို လေးစားရန်နှင့် ရရှိသေချာစေရမည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်များကို ၎င်းတို့၏ လူမှုအဆင့်အတန်း၊ လုပ်ဆောင်ချက်၊ ထင်မြင်ယူဆချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ၎င်းတို့၏ မိဘ (သို့မဟုတ်) တရားဝင် အုပ်ထိန်းသူနှင့် မိသားစုဝင်များ၏ ယုံကြည်သက်ဝင်မှုအပေါ် အခြေခံ၍ ပုံစံမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခံရခြင်း၊ အပြစ်ပေးခံရခြင်းမရှိစေရေး ကာကွယ်ပေးရန် သင့်လျော်သော နည်းလမ်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

အပိုဒ် (၃)

၁။ ပုဂ္ဂလိက သို့တည်းမဟုတ် အများပြည်သူဆိုင်ရာ လူမှုဖူလုံရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ တရားရုံး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဥပဒေပြုရေး အဖွဲ့အစည်းများမှ ဆောင်ရွက်နေသည့် ကလေးသူငယ်များဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်များအားလုံးတွင် ကလေး၏ အကောင်းဆုံး အကျိုးစီးပွားဖြစ်စေရေး အဓိကထား ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ် ကောင်းစွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် လိုအပ်သည့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးခြင်းများ ရရှိသေချာစေရန် ၎င်း၏မိဘများ၊ ဥပဒေအရအုပ်ထိန်းသူများ သို့မဟုတ် အခြားသောဥပဒေအရ တာဝန်ရှိသည့် လူပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်များ ထည့်သွင်းစဉ်းစားပေးခြင်းအပြင် သင့်လျော်သော ဥပဒေရေးရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေး နည်းလမ်းများအားလုံးကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးများကာကွယ်ခြင်းနှင့် စောင့်ရှောက်ပေးခြင်းတို့အတွက် တာဝန်ရှိသောအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဌာနများနှင့် ပံ့ပိုးပေးမှုများကို အခွင့်ရအာဏာပိုင်အဖွဲ့၏ စံနှုန်းများနှင့်အညီ အထူးသဖြင့် လုံခြုံရေး၊ ကျန်းမာရေး နယ်ပယ်တွင် သင့်လျော်သော ဝန်ထမ်းအရေအတွက် ကြီးကြပ်မှုတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းရန် သေချာစေရမည်။

အပိုဒ် (၄)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် အသိအမှတ်ပြုထားသည့် အခွင့်အရေးများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် ဥပဒေပြုရေး၊ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် အခြားသော နည်းလမ်းများအားလုံးကို သင့်လျော်သလို ဆောင်ရွက်ရမည်။ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အဆိုပါ နည်းလမ်းများကို ရနိုင်သမျှ အမြင့်ဆုံးချဲ့ထွင်၍ လိုအပ်ပါက အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မူဘောင်အတွင်း ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

အပိုဒ် (၅)

မိဘများ သို့မဟုတ် ဒေသလေ့ထုံးစံအရ မိသားစု အစုအဖွဲ့ (သို့မဟုတ်) ဆွေမျိုးများပါဝင်သော မိသားစု၊ ဥပဒေနှင့်အညီ အုပ်ထိန်းသူများ သို့မဟုတ် ကလေးသူငယ်အတွက် ဥပဒေနှင့်အညီ တာဝန်ရှိသော အခြားပုဂ္ဂိုလ်များက ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် အသိအမှတ်ပြုထားသည့် ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများကို ကျင့်သုံးရာတွင် ကလေး၏ ပြောင်းလဲတိုးတက်မှုအရည်အသွေးနှင့် ကိုက်ညီသော နည်းလမ်းများအရ သင့်လျော်သောလမ်းညွှန်မှု၊ ဦးဆောင်မှုပြုခြင်းဆိုင်ရာ ၎င်းတို့၏ တာဝန်ရှိမှုများ၊ အခွင့်အရေးများနှင့် တာဝန်များကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက လေးစားရမည်။

Article 6

1. States Parties recognize that every child has the inherent right to life.
2. States Parties shall ensure to the maximum extent possible the survival and development of the child.

Article 7

1. The child shall be registered immediately after birth and shall have the right from birth to a name, the right to acquire a nationality and, as far as possible, the right to know and be cared for by his or her parents.
2. States Parties shall ensure the implementation of these rights in accordance with their national law and their obligations under the relevant international instruments in this field, in particular where the child would otherwise be stateless.

Article 8

1. States Parties undertake to respect the right of the child to preserve his or her identity, including nationality, name and family relations as recognized by law without unlawful interference.
2. Where a child is illegally deprived of some or all of the elements of his or her identity, States Parties shall provide appropriate assistance and protection, with a view to re-establishing speedily his or her identity.

Article 9

1. States Parties shall ensure that a child shall not be separated from his or her parents against their will, except when competent authorities subject to judicial review determine, in accordance with applicable law and procedures, that such separation is necessary for the best interests of the child. Such determination may be necessary in a particular case such as one involving abuse or neglect of the child by the parents, or one where the parents are living separately and a decision must be made as to the child's place of residence.
2. In any proceedings pursuant to paragraph 1 of the present article, all interested parties shall be given an opportunity to participate in the proceedings and make their views known.
3. States Parties shall respect the right of the child who is separated from one or both parents to maintain personal relations and direct contact with both parents on a regular basis, except if it is contrary to the child's best interests.

အပိုဒ် (၆)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်တိုင်းတွင် အသက်ရှင်ရပ်တည်ရန် မွေးရာပါအခွင့်အရေးရှိကြောင်း အသိအမှတ်ပြုသည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်အသက်ရှင်သန်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဖြစ်နိုင်သမျှ အစွမ်းကုန် ရရှိသောချာစေရမည်။

အပိုဒ် (၇)

၁။ ကလေးများကို မွေးဖွားပြီးလျှင်ပြီးခြင်း မွေးစာရင်းမှတ်ပုံတင်ရမည်ဖြစ်ပြီး မွေးဖွားပြီးချိန်မှစ၍ အမည်တစ်ခုရရှိခွင့်၊ နိုင်ငံသားတစ်ရပ်ရရှိခွင့်တို့အပြင် ၎င်း၏မိဘများကို သိရှိပိုင်ခွင့်နှင့် မိဘများ၏စောင့်ရှောက်ခွင့်ကိုလည်း ရရှိခွင့်ရှိသည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အဆိုပါအခွင့်အရေးများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အထူးသဖြင့် ကလေးသူငယ်နိုင်ငံမဲ့ဖြစ်စေရေး အဆိုပါနယ်ပယ်ရှိ သက်ဆိုင်ရာအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများအရ ၎င်းတို့၏ တာဝန်ရှိသူများနှင့် ပြည်တွင်းဥပဒေများနှင့်အညီ သေချာစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၈)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဥပဒေအရ အသိအမှတ်ပြုထားသည့် ကလေးသူငယ်၏ နိုင်ငံသားဖြစ်မှု၊ အမည်နှင့် မိသားစုဆက်နွယ်မှုများအပါအဝင် ၎င်း၏အထောက်အထားများကို ထိန်းသိမ်းရန် အခွင့်အရေးကို ဥပဒေနှင့်မညီသည့် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းများ မပြုဘဲ လေးစားလိုက်နာရမည်။

၂။ ကလေးသူငယ်တစ်ဦးသည် ၎င်း၏အထောက်အထားအချို့ သို့မဟုတ် အချက်များအားလုံးကို တရားမဝင် ချိုးဖောက်ခံရမှုတွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ထိုကလေး၏ အထောက်အထားကို အလျင်အမြန် ပြန်လည်ရယူပေးရန် ဟူသော အမြင်ဖြင့် သင့်လျော်သော အကူအညီနှင့် ကာကွယ်ပေးမှုများ ပံ့ပိုးပေးရမည်။

အပိုဒ် (၉)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ကလေးသူငယ်၏ အကောင်းဆုံးအကျိုးစီးပွားအတွက် လိုအပ်သည့်ခွဲခွာခြင်းဖြစ်ကြောင်း တရားစီရင်သုံးသပ်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အခွင့်ရအာဏာပိုင်က ဆုံးဖြတ်ခြင်းမှလွဲ၍ ကလေးတစ်ဦးကို ၎င်း၏မိဘများဆန္ဒမပါဘဲ သီးခြားခွဲခွာထားခြင်း မရှိစေရန် သေချာစေရမည်။ အဆိုပါ ဆုံးဖြတ်ပေးမှုသည် မိဘများက ကလေးကို လျစ်လျူရှုထားခြင်း သို့မဟုတ် အလွဲသုံးစားပြုခြင်း တစ်ခုခုဖြစ်ပေါ်သည့် ကိစ္စရပ် သို့မဟုတ် ကလေးမိဘများမှာ သီးခြားစီနေထိုင်ကြ၍ ကလေးသူငယ်နေထိုင်သည့် အရပ်ဒေသကို ဆုံးဖြတ်ပေးခြင်းတို့အတွက် လိုအပ်စေရမည်။

၂။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် ၁ နှင့်အညီ တရားစွဲဆိုခြင်း တစ်စုံတစ်ရာတွင် အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူ အားလုံးတို့သည် အဆိုပါ တရားစွဲဆိုမှု၌ ပါဝင်ရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ သိရှိသောအမြင်များကို တင်ပြရန် အခွင့်အရေးရှိသည်။

၃။ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မိဘနှစ်ပါး သို့မဟုတ် မိဘတစ်ဦးနှင့် ခွဲခွာနေရသည့် ကလေးသူငယ်ကို ၎င်း၏ အကောင်းဆုံးအကျိုးနှင့် ဆန့်ကျင်နေခြင်းမှတစ်ပါး မိဘနှစ်ပါးစလုံးနှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်ခွင့်၊ ပုံမှန်ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆက်နွယ်ခွင့်တို့ ထိန်းသိမ်းရန် အခွင့်အရေးကို လေးစားရမည်။

4. Where such separation results from any action initiated by a State Party, such as the detention, imprisonment, exile, deportation or death (including death arising from any cause while the person is in the custody of the State) of one or both parents or of the child, that State Party shall, upon request, provide the parents, the child or, if appropriate, another member of the family with the essential information concerning the whereabouts of the absent member(s) of the family unless the provision of the information would be detrimental to the well-being of the child. States Parties shall further ensure that the submission of such a request shall of itself entail no adverse consequences for the person(s) concerned.

Article 10

1. In accordance with the obligation of States Parties under article 9, paragraph 1, applications by a child or his or her parents to enter or leave a State Party for the purpose of family reunification shall be dealt with by States Parties in a positive, humane and expeditious manner. States Parties shall further ensure that the submission of such a request shall entail no adverse consequences for the applicants and for the members of their family.

2. A child whose parents reside in different States shall have the right to maintain on a regular basis, save in exceptional circumstances, personal relations and direct contacts with both parents. Towards that end and in accordance with the obligation of States Parties under article 9 paragraph 1, States Parties shall respect the right of the child and his or her parents to leave any country, including their own, and to enter their own country. The right to leave any country shall be subject only to such restrictions as are prescribed by law and which are necessary to protect the national security, public order (ordre public), public health or morals or the rights and freedoms of others and are consistent with the other rights recognized in the present Convention.

Article 11

1. States Parties shall take measures to combat the illicit transfer and non-return of children abroad.

2. To this end, States Parties shall promote the conclusion of bilateral or multilateral agreements or accession to existing agreements.

Article 12

1. States Parties shall assure to the child who is capable of forming his or her own views the right to express those views freely in all matters affecting the child, the views of the child being given due weight in accordance with the age and maturity of the child.

၄။ ထိုခွဲခွာနေခြင်းသည် ကလေး၏မိဘတစ်ဦး သို့မဟုတ် နှစ်ဦးလုံးအားထိန်းသိမ်းထားခြင်း၊ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း၊ ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးခြင်း၊ နယ်နှင့်ဒဏ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် သေဆုံးခြင်း (နိုင်ငံ၏အချုပ်စခန်းတွင် ထားရှိစဉ် သေဆုံးခြင်း) တို့ကဲ့သို့ သော စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ ညွှန်ကြားမှုကြောင့် ဆောင်ရွက်ချက်တစ်စုံတစ်ရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်ပါက ထိုစာချုပ်ဝင် နိုင်ငံသည် ထိုကလေး၊ မိဘ သို့မဟုတ် အခြားမိသားစုဝင်က တောင်းဆိုမှုပြုလာသည့်အပေါ်တွင် ထိုကလေးသူငယ်၏ ကောင်း စွာဖွံ့ဖြိုးမှုကို ထိခိုက်စေသည့် သတင်းအချက်အလက်မျိုးမဟုတ်ပါက ထိုပျောက်ဆုံးသော မိသားစုဝင်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် အရေးပါသော သတင်းအချက်အလက်ကို သင့်လျော်သလို ပံ့ပိုးပေးရမည်။

အပိုဒ် (၁၀)

၁။ ကလေး သို့မဟုတ် ၎င်း၏မိဘများက မိသားစုပြန်လည်ပေါင်းစည်းရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံ တွင်းသို့ ဝင်ရောက်ရန် သို့မဟုတ် ထွက်ခွာရန် လျှောက်ထားလာမှုကို အပိုဒ် ၉ စာပိုဒ် ၁ အရ စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများ၏ တာဝန် ရှိမှုများနှင့်အညီ စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများသည် အပြုသဘောဆောင်သော၊ လူသားဆန်သော၊ မြန်ဆန်သောနည်းလမ်းဖြင့် ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းရမည်။ ယင်းလျှောက်ထားမှုတွင် ကလေးနှင့်မိသားစုဝင်များအတွက် ဆိုးကျိုးများမဖြစ်စေအောင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ များက သေချာစေရမည်။

၂။ မတူညီသည့်နိုင်ငံတွင် မိဘများနေထိုင်သည့် ကလေးသည် မိဘများနှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်ခြင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ ဆက်သွယ်ခြင်းကို ခြွင်းချက်ပြုထားသည့် အခြေအနေမှတစ်ပါး ပုံမှန်ထိတွေ့ခွင့်ရှိသည်။ ထိုပန်းတိုင်ကိုရရှိစေခြင်းငှာ အပိုဒ် ၉ ၊ စာပိုဒ် ၁ ပါ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့်အညီ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးနှင့် ၎င်း၏မိဘများ က ၎င်းတို့၏ မိခင်နိုင်ငံသို့ဝင်လာခြင်းနှင့် ထွက်ခွာခြင်းအပါအဝင် မည်သည့်နိုင်ငံမှမဆို ထွက်ခွာခြင်းပြုနိုင်သည့် အခွင့်အရေး ကို လေးစားရမည်။ ထိုသို့နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှ ထွက်ခွာခွင့် အခွင့်အရေးသည် ဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသည့် ကန့်သတ်ချက်များ၊ အမျိုးသားလုံခြုံရေး၊ အများပြည်သူဆိုင်ရာအမိန့်၊ အများပြည်သူကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် အကျင့်စာရိတ္တ သို့မဟုတ် အခြားသူ များ၏ အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များနှင့် ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ အခြားအခွင့်အရေးများနှင့် ကိုက်ညီသည့် ကန့်သတ် ချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်စေရ။

အပိုဒ် (၁၁)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များသို့ ကလေးသူငယ်များကို တရားမဝင် လွှဲပြောင်းခြင်းနှင့် ပြန်မပို့ ခြင်းများကို တိုက်ဖျက်ရန် နည်းလမ်းများ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ အဆိုပါ ရည်ရွယ်ချက်ရရှိရန် အလို့ငှာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် နှစ်နိုင်ငံ သို့မဟုတ် နိုင်ငံအများပါဝင်သည့် သဘောတူညီချက်များ ချုပ်ဆိုခြင်း သို့မဟုတ် တည်ဆဲသဘောတူစာချုပ်များတွင် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ခြင်းတို့ကို တိုးမြှင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၁၂)

၁။ ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်းရှိသော ကလေးသူငယ်တစ်ဦးသည် ၎င်း၏ ခံစားချက်ကိစ္စရပ်အားလုံးတွင် ၎င်း၏ ထင်မြင် ယူဆချက်များကို လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုပိုင်ခွင့် ရှိခြင်းကို စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများက သေချာစေရမည်။ ၎င်း၏ အသက်နှင့် ရင့်ကျက်မှုအပေါ် မူတည်ပြီး ထိုကလေးသူငယ်၏ ထင်မြင်ယူဆချက်များကို အလေးပေးရမည်။

2. For this purpose, the child shall in particular be provided the opportunity to be heard in any judicial and administrative proceedings affecting the child, either directly, or through a representative or an appropriate body, in a manner consistent with the procedural rules of national law.

Article 13

1. The child shall have the right to freedom of expression; this right shall include freedom to seek, receive and impart information and ideas of all kinds, regardless of frontiers, either orally, in writing or in print, in the form of art, or through any other media of the child's choice.

2. The exercise of this right may be subject to certain restrictions, but these shall only be such as are provided by law and are necessary:

- (a) For respect of the rights or reputations of others; or
- (b) For the protection of national security or of public order (*ordre public*), or of public health or morals.

Article 14

1. States Parties shall respect the right of the child to freedom of thought, conscience and religion.

2. States Parties shall respect the rights and duties of the parents and, when applicable, legal guardians, to provide direction to the child in the exercise of his or her right in a manner consistent with the evolving capacities of the child.

3. Freedom to manifest one's religion or beliefs may be subject only to such limitations as are prescribed by law and are necessary to protect public safety, order, health or morals, or the fundamental rights and freedoms of others.

Article 15

1. States Parties recognize the rights of the child to freedom of association and to freedom of peaceful assembly.

2. No restrictions may be placed on the exercise of these rights other than those imposed in conformity with the law and which are necessary in a democratic society in the interests of national security or public safety, public order (*ordre public*), the protection of public health or morals or the protection of the rights and freedoms of others.

၂။ ဤရည်ရွယ်ချက်အတွက် ပြည်တွင်းဥပဒေ၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ကိုက်ညီသည့်နည်းလမ်းများအရ သင့်လျော်သည့်အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှ တဆင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကလေးကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ ခံစားချက်ဖြစ်ပေါ်သည့် အကြောင်းအရင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားစီရင်ရေး၊ စီမံခန့်ခွဲရေးနည်းလမ်းများအရ ကြားနာခွင့် အခွင့်အရေးကို ရရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၁၃)

၁။ ကလေးသူငယ်များသည် သတင်းအချက်အလက်များ၊ အတွေးအခေါ်အယူအဆများကို နယ်ပယ်ပိုင်းခြား ကန့်သတ်မှုမရှိစေဘဲ ရှာဖွေခွင့်၊ လက်ခံခွင့်၊ သိခွင့်ရှိရမည်ဖြစ်ပြီး နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စာ သို့မဟုတ် ပုံနှိပ်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ ကလေးသူငယ်ရွေးချယ်သော အခြားသော ရုပ်သံ၊ စာနယ်ဇင်း၊ မီဒီယာ ကဏ္ဍတစ်ခုခုဖြင့်ဖြစ်စေ ၎င်းတို့၏ တွေးခေါ်စဉ်းစားချက်များကို လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။

၂။ အဆိုပါအခွင့်အရေးကို ကျင့်သုံးရာတွင် အောက်ပါကိစ္စရပ်များအတွက် လိုအပ်သဖြင့် ဥပဒေအရ ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမှ အပ ကန့်သတ်ခြင်းများ မပြုနိုင်စေရ။

- (က) အခြားသူများ၏ ဂုဏ်သတင်းနှင့် အခွင့်အရေးများကို လေးစားရန်အတွက်
- (ခ) အမျိုးသားလုံခြုံရေး၊ သို့မဟုတ် အများပြည်သူဆိုင်ရာအမိန့် သို့မဟုတ် အများပြည်သူ ကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် အကျင့်စာရိတ္တကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းအတွက်

အပိုဒ် (၁၄)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်များ၏ လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်၊ မျှော်မြင်၊ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့် အခွင့်အရေးကို လေးစားရမည်။

၂။ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးများ၏ ပြောင်းလဲတိုးတက်မှု အရည်အသွေးနှင့် ကိုက်ညီသည့်နည်းလမ်းများအရ မိဘများ (သို့) တရားဝင်အုပ်ထိန်းသူများက ထိုကလေးသူငယ်အား ညွှန်ကြားမှုပြုနိုင်သည့် အခွင့်အရေးများနှင့် တာဝန်များရှိခြင်းကို လေးစားရမည်။

၃။ အများပြည်သူလုံခြုံရေး၊ အမိန့်၊ လူထုကျန်းမာရေးနှင့် အကျင့်စာရိတ္တ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များနှင့် အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးတို့အတွက် ဥပဒေအရ လိုအပ်၍ ချမှတ်ရသော ကန့်သတ်ချက်မျိုးမှလွဲ၍ မည်သည့်ကန့်သတ်ချက်မျှ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်ကို မထိပါးစေရ။

အပိုဒ် (၁၅)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်များ၏ လွတ်လပ်ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးခွင့်နှင့် လွတ်လပ်စွာ အသင်းအဖွဲ့ဝင်ခွင့်များကို လေးစားရမည်။

၂။ အဆိုပါအခွင့်အရေးများကို ကျင့်သုံးရာတွင် ဥပဒေနှင့်အညီဖြစ်သဖြင့် ချမှတ်ထားခြင်းနှင့် ဒီမိုကရေစီ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကျိုးစီးပွား သို့မဟုတ် အများပြည်သူလုံခြုံရေး၊ အများပြည်သူဆိုင်ရာအမိန့်၊ အများပြည်သူကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် အကျင့်စာရိတ္တဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် အခြားသူများ၏ အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များကို အကာအကွယ်ပေးခြင်းတို့အတွက် လိုအပ်သဖြင့် ချမှတ်ထားခြင်းမှလွဲ၍ မည်သည့်ကန့်သတ်ချက်မျိုးမျှ ချမှတ်ခြင်းမပြုရ။

Article 16

1. No child shall be subjected to arbitrary or unlawful interference with his or her privacy, family, home or correspondence, nor to unlawful attacks on his or her honour and reputation.
2. The child has the right to the protection of the law against such interference or attacks.

Article 17

States Parties recognize the important function performed by the mass media and shall ensure that the child has access to information and material from a diversity of national and international sources, especially those aimed at the promotion of his or her social, spiritual and moral well-being and physical and mental health. To this end, States Parties shall:

- (a) Encourage the mass media to disseminate information and material of social and cultural benefit to the child and in accordance with the spirit of article 29;
- (b) Encourage international cooperation in the production, exchange and dissemination of such information and material from a diversity of cultural, national and international sources;
- (c) Encourage the production and dissemination of children's books;
- (d) Encourage the mass media to have particular regard to the linguistic needs of the child who belongs to a minority group or who is indigenous;
- (e) Encourage the development of appropriate guidelines for the protection of the child from information and material injurious to his or her well-being, bearing in mind the provisions of articles 13 and 18.

Article 18

1. States Parties shall use their best efforts to ensure recognition of the principle that both parents have common responsibilities for the upbringing and development of the child. Parents or, as the case may be, legal guardians, have the primary responsibility for the upbringing and development of the child. The best interests of the child will be their basic concern.
2. For the purpose of guaranteeing and promoting the rights set forth in the present Convention, States Parties shall render appropriate assistance to parents and legal guardians in the performance of their child-rearing responsibilities and shall ensure the development of institutions, facilities and services for the care of children.

အပိုဒ် (၁၆)

၁။ မည်သည့်ကလေးသူငယ်မျှ ၎င်း၏ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ၊ မိသားစု၊ နေအိမ် သို့မဟုတ် စာပေးစာယူကိစ္စများကို အတင်းအကြပ် သို့မဟုတ် တရားမဝင် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခံရခြင်း၊ ၎င်း၏ ဂုဏ်သတင်းနှင့် လေးစားခံရခြင်းကို တရားမဝင် တိုက်ခိုက်ခံရခြင်း မရှိစေရ။

၂။ အဆိုပါဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှု သို့မဟုတ် တိုက်ခိုက်မှုများကို ဥပဒေအရ အကာအကွယ်ရရှိ ခံစားခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၁၇)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် သတင်းအချက်အလက်ဆက်သွယ်မှု၏ အရေးပါသောအခန်းကဏ္ဍကို အသိအမှတ်ပြုသည်။ ကလေးသူငယ်သည် သတင်းအချက်အလက် ရယူလက်ခံရန်နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် ပြည်တွင်းမှ အမျိုးမျိုးသောအရင်းအမြစ်များ အထူးသဖြင့် ၎င်း၏ ရုပ်နှင့်စိတ်ခန္ဓာ ကျန်းမာရေး၊ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တကောင်းစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ လူမှုရေးတို့တွင် တိုးတက်စေရန် ရည်ရွယ်၍ သတင်းအချက်အလက်များ ရယူခြင်းကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက သေချာစေရမည်။ ဤရည်ရွယ်ချက်အလို့ငှာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည်-

- (က) အပိုဒ် ၂၉ ၏ အနှစ်သာရနှင့်အညီ ကလေးသူငယ်၏ လူမှုရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှု အကျိုးစီးပွားအတွက် သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဖြူးရန် သတင်းဆက်သွယ်မှုကို အားပေးရမည်။
- (ခ) ပြည်တွင်းနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာမှ အရင်းအမြစ်များ၊ အမျိုးမျိုးသော ယဉ်ကျေးမှုများမှ သတင်းအချက်အလက်၊ အယူအဆသဘောတရားများကို ဖြန့်ဖြူးခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်းနှင့် ထုတ်လုပ်ခြင်းတို့တွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို အားပေးရမည်။
- (ဂ) ကလေးသူငယ်များ၏ စာအုပ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ဖြန့်ဖြူးခြင်းတို့တွင် အားပေးရမည်။
- (ဃ) တိုင်းရင်းသားကလေးသူငယ် သို့မဟုတ် လူနည်းစုဝင် ကလေးသူငယ်တို့အတွက် လိုအပ်သည့် ဘာသာဗေဒနှင့် စပ်လျဉ်းသော သတင်းအချက်အလက် ဆက်သွယ်မှုကို အားပေးရမည်။
- (င) အပိုဒ် ၁၃ နှင့် ၁၈ တို့ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို စွဲမှတ်၍ ကလေးသူငယ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ထိခိုက်စေမည့် သတင်းအချက်အလက်များမှ ကာကွယ်ရန် သင့်လျော်သောလမ်းညွှန်ချက်များ တိုးတက်စေရေး အားပေးရမည်။

အပိုဒ် (၁၈)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ပြုစုစောင့်ရှောက်မှုပေးရေးတို့အတွက် မိဘနှစ်ဦးစလုံးတွင် တာဝန်ရှိသည့်မှုကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းအား သေချာစေရန် အကောင်းဆုံး ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု ပြုရမည်။ မိဘများ သို့မဟုတ် ဥပဒေအရ အုပ်ထိန်းသူများသည် ကလေး၏ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ပြုစုစောင့်ရှောက်မှုတို့အတွက် အခြေခံအားဖြင့် တာဝန်ရှိကြသည်။ ကလေးသူငယ်၏ အကောင်းဆုံးသော အကျိုးစီးပွားဖြစ်ရေးသည် အခြေခံအကျဆုံးဖြစ်သည်။

၂။ ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် သတ်မှတ်ထားသော အခွင့်အရေးများတိုးမြှင့်ခြင်းနှင့် အာမခံပေးခြင်းတို့အတွက် ရည်ရွယ်၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မိဘများ သို့မဟုတ် ဥပဒေနှင့်အညီ အုပ်ထိန်းသူများက ကလေးသူငယ်ပြုစုစောင့်ရှောက်ရေးဆောင်ရွက်မှုများအပေါ် သင့်လျော်သောအကူအညီများ ဆောင်ရွက်ပေးရမည့်အပြင် ကလေးသူငယ်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအတွက် ဌာနများ၊ အထောက်အပံ့များ၊ အဖွဲ့အစည်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးကိုလည်း သေချာစေရမည်။

3. States Parties shall take all appropriate measures to ensure that children of working parents have the right to benefit from childcare services and facilities for which they are eligible.

Article 19

1. States Parties shall take all appropriate legislative, administrative, social and educational measures to protect the child from all forms of physical or mental violence, injury or abuse, neglect or negligent treatment, maltreatment or exploitation, including sexual abuse, while in the care of parent(s), legal guardian(s) or any other person who has the care of the child.

2. Such protective measures should, as appropriate, include effective procedures for the establishment of social programmes to provide necessary support for the child and for those who have the care of the child, as well as for other forms of prevention and for identification, reporting, referral, investigation, treatment and follow-up of instances of child maltreatment described heretofore, and, as appropriate, for judicial involvement.

Article 20

1. A child temporarily or permanently deprived of his or her family environment, or in whose own best interests cannot be allowed to remain in that environment, shall be entitled to special protection and assistance provided by the State.

2. States Parties shall in accordance with their national laws ensure alternative care for such a child.

3. Such care could include, inter alia, foster placement, kafalah of Islamic law, adoption or if necessary placement in suitable institutions for the care of children. When considering solutions, due regard shall be paid to the desirability of continuity in a child's upbringing and to the child's ethnic, religious, cultural and linguistic background.

Article 21

States Parties that recognize and/or permit the system of adoption shall ensure that the best interests of the child shall be the paramount consideration and they shall:

- (a) Ensure that the adoption of a child is authorized only by competent authorities who determine, in accordance with applicable law and procedures and on the basis of all pertinent and reliable information, that the adoption is permissible in view of the child's status concerning parents, relatives and legal guardians and that, if required, the persons concerned have given their informed consent to the adoption on the basis of such counselling as may be necessary;

၃။ အလုပ်လုပ်လျက်ရှိသော ကလေးမိဘများသည် ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးဌာနများ၏ အကူအညီနှင့်ထောက်ပံ့ပစ္စည်းများ ရယူခံစားပိုင်ခွင့်ကို သေချာစေရေး စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက သင့်လျော်သော နည်းလမ်းများအားလုံး ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

အပိုဒ် (၁၉)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မိဘများ သို့မဟုတ် ဥပဒေနှင့်အညီအုပ်ထိန်းသူများ သို့မဟုတ် ကလေးထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သူများက ကလေးသူငယ်အား ပြုစုစောင့်ရှောက်ရာတွင် စိတ်ပိုင်း၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအကြမ်းဖက်မှု၊ နာကျင်စေမှု၊ ဂရုမဲ့လစ်လျူရှုမှု၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု၊ ခေါင်းပုံဖြတ်မှု၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုများအပါအဝင် အကြမ်းဖက်မှုမျိုးစုံတို့မှ ကာကွယ်ရန်အတွက် သင့်တော်သောဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ စီမံခြင်း၊ လူမှုရေးနှင့်ပညာရေး အသိပညာပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ အဆိုပါ ကာကွယ်ရေးနည်းလမ်းများနှင့် အခြားသော တားဆီးရေးပုံစံများတွင် ကလေးသူငယ်နှင့် ကလေးပြုစုစောင့်ရှောက်ပေးသူများအတွက် လိုအပ်သောပံ့ပိုးမှုပြုရန် လူမှုရေးအစီအစဉ်များ တည်ထောင်ရေးအတွက် ထိရောက်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ပါဝင်သင့်ပြီး စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း၊ အစီရင်ခံတင်ပြခြင်း၊ အထောက်အထားသတ်မှတ်ခြင်း၊ ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် ကလေးသူငယ်ကို လူဆန်စွာပြုမူခြင်း မဖြစ်စေရန်အတွက် နောက်ဆက်တွဲလုပ်ငန်းများအပါအဝင် သင့်လျော်သော တရားစီရင်ရေးနည်းလမ်းများလည်း ပါဝင်သင့်သည်။

အပိုဒ် (၂၀)

၁။ မိသားစုပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ယာယီ သို့မဟုတ် အမြဲခွဲခွာခဲ့ရသည့် ကလေးတစ်ဦး သို့မဟုတ် ထိုပတ်ဝန်းကျင်တွင် ကျန်ရှိနေလျှင်လည်း အကောင်းဆုံးအကျိုးစီးပွား မရရှိနိုင်မည့် ကလေးတစ်ဦးသည် နိုင်ငံ၏ပံ့ပိုးမှုဖြင့် အကောင်းဆုံး/အထူးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးမှုနှင့် အကူအညီကို ရရှိခံစားခွင့်ရှိသည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ထိုကဲ့သို့သော ကလေးတစ်ဦးအတွက် စောင့်ရှောက်မှုပေးရန် ပြည်တွင်းဥပဒေများနှင့်အညီ သေချာစေရမည်။

၃။ ထိုကဲ့သို့စောင့်ရှောက်ပေးမှုတွင် သင့်လျော်သည့်နေရာ၌ နေရာချထားပေးခြင်း၊ အစွလာမိဥပဒေအရ ကလေးပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ မွေးစားခြင်း သို့မဟုတ် ကလေးသူငယ်များ စောင့်ရှောက်ပေးသည့် သင့်လျော်သော အဖွဲ့အစည်းများတွင် လိုအပ်ပါက နေရာချထားပေးခြင်းတို့ ပါဝင်ရမည်။ ထိုသို့ဖြေရှင်းရန် စဉ်းစားမှုပြုသည့်အခါ ကလေး၏မျိုးနွယ်၊ ဘာသာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာစကား နောက်ခံသမိုင်းတို့အပြင် ကလေးသူငယ်ကြီးပြင်းအောင် ဆက်လက်မွေးမြူရေးအတွက် ထိုက်သင့်သော စဉ်းစားဆုံးဖြတ်မှု ပြုရမည်။

အပိုဒ် (၂၁)

ကလေးသူငယ်များမွေးစားခြင်းစနစ်ကို အသိအမှတ်ပြုသော၊ ခွင့်ပြုသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေး၏ အကောင်းဆုံးအကျိုးစီးပွားကို အဓိကထားစဉ်းစားမှု သေချာစေရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့သည်-

- (က) ကလေးတစ်ဦးမွေးစားခြင်းကို ဆက်နွယ်သော၊ ယုံကြည်အားကိုးနိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များအပေါ် အခြေခံ၍ သက်ဆိုင်ရာဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ အခွင့်အာဏာပိုင်များကသာ ဆုံးဖြတ်ရန် အခွင့်အာဏာရှိသည်။ ထိုသို့မွေးစားခြင်းသည် မိဘများ၊ ဆွေမျိုးများနှင့် တရားဝင်အုပ်ထိန်းသူများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကလေး၏အခြေအနေပေါ် မူတည်၍ ခွင့်ပြုရမည်ဖြစ်ပြီး အကယ်၍ လိုအပ်ပါက ထိုသက်ဆိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် လိုအပ်သော နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးမှုများပြု၍ သဘောဆန္ဒရယူရမည်။

- (b) Recognize that intercountry adoption may be considered as an alternative means of child's care, if the child cannot be placed in a foster or an adoptive family or cannot in any suitable manner be cared for in the child's country of origin;
- (c) Ensure that the child concerned by intercountry adoption enjoys safeguards and standards equivalent to those existing in the case of national adoption;
- (d) Take all appropriate measures to ensure that, in intercountry adoption, the placement does not result in improper financial gain for those involved in it;
- (e) Promote, where appropriate, the objectives of the present article by concluding bilateral or multilateral arrangements or agreements, and endeavour, within this framework, to ensure that the placement of the child in another country is carried out by competent authorities or organs.

Article 22

1. States Parties shall take appropriate measures to ensure that a child who is seeking refugee status or who is considered a refugee in accordance with applicable international or domestic law and procedures shall, whether unaccompanied or accompanied by his or her parents or by any other person, receive appropriate protection and humanitarian assistance in the enjoyment of applicable rights set forth in the present Convention and in other international human rights or humanitarian instruments to which the said States are Parties.

2. For this purpose, States Parties shall provide, as they consider appropriate, cooperation in any efforts by the United Nations and other competent intergovernmental organizations or non-governmental organizations cooperating with the United Nations to protect and assist such a child and to trace the parents or other members of the family of any refugee child in order to obtain information necessary for reunification with his or her family. In cases where no parents or other members of the family can be found, the child shall be accorded the same protection as any other child permanently or temporarily deprived of his or her family environment for any reason, as set forth in the present Convention.

Article 23

1. States Parties recognize that a mentally or physically disabled child should enjoy a full and decent life, in conditions which ensure dignity, promote self-reliance and facilitate the child's active participation in the community.

- (ခ) အကယ်၍ ကလေးသည် မွေးစားမိသားစု သို့မဟုတ် ပြုစုစောင့်ရှောက်သည့်နေရာတွင် နေရာမချနိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် ၎င်း၏ မူရင်းနိုင်ငံတွင် ပြုစုစောင့်ရှောက်မှုပေးရန် သင့်လျော်သောနည်းလမ်း မရှိခြင်းတို့ကြောင့် တိုင်းတပါးမှ ကလေးမွေးစားခြင်းကို သမားရိုးကျမဟုတ်သောနည်းဖြင့် ကလေးအား ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်းဟု ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်ပြီး အသိအမှတ်ပြုရမည်။
- (ဂ) ထိုသို့ တိုင်းတပါးမှ ခေါ်ယူမွေးစားခံရသော ကလေးများကို နိုင်ငံတွင်း မွေးစားသကဲ့သို့ပင် အဆင့်အတန်း တူ လုံခြုံအာမခံမှုရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။
- (ဃ) တိုင်းတပါးမှမွေးစားခြင်းတွင် ပါဝင်ပတ်သက်သူများက မသင့်လျော်သည့် ငွေကြေးစီးပွား အကျိုးအမြတ် ရရှိခြင်းမရှိစေရန် သင့်လျော်သည့် နည်းလမ်းအားလုံးဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (င) ဤအပိုဒ်၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို သင့်လျော်သည့် နှစ်နိုင်ငံကြား သို့မဟုတ် နိုင်ငံအများပါဝင်သည့် စာချုပ် များချုပ်ဆိုခြင်းဖြင့် တိုးမြှင့်ရန်နှင့် အခြားနိုင်ငံတွင် ကလေးအားနေရာစီစဉ်ချထားပေးမှုကို အခွင့်ရအာဏာ ပိုင်များ သို့မဟုတ် အဖွဲ့များက ဆောင်ရွက်မှုသေချာစေရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ရမည်။

အပိုဒ် (၂၂)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ပြည်တွင်း သို့မဟုတ် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ဒုက္ခသည် အဖြစ် တောင်းခံသည့်ကလေးတစ်ဦး သို့မဟုတ် ဒုက္ခသည်အဖြစ် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည့် ကလေးတစ်ဦးအပေါ် ၎င်းမိဘများ သို့မဟုတ် အခြားပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦး အဖော်ပြုပေးခြင်းရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ နိုင်ငံကစာချုပ်ဝင်အဖြစ် ပါဝင်သည့်လူသား ချင်းစာနာထောက်ထားမှု သဘောတူစာချုပ်များ သို့မဟုတ် အခြားအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးစာချုပ်များနှင့် ဤ သဘောတူစာချုပ်အရ ဖော်ပြထားသည့် သက်ဆိုင်ရာအခွင့်အရေးများ ရရှိခံစားစေရန်၊ သင့်လျော်သော အကာအကွယ်ပေးမှု နှင့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု အကူအညီများပေးရန် သင့်လျော်သည့် နည်းလမ်းအားလုံးဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၂။ ဤရည်ရွယ်ချက်အတွက် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများသည် ၎င်းတို့သင့်လျော်သည်ဟု ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည့် ကုလသမဂ္ဂ နှင့် အခြားသော အခွင့်ရအစိုးရချင်းဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် ကုလသမဂ္ဂနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် အစိုးရမဟုတ် သော အဖွဲ့အစည်း၏ အားထုတ်မှုများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ထိုကလေးကို ကာကွယ်ပေးရန်နှင့် ကူညီပေးရန်၊ မိသားစုပြန်လည် ပေါင်းစည်းရန် ရည်ရွယ်၍ လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များ ရရှိရန်အလို့ငှာ ဒုက္ခသည်ကလေး၏ မိဘများ သို့မဟုတ် မိသားစုဝင်များကို ခြေရာခံပေးရန်တို့ ဆောင်ရွက်ရမည်။ မိဘများ သို့မဟုတ် အခြားမိသားစုဝင်များကို ရှာမတွေ့သည့် ကိစ္စရပ် များတွင် ထိုကလေးသည် ဤသဘောတူညီချက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် မိသားစုပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ယာယီ သို့မဟုတ် အမြဲခွဲခွာ နေထိုင်ရသည့် အခြားကလေးကဲ့သို့ပင် တူညီသော အကာအကွယ်ပေးခြင်း ခံစားခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၂၃)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ချို့တဲ့မသန်စွမ်းသည့် ကလေးမှာ လူ့အသိုင်း အပိုင်းအတွင်း တက်ကြွစွာပါဝင်နိုင်ရန် အဆင်ပြေလွယ်ကူစေခြင်းနှင့် မိမိတွင် သင့်တင့်ပြည့်ဝသော လူ့ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် လျော်ညီ သော ဘဝတစ်ခုကို ခံစားသင့်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြုသည်။

2. States Parties recognize the right of the disabled child to special care and shall encourage and ensure the extension, subject to available resources, to the eligible child and those responsible for his or her care, of assistance for which application is made and which is appropriate to the child's condition and to the circumstances of the parents or others caring for the child.

3. Recognizing the special needs of a disabled child, assistance extended in accordance with paragraph 2 of the present article shall be provided free of charge, whenever possible, taking into account the financial resources of the parents or others caring for the child, and shall be designed to ensure that the disabled child has effective access to and receives education, training, health-care services, rehabilitation services, preparation for employment and recreation opportunities in a manner conducive to the child's achieving the fullest possible social integration and individual development, including his or her cultural and spiritual development.

4. States Parties shall promote, in the spirit of international cooperation, the exchange of appropriate information in the field of preventive health care and of medical, psychological and functional treatment of disabled children, including dissemination of and access to information concerning methods of rehabilitation, education and vocational services, with the aim of enabling States Parties to improve their capabilities and skills and to widen their experience in these areas. In this regard, particular account shall be taken of the needs of developing countries.

Article 24

1. States Parties recognize the right of the child to the enjoyment of the highest attainable standard of health and to facilities for the treatment of illness and rehabilitation of health. States Parties shall strive to ensure that no child is deprived of his or her right of access to such health-care services.

2. States Parties shall pursue full implementation of this right and, in particular, shall take appropriate measures:

- (a) To diminish infant and child mortality;
- (b) To ensure the provision of necessary medical assistance and health care to all children with emphasis on the development of primary health care;
- (c) To combat disease and malnutrition, including within the framework of primary health care, through, inter alia, the application of readily available technology and through the provision of adequate nutritious foods and clean drinking water, taking into consideration the dangers and risks of environmental pollution;
- (d) To ensure appropriate prenatal and postnatal health care for mothers;

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ထိုမသန်စွမ်းကလေးအပေါ် အထူးပြုစောင့်ရှောက်ရန် အခွင့်အရေးကို အသိအမှတ်ပြုသည့်အပြင် ရနိုင်သမျှသော အရင်းအမြစ်များဖြင့် ထိုအခွင့်အရေးရရှိ သေချာစေရန် တိုးချဲ့ခြင်းကို အားပေးရမည်။ ကလေးကိုပြုစောင့်ရှောက်ရန် ဝတ္တရားကို ကလေး၏မိဘများ သို့မဟုတ် အခြားစောင့်ရှောက်ပေးကြသူများ၏ အခြေအနေနှင့် ကလေး၏အခြေအနေတို့နှင့် သင့်လျော်သည်ကို အကူအညီပေးရမည်။

၃။ မသန်စွမ်းကလေးငယ်တစ်ဦးအတွက် အထူးလိုအပ်မှုကို အသိအမှတ်ပြု၍ ဤ အပိုဒ်၏ စာပိုဒ် ၂ နှင့် အညီ အကူအညီကို အခမဲ့ပေးအပ်ရမည်။ တတ်နိုင်သမျှ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို မိဘများနှင့် အခြား စောင့်ရှောက်ပေးသူများ၏ ငွေကြေးအရင်းအမြစ်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။ မသန်စွမ်းကလေးသည် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဝန်ဆောင်မှုများ၊ ပညာရေး၊ သင်တန်း၊ အလုပ်အကိုင်အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ လက်ခံခြင်း၊ ရရှိခြင်းများ သေချာစေရန် သတ်မှတ်ရမည်။ ထိုကလေး၏ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအပါအဝင် တစ်ဦးချင်း ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် လူမှုရေးရာ၌ ဝင်ဆံ့ရေး အပြည့်အဝရရှိနိုင်သည့် နည်းလမ်းများဖြင့် အခွင့်အရေးများ ပြန်လည်ဖန်တီးပေးခြင်း ပြုရမည်။

၄။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မသန်စွမ်းကလေးများအတွက် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး၊ ပညာရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများတွင် ၎င်းတို့၏စွမ်းရည်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုတိုးမြှင့်ရန်၊ အတွေ့အကြုံများချဲ့ထွင်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ထိုကဏ္ဍများနှင့်သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ လက်ခံခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူးခြင်းအပါအဝင် မသန်စွမ်းကလေးများအတွက် ထိရောက်သည့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ဆေးဝါးကုသပေးခြင်း၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပြုခြင်း နယ်ပယ်ရှိ သင့်လျော်သော သတင်းအချက်အလက်များအား အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ၌ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ဖလှယ်ပေးခြင်းကို တိုးမြှင့်ရမည်။ ၎င်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၏ လိုအပ်ချက်များကို အထူးသဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

အပိုဒ် (၂၄)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဖျားနာရောဂါကုသမှုအတွက် လိုအပ်ချက်များဖြည့်ဆည်းခြင်း၊ ပြန်လည်ကျန်းမာလာစေရန် ပြုစုပေးခြင်းတို့အပါအဝင် ကလေးများကျန်းမာရေးအရ အမြင့်မားဆုံးစောင့်ရှောက်မှု ခံယူပိုင်ခွင့်ကို အသိအမှတ်ပြုရမည်။ မည်သည့်ကလေးမျှ ထိုကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အခွင့်အရေးထိပါးခံရခြင်း မရှိစေရန် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ကြိုးပမ်းရမည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤအခွင့်အရေးများ အပြည့်အဝအကောင်အထည်ဖော်ရန် ရည်ရွယ်၍ အောက်ပါကိစ္စရပ်များအတွက် သင့်လျော်သောနည်းလမ်းများ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

- (က) မွေးကင်းစနှင့် ကလေးသေဆုံးမှုနှုန်းကို လျော့ကျစေရန်၊
- (ခ) အခြေခံကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်းကို အထူးပြု၍ ကလေးအားလုံးအတွက် လိုအပ်သော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် ဆေးပညာအကူအညီများပေးရေး ပြဋ္ဌာန်းချက်များ သေချာစေရန်၊
- (ဂ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းမှု၏ဆိုးကျိုးများနှင့် အန္တရာယ်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ သန့်ရှင်းသော သောက်သုံးရေနှင့် အာဟာရပြည့်ဝသည့် အစားအစာများ လုံလောက်စွာရရှိရေး ပြဋ္ဌာန်းချက်မှတစ်ဆင့်နှင့် အဆင်သင့်ရနိုင်သည့် နည်းပညာအသုံးပြုခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် အခြေခံကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု မူဘောင်အတွင်း အာဟာရပြည့်ဝမှုနှင့် ရောဂါဘယတို့ကို တိုက်ဖျက်ရန်၊
- (ဃ) ကလေးမိခင်များအတွက် မီးဖွားမီနှင့် မွေးဖွားပြီးအချိန်၌ သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ရရှိသေချာစေရန်၊

- (e) To ensure that all segments of society, in particular parents and children, are informed, have access to education and are supported in the use of basic knowledge of child health and nutrition, the advantages of breast feeding, hygiene and environmental sanitation and the prevention of accidents;
  - (f) To develop preventive health care, guidance for parents and family planning education and services.
3. States Parties shall take all effective and appropriate measures with a view to abolishing traditional practices prejudicial to the health of children.
4. States Parties undertake to promote and encourage international cooperation with a view to achieving progressively the full realization of the right recognized in the present article. In this regard, particular account shall be taken of the needs of developing countries.

Article 25

States Parties recognize the right of a child who has been placed by the competent authorities for the purposes of care, protection or treatment of his or her physical or mental health, to a periodic review of the treatment provided to the child and all other circumstances relevant to his or her placement.

Article 26

1. States Parties shall recognize for every child the right to benefit from social security, including social insurance, and shall take the necessary measures to achieve the full realization of this right in accordance with their national law.
2. The benefits should, where appropriate, be granted, taking into account the resources and the circumstances of the child and persons having responsibility for the maintenance of the child, as well as any other consideration relevant to an application for benefits made by or on behalf of the child.

Article 27

1. States Parties recognize the right of every child to a standard of living adequate for the child's physical, mental, spiritual, moral and social development.
2. The parent(s) or others responsible for the child have the primary responsibility to secure, within their abilities and financial capacities, the conditions of living necessary for the child's development.

- (င) ကလေးကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရဓာတ်ပြည့်ဖြိုးရေး၊ မိခင်နို့တိုက်ကျွေးခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးရရှိရေးနှင့် တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှုနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းမှု၊ မတော်တဆထိခိုက်မှုများကို ကာကွယ်ခြင်း၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းအစိတ်အပိုင်းအားလုံး အထူးသဖြင့် မိဘများနှင့်ကလေးများအတွက် ကျန်းမာရေးအခြေခံ ဗဟုသုတများ ဖြည့်ဆည်းပေးရန်နှင့် အသိပညာပေးရန်၊
- (စ) မိဘများနှင့်မိသားစုများကို အသိပညာနှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးရေး လမ်းညွှန်ချက်ချမှတ်ခြင်းဖြင့် ကြိုတင်ကာ ကွယ်သည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်။

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးများ ကျန်းမာရေးထိခိုက်စေသည့် ရှေးရိုးစွဲအလေ့အကျင့်များကို တိုက်ဖျက် ရန် ရည်ရွယ်၍ သင့်လျော်ထိရောက်သည့် နည်းလမ်းများအားလုံး ချမှတ်ရမည်။

၄။ ဤအပိုဒ်တွင် အသိအမှတ်ပြုထားသည့် အခွင့်အရေးများကို အပြည့်အဝ တဆင့်ပြီးတဆင့် အသိအမှတ်ပြုမှု အောင် မြင်စေရေး ရည်ရွယ်၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို တိုးမြှင့်ကြိုးပမ်းရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။ ၎င်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၏ လိုအပ်ချက်များကို အထူးသဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

အပိုဒ် (၂၅)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် စောင့်ရှောက်ရန်၊ ကာကွယ်ရန် သို့မဟုတ် ကလေး၏ကိုယ်ခန္ဓာနှင့် စိတ်ကျန်းမာရေး ကို ကုသပေးရန် ရည်ရွယ်၍ အခွင့်ရအာဏာပိုင်များက နေရာချထားပေးသော ကလေး၏အခွင့်အရေးကို အသိအမှတ်ပြု သည်။ ထိုနေရာချထားပေးမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အခြေအနေများအားလုံးနှင့် ကလေးအပေါ် ကုသမှုပေးနေခြင်းကိုလည်း အခါ အားလျော်စွာ သုံးသပ်ရန် အသိအမှတ်ပြုသည်။

အပိုဒ် (၂၆)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးတိုင်း လူမှုရေးအာမခံအပါအဝင် လူမှုဖူလုံရေးမှ အကျိုးကျေးဇူးခံစားခွင့်ရှိ ကြောင်း အသိအမှတ်ပြု၍ ၎င်းတို့၏ ပြည်တွင်းဥပဒေများနှင့်အညီ ထိုအခွင့်အရေးများ အပြည့်အဝရယူနိုင်ရန် လိုအပ်သည့် နည်းလမ်းများ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ အကျိုးခံစားခွင့်များကို ကလေးသူငယ်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် တာဝန်ရှိသူများ၊ ကလေးသူငယ်၏ အခြေအနေ များ၊ အရင်းအမြစ်များနှင့် ကလေးကိုယ်တိုင် သို့မဟုတ် ၎င်း၏ကိုယ်စား ထိုအကျိုးခံစားခွင့်များကို လျှောက်ထားလာမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အခြားစဉ်းစားရန်အချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ သင့်လျော်သကဲ့သို့ ခွင့်ပြုပေးသင့်သည်။

အပိုဒ် (၂၇)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေး၏ရုပ်ပိုင်း၊ စိတ်ပိုင်း၊ အကျင့်စာရိတ္တပိုင်း၊ စိတ်ဓာတ်နှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ တိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် လုံလောက်သော လူနေမှုအဆင့်အတန်းကို ကလေးတိုင်း ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း အသိအမှတ်ပြုသည်။

၂။ မိဘများ (သို့မဟုတ်) ကလေးအတွက် တာဝန်ရှိသောအခြားသူများသည် ၎င်းတို့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုနှင့် ငွေကြေးရှာဖွေ နိုင်မှုအပေါ်တွင် အခြေပြုလျက် ကလေး၏တိုးတက်မှုအတွက် လိုအပ်သော လူနေမှုဘဝအခြေအနေရရှိရေးကို အာမခံရန် အခြေခံအားဖြင့် တာဝန်ရှိသည်။

3. States Parties, in accordance with national conditions and within their means, shall take appropriate measures to assist parents and others responsible for the child to implement this right and shall in case of need provide material assistance and support programmes, particularly with regard to nutrition, clothing and housing.

4. States Parties shall take all appropriate measures to secure the recovery of maintenance for the child from the parents or other persons having financial responsibility for the child, both within the State Party and from abroad. In particular, where the person having financial responsibility for the child lives in a State different from that of the child, States Parties shall promote the accession to international agreements or the conclusion of such agreements, as well as the making of other appropriate arrangements.

Article 28

1. States Parties recognize the right of the child to education, and with a view to achieving this right progressively and on the basis of equal opportunity, they shall, in particular:

- (a) Make primary education compulsory and available free to all;
- (b) Encourage the development of different forms of secondary education, including general and vocational education, make them available and accessible to every child, and take appropriate measures such as the introduction of free education and offering financial assistance in case of need;
- (c) Make higher education accessible to all on the basis of capacity by every appropriate means;
- (d) Make educational and vocational information and guidance available and accessible to all children;
- (e) Take measures to encourage regular attendance at schools and the reduction of dropout rates.

2. States Parties shall take all appropriate measures to ensure that school discipline is administered in a manner consistent with the child's human dignity and in conformity with the present Convention.

3. States Parties shall promote and encourage international cooperation in matters relating to education, in particular with a view to contributing to the elimination of ignorance and illiteracy throughout the world and facilitating access to scientific and technical knowledge and modern teaching methods. In this regard, particular account shall be taken of the needs of developing countries.

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အာဟာရပြည့်ဝစေရေး၊ အဝတ်အထည်နှင့် နေအိမ်စသည်တို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုအပ်သောပစ္စည်းများ ထောက်ပံ့ရန်နှင့် အစီအစဉ်များပံ့ပိုးပေးရန်ကိစ္စရပ်နှင့် ဤအခွင့်အရေးကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် မိဘများနှင့်ကလေးအတွက် တာဝန်ရှိသူ အခြားသူများကိုကူညီပေးရန်တို့အတွက် ပြည်တွင်းအခြေအနေနှင့်အညီ သင့်လျော်သည့် နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၄။ ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပနှစ်နေရာလုံးတွင်ရှိသော ကလေး၏မိဘ သို့မဟုတ် ကလေးအတွက် ငွေကြေးဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များမှ ကလေးအား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးတွင် လုံခြုံစိတ်ချရစေရန် သင့်လျော်သော နည်းလမ်းအားလုံးကို စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများက ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ အထူးသဖြင့် ကလေးအတွက် ငွေကြေးဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူပုဂ္ဂိုလ်သည် ကလေးနှင့်မတူညီသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင်နေထိုင်သည့်အခါ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များချုပ်ဆိုခြင်း သို့မဟုတ် ထိုစာချုပ်များတွင် နောက်မှ ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း၊ အခြားသင့်လျော်ရာ အစီအမံများဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ဖြင့် တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

အပိုဒ် (၂၈)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်ပညာသင်ကြားခွင့် အခွင့်အရေးကို တူညီသော အခွင့်အရေးရှိမှုအပေါ် အခြေခံခြင်းနှင့် အဆိုပါအခွင့်အရေး တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့်ရရှိစေရေး ရည်ရွယ်ချက်တို့ဖြင့် အသိအမှတ်ပြုသည်။ အထူးသဖြင့်-

- (က) ကလေးသူငယ်အားလုံးအတွက် အခမဲ့မသင်မနေရ မူလတန်းပညာရေးကို ဖော်ဆောင်ရမည်။
- (ခ) အထွေထွေနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရေးအပါအဝင် အလယ်တန်းအဆင့်ပညာရေး ပုံသဏ္ဍာန် အမျိုးမျိုး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အားပေးရမည်။ ကလေးတိုင်း တက်ရောက်သင်ကြားနိုင်ခွင့်ရစေရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရမည်။ လိုအပ်လျှင် ငွေကြေးအရ ထောက်ပံ့ကူညီမှုနှင့် အခမဲ့ပညာရေး အစပျိုး ဖော်ဆောင်နိုင်ရေးအတွက် သင့်လျော်သောနည်းလမ်းများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဂ) အရည်အချင်းပေါ်မူတည်၍ အားလုံးအထက်တန်းပညာသင်ကြားခွင့်ရစေရန် သင့်လျော်သောနည်းလမ်းများဖြင့် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဃ) ပညာရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်နှင့် လမ်းညွှန်မှုများကို ကလေးများအားလုံးရယူနိုင်ရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (င) စာသင်ကျောင်းများသို့ ပုံမှန်တက်ရောက်သင်ကြားနိုင်ရေးနှင့် ကျောင်းထွက်နှုန်းကျဆင်းရေးအတွက် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေး၏လူသားဂုဏ်သိက္ခာနှင့်အညီ ဖြစ်သည့်နည်းလမ်းနှင့် ဤ သဘောတူစာချုပ်နှင့်ကိုက်ညီသည့် နည်းလမ်းများအရ ကျောင်းစည်းကမ်းများ စီမံခန့်ခွဲမှုဖြစ်စေရေး သင့်လျော်သည့် နည်းလမ်းအားလုံး ဆောင်ရွက်ရမည်။

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ပညာရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသော ကိစ္စရပ်များတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု တိုးမြှင့်ရမည်။ အထူးသဖြင့် တစ်ကမ္ဘာလုံးတွင် စာမတတ်မှုပပျောက်စေရေး အကူအညီပေးရန်နှင့် သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဗဟုသုတများ၊ ခေတ်မီသင်ကြားရေးနည်းစနစ်များ ရရှိစေရေးတို့အတွက် ပံ့ပိုးပေးရန် ရည်ရွယ်၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု တိုးမြှင့်ရမည်။ ဤအချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၏ လိုအပ်ချက်များကို အထူးထည့်သွင်းစဉ်းစား ဆောင်ရွက်ရမည်။

Article 29

1. States Parties agree that the education of the child shall be directed to:
  - (a) The development of the child's personality, talents and mental and physical abilities to their fullest potential;
  - (b) The development of respect for human rights and fundamental freedoms, and for the principles enshrined in the Charter of the United Nations;
  - (c) The development of respect for the child's parents, his or her own cultural identity, language and values, for the national values of the country in which the child is living, the country from which he or she may originate, and for civilizations different from his or her own;
  - (d) The preparation of the child for responsible life in a free society, in the spirit of understanding, peace, tolerance, equality of sexes, and friendship among all peoples, ethnic, national and religious groups and persons of indigenous origin;
  - (e) The development of respect for the natural environment.
2. No part of the present article or article 28 shall be construed so as to interfere with the liberty of individuals and bodies to establish and direct educational institutions, subject always to the observance of the principle set forth in paragraph 1 of the present article and to the requirements that the education given in such institutions shall conform to such minimum standards as may be laid down by the State.

Article 30

In those States in which ethnic, religious or linguistic minorities or persons of indigenous origin exist, a child belonging to such a minority or who is indigenous shall not be denied the right, in community with other members of his or her group, to enjoy his or her own culture, to profess and practise his or her own religion, or to use his or her own language.

Article 31

1. States Parties recognize the right of the child to rest and leisure, to engage in play and recreational activities appropriate to the age of the child and to participate freely in cultural life and the arts.
2. States Parties shall respect and promote the right of the child to participate fully in cultural and artistic life and shall encourage the provision of appropriate and equal opportunities for cultural, artistic, recreational and leisure activity.

အပိုဒ် (၂၉)

၁။ ကလေးသူငယ်များ၏ ပညာရေးတွင် အောက်ပါတို့ကို ဦးတည်ဆောင်ရွက်ရန် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက သဘောတူကြသည်။

- (က) ကလေးသူငယ်တစ်ဦးချင်း၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်သွေး၊ ပါရမီနှင့် ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးစလုံး အလားအလာရှိသလောက် အစွမ်းကုန်တိုးတက်စေရန်၊
- (ခ) ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာတမ်းပါ အခြေခံမူများနှင့် လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များကို လေးစားမှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်၊
- (ဂ) ကလေးသည် ၎င်း၏မိဘများ၊ ၎င်း၏ ကိုယ်ပိုင်ယဉ်ကျေးမှု လက္ခဏာများ၊ ဘာသာစကားနှင့် တန်ဖိုးများ၊ ၎င်းနေထိုင်ရာတိုင်းပြည်၊ မူလရင်းမြစ် တိုင်းပြည်၏ အမျိုးသားရေးတန်ဖိုးများနှင့် ၎င်း၏ ကိုယ်ပိုင်နှင့်မတူညီသည့် ယဉ်ကျေးမှုများအပေါ် လေးစားမှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်၊
- (ဃ) လွတ်လပ်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအတွင်း သည်းခံခြင်း၊ ငြိမ်းချမ်းခြင်း၊ နားလည်ခြင်း စရိုက်လက္ခဏာများ၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ တန်းတူညီမှုနှင့် ဌာနေတိုင်းရင်းသားပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အမျိုးသားရေးနှင့် ဘာသာရေးအုပ်စုများ၊ မျိုးနွယ်စုများ၊ လူအားလုံးအကြားတို့တွင် ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုတို့ဖြင့် တာဝန်ရှိသော ဘဝတစ်ခုအတွက် ကလေးကိုပြင်ဆင်ပေးရန်၊
- (င) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် လေးစားတန်ဖိုးထားတတ်မှု ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်။

၂။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) တွင် ဖော်ပြထားသော စည်းမျဉ်းကို အမြဲတစေ လေးစားလိုက်နာ၍ ဤအပိုဒ်နှင့် အပိုဒ် (၂၈) ပါ မည်သည့်အပိုဒ်ကိုမျှ ပညာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ ထူထောင်ရန် လမ်းညွှန်ရန် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်း (သို့) အသင်းအဖွဲ့ဝင်များ၏ လွတ်လပ်မှုကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်မကောက်ယူရ။ ထို့အပြင် အဆိုပါ ပညာရေးအဖွဲ့အစည်းများတွင် ပေးအပ်ထားသော ပညာရေးဆိုင်ရာ သင်ကြားမှုအဆင့်အတန်းများသည် နိုင်ငံတော်က ပြဋ္ဌာန်းထားသော အနိမ့်ဆုံးစံနှုန်း သတ်မှတ်ချက်များနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှု ရှိရမည်။

အပိုဒ် (၃၀)

လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေး၊ ဘာသာစကားနှင့် မူရင်းဌာနဇာစ်မြစ်အရ လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားများ တည်ရှိသောနိုင်ငံများတွင် ယင်းလူနည်းစု တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုဝင် ကလေးသူငယ်အနေဖြင့် ၎င်း၏ လူမျိုးစုဝင်များနှင့် ဆက်ဆံနေထိုင်ရာတွင် ၎င်းတို့၏ ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုတို့ကို ကျင့်သုံးခွင့်၊ ဘာသာစာပေကို အသုံးပြုခွင့်ကို ကန့်သတ်တားဆီးခြင်း မရှိစေရ။

အပိုဒ် (၃၁)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးများ၏ အနားယူအပန်းဖြေခြင်း၊ အသက်အရွယ်အလိုက် အနားယူအပန်းဖြေခြင်းဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားခြင်းများနှင့် ဆော့ကစားခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အနုပညာဆိုင်ရာတို့တွင် လွတ်လပ်စွာ ပါဝင်လှုပ်ရှားခြင်းဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးကို အသိအမှတ်ပြုကြသည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေး၏ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အနုပညာကဏ္ဍတွင် အပြည့်အဝပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ကို လေးစားခြင်းနှင့် တိုးမြှင့်ပေးခြင်းပြုရမည့်အပြင် ယဉ်ကျေးမှု၊ အနုပညာအရည်အသွေးနှင့် အနားယူအပန်းဖြေခြင်းဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှုများအတွက် သင့်လျော်သည့်အခွင့်အရေးဖြစ်စေရန်လည်း အားပေးရမည်။

Article 32

1. States Parties recognize the right of the child to be protected from economic exploitation and from performing any work that is likely to be hazardous or to interfere with the child's education, or to be harmful to the child's health or physical, mental, spiritual, moral or social development.
2. States Parties shall take legislative, administrative, social and educational measures to ensure the implementation of the present article. To this end, and having regard to the relevant provisions of other international instruments, States Parties shall in particular:
  - (a) Provide for a minimum age or minimum ages for admission to employment;
  - (b) Provide for appropriate regulation of the hours and conditions of employment;
  - (c) Provide for appropriate penalties or other sanctions to ensure the effective enforcement of the present article.

Article 33

States Parties shall take all appropriate measures, including legislative, administrative, social and educational measures, to protect children from the illicit use of narcotic drugs and psychotropic substances as defined in the relevant international treaties, and to prevent the use of children in the illicit production and trafficking of such substances.

Article 34

States Parties undertake to protect the child from all forms of sexual exploitation and sexual abuse. For these purposes, States Parties shall in particular take all appropriate national, bilateral and multilateral measures to prevent:

- (a) The inducement or coercion of a child to engage in any unlawful sexual activity;
- (b) The exploitative use of children in prostitution or other unlawful sexual practices;
- (c) The exploitative use of children in pornographic performances and materials.

Article 35

States Parties shall take all appropriate national, bilateral and multilateral measures to prevent the abduction of, the sale of or traffic in children for any purpose or in any form.

အပိုဒ် (၃၂)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများကို စီးပွားရေးအရ အမြတ်ထုတ်မှုနှင့် အန္တရာယ်များ သောအလုပ်တွင် လုပ်ကိုင်စေခြင်းများ သို့မဟုတ် ကလေး၏ပညာရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းများ သို့မဟုတ် ကလေး၏ ကျန်းမာရေး၊ ရုပ်ပိုင်း၊ စိတ်ပိုင်း၊ အကျင့်စာရိတ္တ၊ စိတ်ဓာတ် သို့မဟုတ် လူမှုရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ထိခိုက်စေခြင်းများအား ကာကွယ်ရန် အသိအမှတ်ပြုသည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤအပိုဒ်ကို အကောင်အထည်ဖော်မှု သေချာစေရန် ဥပဒေပြုရေး၊ စီမံခန့်ခွဲရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာနည်းလမ်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ဤရည်ရွယ်ချက်အလို့ငှာနှင့် အခြားသော အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများပါ သက်ဆိုင်သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အောက်ပါတို့ကို ပံ့ပိုးပေးရမည်-

- (က) ကလေးများလုပ်ငန်းခွင်သို့ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နိုင်သော အနိမ့်ဆုံးအသက်အရွယ်ကို ပြဋ္ဌာန်းပေးရမည်။
- (ခ) ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နိုင်သော လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေနှင့် အလုပ်ချိန်ကာရိတ်တို့ကို သင့်လျော်သော စည်းမျဉ်းများဖြင့် သတ်မှတ်ပေးရမည်။
- (ဂ) ဤအပိုဒ်ကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ရန် သင့်လျော်သောပြစ်ဒဏ်များနှင့် အခြားပိတ်ပင်တားမြစ်မှုများကို ပြဋ္ဌာန်းပေးရမည်။

အပိုဒ် (၃၃)

သက်ဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစာချုပ်များတွင် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသည့် မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများကို ကလေးများ တရားမဝင်အသုံးပြုခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်နှင့် အဆိုပါဆေးဝါးများ တရားမဝင်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ကုန်သွယ်ခြင်းတို့တွင် ကလေးများအား အသုံးပြုခြင်းကို တားဆီးရန် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဥပဒေပြုရေး၊ စီမံခန့်ခွဲရေး၊ လူမှုရေးနှင့်ပညာရေးဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများအပါအဝင် သင့်လျော်သောနည်းလမ်းအားလုံးဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၃၄)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်အား ပုံစံအားလုံးဖြင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အလွဲသုံးစားပြုခြင်းကို ကာကွယ်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။ အဆိုပါ ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် နှစ်နိုင်ငံနှင့် နိုင်ငံအများပါဝင်သော နည်းလမ်းများ၊ သင့်လျော်သည့် ပြည်တွင်းနည်းလမ်းများ အားလုံးဖြင့် အောက်ပါတို့ကို ကာကွယ်တားဆီးရန် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်-

- (က) တရားမဝင်သော လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုခုပြုလုပ်စေရန် ကလေးကို သွေးဆောင်ဖြားယောင်းခြင်း၊ အတင်းအကျပ်ပြုခြင်း၊
- (ခ) ကလေးအား ပြည့်တန်ဆာအဖြစ် စေခိုင်းခြင်း (သို့မဟုတ်) ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သည့် အခြားသော လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြုကျင့်မှုများ ပြုလုပ်စေ၍ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း။
- (ဂ) ညစ်ညမ်းသရုပ်ဖော်မှုများနှင့် ညစ်ညမ်းပစ္စည်းများတွင် ကလေးသူငယ်အား အသုံးပြု၍ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း။

အပိုဒ် (၃၅)

ကလေးသူငယ်ကို ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုခု သို့မဟုတ် ပုံစံတစ်ခုခုအတွက် ရောင်းချခြင်း သို့မဟုတ် ကုန်ကူးခြင်း၊ သွေးဆောင်ခိုးယူခြင်းများမှ တားဆီးရန် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် သင့်လျော်ရာ ပြည်တွင်းနည်းလမ်းများ၊ နှစ်နိုင်ငံ သို့မဟုတ် နိုင်ငံများပါဝင်သော နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။

Article 36

States Parties shall protect the child against all other forms of exploitation prejudicial to any aspects of the child's welfare.

Article 37

States Parties shall ensure that:

- (a) No child shall be subjected to torture or other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment. Neither capital punishment nor life imprisonment without possibility of release shall be imposed for offences committed by persons below eighteen years of age;
- (b) No child shall be deprived of his or her liberty unlawfully or arbitrarily. The arrest, detention or imprisonment of a child shall be in conformity with the law and shall be used only as a measure of last resort and for the shortest appropriate period of time;
- (c) Every child deprived of liberty shall be treated with humanity and respect for the inherent dignity of the human person, and in a manner which takes into account the needs of persons of his or her age. In particular, every child deprived of liberty shall be separated from adults unless it is considered in the child's best interest not to do so and shall have the right to maintain contact with his or her family through correspondence and visits, save in exceptional circumstances;
- (d) Every child deprived of his or her liberty shall have the right to prompt access to legal and other appropriate assistance, as well as the right to challenge the legality of the deprivation of his or her liberty before a court or other competent, independent and impartial authority, and to a prompt decision on any such action.

Article 38

1. States Parties undertake to respect and to ensure respect for rules of international humanitarian law applicable to them in armed conflicts which are relevant to the child.
2. States Parties shall take all feasible measures to ensure that persons who have not attained the age of fifteen years do not take a direct part in hostilities.
3. States Parties shall refrain from recruiting any person who has not attained the age of fifteen years into their armed forces. In recruiting among those persons who have attained the age of fifteen years but who have not attained the age of eighteen years, States Parties shall endeavour to give priority to those who are oldest.

အပိုဒ် (၃၆)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်သက်သာချောင်ချိရေးကို ထိခိုက်နစ်နာစေမည့် ခေါင်းပုံဖြတ်သည့်ပုံစံ အားလုံးတို့မှ ထိုကလေးကို ကာကွယ်ပေးရမည်။

အပိုဒ် (၃၇)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည်-

- (က) မည်သည့်ကလေးကိုမျှ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း သို့မဟုတ် အခြားသောရက်စက်ခြင်းများ၊ လူမဆန်စွာပြုခြင်း သို့မဟုတ် အရှက်ရစေရန် ပြုမူဆက်ဆံခြင်း သို့မဟုတ် အပြစ်ပေးခြင်း မပြုရ။ အသက် ၁၈ နှစ်အောက် ရှိသူက ကျူးလွန်ခဲ့သည့် ပြစ်မှုများအတွက် လွတ်ပေးရန် အလားအလာမရှိသော သေဒဏ် သို့မဟုတ် ထောင်ဒဏ်တစ်သက် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း မပြုရ။
- (ခ) မည်သည့်ကလေးသူငယ်ကိုမျှ အတင်းအကျပ် သို့မဟုတ် တရားမဝင် လွတ်လပ်မှု ပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်း မပြုရ။ ကလေးသူငယ်တစ်ဦးကို ဖမ်းဆီးခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း သို့မဟုတ် အကျဉ်းချထားခြင်းများအား ဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည့်အပြင် အချိန်ကာလအတိုဆုံးနှင့် နောက်ဆုံးဖြစ်စေသည့် နည်းလမ်းဖြင့်သာ အသုံးပြုဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဂ) လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးခံရသည့် ကလေးသူငယ်တိုင်းကို လူသားဆန်စွာ ပြုမူဆက်ဆံခြင်းနှင့် မွေးရာပါလူဂုဏ်သိက္ခာကို လေးစားခြင်းတို့ ပြုရမည့်အပြင် ၎င်း၏အသက်အရွယ်အရ လိုအပ်သည့် နည်းလမ်းများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားဆောင်ရွက်ရမည်။ အထူးသဖြင့် လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးခံရသည့် ကလေးသူငယ်တိုင်းကို အရွယ်ရောက်ပြီးသူများနှင့် သီးခြားခွဲထားမှု မလုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ကလေးသူငယ်၏ အကောင်းဆုံးအကျိုးစီးပွားမဖြစ်ထွန်းစေနိုင်ပါက အရွယ်ရောက်ပြီးသူများနှင့် သီးခြားခွဲထားရမည်။ ခြွင်းချက်ပြုထားသော အခြေအနေမှလွဲ၍ ကလေးကို ၎င်း၏မိသားစုနှင့် စာပေးစာယူဆက်သွယ်ခွင့်၊ မိသားစုလာရောက်လည်ပတ်ခွင့်များ အခွင့်အရေးရှိရမည်။
- (ဃ) လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးသည့် ကလေးသူငယ်တိုင်းသည် ဥပဒေရေးရာနှင့် အခြားသင့်လျော်သော အကူအညီကို နှောင့်နှေးခြင်းမရှိစေဘဲ ရယူခွင့်ရှိသည်။ ၎င်း၏လွတ်လပ်ခွင့်ကို ဆုံးရှုံးစေခြင်းအတွက် တရားရုံး သို့မဟုတ် လွတ်လပ်၍ ဘက်လိုက်မှုကင်းသော အခွင့်ရအာဏာပိုင်ထံတွင် ဥပဒေနှင့်အညီ ဖြေရှင်းခွင့်နှင့် အဆိုပါအရေးယူမှု တစ်စုံတစ်ရာအတွက် နှောင့်နှေးမှုမရှိဘဲ အမိန့်ချပေးခြင်းတို့ကိုလည်း ရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၃၈)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးများပါဝင်နေသည့် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခတွင် ၎င်းနှင့် ပတ်သက်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု စည်းမျဉ်းများကို လေးစားကြရမည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အသက် (၁၅) နှစ် မပြည့်သေးသော ကလေးသူငယ်များကို စစ်မက်၌ တိုက်ရိုက်ပါဝင် တိုက်ခိုက်စေခြင်း မရှိစေရန်၊ ဖြစ်နိုင်သမျှသော နည်းလမ်းအားလုံးကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အသက် (၁၅) နှစ် မပြည့်သေးသူများကို ၎င်းတို့၏တပ်ဖွဲ့များတွင် တပ်သားစုဆောင်းခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရမည်။ စစ်မှုထမ်းအဖြစ် စစ်သားစုဆောင်းရာတွင် ထိုသူများသည် အသက် (၁၅) နှစ် ကျော်သော်ငြား (၁၈) နှစ် မပြည့်သေးလျှင် ၎င်းတို့အနက် အသက်အကြီးဆုံးသူများကို ဦးစားပေးရွေးချယ် ခေါ်ယူရမည်။

4. In accordance with their obligations under international humanitarian law to protect the civilian population in armed conflicts, States Parties shall take all feasible measures to ensure protection and care of children who are affected by an armed conflict.

Article 39

States Parties shall take all appropriate measures to promote physical and psychological recovery and social reintegration of a child victim of: any form of neglect, exploitation, or abuse; torture or any other form of cruel, inhuman or degrading treatment or punishment; or armed conflicts. Such recovery and reintegration shall take place in an environment which fosters the health, self-respect and dignity of the child.

Article 40

1. States Parties recognize the right of every child alleged as, accused of, or recognized as having infringed the penal law to be treated in a manner consistent with the promotion of the child's sense of dignity and worth, which reinforces the child's respect for the human rights and fundamental freedoms of others and which takes into account the child's age and the desirability of promoting the child's reintegration and the child's assuming a constructive role in society.

2. To this end, and having regard to the relevant provisions of international instruments, States Parties shall, in particular, ensure that:

- (a) No child shall be alleged as, be accused of, or recognized as having infringed the penal law by reason of acts or omissions that were not prohibited by national or international law at the time they were committed;
- (b) Every child alleged as or accused of having infringed the penal law has at least the following guarantees:
  - (i) To be presumed innocent until proved guilty according to law;
  - (ii) To be informed promptly and directly of the charges against him or her, and, if appropriate, through his or her parents or legal guardians, and to have legal or other appropriate assistance in the preparation and presentation of his or her defence;
  - (iii) To have the matter determined without delay by a competent, independent and impartial authority or judicial body in a fair hearing according to law, in the presence of legal or other appropriate assistance and, unless it is considered not to be in the best interest of the child, in particular, taking into account his or her age or situation, his or her parents or legal guardians;

၄။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု ဥပဒေအရ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများတွင် အရပ်သားများကိုကာကွယ်ပေးရန် တာဝန်နှင့်လျော်ညီစွာ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခအတွင်းရှိ ကလေးများကိုကာကွယ်ခြင်းနှင့် ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်း သေချာစေရန် ဖြစ်နိုင်သမျှသော နည်းလမ်းအားလုံးကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၃၉)

လျစ်လျူရှုခြင်း၊ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း သို့မဟုတ် အလွဲသုံးခြင်း၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း သို့မဟုတ် အခြားသောပုံစံဖြင့် ရက်စက်ခြင်း၊ လူမဆန်ခြင်း သို့မဟုတ် အရှက်ရစေရန် ပြုမူဆက်ဆံခြင်း သို့မဟုတ် အပြစ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခဖြစ်ရပ်များကြောင့် နစ်နာမှုခံစားရသည့် ကလေးသူငယ်ကို ရုပ်ပိုင်းနှင့်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြန်လည်ပျိုးထောင်ပေးခြင်း၊ လူမှုရေးပြန်လည် ပေါင်းစည်းပေးခြင်းတို့ တိုးမြှင့်ပေးရန် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် သင့်လျော်သည့် နည်းလမ်းအားလုံးဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။ အဆိုပါ ပြန်လည်ပျိုးထောင်ပေးခြင်း၊ ပြန်လည်ပေါင်းစည်းပေးခြင်းများကို ကလေးသူငယ်၏ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ ကိုယ်တိုင်လေးစားမှုနှင့် ၎င်း၏ကျန်းမာရေးတို့အတွက် နေရာချထားပေးသည့် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၄၀)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေကို ချိုးဖောက်ကြောင်း စွပ်စွဲခံရသည့်ကလေးတိုင်းကို ၎င်း၏ဂုဏ်သိက္ခာမြှင့်တင်ပေးခြင်းနှင့် ကိုက်ညီသည့်နည်းလမ်းအရ ပြုမူဆက်ဆံပေးရန် အသိအမှတ်ပြုသည်။ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြားသူများ၏ အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်ကို ကလေးက လေးစားခြင်းအား ပံ့ပိုးပေးခြင်း၊ ကလေးအသက်အရွယ်နှင့် ကလေး၏မိသားစုနှင့် ပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေး တိုးမြှင့်ပေးရန် ဆန္ဒကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပေးခြင်း၊ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းတွင် ပြန်လည်တည်ဆောက်ဝင်ဆံ့ရေးများအတွက် အသိအမှတ်ပြုသည်။

၂။ ဤရည်ရွယ်ချက်အတွက်နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများအရ သက်ဆိုင်သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အညီ စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများသည် အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် သေချာစေရမည်-

- (က) ကျူးလွန်သည့်အချိန်တွင် ပြည်တွင်း သို့မဟုတ် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေအရ တားမြစ်ထားခြင်းမရှိသည့် ပြုလုပ်မှုများ သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှုများဖြစ်သည်ဟူသည့် အကြောင်းပြချက်ဖြင့် မည်သည့်ကလေးကိုမျှ ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေကို ချိုးဖောက်ကြောင်း စွပ်စွဲခြင်းမပြုရ။
- (ခ) ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေကို ချိုးဖောက်ကြောင်း စွပ်စွဲခံရသည့် ကလေးတိုင်းသည် အနည်းဆုံးအနေဖြင့် အောက်ပါအာမခံချက်များ ရရှိသည်-
  - (၁) ဥပဒေနှင့်အညီ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း မခံရသေးမျှကာလပတ်လုံး အပြစ်မရှိကြောင်း မှတ်ယူရမည်။
  - (၂) ကလေးအပေါ်စွဲဆိုသော ပြစ်မှုကို ၎င်းကိုယ်တိုင်သို့ဖြစ်စေ၊ ၎င်း၏မိဘ (သို့မဟုတ်) တရားဝင်အုပ်ထိန်းသူမှတစ်ဆင့် ဖြစ်စေ၊ တိုက်ရိုက်နှင့် အမြန်ဆုံးအကြောင်းကြား အသိပေးရမည်။ ၎င်းအနေဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ခုခံကာကွယ်ရေးအတွက် ပြင်ဆင်ရန်နှင့် မိမိကိုယ်တိုင်ရွေးချယ်သော ဥပဒေအကျိုးဆောင်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးတို့အတွက် အထောက်အကူလုံလောက်စွာ ပေးရမည်။
  - (၃) ကလေး၏အသက်အရွယ် သို့မဟုတ် အခြေအနေ၊ ကလေးမိဘများ သို့မဟုတ် ဥပဒေအရ အုပ်ထိန်းသူများ စသည်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း စသည့်ကလေး၏ အကောင်းဆုံးသော အကျိုးစီးပွားကို စဉ်းစားရန်မရှိပါက ဥပဒေရေးရာ သို့မဟုတ် အခြားသင့်လျော်သော အကူအညီများဖြင့် ဥပဒေနှင့်အညီ လွတ်လပ်၍ ဘက်လိုက်မှုမရှိသော အခွင့်ရ တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့ရှေ့တွင် မျှတစွာ ကြားနာခြင်းကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုမရှိဘဲ ဆုံးဖြတ်ပေးရမည်။

- (iv) Not to be compelled to give testimony or to confess guilt; to examine or have examined adverse witnesses and to obtain the participation and examination of witnesses on his or her behalf under conditions of equality;
- (v) If considered to have infringed the penal law, to have this decision and any measures imposed in consequence thereof reviewed by a higher competent, independent and impartial authority or judicial body according to law;
- (vi) To have the free assistance of an interpreter if the child cannot understand or speak the language used;
- (vii) To have his or her privacy fully respected at all stages of the proceedings.

3. States Parties shall seek to promote the establishment of laws, procedures, authorities and institutions specifically applicable to children alleged as, accused of, or recognized as having infringed the penal law, and, in particular:

- (a) The establishment of a minimum age below which children shall be presumed not to have the capacity to infringe the penal law;
- (b) Whenever appropriate and desirable, measures for dealing with such children without resorting to judicial proceedings, providing that human rights and legal safeguards are fully respected.

4. A variety of dispositions, such as care, guidance and supervision orders; counselling; probation; foster care; education and vocational training programmes and other alternatives to institutional care shall be available to ensure that children are dealt with in a manner appropriate to their well-being and proportionate both to their circumstances and the offence.

Article 41

Nothing in the present Convention shall affect any provisions which are more conducive to the realization of the rights of the child and which may be contained in:

- (a) The law of a State Party; or
- (b) International law in force for that State.

PART II

Article 42

States Parties undertake to make the principles and provisions of the Convention widely known, by appropriate and active means, to adults and children alike.

- (၄) အပြစ်ရှိကြောင်း ဖြောင့်ချက်ပေးရန် သို့မဟုတ် သက်သေခံချက်ပေးရန် အတင်းအကျပ်ပြုခြင်း၊ ဆန့်ကျင်သက်သေများကို စစ်ဆေးရန် အတင်းအကြပ်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် အတင်းအကျပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် သာတူညီမျှ အခြေအနေအရ ကလေးသူငယ်ကိုယ်စား သက်သေများကို စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ပါဝင်စေခြင်းတို့တွင် အတင်းအကြပ်မပြုရ။
- (၅) ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေကို ချိုးဖောက်ကြောင်း စဉ်းစားမှုပြုခဲ့လျှင် ဥပဒေနှင့်အညီ လွတ်လပ်၍ ဘက်လိုက်မှုကင်းသော အဆင့်မြင့်တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် အာဏာပိုင်က အဆိုပါဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ချမှတ်ထားသော နည်းလမ်းများအပေါ် သုံးသပ်ခွင့်ရှိသည်။
- (၆) ကလေးသည် တရားရုံးက သုံးစွဲသော ဘာသာစကားကို နားမလည်နိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြောဆိုနိုင်ခြင်းမရှိပါက ၎င်းအတွက် စကားပြန်တစ်ဦး၏ အကူအညီကို အခမဲ့ရယူခွင့်ရှိသည်။
- (၇) အမှုများကို ကြားနာစစ်ဆေးရာတွင် ကာလတလျှောက်လုံး ကလေး၏ ပုဂ္ဂလိကအခွင့်အရေးကို လေးစားသမှုပြုရမည်။

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများ ထူထောင်ခြင်းကို ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေ ချိုးဖောက်ကြောင်း စွပ်စွဲခံရသူ ကလေးသူငယ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အထူးသဖြင့် အောက်ပါကိစ္စရပ်များတွင် တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရမည်။

- (က) ကလေးသူငယ်များ ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်သည့် အရည်အချင်းမရှိကြောင်း မှတ်ယူနိုင်သည့် အသက်အပိုင်းအခြားကို သတ်မှတ်ခြင်း၊
- (ခ) တရားစီရင်ရေးနည်းလမ်း အသုံးမပြုသော ကလေးများအပေါ် လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ဥပဒေရေးရာလုံခြုံမှုအား လေးစားပြည့်ဝစွာ ပံ့ပိုးပေးခြင်းအတွက် သင့်လျော်သော လိုအပ်သောနည်းလမ်းများ ချမှတ်ပေးခြင်း။

၄။ ပြစ်မှုနှင့် ကလေးသူငယ်များ၏အခြေအနေများ စသည့်နှစ်ရပ်လုံးပေါ်တွင် အချိုးကျနမူ ရှိစေရန်နှင့် ကလေးများ၏ ကောင်းစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့အတွက် သင့်လျော်သောနည်းလမ်းတစ်ရပ်ကို ရရှိသေချာစေရမည်။ အဆိုပါကွဲပြားသော အစီအစဉ်တစ်ရပ်တွင် ကလေးသူငယ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ လမ်းညွှန်ခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ထိန်းသိမ်းမှု အမိန့်ချမှတ်ခြင်း၊ နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးခြင်း၊ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ပညာသင်ကြားပေးခြင်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာ သင်ကြားပေးခြင်း အစီအစဉ်များနှင့် အခြားသောအဖွဲ့အစည်းဖြင့် စောင့်ရှောက်ပေးခြင်းတို့ ရရှိသေချာစေရမည်။

အပိုဒ် (၄၁)

ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများ ပိုမိုဖြစ်ထွန်းစေသည့် အောက်ပါတို့၏ မည်သည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုမျှ ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ။

- (၁) စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ ဥပဒေ သို့မဟုတ်
- (၂) အဆိုပါ နိုင်ငံအပေါ် အာဏာသက်ရောက်သည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေ

အပိုဒ် (၂)

အပိုဒ် (၄၂)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ကလေးသူငယ်များနှင့် အရွယ်ရောက်ပြီးသူများ ကျယ်ပြန့်စွာသိရှိနိုင်စေရန် သင့်လျော်သော တက်ကြွသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

Article 43

1. For the purpose of examining the progress made by States Parties in achieving the realization of the obligations undertaken in the present Convention, there shall be established a Committee on the Rights of the Child, which shall carry out the functions hereinafter provided.
2. The Committee shall consist of eighteen experts of high moral standing and recognized competence in the field covered by this Convention.¹ The members of the Committee shall be elected by States Parties from among their nationals and shall serve in their personal capacity, consideration being given to equitable geographical distribution, as well as to the principal legal systems.
3. The members of the Committee shall be elected by secret ballot from a list of persons nominated by States Parties. Each State Party may nominate one person from among its own nationals.
4. The initial election to the Committee shall be held no later than six months after the date of the entry into force of the present Convention and thereafter every second year. At least four months before the date of each election, the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to States Parties inviting them to submit their nominations within two months. The Secretary-General shall subsequently prepare a list in alphabetical order of all persons thus nominated, indicating States Parties which have nominated them, and shall submit it to the States Parties to the present Convention.
5. The elections shall be held at meetings of States Parties convened by the Secretary-General at United Nations Headquarters. At those meetings, for which two thirds of States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Committee shall be those who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of States Parties present and voting.
6. The members of the Committee shall be elected for a term of four years. They shall be eligible for re-election if renominated. The term of five of the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election, the names of these five members shall be chosen by lot by the Chairman of the meeting.
7. If a member of the Committee dies or resigns or declares that for any other cause he or she can no longer perform the duties of the Committee, the State Party which nominated the member shall appoint another expert from among its nationals to serve for the remainder of the term, subject to the approval of the Committee.

အပိုဒ် (၄၃)

၁။ ဤ သဘောတူစာချုပ်ပါ တာဝန်ဝတ္တရားများကို အောင်မြင်စေရန် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ဖြည့်ဆည်းပေးရာတွင် ၎င်းတို့၏ဆောင်ရွက်မှုများကို စစ်ဆေးရန် ရည်ရွယ်၍ ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကော်မတီ (ဤမှနောင်တွင် ဖော်ပြထားသော တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ရမည်) တစ်ရပ်ကို တည်ထောင်ရမည်။

၂။ ကော်မတီကို ဤ သဘောတူစာချုပ်၏ အကျုံးဝင်သောနယ်ပယ်များ၌ အရည်အချင်းပြည့်ဝကြောင်း အသိအမှတ်ပြု ထားသည့် ကိုယ်ကျင့်တရားမြင့်မားသူ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် (၁၈) ဦး ဖြင့်ဖွဲ့စည်းရမည်။ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များကို စာချုပ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ နိုင်ငံသားများတွင်းမှ ရွေးချယ်ရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့သည် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်စွမ်းဆောင်ရည်ဖြင့် ဆောင်ရွက် ကြရမည်။ အဖွဲ့ဝင်များရွေးချယ်ရာတွင် ဥပဒေစနစ် အခြေခံမှုများသာမက ဆီလျော်သောနယ်မြေဒေသ ခွဲဝေမှုပေါ်တွင်လည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

၃။ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက အမည်စာရင်းတင်သွင်းထားသည့် လူပုဂ္ဂိုလ် စာရင်းအနက်မှ လျှို့ဝှက်မဲဖြင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံစီသည် ၎င်း၏ နိုင်ငံသားများအနက်မှ တစ်ဦးကို အမည် စာရင်းတင်သွင်းနိုင်သည်။

၄။ ဤ သဘောတူစာချုပ် အာဏာတည်ပြီးနောက် (၆)လထက်နောက်မကျစေဘဲ ပထမအကြိမ်ရွေးကောက်ပွဲကို ကျင်းပရမည်ဖြစ်ပြီး (၂)နှစ်တစ်ကြိမ် ဆက်လက်ကျင်းပရမည်ဖြစ်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲအသီးသီးကျင်းပသည့်ရက် မတိုင်မီ လေးလအလိုတွင် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ အမည်စာရင်းများ (၂)လအတွင်း တင်သွင်းပေးရန် ဖိတ်ခေါ်သည့်စာကို ပေးပို့ရမည်။ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် အမည်စာရင်းများကို စာရင်းသွင်း သည့် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံနှင့် အမည်စာရင်းတင်သွင်းခံရသူ အားလုံး၏အမည်စာရင်းကို သုံးလအတွင်း အကွာရာစဉ်ဖြင့် စာရင်းပြုစု ပြီး ထိုစာရင်းကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံးထံ ပေးပို့ရမည်။

၅။ ရွေးကောက်ပွဲများကို ကုလသမဂ္ဂ၏ရုံးချုပ်၌ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အစည်းအဝေးများတွင် အထွေထွေအတွင်းရေး မှူးချုပ်က ကျင်းပပေးရမည်။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ သုံးပုံနှစ်ပုံတက်ရောက်ခြင်းဖြင့် အထမြောက်သော ထိုအစည်းအဝေးများတွင် တက် ရောက်မဲပေးကြသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များထံမှ မဲအရေအတွက် အများဆုံးရရှိသူများသည် ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ရွေးချယ်ခံရသူများ ဖြစ်စေရမည်။

၆။ ကော်မတီ၏အဖွဲ့ဝင်များကို လေးနှစ်သက်တမ်းအတွက် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။ ၎င်းတို့သည် အမည်စာရင်း ထပ်မံတင်သွင်းခြင်းခံရလျှင် နောက်တစ်ကြိမ်ထပ်၍ ရွေးကောက်တင်မြှောက်မှုအတွက် အကျုံးဝင်မည်ဖြစ်သည်။ ပထမအကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် တင်မြှောက်ထားသော အဖွဲ့ဝင်များအနက် ငါးဦး၏ သက်တမ်းမှာ (၂)နှစ်ပြည့်သည့်အခါ ကုန်ဆုံးရမည်ဖြစ် ပြီး ပထမအကြိမ်ရွေးကောက်ပွဲပြီးလျှင်ပြီးချင်း ထိုအဖွဲ့ဝင်ငါးဦး၏ အမည်များကို အစည်းအဝေးဥက္ကဋ္ဌက မဲဖြင့်ရွေးချယ်ပေး ရမည်။

၇။ ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးသည် ကွယ်လွန်ခဲ့လျှင်ဖြစ်စေ၊ နုတ်ထွက်ခဲ့လျှင်ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် အကြောင်းတစ်ခုခု ကြောင့် ကော်မတီ၏တာဝန်များကို ဆက်လက်ထမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း မရှိတော့လျှင်ဖြစ်စေ၊ ထိုအဖွဲ့ဝင်အား အမည်စာရင်းတင် သွင်းခဲ့သော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ၎င်း၏နိုင်ငံသားများအနက်မှ ထမ်းဆောင်မည့်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းကို စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံ အများစု၏ သဘောတူခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ခန့်အပ်ရမည်။

8. The Committee shall establish its own rules of procedure.
9. The Committee shall elect its officers for a period of two years.
10. The meetings of the Committee shall normally be held at United Nations Headquarters or at any other convenient place as determined by the Committee. The Committee shall normally meet annually. The duration of the meetings of the Committee shall be determined, and reviewed, if necessary, by a meeting of the States Parties to the present Convention, subject to the approval of the General Assembly.
11. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Committee under the present Convention.
12. With the approval of the General Assembly, the members of the Committee established under the present Convention shall receive emoluments from United Nations resources on such terms and conditions as the Assembly may decide.

Article 44

1. States Parties undertake to submit to the Committee, through the Secretary-General of the United Nations, reports on the measures they have adopted which give effect to the rights recognized herein and on the progress made on the enjoyment of those rights:
  - (a) Within two years of the entry into force of the Convention for the State Party concerned;
  - (b) Thereafter every five years.
2. Reports made under the present article shall indicate factors and difficulties, if any, affecting the degree of fulfilment of the obligations under the present Convention. Reports shall also contain sufficient information to provide the Committee with a comprehensive understanding of the implementation of the Convention in the country concerned.
3. A State Party which has submitted a comprehensive initial report to the Committee need not, in its subsequent reports submitted in accordance with paragraph 1 (b) of the present article, repeat basic information previously provided.
4. The Committee may request from States Parties further information relevant to the implementation of the Convention.
5. The Committee shall submit to the General Assembly, through the Economic and Social Council, every two years, reports on its activities.

၈။ ကော်မတီသည် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ထုံးလုပ်နည်း စည်းမျဉ်းများကို ရေးဆွဲရမည်။

၉။ ကော်မတီသည် ၎င်း၏အရာရှိများကို (၂)နှစ်သက်တမ်းအတွက် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။

၁၀။ ကော်မတီအစည်းအဝေးများကို ကုလသမဂ္ဂရုံးချုပ် သို့မဟုတ် ကော်မတီကဆုံးဖြတ်သည့် သင့်လျော်သော အခြား နေရာတွင် ပုံမှန်အားဖြင့် ကျင်းပရမည်။ ကော်မတီသည် ပုံမှန်အားဖြင့် နှစ်စဉ်တွေ့ဆုံရမည်။ ကော်မတီအစည်းအဝေးများ၏ ကာလကို သဘောတူစာချုပ်၏ အဖွဲ့ဝင်များအစည်းအဝေးတစ်ရပ်က အထွေထွေညီလာခံ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ် ခြင်း၊ လိုအပ်ပါက သုံးသပ်မှုပြုခြင်းတို့ ပြုရမည်။

၁၁။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကော်မတီ၏လုပ်ငန်းတာဝန်များ ထိရောက်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်စေ ရန်အတွက် လိုအပ်သည့်ဝန်ထမ်းများနှင့် အထောက်အကူပစ္စည်းများ ပံ့ပိုးပေးရမည်။

၁၂။ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များသည် အထွေထွေညီလာခံက ချမှတ်သည့်စည်းကမ်းများနှင့် သတ်မှတ်ချက်များဖြင့် ကုလ သမဂ္ဂ၏ အရင်းအမြစ်များထံမှ လုပ်ငွေခံစားခွင့်များကို ရရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၄၄)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ အသိအမှတ်ပြုထားသော အခွင့်အရေးများအသက်ဝင် စေရန်နှင့် အဆိုပါအခွင့်အရေးများ ခံစားရရှိနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ပေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ နည်းလမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အစီရင်ခံစာတစ်စောင်ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှတစ်ဆင့် ကော်မတီထံသို့ အောက်ပါကာလအတွင်း၌ တင်ပြရမည်။

- (က) သက်ဆိုင်သည့်စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံအတွက် သဘောတူစာချုပ် အာဏာတည်ပြီးနောက် (၂)နှစ်အတွင်း
- (ခ) ထိုကဲ့သို့တင်သွင်းပြီးနောက် (၅)နှစ်လျှင်တစ်ကြိမ်

၂။ ဤအပိုဒ်အရ ပြင်ဆင်ထားသော အစီရင်ခံစာများသည် သဘောတူစာချုပ် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအပေါ် သက် ရောက်မှုရှိသည့် အကြောင်းအချက်များနှင့် အခက်အခဲများကို အကယ်၍ရှိခဲ့လျှင် တင်ပြရမည်။ ထိုသို့တင်ပြရာတွင် သက်ဆိုင် ရာနိုင်ငံက သဘောတူစာချုပ် အကောင်အထည်ဖော်မှုကို ကော်မတီက ပြည့်ဝစွာနားလည်နိုင်စေရန် လုံလောက်သော သတင်း အချက်အလက်များလည်း ပံ့ပိုးပေးရမည်။

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံသည် ကော်မတီသို့ပြည့်စုံသော ကနဦးအစီရင်ခံစာကို တင်ပြပြီးပါက စာပိုဒ် ၁ (ခ) အရ နောက်ဆက်တွဲအစီရင်ခံစာများ တင်ပြရာတွင် ယခင်က ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အခြေခံသတင်းအချက်အလက်များကို ထပ်မံဖော်ပြ ရန် မလိုပါ။

၄။ သဘောတူစာချုပ် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အခြားသော သတင်းအချက်အလက်များကို စာချုပ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံမှ ကော်မတီကတောင်းခံနိုင်သည်။

၅။ ကော်မတီသည် အစီရင်ခံစာပါ ဆောင်ရွက်ချက်များကို အထွေထွေညီလာခံသို့ စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးကောင်စီမှ တဆင့် (၂)နှစ်လျှင်တစ်ကြိမ် တင်ပြရမည်။

6. States Parties shall make their reports widely available to the public in their own countries.

Article 45

In order to foster the effective implementation of the Convention and to encourage international cooperation in the field covered by the Convention:

- (a) The specialized agencies, the United Nations Children's Fund, and other United Nations organs shall be entitled to be represented at the consideration of the implementation of such provisions of the present Convention as fall within the scope of their mandate. The Committee may invite the specialized agencies, the United Nations Children's Fund and other competent bodies as it may consider appropriate to provide expert advice on the implementation of the Convention in areas falling within the scope of their respective mandates. The Committee may invite the specialized agencies, the United Nations Children's Fund, and other United Nations organs to submit reports on the implementation of the Convention in areas falling within the scope of their activities;
- (b) The Committee shall transmit, as it may consider appropriate, to the specialized agencies, the United Nations Children's Fund and other competent bodies, any reports from States Parties that contain a request, or indicate a need, for technical advice or assistance, along with the Committee's observations and suggestions, if any, on these requests or indications;
- (c) The Committee may recommend to the General Assembly to request the Secretary-General to undertake on its behalf studies on specific issues relating to the rights of the child;
- (d) The Committee may make suggestions and general recommendations based on information received pursuant to articles 44 and 45 of the present Convention. Such suggestions and general recommendations shall be transmitted to any State Party concerned and reported to the General Assembly, together with comments, if any, from States Parties.

PART III

Article 46

The present Convention shall be open for signature by all States.

၆။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ၎င်းတို့နိုင်ငံများအတွင်း၌ ၎င်းတို့တင်သွင်းသော အစီရင်ခံစာများကို ပြည်သူ့မှကျယ်ပြန့်စွာ လက်လှမ်းမီနိုင်မှုရှိအောင် ပြုလုပ်ရမည်။

အပိုဒ် (၄၅)

သဘောတူစာချုပ်ကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ရန်နှင့် သဘောတူစာချုပ်နှင့် အကျုံးဝင်သော နယ်ပယ်များတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးကို တိုးမြှင့်ရန် အလို့ငှာ-

- (က) အထူးအေဂျင်စီများ၊ ကုလသမဂ္ဂကလေးများရန်ပုံငွေအဖွဲ့နှင့် အခြားသောကုလသမဂ္ဂ၏ အဖွဲ့များသည် ၎င်းတို့လုပ်ပိုင်ခွင့်နယ်ပယ်အတွင်း ကျရောက်သည့် ဤသဘောတူစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအား အကောင်အထည်ဖော်ရန် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။ ထိုအထူးအေဂျင်စီများ၊ ကုလသမဂ္ဂကလေးများ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့နှင့် အခြားသောအခွင့်ရ အဖွဲ့အစည်းများကို ၎င်းတို့သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်နယ်ပယ်အတွင်း ကျရောက်သည့် သဘောတူစာချုပ်၏ ဧရိယာများအား အကောင်အထည်ဖော်ရာ၌ အကြံဉာဏ်များပေးရန် ကော်မတီကဖိတ်ခေါ်နိုင်သည်။ ကော်မတီသည် အဆိုပါအဖွဲ့များအား ၎င်းတို့၏နယ်ပယ်အတွင်း ကျရောက်သည့် သဘောတူစာချုပ်ပါဧရိယာများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အစီရင်ခံစာများတင်ပြရန်လည်း ဖိတ်ခေါ်နိုင်သည်။
- (ခ) ကော်မတီသည် နည်းပညာအကူအညီ သို့မဟုတ် အကြံပြုချက်လိုအပ်ကြောင်း တောင်းဆိုမှု သို့မဟုတ် ထောက်ပြမှုပါဝင်သည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ အစီရင်ခံစာကို အဆိုပါတောင်းဆိုမှုများ သို့မဟုတ် ထောက်ပြမှုများအပေါ် ကော်မတီ၏အကြံပြုချက်နှင့် လေ့လာသုံးသပ်ချက်များနှင့်တကွ အထူးအေဂျင်စီများ၊ ကုလသမဂ္ဂကလေးများ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့နှင့် အခြားသောအခွင့်ရ အဖွဲ့အစည်းများထံသို့ ပေးပို့ရမည်။
- (ဂ) ကော်မတီသည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံမှတစ်ဆင့် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေးများနှင့်စပ်လျဉ်းသော အထူးသီးသန့်ကိစ္စရပ်များအပေါ် လေ့လာချက်များ ၎င်းကိုယ်စားပြုလုပ်ပေးရန် အကြံပြုချက်ပေးနိုင်သည်။
- (ဃ) ကော်မတီသည် ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် ၄၄ နှင့် ၄၅ တို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုအပေါ် အခြေတည်၍ အကြံပြုချက်များနှင့် အထွေထွေဝေဖန်အဆိုပြုချက်များ ပြုနိုင်သည်။ အဆိုပါအကြံပြုချက်များနှင့် အထွေထွေဝေဖန်အဆိုပြုချက်များကို သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံနှင့် အထွေထွေညီလာခံသို့ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ မှတ်ချက်များ (အကယ်၍ရှိခဲ့ပါက) နှင့်တကွ ပေးပို့ရမည်။

အပိုဒ် (၃)

အပိုဒ် (၄၆)

ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအားလုံးသည် ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်သည်။

Article 47

The present Convention is subject to ratification. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 48

The present Convention shall remain open for accession by any State. The instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 49

1. The present Convention shall enter into force on the thirtieth day following the date of deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession.
2. For each State ratifying or acceding to the Convention after the deposit of the twentieth instrument of ratification or accession, the Convention shall enter into force on the thirtieth day after the deposit by such State of its instrument of ratification or accession.

Article 50

1. Any State Party may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate the proposed amendment to States Parties, with a request that they indicate whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposals. In the event that, within four months from the date of such communication, at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of States Parties present and voting at the conference shall be submitted to the General Assembly for approval.
2. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of the present article shall enter into force when it has been approved by the General Assembly of the United Nations and accepted by a two-thirds majority of States Parties.
3. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties which have accepted it, other States Parties still being bound by the provisions of the present Convention and any earlier amendments which they have accepted.

အပိုဒ် (၄၇)

ဤသဘောတူစာချုပ်ကို အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးရန် လိုအပ်သည်။ အတည်ပြုစာရွက်စာတမ်းများကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ တင်သွင်းအပ်နှံရမည်။

အပိုဒ် (၄၈)

ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အားလုံးသည် ဤသဘောတူစာချုပ်ကို နောက်မှ ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်သည်။ နောက်မှ ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် စာရွက်စာတမ်းများကို အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အပ်နှံခြင်းဖြင့် နောက်မှ ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း သက်ရောက်မှုရှိရမည်။

အပိုဒ် (၄၉)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်သည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ (၂၀)ခုမြောက် အတည်ပြုပါဝင်ကြောင်းစာလွှာ သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်ကြောင်းစာလွှာ ပေးပို့ပြီး ရက်ပေါင်း(၃၀)ပြည့်မြောက်သည့်နေ့တွင် အာဏာသက်ဝင်ရမည်။

၂။ (၂၀)ခုမြောက် အတည်ပြုပါဝင်ကြောင်းစာလွှာ သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်ကြောင်းစာလွှာ ပေးပို့အပ်နှံပြီး နောက်ပိုင်း မှ ဤသဘောတူစာချုပ်ကို အတည်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်ခြင်းပြုသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံစီအတွက် ၎င်းတို့၏အတည်ပြုပါဝင်ကြောင်းစာလွှာ သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်ကြောင်းစာလွှာ ပေးပို့အပ်နှံသည့်ရက်မှ ရက်ပေါင်း(၃၀)ပြည့်သည့်ရက်တွင် ဤသဘောတူစာချုပ် အာဏာတည်ရမည်။

အပိုဒ် (၅၀)

၁။ ဤ သဘောတူစာချုပ်၏ မည်သည့်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို သဘောတူစာချုပ်ကို ပြင်ဆင်ရန် အဆိုပြုချက်တစ်ရပ်ပြုခြင်းနှင့် ၎င်းကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ တင်သွင်းခြင်း ပြုနိုင်သည်။ ယင်းအပေါ် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က သဘောတူစာချုပ်၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံ ဆက်သွယ်ပြီး အဆိုပါ အဆိုပြုချက်ကို စဉ်းစားသုံးသပ်ရန်နှင့် ဆန္ဒမဲပေးရန်အတွက် အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကျင်းပရန် ရှိ/မရှိ အကြောင်းပြန်ကြားပေးရန် တောင်းခံရမည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ အနည်းဆုံးသုံးပုံတစ်ပုံက အစည်းအဝေးကျင်းပရန်ဆန္ဒရှိလျှင် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကုလသမဂ္ဂ၏ ကမကထပြုမှုဖြင့် အစည်းအဝေးကို ကျင်းပရမည်။ အစည်းအဝေးတွင် တက်ရောက်လာသည့် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံအများစုက ဆန္ဒမဲပေး၍ ချမှတ်ခဲ့သည့် ပြင်ဆင်ချက်တစ်စုံတစ်ရာကို အတည်ပြုပေးရန် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံသို့ တင်ပြရမည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံက အတည်ပြုပြီး ဤ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများအနက် သုံးပုံနှစ်ပုံကလက်ခံပြီးသောအခါ ပြင်ဆင်ချက်များ စတင်အာဏာ တည်ပါသည်။

၃။ ပြင်ဆင်ချက်များ အာဏာတည်သောအခါ ပြင်ဆင်ချက်များကို လက်ခံကြသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိပြီး အခြားအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ၎င်းတို့လက်ခံပြီးဖြစ်သော ယခင်ပြင်ဆင်ချက် တစ်စုံတစ်ရာနှင့် သဘောတူစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆက်လက်လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိသည်။

Article 51

1. The Secretary-General of the United Nations shall receive and circulate to all States the text of reservations made by States at the time of ratification or accession.
2. A reservation incompatible with the object and purpose of the present Convention shall not be permitted.
3. Reservations may be withdrawn at any time by notification to that effect addressed to the Secretary-General of the United Nations, who shall then inform all States. Such notification shall take effect on the date on which it is received by the Secretary-General.

Article 52

A State Party may denounce the present Convention by written notification to the Secretary-General of the United Nations. Denunciation becomes effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

Article 53

The Secretary-General of the United Nations is designated as the depositary of the present Convention.

Article 54

The original of the present Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS THEREOF the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized there to by their respective Governments, have signed the present Convention.

အပိုဒ် (၅၁)

၁။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် လက်မှတ်ရေးထိုးသည့်အချိန်၊ အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးသည့် အချိန် သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် အချိန်၌ နိုင်ငံများမှပြုလုပ်သော ခြွင်းချက်များကို လက်ခံ၍ နိုင်ငံ အားလုံးသို့ ဖြန့်ဝေပေးရမည်။

၂။ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ ရည်မှန်းချက်၊ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် မကိုက်ညီသည့် ခြွင်းချက်ကို ခွင့်မပြုရ။

၃။ ခြွင်းချက်ပြုထားခြင်းများကို မည်သည့်အချိန်၌မဆို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အကြောင်းကြား စာတင်ပြ၍ ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ အဆိုပါကိစ္စကို နိုင်ငံအားလုံးသို့ အကြောင်းကြားရမည်။ အဆို ပါအကြောင်းကြားချက်သည် ၎င်းအား လက်ခံရရှိသည့်နေ့စွဲ၌ တရားဝင်ဖြစ်စေရမည်။

အပိုဒ် (၅၂)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ စာဖြင့် အကြောင်းကြားစာပေးပို့ ခြင်းဖြင့် ဤသဘောတူညီမှုစာချုပ်ကို စွန့်လွှတ်ကြောင်း ကြေညာနိုင်သည်။ ထိုအကြောင်းကြားစာအား ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေး မှူးချုပ်မှ လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှစ၍ (၁) နှစ်ပြည့်သည့်နေ့တွင် စွန့်လွှတ်ခြင်း အတည်ဖြစ်စေရမည်။

အပိုဒ် (၅၃)

ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ကို ဤသဘောတူစာချုပ်၏ စာချုပ်စာတမ်း တင်သွင်းအပ်နှံခြင်းခံရသူအ ဖြစ် ခန့်အပ်သည်။

အပိုဒ် (၅၄)

ဤသဘောတူစာချုပ်ကို အာရေဗီ၊ တရုတ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှနှင့် စပိန်ဘာသာများဖြင့် ရေးသားထားသော မူရင်းခွဲများသည် တူညီစွာစစ်မှန်ကြပြီး ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် အပ်နှံရမည်။

သက်ဆိုင်ရာအစိုးရများမှ မှန်ကန်စွာခွင့်ပြုခံရသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ အပြည့်အဝရှိသူများသည် အောက်ပါသက်သေ များရှေ့မှောက်၌ ဤသဘောတူစာချုပ်ကို အောက်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးလိုက်သည်။

Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography

**Adopted by General Assembly resolution
54/263 of 25 May 2000**

ENTRY INTO FORCE: 18 January 2002

The States Parties to the present Protocol,

Considering that, in order further to achieve the purposes of the Convention on the Rights of the Child and the implementation of its provisions, especially articles 1, 11, 21, 32, 33, 34, 35 and 36, it would be appropriate to extend the measures that States Parties should undertake in order to guarantee the protection of the child from the sale of children, child prostitution and child pornography,

Considering also that the Convention on the Rights of the Child recognizes the right of the child to be protected from economic exploitation and from performing any work that is likely to be hazardous or to interfere with the child's education, or to be harmful to the child's health or physical, mental, spiritual, moral or social development,

Gravely concerned at the significant and increasing international traffic of children for the purpose of the sale of children, child prostitution and child pornography,

Deeply concerned at the widespread and continuing practice of sex tourism, to which children are especially vulnerable, as it directly promotes the sale of children, child prostitution and child pornography,

Recognizing that a number of particularly vulnerable groups, including girl children, are at greater risk of sexual exploitation, and that girl children are disproportionately represented among the sexually exploited,

ကလေးသူငယ်အရောင်းအဝယ်ပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ်ပြည့်တန်ဆာပြုခြင်း၊
ကလေးသူငယ်ညစ်ညမ်းသရုပ်ဖော်မှုပြုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော
ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၏ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်

၂၀၀၀ ခုနှစ်၊ မေလ (၂၅) ရက်နေ့တွင်
အထွေထွေညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် (၅၄/၂၆၃) အရ ပြဋ္ဌာန်းသည်။

အာဏာတည်ရက် - ၂၀၀၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ၊ (၁၈) ရက်။

ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည်-

ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၏ရည်ရွယ်ချက်များ ထပ်မံ၍ အောင်မြင်မှုရရှိစေရန်နှင့် အထူး
သဖြင့် သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၁)၊ အပိုဒ် (၁၁)၊ အပိုဒ် (၂၁)၊ အပိုဒ် (၃၂)၊ အပိုဒ် (၃၃)၊ အပိုဒ် (၃၄)၊ အပိုဒ် (၃၅) နှင့် အပိုဒ်(၃၆)
ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အလို့ငှာ ကလေးသူငယ်ရောင်းချခြင်း၊ ကလေးသူငယ် ပြည့်
တန်ဆာပြုခြင်းနှင့် ကလေးသူငယ် ညစ်ညမ်းသရုပ်ဖော်မှုပြုခြင်းတို့မှ ကလေးသူငယ်များကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်အတွက်
စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ ပြုလုပ်ရမည့် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများကို တိုးမြှင့်လျှင် သင့်လျော်မည်ဖြစ်ကြောင်းကို ထောက်ရှု၍
လည်းကောင်း၊

ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်တွင် စီးပွားရေးအရ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းမှ ကလေးသူငယ်ကို
ကာကွယ်ပေးရန်နှင့် ကလေးသူငယ်၏ အန္တရာယ်ဖြစ်စေသော သို့မဟုတ် ကလေးသူငယ်၏ပညာရေးကို အဟန့်အတားဖြစ်
စေသော အလုပ်များကိုလည်းကောင်း၊ ကလေးသူငယ်၏ ကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ဉာဏ်ရည်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ စိတ်
ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ စာရိတ္တပိုင်းဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာတို့ကို ထိခိုက်စေသော အလုပ်များကိုလည်းကောင်း
ခိုင်းစေခြင်းမှ ကာကွယ်ပေးရန် အခွင့်အရေးရှိသည်ကို အသိအမှတ်ပြုထားကြောင်းကို ထောက်ရှု၍ လည်းကောင်း၊

ကလေးသူငယ်များအား အရောင်းအဝယ်ပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ် ပြည့်တန်ဆာပြုခြင်းနှင့် ကလေးသူငယ်ညစ်ညမ်း
သရုပ်ဖော်မှုပြုခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် နိုင်ငံတကာကလေးသူငယ် လူကုန်ကူးမှုများ သိသာထင်ရှားစွာ ပိုမို
များပြားလာသည်ကို အလေးအနက်စိုးရိမ်၍ လည်းကောင်း၊

ကလေးသူငယ် အရောင်းအဝယ်ပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ် ပြည့်တန်ဆာပြုခြင်းနှင့် ကလေးသူငယ်ညစ်ညမ်း သရုပ်ဖော်
မှုပြုခြင်းတို့သည် ကလေးသူငယ်များ အလွန်ထိခိုက်လွယ်သော လိင်ဖျော်ဖြေရေး ခရီးသွားလုပ်ငန်းများတွင် ကျယ်ပြန့်စွာဖြင့်
ဆက်လက်၍ တည်ရှိနေသည်ကို အလွန်အမင်းစိုးရိမ်၍ လည်းကောင်း၊

မိန်းကလေးငယ်များ အပါအဝင် ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများတွင် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အမြတ်ထုတ်မှု အန္တရာယ်ပိုမိုမြင့်
မားနေကြောင်းနှင့် ယင်းမိန်းကလေးငယ်များသည် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအမြတ်ထုတ်ခံရမှုတွင် အချိုးအစားမညီမျှစွာ ပါဝင်နေ
ကြောင်းကို အသိအမှတ်ပြု၍လည်းကောင်း၊

Concerned about the growing availability of child pornography on the Internet and other evolving technologies, and recalling the International Conference on Combating Child Pornography on the Internet (Vienna, 1999) and, in particular, its conclusion calling for the worldwide criminalization of the production, distribution, exportation, transmission, importation, intentional possession and advertising of child pornography, and stressing the importance of closer cooperation and partnership between Governments and the Internet industry,

Believing that the elimination of the sale of children, child prostitution and child pornography will be facilitated by adopting a holistic approach, addressing the contributing factors, including underdevelopment, poverty, economic disparities, inequitable socioeconomic structure, dysfunctioning families, lack of education, urban-rural migration, gender discrimination, irresponsible adult sexual behaviour, harmful traditional practices, armed conflicts and trafficking of children,

Believing that efforts to raise public awareness are needed to reduce consumer demand for the sale of children, child prostitution and child pornography, and also believing in the importance of strengthening global partnership among all actors and of improving law enforcement at the national level,

Noting the provisions of international legal instruments relevant to the protection of children, including the Hague Convention on the Protection of Children and Cooperation with Respect to Inter-Country Adoption, the Hague Convention on the Civil Aspects of International Child Abduction, the Hague Convention on Jurisdiction, Applicable Law, Recognition, Enforcement and Cooperation in Respect of Parental Responsibility and Measures for the Protection of Children, and International Labour Organization Convention No. 182 on the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour,

Encouraged by the overwhelming support for the Convention on the Rights of the Child, demonstrating the widespread commitment that exists for the promotion and protection of the rights of the child,

အင်တာနက်နှင့် အခြားသောတိုးတက်လာသည့် နည်းပညာသစ်များတွင် ကလေးသူငယ်ညစ်ညမ်းသရုပ်ဖော်မှုများ အလွယ်တကူ ပို၍ရရှိလာနိုင်သည်ကို စိုးရိမ်၍လည်းကောင်း၊ အင်တာနက်ပေါ်ရှိ ကလေးသူငယ်ညစ်ညမ်းသရုပ်ဖော်မှုများ တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာညီလာခံ (ဗီယာနာ၊ ၁၉၉၉ ခုနှစ်)နှင့် အထူးသဖြင့် ညီလာခံ၏ဆုံးဖြတ်ချက်တွင် ကလေးသူငယ်ညစ်ညမ်းသရုပ်ဖော်မှု ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ဖြန့်ချိခြင်း၊ တင်ပို့ခြင်း၊ လွှဲပြောင်းခြင်း၊ တင်သွင်းခြင်း၊ ရည်ရွယ်ချက်ရှိစွာ ပိုင်ဆိုင်ထားခြင်းနှင့် ကြော်ငြာခြင်းတို့ကို တစ်ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာအနေဖြင့် ရာဇဝတ်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းရန် တောင်းဆိုထားသည်ကို ပြန်လည်အမှတ်ရ၍ လည်းကောင်း၊ အစိုးရများနှင့် အင်တာနက်လုပ်ငန်းအကြား ပိုမို၍ ရင်းနှီးစွာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် အရေးကြီးသည်ကို အလေးထား၍လည်းကောင်း၊

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နိမ့်ကျခြင်း၊ ဆင်းရဲမွဲတေခြင်း၊ စီးပွားရေးကွာဟခြင်း၊ လူမှုစီးပွားရေးရာဖွဲ့စည်းမှု မမျှတခြင်း၊ မိသားစုများပြိုကွဲခြင်း၊ ပညာရေးချို့တဲ့ခြင်း၊ မြို့ပြ-ကျေးလက် ရွှေ့ပြောင်းအခြေချခြင်း၊ ကျားမ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း၊ အရွယ်ရောက်သူတို့မှ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအပြုအမူများ တာဝန်မဲ့စွာပြုခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် ရိုးရာအလေ့အထများ ကျင့်သုံးခြင်း၊ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားခြင်းနှင့် ကလေးသူငယ်များကို လူကုန်ကူးခြင်းတို့အပါအဝင် ၎င်းတို့ကို ပံ့ပိုးဖြစ်ပွားစေသော အကြောင်းအရာများကို ချဉ်းကပ်ဖြေရှင်းမည့် တစ်ခုလုံးခြုံငုံမိစေသည့် နည်းလမ်းကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ကလေးသူငယ်များအား ရောင်းချခြင်း၊ ကလေးသူငယ်များအား ပြည့်တန်ဆာပြုခြင်းနှင့် ကလေးသူငယ်ညစ်ညမ်း သရုပ်ဖော်မှုပြုခြင်းတို့ ပပျောက်ရေးကို အထောက်အကူဖြစ်စေမည်ဟု ယုံကြည်၍လည်းကောင်း၊

ကလေးသူငယ်ရောင်းဝယ်ခြင်း၊ ကလေးသူငယ်ပြည့်တန်ဆာပြုခြင်းနှင့် ကလေးသူငယ်ညစ်ညမ်း သရုပ်ဖော်မှုပြုခြင်းတို့အပေါ် အသုံးပြုလိုအား လျော့ကျစေရန်အလို့ငှာ အများပြည်သူအသိပညာပေးရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ချက်များကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်ဟု ယုံကြည်၍လည်းကောင်း၊ အဖွဲ့အစည်းများအားလုံးအကြားတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန် အရေးကြီးသည့်အပြင် နိုင်ငံတော်အဆင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးလုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန် အရေးကြီးကြောင်းကို ယုံကြည်၍လည်းကောင်း၊

နိုင်ငံဖြတ်ကျော် ကလေးသူငယ်မွေးစားမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကလေးသူငယ် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဟေ့ဂ်သဘောတူစာချုပ်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကလေးသူငယ်များအား ဖြားယောင်းသွေးဆောင်၍ အမွေမခေါ်ဆောင်မှု၏ တရားမကြောင်းဆိုင်ရာ ဟေ့ဂ်သဘောတူစာချုပ်၊ ကလေးသူငယ် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် မိဘ၏တာဝန်ရှိမှုနှင့် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုတို့နှင့် စပ်လျဉ်းသော စီရင်ပိုင်ခွင့်၊ လွှမ်းမိုးသောဥပဒေ၊ အသိအမှတ်ပြုခြင်း၊ အာဏာသက်ရောက်ခြင်းနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ ဟေ့ဂ်သဘောတူစာချုပ်နှင့် ကလေးလုပ်သားစေခိုင်းမှု၏ အဆိုးရွားဆုံး ပုံစံများအား ပပျောက်ရေးအတွက် တားမြစ်ခြင်းနှင့် ချက်ချင်းအရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားအဖွဲ့ချုပ်၏ သဘောတူစာချုပ် အမှတ် (၁၈၂) တို့ အပါအဝင် ကလေးသူငယ် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေရေးရာစာချုပ်များ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို သိမှတ်၍လည်းကောင်း၊

ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်အပေါ် ထူးကဲစွာထောက်ခံခြင်းဖြင့် ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးမြှင့်တင်ရေးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန်ချမှတ်ထားသည့် ပျံ့နှံ့လျက်ရှိသော ကတိကဝတ်များကို ထုတ်ဖော်ပြသ၍လည်းကောင်း၊

Recognizing the importance of the implementation of the provisions of the Programme of Action for the Prevention of the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography and the Declaration and Agenda for Action adopted at the World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children, held at Stockholm from 27 to 31 August 1996, and the other relevant decisions and recommendations of pertinent international bodies,

Taking due account of the importance of the traditions and cultural values of each people for the protection and harmonious development of the child,

Have agreed as follows:

Article 1

States Parties shall prohibit the sale of children, child prostitution and child pornography as provided for by the present Protocol.

Article 2

For the purposes of the present Protocol:

- (a) Sale of children means any act or transaction whereby a child is transferred by any person or group of persons to another for remuneration or any other consideration;
- (b) Child prostitution means the use of a child in sexual activities for remuneration or any other form of consideration;
- (c) Child pornography means any representation, by whatever means, of a child engaged in real or simulated explicit sexual activities or any representation of the sexual parts of a child for primarily sexual purposes.

Article 3

1. Each State Party shall ensure that, as a minimum, the following acts and activities are fully covered under its criminal or penal law, whether such offences are committed domestically or transnationally or on an individual or organized basis:

- (a) In the context of sale of children as defined in article 2:
  - (i) The offering, delivering or accepting, by whatever means, a child for the purpose of:

၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၂၇) ရက်မှ (၃၁) ရက်အထိ စတော့ဟုမ်းမြို့၌ ကျင်းပခဲ့သော ကလေးသူငယ်များအပေါ် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ စီးပွားရေးအမြတ်ထုတ်မှုဆန့်ကျင်ရေး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာညီလာခံတွင် ချမှတ်ခဲ့သည့် ကလေးသူငယ်များ အား အရောင်းအဝယ်ပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ် ပြည့်တန်ဆာပြုခြင်းနှင့် ကလေးသူငယ် ညစ်ညမ်းသရုပ်ဖော်မှုပြုခြင်းတို့အား တားဆီးကာကွယ်ရေးအတွက် အရေးယူဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ်၊ ကြေညာချက်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်တို့၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအပြင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆက်စပ်အဖွဲ့အစည်း၏ အခြားသက်ဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် တိုက်တွန်းအကြံပြုချက်များအား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် အရေးကြီးကြောင်းကို အသိအမှတ်ပြု၍လည်းကောင်း၊

ကလေးသူငယ်အား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ ဖွံ့ဖြိုးတက်စေရေးအတွက် လူမျိုး အသီးသီးရှိ ရိုးရာဓလေ့များနှင့် ယဉ်ကျေးမှုစံနှုန်းများ၏ အရေးပါမှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ လည်းကောင်း၊

အောက်ပါအတိုင်း သဘောတူညီကြသည်-

အပိုဒ် (၁)

စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း ကလေးသူငယ်များအား အရောင်း အဝယ်ပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ်များအား ပြည့်တန်ဆာပြုခြင်းနှင့် ကလေးသူငယ် ညစ်ညမ်းသရုပ်ဖော်မှုပြုခြင်းတို့ကို တားမြစ်စေ ရမည်။

အပိုဒ် (၂)

ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်များအလို့ငှာ-

- (က) ကလေးသူငယ်များအား အရောင်းအဝယ်ပြုခြင်းဟုဆိုရာတွင် ငွေကြေးအတွက်သော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် အခြားအဖိုးအခ တစ်စုံတစ်ရာအတွက်သော် လည်းကောင်း လူတစ်ဦးချင်းဖြစ်စေ သို့မဟုတ် လူအစုအဖွဲ့နှင့် ဖြစ်စေ ကလေးသူငယ်တစ်ဦးကို ထိုသို့အားဖြင့် လွှဲပြောင်းသည့်ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခု သို့မဟုတ် အရောင်းအဝယ် ပြုခြင်းကို ဆိုလိုသည်။
- (ခ) ကလေးသူငယ်အား ပြည့်တန်ဆာပြုခြင်းဟုဆိုရာတွင် ငွေကြေးအတွက်သော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် အခြား အဖိုးအခ တစ်စုံတစ်ရာအတွက်သော် လည်းကောင်း ကလေးသူငယ်တစ်ဦးကို လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာကိစ္စများတွင် အသုံးပြုခြင်းကို ဆိုလိုသည်။
- (ဂ) ကလေးသူငယ်အား ညစ်ညမ်းသရုပ်ဖော်မှုပြုခြင်းဟု ဆိုရာတွင် အစစ်အမှန် သို့မဟုတ် ဖန်တီးထားသော ပွင့်လင်းစွာဖော်ပြထားသည့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာကိစ္စများတွင် မည်သည့်နည်းနှင့်မဆို ကလေးသူငယ်တစ်ဦးကို ထည့်သွင်းသရုပ်ဖော်သည့် ဖော်ပြချက်တစ်ရပ်ရပ် သို့မဟုတ် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အဓိကရည်ရွယ်ချက်များ အလို့ငှာ ကလေးသူငယ်တစ်ဦး၏ လိင်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းများကို သရုပ်ဖော်ပြသသည့် မည်သည့်ဖော်ပြချက် ကိုမဆို ဆိုလိုသည်။

အပိုဒ် (၃)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် အောက်ဖော်ပြပါ ပြစ်မှုများကို ပြည်တွင်းတွင်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံပြတ်ကျော်၍ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် တစ်ဦးချင်းအလိုက်ဖြစ်စေ၊ အစုအဖွဲ့လိုက်ဖြစ်စေ ကျူးလွန်မှုများကို အနိမ့်ဆုံးအနေဖြင့် မိမိတို့၏ ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေ သို့မဟုတ် ရာဇသတ်ကြီးဥပဒေတွင် လွှမ်းခြုံမှုရှိစွာဖြင့် ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်း ထားရှိစေရမည်။

- (က) အပိုဒ် (၂) တွင် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသည့် ကလေးသူငယ်များအား အရောင်းအဝယ်ပြုခြင်းဟု ဆိုရာတွင်-
  - (၁) အောက်ပါရည်ရွယ်ချက်အလို့ငှာ ကလေးသူငယ်တစ်ဦးကို မည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့်မဆို ကမ်းလှမ်း ခြင်း၊ လွှဲပြောင်းခြင်း သို့မဟုတ် လက်ခံခြင်း

- a. Sexual exploitation of the child;
  - b. Transfer of organs of the child for profit;
  - c. Engagement of the child in forced labour;
- (ii) Improperly inducing consent, as an intermediary, for the adoption of a child in violation of applicable international legal instruments on adoption;
- (b) Offering, obtaining, procuring or providing a child for child prostitution, as defined in article 2;
- (c) Producing, distributing, disseminating, importing, exporting, offering, selling or possessing for the above purposes child pornography as defined in article 2.
2. Subject to the provisions of a State Party's national law, the same shall apply to an attempt to commit any of these acts and to complicity or participation in any of these acts.
3. Each State Party shall make such offences punishable by appropriate penalties that take into account their grave nature.
4. Subject to the provisions of its national law, each State Party shall take measures, where appropriate, to establish the liability of legal persons for offences established in paragraph 1 of the present article. Subject to the legal principles of the State Party, this liability of legal persons may be criminal, civil or administrative.
5. States Parties shall take all appropriate legal and administrative measures to ensure that all persons involved in the adoption of a child act in conformity with applicable international legal instruments.

Article 4

1. Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences referred to in article 3, paragraph 1, when the offences are committed in its territory or on board a ship or aircraft registered in that State.
2. Each State Party may take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences referred to in article 3, paragraph 1, in the following cases:
  - (a) When the alleged offender is a national of that State or a person who has his habitual residence in its territory;
  - (b) When the victim is a national of that State.

- (က) ကလေးသူငယ်အား လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအမြတ်ထုတ်ခြင်း၊
- (ခ) အကျိုးအမြတ်အလို့ငှာ ကလေးသူငယ်၏ အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းများကို လွှဲပြောင်းခြင်း၊
- (ဂ) အတင်းအဓမ္မခိုင်းစေမှုတွင် ကလေးသူငယ်ကို အသုံးပြုခြင်း၊
- (၂) လွှမ်းမိုးမှုရှိသော ကလေးသူငယ်မွေးစားမှုဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေစာချုပ်များကို ချိုးဖောက်၍ ကလေးသူငယ်မွေးစားရန်အလို့ငှာ ကြားပွဲစားအနေဖြင့် သဘောတူညီမှုကို သဘောရိုးဖြင့် ရယူခြင်း မဟုတ်ဘဲသွေးဆောင်ခြင်း၊
- (ခ) အပိုဒ် (၂) တွင်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသကဲ့သို့ ကလေးသူငယ် ပြည့်တန်ဆာပြုခြင်းအလို့ငှာ ကလေးသူငယ်ကို ကမ်းလှမ်းခြင်း၊ ရယူခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပံ့ပိုးခြင်း၊
- (ဂ) အပိုဒ် (၂) တွင်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသကဲ့သို့ ကလေးသူငယ်အား ညစ်ညမ်းသရုပ်ဖော်မှုပြုခြင်း ရည်ရွယ်ချက် အလို့ငှာ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ဖြန့်ချိခြင်း၊ ဖြန့်ဝေခြင်း၊ တင်သွင်းခြင်း၊ တင်ပို့ခြင်း၊ ကမ်းလှမ်းခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ သို့မဟုတ် ရယူပိုင်ဆိုင်ခြင်း၊

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဤပြုလုပ်မှုတစ်ခုခုအား ကျူးလွန်ရန်အားထုတ်မှုနှင့် ကြံရာ ပါခြင်း သို့မဟုတ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့တွင်လည်း တူညီစွာသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် ယင်းကဲ့သို့သော ပြစ်မှုများအတွက် စိုးရိမ်ဖွယ်ရာဖြစ်သော သဘောသဘာဝကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက် ထိုက်သင့်သောပြစ်ဒဏ်များ ချမှတ်နိုင်စေရမည်။

၄။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၁) တွင်ဖော်ပြထားသည့် ပြစ်မှုများအတွက် ပြည်တွင်း ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းသည့်အတိုင်း ဥပဒေကြောင်းအရ လူတစ်ဦး၏တာဝန်များကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်စေရမည်။ နောက်ဆက်တွဲ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ ဥပဒေရေးရာ အခြေခံမူများနှင့်အညီ ဥပဒေကြောင်းအရ ထိုတာဝန်သည် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ၊ တရားမမှုဆိုင် ရာ သို့မဟုတ် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာများဖြင့် ချမှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

၅။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်မွေးစားမှုတွင် ပါဝင်သောသူအားလုံးမှ မိမိတို့အား လွှမ်းမိုးသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေစာချုပ်များနှင့်အညီ ပြုမူဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် သင့်လျော်သည့် ဥပဒေရေးရာနှင့် အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၄)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် အပိုဒ် (၃) ၏ စာပိုဒ် (၁) တွင် ရည်ညွှန်းသော ပြစ်မှုများကို မိမိတို့နိုင်ငံ၏ ပိုင်နက် အတွင်းတွင်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် မိမိတို့နိုင်ငံတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသော သင်္ဘော သို့မဟုတ် လေယာဉ်ပေါ်တွင်ဖြစ်စေ ကျူးလွန် သည့်အခါ အဆိုပါပြစ်မှုများအပေါ် စီရင်ပိုင်ခွင့်ရရှိစေရန် လိုအပ်သော အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ရမည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် အောက်ပါအမှုများတွင် အပိုဒ် (၃) ၏ အပိုဒ်ခွဲ (၁) တွင် ရည်ညွှန်းဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုများအပေါ် စီရင်ပိုင်ခွင့်ရရှိစေရန် လိုအပ်သော အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများအား ပြုလုပ်ရမည်။

- (က) ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း စွပ်စွဲခံရသောသူသည် မိမိတို့နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားဖြစ်လျှင်သော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် မိမိတို့နိုင်ငံ၏ ပိုင်နက်အတွင်း အမြဲတစေနေထိုင်သူဖြစ်လျှင်သော် လည်းကောင်း၊
- (ခ) ကျူးလွန်ခြင်းကို ခံရသူသည် မိမိတို့နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားဖြစ်လျှင်သော် လည်းကောင်း၊

3. Each State Party shall also take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the above-mentioned offences when the alleged offender is present in its territory and it does not extradite him or her to another State Party on the ground that the offence has been committed by one of its nationals.

4. The present Protocol does not exclude any criminal jurisdiction exercised in accordance with internal law.

Article 5

1. The offences referred to in article 3, paragraph 1, shall be deemed to be included as extraditable offences in any extradition treaty existing between States Parties and shall be included as extraditable offences in every extradition treaty subsequently concluded between them, in accordance with the conditions set forth in those treaties.

2. If a State Party that makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, it may consider this Protocol as a legal basis for extradition in respect of such offences. Extradition shall be subject to the conditions provided by the law of the requested State.

3. States Parties that do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize such offences as extraditable offences between themselves subject to the conditions provided by the law of the requested State.

4. Such offences shall be treated, for the purpose of extradition between States Parties, as if they had been committed not only in the place in which they occurred but also in the territories of the States required to establish their jurisdiction in accordance with article 4.

5. If an extradition request is made with respect to an offence described in article 3, paragraph 1, and if the requested State Party does not or will not extradite on the basis of the nationality of the offender, that State shall take suitable measures to submit the case to its competent authorities for the purpose of prosecution.

Article 6

1. States Parties shall afford one another the greatest measure of assistance in connection with investigations or criminal or extradition proceedings brought in respect of the offences set forth in article 3, paragraph 1, including assistance in obtaining evidence at their disposal necessary for the proceedings.

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ဒေသအတွင်း၌ ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း စွပ်စွဲခံရသူ ရောက်ရှိနေပြီး ထို ပြစ်မှုကို မိမိနိုင်ငံသားတစ်ဦးအနေဖြင့် ကျူးလွန်ခြင်းဖြစ်သည်ဟူသော အကြောင်းဖြင့် ၎င်းကို အခြားနိုင်ငံတစ်ခုသို့ တရားခံ လွှဲပြောင်းခြင်းမပြုသည့်အခါ အထက်ဖော်ပြပါပြစ်မှုများကို စီရင်ပိုင်ခွင့်ရရှိစေရန် လိုအပ်သော နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက် ရမည်။

၄။ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်သည် ပြည်တွင်းဥပဒေများအရ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်နိုင်သော ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ စီရင်ပိုင်ခွင့် တစ်ရပ်ရပ်ကို ချန်လှပ်ထားခြင်း မရှိစေရပါ။

အပိုဒ် (၅)

၁။ အပိုဒ် (၃) ၏ အပိုဒ်ခွဲ (၁) တွင် ရည်ညွှန်းထားသော ပြစ်မှုများကို စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများအကြား ချုပ်ဆိုထားပြီးဖြစ် သော တရားခံလွှဲပြောင်းရေးစာချုပ်များတွင် တရားခံလွှဲပြောင်းပေးရမည့် ပြစ်မှုများအဖြစ် ထည့်သွင်းသတ်မှတ်ရမည့်အပြင် အဆိုပါစာချုပ်များပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ယင်းနိုင်ငံများအကြား ထပ်မံချုပ်ဆိုမည့် တရားခံလွှဲပြောင်းရေးစာချုပ်တိုင်း တွင်လည်း တရားခံလွှဲပြောင်းပေးရမည့် ပြစ်မှုများအဖြစ် ထည့်သွင်းသတ်မှတ်ရမည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် တရားခံလွှဲပြောင်းရေးစာချုပ် ချုပ်ဆိုထားခြင်းမရှိသော အခြားအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံမှ တရားခံလွှဲပြောင်းရေး တောင်းဆိုမှု လက်ခံရရှိသော အခြေအနေအရ တရားခံလွှဲပြောင်းမှုပြုပါက ယင်းတရားခံ လွှဲပြောင်းပေး ရမည့် ပြစ်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အခြေခံရမည့် ဥပဒေအနေဖြင့် ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်သည်။ တရားခံ လွှဲပြောင်းမှုသည် တောင်းခံခြင်းခံရသည့် နိုင်ငံ၏ဥပဒေအရ ပြဋ္ဌာန်းထားသော သတ်မှတ်ချက်များကို လိုက်နာရမည်။

၃။ စာချုပ်တည်ရှိမှုအပေါ် အခြေခံ၍ တရားခံလွှဲပြောင်းခြင်းမရှိသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ယင်းကဲ့သို့သော ပြစ်မှုများကို ၎င်းတို့အကြား တရားခံလွှဲပြောင်းရမည့် ပြစ်မှုများအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုပြီး တရားခံလွှဲပြောင်းရန် တောင်းခံခြင်း ခံရသည့်နိုင်ငံ၏ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း လိုက်နာရမည်။

၄။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား တရားခံလွှဲပြောင်းရန်အလို့ငှာ ယင်းကဲ့သို့သော ပြစ်မှုများကို ဖြစ်ပွားရာနေရာတွင် ကျူးလွန်ခဲ့သလို အပိုဒ် (၄) နှင့် အညီ စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိရန် လိုအပ်သောစာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများ၏ ပိုင်နက်များအတွင်းတွင်လည်း ကျူးလွန်သကဲ့သို့ မှတ်ယူရမည်။

၅။ အပိုဒ် (၃) ၏ အပိုဒ်ခွဲ (၁) တွင် ဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုတစ်ခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားခံလွှဲပြောင်းရန် တောင်းခံလာ သော်လည်း တောင်းခံခြင်းခံရသည့် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံသည် ကျူးလွန်သူ၏ နိုင်ငံသားဖြစ်မှုအပေါ် အခြေပြုပြီး လွှဲပြောင်းပေးခြင်း မရှိပါက သို့မဟုတ် လွှဲပြောင်းမပေးပါက ယင်းနိုင်ငံသည် ဥပဒေနှင့်အညီ အရေးယူနိုင်ရန်အတွက် မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်းရှိ စီရင် ပိုင်ခွင့်ရှိသော အာဏာပိုင်များထံသို့ အမှုကိုတင်ပြ၍ သင့်လျော်သော အရေးယူဆောင်ရွက်မှုကို ပြုလုပ်ရမည်။

အပိုဒ် (၆)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် တရားခံလွှဲပြောင်းမှုဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များတွင် လိုအပ်သလို အသုံးပြုနိုင်ရန် အတွက် သက်သေအထောက်အထားများရယူခြင်း အကူအညီများအပါအဝင် အပိုဒ် (၃) ၏ အပိုဒ်ခွဲ (၁) ၌ ဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု လုပ်ငန်းများတွင်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် တရားခံလွှဲပြောင်းမှု ဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များတွင်ဖြစ်စေ ထိရောက်မှုအရှိဆုံး သောအကူအညီများကို တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် အပြန်အလှန် ပေးအပ်စေရမည်။

2. States Parties shall carry out their obligations under paragraph 1 of the present article in conformity with any treaties or other arrangements on mutual legal assistance that may exist between them. In the absence of such treaties or arrangements, States Parties shall afford one another assistance in accordance with their domestic law.

Article 7

States Parties shall, subject to the provisions of their national law:

- (a) Take measures to provide for the seizure and confiscation, as appropriate, of:
  - (i) Goods such as materials, assets and other instrumentalities used to commit or facilitate offences under the present Protocol;
  - (ii) Proceeds derived from such offences;
- (b) Execute requests from another State Party for seizure or confiscation of goods or proceeds referred to in subparagraph (a);
- (c) Take measures aimed at closing, on a temporary or definitive basis, premises used to commit such offences.

Article 8

1. States Parties shall adopt appropriate measures to protect the rights and interests of child victims of the practices prohibited under the present Protocol at all stages of the criminal justice process, in particular by:

- (a) Recognizing the vulnerability of child victims and adapting procedures to recognize their special needs, including their special needs as witnesses;
- (b) Informing child victims of their rights, their role and the scope, timing and progress of the proceedings and of the disposition of their cases;
- (c) Allowing the views, needs and concerns of child victims to be presented and considered in proceedings where their personal interests are affected, in a manner consistent with the procedural rules of national law;
- (d) Providing appropriate support services to child victims throughout the legal process;
- (e) Protecting, as appropriate, the privacy and identity of child victims and taking measures in accordance with national law to avoid the inappropriate dissemination of information that could lead to the identification of child victims;

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် နိုင်ငံများအကြားရှိနိုင်သည့် ဥပဒေရေးရာအပြန်အလှန် ကူညီမှုနှင့်စပ်လျဉ်းသော စာချုပ် တစ်ရပ်ရပ် သို့မဟုတ် အခြားသော အစီအစဉ်တစ်ခုခုနှင့်အညီ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) အရ မိမိတို့၏တာဝန်များကို ထမ်းဆောင် ရမည်။ ယင်းကဲ့သို့သော စာချုပ်များ သို့မဟုတ် အစီအစဉ်များမရှိပါက စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ၎င်းတို့၏ ပြည်တွင်းဥပဒေ နှင့်အညီ တစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံ အကူအညီများအား အပြန်အလှန်ပေးအပ်ရမည်။

အပိုဒ် (၇)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ၎င်းတို့နိုင်ငံ၏ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာလျက်-

- (က) အောက်ပါတို့ကို ဖမ်းဆီးခြင်း၊ သိမ်းယူခြင်း ပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် သင့်လျော်သော နည်းလမ်းများဖြင့် ပြုလုပ် ရမည်။
  - (၁) ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ ဖော်ပြထားသောပြစ်မှုများကို ကျူးလွန်ရာတွင် သို့မဟုတ် အထောက် အကူပြုရာတွင် အသုံးပြုသောပစ္စည်းများ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုများနှင့် အခြားအသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများကဲ့သို့ သော ပစ္စည်းများ၊
  - (၂) ယင်းကဲ့သို့သော ပြစ်မှုများမှ ရရှိလာသည့် ငွေကြေးအမြတ်အစွန်းများ၊
- (ခ) အပိုဒ်ခွဲ (က) တွင် ရည်ညွှန်းသော ပစ္စည်းများနှင့် ငွေကြေး အမြတ်အစွန်းများကို ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် သိမ်းဆီးခြင်း ပြုလုပ်ပေးရန်အတွက် အခြားအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ တောင်းဆိုချက်များကို ခွင့်ပြုပေးရမည်။
- (ဂ) ယင်းကဲ့သို့သော ပြစ်မှုများကျူးလွန်ရာတွင် အသုံးပြုသော အဆောက်အဦများကို ယာယီဖြစ်စေ သို့မဟုတ် အပြီးအပြတ်ဖြစ်စေ ပိတ်သိမ်းရန် ရည်ရွယ်၍ အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ရမည်။

အပိုဒ် (၈)

၁။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ တရားစီရင်ရေးအဆင့် အားလုံးတွင် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ တားမြစ်ထားသည့် လုပ်ငန်းများကို ခိုင်းစေခြင်းခံရသည့် ကျူးလွန်ခြင်းခံရသော ကလေးသူငယ်များ၏ အခွင့်အရေးနှင့် အကျိုးစီးပွားများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက် နိုင်ရန် သင့်လျော်သော နည်းလမ်းများအား အထူးသဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါအချက်များကို လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် ချမှတ် ဆောင်ရွက် ရမည်-

- (က) ကျူးလွန်ခံရသူ ကလေးသူငယ်များ၏ ထိခိုက်လွယ်မှုကို အသိအမှတ်ပြုသည့်အပြင် မျက်မြင်သက်သေကဲ့သို့ သော ကျူးလွန်ခံရသူ ကလေးသူငယ်များ၏ အထူးလိုအပ်ချက်များကို အသိအမှတ်ပြုသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များကို လိုက်လျောညီထွေစွာ ပြင်ဆင်၍လည်းကောင်း၊
- (ခ) ကျူးလွန်ခံရသူ ကလေးသူငယ်များအား ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးနှင့် အခန်းကဏ္ဍ၊ မှုခင်းဆောင်ရွက်ချက်၏ မူဘောင်အတိုင်းအတာ၊ အချိန်ဇယား၊ တိုးတက်မှုအခြေအနေတို့အပြင် အမှု၏စီရင်ချက်တို့ကို အသိပေး၍ လည်းကောင်း၊
- (ဂ) ကျူးလွန်ခံရသူ ကလေးသူငယ်များ၏ အကျိုးစီးပွားအား ထိခိုက်ခြင်းခံရသော မှုခင်းဆောင်ရွက်မှုများတွင် နိုင်ငံ၏ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ ၎င်းတို့၏အမြင်များ၊ လိုအပ်ချက်များနှင့် စိုးရိမ်မှုများအား တင်ပြခွင့်နှင့် ထည့်သွင်းစဉ်းစားပေးပိုင်ခွင့် တို့ကို ခွင့်ပြု၍သော်လည်းကောင်း၊
- (ဃ) ဥပဒေရေးရာ လုပ်ငန်းစဉ်တလျှောက်လုံးတွင် ကျူးလွန်ခံရသူ ကလေးသူငယ်များအား သင့်လျော်သော အ ထောက်အပံ့ ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးအပ်၍သော်လည်းကောင်း၊
- (င) ကျူးလွန်ခံရသူ ကလေးသူငယ်များ၏ အနှောင့်အယှက်ကင်းမှုနှင့် သက်သေခံအထောက်အထား တို့ကို သင့် လျော်စွာ အကာအကွယ်ပေးရမည်ဖြစ်ပြီး ကျူးလွန်ခံရသူ ကလေးသူငယ်အား မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း ဖော်ထုတ်နိုင်စေမည့် သတင်းအချက်အလက်များအား မလျော်ကန်စွာ ဖြန့်ဖြူးမှုကို တားဆီးနိုင်ရန် နိုင်ငံ၏ ဥပဒေနှင့်အညီ အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်၍သော်လည်းကောင်း၊

- (f) Providing, in appropriate cases, for the safety of child victims, as well as that of their families and witnesses on their behalf, from intimidation and retaliation;
  - (g) Avoiding unnecessary delay in the disposition of cases and the execution of orders or decrees granting compensation to child victims.
2. States Parties shall ensure that uncertainty as to the actual age of the victim shall not prevent the initiation of criminal investigations, including investigations aimed at establishing the age of the victim.
  3. States Parties shall ensure that, in the treatment by the criminal justice system of children who are victims of the offences described in the present Protocol, the best interest of the child shall be a primary consideration.
  4. States Parties shall take measures to ensure appropriate training, in particular legal and psychological training, for the persons who work with victims of the offences prohibited under the present Protocol.
  5. States Parties shall, in appropriate cases, adopt measures in order to protect the safety and integrity of those persons and/or organizations involved in the prevention and/or protection and rehabilitation of victims of such offences.
  6. Nothing in the present article shall be construed as prejudicial to or inconsistent with the rights of the accused to a fair and impartial trial.

Article 9

1. States Parties shall adopt or strengthen, implement and disseminate laws, administrative measures, social policies and programmes to prevent the offences referred to in the present Protocol. Particular attention shall be given to protect children who are especially vulnerable to these practices.
2. States Parties shall promote awareness in the public at large, including children, through information by all appropriate means, education and training, about the preventive measures and harmful effects of the offences referred to in the present Protocol. In fulfilling their obligations under this article, States Parties shall encourage the participation of the community and, in particular, children and child victims, in such information and education and training programmes, including at the international level.

- (စ) အချို့သောမူခင်းများတွင် ကျူးလွန်ခံရသူ ကလေးသူငယ်များအပြင် ၎င်းတို့ မိသားစုဝင်များနှင့် ၎င်းတို့ကိုယ်စား မျက်မြင်သက်သေများကို ခြိမ်းခြောက်မှုနှင့် လက်တုံ့ပြန်မှုတို့ မခံရစေရေး လုံခြုံမှုပေး၍သော်လည်းကောင်း၊
- (ဆ) အမှုများအားစီရင်ခြင်းနှင့် ကျူးလွန်ခံရသူ ကလေးသူငယ်များသို့ လျော်ကြေးပေးအပ်ရန် အမိန့်များ၊ ဒီကရီများ ချမှတ်ခြင်းတို့တွင် မလိုလားအပ်သော ကြန့်ကြာမှုများ မဖြစ်ပေါ်စေရေး ရှောင်ကြဉ်၍သော်လည်းကောင်း၊

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကျူးလွန်ခံရသူ ကလေးသူငယ်များ၏ အသက်အမှန်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုအပါအဝင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများ စတင်ခြင်းတွင် ထိုကလေးသူငယ်၏ အမှန်တကယ် အသက်သေချာမှုမရှိစေခြင်းက အဟန့်အတားမဖြစ်စေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော ပြစ်မှုများကို ကျူးလွန်ခြင်းခံရသော ကလေးသူငယ်များအပေါ် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ တရားစီရင်ရေးစနစ်တွင် ကလေးသူငယ်အတွက် အကောင်းဆုံးအကျိုးစီးပွားကို ပမာဏ ထား၍ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်စေရမည်။

၄။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ တားမြစ်ထားသော ပြစ်မှုများအား ကျူးလွန်ခံရသော ကလေးသူငယ်များနှင့် တွဲဖက်ဆောင်ရွက်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို သင့်လျော်သောသင်တန်းများပေးခြင်း၊ အထူးသဖြင့် ဥပဒေရေးရာနှင့် စိတ်ပညာသင်တန်းများ ပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

၅။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤကဲ့သို့သော ပြစ်မှုများအား ကျူးလွန်ခြင်းခံရသူများအား ကာကွယ်တားဆီးခြင်းတွင် ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းတွင်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းတွင် ဖြစ်စေ ပါဝင်သောလူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်/သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုံခြုံမှုနှင့် တည်တံ့ခိုင်မြဲမှုတို့ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှာ နည်းလမ်းများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၆။ ဤအပိုဒ်ပါ မည်သည့်အချက်ကမျှ စွပ်စွဲခံရသူအား မျှတ၍ ဘက်လိုက်မှုကင်းသော တရားစီရင်ခြင်းခံစားပိုင်ခွင့်ကို ထိခိုက်နစ်နာခြင်း သို့မဟုတ် ဆန့်ကျင်ခြင်းဖြစ်စေသည်ဟု မှတ်ယူခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၉)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် ရည်ညွှန်းသောပြစ်မှုများကို ကာကွယ်တားဆီးရန် ဥပဒေများ၊ စီမံခန့်ခွဲမှုနည်းလမ်းများ၊ လူမှုရေးရာမူဝါဒများနှင့် အစီအစဉ်များကို ချမှတ်ခြင်း သို့မဟုတ် မြှင့်တင်ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ သိရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ ဤကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ချက်များတွင် ထိခိုက်ခံရလွယ်သော ကလေးသူငယ်များကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နိုင်ရေးကို အထူးအလေးထား ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် ရည်ညွှန်းသောပြစ်မှုများ၏ ဆိုးကျိုးများနှင့် ကာကွယ်တားဆီးရေး အစီအမံများအကြောင်းကို ကလေးသူငယ်များအပါအဝင် လူထုတစ်ရပ်လုံး ပိုမိုသိရှိနိုင်စေရန် ပညာပေးခြင်း၊ သင်တန်းပေးခြင်းနှင့် သင့်လျော်သော နည်းလမ်းများအားလုံးတို့ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ဤအပိုဒ်အရ ၎င်းတို့၏ တာဝန်များကို ဖြည့်ဆည်းရာတွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဆင့်အထိ အပါအဝင် ဤကဲ့သို့သော သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဖြူးမှု၊ ပညာပေးမှု၊ သင်တန်းပေးမှု အစီအစဉ်များတွင် လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် အထူးသဖြင့် ကလေးသူငယ်များနှင့် ကျူးလွန်ခံရသူ ကလေးသူငယ်များ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုရှိလာစေရန် တိုက်တွန်းရမည်။

3. States Parties shall take all feasible measures with the aim of ensuring all appropriate assistance to victims of such offences, including their full social reintegration and their full physical and psychological recovery.

4. States Parties shall ensure that all child victims of the offences described in the present Protocol have access to adequate procedures to seek, without discrimination, compensation for damages from those legally responsible.

5. States Parties shall take appropriate measures aimed at effectively prohibiting the production and dissemination of material advertising the offences described in the present Protocol.

Article 10

1. States Parties shall take all necessary steps to strengthen international cooperation by multilateral, regional and bilateral arrangements for the prevention, detection, investigation, prosecution and punishment of those responsible for acts involving the sale of children, child prostitution, child pornography and child sex tourism. States Parties shall also promote international cooperation and coordination between their authorities, national and international non-governmental organizations and international organizations.

2. States Parties shall promote international cooperation to assist child victims in their physical and psychological recovery, social reintegration and repatriation.

3. States Parties shall promote the strengthening of international cooperation in order to address the root causes, such as poverty and underdevelopment, contributing to the vulnerability of children to the sale of children, child prostitution, child pornography and child sex tourism.

4. States Parties in a position to do so shall provide financial, technical or other assistance through existing multilateral, regional, bilateral or other programmes.

Article 11

Nothing in the present Protocol shall affect any provisions that are more conducive to the realization of the rights of the child and that may be contained in:

- (a) The law of a State Party;
- (b) International law in force for that State.

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ယင်းကဲ့သို့သော ပြစ်မှုများကျူးလွန်ခံရသူများကို လူမှုဝန်းကျင်တွင် အပြည့်အဝပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေးနှင့် ရုပ်ပိုင်းနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အပြည့်အဝ ပြန်လည်ထူထောင်လာစေရေးတို့ အပါအဝင် သင့်လျော်သော အကူအညီများအားလုံး ပေးအပ်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ ဖြစ်နိုင်သမျှသော နည်းလမ်းများအားလုံးဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။

၄။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသောပြစ်မှုများ ကျူးလွန်ခံရသူ ကလေးသူငယ်များအားလုံးအနေဖြင့် ခွဲခြားခံရမှုမရှိစေဘဲ နစ်နာမှုများအတွက် ဥပဒေအရ တာဝန်ရှိသူများထံမှ လျော်ကြေးတောင်းခံရာတွင် လုံလောက်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ရယူအသုံးပြုနိုင်စေရန် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၅။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် ပြစ်မှုများကို ကြေညာသောပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူးခြင်းကို ထိရောက်စွာ တားမြစ်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ သင့်လျော်သောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၁၀)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်ရောင်းချခြင်း၊ ကလေးသူငယ် ပြည့်တန်ဆာပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ် ညစ်ညမ်းသရုပ်ဖော်မှုပြုခြင်းနှင့် ကလေးသူငယ်လိင်ဖျော်ဖြေရေး ခရီးသွားလုပ်ငန်းတို့ပါဝင်သော ပြုလုပ်မှုများအတွက် ကျူးလွန်သူများကို ကာကွယ်တားဆီးခြင်း၊ ထောက်လှမ်းခြင်း၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း၊ တရားစွဲဆိုခြင်းနှင့် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အစီအစဉ်၊ ဒေသဆိုင်ရာအစီအစဉ်နှင့် နှစ်နိုင်ငံဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များဖြင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖြင့်တင်နိုင်ရန် လိုအပ်သော ဆောင်ရွက်မှုများအားလုံး ပြုလုပ်ရမည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအပြင် ပြည်တွင်းရှိ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာအစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ရှိသူများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကိုလည်း မြှင့်တင်စေရမည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကျူးလွန်ခံရသူ ကလေးသူငယ်များကို ၎င်းတို့၏ ရုပ်ပိုင်းနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြန်လည်ထူထောင်မှု၊ လူမှုဝန်းကျင်တွင် ပြန်လည်ပေါင်းစည်းမှုနှင့် နိုင်ငံရင်းသို့ ပြန်လည်ပေးပို့မှုတို့တွင် အထောက်အကူပြုနိုင်ရန် အလို့ငှာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်စေရမည်။

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကလေးသူငယ်ရောင်းချခြင်း၊ ကလေးသူငယ်ပြည့်တန်ဆာပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ် ညစ်ညမ်းသရုပ်ဖော်မှုပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ်လိင်ဖျော်ဖြေရေး ခရီးသွားလုပ်ငန်းတို့တွင် ကလေးသူငယ်များအား ထိခိုက်ခံရလွယ်စေရန် အားပေးသော ဆင်းရဲမွဲတေခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနည်းခြင်း စသည့် ဇာစ်မြစ်အကြောင်းအရင်းများကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် အလို့ငှာ နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု တိုးတက်စေရေး မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၄။ ယင်းကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် အခြေအနေရှိသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ရှိရင်းစွဲဖြစ်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အစီအစဉ်၊ ဒေသဆိုင်ရာအစီအစဉ်၊ နှစ်နိုင်ငံအစီအစဉ် သို့မဟုတ် အခြားသောအစီအစဉ်များမှ တစ်ဆင့် ငွေကြေးအကူအညီ၊ နည်းပညာအကူအညီနှင့် အခြားအကူအညီများ ပေးအပ်ရမည်။

အပိုဒ် (၁၁)

ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများ ပိုမိုထိရောက်စွာ ရရှိစားနိုင်စေသည့် အောက်ပါတို့၏ မည်သည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်ကိုမျှ ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ-

- (က) စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ၏ဥပဒေ၊
- (ခ) အဆိုပါနိုင်ငံအပေါ် အာဏာသက်ရောက်သည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေ၊

Article 12

1. Each State Party shall submit, within two years following the entry into force of the Protocol for that State Party, a report to the Committee on the Rights of the Child providing comprehensive information on the measures it has taken to implement the provisions of the Protocol.
2. Following the submission of the comprehensive report, each State Party shall include in the reports they submit to the Committee on the Rights of the Child, in accordance with article 44 of the Convention, any further information with respect to the implementation of the Protocol. Other States Parties to the Protocol shall submit a report every five years.
3. The Committee on the Rights of the Child may request from States Parties further information relevant to the implementation of this Protocol.

Article 13

1. The present Protocol is open for signature by any State that is a party to the Convention or has signed it.
2. The present Protocol is subject to ratification and is open to accession by any State that is a party to the Convention or has signed it. Instruments of ratification or accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 14

1. The present Protocol shall enter into force three months after the deposit of the tenth instrument of ratification or accession.
2. For each State ratifying the present Protocol or acceding to it after its entry into force, the present Protocol shall enter into force one month after the date of the deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 15

1. Any State Party may denounce the present Protocol at any time by written notification to the Secretary-General of the United Nations, who shall thereafter inform the other States Parties to the Convention and all States that have signed the Convention. The denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General of the United Nations.

အပိုဒ် (၁၂)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် မိမိတို့နိုင်ငံအတွက် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာသက်ဝင်ပြီးနောက်(၂)နှစ် အတွင်း ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြီးပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက်များ ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသည့် အစီရင်ခံစာတစ်စောင်ကို ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကော်မတီထံသို့ တင်သွင်းရမည်။

၂။ ပြီးပြည့်စုံသောအစီရင်ခံစာကို တင်သွင်းပြီးနောက်တွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထပ်မံရရှိသော သတင်း အချက်အလက်များကို သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၄၄) နှင့်အညီ ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကော်မတီထံတင်သွင်း ရသော အစီရင်ခံစာများတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြစေရမည်။ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ အခြားသောစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ သည် (၅)နှစ်ပြည့်သည့်အခါတိုင်းတွင် အစီရင်ခံစာတစ်စောင် တင်သွင်းရမည်။

၃။ ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေး ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သော ထပ်မံရရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံမှ တောင်းခံနိုင်ပါသည်။

အပိုဒ် (၁၃)

၁။ သဘောတူစာချုပ်အား လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော သို့မဟုတ် အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးခွင့် ရှိစေရမည်။

၂။ သဘောတူစာချုပ်အား လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော သို့မဟုတ် အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုခွင့် ရှိစေရမည့်အပြင် နောက်မှအတည်ပြု အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုခွင့်လည်း ရှိစေရမည်။ အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုသော စာချုပ်များ သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုသော စာချုပ်များကို ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အပ်နှံစေရမည်။

အပိုဒ် (၁၄)

၁။ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်သည် (၁၀)ခုမြောက်သော အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အပ်နှံပြီးနောက် (၃)လပြည့်သည့်နေ့ရက်တွင် အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။

၂။ ထိုသို့ အာဏာသက်ဝင်ပြီးနောက်ပိုင်းမှ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုသော သို့မဟုတ် နောက်မှ အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုသော နိုင်ငံအသီးသီးအတွက် မိမိတို့ အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်ကိုအပ်နှံပြီးနောက် တစ်လပြည့်မြောက်သည့်နေ့ရက်တွင် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်သည် အာဏာ သက်ရောက်မှုရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၁၅)

၁။ မည်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အတည်ပြုပါဝင်ခြင်းမှ ပျက်ပြယ်ကြောင်း ကြေညာခြင်း ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အကြောင်းကြားစာရေးသားပေးပို့၍ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ပြုလုပ်နိုင်သည်။ ထို့နောက် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် အခြား သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့် သဘောတူစာချုပ်အား လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော နိုင်ငံများသို့ အကြောင်းကြားရမည်။ ထိုသို့ ပျက်ပြယ်ကြောင်း ကြေညာချက်သည် အထွေထွေအတွင်း ရေးမှူးချုပ်မှ အကြောင်းကြားစာလက်ခံရရှိပြီးနောက် (၁)နှစ်ပြည့်မြောက်သောနေ့တွင် စတင်အာဏာသက်ရောက်စေရမည်။

2. Such a denunciation shall not have the effect of releasing the State Party from its obligations under this Protocol in regard to any offence that occurs prior to the date on which the denunciation becomes effective. Nor shall such a denunciation prejudice in any way the continued consideration of any matter that is already under consideration by the Committee prior to the date on which the denunciation becomes effective.

Article 16

1. Any State Party may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate the proposed amendment to States Parties, with a request that they indicate whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposals. In the event that, within four months from the date of such communication, at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of States Parties present and voting at the conference shall be submitted to the General Assembly for approval.

2. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of the present article shall enter into force when it has been approved by the General Assembly and accepted by a two-thirds majority of States Parties.

3. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties that have accepted it, other States Parties still being bound by the provisions of the present Protocol and any earlier amendments that they have accepted.

Article 17

1. The present Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.

2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States Parties to the Convention and all States that have signed the Convention.

၂။ ပျက်ပြယ်ကြောင်းကြေညာခြင်း စတင်သက်ရောက်သည့်ရက် မတိုင်မီတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော ပြစ်မှုတစ်ခုခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ တာဝန်များကို စွန့်လွှတ်ခြင်းအပေါ် သက်ရောက်မှုမရှိစေရပါ။ ထို့ပြင် ယင်းကဲ့သို့ပျက်ပြယ်ကြောင်း ကြေညာခြင်းသည် ပျက်ပြယ်ကြောင်းကြေညာခြင်း အာဏာသက်ရောက်သည့်နေ့ရက် မတိုင်မီ ကော်မတီက စိစစ်ပြီးဖြစ်သော မည်သည့်ကိစ္စရပ်ကိုမဆို ဆက်လက်စိစစ်ခြင်းအပေါ် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၁၆)

၁။ မည်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် ပြင်ဆင်ရေးကို အဆိုပြု၍ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ တင်သွင်းနိုင်သည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤအဆိုပြုလာသည့် ပြင်ဆင်ချက်ကို သုံးသပ်ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်အတွက် အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကျင်းပရန် လိုလားခြင်းရှိ/မရှိ ပြန်ကြားကြရန် မေတ္တာရပ်ခံချက်ဖြင့် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများထံပေးပို့ရမည်။ စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများအနက် အနည်းဆုံးသုံးပုံတစ်ပုံက ယင်းအစည်းအဝေးကျင်းပရန် လိုလားကြသည်ဆိုလျှင် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ ကမကထပြုမှုဖြင့် အစည်းအဝေးကိုကျင်းပပေးရမည်။ ညီလာခံသို့တက်ရောက်၍ မဲပေးသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအများစု၏ သုံးပုံနှစ်ပုံဖြင့် ချမှတ်သော မည်သည့် ပြင်ဆင်ချက်ကိုမဆို အတည်ပြုချက်ရယူရန်အတွက် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ အထွေထွေညီလာခံသို့ တင်သွင်းရမည်။

၂။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) နှင့်အညီ ပြုလုပ်သော ပြင်ဆင်ချက်သည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံက အတည်ပြုပြီးသည့်အပြင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ သုံးပုံနှစ်ပုံကအတည်ပြု လက်ခံပြီးသည့်အချိန်တွင် စတင်အာဏာတည် သက်ရောက်စေရမည်။

၃။ ပြင်ဆင်ချက်တစ်ရပ်သည် အာဏာသက်ဝင်သည့်အခါတွင် အဆိုပါပြင်ဆင်ချက်ကို အတည်ပြုလက်ခံသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများတွင်သာ အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်ဖြစ်ပြီး အခြားအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ၎င်းတို့ ယခင်လက်ခံပြီးဖြစ်သော ပြင်ဆင်ချက်များကိုသာ ဆက်လက်လိုက်နာရမည် ဖြစ်သည်။

အပိုဒ် (၁၇)

၁။ အာရေဗီ၊ တရုတ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှားနှင့် စပိန်ဘာသာတို့ဖြင့် ချုပ်ဆိုထားသော ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ မူရင်းခွဲများသည် တူညီစွာစစ်မှန်ကြပြီး ကုလသမဂ္ဂ၏ မော်ကွန်းတိုက်တွင် အပ်နှံထားရှိရမည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် သဘောတူစာချုပ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအားလုံးနှင့် သဘောတူစာချုပ်အား လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော နိုင်ငံများအားလုံးထံသို့ ဤစာချုပ်၏ မိတ္တူမှန်များအား ပေးပို့စေရမည်။

Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict

**Adopted by General Assembly resolution
54/263 of 25 May 2000**

ENTRY INTO FORCE: 12 February 2002

The States Parties to the present Protocol,

Encouraged by the overwhelming support for the Convention on the Rights of the Child, demonstrating the widespread commitment that exists to strive for the promotion and protection of the rights of the child,

Reaffirming that the rights of children require special protection, and calling for continuous improvement of the situation of children without distinction, as well as for their development and education in conditions of peace and security,

Disturbed by the harmful and widespread impact of armed conflict on children and the long-term consequences this has for durable peace, security and development,

Condemning the targeting of children in situations of armed conflict and direct attacks on objects protected under international law, including places generally having a significant presence of children, such as schools and hospitals,

Noting the adoption of the Statute of the International Criminal Court and, in particular, its inclusion as a war crime of conscripting or enlisting children under the age of 15 years or using them to participate actively in hostilities in both international and non-international armed conflicts,

Considering, therefore, that to strengthen further the implementation of rights recognized in the Convention on the Rights of the Child there is a need to increase the protection of children from involvement in armed conflict,

Noting that article 1 of the Convention on the Rights of the Child specifies that, for the purposes of that Convention, a child means every human being below the age of 18 years unless, under the law applicable to the child, majority is attained earlier,

လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခတွင် ကလေးသူငယ်များပါဝင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော
ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၏ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်

၂၀၀၀ ခုနှစ်၊ မေလ (၂၅) ရက်နေ့တွင်
အထွေထွေညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် (၅၄/၂၆၃) အရ ပြဋ္ဌာန်းသည်။

အာဏာတည်ရက် - ၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၂) ရက်။

ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများသည်-

ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်၊ မြှင့်တင်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ထားရှိသော ကတိကဝတ်များကို ထုတ်ဖော်ပြသသည့် ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်အတွက် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ထောက်ခံခြင်းကို အားပေး၍ လည်းကောင်း၊

ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများအား အထူးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် လိုအပ်ကြောင်းကို ထပ်မံအတည်ပြု၍ ကလေးသူငယ်များအပေါ် ခွဲခြားမှုမရှိစေဘဲ ၎င်းတို့၏အခြေအနေ ဆက်လက်တိုးတက်စေရန်အပြင် ငြိမ်းချမ်းလုံခြုံစွာဖြင့် ကလေးသူငယ်များ၏ ပညာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရရှိခံစားနိုင်ရေးတို့ကို ထပ်လောင်းအတည်ပြု၍ လည်းကောင်း၊

လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများတွင် ကလေးသူငယ်များအပေါ် သက်ရောက်သည့် များပြားလှစွာသော ထိခိုက်နစ်နာမှုများနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး၊ လုံခြုံမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတို့ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးအပေါ် သက်ရောက်နိုင်သော ရေရှည်အကျိုးဆက်များအား စိုးရိမ်ပူပန်၍ လည်းကောင်း၊

လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများတွင် ကလေးသူငယ်များကို ပစ်မှတ်ထားခြင်းအပြင် စာသင်ကျောင်းနှင့် ဆေးရုံကဲ့သို့ ယေဘုယျအားဖြင့် ကလေးသူငယ်များစွာရှိနိုင်သည့် နေရာများအပါအဝင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေအရ တားမြစ်ထားသည်တို့ကို တိုက်ရိုက်တိုက်ခိုက်မှုအား ပြစ်တင်ရှုတ်ချ၍ လည်းကောင်း၊

နိုင်ငံတကာရာဇဝတ်မှု တရားရုံး၏ ဥပဒေကို အမှတ်ရလျက် အထူးသဖြင့် ပြည်တွင်းနှင့်နိုင်ငံများအကြား ဖြစ်ပွားသော လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခ နှစ်မျိုးလုံးတွင် အသက် ၁၅ နှစ်အောက် ကလေးသူငယ်များကို စစ်မှုထမ်းမနေရဥပဒေအားဖြင့် စစ်မှုထမ်းစေခြင်း သို့မဟုတ် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ထဲသို့ဝင်ရန် စာရင်းပေးသွင်းစေခြင်းတို့ကို စစ်ရာဇဝတ်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်ကြောင်း ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို ဂရုပြုမိ၍လည်းကောင်း၊

ထို့ကြောင့် ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်တွင် အသိအမှတ်ပြုထားသော အခွင့်အရေးများကို ပိုမိုအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အလို့ငှာ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခအတွင်း ကလေးသူငယ်များ ပါဝင်ပတ်သက်နေမှုကို တိုးမြှင့်ကာကွယ်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ လည်းကောင်း၊

ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၁) တွင် အဆိုပါသဘောတူစာချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်အလို့ငှာ “ကလေးသူငယ်” ဆိုသည်မှာ ကလေးသူငယ်နှင့် သက်ဆိုင်သည့်ဥပဒေအရ စောစီးစွာ အရွယ်ရောက်နှင့်ပြီးမဟုတ်လျှင် အသက် (၁၈) နှစ်အောက် အရွယ်ရှိသော လူသားတိုင်းကိုဆိုလိုကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို သတိမူ၍လည်းကောင်း၊

Convinced that an optional protocol to the Convention raising the age of possible recruitment of persons into armed forces and their participation in hostilities will contribute effectively to the implementation of the principle that the best interests of the child are to be a primary consideration in all actions concerning children,

Noting that the twenty-sixth International Conference of the Red Cross and Red Crescent in December 1995 recommended, inter alia, that parties to conflict take every feasible step to ensure that children below the age of 18 years do not take part in hostilities,

Welcoming the unanimous adoption, in June 1999, of International Labour Organization Convention No. 182 on the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour, which prohibits, inter alia, forced or compulsory recruitment of children for use in armed conflict,

Condemning with the gravest concern the recruitment, training and use within and across national borders of children in hostilities by armed groups distinct from the armed forces of a State, and recognizing the responsibility of those who recruit, train and use children in this regard,

Recalling the obligation of each party to an armed conflict to abide by the provisions of international humanitarian law,

Stressing that this Protocol is without prejudice to the purposes and principles contained in the Charter of the United Nations, including Article 51, and relevant norms of humanitarian law,

Bearing in mind that conditions of peace and security based on full respect of the purposes and principles contained in the Charter and observance of applicable human rights instruments are indispensable for the full protection of children, in particular during armed conflicts and foreign occupation,

Recognizing the special needs of those children who are particularly vulnerable to recruitment or use in hostilities contrary to this Protocol owing to their economic or social status or gender,

Mindful of the necessity of taking into consideration the economic, social and political root causes of the involvement of children in armed conflicts,

ကလေးသူငယ်များ စစ်မက်ဖြစ်ပွားမှုများတွင် ပါဝင်ခြင်း၊ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များ၌ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် စုဆောင်းခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကလေး၏အသက်အရွယ်အား စွမ်းနိုင်သမျှ တိုးမြှင့်သတ်မှတ်ပေးသော ဤ နောက်ဆက်တွဲ သဘောတူစာချုပ်သည် ကလေးသူငယ်များဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်များအားလုံးတွင် ကလေး၏အကောင်းဆုံး အကျိုးစီးပွား ဖြစ်စေရေး အဓိကထား ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည့်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည်ဟု ယုံကြည်၍လည်းကောင်း၊

၁၉၉၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် ကျင်းပခဲ့သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကြက်ခြေနီနှင့် လခြမ်းနီအသင်းများ၏ (၂၆) ကြိမ် မြောက် နိုင်ငံတကာညီလာခံက ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားသည့် နိုင်ငံများ၌ အသက် ၁၈ နှစ် အောက် ကလေးသူငယ်များကို စစ်မက်ဖြစ် ပွားမှုများတွင်မပါဝင်စေရေး ဖြစ်နိုင်သမျှ လုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်ကြရန် တိုက်တွန်းထားသည်ကို ဂရုပြုမိ၍လည်းကောင်း၊

လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများတွင် အသုံးပြုရန်အလို့ငှာ ကလေးသူငယ်များအား အတင်းအကျပ် သို့မဟုတ် မလုပ်မနေရ တပ်သားသစ်စုဆောင်းမှုကို တားမြစ်သည့် ကလေးလုပ်သားစေခိုင်းမှု အဆိုးရွားဆုံးပုံစံများ ပပျောက်ရေး ချက်ချင်းအရေးယူ ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် တားမြစ်ခြင်းဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာအလုပ်သမားအဖွဲ့ချုပ်၏ သဘောတူစာချုပ် အမှတ် (၁၈၂) ကို ၁၉၉၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် တည်တညွတ်တည်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်းကို ကြိုဆို၍လည်းကောင်း၊

နိုင်ငံတော်၏ တရားဝင်လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များ မဟုတ်သော အခြားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များမှ နိုင်ငံအတွင်းနှင့် နိုင်ငံ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်၍ စစ်မက်ဖြစ်ပွားမှုများတွင် ကလေးသူငယ်များကို တပ်သားသစ်စုဆောင်းခြင်း၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားခြင်းနှင့် အသုံးပြုခြင်းတို့ကို စိုးရိမ်ဖွယ်ရာဖြင့် ရှုတ်ချ၍လည်းကောင်း၊ ယင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကလေးသူငယ်များအား တပ်သားသစ်စုဆောင်း ခြင်း၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားခြင်းနှင့် အသုံးပြုခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နေသူများ၏ တာဝန်ရှိမှုကို အသိအမှတ်ပြု၍လည်းကောင်း၊

လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခတွင် ပါဝင်သည့်နိုင်ငံအသီးသီးမှ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှု ဥပဒေ ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိကြောင်းကို ပြန်လည်အမှတ်ရ၍ လည်းကောင်း၊

ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်သည် ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာချုပ်၏ အပိုဒ် (၅၁) နှင့် ယင်းစာချုပ်ပါ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် အခြေခံမူများ၊ လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေ၏သက်ဆိုင်ရာ စံနှုန်းများအား ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရကြောင်းကို အလေးထား၍လည်းကောင်း၊

လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခနှင့် ပြည်ပကျူးကျော်မှု အခြေအနေများတွင် ကလေးသူငယ်များအား အပြည့်အဝ ကာကွယ် ပေးနိုင်ရေးအတွက် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ပါ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် အခြေခံမူများအပေါ် အပြည့်အဝ လေးစားလိုက်နာမှုနှင့် သက်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးစာချုပ်များကို လိုက်နာစောင့်ထိန်းမှုတို့အပေါ် အခြေခံသည့် ငြိမ်းချမ်းမှုနှင့် လုံခြုံမှုအခြေအနေများ မရှိမဖြစ် လိုအပ်ကြောင်းကို မှတ်သား၍ လည်းကောင်း၊

ကလေးသူငယ်များ၏ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး သို့မဟုတ် ကျား/မ ဖြစ်တည်မှုတို့ကြောင့် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်နှင့် ဆန့်ကျင်လျက် တပ်သားသစ်စုဆောင်းခံရခြင်း၊ သို့မဟုတ် စစ်မက်ဖြစ်ပွားမှုတွင် အသုံးပြုခြင်းခံရသည့် ထိခိုက်လွယ်သော ကလေးသူငယ်များ၏ အထူးလိုအပ်ချက်များကို အသိအမှတ်ပြု၍ လည်းကောင်း၊

လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများတွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေသော ကလေးသူငယ်များ၏ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် နိုင်ငံရေး နောက်ခံအကြောင်းရင်းများအား ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်သည်ကို ဆင်ခြင်သိမှတ်၍ လည်းကောင်း၊

Convinced of the need to strengthen international cooperation in the implementation of this Protocol, as well as the physical and psychosocial rehabilitation and social reintegration of children who are victims of armed conflict,

Encouraging the participation of the community and, in particular, children and child victims in the dissemination of informational and educational programmes concerning the implementation of the Protocol,

Have agreed as follows:

Article 1

States Parties shall take all feasible measures to ensure that members of their armed forces who have not attained the age of 18 years do not take a direct part in hostilities.

Article 2

States Parties shall ensure that persons who have not attained the age of 18 years are not compulsorily recruited into their armed forces.

Article 3

1. States Parties shall raise the minimum age for the voluntary recruitment of persons into their national armed forces from that set out in article 38, paragraph 3, of the Convention on the Rights of the Child, taking account of the principles contained in that article and recognizing that under the Convention persons under 18 are entitled to special protection.
2. Each State Party shall deposit a binding declaration upon ratification of or accession to this Protocol that sets forth the minimum age at which it will permit voluntary recruitment into its national armed forces and a description of the safeguards that it has adopted to ensure that such recruitment is not forced or coerced.
3. States Parties that permit voluntary recruitment into their national armed forces under the age of 18 shall maintain safeguards to ensure, as a minimum, that:
  - (a) Such recruitment is genuinely voluntary;
  - (b) Such recruitment is done with the informed consent of the person's parents or legal guardians;
  - (c) Such persons are fully informed of the duties involved in such military service;
  - (d) Such persons provide reliable proof of age prior to acceptance into national military service.

ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် နိုင်ငံတကာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများတွင် နစ်နာခဲ့သည့်ကလေးသူငယ်များကို စိတ်ပိုင်း၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာများ ပြန်လည်ထူထောင်ပေးခြင်း၊ လူမှုဝန်းကျင်သို့ ပြန်လည်ဝင်ဆံ့စေခြင်းတို့ကို မြှင့်တင်ပေးရန်လိုအပ်သည်ဟု ယုံကြည်၍လည်းကောင်း၊

ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်သော ပညာရေးအစီအစဉ်များနှင့် သတင်းအချက်အလက်များအား ဖြန့်ဝေရာတွင် လူ့အသိုက်အဝန်း အထူးသဖြင့် ကလေးများနှင့် နစ်နာသူကလေးများ ပူးပေါင်းပါဝင်လာခြင်းကို ထောက်ခံအားပေး၍ လည်းကောင်း၊

အောက်ပါအတိုင်း သဘောတူကြသည်-

အပိုဒ် (၁)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အသက် ၁၈ နှစ် မပြည့်သေးသူများကို ၎င်းတို့ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် စစ်မက်ဖြစ်ပွားမှုများတွင် တိုက်ရိုက်ပါဝင်ခြင်းမရှိစေရေး ဖြစ်နိုင်သမျှသော ဆောင်ရွက်မှုများကို ပြုလုပ်ရမည်။

အပိုဒ် (၂)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ၎င်းတို့ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များအတွင်းသို့ အသက် ၁၈ နှစ် မပြည့်သေးသူများကို တပ်သားသစ်အဖြစ် မဖြစ်မနေစုဆောင်းခြင်း မရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၃)

၁။ သဘောတူစာချုပ်အရ အသက် ၁၈ နှစ် မပြည့်သေးသူများသည် အထူးကာကွယ်မှု ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည်ကို အသိအမှတ်ပြုလျက် ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် အပိုဒ် (၃၈) အပိုဒ်ခွဲ (၃) ၏ အခြေခံမူများအရ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ၎င်းတို့၏ အမျိုးသားလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များအတွင်းသို့ ဆန္ဒအလျောက် တပ်သားသစ်စုဆောင်းမှုပြုရာတွင် အနိမ့်ဆုံးသောအသက် သတ်မှတ်ချက်ကို တိုးမြှင့်ရမည်။

၂။ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ အသီးသီးသည် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်း သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်းအပေါ် စည်းနှောင်မှုရှိသည့် ကြေညာချက်အား အပ်နှံရမည်။ ၎င်းစာချုပ်အရ အမျိုးသားလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များအတွင်းသို့ ဆန္ဒအလျောက် တပ်သားသစ်စုဆောင်းမှုပြုရာတွင် ခွင့်ပြုသော အနိမ့်ဆုံးအသက်ကန့်သတ်ချက်နှင့် အတင်းအကျပ်စုဆောင်းခြင်း မဟုတ်သည့် တားဆီးကာကွယ်ရေး ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို သေချာစေရမည်။

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ၎င်းတို့၏ အမျိုးသားလက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့အတွင်းသို့ အသက် ၁၈ နှစ် အောက်ကို ဆန္ဒအလျောက် တပ်သားစုဆောင်းခွင့်ပြုပါက အနိမ့်ဆုံးအနေဖြင့် အောက်ပါတားဆီးကာကွယ်မှုများ ဆောင်ရွက်ရမည်။

- (က) ယင်းတပ်သားသစ်စုဆောင်းမှုသည် ၎င်း၏ သဘောဆန္ဒအလျောက်သာ ဖြစ်စေရမည်။
- (ခ) တပ်သားသစ်စုဆောင်းမှုကို မိဘ သို့မဟုတ် ဥပဒေအရ အုပ်ထိန်းသူများထံသို့ အသိပေး၍ ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဂ) ယင်းစုဆောင်းခံရမည့်သူများအား စစ်မှုထမ်းအဖြစ် ထမ်းဆောင်ရမည့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို အပြည့်အဝ အသိပေးရမည်။
- (ဃ) ယင်းစုဆောင်းခံရမည့်သူများအား နိုင်ငံ၏စစ်မှုထမ်းအဖြစ် လက်ခံခြင်းမပြုမီ အသက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ခိုင်လုံသောအထောက်အထားများ တင်ပြရမည်။

4. Each State Party may strengthen its declaration at any time by notification to that effect addressed to the Secretary-General of the United Nations, who shall inform all States Parties. Such notification shall take effect on the date on which it is received by the Secretary-General.

5. The requirement to raise the age in paragraph 1 of the present article does not apply to schools operated by or under the control of the armed forces of the States Parties, in keeping with articles 28 and 29 of the Convention on the Rights of the Child.

Article 4

1. Armed groups that are distinct from the armed forces of a State should not, under any circumstances, recruit or use in hostilities persons under the age of 18 years.

2. States Parties shall take all feasible measures to prevent such recruitment and use, including the adoption of legal measures necessary to prohibit and criminalize such practices.

3. The application of the present article under this Protocol shall not affect the legal status of any party to an armed conflict.

Article 5

Nothing in the present Protocol shall be construed as precluding provisions in the law of a State Party or in international instruments and international humanitarian law that are more conducive to the realization of the rights of the child.

Article 6

1. Each State Party shall take all necessary legal, administrative and other measures to ensure the effective implementation and enforcement of the provisions of this Protocol within its jurisdiction.

2. States Parties undertake to make the principles and provisions of the present Protocol widely known and promoted by appropriate means, to adults and children alike.

၄။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် ၎င်း၏ကြေညာချက်ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အချိန်မရွေးအကြောင်းကြားကာ အာဏာစတင်သက်ရောက်စေသည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ၎င်းကြေညာချက်ကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ အကြောင်းကြားရမည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ၎င်းအကြောင်းကြားစာကို လက်ခံရရှိသောနေ့တွင် အာဏာသက်ရောက်သည်။

၅။ ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၂၈) နှင့် အပိုဒ် (၂၉) တို့ကို လိုက်နာရာတွင် ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) တွင် ပါဝင်သော အသက်ကန့်သတ်ချက် မြင့်တင်ရေး လိုအပ်ချက်သည် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများ၏ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များမှ ဖွင့်လှစ်ထားသော သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင်ရှိသော စာသင်ကျောင်းများကို အကျိုးသက်ရောက်ခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၄)

၁။ နိုင်ငံ၏ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များ မဟုတ်သော လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များသည် မည်သည့်အခြေအနေတွင်မဆို အသက် ၁၈ နှစ် မပြည့်သေးသူများကို တပ်သားသစ်အဖြစ် စုဆောင်းခြင်း သို့မဟုတ် စစ်မက်ဖြစ်ပွားရာတွင် အသုံးချခြင်းတို့ မပြုလုပ်စေရပါ။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ယင်းသို့ စုဆောင်းအသုံးပြုခြင်းများကို တားမြစ်ပြီး ရာဇဝတ်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ရန် အတွက် လိုအပ်သည့် ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရေးအပါအဝင် ဖြစ်နိုင်သမျှ အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်များကို ဆောင်ရွက်စေရမည်။

၃။ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ ဤအပိုဒ်အား ကျင့်သုံးခြင်းသည် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခတွင် ပါဝင်သည့်အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်၏ ဥပဒေအရ ရပ်တည်ပိုင်ခွင့်ကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၅)

ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ပါ မည်သည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်ကမျှ ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများအား အမှန်တကယ်ရရှိခံစားနိုင်စေရေး ပိုမိုအထောက်အကူပြုစေသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ သို့မဟုတ် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစာချုပ်များနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ပိတ်ပင်ထားသည်ဟု မှတ်ယူခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၆)

၁။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းတွင် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သော ဥပဒေရေးရာ၊ စီမံရေးရာနှင့် အခြားနည်းလမ်းများအားလုံးကို ဆောင်ရွက်စေရမည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ အခြေခံမူများနှင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များအား အရွယ်ရောက်သူများနှင့် ကလေးသူငယ်များ ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ သိရှိနိုင်ရန် သင့်လျော်သောနည်းလမ်းများဖြင့် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေရမည်။

3. States Parties shall take all feasible measures to ensure that persons within their jurisdiction recruited or used in hostilities contrary to this Protocol are demobilized or otherwise released from service. States Parties shall, when necessary, accord to these persons all appropriate assistance for their physical and psychological recovery and their social reintegration.

Article 7

1. States Parties shall cooperate in the implementation of the present Protocol, including in the prevention of any activity contrary to the Protocol and in the rehabilitation and social reintegration of persons who are victims of acts contrary to this Protocol, including through technical cooperation and financial assistance. Such assistance and cooperation will be undertaken in consultation with concerned States Parties and relevant international organizations.

2. States Parties in a position to do so shall provide such assistance through existing multilateral, bilateral or other programmes, or, *inter alia*, through a voluntary fund established in accordance with the rules of the General Assembly.

Article 8

1. Each State Party shall submit, within two years following the entry into force of the Protocol for that State Party, a report to the Committee on the Rights of the Child providing comprehensive information on the measures it has taken to implement the provisions of the Protocol, including the measures taken to implement the provisions on participation and recruitment.

2. Following the submission of the comprehensive report, each State Party shall include in the reports they submit to the Committee on the Rights of the Child, in accordance with article 44 of the Convention, any further information with respect to the implementation of the Protocol. Other States Parties to the Protocol shall submit a report every five years.

3. The Committee on the Rights of the Child may request from States Parties further information relevant to the implementation of this Protocol.

Article 9

1. The present Protocol is open for signature by any State that is a party to the Convention or has signed it.

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မိမိတို့၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းရှိ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်နှင့် ဆန့်ကျင်၍ စစ်မက်ဖြစ်ပွားမှုများတွင် တပ်သားသစ်အဖြစ် စုဆောင်းခြင်း သို့မဟုတ် အသုံးပြုခြင်းခံရသူများကို စစ်မှုထမ်းအဖြစ်မှ ထွက်ခွင့်ပြုရန် သို့မဟုတ် အခြားနည်းအားဖြင့် တာဝန်မှရပ်နားခွင့်ပြုရန် ဖြစ်နိုင်သောနည်းလမ်းများအားလုံးကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လိုအပ်သည့်အချိန်တိုင်းတွင် ဤပုဂ္ဂိုလ်များအား ၎င်းတို့၏ ရုပ်ပိုင်းနှင့်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ၎င်းတို့၏ လူမှုဝန်းကျင်၌ ပြန်လည်ပေါင်းစည်းပေးရေးတို့အတွက် သင့်လျော်သည့် အထောက်အကူများအားလုံးကို ပေးအပ်ရမည်။

အပိုဒ် (၇)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို ဆန့်ကျင်သည့်လုပ်ဆောင်ချက်များကို တားဆီးကာ ကွယ်ရေး၊ နစ်နာသူများကို ပြန်လည်ထူထောင်ပေးရေးနှင့် လူမှုဝန်းကျင်တွင် ပြန်လည်ပေါင်းစည်းပေးရေးတို့ အပါအဝင် နည်းပညာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်းတို့ဖြင့် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်စေရမည်။ လိုအပ်သော အကူအညီအထောက်အပံ့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ ဤကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အခြေအနေရှိသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် တည်ဆဲ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအစီအစဉ်များ၊ နှစ်နိုင်ငံဆိုင်ရာအစီအစဉ်များ သို့မဟုတ် အခြားအစီအစဉ်များဖြင့် ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ယင်းတို့အနက် အထွေထွေ ညီလာခံ၏ နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ တည်ထောင်ထားသော ဆန္ဒအလျောက်ထည့်ဝင်သည့် ရန်ပုံငွေမှတဆင့်ဖြစ်စေ ယင်းကဲ့သို့ သော အကူအညီအထောက်အပံ့များ ပေးအပ်ရမည်။

အပိုဒ် (၈)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် မိမိတို့နိုင်ငံအလိုက် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာသက်ဝင်ပြီးနောက် (၂) နှစ်အတွင်း အစီရင်ခံစာတစ်စောင်ကို ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများ ကော်မတီထံသို့ တင်သွင်းရမည်။ တပ်သားသစ်များ စုဆောင်း၊ ပါဝင်စေခြင်းကို တားမြစ်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်များအပါအဝင် နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေမှုများအားဖြင့် ပြည့်စုံစွာ ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။

၂။ ပြီးပြည့်စုံသော အစီရင်ခံစာကို တင်သွင်းပြီးနောက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ အသီးသီးသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သော နောက်ထပ်မည်သည့် သတင်းအချက်အလက်ကိုမဆို သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၄၄) နှင့်အညီ ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာကော်မတီထံသို့ တင်သွင်းရသော အစီရင်ခံစာများတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ အခြားသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် (၅)နှစ်ပြည့်သည့်အခါတိုင်း အစီရင်ခံစာတစ်စောင် တင်သွင်းရမည်။

၃။ ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သော ထပ်မံရရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံမှ တောင်းခံနိုင်ပါသည်။

အပိုဒ် (၉)

၁။ သဘောတူစာချုပ်တွင် အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးခွင့် ရှိစေရမည်။

2. The present Protocol is subject to ratification and is open to accession by any State. Instruments of ratification or accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

3. The Secretary-General, in his capacity as depositary of the Convention and the Protocol, shall inform all States Parties to the Convention and all States that have signed the Convention of each instrument of declaration pursuant to article 3.

Article 10

1. The present Protocol shall enter into force three months after the deposit of the tenth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying the present Protocol or acceding to it after its entry into force, the present Protocol shall enter into force one month after the date of the deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 11

1. Any State Party may denounce the present Protocol at any time by written notification to the Secretary-General of the United Nations, who shall thereafter inform the other States Parties to the Convention and all States that have signed the Convention. The denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General. If, however, on the expiry of that year the denouncing State Party is engaged in armed conflict, the denunciation shall not take effect before the end of the armed conflict.

2. Such a denunciation shall not have the effect of releasing the State Party from its obligations under the present Protocol in regard to any act that occurs prior to the date on which the denunciation becomes effective. Nor shall such a denunciation prejudice in any way the continued consideration of any matter that is already under consideration by the Committee prior to the date on which the denunciation becomes effective.

Article 12

1. Any State Party may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate the proposed amendment to States Parties, with a request that they indicate whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposals. In the event that, within four months from the date of such communication, at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of States Parties present and voting at the conference shall be submitted to the General Assembly for approval.

၂။ မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုခွင့် သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်
ချုပ်ဆိုခွင့်ရှိစေရမည်။ အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုသော စာချုပ်များကို ကုလ
သမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အပ်နှံစေရမည်။

၃။ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် သဘောတူစာချုပ်နှင့် နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တို့ကို လက်ခံထိန်းသိမ်းရသူ
အဖြစ် အပ်နှံထားသော ၎င်း၏လုပ်ပိုင်ခွင့်အရ အပိုဒ် (၃) နှင့်အညီ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့် သဘောတူစာချုပ်တစ်ခုစီကို
ချုပ်ဆိုကြေညာထားသော နိုင်ငံများအားလုံးထံသို့ အကြောင်းကြားအသိပေးရမည်။

အပိုဒ် (၁၀)

၁။ ဤ(၁၀)ခုမြောက်သော စာချုပ်ကို အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်း သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်းဖြင့် အပ်နှံပြီး
နောက်(၃)လပြည့်သည့်နေ့တွင် အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။

၂။ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာသက်ဝင်ပြီးမှ နောင်တွင် အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်း သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်
ချုပ်ဆိုသော နိုင်ငံအသီးသီးအတွက် စာချုပ်အပ်နှံပြီး တစ်လပြည့်သည့်နေ့တွင် အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၁၁)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံသည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ စာဖြင့် အကြောင်းကြားစာပေးပို့
ခြင်းဖြင့် ဤသဘောတူညီမှုစာချုပ်ကို စွန့်လွှတ်ကြောင်း ကြေညာနိုင်သည်။ ထို့နောက်တွင် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်း
ရေးမှူးချုပ်က သဘောတူစာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများနှင့် သဘောတူစာချုပ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော နိုင်ငံများအားလုံးထံသို့
အသိပေးအကြောင်းကြားရမည်။ ထိုစွန့်လွှတ်ကြောင်းကြေညာချက်ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က လက်ခံ
ရရှိပြီး (၁) နှစ်ပြည့်သည့်နေ့တွင် စွန့်လွှတ်ခြင်း အတည်ဖြစ်စေရမည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတစ်နှစ်အတွင်း စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမှ
လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခတွင် ပါဝင်ခဲ့ပါက စွန့်လွှတ်ခြင်းသည် ထိုပဋိပက္ခမပြီးဆုံးမီ အကျိုးသက်ရောက်ခြင်း မရှိစေရ။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် စွန့်လွှတ်ကြောင်း ကြေညာချက်အသက်ဝင်သည့်နေ့ မတိုင်မီ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်
အရ ၎င်း၏တာဝန်ကို စွန့်လွှတ်ခြင်း မရှိစေရ။ ထို့ပြင် စွန့်လွှတ်ကြောင်း ကြေညာချက်သည် ၎င်းအာဏာသက်ဝင်သည့်နေ့ရက်
မတိုင်မီ ကော်မတီက စိစစ်ရန်ဆုံးဖြတ်ပြီးဖြစ်သော မည်သည့်ကိစ္စရပ်ကိုမဆို ဆက်လက်စိစစ် ဆောင်ရွက်နေခြင်းအပေါ်
မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၁၂)

၁။ မည်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် ပြင်ဆင်ရေးကို အဆိုပြု၍ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေ
အတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ တင်သွင်းနိုင်သည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤအဆိုပြုလာသည့် ပြင်ဆင်ချက်
ကို သုံးသပ်ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်အတွက် ညီလာခံတစ်ရပ်ကျင်းပရန် လိုလားခြင်း ရှိ/မရှိ ပြန်ကြားကြရန် မေတ္တာရပ်ခံချက်ဖြင့် ဤ
နောက်ဆက်တွဲ စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများထံ ပေးပို့ရမည်။ စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများအနက် အနည်းဆုံးသုံးပုံတစ်ပုံက ယင်းညီလာခံကို
ကျင်းပရန်လိုလားကြသည်ဆိုလျှင် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ ကမကထပြုမှုဖြင့်
ညီလာခံကို ကျင်းပပေးရမည်။ ညီလာခံသို့တက်ရောက်၍ မဲပေးသော စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံအများစု၏ သုံးပုံနှစ်ပုံဖြင့် ချမှတ်သော
မည်သည့်ပြင်ဆင်ချက်ကိုမဆို အတည်ပြုချက်ရယူရန်အတွက် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ ကုလသမဂ္ဂအထွေ
ထွေညီလာခံသို့ တင်သွင်းရမည်။

2. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of the present article shall enter into force when it has been approved by the General Assembly of the United Nations and accepted by a two-thirds majority of States Parties.

3. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties that have accepted it, other States Parties still being bound by the provisions of the present Protocol and any earlier amendments they have accepted.

Article 13

1. The present Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.

2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States Parties to the Convention and all States that have signed the Convention.

၂။ ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၁) နှင့်အညီ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံက အတည်ပြုပြီး ဤ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများအနက် သုံးပုံနှစ်ပုံက လက်ခံပြီးသောအခါ ပြင်ဆင်ချက်များ စတင်အာဏာတည်ပါသည်။

၃။ ပြင်ဆင်ချက်များ အာဏာတည်သောအခါ ပြင်ဆင်ချက်များကို လက်ခံကြသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိပြီး အခြားအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ၎င်းတို့လက်ခံပြီးဖြစ်သော ယခင်ပြင်ဆင်ချက် တစ်စုံတစ်ရာနှင့် သဘောတူ စာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆက်လက်လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၁၃)

၁။ အာရေဗီ၊ တရုတ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှားနှင့် စပိန်ဘာသာတို့ဖြင့် ချုပ်ဆိုထားသော ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် ၏ မူရင်းခွဲများသည် စစ်မှန်စွာတူညီကြပြီး ကုလသမဂ္ဂ၏ မော်ကွန်းတိုက်တွင် အပ်နှံထားရှိရမည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် သဘောတူစာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများအားလုံးနှင့် သဘောတူစာချုပ်အား လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော နိုင်ငံများအားလုံးထံသို့ ဤစာချုပ်၏ မိတ္တူမှန်များအား ပေးပို့စေရမည်။

Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on a communications procedure

**Adopted by General Assembly resolution
66/138 of 19 December 2011**

ENTRY INTO FORCE: 14 April 1987

The States Parties to the present Protocol,

Considering that, in accordance with the principles proclaimed in the Charter of the United Nations, the recognition of the inherent dignity and the equal and inalienable rights of all members of the human family is the foundation of freedom, justice and peace in the world,

Noting that the States parties to the Convention on the Rights of the Child (hereinafter referred to as “the Convention”) recognize the rights set forth in it to each child within their jurisdiction without discrimination of any kind, irrespective of the child’s or his or her parent’s or legal guardian’s race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national, ethnic or social origin, property, disability, birth or other status,

Reaffirming the universality, indivisibility, interdependence and interrelatedness of all human rights and fundamental freedoms,

Reaffirming also the status of the child as a subject of rights and as a human being with dignity and with evolving capacities,

Recognizing that children’s special and dependent status may create real difficulties for them in pursuing remedies for violations of their rights,

Considering that the present Protocol will reinforce and complement national and regional mechanisms allowing children to submit complaints for violations of their rights,

Recognizing that the best interests of the child should be a primary consideration to be respected in pursuing remedies for violations of the rights of the child, and that such remedies should take into account the need for child-sensitive procedures at all levels,

Encouraging States parties to develop appropriate national mechanisms to enable a child whose rights have been violated to have access to effective remedies at the domestic level,

ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၏ သတင်းပို့တိုင်တန်းမှုလုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် သက်ဆိုင်သော နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်

၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၉) ရက်နေ့တွင်
အထွေထွေညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် (၆၆/၁၃၈) အရ ပြဋ္ဌာန်းသည်။

အာဏာတည်ရက် - ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁၄) ရက်။

ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည်-

ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၏ ပဋိညာဉ်စာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် အခြေခံမူများနှင့်အညီ လူသားမျိုးနွယ်အားလုံး၏ မွေးရာ ပါဂုဏ်သိက္ခာ၊ တန်းတူညီမျှမှုနှင့် ထာဝရဖြစ်တည်လျက်ရှိသော အခွင့်အရေးများကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် ဤကမ္ဘာပေါ်ရှိ လွတ်လပ်ခြင်း၊ တရားမျှတခြင်းနှင့် ငြိမ်းချမ်းခြင်းတို့၏ အခြေခံအုတ်မြစ် ဖြစ်ကြောင်းကို ယုံကြည်သဖြင့် လည်းကောင်း၊

ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် (ဤမှနောင်တွင် “သဘောတူစာချုပ်” ဟု ခေါ်တွင်စေရမည်) အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မိမိတို့နိုင်ငံ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းရှိ ကလေးသူငယ်အသီးသီးကို ကလေးသူငယ်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ကလေးမိဘဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ကလေးသူငယ်၏ ဥပဒေအရ အုပ်ထိန်းသူဖြစ်စေ၊ လူမျိုး၊ အသားအရောင်၊ လိင်၊ ဘာသာစကား၊ ကိုးကွယ်ရာဘာသာ၊ နိုင်ငံရေးနှင့် အခြားအယူအဆ၊ နိုင်ငံသားဖြစ်မှုနှင့် လူမှုအဆင့်အတန်း၊ ဇာစ်မြစ်၊ ဥစ္စာဓန၊ မွေးဖွားမှု၊ သို့မဟုတ် အခြားအဆင့်အတန်းစသည့် မည်သည့်ခွဲခြားခြင်းမျှ မရှိစေဘဲ သဘောတူစာချုပ်ပါ အခွင့်အရေးများအား ရရှိခံစားသင့်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြုသည်ကို ဂရုပြုမိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊

လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များ အားလုံး၏ ကမ္ဘာတစ်လွှားပျံ့နှံ့မှု၊ ခွဲခြား၍မရနိုင်မှု၊ အပြန်အလှန်မှီခိုမှုနှင့် အပြန်အလှန်ဆက်စပ်မှုတို့ကို ထပ်လောင်းအတည်ပြုလျက် လည်းကောင်း၊

ကလေးသူငယ်အဖြစ်သာမက ဂုဏ်သိက္ခာရှိပြီး စွမ်းဆောင်နိုင်သူတစ်ဦး ဖြစ်လာမည့် လူသားတစ်ဦးအနေဖြင့် အခွင့်အရေးများ ရရှိခံစားနိုင်ရေးကို ထပ်လောင်းအတည်ပြု၍ လည်းကောင်း၊

ကလေးသူငယ်များ၏ အမှီအခိုမကင်းသေးသည့် အခြေအနေသည် ကလေးများအပေါ် အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ခံရမှုအတွက် ပြန်လည်ကုစားရာတွင် အခက်အခဲများဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည်ကို အသိအမှတ်ပြု၍ လည်းကောင်း၊

ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်သည် ကလေးများ၏ အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရမှုအတွက် ကလေးများကိုယ်တိုင် တိုင်တန်းမှုရရှိစေနိုင်မည့် နိုင်ငံတော်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာယန္တရားများ ပေါ်ပေါက်လာစေရန် အထောက်အကူပြုမည်ကို ထောက်ရှု၍ လည်းကောင်း၊

ကလေးအခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများအတွက် ကုစားအရေးယူမှုများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကလေး၏ အကောင်းဆုံး အကျိုးစီးပွားကို ဦးစားပေးစဉ်းစားသင့်ကြောင်းနှင့် ကုစားအရေးယူမှုများ ဆောင်ရွက်သောအဆင့်တိုင်းတွင် ကလေးနှင့် သင့်တော်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ လိုအပ်သည်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ကြောင်းအား အသိအမှတ်ပြု၍ လည်းကောင်း၊

Recalling the important role that national human rights institutions and other relevant specialized institutions, mandated to promote and protect the rights of the child, can play in this regard,

Considering that, in order to reinforce and complement such national mechanisms and to further enhance the implementation of the Convention and, where applicable, the Optional Protocols thereto on the sale of children, child prostitution and child pornography and on the involvement of children in armed conflict, it would be appropriate to enable the Committee on the Rights of the Child (hereinafter referred to as “the Committee”) to carry out the functions provided for in the present Protocol,

Have agreed as follows:

PART I

GENERAL PROVISIONS

Article 1

Competence of the Committee on the Rights of the Child

1. A State party to the present Protocol recognizes the competence of the Committee as provided for by the present Protocol.
2. The Committee shall not exercise its competence regarding a State party to the present Protocol on matters concerning violations of rights set forth in an instrument to which that State is not a party.
3. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State that is not a party to the present Protocol.

Article 2

General principles guiding the functions of the Committee

In fulfilling the functions conferred on it by the present Protocol, the Committee shall be guided by the principle of the best interests of the child. It shall also have regard for the rights and views of the child, the views of the child being given due weight in accordance with the age and maturity of the child.

အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရသော ကလေးများကို ပြည်တွင်း၌ ထိရောက်သည့် ကုစားအရေးယူမှုများ ရရှိစေမည့် သင့်လျော်သော နိုင်ငံတော်အဆင့် ယန္တရားများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကို ထောက်ခံလျက်လည်းကောင်း၊

ဤ ကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကလေးအခွင့်အရေးများကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် ကာကွယ်ရန် အခွင့်အာဏာရှိ သော နိုင်ငံတော်၏ လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာ အထူးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အဓိက အခန်းကဏ္ဍကို ပြန်လည်အမှတ်ရ၍ လည်းကောင်း၊

နိုင်ငံတော်အဆင့် ယန္တရားများကို အားပေးမြှင့်တင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် သဘောတူစာချုပ်နှင့် ကလေးသူငယ်များ ကို အရောင်းအဝယ်ပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ်များအား ပြည့်တန်ဆာပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ်ညစ်ညမ်းပုံများ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိ ခြင်းနှင့် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခတွင် ကလေးများပါဝင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်များကို မြှင့်တင်အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အလို့ငှာ ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကော်မတီ (ဤမှနောင်တွင် “ကော်မတီ” ဟု ခေါ်တွင်စေရမည်) မှ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ပါ တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပါက သင့်လျော်မည်ဖြစ်ကြောင်းကို ထည့် သွင်းစဉ်းစား၍ လည်းကောင်း၊

အောက်ပါအတိုင်း သဘောတူကြပါသည်-

အပိုင်း (၁)

အထွေထွေပြဋ္ဌာန်းချက်များ

အပိုဒ် (၁)

ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကော်မတီ၏ အခွင့်အာဏာ

- ၁။ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ဤအပိုဒ်အရ ပေးအပ်ထားသည့် ကော်မတီ၏အခွင့်အာဏာကို အသိ အမှတ်ပြုသည်။
- ၂။ ကော်မတီသည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်မဟုတ်သောနိုင်ငံ၏ စာချုပ်ပါအခွင့်အရေးများချိုးဖောက်သော ကိစ္စရပ်အပေါ် ဤ နောက်ဆက်တွဲ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျင့်သုံးပိုင်ခွင့်ရှိသော ၎င်း၏အခွင့်အာဏာကို မကျင့်သုံးစေရ။
- ၃။ ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဟုတ်သော နိုင်ငံနှင့် သက်ဆိုင်သည့် သတင်းပို့ တိုင်တန်းချက်များကို လက်ခံခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၂)

ကော်မတီ၏လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုက်နာရမည့် အထွေထွေအခြေခံမူများ

ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ အပ်နှင်းထားသော တာဝန်များအား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင် ရွက်ရာတွင် ကလေးသူငယ်၏ အကောင်းဆုံးအကျိုးစီးပွားကို အဓိကထားရမည်ဖြစ်၍ လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရမည်။ ကလေး သူငယ်၏ အသက်အရွယ်နှင့် အရွယ်ရောက်ခြင်းအလိုက် ၎င်း၏အခွင့်အရေးနှင့် အမြင်များကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားစေရမည်။

Article 3

Rules of procedure

1. The Committee shall adopt rules of procedure to be followed when exercising the functions conferred on it by the present Protocol. In doing so, it shall have regard, in particular, for article 2 of the present Protocol in order to guarantee child-sensitive procedures.
2. The Committee shall include in its rules of procedure safeguards to prevent the manipulation of the child by those acting on his or her behalf and may decline to examine any communication that it considers not to be in the child's best interests.

Article 4

Protection measures

1. A State party shall take all appropriate steps to ensure that individuals under its jurisdiction are not subjected to any human rights violation, ill-treatment or intimidation as a consequence of communications or cooperation with the Committee pursuant to the present Protocol.
2. The identity of any individual or group of individuals concerned shall not be revealed publicly without their express consent.

PART II COMMUNICATIONS PROCEDURE

Article 5

Individual communications

1. Communications may be submitted by or on behalf of an individual or group of individuals, within the jurisdiction of a State party, claiming to be victims of a violation by that State party of any of the rights set forth in any of the following instruments to which that State is a party:
  - (a) The Convention;
  - (b) The Optional Protocol to the Convention on the sale of children, child prostitution and child pornography;
  - (c) The Optional Protocol to the Convention on the involvement of children in armed conflict.
2. Where a communication is submitted on behalf of an individual or group of individuals, this shall be with their consent unless the author can justify acting on their behalf without such consent.

အပိုဒ် (၃)

လုပ်ထုံးလုပ်နည်းစည်းမျဉ်းများ

၁။ ကော်မတီသည် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ အပ်နှံထားသည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်စေရမည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရာတွင် အထူးသဖြင့် ကလေးသူငယ်၏ ထိခိုက်လွယ်မှုကို ကာကွယ်ပေးသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် အလို့ငှာ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၂) ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

၂။ ကော်မတီသည် ကလေးသူငယ်ကိုယ်စား ဆောင်ရွက်သူများက ကလေးသူငယ်အပေါ် ကြိုးကိုင်ခြယ်လှယ်ခြင်းအား တားမြစ်နိုင်ရန် ၎င်း၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည့်အပြင် ကလေးသူငယ်၏ အကောင်းဆုံးအကျိုးကို ဦးစားမပေးသော သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို ငြင်းပယ်နိုင်သည်။

အပိုဒ် (၄)

ကာကွယ်ပေးရေးဆောင်ရွက်ချက်များ

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်နှင့်အညီ ကော်မတီထံ သတင်းပို့တိုင်တန်းရာတွင် အကျိုးဆက်အားဖြင့် ၎င်း၏စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းရှိ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မဆို လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရခြင်း၊ နှိပ်စက်ခံရခြင်း သို့မဟုတ် မြိမ်းခြောက်ခံရခြင်း မရှိစေရန် သင့်လျော်သော အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ရမည်။

၂။ သက်ဆိုင်ရာလူပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အစုအဖွဲ့တို့၏ အထောက်အထားများကို ကာယကံရှင်တို့၏ အတိအလင်းခွင့်ပြုချက်မပါဘဲ အများပြည်သူသို့ ဖွင့်ဟထုတ်ဖော်ခြင်း မရှိစေရ။

အပိုဒ် (၅)

သတင်းပို့တိုင်တန်းမှုဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်း

အပိုဒ် (၅)

သီးခြားသတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များ

၁။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံက အတည်ပြုပါဝင်ထားသော အောက်ဖော်ပြပါ မည်သည့်စာချုပ်တွင်မဆို ဖော်ပြထားသော အခွင့်အရေးတစ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံက ချိုးဖောက်ကြောင်းကို ယင်းစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းရှိ အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရသောသူ တစ်ဦးချင်းဖြစ်စေ သို့မဟုတ် အစုအဖွဲ့လိုက်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ကိုယ်စားဖြစ်စေ နှစ်နာသူများအဖြစ် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များ တင်သွင်းနိုင်သည်။

- (က) သဘောတူစာချုပ်၊
- (ခ) ကလေးသူငယ်များကို အရောင်းအဝယ်ပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ်များအား ပြည့်တန်ဆာပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ် ညစ်ညမ်းပုံများ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိခြင်းတို့နှင့်ဆိုင်သော နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၊
- (ဂ) လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခတွင် ကလေးသူငယ်များပါဝင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်။

၂။ တစ်ဦးချင်းစီအတွက် သို့မဟုတ် အစုအဖွဲ့အတွက် ကိုယ်စားအနေဖြင့် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များ တင်သွင်းရာတွင် ရေးသားသူသည် ကာယကံရှင်တို့၏ ကိုယ်စားပြုလုပ်သည်မှာ မှန်ကန်ကြောင်း မတင်ပြနိုင်လျှင် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်တွင် ကာယကံရှင်တို့၏ သဘောတူညီချက် ပါရှိစေရမည်။

Article 6

Interim measures

1. At any time after the receipt of a communication and before a determination on the merits has been reached, the Committee may transmit to the State party concerned for its urgent consideration a request that the State party take such interim measures as may be necessary in exceptional circumstances to avoid possible irreparable damage to the victim or victims of the alleged violations.
2. Where the Committee exercises its discretion under paragraph 1 of the present article, this does not imply a determination on admissibility or on the merits of the communication.

Article 7

Admissibility

The Committee shall consider a communication inadmissible when:

- (a) The communication is anonymous;
- (b) The communication is not in writing;
- (c) The communication constitutes an abuse of the right of submission of such communications or is incompatible with the provisions of the Convention and/or the Optional Protocols thereto;
- (d) The same matter has already been examined by the Committee or has been or is being examined under another procedure of international investigation or settlement;
- (e) All available domestic remedies have not been exhausted. This shall not be the rule where the application of the remedies is unreasonably prolonged or unlikely to bring effective relief;
- (f) The communication is manifestly ill-founded or not sufficiently substantiated;
- (g) The facts that are the subject of the communication occurred prior to the entry into force of the present Protocol for the State party concerned, unless those facts continued after that date;
- (h) The communication is not submitted within one year after the exhaustion of domestic remedies, except in cases where the author can demonstrate that it had not been possible to submit the communication within that time limit.

အပိုဒ် (၆)

ကြားဖြတ်အရေးယူမှုများ

၁။ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက် လက်ခံရရှိပြီးချိန်နှင့် တိုင်တန်းချက်အပေါ် ဆုံးဖြတ်ခြင်းမပြုမီ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ကော်မတီသည် အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရသူ သို့မဟုတ် ချိုးဖောက်ခံရသူများကို အစားထိုးမရနိုင်သော ထိခိုက်မှုများ မဖြစ်စေရေး ရှောင်ရှားနိုင်ရန်အတွက် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံမှ လိုအပ်သော ကြားဖြတ်ဆောင်ရွက်ချက်များကို အလျင်အမြန်ဆောင်ရွက်ပေးရန် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံသို့ တောင်းဆိုချက် ပေးပို့နိုင်သည်။

၂။ ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၁) အရ ကော်မတီမှ ၎င်း၏အခွင့်အာဏာကို ကျင့်သုံးခြင်းသည် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်အား လက်ခံခြင်း သို့မဟုတ် အမှားအမှန်ဆုံးဖြတ်ခြင်းတို့အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်ခြင်း မရှိစေရ။

အပိုဒ် (၇)

လက်ခံနိုင်မှု

ကော်မတီသည် အောက်ပါအခြေအနေများတွင် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကို ခွင့်မပြုကြောင်းဆုံးဖြတ်ရမည်-

- (က) သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်အား အမည်ဖော်ပြထားခြင်း မရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း၊
- (ခ) သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်အား စာဖြင့်ရေးသားထားခြင်း မရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း၊
- (ဂ) သတင်းပို့တိုင်တန်းချက် တင်သွင်းပိုင်ခွင့်ကို အလွဲသုံးစားပြုထားပါကလည်းကောင်း သို့မဟုတ် သဘောတူစာချုပ်နှင့် နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်များ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ကိုက်ညီခြင်း မရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း၊
- (ဃ) တူညီသော အကြောင်းအရာတစ်ခုတည်းကို ကော်မတီ သို့မဟုတ် အခြားသောနိုင်ငံတကာ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး သို့မဟုတ် အငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတို့ဖြင့် စစ်ဆေးပြီးပါက လည်းကောင်း၊
- (င) ပြည်တွင်း၌ ကုစားအရေးယူရန် နည်းလမ်းများပြီးဆုံးခြင်း မရှိသေးလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ကုစားဆောင်ရွက်မှုပြုရေးတွင် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုမရှိဘဲ ကြန့်ကြာစေသော ထိရောက်သောကုစားမှု မဖြစ်ပေါ်စေသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ မဖြစ်စေရ။
- (စ) သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်သည် အခြေအမြစ်မရှိကြောင်း သို့မဟုတ် အထောက်အထား မခိုင်လုံကြောင်း ထင်ရှားလျှင်သော်လည်းကောင်း၊
- (ဆ) သတင်းပို့တိုင်ကြားသည့် အကြောင်းကိစ္စများသည် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအတွက် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာသက်ဝင်ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေခြင်းမရှိဘဲ အာဏာမသက်ဝင်မီ ဖြစ်ပွားခဲ့ပါက လည်းကောင်း၊
- (ဇ) သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်အား သတ်မှတ်ထားသည့်အချိန်အတွင်း တင်ပြရန် မဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို စာရေးသားသူမှ သက်သေနှင့်တကွ ပြသနိုင်သော ကိစ္စရပ်များမှလွဲ၍ ပြည်တွင်း၌ ကုစားအရေးယူရန် နည်းလမ်းများ ပြီးဆုံးပြီးနောက် တစ်နှစ်အတွင်း မတင်သွင်းလျှင် လည်းကောင်း၊

Article 8

Transmission of the communication

1. Unless the Committee considers a communication inadmissible without reference to the State party concerned, the Committee shall bring any communication submitted to it under the present Protocol confidentially to the attention of the State party concerned as soon as possible.
2. The State party shall submit to the Committee written explanations or statements clarifying the matter and the remedy, if any, that it may have provided. The State party shall submit its response as soon as possible and within six months.

Article 9

Friendly settlement

1. The Committee shall make available its good offices to the parties concerned with a view to reaching a friendly settlement of the matter on the basis of respect for the obligations set forth in the Convention and/or the Optional Protocols thereto.
2. An agreement on a friendly settlement reached under the auspices of the Committee closes consideration of the communication under the present Protocol.

Article 10

Consideration of communications

1. The Committee shall consider communications received under the present Protocol as quickly as possible, in the light of all documentation submitted to it, provided that this documentation is transmitted to the parties concerned.
2. The Committee shall hold closed meetings when examining communications received under the present Protocol.
3. Where the Committee has requested interim measures, it shall expedite the consideration of the communication.
4. When examining communications alleging violations of economic, social or cultural rights, the Committee shall consider the reasonableness of the steps taken by the State party in accordance with article 4 of the Convention. In doing so, the Committee shall bear in mind that the State party may adopt a range of possible policy measures for the implementation of the economic, social and cultural rights in the Convention.
5. After examining a communication, the Committee shall, without delay, transmit its views on the communication, together with its recommendations, if any, to the parties concerned.

အပိုဒ် (၈)

သတင်းပို့တိုင်တန်းချက် ပေးပို့ခြင်း

- ၁။ ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအား ရည်ညွှန်းခြင်းမပြုဘဲ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကို လက်မခံကြောင်းဆုံးဖြတ်ခြင်း မရှိပါက ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ တင်ပြလာသော မည်သည့်သတင်းပို့တိုင်ကြားချက်ကိုမဆို သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံသို့ လျှို့ဝှက်စွာဖြင့် အကြောင်းကြားရမည်။
- ၂။ အကြောင်းကြားချက်ကို လက်ခံရရှိသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် အဖြစ်အပျက်အကြောင်းအရာကို ရှင်းလင်းထားသည့် ရှင်းလင်းချက် သို့မဟုတ် ထုတ်ပြန်ချက်နှင့် အကယ်၍ ရရှိနိုင်ပါက ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သော ကုစားမှုနည်းလမ်းတို့ကို ကော်မတီထံသို့(၆)လအတွင်း တင်ပြရမည်။

အပိုဒ် (၉)

ငြိမ်းချမ်းစွာဖြေရှင်းခြင်း

- ၁။ ကော်မတီသည် သဘောတူစာချုပ်နှင့် နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ပါ တာဝန်များအား လေးစားလိုက်နာမှုအပေါ် အခြေခံ၍ ကိစ္စရပ်များကို သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံများအကြား ရင်းနှီးချစ်ကြည်စွာ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကြားဝင်ညှိနှိုင်းပေးခွင့် ရရှိစေရမည်။
- ၂။ ရင်းနှီးချစ်ကြည်စွာ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် သဘောတူညီမှုရရှိပါက ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်အပေါ် စိစစ်ဆောင်ရွက်နေမှုများအား ပိတ်သိမ်းရမည်။

အပိုဒ် (၁၀)

သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို စိစစ်ခြင်း

- ၁။ ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ လက်ခံရရှိသော သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်နှင့် စပ်လျဉ်းသော စာရွက်စာတမ်းများအားလုံးကို သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံသို့ ပေးပို့ပြီးမှသာ တင်ပြလာသည့် စာရွက်စာတမ်းများအား ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကို အမြန်စိစစ်ရမည်။
- ၂။ ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို စိစစ်ရာတွင် တံခါးပိတ်အစည်းအဝေးများ ကျင်းပစေရမည်။
- ၃။ ကော်မတီသည် ကြားဖြတ်အရေးယူမှု ဆောင်ရွက်ပေးရန် တောင်းဆိုသည့်အခါတွင် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်အပေါ် စိစစ်ဆောင်ရွက်မှုအား လျင်မြန်စွာဆောင်ရွက်ရမည်။
- ၄။ ကော်မတီသည် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအခွင့်အရေးများ ချိုးဖောက်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို စစ်ဆေးရာတွင် သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၄) နှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ် များအား ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှု ရှိ/မရှိကို စိစစ်ရမည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကော်မတီသည် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက သဘောတူစာချုပ်ပါ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် မူဝါဒအစီအစဉ်များအား ချမှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားစေရမည်။
- ၅။ ကော်မတီသည် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို စစ်ဆေးပြီးနောက်တွင် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်အပေါ် မိမိ၏အမြင်ကို အကြံပြုချက်များနှင့်တကွ သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံသို့ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှု မရှိစေဘဲ ပေးပို့ရမည်။

Article 11

Follow-up

1. The State party shall give due consideration to the views of the Committee, together with its recommendations, if any, and shall submit to the Committee a written response, including information on any action taken and envisaged in the light of the views and recommendations of the Committee. The State party shall submit its response as soon as possible and within six months.
2. The Committee may invite the State party to submit further information about any measures the State party has taken in response to its views or recommendations or implementation of a friendly settlement agreement, if any, including as deemed appropriate by the Committee, in the State party's subsequent reports under article 44 of the Convention, article 12 of the Optional Protocol to the Convention on the sale of children, child prostitution and child pornography or article 8 of the Optional Protocol to the Convention on the involvement of children in armed conflict, where applicable.

Article 12

Inter-State communications

1. A State party to the present Protocol may, at any time, declare that it recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications in which a State party claims that another State party is not fulfilling its obligations under any of the following instruments to which the State is a party:
  - (a) The Convention;
  - (b) The Optional Protocol to the Convention on the sale of children, child prostitution and child pornography;
  - (c) The Optional Protocol to the Convention on the involvement of children in armed conflict.
2. The Committee shall not receive communications concerning a State party that has not made such a declaration or communications from a State party that has not made such a declaration.
3. The Committee shall make available its good offices to the States parties concerned with a view to a friendly solution of the matter on the basis of the respect for the obligations set forth in the Convention and the Optional Protocols thereto.

အပိုဒ် (၁၁)

နောက်ဆက်တွဲလုပ်ငန်းစဉ်

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ကော်မတီအား အကြံပြုချက်များနှင့်တကွ သုံးသပ်နိုင်ခွင့်ကို ပေးအပ်ရမည့်အပြင် ကော်မတီ၏ သုံးသပ်ချက်များနှင့် အကြံပြုချက်များအရ ဆောင်ရွက်သော လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ရပ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းအချက်အလက်များအပါအဝင် စာဖြင့်ရေးသားတုံ့ပြန်ချက်ကို ကော်မတီထံသို့ ဖြစ်နိုင်သမျှ အမြန်ဆုံးနှင့်(၆)လအတွင်း တင်ပြရမည်။

၂။ သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၄၄) အရသော်လည်းကောင်း၊ ကလေးသူငယ်များကို အရောင်းအဝယ်ပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ်များအား ပြည့်တန်ဆာပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ်ညစ်ညမ်းပုံများ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိခြင်းတို့နှင့် ဆိုင်သော နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၁၂) အရသော်လည်းကောင်း၊ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခတွင် ကလေးသူငယ်များပါဝင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၈) တို့အရသော်လည်းကောင်း တင်သွင်းရသည့် နောက်ဆက်တွဲအစီရင်ခံစာများတွင် ကော်မတီကသင့်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆသော အကြောင်းအရာများ၊ ရင်းနှီးချစ်ကြည်စွာ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန် အကြံပြုချက်များအပါအဝင် ကော်မတီ၏သုံးသပ်ချက်များနှင့် အကြံပြုချက်များကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထိုဆောင်ရွက်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မည်သည့်သတင်းအချက်အလက်ကိုမဆို ထပ်မံတင်ပြရန် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံမှ ကော်မတီက တောင်းခံနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၁၂)

နိုင်ငံအချင်းချင်း သတင်းပို့တိုင်တန်းမှများ

၁။ အောက်ဖော်ပြပါစာချုပ်များအား အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက စာချုပ်ပါတာဝန်များအား လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်သည့်အပေါ် အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက သတင်းပို့တိုင်တန်းသည့်အခါ ကော်မတီ၏ လက်ခံစိစစ်နိုင်မှု အခွင့်အာဏာကို အသိအမှတ်ပြုကြောင်း ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ဝင်နိုင်ငံက မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ကြေညာနိုင်သည်။

- (က) သဘောတူစာချုပ်၊
- (ခ) ကလေးသူငယ်များကို အရောင်းအဝယ်ပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ်များအား ပြည့်တန်ဆာပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ်ညစ်ညမ်းပုံများ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိခြင်းတို့နှင့် ဆိုင်သော နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၊
- (ဂ) လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခတွင် ကလေးသူငယ်များပါဝင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၊

၂။ ထိုသို့ ကြေညာခြင်းမပြုထားသည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် သက်ဆိုင်သော သတင်းပေးပို့တိုင်တန်းခြင်းကို ဖြစ်စေ၊ ၎င်းနိုင်ငံမှ အခြားနိုင်ငံသို့ သတင်းပေးပို့တိုင်တန်းခြင်းကို ဖြစ်စေ ကော်မတီမှ လက်ခံခြင်းမရှိစေရ။

၃။ ကော်မတီသည် သဘောတူစာချုပ်နှင့် နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ပါ တာဝန်များအား လေးစားလိုက်နာမှုအပေါ် အခြေခံ၍ ကိစ္စရပ်များကို သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံများအကြား ရင်းနှီးချစ်ကြည်စွာ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကြားဝင်ညှိနှိုင်းပေးခွင့် ရရှိစေရမည်။

4. A declaration under paragraph 1 of the present article shall be deposited by the States parties with the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies thereof to the other States parties. A declaration may be withdrawn at any time by notification to the Secretary-General. Such a withdrawal shall not prejudice the consideration of any matter that is the subject of a communication already transmitted under the present article; no further communications by any State party shall be received under the present article after the notification of withdrawal of the declaration has been received by the Secretary-General, unless the State party concerned has made a new declaration.

PART III

INQUIRY PROCEDURE

Article 13

Inquiry procedure for grave or systematic violations

1. If the Committee receives reliable information indicating grave or systematic violations by a State party of rights set forth in the Convention or in the Optional Protocols thereto on the sale of children, child prostitution and child pornography or on the involvement of children in armed conflict, the Committee shall invite the State party to cooperate in the examination of the information and, to this end, to submit observations without delay with regard to the information concerned.
2. Taking into account any observations that may have been submitted by the State party concerned, as well as any other reliable information available to it, the Committee may designate one or more of its members to conduct an inquiry and to report urgently to the Committee. Where warranted and with the consent of the State party, the inquiry may include a visit to its territory.
3. Such an inquiry shall be conducted confidentially, and the cooperation of the State party shall be sought at all stages of the proceedings.
4. After examining the findings of such an inquiry, the Committee shall transmit without delay these findings to the State party concerned, together with any comments and recommendations.
5. The State party concerned shall, as soon as possible and within six months of receiving the findings, comments and recommendations transmitted by the Committee, submit its observations to the Committee.

၄။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) အရ ပြုလုပ်သော ကြေညာချက်များကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် အပ်နှံထားရှိစေရမည်ဖြစ်ပြီး ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ယင်းကြေညာချက် မိတ္တူ များကို အခြားစာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများထံသို့ ဆက်လက်ပေးပို့စေရမည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အကြောင်း ကြားခြင်းဖြင့် ကြေညာချက်တစ်ရပ်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းနိုင်ပါသည်။ အဆိုပါရုပ်သိမ်းခြင်းသည် ဤအပိုဒ်အရ အကြောင်းကြား စာပေးပို့ပြီးသော မည်သည့်ကိစ္စရပ်ကိုမဆို သုံးသပ်ခြင်းအား ထိခိုက်မှုမရှိစေရပါ။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် သည် ကြေညာချက်အား ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းသော အကြောင်းကြားစာကို လက်ခံရရှိပြီးနောက်တွင် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်ဝင်နိုင်ငံ ၏ ကြေညာချက်အသစ် ထုတ်ပြန်ခြင်းမရှိပါက မည်သည့်စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံ၏ အကြောင်းကြားစာကိုမျှ ထပ်မံလက်ခံ ဆောင်ရွက် ခြင်းမပြုစေရပါ။

အပိုဒ် (၃)

စုံစမ်းခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်

အပိုဒ် (၁၃)

စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ သို့မဟုတ် စနစ်တကျချိုးဖောက်မှုများအတွက် စုံစမ်းခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်

၁။ သဘောတူစာချုပ် သို့မဟုတ် ကလေးသူငယ်များကို အရောင်းအဝယ်ပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ်များအား ပြည့်တန်ဆာ ပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ်ညစ်ညမ်းပုံများ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိခြင်းတို့နှင့်ဆိုင်သော နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် သို့မဟုတ် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခတွင် ကလေးသူငယ်များပါဝင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော အခွင့်အရေးတစ်ရပ် ရပ်ကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံက စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ သို့မဟုတ် စနစ်တကျ ချိုးဖောက်နေကြောင်း ခိုင်လုံသည့် သတင်းအချက် အလက်ကို လက်ခံရရှိပါက သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်ဝင်နိုင်ငံအား အဆိုပါ သတင်းအချက်အလက်များအပေါ် စစ်ဆေးနိုင်ရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်နှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာစေခြင်းမရှိ စေဘဲ တင်ပြရန် ဖိတ်ခေါ်နိုင်ပါသည်။

၂။ ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမှ တင်ပြသော လေ့လာတွေ့ရှိချက်များနှင့် အခြားခိုင်လုံသည့် သတင်း အချက်အလက်များကို အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်စေပြီး ကော်မတီထံသို့ အမြန် အစီရင်ခံတင်ပြနိုင်ရေး အတွက် တစ်ဦး သို့မဟုတ် တစ်ဦးထက်ပိုသော ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များကို ခန့်အပ်နိုင်သည်။ စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံ၏ သဘောတူညီ ချက်နှင့် ခွင့်ပြုချက်ရရှိပါက စုံစမ်းစစ်ဆေးရာတွင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ နယ်မြေဒေသအတွင်းသို့ သွားရောက်လေ့လာခွင့်ရှိပါသည်။

၃။ ဤကဲ့သို့သော စုံစမ်းခြင်းကို လျှို့ဝှက်စွာဆောင်ရွက်စေရမည့်အပြင် အစီအစဉ်အဆင့်တိုင်းတွင် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို တောင်းဆိုခွင့်ရှိစေရမည်။

၄။ ထိုသို့သောစုံစမ်းခြင်းမှ တွေ့ရှိချက်များကို စိစစ်ပြီးနောက် ကော်မတီသည် ယင်းတွေ့ရှိချက်များအပေါ် သုံးသပ် ချက်အပါအဝင် အကြံပြုချက်များကို သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံသို့ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာခြင်းမရှိစေဘဲ ပေးပို့ရမည်။

၅။ သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ကော်မတီထံမှပေးပို့သော တွေ့ရှိချက်များ၊ သုံးသပ်ချက်များနှင့် အကြံပြုချက် များကို လက်ခံရရှိပြီး (၆)လအတွင်း ကော်မတီထံသို့ မိမိ၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို ဖြစ်နိုင်သမျှ ပြန်လည်တင်ပြရမည်။

6. After such proceedings have been completed with regard to an inquiry made in accordance with paragraph 2 of the present article, the Committee may, after consultation with the State party concerned, decide to include a summary account of the results of the proceedings in its report provided for in article 16 of the present Protocol.

7. Each State party may, at the time of signature or ratification of the present Protocol or accession thereto, declare that it does not recognize the competence of the Committee provided for in the present article in respect of the rights set forth in some or all of the instruments listed in paragraph 1.

8. Any State party having made a declaration in accordance with paragraph 7 of the present article may, at any time, withdraw this declaration by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 14

Follow-up to the inquiry procedure

1. The Committee may, if necessary, after the end of the period of six months referred to in article 13, paragraph 5, invite the State party concerned to inform it of the measures taken and envisaged in response to an inquiry conducted under article 13 of the present Protocol.

2. The Committee may invite the State party to submit further information about any measures that the State party has taken in response to an inquiry conducted under article 13, including as deemed appropriate by the Committee, in the State party's subsequent reports under article 44 of the Convention, article 12 of the Optional Protocol to the Convention on the sale of children, child prostitution and child pornography or article 8 of the Optional Protocol to the Convention on the involvement of children in armed conflict, where applicable.

PART IV

FINAL PROVISIONS

Article 15

International assistance and cooperation

1. The Committee may transmit, with the consent of the State party concerned, to United Nations specialized agencies, funds and programmes and other competent bodies its views or recommendations concerning communications and inquiries that indicate a need for technical advice or assistance, together with the State party's observations and suggestions, if any, on these views or recommendations.

၆။ ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၂) အရ ပြုလုပ်သော စုံစမ်းခြင်းလုပ်ငန်းပြီးစီးပြီးနောက်တွင် ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲ စာချုပ်၏ အပိုဒ် (၁၆) အရ တင်ပြရသော နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာတွင် စုံစမ်းခြင်းလုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်သည့်ရလဒ် အကျဉ်းချုပ်ကို သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် ညှိနှိုင်းပြီးနောက် ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။

၇။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း သို့မဟုတ် အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်း သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်းပြုလုပ်သည့် အချိန်တွင် အပိုဒ်ခွဲ (၁) တွင် ဖော်ပြထားသော စာချုပ်များအားလုံးသော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် အချို့တွင်သော်လည်းကောင်း ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသော အခွင့်အရေးများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဤအပိုဒ်အရ ပေးအပ်ထားသည့် ကော်မတီ၏အခွင့်အာဏာကို အသိအမှတ်မပြုကြောင်း ကြေညာနိုင်သည်။

၈။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ်ခွဲ (၇) အရ ကြေညာချက်ပြုထားသော မည်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို ကြေညာချက်ရုပ်သိမ်းလိုပါက အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အကြောင်းကြားပြီး မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၁၄)

စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်း၏နောက်ဆက်တွဲလုပ်ဆောင်ချက်များ

၁။ ကော်မတီသည် အပိုဒ် (၁၃) ၏ အပိုဒ်ခွဲ (၅) တွင် ရည်ညွှန်းဖော်ပြထားသော (၆)လတာကာလ ပြီးဆုံးပြီးနောက်တွင် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏အပိုဒ် (၁၃) အရ ဆောင်ရွက်သည့် စုံစမ်းမှုအပေါ် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ တုံ့ပြန်အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အစီရင်ခံရန် လိုအပ်ပါက သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံ တောင်းခံနိုင်သည်။

၂။ သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၄၄) အရသော်လည်းကောင်း၊ ကလေးသူငယ်များကို အရောင်းအဝယ်ပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ်များအား ပြည့်တန်ဆာပြုခြင်း၊ ကလေးသူငယ်ညစ်ညမ်းပုံများ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိခြင်းတို့နှင့် ဆိုင်သော နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၁၂) အရသော်လည်းကောင်း၊ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခတွင် ကလေးသူငယ်များပါဝင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၈) တို့အရသော်လည်းကောင်း တင်သွင်းရသည့် နောက်ဆက်တွဲ အစီရင်ခံစာများတွင် ကော်မတီက သင့်သည်ဟုထင်မြင်ယူဆသော အကြောင်းအရာများအပါအဝင် အပိုဒ် (၁၃) အရ ဆောင်ရွက်သော စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက တုံ့ပြန်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရသော အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သတင်းအချက်အလက်များ ထပ်မံတင်ပြရန် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံထံသို့ တောင်းဆိုနိုင်ပါသည်။

အပိုဒ် (၄)

အပြီးသတ်ပြဋ္ဌာန်းချက်များ

အပိုဒ် (၁၅)

နိုင်ငံတကာအကူအညီနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု

၁။ ကော်မတီသည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များ၊ အကြံပြုချက်များအပါအဝင် ၎င်း၏ထင်မြင်ယူဆချက်များ၊ အကြံပြုချက်များနှင့်တကွ နည်းပညာအကြံပြုချက်နှင့် အကူအညီများ ဖော်ပြထားသော သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်နှင့် စုံစမ်းချက်များကို ထုတ်ပြန်သည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ထိုအကြံပြုချက်များကို ကုလသမဂ္ဂအထူးအေဂျင်စီများ၊ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့များ၊ အစီအစဉ်များနှင့် အခြားသော အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများထံသို့ ပေးပို့ရမည်။

2. The Committee may also bring to the attention of such bodies, with the consent of the State party concerned, any matter arising out of communications considered under the present Protocol that may assist them in deciding, each within its field of competence, on the advisability of international measures likely to contribute to assisting States parties in achieving progress in the implementation of the rights recognized in the Convention and/or the Optional Protocols thereto.

Article 16

Report to the General Assembly

The Committee shall include in its report submitted every two years to the General Assembly in accordance with article 44, paragraph 5, of the Convention a summary of its activities under the present Protocol.

Article 17

Dissemination of and information on the Optional Protocol

Each State party undertakes to make widely known and to disseminate the present Protocol and to facilitate access to information about the views and recommendations of the Committee, in particular with regard to matters involving the State party, by appropriate and active means and in accessible formats to adults and children alike, including those with disabilities.

Article 18

Signature, ratification and accession

1. The present Protocol is open for signature to any State that has signed, ratified or acceded to the Convention or either of the first two Optional Protocols thereto.
2. The present Protocol is subject to ratification by any State that has ratified or acceded to the Convention or either of the first two Optional Protocols thereto. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
3. The present Protocol shall be open to accession by any State that has ratified or acceded to the Convention or either of the first two Optional Protocols thereto.
4. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General.

၂။ ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် သဘောတူစာချုပ်ပါ အခွင့်အရေးများအား စာချုပ် ဝင်နိုင်ငံများက အောင်မြင်မှုရရှိစေရန် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်သော သက်ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍအသီးသီးအလိုက် တိုးတက်မှုရစေမည့် နိုင်ငံတကာအကြံပြု ဆောင်ရွက်ချက်များအား ဆုံးဖြတ်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကို အထောက်အကူပြုစေနိုင်ရန် အလို့ငှာ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ စိစစ်သော သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များ မှ ပေါ်ထွက်လာသည့် မည်သည့်ကိစ္စကိုမဆို ယင်းအဖွဲ့အစည်းများသို့ အသိပေးနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၁၆)

အထွေထွေညီလာခံသို့ အစီရင်ခံခြင်း

ကော်မတီသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက် အကျဉ်းချုပ်ကို သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၁၄) အပိုဒ်ခွဲ (၅) နှင့်အညီ အထွေထွေညီလာခံသို့ (၂)နှစ်တစ်ကြိမ် တင်သွင်းရသော အစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။

အပိုဒ် (၁၇)

နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဝေခြင်း

အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် သဘောတူစာချုပ်နှင့် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တို့ကို လူအများကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သိရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။ အထူးသဖြင့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့်ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များအပါအဝင် ကော်မတီ၏ သုံးသပ်ချက်များ၊ အကြံပြုချက်များနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို အရွယ်ရောက်သူများ၊ ကလေးသူငယ်များနှင့် မသန်စွမ်းသူများ အသုံးပြုနိုင်သောပုံစံ အပါအဝင် သင့်တော်ထိရောက်သော နည်းလမ်းများဖြင့် ဖြန့်ဝေ ရမည်။

အပိုဒ် (၁၈)

လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း၊ အတည်ပြုခြင်းနှင့် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ခြင်း

၁။ သဘောတူစာချုပ်တွင်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ပထမနောက်ဆက်တွဲ စာချုပ်နှစ်ခုအနက် တစ်ခုခုတွင်ဖြစ်စေ လက်မှတ် ရေးထိုးထားသော သို့မဟုတ် အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော မည် သည့်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးခွင့် ရှိစေရမည်။

၂။ သဘောတူစာချုပ်တွင်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ပထမ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်နှစ်ခုအနက် တစ်ခုခုတွင်ဖြစ်စေ လက်မှတ် ရေးထိုးထားသော သို့မဟုတ် အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုခွင့်ရှိစေရမည်။ အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုသော စာချုပ် များကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အပ်နှံစေရမည်။

၃။ သဘောတူစာချုပ်တွင်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ပထမ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်နှစ်ခုအနက် တစ်ခုခုတွင်ဖြစ်စေ အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် တွင် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခွင့်ရှိစေရမည်။

၄။ နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်များကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အပ်နှံခြင်း ဖြင့် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်းသည် အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။

Article 19

Entry into force

1. The present Protocol shall enter into force three months after the deposit of the tenth instrument of ratification or accession.
2. For each State ratifying the present Protocol or acceding to it after the deposit of the tenth instrument of ratification or instrument of accession, the present Protocol shall enter into force three months after the date of the deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 20

Violations occurring after the entry into force

1. The Committee shall have competence solely in respect of violations by the State party of any of the rights set forth in the Convention and/or the first two Optional Protocols thereto occurring after the entry into force of the present Protocol.
2. If a State becomes a party to the present Protocol after its entry into force, the obligations of that State vis-à-vis the Committee shall relate only to violations of the rights set forth in the Convention and/or the first two Optional Protocols there to occurring after the entry into force of the present Protocol for the State concerned.

Article 21

Amendments

1. Any State party may propose an amendment to the present Protocol and submit it to the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall communicate any proposed amendments to States parties with a request to be notified whether they favour a meeting of States parties for the purpose of considering and deciding upon the proposals. In the event that, within four months of the date of such communication, at least one third of the States parties favour such a meeting, the Secretary-General shall convene the meeting under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of two thirds of the States parties present and voting shall be submitted by the Secretary-General to the General Assembly for approval and, thereafter, to all States parties for acceptance.

အပိုဒ် (၁၉)

အာဏာတည်ခြင်း

၁။ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်သည် (၁၀)ခုမြောက်သော အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသောစာချုပ်ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အပ်နှံပြီးနောက် (၃)လပြည့်သည့်နေ့ရက် တွင် အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။

၂။ (၁၀)ခုမြောက် အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသောစာချုပ်ကို အပ်နှံပြီးနောက်၊ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆို ထားသော နိုင်ငံအသီးသီးအတွက် (၃)လပြည့်မြောက်သည့်နေ့ရက်တွင် အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၂၀)

စာချုပ်အာဏာတည်ပြီးနောက်ပိုင်း ချိုးဖောက်မှုများ

၁။ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာသက်ဝင်ပြီးနောက်တွင် သဘောတူစာချုပ်တွင်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ပထမနောက် ဆက်တွဲစာချုပ်နှစ်ခုအနက် တစ်ခုခုတွင်ဖြစ်စေ ဖော်ပြထားသော အခွင့်အရေးများကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက ချိုးဖောက်မှုတစ်စုံတစ်ရာ နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကော်မတီကသာ အရေးယူဆောင်ရွက်ရန် အခွင့်အာဏာရှိပါသည်။

၂။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာသက်ဝင်ပြီးနောက် စာချုပ်ဝင်ဖြစ်လာပါက ထိုနိုင်ငံ၏တာဝန် များနှင့်ဆက်နွယ်လျက် ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံအတွက် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာသက်ရောက်ပြီးနောက် တွင် ပေါ်ပေါက်လာသော သဘောတူစာချုပ် သို့မဟုတ် နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ ဖော်ပြထားသော အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှု တစ်စုံတစ်ရာနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်။

အပိုဒ် (၂၁)

ပြင်ဆင်ချက်များ

၁။ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပြင်ဆင်ချက်ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ တင် သွင်းနိုင်သည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤအဆိုပြုလာသည့် ပြင်ဆင်ချက်ကို သုံးသပ်ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် အတွက် အစည်းအဝေးတစ်ရပ် ကျင်းပရန်လိုလားခြင်း ရှိ/မရှိ ပြန်ကြားကြရန် မေတ္တာရပ်ခံချက်ဖြင့် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် ဝင်နိုင်ငံများထံ ပေးပို့ရမည်။ အဆိုပါ ပေးပို့သည့်ရက်မှ(၄)လအတွင်း စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများအနက် အနည်းဆုံးသုံးပုံတစ်ပုံက ယင်းအစည်းအဝေးကျင်းပရန် လိုလားကြသည်ဆိုလျှင် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး ၏ ကမကထပြုမှုဖြင့် အစည်းအဝေးကို ကျင်းပပေးရမည်။ ညီလာခံသို့တက်ရောက်၍ မဲပေးသော စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံအများစု၏ သုံးပုံနှစ်ပုံဖြင့်ချမှတ်သော မည်သည့်ပြင်ဆင်ချက်ကိုမဆို စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများအားလုံး၏ အတည်ပြုချက်နှင့် သဘောတူညီချက် ရယူရန်အတွက် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံသို့ တင်သွင်းရမည်။

2. An amendment adopted and approved in accordance with paragraph 1 of the present article shall enter into force on the thirtieth day after the number of instruments of acceptance deposited reaches two thirds of the number of States parties at the date of adoption of the amendment. Thereafter, the amendment shall enter into force for any State party on the thirtieth day following the deposit of its own instrument of acceptance. An amendment shall be binding only on those States parties that have accepted it.

Article 22

Denunciation

1. Any State party may denounce the present Protocol at any time by written notification to the Secretary-General of the United Nations. The denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

2. Denunciation shall be without prejudice to the continued application of the provisions of the present Protocol to any communication submitted under articles 5 or 12 or any inquiry initiated under article 13 before the effective date of denunciation.

Article 23

Depositary and notification by the Secretary-General

1. The Secretary-General of the United Nations shall be the depositary of the present Protocol.

2. The Secretary-General shall inform all States of:

- (a) Signatures, ratifications and accessions under the present Protocol;
- (b) The date of entry into force of the present Protocol and of any amendment thereto under article 21;
- (c) Any denunciation under article 22 of the present Protocol.

Article 24

Languages

1. The present Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.

2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States.

၂။ ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၁) နှင့်အညီ အတည်ပြုချမှတ်ထားသော ပြင်ဆင်ချက်တစ်ရပ်သည် ပြင်ဆင်ချက် ချမှတ်သည့် နေ့ရက်တွင် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများအနက် သုံးပုံနှစ်ပုံ၏ အတည်ပြုလက်ခံကြောင်း စာချုပ်ကိုအပ်နှံပြီးနောက် ရက်ပေါင်း(၃၀)ပြည့် မြောက်နေ့တွင် အာဏာသက်ဝင်မှု ရှိစေရမည်။ ထို့နောက်တွင် ပြင်ဆင်ချက်သည် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီး အတွက် မိမိတို့၏ အတည်ပြုလက်ခံကြောင်း စာချုပ်ကို အပ်နှံပြီးနောက် ရက်ပေါင်း(၃၀)ပြည့်မြောက်သောနေ့တွင် အာဏာ သက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။ ပြင်ဆင်ချက်ကို လက်ခံသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကိုသာ ထိုပြင်ဆင်ချက် အာဏာသက်ရောက် မှုရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၂)

ပျက်ပြယ်ကြောင်းကြေညာခြင်း

၁။ မည်သည့်စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အတည်ပြုပါဝင်ခြင်းမှ ပျက်ပြယ်ကြောင်းကြေညာ ခြင်းကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အကြောင်းကြားစာရေးသားပေးပို့၍ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ပြုလုပ် နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ပျက်ပြယ်ကြောင်း ကြေညာချက်သည် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ အကြောင်းကြားစာလက်ခံရရှိပြီး နောက် (၁)နှစ်ပြည့်သောနေ့တွင် စတင်အာဏာသက်ရောက်စေရမည်။

၂။ ပျက်ပြယ်ကြောင်းကြေညာခြင်းသည် ယင်းစတင်အာဏာမသက်ဝင်မီ အပိုဒ် (၁၃) အရ ဆောင်ရွက်သော စုံစမ်း စစ်ဆေးမှုတစ်ရပ်ရပ် သို့တည်းမဟုတ် အပိုဒ် (၅) သို့မဟုတ် အပိုဒ် (၁၂) အရတင်ပြသည့် မည်သည့်သတင်းပို့တိုင်းတန်း ချက်ကိုမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၏ ဆက်လက်ကျင့်သုံးလိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိ စေရ။

အပိုဒ် (၂၃)

အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ စာချုပ်အပ်နှံခြင်းနှင့် အကြောင်းကြားခြင်း

၁။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အား လက်ခံထိန်းသိမ်းသူဖြစ်စေရ မည်။

- ၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် နိုင်ငံများအားလုံးထံသို့ အောက်ပါတို့ကို အသိပေးရမည်။
- (က) ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း၊ အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်းနှင့် နောက်မှအတည် ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်း၊
  - (ခ) ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာတည်သည့် နေ့ရက်နှင့်၊ အပိုဒ် (၂၁) အရ ပြင်ဆင်ချက်များ အာဏာ တည်သည့်နေ့ရက်၊
  - (ဂ) ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အပိုဒ် (၂၂) အရ ပျက်ပြယ်ခြင်း၊

အပိုဒ် (၂၄)

ဘာသာစကားများ

၁။ အာရေဗီ၊ တရုတ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှားနှင့် စပိန်ဘာသာတို့ဖြင့် ချုပ်ဆိုထားသော ဤ နောက်ဆက်တွဲ စာချုပ်၏ မူရင်းခွဲများသည် တူညီစွာစစ်မှန်ကြပြီး ကုလသမဂ္ဂ၏ မော်ကွန်းတိုက်တွင် အပ်နှံထားရှိရမည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ တရားဝင်မိတ္တူများကို အဖွဲ့ ဝင်နိုင်ငံများအားလုံးထံသို့ ပေးပို့ရမည်။

Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment

Adopted by General Assembly resolution 39/46

of 10 December 1984

ENTRY INTO FORCE: 26 June 1987

The States Parties to this Convention,

Considering that, in accordance with the principles proclaimed in the Charter of the United Nations, recognition of the equal and inalienable rights of all members of the human family is the foundation of freedom, justice and peace in the world,

Recognizing that those rights derive from the inherent dignity of the human person,

Considering the obligation of States under the Charter, in particular Article 55, to promote universal respect for, and observance of, human rights and fundamental freedoms,

Having regard to article 5 of the Universal Declaration of Human Rights and article 7 of the International Covenant on Civil and Political Rights, both of which provide that no one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment,

Having regard also to the Declaration on the Protection of All Persons from Being Subjected to Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, adopted by the General Assembly on 9 December 1975,

Desiring to make more effective the struggle against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment throughout the world,

Have agreed as follows:

ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသောရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် သို့မဟုတ်
လူ့ဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု သို့မဟုတ်
ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုတို့ကို တားမြစ်ဆန့်ကျင်သည့် သဘောတူစာချုပ်

ဒီဇင်ဘာလ (၁၀) ရက် ၁၉၈၄ ခုနှစ်
အထွေထွေညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် (၃၉/၄၆) အရ ပြဋ္ဌာန်းသည်။

အာဏာတည်ရက် - ဇွန်လ ၂၆ ရက် ၁၉၈၇ ခုနှစ်

ဤ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် -

ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာတမ်းပါ အခြေခံမူများနှင့်အညီ လူသားမျိုးနွယ် မိသားစုဝင်များအားလုံး၏ ဖယ်ရှားထုတ်ပယ်
၍မရသော သာတူညီမျှအခွင့်အရေးကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် လွတ်လပ်မှု၊ တရားမျှတမှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းမှုတို့
အတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်သည်ကို ထောက်ရှု၍ လည်းကောင်း

ယင်းအခွင့်အရေးများအားလုံးသည် လူသားတို့၏ မွေးရာပါဂုဏ်သိက္ခာမှ ဆင်းသက်လာသည်ကို အသိအမှတ်ပြု၍
လည်းကောင်း၊

အထူးသဖြင့် ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာချုပ် အပိုဒ် (၅၅) အရ လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်မှုများကို ပိုမို
လေးစားလိုက်နာ ဆောင်ရွက်ကြရန်မှာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံး၏ တာဝန်ဖြစ်သည်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ လည်းကောင်း၊

‘မည်သူမျှ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း (သို့မဟုတ်) ရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် (သို့မဟုတ်) လူ့ဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့်
ပြုမူဆက်ဆံခြင်း (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းတို့ကို မခံစားစေရ’ ဟု အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း
အပိုဒ် (၅) နှင့် ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် အပိုဒ် (၇) တို့တွင်
ပြဋ္ဌာန်း ထားသည်ကို လေးစားလိုက်နာ၍ လည်းကောင်း၊

၁၉၇၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့ အထွေထွေညီလာခံ၌ ချမှတ်ခဲ့သည့် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းနှင့် အခြားသော
ရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် (သို့မဟုတ်) လူ့ဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံခြင်း (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းတို့ကို
အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ ကြေညာချက်ကို လေးစားလိုက်နာ၍ လည်းကောင်း၊

ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းနှင့် အခြားသောရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် (သို့မဟုတ်) လူ့ဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူ
ဆက်ဆံခြင်း (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းကို ဆန့်ကျင်သည့် ကမ္ဘာ့အနှံ့အပြားရှိ ကြိုးစားအားထုတ်မှုများ ပိုမိုထိရောက်စေရန်
ဆန္ဒပြု၍လည်းကောင်း အောက်ပါအတိုင်း သဘောတူညီကြသည်။

PART I

Article 1

1. For the purposes of this Convention, the term “torture” means any act by which severe pain or suffering, whether physical or mental, is intentionally inflicted on a person for such purposes as obtaining from him or a third person information or a confession, punishing him for an act he or a third person has committed or is suspected of having committed, or intimidating or coercing him or a third person, or for any reason based on discrimination of any kind, when such pain or suffering is inflicted by or at the instigation of or with the consent or acquiescence of a public official or other person acting in an official capacity. It does not include pain or suffering arising only from, inherent in or incidental to lawful sanctions.
2. This article is without prejudice to any international instrument or national legislation which does or may contain provisions of wider application.

Article 2

1. Each State Party shall take effective legislative, administrative, judicial or other measures to prevent acts of torture in any territory under its jurisdiction.
2. No exceptional circumstances whatsoever, whether a state of war or a threat of war, internal political instability or any other public emergency, may be invoked as a justification of torture.
3. An order from a superior officer or a public authority may not be invoked as a justification of torture.

Article 3

1. No State Party shall expel, return (“refouler”) or extradite a person to another State where there are substantial grounds for believing that he would be in danger of being subjected to torture.
2. For the purpose of determining whether there are such grounds, the competent authorities shall take into account all relevant considerations including, where applicable, the existence in the State concerned of a consistent pattern of gross, flagrant or mass violations of human rights.

အပိုင်း (၁)

အပိုဒ် ၁

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်အလို့ငှာ “ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း” ဟူသည့် စကားရပ်၏အဓိပ္ပာယ်မှာ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ထံမှ (သို့မဟုတ်) ၎င်းနှင့်ဆက်စပ်သည့် အခြားတစ်ယောက်ထံမှ (သို့မဟုတ်) ဖြောင့်ချက်တစ်ရပ် ရရှိစေရန် ဖြစ်စေ၊ ထိုသူကိုယ်တိုင် (သို့မဟုတ်) ၎င်းနှင့်ဆက်စပ်နေသူမှ ကျူးလွန်ခဲ့သည့် (သို့မဟုတ်) ကျူးလွန်ခဲ့သည်ဟု ယူဆရသည့် ပြစ်မှုအတွက်ဖြစ်စေ အပြစ်ပေးခြင်း၊ ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့စိတ်ဖြစ်စေခြင်း (သို့မဟုတ်) အတင်းဖိအားပေးခြင်း အပါအဝင် အခြားသော ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများကို အခြေခံ၍ အထက်အရာရှိ (သို့မဟုတ်) တာဝန်ရှိသူတစ်ဦးဦး၏ သိရှိမှုဖြင့်(သို့မဟုတ်) တာဝန်ပေး ဆောင်ရွက်စေခြင်းတို့ကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်အပေါ် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရဖြစ်စေ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ ဖြစ်စေ ထိခိုက်နာကျင်မှုဖြစ်စေခြင်း (သို့မဟုတ်) ခံစားရစေခြင်းတို့ဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ သို့ရာတွင် ဥပဒေနှင့်အညီ ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရသည့် နာကျင်မှု သို့မဟုတ် ဝေဒနာခံစားရမှုများ မပါဝင်ပါ။

၂။ ဤထက်ပို၍ ကျယ်ပြန့်သည့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆို ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပါဝင်သည့် (သို့မဟုတ်) ပါဝင်နိုင်သည့် အခြားသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်များ (သို့မဟုတ်) ပြည်တွင်းဥပဒေများအား အထက်ဖော်ပြပါအပိုဒ်မှ အကန့်အသတ် မဖြစ်စေရ။

အပိုဒ် ၂

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတိုင်းသည် ယင်း၏ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသည့် မည်သည့်ပိုင်နက် နယ်မြေတွင်မဆို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုလုပ်ရပ်များကို ကာကွယ်ရန် ထိရောက်သည့်ဥပဒေပြုရေး၊ စီမံအုပ်ချုပ်ရေး၊ တရားစီရင်ရေး (သို့မဟုတ်) အခြားသောစီမံချက်များကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ စစ်မက်ဖြစ်ပွားသည့်ကာလ (သို့မဟုတ်) စစ်ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်သည့်ကာလ၊ ပြည်တွင်းနိုင်ငံရေးမငြိမ်သက်မှု (သို့မဟုတ်) အခြားသော အများပြည်သူအပေါ် သက်ရောက်သည့် အရေးပေါ်အခြေအနေတို့အပြင် အခြားထူးခြားသည့် မည်သည့်အခြေအနေမျိုးတွင်မဆို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု ပြုလုပ်ကျူးလွန်ခြင်းကို ခွင့်မပြု။

၃။ အထက်အရာရှိ (သို့မဟုတ်) အစိုးရအရာရှိများထံမှ အမိန့်တစ်ရပ်ရပ်အား နှိပ်စက်မှု ပြုလုပ်ကျူးလွန်ရန် အကြောင်းပြချက်အဖြစ် သုံးခွင့်မပြု။

အပိုဒ် ၃

၁။ မည်သည့်စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံကမျှ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုအန္တရာယ်နှင့် ကြုံတွေ့နိုင်ရကြောင်း ယုံကြည်ရန် အကြောင်းများရှိသူကို အခြားနိုင်ငံသို့ နှင်ထုတ်ခြင်း၊ ပြန်လွှတ်ခြင်း (အင်အားသုံး၍ပြန်ပို့ခြင်း)၊ လွှဲအပ်ခြင်း သို့မဟုတ် လွှဲပြောင်းပေးခြင်းမပြုရ။

၂။ အထက်ပါ အကြောင်းအချက်အလက်များကို စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရာ၌ အခွင့်အာဏာပိုင်များသည် လူ့အခွင့်အရေးကို ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း ဆိုးရွားစွာ အကြီးအကျယ်ချိုးဖောက်သောပုံစံရှိသည့်နိုင်ငံတွင် လက်ရှိ ရှိနေခြင်းအပါအဝင် သက်ဆိုင်သော အခြေအနေအားလုံးတို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

Article 4

1. Each State Party shall ensure that all acts of torture are offences under its criminal law. The same shall apply to an attempt to commit torture and to an act by any person which constitutes complicity or participation in torture.
2. Each State Party shall make these offences punishable by appropriate penalties which take into account their grave nature.

Article 5

1. Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences referred to in article 4 in the following cases:
  - (a) When the offences are committed in any territory under its jurisdiction or on board a ship or aircraft registered in that State;
  - (b) When the alleged offender is a national of that State;
  - (c) When the victim is a national of that State if that State considers it appropriate.
2. Each State Party shall likewise take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over such offences in cases where the alleged offender is present in any territory under its jurisdiction and it does not extradite him pursuant to article 8 to any of the States mentioned in paragraph 1 of this article.
3. This Convention does not exclude any criminal jurisdiction exercised in accordance with internal law.

Article 6

1. Upon being satisfied, after an examination of information available to it, that the circumstances so warrant, any State Party in whose territory a person alleged to have committed any offence referred to in article 4 is present shall take him into custody or take other legal measures to ensure his presence. The custody and other legal measures shall be as provided in the law of that State but may be continued only for such time as is necessary to enable any criminal or extradition proceedings to be instituted.
2. Such State shall immediately make a preliminary inquiry into the facts.
3. Any person in custody pursuant to paragraph 1 of this article shall be assisted in communicating immediately with the nearest appropriate representative of the State of which he is a national, or, if he is a stateless person, with the representative of the State where he usually resides.

အပိုဒ် ၄

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံး၏ ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေများတွင် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်သည့် အပြုအမူအားလုံးကို ပြစ်မှုများ အဖြစ် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းရမည်။ အလားတူပင် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ရန် အားထုတ်ခြင်းနှင့်ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း (သို့မဟုတ်) ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ပါဝင်ခြင်းတို့ကိုလည်း ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေ ချိုးဖောက်မှုများအဖြစ် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းရမည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံးသည် ပြစ်မှု၏ ကြီးလေးမှုသဘောသဘာဝကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက် သင့်လျော်သည့် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရမည်။

အပိုဒ် ၅

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံးသည် အပိုဒ် (၄) တွင် ရည်ညွှန်းထားသည့် အောက်ဖော်ပြပါကိစ္စရပ်များတွင် ပြစ်မှုများ အတွက် ၎င်းတို့၏ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို ကျင့်သုံးနိုင်ရန် လိုအပ်သည့်ဆောင်ရွက်မှုများကို ပြုလုပ်ရမည်။

- (က) နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်း ကျရောက်သော မည်သည့်နယ်မြေတွင်မဆို သို့မဟုတ် အဆိုပါနိုင်ငံတွင် မှတ်ပုံတင်ထားရှိသော ရေယာဉ် (သို့မဟုတ်) လေယာဉ်အပေါ်တွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်သည့်အခါ
- (ခ) ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်ဟု စွပ်စွဲခံရသူသည် အဆိုပါနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားတစ်ဦး ဖြစ်သည့်အခါ
- (ဂ) နစ်နာသူသည် အဆိုပါနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားတစ်ဦးဖြစ်ကြောင်း ထိုစာချုပ်ဝင်နိုင်ငံက သင့်လျော်သည်ဟု ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည့်အခါ

၂။ စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် ၎င်း၏စီရင်ပိုင်ခွင့်နယ်မြေအတွင်း ကျူးလွန်ခဲ့သောပြစ်မှုအတွက် အဆိုပါပြစ်မှု ကျူးလွန်သူကို တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ကျင့်သုံးနိုင်ရန် နည်းလမ်းများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ အပိုဒ် (၈) တွင် ဖော်ပြပါ ကိစ္စရပ်များဆောင်ရွက်ရန်အလို့ငှာ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ်ခွဲ (၁) တွင် ဖော်ပြထားသည့်နိုင်ငံများသို့ ထိုသူအား လွှဲအပ်ခြင်းမပြုရ။

၃။ ပြည်တွင်းဥပဒေများနှင့်အညီ ပြစ်မှုဆိုင်ရာစီရင်ပိုင်ခွင့်များ ကျင့်သုံးခြင်းကို ယခုသဘောတူစာချုပ်က ဖယ်ထုတ်ခြင်း မပြုရ။

အပိုဒ် ၆

၁။ မည်သည့် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံကိုမဆို ၎င်း၏ပိုင်နက် နယ်မြေအတွင်း အပိုဒ် (၄) တွင် ဖော်ပြထားသည့် ပြစ်မှုတစ်ရပ်အား ကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်း သံသယရှိသူအား ရရှိထားသည့် သတင်းအချက်အလက်များ စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး ကျေနပ်မှုရှိသည့်အပေါ်တွင် ထိုသူကို အချုပ်နှင့်ထားရန် ဝရမ်းထုတ်ခြင်း (သို့မဟုတ်) ထိုသူမျက်မှောက်ရှိမှုကို သေချာစေမည်။ အခြားသော ဥပဒေနည်းလမ်း များကို ဆောင်ရွက်ခြင်းပြုရမည်။ အချုပ်နှင့် အခြားသောဥပဒေနည်းလမ်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းကို အဆိုပါ စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံ၏ ဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်သင့်သော်လည်း ပြစ်မှုဆိုင်ရာနှင့် တရားခံလွှဲပြောင်းရေး၌ လိုအပ်သည့်အခါ အဆိုပါအချိန်အတွက် သာ ထိန်းသိမ်းထားနိုင်သည်။

၂။ ၎င်းစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် အချက်အလက်များအား ပဏာမစုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းကို ချက်ချင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၃။ ယခုအပိုဒ်၏ စာပိုဒ်ခွဲ (၁) အရ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခံထားရသူသည် နိုင်ငံသားဖြစ်လျှင် ၎င်း၏မိခင်နိုင်ငံမှ အသင့်လျော် ဆုံးသော ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးနှင့် အမြန်ဆုံးဆက်သွယ်နိုင်သည်။ နိုင်ငံမဲ့ဖြစ်နေပါက ၎င်းအခြေချနေထိုင်လေ့ရှိသော နိုင်ငံ၏ ကိုယ်စားလှယ်နှင့် ဆက်သွယ်ရမည်။

4. When a State, pursuant to this article, has taken a person into custody, it shall immediately notify the States referred to in article 5, paragraph 1, of the fact that such person is in custody and of the circumstances which warrant his detention. The State which makes the preliminary inquiry contemplated in paragraph 2 of this article shall promptly report its findings to the said States and shall indicate whether it intends to exercise jurisdiction.

Article 7

1. The State Party in the territory under whose jurisdiction a person alleged to have committed any offence referred to in article 4 is found shall in the cases contemplated in article 5, if it does not extradite him, submit the case to its competent authorities for the purpose of prosecution.

2. These authorities shall take their decision in the same manner as in the case of any ordinary offence of a serious nature under the law of that State. In the cases referred to in article 5, paragraph 2, the standards of evidence required for prosecution and conviction shall in no way be less stringent than those which apply in the cases referred to in article 5, paragraph 1.

3. Any person regarding whom proceedings are brought in connection with any of the offences referred to in article 4 shall be guaranteed fair treatment at all stages of the proceedings.

Article 8

1. The offences referred to in article 4 shall be deemed to be included as extraditable offences in any extradition treaty existing between States Parties. States Parties undertake to include such offences as extraditable offences in every extradition treaty to be concluded between them.

2. If a State Party which makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, it may consider this Convention as the legal basis for extradition in respect of such offences. Extradition shall be subject to the other conditions provided by the law of the requested State.

3. States Parties which do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize such offences as extraditable offences between themselves subject to the conditions provided by the law of the requested State.

၄။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် ဤအပိုဒ်အရ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်အား ထိန်းသိမ်းသည့်အခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ် ထိန်းသိမ်းခံရခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်းအကြောင်းရင်းတို့ကို အပိုဒ် (၅) စာပိုဒ်ခွဲ (၁) တွင် ရည်ညွှန်းထားသည့် နိုင်ငံများအား ချက်ချင်းအသိပေး အကြောင်းကြားရမည်။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ်ခွဲ (၂) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း ပဏာမစစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်း ပြုလုပ်ပြီး ၎င်းတွေ့ရှိချက်များကို ထိုနိုင်ငံများသို့ ချက်ချင်းပေးပို့ရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုနိုင်ငံအနေဖြင့် ၎င်း၏တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို ကျင့်သုံး ခြင်းပြုရန် ရည်ရွယ်ချက် ရှိ/မရှိကိုလည်း ဖော်ပြရမည်။

အပိုဒ် ၇

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် အပိုဒ် (၄) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ပြစ်မှုတစ်ရပ်ကို ယင်း၏ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့်နယ် မြေ တွင် ကျူးလွန်သည်ဟု စွပ်စွဲခံရသည့်ပုဂ္ဂိုလ်အား တွေ့ရှိပါက အပိုဒ် (၅) တွင် ဖော်ပြထားသည့် အမှုကိစ္စအမျိုးအစားများတွင် ထိုသူအား တစ်ဖက်နိုင်ငံသို့ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းမပြုပါက ဥပဒေအရ အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အလို့ငှာ တာဝန်ရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ် များထံသို့ တင်ပြရမည်။

၂။ ဤတာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များသည် ပြစ်မှု၏ ကြီးလေးသည့်အနေအထားကို ယင်းနိုင်ငံ၏ ဥပဒေအောက်တွင် စဉ်းစား ဆုံးဖြတ်သကဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရမည်။ အပိုဒ် (၅) စာပိုဒ်ခွဲ (၂) တွင် ဖော်ပြထားသည့် ကိစ္စရပ်များအတွက် တရားစွဲဆိုရန် နှင့် စီရင်ချက်ချမှတ်ရန် လိုအပ်သည့်သက်သေခံချက် စံချိန်စံညွှန်းများသည် အပိုဒ် (၅) စာပိုဒ်ခွဲ (၁) တွင် ဖော်ပြထားသည့် ကိစ္စ ရပ်များအတွက် အသုံးပြုသည့် စံချိန်စံညွှန်းများထက် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မလျော့နည်းစေရ။

၃။ အပိုဒ် (၄) တွင် ဖော်ပြထားသည့် ပြစ်မှုကျူးလွန်မှုတစ်ခုခုဖြင့် တရားစွဲဆိုခံရသူသည် ၎င်းအား တရားစွဲဆိုစစ်ဆေး သည့် အဆင့်အားလုံးတွင် မျှတသော ပြုမူဆက်ဆံမှုရရှိစေရန် အာမခံချက်ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် ၈

၁။ အပိုဒ် (၄) တွင် ဖော်ပြထားသည့် ပြစ်မှုများကို ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား ချုပ်ဆိုထားရှိသော တရားခံ လွှဲပြောင်းရေး သဘောတူစာချုပ်တွင်ပါရှိသည့် တရားခံလွှဲပြောင်းပေးနိုင်ခွင့်ရှိသည့် ပြစ်မှုအမျိုးအစားများအဖြစ် မှတ်ယူရမည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား နောင်တွင်ချုပ်ဆိုကြမည့် တရားခံလွှဲပြောင်းရေး သဘောတူစာချုပ်တိုင်းတွင် ထိုပြစ်မှုများကို လွှဲပြောင်းပေးနိုင်ခွင့်ရှိသည့် ပြစ်မှုအမျိုးအစားများအဖြစ် ထည့်သွင်းချုပ်ဆိုကြရမည်။

၂။ တရားခံလွှဲပြောင်းရေးစာချုပ် ချုပ်ဆိုထားခြင်းမရှိသော အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်ထံမှ တရားခံလွှဲပြောင်းရေးဆိုင်ရာ တောင်းခံမှုတစ်ရပ်ကို လက်ခံရရှိလျှင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံသည် တရားခံလွှဲပြောင်းရေးအခြေအနေတစ်ရပ် ပြုလုပ်ဆောင် ရွက်နိုင်စေရန် ယခုသဘောတူစာချုပ်သည် အဆိုပါပြစ်မှုများအတွက် တရားခံလွှဲပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေအခြေခံဖြစ်ကြောင်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်သည်။ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူအား လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်းပြုရာတွင် တောင်းဆိုသည့်နိုင်ငံ၏ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း ချက်များအရလည်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

၃။ တရားခံလွှဲပြောင်းရေးအခြေအနေကို တည်ဆဲစာချုပ်တစ်ရပ်တွင် ဖော်ပြထားသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အဆိုပါပြစ်မှုများမှာ တရားခံလွှဲပြောင်းနိုင်သောပြစ်မှုဖြစ်ကြောင်း ၎င်းတို့အချင်းချင်းအကြား အသိအမှတ်ပြုရမည်ဖြစ်ပြီး တောင်းဆိုမှုပြုသည့်နိုင်ငံ၏ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များအရလည်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

4. Such offences shall be treated, for the purpose of extradition between States Parties, as if they had been committed not only in the place in which they occurred but also in the territories of the States required to establish their jurisdiction in accordance with article 5, paragraph 1.

Article 9

1. States Parties shall afford one another the greatest measure of assistance in connection with criminal proceedings brought in respect of any of the offences referred to in article 4, including the supply of all evidence at their disposal necessary for the proceedings.

2. States Parties shall carry out their obligations under paragraph 1 of this article in conformity with any treaties on mutual judicial assistance that may exist between them.

Article 10

1. Each State Party shall ensure that education and information regarding the prohibition against torture are fully included in the training of law enforcement personnel, civil or military, medical personnel, public officials and other persons who may be involved in the custody, interrogation or treatment of any individual subjected to any form of arrest, detention or imprisonment.

2. Each State Party shall include this prohibition in the rules or instructions issued in regard to the duties and functions of any such person.

Article 11

Each State Party shall keep under systematic review interrogation rules, instructions, methods and practices as well as arrangements for the custody and treatment of persons subjected to any form of arrest, detention or imprisonment in any territory under its jurisdiction, with a view to preventing any cases of torture.

Article 12

Each State Party shall ensure that its competent authorities proceed to a prompt and impartial investigation, wherever there is reasonable ground to believe that an act of torture has been committed in any territory under its jurisdiction.

၄။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား တရားခံလွှဲပြောင်းပေးအပ်ရန် ရည်ရွယ်ချက်အလို့ငှာ ၎င်းပြစ်မှုကျူးလွန်မှုများအား အမှန်တကယ် ပြစ်မှုကျူးလွန်ခဲ့သည့်နေရာတွင်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်ဟု သတ်မှတ်ရမည်သာမက အပိုဒ် (၅) စာပိုဒ်ခွဲ (၁) အရ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ဖော်ဆောင်ရန်လိုအပ်သည့် နိုင်ငံများ၏ အချုပ်အခြာအာဏာပိုင်နယ်မြေပိုင်နက်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည် ဟူ၍ လည်း မှတ်ယူရမည်။

အပိုဒ် ၉

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အပိုဒ် (၄) တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် ပြစ်မှုများနှင့် တရားစွဲဆိုရန်လိုအပ်သော သက်သေခံ ချက်အားလုံးအပါအဝင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာတရားစွဲဆိုခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သည့် အကူအညီပေးမှုနည်းလမ်းများကို အကောင်းဆုံးပေး နိုင်ရန် အားထုတ်ကြရမည်။

၂။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ်ခွဲ (၁) တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ သည် ၎င်းတို့အကြား ချုပ်ဆိုထားရှိသည့် တရားစီရင်မှုဆိုင်ရာ အပြန်အလှန်ကူညီပေးမှု သဘောတူစာချုပ်များနှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရမည်။

အပိုဒ် ၁၀

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့ဝင်ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အရပ်ဘက် (သို့မဟုတ်) စစ်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများ၊ ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်း (သို့မဟုတ်) ဖမ်းဆီး အကျဉ်းချခံရသူများအတွက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအားလုံးကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းအား တားမြစ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပညာရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်တို့ကို ၎င်းတို့၏သင်တန်းများတွင် ထည့်သွင်းပို့ချခြင်းကို ဆောင်ရွက် ရမည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်များ၏ တာဝန်၊ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထုတ်ပြန် သည့်နည်းဥပဒေများ သို့မဟုတ် ညွှန်ကြားချက်များတွင် ဤတားမြစ်ချက်ကို ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းရမည်။

အပိုဒ် ၁၁

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံးသည် မည်သည့်ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း ကျူးလွန်မှုများကိုမဆို ကာကွယ်တားဆီးရန် ရည်ရွယ်လျက် ယင်း၏ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ သက်ရောက်သည့် နယ်မြေဒေသတစ်ခုခုတွင် ဖမ်းဆီးခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း (သို့မဟုတ်) ချုပ်နှောင်ခြင်းခံရသူများအား ပြုမူဆက်ဆံခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းထားခြင်းအတွက် အစီအမံများချမှတ်ခြင်းကဲ့သို့သော စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်းဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများ၊ ညွှန်ကြားချက်များ၊ နည်းလမ်းများနှင့် လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုများကို စနစ်တကျ သုံးသပ်မှုများဖြင့် ဆောင်ရွက်ထားရမည်။

အပိုဒ် ၁၂

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံးအနေဖြင့် ယင်း၏တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ သက်ရောက်သည့် နယ်မြေဒေသတစ်ခုခု တွင် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု ကျူးလွန်သည်ဟု ခိုင်လုံသည့်အကြောင်းရင်းများ တွေ့ရှိသည့်အခါတိုင်း အခွင့်ရအာဏာပိုင်များမှ ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်သည့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို အဆောတလျင် ဆောင်ရွက်စေရန် သေချာစွာ စီစဉ်ထားရှိရမည်။

Article 13

Each State Party shall ensure that any individual who alleges he has been subjected to torture in any territory under its jurisdiction has the right to complain to, and to have his case promptly and impartially examined by, its competent authorities. Steps shall be taken to ensure that the complainant and witnesses are protected against all ill-treatment or intimidation as a consequence of his complaint or any evidence given.

Article 14

1. Each State Party shall ensure in its legal system that the victim of an act of torture obtains redress and has an enforceable right to fair and adequate compensation, including the means for as full rehabilitation as possible. In the event of the death of the victim as a result of an act of torture, his dependants shall be entitled to compensation.
2. Nothing in this article shall affect any right of the victim or other persons to compensation which may exist under national law.

Article 15

Each State Party shall ensure that any statement which is established to have been made as a result of torture shall not be invoked as evidence in any proceedings, except against a person accused of torture as evidence that the statement was made.

Article 16

1. Each State Party shall undertake to prevent in any territory under its jurisdiction other acts of cruel, inhuman or degrading treatment or punishment which do not amount to torture as defined in article 1, when such acts are committed by or at the instigation of or with the consent or acquiescence of a public official or other person acting in an official capacity. In particular, the obligations contained in articles 10, 11, 12 and 13 shall apply with the substitution for references to torture of references to other forms of cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.
2. The provisions of this Convention are without prejudice to the provisions of any other international instrument or national law which prohibits cruel, inhuman or degrading treatment or punishment or which relates to extradition or expulsion.

အပိုဒ် ၁၃

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံးသည် ယင်း၏ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့် နယ်မြေဒေသတစ်ခုခုအတွင်း ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု ကျူးလွန်ခံခဲ့ရကြောင်း ပြောဆိုလာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်အား တိုင်ကြားနိုင်သည့် အခွင့်အရေးရှိရန်နှင့် ၎င်း၏အမှုကို အခွင့်အာဏာပိုင်များမှ ဖြောင့်မတ်သော စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု အဆောတလျင်ပြုလုပ်ပေးရန် သေချာစွာ ဆောင်ရွက်ရမည်။ တိုင်ကြားသူနှင့် မျက်မြင်သက်သေများအား ယင်းတို့၏ တိုင်ကြားမှု (သို့မဟုတ်) သက်သေအထောက်အထား ပေးခြင်းတို့ကြောင့် ခြိမ်းခြောက်မှုနှင့် ဆိုးဝါးစွာ ပြုမူဆက်ဆံမှုမခံရစေရန်လည်း အကာအကွယ်ပေးရမည်။

အပိုဒ် ၁၄

၁။ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခံရသူများအတွက် ပြန်လည်ကုစားမှု၊ တရားမျှတမှုရှိပြီး လုံလောက်သည့် လျော်ကြေးရရှိနိုင်မည့် အခွင့်အရေးများနှင့် အပြည့်အဝ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး အစီအစဉ်များကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ဥပဒေစနစ်တွင်ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းထားရမည်။ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုကြောင့် ကွယ်လွန်ဆုံးပါးသွားသူ၏ မှီခိုသူများသည် လျော်ကြေးများခံစားခွင့် ရှိရမည်။

၂။ ဤအပိုဒ်ပါ ဖော်ပြချက်များသည် ပြည်တွင်းဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နစ်နာသူ (သို့မဟုတ်) အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ၏ လျော်ကြေးရပိုင်ခွင့်များကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် ၁၅

ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုကျူးလွန်သည်ဟု စွပ်စွဲခံရသူအား သက်သေပြရန် အခြေအနေမှအပ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုကြောင့် ထွက်ဆိုရေးသားခဲ့ရသော မည်သည့်စာရွက်စာတမ်းကိုမှ တရားစီရင်ရာတွင် သက်သေအထောက်အထားအဖြစ် တင်ပြအသုံးပြုခြင်းမရှိစေရန် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံး သေချာစွာဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် ၁၆

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံအားလုံးသည် အပိုဒ် ၁ တွင် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသကဲ့သို့ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း မမြောက်သည့် အခြားရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် (သို့မဟုတ်) လူ့ဂုဏ်သိက္ခာကျဆင်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးမှု ဖြစ်သည့် အခြားလုပ်ရပ်များကို ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း (သို့မဟုတ်) တာဝန်ထမ်းဆောင်သည့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်ကိုယ်တိုင် (သို့မဟုတ်) အားပေးအားမြှောက်ပြုခြင်း (သို့မဟုတ်) ယင်း၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်ဖြစ်စေ ကျူးလွန်ခြင်းတို့အား ယင်းနိုင်ငံ၏ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသည့် နယ်မြေတွင် ကျူးလွန်မှုမပြုလုပ်စေရန် ကာကွယ်တားဆီးရမည်။ အထူးသဖြင့် အပိုဒ် ၁၀၊ ၁၁၊ ၁၂ နှင့် ၁၃ တို့တွင်ပါရှိသည့် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို အခြားပုံစံများဖြစ်သော ရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် (သို့မဟုတ်) လူ့ဂုဏ်သိက္ခာကျဆင်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်း အတွက် အစားထိုးအသုံးပြုရမည်။

၂။ ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် ပါဝင်သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် (သို့မဟုတ်) လူ့ဂုဏ်သိက္ခာ ကျဆင်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းကို တားမြစ်ထားသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ် အပါအဝင် တရားခံလွှဲပြောင်းပေးခြင်း (သို့မဟုတ်) ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးခြင်းနှင့်ဆိုင်သည့် အခြားအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ (သို့မဟုတ်) ပြည်တွင်းဥပဒေများကို အကန့်အသတ်မဖြစ်စေရ။

PART II

Article 17

1. There shall be established a Committee against Torture (hereinafter referred to as the Committee) which shall carry out the functions hereinafter provided. The Committee shall consist of ten experts of high moral standing and recognized competence in the field of human rights, who shall serve in their personal capacity. The experts shall be elected by the States Parties, consideration being given to equitable geographical distribution and to the usefulness of the participation of some persons having legal experience.
2. The members of the Committee shall be elected by secret ballot from a list of persons nominated by States Parties. Each State Party may nominate one person from among its own nationals. States Parties shall bear in mind the usefulness of nominating persons who are also members of the Human Rights Committee established under the International Covenant on Civil and Political Rights and who are willing to serve on the Committee against Torture.
3. Elections of the members of the Committee shall be held at biennial meetings of States Parties convened by the Secretary-General of the United Nations. At those meetings, for which two thirds of the States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Committee shall be those who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of States Parties present and voting.
4. The initial election shall be held no later than six months after the date of the entry into force of this Convention. At least four months before the date of each election, the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to the States Parties inviting them to submit their nominations within three months. The Secretary-General shall prepare a list in alphabetical order of all persons thus nominated, indicating the States Parties which have nominated them, and shall submit it to the States Parties.
5. The members of the Committee shall be elected for a term of four years. They shall be eligible for re-election if renominated. However, the term of five of the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election the names of these five members shall be chosen by lot by the chairman of the meeting referred to in paragraph 3 of this article.

အပိုင်း (၂)

အပိုဒ် ၁၇

၁။ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု ဆန့်ကျင်ရေးဆိုင်ရာကော်မတီ (ဤမှ နောင်တွင် “ကော်မတီ” ဟု ရည်ညွှန်းမည်) ကို ဤသဘောတူစာချုပ်အရ ပြဋ္ဌာန်းထားသော လုပ်ငန်းများကိုဆောင်ရွက်ရန် ဖွဲ့စည်းရမည်။ ကော်မတီကို လူ့အခွင့်အရေးနယ်ပယ်တွင် အရည်အချင်းပြည့်ဝကြောင်း အသိအမှတ်ပြုထားသည့် ကိုယ်ကျင့်တရားမြင့်မားသူ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် (၁၀) ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်ဖြစ်ပြီး အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်များသည် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်စွမ်းဆောင်ရည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များကို ဆီလျော်သောနယ်မြေအနေအထား ခွဲဝေမှုအလိုက် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများက ရွေးချယ်ရမည်ဖြစ်ပြီး ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံရှိသူများ၏ အသုံးဝင်မှုကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှုပြုရမည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ၎င်းတို့၏နိုင်ငံသားများဖြင့် အမည်စာရင်းတင်သွင်းထားသည့် လူပုဂ္ဂိုလ်စာရင်းအနက်မှ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များကို လျှို့ဝှက်မဲဖြင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံစီမှ ၎င်းနိုင်ငံသားတစ်ဦးကို အမည်စာရင်းတင်သွင်းနိုင်သည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်အရ ဖွဲ့စည်းထားသည့် လူ့အခွင့်အရေးများကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု ဆန့်ကျင်ရေးကော်မတီတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် ဆန္ဒရှိသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအား ရွေးချယ်ခံအမည်စာရင်း တင်သွင်းခြင်း၏ ကောင်းကျိုးအားသာချက်များကို စိတ်တွင်မှတ်သား စဉ်းစားရမည်။

၃။ ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်များကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ကြီးမှူး၍ နှစ်နှစ်တစ်ကြိမ် ကျင်းပပြုလုပ်သည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ အစည်းအဝေးတွင် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။ ယင်းအစည်းအဝေးများသည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ သုံးပုံနှစ်ပုံတက်ရောက်လျှင် အထမြောက်ပြီး ဆန္ဒမဲအရေအတွက်အများဆုံးနှင့် တက်ရောက်မဲပေးကြသည့် အဖွဲ့ဝင်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ မဲအရေအတွက် ထက်ဝက်ကျော်ရရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်စေရမည်။

၄။ ဤ သဘောတူစာချုပ် အာဏာတည်ပြီးနောက် (၆) လထက်နောက်မကျစေဘဲ ပထမအကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲကို ကျင်းပရမည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ပဏာမရွေးချယ်သည့် အမည်စာရင်းများကို (၃) လအတွင်း တင်သွင်းရန် ဖိတ်ကြားသည့် အကြောင်းကြားစာတစ်စောင်ကို ရွေးကောက်ပွဲတစ်ရပ်စီ ကျင်းပမည့်နေ့ရက်မတိုင်မီ အနည်းဆုံး (၄) လ ကြိုတင်၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံသို့ ပေးပို့ရမည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် အမည်စာရင်းများကို စာရင်းသွင်းသည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် အမည်စာရင်းတင်သွင်းခံရသူအားလုံး၏ အမည်စာရင်းကို အကွာရာစဉ်ဖြင့် စာရင်း ပြုစုပြီး ထိုစာရင်းကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံးထံ ပေးပို့ရမည်။

၅။ ကော်မတီ၏အဖွဲ့ဝင်များကို (၄) နှစ်သက်တမ်းအတွက် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။ ၎င်းတို့အား နောက်တစ်ကြိမ်ထပ်၍ အမည်တင်သွင်းခဲ့ပါက ပြန်လည်ရွေးကောက်ခံနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ပထမအကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် တင်မြှောက်ထားသော အဖွဲ့ဝင်များအနက် (၅) ဦး၏သက်တမ်းမှာ (၂) နှစ်ပြည့်သည့်အခါ ကုန်ဆုံးရမည်ဖြစ်ပြီး ပထမအကြိမ်ရွေးကောက်ပွဲပြီးလျှင်ပြီးချင်း ထိုအဖွဲ့ဝင် (၅) ဦး၏ အမည်များကို ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၃) တွင် ရည်ညွှန်းထားသော အစည်းအဝေးဥက္ကဋ္ဌက မဲဖြင့် ရွေးချယ်ပေးရမည်။

6. If a member of the Committee dies or resigns or for any other cause can no longer perform his Committee duties, the State Party which nominated him shall appoint another expert from among its nationals to serve for the remainder of his term, subject to the approval of the majority of the States Parties. The approval shall be considered given unless half or more of the States Parties respond negatively within six weeks after having been informed by the Secretary-General of the United Nations of the proposed appointment.

7. States Parties shall be responsible for the expenses of the members of the Committee while they are in performance of Committee duties.

Article 18

1. The Committee shall elect its officers for a term of two years. They may be re-elected.

2. The Committee shall establish its own rules of procedure, but these rules shall provide, inter alia, that:

- (a) Six members shall constitute a quorum;
- (b) Decisions of the Committee shall be made by a majority vote of the members present.

3. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Committee under this Convention.

4. The Secretary-General of the United Nations shall convene the initial meeting of the Committee. After its initial meeting, the Committee shall meet at such times as shall be provided in its rules of procedure.

5. The States Parties shall be responsible for expenses incurred in connection with the holding of meetings of the States Parties and of the Committee, including reimbursement to the United Nations for any expenses, such as the cost of staff and facilities, incurred by the United Nations pursuant to paragraph 3 of this article.

Article 19

1. The States Parties shall submit to the Committee, through the Secretary-General of the United Nations, reports on the measures they have taken to give effect to their undertakings under this Convention, within one year after the entry into force of the Convention for the State Party concerned. Thereafter the States Parties shall submit supplementary reports every four years on any new measures taken and such other reports as the Committee may request.

၆။ ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ကွယ်လွန်ခဲ့လျှင်ဖြစ်စေ၊ နုတ်ထွက်ခဲ့လျှင်ဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် ကော်မတီ၏တာဝန်များကို ဆက်လက်ထမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း မရှိတော့လျှင်ဖြစ်စေ ထိုအဖွဲ့ဝင်အား အမည်စာရင်းတင်သွင်းခဲ့သော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ၎င်း၏နိုင်ငံသားများအနက်မှ ထမ်းဆောင်မည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းကို စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံအများစု၏ သဘောတူခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ခန့်အပ်ရမည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က အဆိုပါခန့်အပ်ရေးအဆိုပြုချက်ကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံသို့ အကြောင်းကြားပြီးနောက် ရက်သတ္တပါတ် (၆) ပတ်အတွင်း အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနက် ထက်ဝက် (သို့မဟုတ်) ထက်ဝက်ကျော်က ဆန့်ကျင်ကြောင်း အကြောင်းမပြန်ပါက ခွင့်ပြုချက်ရရှိသည်ဟု စဉ်းစားရမည်။

၇။ ကော်မတီ၏တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်နေစဉ် အသုံးပြုရသည့် ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ၏ ကုန်ကျစရိတ်များကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက တာဝန်ယူရမည်။

အပိုဒ် ၁၈

၁။ ကော်မတီ၏ အရာရှိဝန်ထမ်းများကို ကော်မတီမှ ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရမည်ဖြစ်ပြီး ရာထူးသက်တမ်းမှာ (၂) နှစ်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် ပြန်လည်၍ အရွေးခံခွင့်ရှိရမည်။

၂။ ကော်မတီသည် ယင်း၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ကိုယ်တိုင်အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းရမည်ဖြစ်ပြီး ယင်းစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများတွင် အခြားသောအရာများအပြင် အောက်ပါအချက်များ ပါဝင်ရမည်။

- (က) အစည်းအဝေးအထမြောက်ရန် အနည်းဆုံး အဖွဲ့ဝင် (၆) ဦး တက်ရောက်ရမည်။
- (ခ) ကော်မတီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို တက်ရောက်သည့် အဖွဲ့ဝင်များ၏ အများစုဆန္ဒမဲဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်။

၃။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤသဘောတူစာချုပ်အရ ကော်မတီ၏လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့်ဝန်ထမ်းများနှင့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကို ဖြည့်ဆည်းပေးရမည်။

၄။ ကော်မတီ၏ ပထမအကြိမ်အစည်းအဝေးကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ကျင်းပပေးရမည်။ ပထမအကြိမ်အစည်းအဝေး ကျင်းပပြုလုပ်ပြီးနောက် ကော်မတီသည် နောက်ထပ်အစည်းအဝေးများကို ယင်း၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း သတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်ကာလများတွင် ကျင်းပပြုလုပ်ရမည်။

၅။ ကော်မတီနှင့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများဆိုင်ရာ အစည်းအဝေးများ ပြုလုပ်ခြင်းအတွက် ကုန်ကျသည့်အသုံးစရိတ်များ၊ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ်ခွဲ ၃ နှင့်အညီ ကုလသမဂ္ဂမှကျခံထားသည့် ဝန်ထမ်းများနှင့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ၊ အသုံးစရိတ်ကဲ့သို့သော ကုန်ကျစရိတ်များအတွက် ကုလသမဂ္ဂသို့ ငွေပြန်ပေးသွင်းခြင်းများအား စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ တာဝန်ယူကျခံစေရမည်။

အပိုဒ် ၁၉

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤသဘောတူစာချုပ်အရ ဆောင်ရွက်ပြီးစီးသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာများကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှတစ်ဆင့် ကော်မတီသို့ ဤသဘောတူစာချုပ်အသက်ဝင်ပြီးနောက် အချိန် (၁) နှစ်အတွင်း တင်သွင်းရမည်။ ယင်းနောက်တွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဆောင်ရွက်မှုအသစ်များနှင့်ဆိုင်သည့် နောက်ဆက်တွဲအစီရင်ခံစာများနှင့် ကော်မတီမှ မေတ္တာရပ်ခံ တောင်းဆိုသည့် အခြားအစီရင်ခံစာများကို (၄) နှစ်လျှင် (၁) ကြိမ်စီ တင်သွင်းရမည်။

2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit the reports to all States Parties.
3. Each report shall be considered by the Committee which may make such general comments on the report as it may consider appropriate and shall forward these to the State Party concerned. That State Party may respond with any observations it chooses to the Committee.
4. The Committee may, at its discretion, decide to include any comments made by it in accordance with paragraph 3 of this article, together with the observations thereon received from the State Party concerned, in its annual report made in accordance with article 24. If so requested by the State Party concerned, the Committee may also include a copy of the report submitted under paragraph 1 of this article.

Article 20

1. If the Committee receives reliable information which appears to it to contain well-founded indications that torture is being systematically practised in the territory of a State Party, the Committee shall invite that State Party to cooperate in the examination of the information and to this end to submit observations with regard to the information concerned.
2. Taking into account any observations which may have been submitted by the State Party concerned, as well as any other relevant information available to it, the Committee may, if it decides that this is warranted, designate one or more of its members to make a confidential inquiry and to report to the Committee urgently.
3. If an inquiry is made in accordance with paragraph 2 of this article, the Committee shall seek the cooperation of the State Party concerned. In agreement with that State Party, such an inquiry may include a visit to its territory.
4. After examining the findings of its member or members submitted in accordance with paragraph 2 of this article, the Committee shall transmit these findings to the State Party concerned together with any comments or suggestions which seem appropriate in view of the situation.
5. All the proceedings of the Committee referred to in paragraphs 1 to 4 of this article shall be confidential, and at all stages of the proceedings the cooperation of the State Party shall be sought. After such proceedings have been completed with regard to an inquiry made in accordance with paragraph 2, the Committee may, after consultations with the State Party concerned, decide to include a summary account of the results of the proceedings in its annual report made in accordance with article 24.

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် အစီရင်ခံစာများကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအားလုံးသို့ ပေးပို့ရမည်။

၃။ ကော်မတီသည် အစီရင်ခံစာများကို လေ့လာဆန်းစစ်မှု ပြုလုပ်ရမည်။ အစီရင်ခံစာအပေါ် သင့်လျော်သလို မှတ်ချက်များပေးနိုင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသို့ ပေးပို့ရမည်။ ထိုစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် လေ့လာသုံးသပ်ချက်များ ပြုလုပ်ပြီး ကော်မတီသို့ပြန်လည်ပေးပို့နိုင်သည်။

၄။ ကော်မတီသည် ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ်ခွဲ (၃) နှင့် အညီ ပြုလုပ်သည့်မှတ်ချက်များအား သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမှ ပြန်လည်လက်ခံရရှိသည့် လေ့လာသုံးသပ်ချက်များနှင့်အတူ အပိုဒ် (၂၄) နှင့်အညီ ပြုလုပ်သည့် နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် မိမိ၏ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ကို အသုံးပြု၍ ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက တောင်းဆိုပါက ကော်မတီသည် ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၁) အရ တင်သွင်းမည့် အစီရင်ခံစာမိတ္တူတစ်စောင်ကိုလည်း ပူးတွဲတင်သွင်းနိုင်သည်။

အပိုဒ် ၂၀

၁။ ကော်မတီသည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ နယ်မြေတွင် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းများ စနစ်တကျကျင့်သုံးလျက်ရှိကြောင်း ခိုင်လုံသော ဖော်ပြချက်များပါရှိသည်ဟု ထင်မှတ်သည့် ယုံကြည်ရသော သတင်းအချက်အလက်များလက်ခံရရှိပါက ၎င်းသတင်းအချက်အလက်များကို စစ်ဆေးရာတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ယင်းစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအား ဖိတ်ခေါ်ရမည်။ သက်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ပတ်သက်၍လည်း လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို ပေးပို့တင်ပြနိုင်ရန် ဖိတ်ခေါ်ရမည်။

၂။ သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမှ တင်သွင်းထားသည့် လေ့လာတွေ့ရှိချက်များအပြင် အခြားရရှိထားသော သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက် ကော်မတီသည် ၎င်း၏အဖွဲ့ဝင်များထံမှ တစ်ဦး သို့မဟုတ် တစ်ဦးထက်ပိုသည့် အရေအတွက်ကို လျှို့ဝှက်စုံစမ်းမှုပြုလုပ်ရန်နှင့် ကော်မတီသို့ အလျင်အမြန် အစီရင်ခံစာတင်သွင်းနိုင်ရန် ခန့်အပ်ရမည်။

၃။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ်ခွဲ ၂ နှင့်အညီ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်မည်ဆိုလျှင် ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ရယူရမည်။ ယင်းနိုင်ငံ၏ သဘောတူညီချက်ကိုရယူလျက် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ရန် ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်နိုင်သည်။

၄။ ကော်မရှင်သည် ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ်ခွဲ (၂) နှင့် အညီ တင်သွင်းသည့် အဖွဲ့ဝင် (သို့မဟုတ်) အဖွဲ့ဝင်များ၏ တွေ့ရှိချက်များကို စစ်ဆေးပြီးနောက် ထိုတွေ့ရှိချက်များ၊ အခြေအနေများကိုသုံးသပ်ပြီး သင့်လျော်သည့်မှတ်ချက်များ (သို့မဟုတ်) အကြံပြုချက်များကို သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသို့ ပေးပို့ရမည်။

၅။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ်ခွဲ (၁) မှ (၄) အထိ ဆောင်ရွက်သည့် ကော်မတီ၏ အမှုဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များအားလုံးသည် လျှို့ဝှက်စွာဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး အမှုဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ခြင်းကိစ္စအဆင့်တိုင်းတွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ရယူရမည်။ စာပိုဒ်ခွဲ ၂ နှင့်အညီ ပြုလုပ်သည့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ယင်းအမှုကိစ္စဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ဆောင်ရွက်ပြီးစီးသည့်နောက်တွင် ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းမှုပြုပြီး အပိုဒ် (၂၄) နှင့်အညီ ပြုလုပ်သည့် နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာတွင် အမှုကိစ္စဆိုင်ရာဆောင်ရွက်ချက်များ၏ ရလဒ်များကို အကျဉ်းချုပ် ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။

Article 21

1. A State Party to this Convention may at any time declare under this article that it recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications to the effect that a State Party claims that another State Party is not fulfil its obligations under this Convention. Such communications may be received and considered according to the procedures laid down in this article only if submitted by a State Party which has made a declaration recognizing in regard to itself the competence of the Committee. No communication shall be dealt with by the Committee under this article if it concerns a State Party which has not made such a declaration. Communications received under this article shall be dealt with in accordance with the following procedure:

- (a) If a State Party considers that another State Party is not giving effect to the provisions of this Convention, it may, by written communication, bring the matter to the attention of that State Party. Within three months after the receipt of the communication the receiving State shall afford the State which sent the communication an explanation or any other statement in writing clarifying the matter, which should include, to the extent possible and pertinent, reference to domestic procedures and remedies taken, pending or available in the matter;
- (b) If the matter is not adjusted to the satisfaction of both States Parties concerned within six months after the receipt by the receiving State of the initial communication, either State shall have the right to refer the matter to the Committee, by notice given to the Committee and to the other State;
- (c) The Committee shall deal with a matter referred to it under this article only after it has ascertained that all domestic remedies have been invoked and exhausted in the matter, in conformity with the generally recognized principles of international law. This shall not be the rule where the application of the remedies is unreasonably prolonged or is unlikely to bring effective relief to the person who is the victim of the violation of this Convention;
- (d) The Committee shall hold closed meetings when examining communications under this article;
- (e) Subject to the provisions of subparagraph (c), the Committee shall make available its good offices to the States Parties concerned with a view to a friendly solution of the matter on the basis of respect for the obligations provided for in this Convention. For this purpose, the Committee may, when appropriate, set up an ad hoc conciliation commission;

အပိုဒ် ၂၁

၁။ အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ ဤ သဘောတူစာချုပ်ပါ တာဝန်ဝတ္တရားများအား ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ရန် ပျက်ကွက်နေသည်ကို သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံက ကော်မတီသို့ ဆက်သွယ်အကြောင်းကြားခြင်း၊ ထိုသို့ အကြောင်းကြားလျှင် ကော်မတီက လက်ခံစဉ်းစားဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းနှင့်ဆိုင်သည့် ကော်မတီ၏လုပ်ပိုင်ခွင့်အား မည်သည့် အချိန်ကာလတွင်မဆို ဤအပိုဒ်နှင့်အညီ လက်ခံအသိအမှတ်ပြုကြောင်း ကြေညာနိုင်သည်။ ကော်မတီ၏ ဤလုပ်ပိုင်ခွင့်အား အသိအမှတ်ပြုကြေညာထားသည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှ ပေးပို့တင်သွင်းမှုပြုမှသာလျှင် ထိုကဲ့သို့ဆက်သွယ်အကြောင်း ကြားမှုများအား ဤအပိုဒ်တွင် ဖော်ပြသတ်မှတ်ထားသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်မှုပြုရမည်။ ကော်မတီ သည် ဤသို့ကြေညာထားခြင်းမရှိသည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်များအတွက် ထိုဆက်သွယ်အကြောင်းကြားမှုများကို လက်ခံဆောင်ရွက် ခြင်းမပြုရ။ ဤအပိုဒ်နှင့်အညီ လက်ခံရရှိသည့် ၎င်းဆက်သွယ်မှုများကို အောက်ဖော်ပြပါ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအတိုင်း အရေးယူဆောင်ရွက်မှုပြုရမည်။

- (က) စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် အခြားစာချုပ်ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှ ဤ သဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ အား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိဟု ယူဆပါက အဆိုပါအကြောင်းအရာနှင့် ပတ်သက်၍ ယင်း စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံအား စာဖြင့်ရေးသားဆက်သွယ် အကြောင်းကြားနိုင်သည်။ အသိပေးအကြောင်းကြားစာ လက်ခံရရှိသည့်နိုင်ငံသည် အဆိုပါ အကြောင်းအရာအား ဆက်သွယ်အကြောင်းကြားပေးပို့သည့် နိုင်ငံသို့ စာဖြင့်ရေးသားရှင်းပြ၍ ဖြစ်စေ၊ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်ဖြင့်ဖြစ်စေ (၃) လအတွင်း ပြန်လည်ပေးပို့ရမည်။ ယင်း သို့ ပြန်လည်ရှင်းပြချက်ပေးရာတွင် သက်ဆိုင်သည့် ပြည်တွင်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ဆိုင်းငံ့ထားသည့် ကုစား မှုဖြစ်စေ၊ ရယူပြီးဖြစ်သည့် ကုစားမှုများဖြစ်စေ၊ ရရှိနိုင်သည့် ကုစားမှုဖြစ်စေ၊ ဖြစ်နိုင်သမျှ ထည့်သွင်းဖော်ပြ ရမည်။
- (ခ) အကယ်၍ အကြောင်းကြားခြင်းခံရသည့်နိုင်ငံမှ ကနဦး ဆက်သွယ်အကြောင်းကြားမှုကို လက်ခံရရှိပြီး နောက် (၆) လအတွင်း သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအကြား ယင်းကိစ္စရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ ကျေနပ်မှု မရှိကြ လျှင် ယင်းနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှ အဆိုပါကိစ္စရပ်အား ကော်မတီသို့ လွှဲပြောင်းပေးနိုင်သည်။ ထိုသို့ လွှဲပြောင်းပေးရာ တွင် ကော်မတီနှင့် တစ်ဖက်နိုင်ငံသို့ အသိပေးအကြောင်းကြားရမည်။
- (ဂ) ကော်မတီသည် ယေဘုယျအားဖြင့် အသိအမှတ်ပြုထားသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေ စံနှုန်းများနှင့်အညီ ပြည်တွင်းကုစားမှုအားလုံးကို ရယူအသုံးပြုပြီးဖြစ်သည်ဟု သေချာမှသာလျှင် ဤအပိုဒ်အရ ယင်းသို့ လွှဲပြောင်း ပေးအပ်သည့်ကိစ္စကို ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ရမည်။ သို့ရာတွင် ဤစည်းမျဉ်းဥပဒေသည် ကုစားမှုရယူရာတွင် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုမရှိဘဲ အချိန်ကြန့်ကြာနေခြင်း (သို့မဟုတ်) ဤ သဘောတူစာချုပ်အား ချိုးဖောက်ခြင်းခံ ရသည့် နစ်နာသူပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိရောက်မှုရှိသည့်ကုစားမှု မရရှိနိုင်သည့် အခြေအနေများအတွက် အကျိုးမဝင် စေရ။
- (ဃ) ကော်မတီသည် ဆက်သွယ်အကြောင်းကြားမှုများကို ဤအပိုဒ်အရ စစ်ဆေးမှုပြုသည့်အခါ တံခါးပိတ်အစည်း အဝေးဖြင့် ပြုလုပ်ရမည်။ အပိုဒ်ခွဲ (င) ပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုလည်း လိုက်နာရမည်။
- (င) ဤ သဘောတူစာချုပ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ရိုသေလေးစားမှုပြုရမည့် တာဝန်ဝတ္တရားများအရ ကော်မတီ သည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ ကိစ္စရပ်များအား ရင်းနှီးချစ်ကြည်စွာ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကောင်းစွာပံ့ပိုး ပေးရမည်။ ဤရည်ရွယ်ချက်အလို့ငှာ ကော်မတီသည် သင့်လျော်သည့်အချိန်ကာလတွင် ယာယီစေ့စပ်ညှိနှိုင်း ပေးရေး ကော်မရှင်တစ်ရပ်ကို တည်ထောင်ပေးနိုင်သည်။

- (f) In any matter referred to it under this article, the Committee may call upon the States Parties concerned, referred to in subparagraph (b), to supply any relevant information;
- (g) The States Parties concerned, referred to in subparagraph (b), shall have the right to be represented when the matter is being considered by the Committee and to make submissions orally and/or in writing;
- (h) The Committee shall, within twelve months after the date of receipt of notice under subparagraph (b), submit a report:
  - (i) If a solution within the terms of subparagraph (e) is reached, the Committee shall confine its report to a brief statement of the facts and of the solution reached;
  - (ii) If a solution within the terms of subparagraph (e) is not reached, the Committee shall confine its report to a brief statement of the facts; the written submissions and record of the oral submissions made by the States Parties concerned shall be attached to the report.

In every matter, the report shall be communicated to the States Parties concerned.

2. The provisions of this article shall come into force when five States Parties to this Convention have made declarations under paragraph 1 of this article. Such declarations shall be deposited by the States Parties with the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies thereof to the other States Parties. A declaration may be withdrawn at any time by notification to the Secretary-General. Such a withdrawal shall not prejudice the consideration of any matter which is the subject of a communication already transmitted under this article; no further communication by any State Party shall be received under this article after the notification of withdrawal of the declaration has been received by the Secretary-General, unless the State Party concerned has made a new declaration.

Article 22

1. A State Party to this Convention may at any time declare under this article that it recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications from or on behalf of individuals subject to its jurisdiction who claim to be victims of a violation by a State Party of the provisions of the Convention. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State Party which has not made such a declaration.

- (စ) ဤအပိုဒ်အရ ယင်းသို့လွှဲပြောင်းတင်သွင်းသည့် မည်သည့်ကိစ္စရပ်တွင်မဆို ကော်မတီသည် အပိုဒ်ခွဲ (ခ) တွင် ရည်ညွှန်းထားသည့်အတိုင်း သက်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ ပေးအပ်ရန်အလို့ငှာ သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအား ဆင့်ခေါ်နိုင်သည်။
- (ဆ) အကြောင်းကိစ္စကို ကော်မတီက စဉ်းစားဆောင်ရွက်နေသည့်အချိန်တွင် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ သည် အပိုဒ်ခွဲ (ခ) တွင် ရည်ညွှန်းထားသည့်အတိုင်း ကိုယ်စားပြုပိုင်ခွင့်ရှိပြီး နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စာဖြင့်ဖြစ်စေ၊ နည်းလမ်းနှစ်မျိုးလုံးဖြင့် ဖြစ်စေ ပြောဆိုတင်ပြမှုများ ပြုလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိရမည်။
- (ဇ) ကော်မတီသည် အကြောင်းကြားစာကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှစ၍ (၁၂) လအတွင်း အစီရင်ခံစာတစ်ရပ်ကို အပိုဒ်ခွဲ (ခ) အရ တင်သွင်းရမည်။ ယင်းတွင် -
  - (၁) အကယ်၍ ဖြေရှင်းချက်တစ်ရပ်ကို အပိုဒ်ခွဲ (င) ပါ အခြေအနေများနှင့်အညီ ဖော်ဆောင်ရရှိပါက ကော်မတီသည် ၎င်း၏အစီရင်ခံစာတွင် အချက်အလက်များနှင့်ရရှိသည့်ဖြေရှင်းချက်ကိုသာ အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြ ရမည်။
  - (၂) အကယ်၍ ဖြေရှင်းချက်တစ်ရပ်ကို အပိုဒ်ခွဲ (င) ပါ အခြေအနေများနှင့်အညီ ဖော်ဆောင်၍မရရှိပါက ကော်မတီသည် ၎င်း၏အစီရင်ခံစာတွင် အချက်အလက်များကို အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြရမည်။ သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ပြုလုပ်သည့် စာဖြင့်ရေးသားတင်ပြမှုများနှင့် နှုတ်ဖြင့်တင်သွင်းသည့် မှတ် တမ်းများကို အစီရင်ခံစာနှင့်အတူ ပူးတွဲရမည်။

ကိစ္စရပ်တိုင်းတွင် အစီရင်ခံစာအား သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ ဆက်သွယ်ပေးပို့ရမည်။

၂။ ဤအပိုဒ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် (၅) နိုင်ငံက ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ ၁ အရ ကြေညာချက်များ ပြုလုပ်ပြီးပါက အတည်ပြုအသက်ဝင်စေရမည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အဆိုပါကြေညာချက်များကို ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် အပ်နှံထိန်းသိမ်းရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းက မိတ္တူများကို အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ ပေးပို့ရမည်။ ကြေညာချက်တစ်ရပ်အား မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို အတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အကြောင်းကြားစာပေးပို့၍ ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။ ယင်းသို့ရုပ်သိမ်းခြင်းသည် ဤအပိုဒ်အရ ယခင်ကပင်လက်ခံရရှိထားပြီး လက်ရှိတွင် စဉ်းစားသုံးသပ်လျက် ရှိသည့် ကိစ္စရပ်များအား ထိခိုက်မှုမရှိစေရ။ သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ကြေညာချက်အသစ်တစ်ရပ် ပြုလုပ်ခြင်းမရှိမီ ရုပ်သိမ်းသည့်ကြေညာချက် အကြောင်းကြားစာကို အတွင်းရေးမှူးက လက်ခံရရှိပြီးသည့်နောက်တွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်များမှ ပြုလုပ်သည့် နောက်ထပ်မည်သည့် ဆက်သွယ်ပေးမှုကိုမူ ဤအပိုဒ်အရ လက်ခံဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုရ။

အပိုဒ် ၂၂

၁။ ဤ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် ဤစာချုပ်ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအား ချိုးဖောက်ခံရသည်ဟုယူဆသည့် နစ်နာသူ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက် (သို့မဟုတ်) ထိုသူ၏ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ယောက်မှ သတင်းပို့တိုင်းတန်းချက်အား လက်ခံစဉ်းစား ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ကော်မတီ၏လုပ်ပိုင်ခွင့်အား ဤအပိုဒ်အရ မည်သည့်အချိန်ကာလတွင်မဆို ၎င်းနိုင်ငံ၏ တရားစီရင်မှု စနစ်နှင့်အညီ လက်ခံအသိအမှတ်ပြု ကြေညာနိုင်သည်။ ကော်မတီသည် ထိုသို့ ကြေညာထားခြင်းမရှိသည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံနှင့်ပတ်သက်သည့် ဆက်သွယ်မှုကို လက်ခံခြင်းမပြုရ။

2. The Committee shall consider inadmissible any communication under this article which is anonymous or which it considers to be an abuse of the right of submission of such communications or to be incompatible with the provisions of this Convention.
3. Subject to the provisions of paragraph 2, the Committee shall bring any communications submitted to it under this article to the attention of the State Party to this Convention which has made a declaration under paragraph 1 and is alleged to be violating any provisions of the Convention. Within six months, the receiving State shall submit to the Committee written explanations or statements clarifying the matter and the remedy, if any, that may have been taken by that State.
4. The Committee shall consider communications received under this article in the light of all information made available to it by or on behalf of the individual and by the State Party concerned.
5. The Committee shall not consider any communications from an individual under this article unless it has ascertained that:
  - (a) The same matter has not been, and is not being, examined under another procedure of international investigation or settlement;
  - (b) The individual has exhausted all available domestic remedies; this shall not be the rule where the application of the remedies is unreasonably prolonged or is unlikely to bring effective relief to the person who is the victim of the violation of this Convention.
6. The Committee shall hold closed meetings when examining communications under this article.
7. The Committee shall forward its views to the State Party concerned and to the individual.
8. The provisions of this article shall come into force when five States Parties to this Convention have made declarations under paragraph 1 of this article. Such declarations shall be deposited by the States Parties with the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies thereof to the other States Parties. A declaration may be withdrawn at any time by notification to the Secretary-General. Such a withdrawal shall not prejudice the consideration of any matter which is the subject of a communication already transmitted under this article; no further communication by or on behalf of an individual shall be received under this article after the notification of withdrawal of the declaration has been received by the Secretary-General, unless the State Party has made a new declaration.

၂။ ကော်မတီသည် ဤအပိုဒ်အရ အမည်ဖော်ပြခြင်းမရှိသည့် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကိုဖြစ်စေ၊ သတင်းပို့တိုင်တန်း နိုင်မှု တင်ပြပိုင်ခွင့်ကို အလွဲသုံးစားပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆသည်ဖြစ်စေ၊ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်း ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိဟု ထင်မြင်ယူဆလျှင်ဖြစ်စေ ၎င်းဆက်သွယ်မှုများကို လက်ခံစဉ်းစားရန်မသင့်သည့် ဆက်သွယ် မှုများအဖြစ် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။

၃။ အပိုဒ်ခွဲ (၁) အရ ကြေညာထားပြီး ဤစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအား ချိုးဖောက်လျက်ရှိသည်ဟု စွပ်စွဲခံရသည့် ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအား ကော်မတီသည် ဤအပိုဒ်ခွဲအရ လက်ခံရရှိသည့် ၎င်းနှင့်ပတ်သက်သည့် ဆက်သွယ်မှုများကို ယင်းနိုင်ငံအား သိရှိစေရန် အသိပေးအကြောင်းကြားရမည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် အပိုဒ်ခွဲ (၂) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရမည်။ အသိပေးအကြောင်းကြားခြင်းခံရသည့် နိုင်ငံသည် အဆိုပါအကြောင်းအရာအား စာဖြင့်ရေးသားရှင်းပြ၍ ဖြစ်စေ၊ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်များဖြင့်ဖြစ်စေ ကော်မတီထံသို့ (၆) လအတွင်း တင်သွင်းရမည်။ ကုစားမှုအတွက် ဆောင်ရွက် မှုများရှိခဲ့လျှင် ၎င်းတို့အား ထည့်သွင်းရှင်းလင်းဖော်ပြရမည်။

၄။ ကော်မတီသည် ဤအပိုဒ်အရ လက်ခံရရှိသည့် ဆက်သွယ်မှုများကို ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်ထံမှ ဖြစ်စေ၊ ၎င်း၏ ကိုယ်စားပြုသူထံမှဖြစ်စေ၊ သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမှဖြစ်စေ ရရှိသည့် အားလုံးသောသတင်းအချက်အလက်များပေါ် တွင် အခြေခံ၍ စဉ်းစားသုံးသပ်ရမည်။

၅။ ကော်မတီသည် အောက်ပါကိစ္စရပ်များကို သေချာစွာ တွေ့ရှိခြင်းမရှိသေးပါက ဤအပိုဒ်အရ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ် ယောက်၏ မည်သည့်ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှုကိုမှ လက်ခံစဉ်းစားခြင်းမပြုရ -

- (က) အဆိုပါကိစ္စရပ်သည် အခြားသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း (သို့မဟုတ်) ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဖြင့် ယခင် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုမပြုရသေးသည့် အခြေအနေ (သို့မဟုတ်) လက်ရှိစုံစမ်းစစ်ဆေး မှု ပြုလျက်မရှိသည့်အခြေအနေ။
- (ခ) လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် မိမိနိုင်ငံအတွင်းရှိ ရရှိနိုင်သည့် ကုစားမှုအားလုံး ရယူပြီးဖြစ်သည့် အခြေ အနေ - ဤအချက်သည် ကုစားမှုရရှိရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကျိုးကြောင်းခိုင်လုံမှုမရှိသည့် ကြန့်ကြာ ခြင်း (သို့မဟုတ်) ဤ သဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအား ချိုးဖောက်ခြင်းခံရသည့် နစ်နာသူပုဂ္ဂိုလ်အား ထိရောက်သည့် သက်သာခွင့်ရရှိရန် မဖြစ်နိုင်သည့် အခြေအနေအတွက် အကျိုးမဝင်စေရ။

၆။ ကော်မတီသည် ဤအပိုဒ်အရ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှုများကို တံခါးပိတ်အစည်းအဝေးဖြင့် စစ်ဆေးပြုလုပ်ရမည်။

၇။ ကော်မတီသည် ၎င်း၏အမြင်များကို သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်တို့ထံသို့ ပေးပို့ရမည်။

၈။ ဤအပိုဒ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် (၅) နိုင်ငံမှ ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ ၁ အရ ကြေညာချက်ပြုလုပ်လျှင် အတည်ပြု အသက်ဝင်စေရမည်။ အဆိုပါကြေညာချက်များကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် ထိန်းသိမ်း အပ်နှံရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းမိတ္တူများကို အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ ပေးပို့ရမည်။ ကြေညာချက်တစ်ရပ်ကို မည်သည့်အချိန် တွင်မဆို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အကြောင်းကြားစာပေးပို့၍ ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။ ယင်းသို့ရုပ်သိမ်းခြင်း သည် ဤအပိုဒ်အရ ယခင်ကပင် လက်ခံရရှိထားပြီး လက်ရှိတွင် စဉ်းစားသုံးသပ်လျက်ရှိသည့် ကိစ္စရပ်များအား ထိခိုက်မှုမရှိ စေရ။ သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ကြေညာချက်အသစ်တစ်ရပ် ပြုလုပ်ခြင်းမရှိမီရုပ်သိမ်းသည့် ကြေညာချက် အကြောင်းကြားစာကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က လက်ခံရရှိပြီးနောက်တွင် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက် (သို့မဟုတ်) ထိုသူ၏ ကိုယ်စားတစ်ယောက်၏ နောက်ထပ် မည်သည့်ဆက်သွယ်ပေးပို့မှုကိုမှ ဤအပိုဒ်အရ လက်ခံဆောင်ရွက် ခြင်းမပြုရ။

Article 23

The members of the Committee and of the ad hoc conciliation commissions which may be appointed under article 21, paragraph 1 (e), shall be entitled to the facilities, privileges and immunities of experts on mission for the United Nations as laid down in the relevant sections of the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations.

Article 24

The Committee shall submit an annual report on its activities under this Convention to the States Parties and to the General Assembly of the United Nations.

PART III

Article 25

1. This Convention is open for signature by all States.
2. This Convention is subject to ratification. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 26

This Convention is open to accession by all States. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

Article 27

1. This Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession.
2. For each State ratifying this Convention or acceding to it after the deposit of the twentieth instrument of ratification or accession, the Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of the deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 28

1. Each State may, at the time of signature or ratification of this Convention or accession thereto, declare that it does not recognize the competence of the Committee provided for in article 20.

အပိုဒ် ၂၃

အပိုဒ် (၂၁)၊ အပိုဒ်ခွဲ ၁ (c) အရ ခန့်အပ်သည့် ယာယီညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး ကော်မရှင်နှင့် ကော်မတီတို့၏ အဖွဲ့ဝင်များသည် ကုလသမဂ္ဂ၏ အခွင့်ထူးများနှင့် ကင်းလွတ်ခွင့်များဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၏ သက်ဆိုင်သည့် ကဏ္ဍများတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ကုလသမဂ္ဂ၏ ကျွမ်းကျင်ပုဂ္ဂိုလ်များဆိုင်ရာ အသုံးအဆောင်များ၊ အခွင့်ထူးများနှင့် ကင်းလွတ်ခွင့်များကို ခံစားခွင့်ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် ၂၄

ကော်မတီသည် ယင်း၏ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် ပတ်သက်သည့် နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာ တစ်စောင်ကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံသို့ တင်သွင်းရမည်။

အပိုဒ် (၃)

အပိုဒ် ၂၅

- ၁။ ဤ သဘောတူစာချုပ်ကို နိုင်ငံများအားလုံး လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ရန် ဖွင့်လှစ်ထားရှိသည်။
- ၂။ ဤ သဘောတူစာချုပ်ကို တရားဝင်အတည်ပြု လက်ခံကျင့်သုံးနိုင်သည်။ အတည်ပြုလက်ခံကျင့်သုံးကြောင်း ဖော်ပြသည့် စာရွက်စာတမ်းများကို ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် ထိန်းသိမ်းအပ်နှံရမည်။

အပိုဒ် ၂၆

၁။ ဤ သဘောတူစာချုပ်ကို နိုင်ငံများအားလုံးက အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဝင်ရောက်နိုင်ရန် ဖွင့်လှစ်ထားရှိသည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင် တရားဝင်အတည်ဖြစ်စေရန် သက်ဆိုင်ရာစာရွက်စာတမ်းများကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ ထိန်းသိမ်းအပ်နှံရမည်။

အပိုဒ် ၂၇

၁။ အတည်ပြုလက်ခံကျင့်သုံးခြင်း (သို့မဟုတ်) စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဝင်ရောက်ခြင်းဆိုင်ရာ (၂၀) ခု မြောက် စာရွက်စာတမ်းအား ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အပ်နှံထိန်းသိမ်းပြီးနောက် (၃၀) ရက်မြောက်သည့်နေ့တွင် ဤ သဘောတူစာချုပ်သည် စတင်အသက်ဝင်စေရမည်။

၂။ အတည်ပြု လက်ခံကျင့်သုံးခြင်း (သို့မဟုတ်) စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဝင်ရောက်ခြင်းဆိုင်ရာ (၂၀) ခု မြောက် စာရွက်စာတမ်းအား ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အပ်နှံထိန်းသိမ်းပြီးနောက် မိမိတို့နိုင်ငံ၏ အတည်ပြုလက်ခံကျင့်သုံးခြင်းဆိုင်ရာ (သို့မဟုတ်) စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ခြင်းဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများအား သိမ်းဆည်းထိန်းသိမ်းမှုပြုလုပ်ပြီး (၃၀) ရက်မြောက်သည့်နေ့တွင် ဤစာချုပ်သည် သဘောတူစာချုပ်အား အတည်ပြုလက်ခံကျင့်သုံးရန် (သို့မဟုတ်) စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ရန် ပြုလုပ်သည့်နိုင်ငံတိုင်းအတွက် စတင်အသက်ဝင်စေရမည်။

အပိုဒ် ၂၈

၁။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် ဤသဘောတူစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးချိန်တွင်ဖြစ်စေ၊ အတည်ပြုလက်ခံသည့်အချိန်တွင်ဖြစ်စေ၊ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဝင်ရောက်သည့်အချိန်တွင်ဖြစ်စေ အပိုဒ် ၂၀ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ကော်မတီ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများကို အသိအမှတ်မပြုကြောင်း ကြေညာနိုင်သည်။

2. Any State Party having made a reservation in accordance with paragraph 1 of this article may, at any time, withdraw this reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 29

1. Any State Party to this Convention may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate the proposed amendment to the States Parties with a request that they notify him whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposal. In the event that within four months from the date of such communication at least one third of the States Parties favours such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of the States Parties present and voting at the conference shall be submitted by the Secretary-General to all the States Parties for acceptance.

2. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force when two thirds of the States Parties to this Convention have notified the Secretary-General of the United Nations that they have accepted it in accordance with their respective constitutional processes.

3. When amendments enter into force, they shall be binding on those States Parties which have accepted them, other States Parties still being bound by the provisions of this Convention and any earlier amendments which they have accepted.

Article 30

1. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Convention which cannot be settled through negotiation shall, at the request of one of them, be submitted to arbitration. If within six months from the date of the request for arbitration the Parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those Parties may refer the dispute to the International Court of Justice by request in conformity with the Statute of the Court.

2. Each State may, at the time of signature or ratification of this Convention or accession thereto, declare that it does not consider itself bound by paragraph 1 of this article. The other States Parties shall not be bound by paragraph 1 of this article with respect to any State Party having made such a reservation.

3. Any State Party having made a reservation in accordance with paragraph 2 of this article may at any time withdraw this reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ ၁ နှင့် အညီ ခြွင်းချက်ပြုလုပ်ထားလျှင် ထိုခြွင်းချက်အား မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အကြောင်းကြားစာပေးပို့၍ ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။

အပိုဒ် ၂၉

၁။ ဤ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် မည်သည့်နိုင်ငံမဆို စာချုပ်ပြင်ဆင် ဖြည့်စွက်ချက်တစ်ရပ်ကို အဆိုပြုတင်သွင်းနိုင်ပြီး ၎င်းအား ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ ပေးပို့တင်ပြရမည်။ ထို့နောက် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအား အဆိုပါအကြောင်းရင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဆက်သွယ်အကြောင်းကြားရမည်။ အဆိုပါ တင်ပြချက်အပေါ်တွင် မဲပေးဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအား ညီလာခံတစ်ရပ်ကိုခေါ်ယူရန် ဆန္ဒရှိ/မရှိ ပြန်လည် အကြောင်းကြားရန်လည်း မှာကြားရမည်။ ယင်းသို့ ဆက်သွယ်အကြောင်းကြားပြီးသည့်နေ့မှ စ၍ (၄) လအတွင်း အနည်းဆုံး စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသုံးပုံတစ်ပုံက ညီလာခံတစ်ရပ်ကို ကျင်းပရန်သဘောတူညီပါက ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် သည် ကုလသမဂ္ဂ၏ကြီးကြပ်မှုဖြင့် ညီလာခံကျင်းပရမည်။ အတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ မဲဆန္ဒများ ဖြင့် ညီလာခံတွင် တက်ရောက်အတည်ပြုသည့် မည်သည့်ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်ကိုမဆို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအားလုံးသို့ ပေးပို့ရမည်။

၂။ ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၁) နှင့်အညီ အတည်ပြုသည့် ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်တစ်ရပ်သည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသုံးပုံ နှစ်ပုံက ယင်းတို့၏ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်နှင့်အညီ လက်ခံပြီးကြောင်း ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အကြောင်းကြားပြီးသည့်အချိန်တွင် အတည်ပြုအသက်ဝင်စေရမည်။

၃။ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်များ အတည်ပြုအသက်ဝင်သည့်အခါ ၎င်းတို့အား သဘောတူလက်ခံသည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ များအပေါ်တွင် ဥပဒေအရ လွှမ်းမိုးသက်ရောက်မှုရှိရမည်။ ထို့အပြင် ဤသဘောတူစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ၎င်းတို့ ယခင်သဘောတူလက်ခံသည့် ပြင်ဆင်ချက်များအား လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုရှိနေဆဲဖြစ်သည့် အခြား စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အပေါ်တွင်လည်း ဥပဒေအရ လွှမ်းမိုးသက်ရောက်မှု ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် ၃၀

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်း (သို့မဟုတ်) အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအကြား (သို့မဟုတ်) ယင်းအရေအတွက်ထက်ပိုသည့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား ညှိနှိုင်းဖြေရှင်း၍ မရ သည့်အငြင်းပွားမှု တစ်စုံတစ်ရာကို ယင်းနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ မေတ္တာရပ်ခံတောင်းဆိုချက်အရ ခုံသမာဓိဖြင့် စီရင်ဆုံးဖြတ်ရန် တင်သွင်းစေရမည်။ အကယ်၍ ခုံသမာဓိဖြင့် စီရင်ဆုံးဖြတ်ရန် မေတ္တာရပ်ခံသည့်နေ့ရက်မှ (၆) လအတွင်း ယင်းခုံသမာဓိဖြင့်ရန် သဘောတူညီမှု မရရှိကြလျှင် ၎င်းစာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများထဲမှ တစ်နိုင်ငံက အငြင်းပွားမှုကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံးသို့ ယင်း၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရန် တင်သွင်းအဆိုပြုနိုင်သည်။

၂။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် ဤ သဘောတူစာချုပ်အား လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း၊ လက်ခံကျင့်သုံးရန် အတည်ပြုခြင်း (သို့ မဟုတ်) စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဝင်ရောက်ခြင်းပြုသည့်အချိန်တွင် ဤအပိုဒ်ခွဲ (၁) ၏ လွှမ်းမိုးသက်ရောက်မှုကို လက်ခံအသိအမှတ် မပြုကြောင်း ကြေညာနိုင်သည်။ အဆိုပါကြေညာချက်ပြုလုပ်ထားသည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခြားစာချုပ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကို အဆိုပါစာပိုဒ်ဖြင့် လွှမ်းမိုးသက်ရောက်ခြင်း မရှိစေရ။

၃။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၂) နှင့်အညီ ကြေညာချက်ပြုလုပ်ထားသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုခုအနေဖြင့် မည်သည့် အချိန်၌မဆို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အကြောင်းကြား၍ အဆိုပါကြေညာချက်ကို ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။

Article 31

1. A State Party may denounce this Convention by written notification to the Secretary-General of the United Nations. Denunciation becomes effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.
2. Such a denunciation shall not have the effect of releasing the State Party from its obligations under this Convention in regard to any act or omission which occurs prior to the date at which the denunciation becomes effective, nor shall denunciation prejudice in any way the continued consideration of any matter which is already under consideration by the Committee prior to the date at which the denunciation becomes effective.
3. Following the date at which the denunciation of a State Party becomes effective, the Committee shall not commence consideration of any new matter regarding that State.

Article 32

The Secretary-General of the United Nations shall inform all States Members of the United Nations and all States which have signed this Convention or acceded to it of the following:

- (a) Signatures, ratifications and accessions under articles 25 and 26;
- (b) The date of entry into force of this Convention under article 27 and the date of the entry into force of any amendments under article 29;
- (c) Denunciations under article 31.

Article 33

1. This Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of this Convention to all States.

အပိုဒ် ၃၁

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးထံသို့ အကြောင်းကြားစာပေးပို့ခြင်းဖြင့် ဤ သဘောတူစာချုပ်မှ နုတ်ထွက်ကြောင်း ကြေညာနိုင်သည်။ ထိုအကြောင်းကြားစာအား ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ချုပ်က လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှစ၍ (၁) နှစ်ပြည့်သည့်နေ့တွင် နုတ်ထွက်ခြင်း အတည်ဖြစ်စေရမည်။

၂။ ယင်းသို့သော နုတ်ထွက်မှုတစ်ရပ်သည် ယင်းနုတ်ထွက်ခြင်း အတည်ပြုသည့်နေ့မတိုင်မီက ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် လုပ် ဆောင်မှု (သို့မဟုတ်) ပျက်ကွက်မှုတစ်ရပ်ရပ်အတွက် ဤသဘောတူစာချုပ်အရ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်များမှ ကင်း လွတ်ခြင်းမရှိစေရ။ ထို့အပြင် နုတ်ထွက်ခြင်း အတည်ပြုသည့်နေ့မတိုင်မီ အချိန်ကာလအတွင်း ကော်မတီက လက်ရှိစဉ်းစား သုံးသပ်လျက်ရှိသည့် မည်သည့်ကိစ္စရပ်ကိုမဆို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မှုပြုရန် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ အနှောင့်အယှက်မဖြစ် စေရ။

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ၏ နုတ်ထွက်ခြင်း အတည်ဖြစ်သည့်နေ့ရက်ပြီးနောက် ကော်မတီသည် ယင်းနိုင်ငံနှင့် စပ်လျဉ်း သည့် မည်သည့်အကြောင်းခြင်းရာ ကိစ္စရပ်အသစ်ကိုမျှ စတင်စဉ်းစားသုံးသပ်ခြင်း မပြုရ။

အပိုဒ် ၃၂

ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် အောက်ပါအကြောင်းအရာများကို ကုလသမဂ္ဂစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ များအားလုံးနှင့် ဤသဘောတူစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် (သို့မဟုတ်) အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သည့် နိုင်ငံများအား အကြောင်း ကြားရမည်။

- (က) အပိုဒ် (၂၅) နှင့် (၂၆) တို့အရ သဘောတူ လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း၊ လက်ခံအတည်ပြုခြင်းနှင့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်ခြင်း။
- (ခ) အပိုဒ် (၂၇) အရ ဤသဘောတူစာချုပ်အတည်ပြု အသက်ဝင်သည့်နေ့ရက်နှင့် အပိုဒ် (၂၉) အရ ပြင်ဆင် ဖြည့်စွက်ချက်တစ်စုံတစ်ရာအတည်ပြု အသက်ဝင်သည့်နေ့ရက်။
- (ဂ) အပိုဒ် (၃၁) အရ နုတ်ထွက်ကြောင်း ကြေညာသည့်နေ့ရက်။

အပိုဒ် ၃၃

၁။ အာရေဗီ၊ တရုတ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှားနှင့် စပိန်ဘာသာတို့ဖြင့် ရေးသားထားသော ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် တို့မှာ တူညီသော စစ်မှန်သည့်မူရင်းခွဲများဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် အပ်နှံထားရှိရမည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်အနေဖြင့် ဤသဘောတူစာချုပ်၏ ထပ်တူကျသော မိတ္တူကို နိုင်ငံအားလုံး သို့ ပေးပို့ရမည်။

**Optional Protocol to the Convention
against Torture and Other Cruel,
Inhuman or Degrading Treatment or Punishment**

***Adopted by General Assembly resolution 57/199
of 18 December 2002***

ENTRY INTO FORCE: 22 June 2006

PREAMBLE

The States Parties to the present Protocol,

Reaffirming that torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment are prohibited and constitute serious violations of human rights,

Convinced that further measures are necessary to achieve the purposes of the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (hereinafter referred to as the Convention) and to strengthen the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment,

Recalling that articles 2 and 16 of the Convention oblige each State Party to take effective measures to prevent acts of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment in any territory under its jurisdiction,

Recognizing that States have the primary responsibility for implementing those articles, that strengthening the protection of people deprived of their liberty and the full respect for their human rights is a common responsibility shared by all and that international implementing bodies complement and strengthen national measures,

Recalling that the effective prevention of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment requires education and a combination of various legislative, administrative, judicial and other measures,

ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသောရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် သို့မဟုတ်
လူ့ဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုတို့ကို
တားမြစ်ဆန့်ကျင်သည့် သဘောတူစာချုပ်၏ ရွေးချယ်ကျင့်သုံးစရာ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်

ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် ၅၇/၁၉၉ အရ
ဒီဇင်ဘာလ ၁၈ ရက် ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းသည်။

အာဏာတည်ရက် - ၂၀၀၆ ခုနှစ် ၊ ဇွန်လ (၂၂) ရက်။

ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် -

ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသောရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် (သို့မဟုတ်) လူ့ဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူ
ဆက်ဆံမှု (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုတို့ကို တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားကြောင်းနှင့် ယင်းလုပ်ရပ်တို့တွင် ပြင်းထန်သည့် လူ့အခွင့်
အရေးချိုးဖောက်မှုများ ပါဝင်နေကြောင်းကို ထပ်လောင်းအတည်ပြု၍လည်းကောင်း၊

ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသောရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် (သို့မဟုတ်) လူ့ဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူ
ဆက်ဆံမှု (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုတို့ကို တားမြစ်ဆန့်ကျင်သည့် သဘောတူစာချုပ် (ဤမှနောင်တွင် သဘောတူစာချုပ်ဟု
ရည်ညွှန်းမည်) ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ အောင်မြင်ရန်နှင့် လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးသူများကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသော
ရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် (သို့မဟုတ်) လူ့ဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုတို့မှ ကာကွယ်
ခြင်း မြှင့်တင်နိုင်ရန်အလို့ငှာ ထပ်လောင်းဆောင်ရွက်မှုများ လိုအပ်သည်ကို ယုံကြည်၍လည်းကောင်း၊

အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးအနေဖြင့် ၎င်းစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသော မည်သည့်နယ်မြေပိုင်နက်တွင်မဆို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့်
အခြားသော ရက်စက်၍လူမဆန်သည့် (သို့မဟုတ်) လူ့ဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်ပေးမှု
လုပ်ရပ်များကို ကာကွယ်ရေးအလို့ငှာ ထိရောက်သည့်ဆောင်ရွက်မှုများဆောင်ရွက်ရန် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံတွင် တာဝန်ရှိ
ကြောင်း သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် ၂ နှင့် အပိုဒ် ၁၆ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို ပြန်လည်အမှတ်ရ၍လည်းကောင်း၊

ထိုအပိုဒ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုတွင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံတွင် အဓိက တာဝန်ရှိသည်က
တစ်ကြောင်း၊ လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးသူများကို မြှင့်တင်ကာကွယ်ရေးနှင့် ၎င်းတို့၏ လူ့အခွင့်အရေးများအပေါ် အပြည့်အဝ
လေးစားရေး မှာ အားလုံး၏ဘုံတာဝန်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်က တစ်ကြောင်းနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော်
ဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့အစည်းများသည် တစ်နိုင်ငံချင်းစီ၏ အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများကို ပိုမိုပြည့်စုံစေ၊ အားကောင်းလာစေ
သည်က တစ်ကြောင်း တို့ကို အသိအမှတ်ပြု၍လည်းကောင်း၊

ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသောရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် (သို့မဟုတ်) လူ့ဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူ
ဆက်ဆံမှု (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုတို့ကို ထိထိရောက်ရောက် ဟန့်တားရန်အတွက် ပညာရေးအပြင် ဥပဒေပြုမှုဆိုင်ရာ၊
အုပ်ချုပ်မှုရေးရာ၊ တရားစီရင်မှုရေးရာနှင့် အခြားသော အရေးယူဆောင်ရွက်မှုအမျိုးမျိုးတို့ ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်
ကို ပြန်လည်အမှတ်ရ၍လည်းကောင်း၊

Recalling also that the World Conference on Human Rights firmly declared that efforts to eradicate torture should first and foremost be concentrated on prevention and called for the adoption of an optional protocol to the Convention, intended to establish a preventive system of regular visits to places of detention,

Convinced that the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment can be strengthened by non-judicial means of a preventive nature, based on regular visits to places of detention,

Have agreed as follows:

PART I: GENERAL PRINCIPLES

Article 1

The objective of the present Protocol is to establish a system of regular visits undertaken by independent international and national bodies to places where people are deprived of their liberty, in order to prevent torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

Article 2

1. A Subcommittee on Prevention of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment of the Committee against Torture (hereinafter referred to as the Subcommittee on Prevention) shall be established and shall carry out the functions laid down in the present Protocol.
2. The Subcommittee on Prevention shall carry out its work within the framework of the Charter of the United Nations and shall be guided by the purposes and principles thereof, as well as the norms of the United Nations concerning the treatment of people deprived of their liberty.
3. Equally, the Subcommittee on Prevention shall be guided by the principles of confidentiality, impartiality, non-selectivity, universality and objectivity.
4. The Subcommittee on Prevention and the States Parties shall cooperate in the implementation of the present Protocol.

ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု အမြစ်ပြတ်စေရန် အားထုတ်ကြိုးပမ်းမှုများသည် ကာကွယ်တားဆီးရေးအပေါ် ပထမဦးဆုံး အာရုံစိုက်ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း ကမ္ဘာ့လူ့အခွင့်အရေးညီလာခံက အခိုင်အမာကြေညာသည့်အပြင် ထိန်းသိမ်းချုပ်နှောင်ရာနေရာများသို့ ပုံမှန်သွားရောက်စစ်ဆေးသည့် ကာကွယ်ရေးနည်းလမ်းတစ်ခု ထူထောင်ရန် ရည်ရွယ်လျက် သဘောတူစာချုပ်၏ ရွေးချယ်ကျင့်သုံးစရာ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် ပြဋ္ဌာန်းရန် တောင်းခံထားသည်ကိုလည်း ပြန်လည်အမှတ်ရ၍ လည်းကောင်း၊

လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးသူများအပေါ် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသောရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် (သို့မဟုတ်) လူ့ဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုတို့မှ ကာကွယ်ရာတွင် ထိန်းသိမ်းချုပ်နှောင်ရာနေရာများသို့ ပုံမှန်သွားရောက်စစ်ဆေးခြင်းအပေါ် အခြေခံလျက် တရားစီရင်ရေးမဟုတ်သော ကာကွယ်မှုနည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်ပါက ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်း အားကောင်းနိုင်သည်ကို ယုံကြည်၍ လည်းကောင်း၊

အောက်ပါအတိုင်း သဘောတူကြသည်။

အပိုင်း (၁) အထွေထွေမူများ

အပိုဒ် (၁)

ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသောရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် (သို့မဟုတ်) လူ့ဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုတို့မှ ကာကွယ်တားဆီးရန် အလို့ငှာ သီးခြားရပ်တည်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့များနှင့် ပြည်တွင်းအဖွဲ့များမှ လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးသူများ ရှိရာနေရာများသို့ ပုံမှန်သွားရောက်စစ်ဆေးမှု ပြုလုပ်နိုင်မည့်နည်းလမ်းတစ်ခုကို ထူထောင်ရန်ဖြစ်သည်။

အပိုဒ် (၂)

၁။ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသောရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် (သို့မဟုတ်) လူ့ဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုတို့မှ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ (ဤမှနှောင်တွင် ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီဟု ရည်ညွှန်းမည်) ကို ဖွဲ့စည်း၍ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော အလုပ်ဝတ္တရားများကို ထမ်းဆောင်စေရမည်။

၂။ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီသည် ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာတမ်း၏ မူဘောင်များအတွင်း၌ လုပ်ငန်းများကို ထမ်းဆောင်ပြီး ပဋိညာဉ်စာတမ်းပါရည်ရွယ်ချက်များ၊ အခြေခံမူများအပြင် လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးသူများအပေါ် ပြုမူဆက်ဆံမှုဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂ၏ စံနှုန်းများနှင့်အညီ ဆပ်ကော်မတီကို ထိန်းကျောင်းရမည်။

၃။ အလားတူစွာ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီကို လျှို့ဝှက်ထားရန်ကိစ္စကို လျှို့ဝှက်ထားခြင်း၊ ဘက်မလိုက်ခြင်း၊ ခွဲခြားရွေးချယ်မှုမရှိခြင်း၊ တစ်ကမ္ဘာလုံးနှင့် သက်ဆိုင်အကျိုးဝင်ခြင်း၊ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျခြင်းဆိုင်ရာ အခြေခံမူများဖြင့် ထိန်းကျောင်းရမည်။

၄။ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

Article 3

Each State Party shall set up, designate or maintain at the domestic level one or several visiting bodies for the prevention of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment (hereinafter referred to as the national preventive mechanism).

Article 4

1. Each State Party shall allow visits, in accordance with the present Protocol, by the mechanisms referred to in articles 2 and 3 to any place under its jurisdiction and control where persons are or may be deprived of their liberty, either by virtue of an order given by a public authority or at its instigation or with its consent or acquiescence (hereinafter referred to as places of detention). These visits shall be undertaken with a view to strengthening, if necessary, the protection of these persons against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

2. For the purposes of the present Protocol, deprivation of liberty means any form of detention or imprisonment or the placement of a person in a public or private custodial setting which that person is not permitted to leave at will by order of any judicial, administrative or other authority.

PART II : SUBCOMMITTEE ON PREVENTION

Article 5

1. The Subcommittee on Prevention shall consist of ten members. After the fiftieth ratification of or accession to the present Protocol, the number of the members of the Subcommittee on Prevention shall increase to twenty-five.

2. The members of the Subcommittee on Prevention shall be chosen from among persons of high moral character, having proven professional experience in the field of the administration of justice, in particular criminal law, prison or police administration, or in the various fields relevant to the treatment of persons deprived of their liberty.

3. In the composition of the Subcommittee on Prevention due consideration shall be given to equitable geographic distribution and to the representation of different forms of civilization and legal systems of the States Parties.

4. In this composition consideration shall also be given to balanced gender representation on the basis of the principles of equality and non-discrimination.

အပိုဒ် (၃)

အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသောရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် (သို့မဟုတ်) လူ့ဂုဏ် သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုတို့မှ ကာကွယ်တားဆီးရေးအတွက် ပြည်တွင်းအဆင့်တွင် သွားရောက်စစ်ဆေးမှု ပြုလုပ်မည့်အဖွဲ့တစ်ခု (သို့မဟုတ်) ယင်းကဲ့သို့သော အဖွဲ့များစွာကို (ဤမှနေောင်တွင် နိုင်ငံတော်အဆင့် ကာကွယ်တားဆီးရေးအဖွဲ့ဟု ရည်ညွှန်းမည်) ဖွဲ့စည်းခန့်အပ်ရမည် သို့တည်းမဟုတ် ဆက်လက်ထိန်းသိမ်း ထားရှိရမည်။

အပိုဒ် (၄)

၁။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် အများပြည်သူအာဏာပိုင်တစ်ဦး၏ အမိန့်ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ လှုံ့ဆော်မှုကြောင့်ဖြစ်စေ၊ သဘောတူညီချက်ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ လိုက်လျောမှုကြောင့်ဖြစ်စေ လူပုဂ္ဂိုလ်များ လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးနေသော (သို့မဟုတ်) လွတ် လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးနေနိုင်သော သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်နှင့် ထိန်းချုပ်မှုအောက်ရှိ နေရာများသို့ (ဤမှနေောင်တွင် ထိန်းသိမ်းချုပ်နှောင်ရာနေရာဟု ရည်ညွှန်းမည်) အပိုဒ် (၂) နှင့် အပိုဒ် (၃) တွင် ရည်ညွှန်းသော နည်းလမ်းများအရ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်နှင့်အညီ သွားရောက်စစ်ဆေးခွင့်ပြုရမည်။ ဤသွားရောက်စစ်ဆေးမှုများကို လုပ်ဆောင်ရာတွင် ယင်းကဲ့ သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို လိုအပ်ပါက ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသောရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် (သို့မဟုတ်) လူ့ဂုဏ်သိက္ခာ ညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုတို့မှ ကာကွယ်မှုဖြင့်တင်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ရမည်။

၂။ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးခြင်းဆိုသည်မှာ တရားစီရင်ရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး (သို့မဟုတ်) အခြား အာဏာပိုင်တစ်ဦးဦး၏ အမိန့်ဖြင့် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအား အကျဉ်းချခြင်း၊ ထောင်ချခြင်းပုံစံ တစ်မျိုးမျိုးကိုသော်လည်းကောင်း၊ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအား အများပြည်သူဆိုင်ရာ၊ (သို့မဟုတ်) ပုဂ္ဂလိကပိုင် အချုပ်အနှောင်တွင် ဆန္ဒအလျောက် ထွက်ခွာခွင့်မရှိ အောင် ထားရှိခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း ဆိုလိုသည်။

အပိုဒ် (၂) ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ

အပိုဒ် (၅)

၁။ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီတွင် အဖွဲ့ဝင် (၁၀)ဦးပါဝင်ရမည်။ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်သို့ (၅၀)ခု မြောက် အတည်ပြုခြင်း၊ (သို့မဟုတ်) နောက်မှ လက်မှတ်ရေးထိုးပါဝင်ခြင်းပြုအပြီးတွင် ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်အရေအတွက်ကို (၂၅) ဦးသို့ တိုးမြှင့်ရမည်။

၂။ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်များကို တရားစီရင်ရေးနယ်ပယ်တွင် အတွေ့အကြုံရှိသော အထူး သဖြင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေ၊ အကျဉ်းထောင်၊ (သို့မဟုတ်) ရဲတပ်ဖွဲ့စီမံမှုတွင်သော်လည်းကောင်း၊ လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးသူများအား ပြုမူဆက်ဆံမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်မျိုးစုံတွင်သော်လည်းကောင်း အတွေ့အကြုံရှိသော အကျင့်သိက္ခာမြင့်မားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအနက်မှ ရွေးချယ်ရမည်။

၃။ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ ဖွဲ့စည်းရာတွင် ပထဝီဝင်တည်နေမှုအရ မျှတစွာပါဝင်ရေး၊ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဥပဒေစနစ်ပုံစံအမျိုးမျိုးအား ကိုယ်စားပြုရေးတို့ကို အလေးအနက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

၄။ ဆပ်ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် ကျား/မတန်းတူညီတူရှိရေးနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမရှိရေးကို အခြေခံလျက် ကျား/မ မျှတစွာ ကိုယ်စားပြုရေးကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

5. No two members of the Subcommittee on Prevention may be nationals of the same State.
6. The members of the Subcommittee on Prevention shall serve in their individual capacity, shall be independent and impartial and shall be available to serve the Subcommittee on Prevention efficiently.

Article 6

1. Each State Party may nominate, in accordance with paragraph 2 of the present article, up to two candidates possessing the qualifications and meeting the requirements set out in article 5, and in doing so shall provide detailed information on the qualifications of the nominees.
2.
  - (a) The nominees shall have the nationality of a State Party to the present Protocol;
  - (b) At least one of the two candidates shall have the nationality of the nominating State Party;
  - (c) No more than two nationals of a State Party shall be nominated;
  - (d) Before a State Party nominates a national of another State Party, it shall seek and obtain the consent of that State Party.
3. At least five months before the date of the meeting of the States Parties during which the elections will be held, the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to the States Parties inviting them to submit their nominations within three months. The Secretary-General shall submit a list, in alphabetical order, of all persons thus nominated, indicating the States Parties that have nominated them.

Article 7

1. The members of the Subcommittee on Prevention shall be elected in the following manner:
  - (a) Primary consideration shall be given to the fulfilment of the requirements and criteria of article 5 of the present Protocol;
  - (b) The initial election shall be held no later than six months after the entry into force of the present Protocol;
  - (c) The States Parties shall elect the members of the Subcommittee on Prevention by secret ballot;

၅။ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီတွင် အဖွဲ့ဝင် (၂) ဦးသည် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတည်းမှ နိုင်ငံသားများမဖြစ်စေရ။

၆။ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်များသည် ကိုယ်ပိုင်စွမ်းဆောင်ရည်ဖြင့် ထမ်းဆောင်ရမည်။ လွတ်လပ်၍ ဘက်လိုက်မှုကင်းရမည်ဖြစ်ပြီး ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီအတွက် ထိထိရောက်ရောက် တာဝန်ထမ်းဆောင်နိုင်ရမည်။

အပိုဒ် (၆)

၁။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် အပိုဒ် (၅) ပါ လိုအပ်ချက်များနှင့် ပြည့်စုံပြီး အရည်အချင်းပြည့်မီသော ကိုယ်စားလှယ်လောင်းအား ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၂) နှင့်အညီ (၂)ဦးအထိ အဆိုပြုနိုင်သည်။ ယင်းသို့ လုပ်ဆောင်ရာတွင် အမည်စာရင်းတင်သွင်းခံရသူများ၏ အရည်အချင်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို ပံ့ပိုးရမည်။

- ၂။ (က) အမည်စာရင်းတင်သွင်းခံရသူများသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားဖြစ်ရမည်။
- (ခ) ကိုယ်စားလှယ်လောင်း (၂) ဦးအနက် အနည်းဆုံး (၁)ဦးသည် အမည်စာရင်းတင်သွင်းသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားဖြစ်ရမည်။
- (ဂ) အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် နိုင်ငံသား (၂) ဦးထက်ကျော်လွန်၍ အမည်စာရင်းတင်သွင်းခြင်း မရှိစေရ။
- (ဃ) အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် အခြားအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသား (၁) ဦးကို အမည်စာရင်းတင်သွင်းခြင်း မပြုမီ ထိုအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံမှ သဘောတူညီချက် တောင်းခံရယူရမည်။

၃။ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပရန် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများတွေ့ဆုံခြင်း ပြုလုပ်သည့်ရက်မတိုင်မီ အနည်းဆုံး (၅)လ အလိုတွင် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် အမည်စာရင်းတင်သွင်းခံရသူ စာရင်းကို (၃)လအတွင်းတင်သွင်းရန် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံသို့ စာပေးပို့ရမည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် အမည်စာရင်းတင်သွင်းခံသူများ အားလုံး၏အမည်စာရင်းကို တင်သွင်းသည့်နိုင်ငံများအား ထည့်သွင်းဖော်ပြလျက် အကွာရာစဉ်၍ တင်သွင်းရမည်။

အပိုဒ် (၇)

- ၁။ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ရွေးချယ်ရမည်။
  - (က) ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အပိုဒ် (၅) တွင် ဖော်ပြထားသော လိုအပ်ချက်များနှင့် စံသတ်မှတ်ချက်များ ပြည့်မီရေးကို အဓိကထား ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။
  - (ခ) ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာတည်ပြီးနောက် (၆) လထက်နောက်မကျစေဘဲ ပထမအကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲကို ကျင်းပရမည်။
  - (ဂ) အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်များကို လျှို့ဝှက်မဲဖြင့် ရွေးချယ်ရမည်။

- (d) Elections of the members of the Subcommittee on Prevention shall be held at biennial meetings of the States Parties convened by the Secretary-General of the United Nations. At those meetings, for which two thirds of the States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Subcommittee on Prevention shall be those who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of the States Parties present and voting.

2. If during the election process two nationals of a State Party have become eligible to serve as members of the Subcommittee on Prevention, the candidate receiving the higher number of votes shall serve as the member of the Subcommittee on Prevention. Where nationals have received the same number of votes, the following procedure applies:

- (a) Where only one has been nominated by the State Party of which he or she is a national, that national shall serve as the member of the Subcommittee on Prevention;
- (b) Where both candidates have been nominated by the State Party of which they are nationals, a separate vote by secret ballot shall be held to determine which national shall become the member;
- (c) Where neither candidate has been nominated by the State Party of which he or she is a national, a separate vote by secret ballot shall be held to determine which candidate shall be the member.

Article 8

If a member of the Subcommittee on Prevention dies or resigns, or for any cause can no longer perform his or her duties, the State Party that nominated the member shall nominate another eligible person possessing the qualifications and meeting the requirements set out in article 5, taking into account the need for a proper balance among the various fields of competence, to serve until the next meeting of the States Parties, subject to the approval of the majority of the States Parties. The approval shall be considered given unless half or more of the States Parties respond negatively within six weeks after having been informed by the Secretary-General of the United Nations of the proposed appointment.

Article 9

The members of the Subcommittee on Prevention shall be elected for a term of four years. They shall be eligible for re-election once if renominated. The term of half the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election the names of those members shall be chosen by lot by the Chairman of the meeting referred to in article 7, paragraph 1 (d).

(ဃ) ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်ရွေးကောက်ပွဲများကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ ကမကထပြုလုပ်ကျင်းပသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ (၂) နှစ် (၁) ကြိမ် အစည်းအဝေးများတွင် ကျင်းပရမည်။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသုံးပုံနှစ်ပုံ တက်ရောက်ခြင်းဖြင့် အထမြောက်သော ထိုအစည်းအဝေးများတွင် တက်ရောက်မဲပေးကြသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များထံမှ မဲအရေအတွက် အများဆုံးရရှိပြီး မဲရရှိမှုထက်ဝက်ကျော်သောသူများသည် ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ရွေးချယ်ခံရသူများဖြစ်စေရမည်။

၂။ ရွေးကောက်စဉ်ကာလအတောအတွင်း အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားနှစ်ဦးသည် ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ၏အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ်ထမ်းဆောင်ရန် အရည်အချင်းပြည့်မီပါက မဲအရေအတွက်ပိုများသော အရွေးခံသူသည် ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ထမ်းဆောင်ရမည်။ နိုင်ငံတူနိုင်ငံသား (၂)ဦးသည် တူညီသော မဲအရေအတွက်ကို ရရှိလျှင် အောက်ပါလုပ်ထုံးလုပ်နည်းဖြင့် ရွေးချယ်ရမည် -

- (က) အမည်တင်သွင်းခံရသူ (၂) ဦးအနက် (၁)ဦးကသာ အမည်တင်သွင်းသည့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားဖြစ်လျှင် ထိုသူသည် ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ထမ်းဆောင်ရမည်။
- (ခ) အမည်တင်သွင်းခံရသူ (၂) ဦးလုံးသည် အမည်စာရင်းတင်သွင်းထားသည့် နိုင်ငံသားဖြစ်ပါက အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ထမ်းဆောင်ရမည့်သူကို သီးခြားလျှို့ဝှက်မဲပေး၍ ရွေးချယ်ရမည်။
- (ဂ) အမည်တင်သွင်းခံရသူ (၂)ဦးလုံးကို ထိုသူတို့နိုင်ငံသားဖြစ်သည့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက အမည်စာရင်း တင်သွင်းထားခြင်းမဟုတ်ပါက အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ထမ်းဆောင်ရမည့်သူကို သီးခြားလျှို့ဝှက်မဲပေး၍ ရွေးချယ်ရမည်။

အပိုဒ် (၈)

ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးသည် ကွယ်လွန်ခဲ့လျှင်ဖြစ်စေ၊ နှုတ်ထွက်ခဲ့လျှင်ဖြစ်စေ၊ (သို့မဟုတ်) အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် တာဝန်များဆက်လက်ထမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း မရှိတော့လျှင်ဖြစ်စေ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ နောက်တစ်ကြိမ်အစည်းအဝေးတိုင် ထမ်းဆောင်နိုင်စေရန်အလို့ငှာ ထိုအဖွဲ့ဝင်အား အမည်စာရင်းတင်သွင်းခဲ့သော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် နယ်ပယ်အမျိုးမျိုးတွင် နှံ့စပ်ကျွမ်းကျင်ရန်လိုအပ်မှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ အပိုဒ် (၅) တွင် ပါဝင်သော အရည်အချင်းသတ်မှတ်ချက်များ၊ လိုအပ်ချက်များနှင့်ပြည့်မီသည့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို ထပ်မံ၍ အမည်စာရင်းတင်သွင်းရမည်။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနက် ထက်ဝက် (သို့မဟုတ်) ထက်ဝက်ကျော်၏သဘောတူညီ ခွင့်ပြုချက်လိုအပ်ပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ခန့်အပ်ရေးအဆိုပြုချက်ကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံသို့ အကြောင်းကြားပြီးနောက် (၆) ပတ်အတွင်း အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနက် ထက်ဝက် (သို့မဟုတ်) ထက်ဝက်ကျော်က ဆန့်ကျင်ကြောင်း အကြောင်းမပြန်ပါက ခွင့်ပြုချက်ရရှိသည်ဟု စဉ်းစားရမည်။

အပိုဒ် (၉)

ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်များကို (၄)နှစ်သက်တမ်းအတွက် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။ ၎င်းတို့သည် အမည်စာရင်း ပြန်လည်တင်သွင်းခြင်းခံရပါက ပြန်လည်ရွေးကောက်တင်မြှောက်မှုအတွက် အကျိုးဝင်မည်ဖြစ်သည်။ ပထမအကြိမ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် တင်မြှောက်ထားသော အဖွဲ့ဝင်များအနက် ထက်ဝက်၏သက်တမ်းမှာ (၂)နှစ်ပြည့်သည့်အခါ ကုန်ဆုံးစေရမည်။ ပထမအကြိမ်ရွေးကောက်ပွဲ ပြီးလျှင်ပြီးချင်း ထိုအဖွဲ့ဝင်များ၏ အမည်များကို အပိုဒ် (၇)၊ စာပိုဒ် (၁) (ဃ) တွင် ရည်ညွှန်းသော အစည်းအဝေးဥက္ကဋ္ဌက မဲဖြင့် ရွေးချယ်ပေးရမည်။

Article 10

1. The Subcommittee on Prevention shall elect its officers for a term of two years. They may be re-elected.
2. The Subcommittee on Prevention shall establish its own rules of procedure. These rules shall provide, inter alia, that:
  - (a) Half the members plus one shall constitute a quorum;
  - (b) Decisions of the Subcommittee on Prevention shall be made by a majority vote of the members present;
  - (c) The Subcommittee on Prevention shall meet in camera.
3. The Secretary-General of the United Nations shall convene the initial meeting of the Subcommittee on Prevention. After its initial meeting, the Subcommittee on Prevention shall meet at such times as shall be provided by its rules of procedure. The Subcommittee on Prevention and the Committee against Torture shall hold their sessions simultaneously at least once a year.

PART III: MANDATE OF THE SUBCOMMITTEE ON PREVENTION

Article 11

The Subcommittee on Prevention shall:

- (a) Visit the places referred to in article 4 and make recommendations to States Parties concerning the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;
- (b) In regard to the national preventive mechanisms:
  - (i) Advise and assist States Parties, when necessary, in their establishment;
  - (ii) Maintain direct, and if necessary confidential, contact with the national preventive mechanisms and offer them training and technical assistance with a view to strengthening their capacities;
  - (iii) Advise and assist them in the evaluation of the needs and the means necessary to strengthen the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;
  - (iv) Make recommendations and observations to the States Parties with a view to strengthening the capacity and the mandate of the national preventive mechanisms for the prevention of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;

အပိုဒ် (၁၀)

၁။ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီသည် ဆပ်ကော်မတီ၏ အရာရှိများကို (၂)နှစ်သက်တမ်းအတွက် ရွေးချယ်ရမည်။ ၎င်းတို့ကို နောက်တစ်ကြိမ် ပြန်လည်ရွေးချယ်နိုင်သည်။

၂။ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီသည် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းစည်းမျဉ်းများကို ရေးဆွဲရမည်။ ထိုစည်းမျဉ်းများတွင် အခြားအရာများအပြင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်ရမည် -

- (က) အဖွဲ့ဝင်ထက်ဝက်အပြင် နောက်ထပ်တစ်ဦးတက်ရောက်လျှင် အစည်းအဝေးထမြောက်စေရမည်။
- (ခ) ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို တက်ရောက်သည့်အဖွဲ့ဝင်အများစု၏ မဲပေးမှုဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်။
- (ဂ) ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီသည် သီးသန့်တွေ့ဆုံရမည်။

၃။ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ၏ ပထမအကြိမ်အစည်းအဝေးကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ကျင်းပပေးရမည်။ ပထမအကြိမ်အစည်းအဝေးပြီးလျှင် ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီသည် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ထုံးလုပ်နည်း စည်းမျဉ်းများအရ လိုအပ်သည့်အခါအားလျော်စွာ တွေ့ဆုံရမည်။ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီနှင့် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု တိုက်ဖျက်ရေးကော်မတီတို့သည် (၁)နှစ်လျှင် အနည်းဆုံး(၁)ကြိမ် အစည်းအဝေးများကို တပြိုင်နက်တည်း ကျင်းပကြရမည်။

အပိုဒ် (၃) ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်

အပိုဒ် (၁၁)

ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီသည် -

- (က) လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးသူများကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသောရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် သို့မဟုတ် လူ့ဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုတို့မှ ကာကွယ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အပိုဒ် (၄) တွင် ရည်ညွှန်းသောနေရာများသို့ သွားရောက်စစ်ဆေးပြီး အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံသို့ အကြံပြုချက်များ ပေးအပ်ရမည်။
- (ခ) နိုင်ငံတော်အဆင့်ကာကွယ်တားဆီးရေး ယန္တရားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ -
  - (၁) အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံသို့ အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းမှုနှင့်ပတ်သက်၍ လိုအပ်ပါက အကြံပေးရမည်။ ကူညီရမည်။
  - (၂) နိုင်ငံတော်အဆင့်ကာကွယ်တားဆီးရေး ယန္တရားနှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်ရန်နှင့် လိုအပ်ပါက လျှို့ဝှက်ဆက်သွယ်၍ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်လာစေရန် ရည်ရွယ်သည့်သင်တန်းများနှင့် နည်းပညာအကူအညီများ ပေးအပ်ရမည်။
  - (၃) လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးသူများကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသောရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် သို့မဟုတ် လူ့ဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုတို့မှ မြှင့်တင်ကာကွယ်ရာတွင် လိုအပ်သော လိုအပ်ချက်များနှင့် နည်းလမ်းများကို အကဲဖြတ်ရာတွင် အကြံပေးကူညီရမည်။
  - (၄) ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသောရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် (သို့မဟုတ်) လူ့ဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုတို့မှ ကာကွယ်တားဆီးရာတွင် နိုင်ငံတော်အဆင့် ကာကွယ်တားဆီးရေးယန္တရား၏ စွမ်းပကားနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့် ပိုမိုမြှင့်တင်ရန် ရည်ရွယ်၍ အကြံပြုချက်များနှင့် လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံသို့ ပေးအပ်ရမည်။

- (c) Cooperate, for the prevention of torture in general, with the relevant United Nations organs and mechanisms as well as with the international, regional and national institutions or organizations working toward the strengthening of the protection of persons against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

Article 12

In order to enable the Subcommittee on Prevention to comply with its mandate as laid down in article 11, the States Parties undertake:

- (a) To receive the Subcommittee on Prevention in their territory and grant it access to the places of detention as defined in article 4 of the present Protocol;
- (b) To provide all relevant information the Subcommittee on Prevention may request to evaluate the needs and measures that should be adopted to strengthen the protection of persons deprived of their liberty against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;
- (c) To encourage and facilitate contacts between the Subcommittee on Prevention and the national preventive mechanisms;
- (d) To examine the recommendations of the Subcommittee on Prevention and enter into dialogue with it on possible implementation measures.

Article 13

1. The Subcommittee on Prevention shall establish, at first by lot, a programme of regular visits to the States Parties in order to fulfil its mandate as established in article 11.
2. After consultations, the Subcommittee on Prevention shall notify the States Parties of its programme in order that they may, without delay, make the necessary practical arrangements for the visits to be conducted.
3. The visits shall be conducted by at least two members of the Subcommittee on Prevention. These members may be accompanied, if needed, by experts of demonstrated professional experience and knowledge in the fields covered by the present Protocol who shall be selected from a roster of experts prepared on the basis of proposals made by the States Parties, the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights and the United Nations Centre for International Crime Prevention. In preparing the roster, the States Parties concerned shall propose no more than five national experts. The State Party concerned may oppose the inclusion of a specific expert in the visit, whereupon the Subcommittee on Prevention shall propose another expert.

- (ဂ) ယေဘုယျအားဖြင့် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု ကာကွယ်တားဆီးရေးအလို့ငှာ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသော ရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် (သို့မဟုတ်) လူ့ဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ် ပေးမှုတို့မှ ကာကွယ်မှုဖြင့်တင်ရေး ဆောင်ရွက်နေသော သက်ဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂလုပ်ငန်းအဖွဲ့များနှင့် အခြား အဖွဲ့များအပြင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ၊ ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတော်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၁၂)

ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီအနေဖြင့် အပိုဒ် (၁၁) တွင် ရေးသားထားသော ၎င်း၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို လိုက်နာနိုင်စေရန် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် -

- (က) ၎င်းတို့၏ ပိုင်နက်နယ်မြေအတွင်း ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီကို လက်ခံ၍ ဤနောက်ဆက်တွဲ စာချုပ် အပိုဒ် (၄) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော အကျဉ်းချုပ်များသို့ သွားရောက်ခွင့် ပေးအပ်ရမည်။
- (ခ) လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးသူများကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသောရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် (သို့မဟုတ်) လူ့ ဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုတို့မှ ကာကွယ်ရန်အတွက် လိုအပ်ချက် များနှင့် ချမှတ်သင့်သော အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများကို အကဲဖြတ်ရန်အလို့ငှာ ကာကွယ်တားဆီးရေးကော်မ တီမှ တောင်းဆိုသော သက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များအားလုံးကို ပေးအပ်ပံ့ပိုးရမည်။
- (ဂ) ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီနှင့် နိုင်ငံတော်အဆင့် ကာကွယ်တားဆီးရေး ယန္တရားများအကြား ဆက် သွယ်ဆောင်ရွက်မှုများကို အားပေး၍ ချောမွေ့အောင်ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။
- (ဃ) ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ၏ အကြံပြုချက်များကို ဆန်းစစ်၍ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ်များအပေါ် ဆပ်ကော်မတီနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရမည်။

အပိုဒ် (၁၃)

၁။ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီသည် အပိုဒ် (၁၁) တွင် ဖော်ပြထားသော ၎င်း၏လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ဖြည့်ဆည်း ဆောင်ရွက်ရန်အလို့ငှာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံသို့ ပုံမှန်သွားရောက်စစ်ဆေးမှု အစီအစဉ်တစ်ရပ်ကို ပထမဆုံးအကြိမ်တွင် မဲဖြင့် စတင်သတ်မှတ်ရမည်။

၂။ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများအပြီးတွင် ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီသည် ၎င်း၏အစီအစဉ်ကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံ သို့ အသိပေးရမည်။ သို့မှသာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာခြင်းမရှိဘဲ ပုံမှန်သွားရောက်စစ်ဆေးမှုများအတွက် လိုအပ်သော လက်တွေ့စီစဉ်မှုများကို လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

၃။ ပုံမှန်သွားရောက်စစ်ဆေးမှုများကို အနည်းဆုံး ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်(၂)ဦးက ပြုလုပ်ရမည်။ ထို့အဖွဲ့ဝင်များနှင့်အတူ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၊ ကုလသမဂ္ဂလူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ မဟာမင်းကြီးရုံးနှင့် ကုလသမဂ္ဂနိုင်ငံတကာပြစ်မှု ကာကွယ်တားဆီးရေးစင်တာတို့၏ အဆိုပြုချက်များပေါ် အခြေခံကာ ပြင်ဆင်ထားသော ပညာရှင်စာရင်းမှ ရွေးချယ်ထားသည့် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်နှင့် အကျိုးဝင်သော နယ်ပယ်များတွင် အတွေ့အကြုံနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုရှိသည့် ပညာရှင်များ လိုအပ်ပါက လိုက်ပါနိုင်သည်။ ပညာရှင်စာရင်းပြင်ဆင်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် နိုင်ငံသားပညာရှင် (၅)ဦးထက်ပို၍ အဆို ပြုခြင်းမရှိစေရ။ သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် သွားရောက်စစ်ဆေးမှုတွင် အချို့သောပညာရှင် ပါဝင်မှုကို ကန့်ကွက်နိုင်သည်။ ထိုအခါ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီသည် အခြားပညာရှင်တစ်ဦးကို အဆိုပြုရမည်။

4. If the Subcommittee on Prevention considers it appropriate, it may propose a short follow-up visit after a regular visit.

Article 14

1. In order to enable the Subcommittee on Prevention to fulfil its mandate, the States Parties to the present Protocol undertake to grant it:

- (a) Unrestricted access to all information concerning the number of persons deprived of their liberty in places of detention as defined in article 4, as well as the number of places and their location;
- (b) Unrestricted access to all information referring to the treatment of those persons as well as their conditions of detention;
- (c) Subject to paragraph 2 below, unrestricted access to all places of detention and their installations and facilities;
- (d) The opportunity to have private interviews with the persons deprived of their liberty without witnesses, either personally or with a translator if deemed necessary, as well as with any other person who the Subcommittee on Prevention believes may supply relevant information;
- (e) The liberty to choose the places it wants to visit and the persons it wants to interview.

2. Objection to a visit to a particular place of detention may be made only on urgent and compelling grounds of national defence, public safety, natural disaster or serious disorder in the place to be visited that temporarily prevent the carrying out of such a visit. The existence of a declared state of emergency as such shall not be invoked by a State Party as a reason to object to a visit.

Article 15

No authority or official shall order, apply, permit or tolerate any sanction against any person or organization for having communicated to the Subcommittee on Prevention or to its delegates any information, whether true or false, and no such person or organization shall be otherwise prejudiced in any way.

Article 16

1. The Subcommittee on Prevention shall communicate its recommendations and observations confidentially to the State Party and, if relevant, to the national preventive mechanism.

၄။ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီအနေဖြင့် သင့်လျော်သည်ဟုယူဆပါက ပုံမှန်သွားရောက်စစ်ဆေးမှုအပြီးတွင် နောက်ဆက်တွဲစစ်ဆေးရေးခရီးတို့ သွားရောက်ရန် အဆိုပြုနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၁၄)

၁။ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီအနေဖြင့် ၎င်း၏လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို လိုက်နာနိုင်စေရန် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အောက်ပါတို့ကို တာဝန်ယူခွင့်ပြုပေးရမည် -

- (က) အပိုဒ် (၄) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော အကျဉ်းချဋ္ဌာနများမှ လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးသူ ဦးရေအပြင် ထိန်းသိမ်းချုပ်နှောင်ရာ နေရာအရေအတွက်နှင့် တည်နေရာများနှင့် စပ်လျဉ်းသော သတင်းအချက်အလက်များ အားလုံးကို အကန့်အသတ်မရှိ သိရှိခွင့်ပေးရမည်။
- (ခ) ထိုပုဂ္ဂိုလ်များအား ပြုမူဆက်ဆံမှုနှင့် ၎င်းတို့၏ထိန်းသိမ်းခံရမှု အခြေအနေများနှင့် စပ်လျဉ်းသော သတင်းအချက်အလက်များအားလုံးကို အကန့်အသတ်မရှိ သိရှိခွင့်ပေးရမည်။
- (ဂ) အောက်ပါတို့ (၂) ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လိုက်နာလျက် ထိန်းသိမ်းချုပ်နှောင်ရာ နေရာများအားလုံးနှင့် ၎င်းတို့၏ အဆောက်အဦး၊ နေရာထိုင်ခင်းများ အားလုံးသို့ အကန့်အသတ်မရှိ သွားရောက်ခွင့်ပြုရမည်။
- (ဃ) လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးသူများနှင့် လိုအပ်ပါက တစ်ဦးချင်းဖြစ်စေ၊ ဘာသာပြန်မှတစ်ဆင့်ဖြစ်စေ သီးခြားတွေ့ဆုံ မေးမြန်းခွင့်အပြင် သက်ဆိုင်ရာသတင်းအချက် ရရှိနိုင်မည်ဟု ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီက ယူဆသော မည်သူနှင့်မဆို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခွင့်ပေးရမည်။
- (င) သွားရောက်စစ်ဆေးလိုသော နေရာများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းလိုသူများကို လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်ခွင့်ပြုရမည်။

၂။ နိုင်ငံတော်ကာကွယ်မှု၊ အများပြည်သူလုံခြုံမှု၊ သဘာဝဘေး၊ (သို့မဟုတ်) သွားရောက်မည့်နေရာတွင် ဆူပူမှုဖြစ်ခြင်း စသော အရေးပေါ်နှင့် မဖြစ်မနေအကြောင်းများကြောင့် သွားရောက်စစ်ဆေးမှုလုပ်ဆောင်ရန် ယာယီအဟန့်အတားဖြစ်နေမှသာ ထိန်းသိမ်းချုပ်နှောင်ရာ နေရာတစ်ခုခုသို့ သွားရောက်စစ်ဆေးမှုအား ကန့်ကွက်နိုင်သည်။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ကြေညာထားပြီးသော အရေးပေါ်အခြေအနေရှိနေမှုကို သွားရောက်စစ်ဆေးမှုအား ကန့်ကွက်ရန်အကြောင်းအဖြစ် မှီငြမ်းခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၁၅)

အာဏာပိုင် (သို့မဟုတ်) တာဝန်ရှိသူ မည်သူမဆို ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီထံသို့ဖြစ်စေ၊ ၎င်း၏ကိုယ်စားလှယ်များသို့ ဖြစ်စေ သတင်းအချက်အလက် မှန်မှားမဟုတ် ပေးအပ်ခဲ့သော မည်သည့်လူပုဂ္ဂိုလ် (သို့မဟုတ်) အဖွဲ့အစည်းကိုမျှ အရေးယူမှု အမိန့်ထုတ်ပြန်ခြင်း၊ ချမှတ်ကျင့်သုံးခြင်း၊ ခွင့်ပြုခြင်း၊ (သို့မဟုတ်) နှိပ်ကွပ်မှုကို သည်းခံခြင်းမရှိစေရ။ ယင်းကဲ့သို့ သောလူပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများအပေါ် မည်သည့်နည်းဖြင့်မဆို မလိုမုန်းထားခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၁၆)

၁။ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီသည် ၎င်းတို့၏အကြံပြုချက်များနှင့် လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် သက်ဆိုင်ပါက နိုင်ငံတော်အဆင့် ကာကွယ်တားဆီးရေးယန္တရားများထံသို့ လျှို့ဝှက်စွာဖြင့် ပေးပို့ရမည်။

2. The Subcommittee on Prevention shall publish its report, together with any comments of the State Party concerned, whenever requested to do so by that State Party. If the State Party makes part of the report public, the Subcommittee on Prevention may publish the report in whole or in part. However, no personal data shall be published without the express consent of the person concerned.
3. The Subcommittee on Prevention shall present a public annual report on its activities to the Committee against Torture.
4. If the State Party refuses to cooperate with the Subcommittee on Prevention according to articles 12 and 14, or to take steps to improve the situation in the light of the recommendations of the Subcommittee on Prevention, the Committee against Torture may, at the request of the Subcommittee on Prevention, decide, by a majority of its members, after the State Party has had an opportunity to make its views known, to make a public statement on the matter or to publish the report of the Subcommittee on Prevention.

PART IV: NATIONAL PREVENTIVE MECHANISMS

Article 17

Each State Party shall maintain, designate or establish, at the latest one year after the entry into force of the present Protocol or of its ratification or accession, one or several independent national preventive mechanisms for the prevention of torture at the domestic level. Mechanisms established by decentralized units may be designated as national preventive mechanisms for the purposes of the present Protocol if they are in conformity with its provisions.

Article 18

1. The States Parties shall guarantee the functional independence of the national preventive mechanisms as well as the independence of their personnel.
2. The States Parties shall take the necessary measures to ensure that the experts of the national preventive mechanism have the required capabilities and professional knowledge. They shall strive for a gender balance and the adequate representation of ethnic and minority groups in the country.
3. The States Parties undertake to make available the necessary resources for the functioning of the national preventive mechanisms.

၂။ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီသည် ၎င်းတို့၏အစီရင်ခံစာကို သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက တောင်းဆိုသည့် အခါတိုင်း အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ မှတ်ချက်များနှင့် ပူးတွဲ၍ထုတ်ဝေရမည်။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် အစီရင်ခံစာ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို အများပြည်သူသို့ဖြန့်ဝေပါက ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီသည် အစီရင်ခံစာကို တစ်ခုလုံးအနေဖြင့် (သို့မဟုတ်) တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် ထုတ်ဝေနိုင်သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးရာအချက်အလက်များကို သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ် ထံမှ အတိအလင်း ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ ထုတ်ဝေခြင်းမပြုစေရ။

၃။ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီသည် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများနှင့်ဆိုင်သော အများပြည်သူဆိုင်ရာ နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု တိုက်ဖျက်ရေးကော်မတီထံသို့ တင်ပြရမည်။

၄။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် အပိုဒ် (၁၂) နှင့် (၁၄) တို့နှင့်အညီ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ရန်ဖြစ်စေ၊ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ၏ အကြံပြုချက်များအရ အခြေအနေတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်စေ ငြင်းဆန်ပါက ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ၏ ပန်ကြားချက်အရ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု တိုက်ဖျက်ရေးကော်မတီသည် ကော်မတီ၏အမြင်များကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအား သိခွင့်ပေးပြီးနောက် ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်အများစု၏ ထောက်ခံမှုဖြင့် ထိုကိစ္စ အပေါ် အများဆိုင်ရာထုတ်ပြန်ချက် ကြေညာရန်သော်လည်းကောင်း၊ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ၏ အစီရင်ခံစာ ကို ထုတ်ဝေရန်သော်လည်းကောင်းဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။

အပိုင်း (၄) နိုင်ငံတော်အဆင့်ကာကွယ်တားဆီးရေးယန္တရားများ

အပိုဒ် (၁၇)

အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာတည်ချိန်၊ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အတည်ပြု ချိန် (သို့မဟုတ်) အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ချိန်နောက်ပိုင်း နောက်အကျဆုံး (၁)နှစ်ကာလအတွင်း ပြည်တွင်းအဆင့်တွင် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု ကာကွယ်တားဆီးရေးအတွက် သီးခြားရပ်တည်သော နိုင်ငံတော်အဆင့် ကာကွယ်တားဆီးရေးယန္တရားတစ်ခု (သို့မဟုတ်) ယင်းကဲ့သို့သော ယန္တရားများစွာကို တည်ထောင်ရမည်။ (သို့မဟုတ်) ဖွဲ့စည်းရမည်။ ဗဟိုအစိုးရထိန်းချုပ်မှုမှ ကင်းလွတ်သော အဖွဲ့ငယ်များကိုလည်း ဤစာချုပ်ပါ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီနေပါက နိုင်ငံတော်အဆင့် ကာကွယ်တားဆီးရေးယန္တရား အဖြစ် သတ်မှတ်ထားနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၁၈)

၁။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် နိုင်ငံတော်အဆင့် ကာကွယ်တားဆီးရေးယန္တရားများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု လွတ်လပ်ခွင့် နှင့် အဖွဲ့ဝင်ဝန်ထမ်းများ၏ လွတ်လပ်မှုတို့ကို အာမခံရမည်။

၂။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် နိုင်ငံတော်အဆင့် ကာကွယ်တားဆီးရေးအဖွဲ့၏ ပညာရှင်များတွင် လိုအပ်သည့် စွမ်းပကားနှင့် အသိပညာများရှိနေစေရန် လိုအပ်သောဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ရမည်။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကျား/မ မျှတရေးနှင့် နိုင်ငံတွင်းရှိ လူမျိုးစုနှင့် လူနည်းစုအဖွဲ့များကို လုံလုံလောက်လောက် ကိုယ်စားပြုခွင့်ရှိရေးကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၃။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် နိုင်ငံတော်အဆင့် ကာကွယ်တားဆီးရေးယန္တရားများ လုပ်ငန်းလည်ပတ်နိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များ ရရှိစေအောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။

4. When establishing national preventive mechanisms, States Parties shall give due consideration to the Principles relating to the status of national institutions for the promotion and protection of human rights.

Article 19

The national preventive mechanisms shall be granted at a minimum the power:

- (a) To regularly examine the treatment of the persons deprived of their liberty in places of detention as defined in article 4, with a view to strengthening, if necessary, their protection against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment;
- (b) To make recommendations to the relevant authorities with the aim of improving the treatment and the conditions of the persons deprived of their liberty and to prevent torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment, taking into consideration the relevant norms of the United Nations;
- (c) To submit proposals and observations concerning existing or draft legislation.

Article 20

In order to enable the national preventive mechanisms to fulfil their mandate, the States Parties to the present Protocol undertake to grant them:

- (a) Access to all information concerning the number of persons deprived of their liberty in places of detention as defined in article 4, as well as the number of places and their location;
- (b) Access to all information referring to the treatment of those persons as well as their conditions of detention;
- (c) Access to all places of detention and their installations and facilities;
- (d) The opportunity to have private interviews with the persons deprived of their liberty without witnesses, either personally or with a translator if deemed necessary, as well as with any other person who the national preventive mechanism believes may supply relevant information;
- (e) The liberty to choose the places they want to visit and the persons they want to interview;
- (f) The right to have contacts with the Subcommittee on Prevention, to send it information and to meet with it.

၄။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် နိုင်ငံတော်အဆင့် ကာကွယ်တားဆီးရေးယန္တရားများ တည်ထောင်ရာတွင် လူ့အခွင့်အရေး မြှင့်တင်မှုနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုအတွက် နိုင်ငံတော်အဆင့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ အခြေအနေနှင့်ဆိုင်သော အခြေခံမူများ ကို အလေးအနက်ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

အပိုဒ် (၁၉)

နိုင်ငံတော်အဆင့် ကာကွယ်တားဆီးရေးယန္တရားများကို အနိမ့်ဆုံးအနေဖြင့် အောက်ပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ခွင့်ပြုရမည် -

- (က) ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသောရက်စက်၍ လူမဆန်သည့် (သို့မဟုတ်) လူ့ဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုတို့ကို ကာကွယ်တားဆီးမှု လိုအပ်ပါက မြှင့်တင်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အပိုဒ် (၄) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ထိန်းသိမ်းချုပ်နှောင်ရာနေရာများတွင် လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးသူများအပေါ် ပြုမူဆက်ဆံမှုကို ပုံမှန်စစ်ဆေးခွင့်ပြုရမည်။
- (ခ) ကုလသမဂ္ဂ၏ စံနှုန်းများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက် လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးသူများအပေါ် ပြုမူဆက်ဆံမှုနှင့် ၎င်းတို့၏အခြေအနေများ တိုးတက်လာစေရန်နှင့် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသောရက်စက်၍ လူမဆန် သည့် (သို့မဟုတ်) လူ့ဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းစေသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှု (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုတို့ကို ကာကွယ် တားဆီးရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များထံသို့ အကြံပြုချက်များ ပေးအပ်ခွင့်ပြုရမည်။
- (ဂ) တည်ဆဲဥပဒေများ (သို့မဟုတ်) ဥပဒေမူကြမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဆိုပြုချက်များနှင့် လေ့လာတွေ့ရှိချက် များ တင်သွင်းခွင့်ပြုရမည်။

အပိုဒ် (၂၀)

နိုင်ငံတော်အဆင့် ကာကွယ်တားဆီးရေး ယန္တရားများအနေဖြင့် ၎င်း၏လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ဆောင်ရွက်စေရန် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အောက်ပါတို့ကို တာဝန်ယူခွင့်ပြုပေးရမည် -

- (က) အပိုဒ် (၄) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ထိန်းသိမ်းချုပ်နှောင်ရာနေရာမှ လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးသူ ဦးရေအပြင် ထိန်းသိမ်းချုပ်နှောင်ရာနေရာ အရေအတွက်နှင့် တည်နေရာများနှင့်စပ်လျဉ်းသော သတင်းအချက်အလက် များအားလုံးကို အကန့်အသတ်မရှိ သိရှိခွင့်ပေးရမည်။
- (ခ) ထိုပုဂ္ဂိုလ်များအား ပြုမူဆက်ဆံမှုနှင့် ၎င်းတို့၏ ထိန်းသိမ်းခံရမှုအခြေအနေများနှင့် စပ်လျဉ်းသော သတင်း အချက်အလက်များအားလုံးကို အကန့်အသတ်မရှိ သိရှိခွင့်ပေးရမည်။
- (ဂ) ထိန်းသိမ်းချုပ်နှောင်ရာ နေရာများအားလုံးနှင့် ၎င်းတို့၏ အဆောက်အအုံ၊ နေရာထိုင်ခင်းများအားလုံးသို့ အကန့်အသတ်မရှိ သွားရောက်ခွင့်ပြုရမည်။
- (ဃ) လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးသူများနှင့် လိုအပ်ပါက တစ်ဦးချင်းဖြစ်စေ၊ ဘာသာပြန်ဖြစ်စေ သီးခြားတွေ့ဆုံမေးမြန်းခွင့် အပြင်သက်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်မည်ဟု နိုင်ငံတော်အဆင့် ကာကွယ်တားဆီးရေး ယန္တရား ကယူဆသော မည်သူနှင့်မဆို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခွင့် ပေးရမည်။
- (င) သွားရောက်စစ်ဆေးလိုသော ဌာနများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းလိုသူများကို လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်ခွင့်ပြုရမည်။
- (စ) ကာကွယ်တားဆီးရေး ဆပ်ကော်မတီနှင့် ဆက်သွယ်ခွင့်၊ သတင်းအချက်အလက် ပေးပို့ခွင့်နှင့် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးခွင့်တို့ ပေးရမည်။

Article 21

1. No authority or official shall order, apply, permit or tolerate any sanction against any person or organization for having communicated to the national preventive mechanism any information, whether true or false, and no such person or organization shall be otherwise prejudiced in any way.
2. Confidential information collected by the national preventive mechanism shall be privileged. No personal data shall be published without the express consent of the person concerned.

Article 22

The competent authorities of the State Party concerned shall examine the recommendations of the national preventive mechanism and enter into a dialogue with it on possible implementation measures.

Article 23

The States Parties to the present Protocol undertake to publish and disseminate the annual reports of the national preventive mechanisms.

PART V: DECLARATION

Article 24

1. Upon ratification, States Parties may make a declaration postponing the implementation of their obligations under either part III or part IV of the present Protocol.
2. This postponement shall be valid for a maximum of three years. After due representations made by the State Party and after consultation with the Subcommittee on Prevention, the Committee against Torture may extend that period for an additional two years.

PART VI: FINANCIAL PROVISIONS

Article 25

1. The expenditure incurred by the Subcommittee on Prevention in the implementation of the present Protocol shall be borne by the United Nations.

အပိုဒ် (၂၁)

၁။ အာဏာပိုင် (သို့မဟုတ်) တာဝန်ရှိသူမည်သူမဆို နိုင်ငံတော်အဆင့် ကာကွယ်တားဆီးရေး ယန္တရားထံသို့ သတင်း အချက်အလက်မှန်မှားမဟူ ပေးအပ်ခဲ့သော မည်သည့်လူပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းကိုမျှ အရေးယူမှု အမိန့်ထုတ်ပြန်ခြင်း၊ ချမှတ်ကျင့်သုံးခြင်း၊ ခွင့်ပြုခြင်း၊ (သို့မဟုတ်) နှိပ်ကွပ်မှုကို သည်းခံခြင်းမရှိစေရ။ ယင်းကဲ့သို့သော လူပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများအပေါ် မည်သည့်နည်းဖြင့်မဆို မလိုမုန်းထားခြင်း မရှိစေရ။

၂။ နိုင်ငံတော်အဆင့် ကာကွယ်တားဆီးရေးယန္တရားက စုဆောင်းထားသည့် လျှို့ဝှက်သတင်းအချက်အလက်များကို သို့သိပ်ခွင့် ပေးရမည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးရာအချက်အလက်များကို သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်ထံမှ အတိအလင်း ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ ထုတ်ဝေခြင်း မပြုစေရ။

အပိုဒ် (၂၂)

သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ အာဏာပိုင်များသည် နိုင်ငံတော်အဆင့် ကာကွယ်တားဆီးရေးယန္တရား၏ အကြံပြုချက် များကို ဆန်းစစ်၍ ဖြစ်နိုင်သော အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုအစီအစဉ်များအပေါ် ထိုအဖွဲ့နှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရမည်။

အပိုဒ် (၂၃)

ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် နိုင်ငံတော်အဆင့် ကာကွယ်တားဆီးရေးယန္တရား၏ နှစ်ပတ် လည် အစီရင်ခံစာများကို ထုတ်ဝေဖြန့်ချိရန် တာဝန်ယူရမည်။

အပိုဒ် (၅) တရားဝင်ကြေညာခြင်း

အပိုဒ် (၂၄)

၁။ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အတည်ပြုချိန်တွင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၃) သို့မဟုတ် အပိုဒ် (၄) အရ တာဝန်များ အကောင်အထည်ဖော်မှုကို ဆိုင်းငံ့ကြောင်း ကြေညာချက်ပြုလုပ်နိုင်သည်။

၂။ ဆိုင်းငံ့မှုကို အများဆုံးအနေဖြင့် (၃)နှစ်ထိသာထားရှိနိုင်ရမည်။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမှ လျော်ကန်စွာတင်ပြပြီး ကာကွယ် တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီနှင့် ဆွေးနွေးပြီးနောက် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုတိုက်ဖျက်ရေး ကော်မတီသည် ဆိုင်းငံ့ကာလကို (၂)နှစ် သက်တမ်းတိုးပေးနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၆) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ

အပိုဒ် (၂၅)

၁။ ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ ကျသင့်သောကုန် ကျစရိတ်များကို ကုလသမဂ္ဂက ကျခံပေးရမည်။

2. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Subcommittee on Prevention under the present Protocol.

Article 26

1. A Special Fund shall be set up in accordance with the relevant procedures of the General Assembly, to be administered in accordance with the financial regulations and rules of the United Nations, to help finance the implementation of the recommendations made by the Subcommittee on Prevention after a visit to a State Party, as well as education programmes of the national preventive mechanisms.

2. The Special Fund may be financed through voluntary contributions made by Governments, intergovernmental and non-governmental organizations and other private or public entities.

PART VII: FINAL PROVISIONS

Article 27

1. The present Protocol is open for signature by any State that has signed the Convention.

2. The present Protocol is subject to ratification by any State that has ratified or acceded to the Convention. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

3. The present Protocol shall be open to accession by any State that has ratified or acceded to the Convention.

4. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

5. The Secretary-General of the United Nations shall inform all States that have signed the present Protocol or acceded to it of the deposit of each instrument of ratification or accession.

Article 28

1. The present Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession.

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ ကာကွယ်တားဆီးရေး ဆပ်ကော်မတီ ၏ အလုပ်ဝတ္တရားများ ထိထိရောက်ရောက် စွမ်းဆောင်နိုင်စေရန်အတွက် လိုအပ်သည့်ဝန်ထမ်းများနှင့် အထောက်အပံ့များကို ပေးအပ်ရမည်။

အပိုဒ် (၂၆)

၁။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသို့ သွားရောက်စစ်ဆေးပြီးနောက် ကာကွယ်တားဆီးရေးကော်မတီမှ ပေးအပ်သော အကြံပြုချက်များ ဖော်ဆောင်မှုနှင့် နိုင်ငံတော်အဆင့် ကာကွယ်တားဆီးရေးယန္တရားများ၏ ပညာရေးအစီအစဉ်များအတွက် ငွေကြေး ထောက်ပံ့ရန် အထွေထွေညီလာခံ၏ သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့်အညီ အထူးရန်ပုံငွေတစ်ရပ်ထူထောင်ပြီး ကုလသမဂ္ဂ ၏ ဘဏ္ဍာရေး စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ စီမံရမည်။

၂။ အထူးရန်ပုံငွေကို အစိုးရများ၊ နိုင်ငံပေါင်းစုံအသင်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားသောအများ ပြည်သူ (သို့မဟုတ်) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့များထံမှ ပေးအပ်သည့် စေတနာအလျောက် ပံ့ပိုးမှုများမှတစ်ဆင့် ငွေကြေးပံ့ပိုးနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၇) အပြီးသတ်ပြဋ္ဌာန်းချက်များ

အပိုဒ် (၂၇)

၁။ သဘောတူစာချုပ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် ပါဝင်လက်မှတ် ရေးထိုးနိုင်သည်။

၂။ သဘောတူစာချုပ်ကို အတည်ပြုထားသော (သို့မဟုတ်) နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ထားသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် ပါဝင်လိုပါက နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အတည်ပြုပေးရမည်။ အတည်ပြုစာချုပ်များကို ကုလ သမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အပ်နှံထားရမည်။

၃။ သဘောတူစာချုပ်ကို အတည်ပြုထားသော (သို့မဟုတ်) နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ထားသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်နိုင်သည်။

၄။ နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ကြောင်းစာလွှာကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အပ်နှံခြင်းဖြင့် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်စေ ရမည်။

၅။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော (သို့မ ဟုတ်) နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ထားသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို နိုင်ငံအားလုံးထံသို့ အတည်ပြုစာလွှာ (သို့မဟုတ်) နောက်မှ အတည်ပြု ပါဝင်ကြောင်းစာလွှာကို အပ်နှံမှုအကြောင်း တစ်ကြိမ်အပ်နှံလျှင် တစ်ခါသတင်းပို့ရမည်။

အပိုဒ် (၂၈)

၁။ (၂၀) ခုမြောက်အတည်ပြုစာလွှာ (သို့မဟုတ်) နောက်မှအတည်ပြုပါဝင်ကြောင်း စာလွှာကို ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အပ်နှံပြီးနောက် (၃၀)ရက်မြောက်နေ့တွင် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာတည် ရမည်။

2. For each State ratifying the present Protocol or acceding to it after the deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession, the present Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 29

The provisions of the present Protocol shall extend to all parts of federal States without any limitations or exceptions.

Article 30

No reservations shall be made to the present Protocol.

Article 31

The provisions of the present Protocol shall not affect the obligations of States Parties under any regional convention instituting a system of visits to places of detention. The Subcommittee on Prevention and the bodies established under such regional conventions are encouraged to consult and cooperate with a view to avoiding duplication and promoting effectively the objectives of the present Protocol.

Article 32

The provisions of the present Protocol shall not affect the obligations of States Parties to the four Geneva Conventions of 12 August 1949 and the Additional Protocols thereto of 8 June 1977, nor the opportunity available to any State Party to authorize the International Committee of the Red Cross to visit places of detention in situations not covered by international humanitarian law.

Article 33

1. Any State Party may denounce the present Protocol at any time by written notification addressed to the Secretary-General of the United Nations, who shall thereafter inform the other States Parties to the present Protocol and the Convention. Denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

2. Such a denunciation shall not have the effect of releasing the State Party from its obligations under the present Protocol in regard to any act or situation that may occur prior to the date on which the denunciation becomes effective, or to the actions that the Subcommittee on Prevention has decided or may decide to take with respect to the State Party concerned, nor shall denunciation prejudice in any way the continued consideration of any matter already under consideration by the Subcommittee on Prevention prior to the date on which the denunciation becomes effective.

၂။ (၂၀)ခုမြောက် အတည်ပြုစာလွှာ (သို့မဟုတ်) နောက်မှအတည်ပြုပါဝင်ကြောင်းစာလွှာကိုအပ်နှံ၍ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အတည်ပြုထားသော၊ (သို့မဟုတ်) နောက်မှအတည်ပြုပါဝင်ထားသော နိုင်ငံအသီးသီးတွင် အတည်ပြုစာလွှာ (သို့မဟုတ်) နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ကြောင်းစာလွှာကို အပ်နှံသည့်ရက်အပြီး (၃၀)ရက်မြောက်နေ့ တွင် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာတည်ရမည်။

အပိုဒ် (၂၉)

ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်အားလုံးသည် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံများ၏ ဒေသအားလုံးသို့ ကန့်သတ်မှုများ (သို့မဟုတ်) ခြွင်းချက်မှုများမရှိစေဘဲ ပျံ့နှံ့ရမည်။

အပိုဒ် (၃၀)

ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် ခြွင်းချက်မူပြုခြင်းများမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၃၁)

ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ထိန်းသိမ်းချုပ်နှောင်ရာနေရာများသို့ သွားရောက်စစ်ဆေးမှု နည်းလမ်းတစ်ခုကို ပြဋ္ဌာန်းဖွဲ့စည်းထားသော ဒေသဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်တစ်ရပ်ရပ်အရ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ လိုက်နာရန် လိုသည့်တာဝန်များကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ။ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီနှင့် ယင်းကဲ့သို့သော ဒေသဆိုင်ရာ သဘောတူ စာချုပ်များအရ ဖွဲ့စည်းထားသည့် အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် လုပ်ငန်းဆောင်တာများထပ်နေခြင်းကို ရှောင်ရှားနိုင်ရန်နှင့် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို ထိထိရောက်ရောက် ဖော်ဆောင်နိုင်ရန်အလို့ငှာ အပြန်အလှန် ညှိနှိုင်း၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြရန် တိုက်တွန်းပါသည်။

အပိုဒ် (၃၂)

ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ (၁၂) တွင် အာဏာတည်သော ဂျီနီဗာ သဘောတူညီချက် (၄)ခုနှင့် ၁၉၇၇ ခုနှစ် ဇွန်လ (၈) ရက် တွင် အာဏာတည်သော သက်ဆိုင်ရာ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်များအရ လိုက်နာရန်လိုသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ တာဝန်များအပေါ်ဖြစ်စေ နိုင်ငံတကာလူသားချင်းစာနာမှု ဥပဒေများအရ လွှမ်းခြုံမှု မရှိသော အကျဉ်းချဋ္ဌာနများသို့ နိုင်ငံတကာကြက်ခြေနီကော်မတီအား သွားရောက်ခွင့်ပြုနိုင်မှုအပေါ်ဖြစ်စေ သက်ရောက်ခြင်း မရှိစေရ။

အပိုဒ် (၃၃)

၁။ မည်သည့်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ စာဖြင့်ရေးသားအသိပေး၍ ဤနောက် ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အချိန်မရွေး စွန့်လွှတ်နိုင်ပြီး အတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်နှင့် သဘောတူစာချုပ်၏ အခြားသောအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အားလုံးထံသို့ ထိုအကြောင်းကို သတင်းပို့ရမည်။ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံမှ အသိပေး စာလက်ခံရရှိပြီး တစ်နှစ်အကြာတွင် စွန့်လွှတ်မှု စတင်သက်ရောက်ရမည်။

၂။ ယင်းကဲ့သို့သော စွန့်လွှတ်မှုသည် စွန့်လွှတ်မှု စတင်သက်ရောက်သည့်ရက်မတိုင်မီ ဖြစ်ပွားခဲ့သောလုပ်ရပ် (သို့မ ဟုတ်) အခြေအနေနှင့် စပ်လျဉ်း၍သော်လည်းကောင်း ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီက သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားသော/ဆုံးဖြတ်နိုင်သော လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍သော်လည်းကောင်း ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏တာဝန်များကို လွတ်ငြိမ်းစေခြင်းမရှိစေရ။ စွန့်လွှတ်မှုသည် စွန့်လွှတ်မှု စတင်သက် ရောက်သည့်ရက်မတိုင်မီ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီက စိစစ်သုံးသပ်နေပြီးဖြစ်သော ကိစ္စရပ်အပေါ် ဆက်လက်၍ စိစစ်သုံးသပ်မှုကို မည်သည့်နည်းဖြင့်မဆို ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ။

3. Following the date on which the denunciation of the State Party becomes effective, the Subcommittee on Prevention shall not commence consideration of any new matter regarding that State.

Article 34

1. Any State Party to the present Protocol may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate the proposed amendment to the States Parties to the present Protocol with a request that they notify him whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposal. In the event that within four months from the date of such communication at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of two thirds of the States Parties present and voting at the conference shall be submitted by the Secretary-General of the United Nations to all States Parties for acceptance.

2. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of the present article shall come into force when it has been accepted by a two-thirds majority of the States Parties to the present Protocol in accordance with their respective constitutional processes.

3. When amendments come into force, they shall be binding on those States Parties that have accepted them, other States Parties still being bound by the provisions of the present Protocol and any earlier amendment that they have accepted.

Article 35

Members of the Subcommittee on Prevention and of the national preventive mechanisms shall be accorded such privileges and immunities as are necessary for the independent exercise of their functions. Members of the Subcommittee on Prevention shall be accorded the privileges and immunities specified in section 22 of the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations of 13 February 1946, subject to the provisions of section 23 of that Convention.

Article 36

When visiting a State Party, the members of the Subcommittee on Prevention shall, without prejudice to the provisions and purposes of the present Protocol and such privileges and immunities as they may enjoy:

- (a) Respect the laws and regulations of the visited State;
- (b) Refrain from any action or activity incompatible with the impartial and international nature of their duties.

၃။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏စွန့်လွှတ်မှု စတင်သက်ရောက်သည့်ရက်မှစ၍ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီသည် ထိုအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံနှင့်သက်ဆိုင်သော ကိစ္စရပ်သစ်များအပေါ် စဉ်းစားခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၃၄)

၁။ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ မည်သည့်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ရေး အဆိုပြု၍ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ တင်သွင်းနိုင်သည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် သည် ပြင်ဆင်ရေးအဆိုပြုချက်ကို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံ သတင်းပေးပို့၍ အဆိုပြုချက်အပေါ် စဉ်းစားမဲပေးရန် အလို့ငှာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများညီလာခံပြုလုပ်ရေး သဘောတူ မတူ အကြောင်းပြန်ကြားရန် တောင်းခံရမည်။ သတင်းပေးပို့ပြီး နောက် (၄)လအတွင်း အနည်းဆုံးအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ သုံးပုံတစ်ပုံက ညီလာခံပြုလုပ်ရန် သဘောတူညီလျှင် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကုလသမဂ္ဂ၏ ကမကထပြုမှုဖြင့် ထိုညီလာခံကို ကျင်းပရမည်။ ကုလ သမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ညီလာခံတွင် တက်ရောက်မဲပေးသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသုံးပုံနှစ်ပုံက သဘောတူ သည့် မည်သည့်ဖြည့်စွက် ပြင်ဆင်ချက်ကိုမဆို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံပေးပို့၍ လက်ခံမှုတောင်းခံရမည်။

၂။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) နှင့်အညီ သဘောတူလက်ခံသော ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ချက်သည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသုံးပုံနှစ်ပုံက သက်ဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ လက်ခံသည့်အချိန်တွင် အာဏာတည်ရမည်။

၃။ ပြင်ဆင်ချက်များ အာဏာတည်သည့်အခါ လက်ခံသောအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများတွင်သာ သက်ရောက်ရမည်။ အခြားအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများသည် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အစောပိုင်းတွင် လက်ခံပြီးဖြစ်သော ပြင်ဆင်ချက်များကိုသာ ဆက်လက်လိုက်နာရမည်ဖြစ်သည်။

အပိုဒ် (၃၅)

ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီနှင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်ကာကွယ်တားဆီးရေးယန္တရားများ၏ အဖွဲ့ဝင်များအနေ ဖြင့် အလုပ်ဝတ္တရားများ လွတ်လပ်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်ရန် အလို့ငှာ လိုအပ်နိုင်သည့် ယင်းကဲ့သို့သော အထူးအခွင့်အရေးနှင့် ကင်းလွတ်ခွင့်များကို ၎င်းတို့အားပေးအပ်ရမည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၃) ရက်တွင် အာဏာတည်သော ကုလသမဂ္ဂ အထူးအခွင့်အရေးနှင့် ကင်းလွတ်ခွင့်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၂၃) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာလျက် ကာကွယ် တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်များကို ထိုသဘောတူစာချုပ် အပိုဒ် (၂၂) တွင် သတ်မှတ်ထားသည့် အထူးအခွင့်အရေးများ ကို ပေးအပ်ရမည်။

အပိုဒ် (၃၆)

အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသို့ သွားရောက်စစ်ဆေးသည့်အခါ ကာကွယ်တားဆီးရေးဆပ်ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များသည် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် ယင်းကဲ့သို့သော အထူးအခွင့်အရေးနှင့် ကင်းလွတ်ခွင့်များ ခံစားပိုင်ခွင့်ကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေဘဲ -

- (က) သွားရောက်စစ်ဆေးသည့်နိုင်ငံ၏ ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို လေးစားလိုက်နာရမည်။
- (ခ) ဘက်မလိုက်ဘဲ နိုင်ငံတကာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏ တာဝန်များနှင့်မကိုက်ညီသော လုပ်ရပ်များ သို့မဟုတ် လှုပ်ရှားမှုများကို ရှောင်ကြဉ်ရမည်။

Article 37

1. The present Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States.

အပိုဒ် (၃၇)

- ၁။ အာရေဗီ၊ တရုတ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှားနှင့် စပိန်ဘာသာတို့ဖြင့် ရေးသားထားသော ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ် တို့မှာ တူညီသောစစ်မှန်မှုရင်းခွဲများဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် အပ်နှံထားရှိရမည်။
- ၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ တရားဝင်မိတ္တူများကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ များအားလုံးထံသို့ ပေးပို့ရမည်။

International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families

***Adopted by General Assembly resolution 45/158
of 18 December 1990***

ENTRY INTO FORCE: 1 July 2003

PREAMBLE

The States Parties to the present Convention,

Taking into account the principles embodied in the basic instruments of the United Nations concerning human rights, in particular the Universal Declaration of Human Rights, the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, the International Covenant on Civil and Political Rights, the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women and the Convention on the Rights of the Child,

Taking into account also the principles and standards set forth in the relevant instruments elaborated within the framework of the International Labour Organization, especially the Convention concerning Migration for Employment (No. 97), the Convention concerning Migrations in Abusive Conditions and the Promotion of Equality of Opportunity and Treatment of Migrant Workers (No. 143), the Recommendation concerning Migration for Employment (No. 86), the Recommendation concerning Migrant Workers (No. 151), the Convention concerning Forced or Compulsory Labour (No. 29) and the Convention concerning Abolition of Forced Labour (No. 105),

Reaffirming the importance of the principles contained in the Convention against Discrimination in Education of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization,

Recalling the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, the Declaration of the Fourth United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders, the Code of Conduct for Law Enforcement Officials, and the Slavery Conventions,

ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များ၏ အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်

၁၉၉၀ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ (၁၈) ရက်နေ့တွင် အထွေထွေညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် (၄၅/၁၅၈) အရ ပြဋ္ဌာန်းသည်။

အာဏာတည်ရက် - ၂၀၀၃ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၁) ရက်။

နိဒါန်း

ဤ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည်

လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကုလသမဂ္ဂ၏ အခြေခံစာချုပ်စာတမ်းများ အထူးသဖြင့် ကမ္ဘာ့လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်း၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၊ ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်၊ ပုံစံမျိုးစုံဖြင့် လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်၊ အမျိုးသမီးများအား ပုံစံမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပျောက်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်နှင့် ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်တို့တွင်ပါဝင်သည့် အခြေခံမူများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ လည်းကောင်း၊

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားအဖွဲ့၏ မူဘောင်အတွင်း အသေးစိတ်ချမှတ်ထားသည့် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ၊ အထူးသဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သဘောတူစာချုပ် (အမှတ်စဉ်-၉၇)၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခံရသည့် အခြေအနေများ၌ရှိသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများအပေါ် တန်းတူအခွင့်အရေးပေး၍ သာတူညီမျှဆက်ဆံရန် အားပေးမြှင့်တင်ခြင်းဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် (အမှတ်စဉ်-၁၄၃)၊ အလုပ်အကိုင်အတွက် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကြံပြုချက် (အမှတ်စဉ်-၈၆)၊ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကြံပြုချက် (အမှတ်စဉ်-၁၅၁)၊ အတင်းအကျပ် သို့မဟုတ် အဓမ္မအလုပ်ခိုင်းစေခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သဘောတူစာချုပ် (အမှတ်စဉ်-၂၉) နှင့် အဓမ္မလုပ်သားခိုင်းစေမှု ဖျက်သိမ်းရေး သဘောတူစာချုပ် (အမှတ်စဉ်-၁၀၅) တို့တွင် ဖော်ပြထားသည့် စည်းမျဉ်းများနှင့် စံနှုန်းများကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ လည်းကောင်း၊

ကုလသမဂ္ဂပညာရေး၊ သိပ္ပံနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့အစည်း၏ ပညာရေးခွဲခြားမှုဆန့်ကျင်ရေး သဘောတူစာချုပ်ပါ စည်းမျဉ်းများ၏ အရေးပါမှုကို ထပ်လောင်းအတည်ပြု၍ လည်းကောင်း၊

ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားသောရက်စက်မှု၊ လူမဆန်စွာ သို့မဟုတ် လူ့ဂုဏ်သိက္ခာ ညှိုးနွမ်းစေသော ပြုလုပ်မှု သို့မဟုတ် အပြစ်ပေးမှုကို ဆန့်ကျင်ခြင်းဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၊ ရာဇဝတ်မှုကာကွယ်တားဆီးခြင်းနှင့် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများအပေါ်ပြုမူခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ (၄) ကြိမ်မြောက် ကုလသမဂ္ဂညီလာခံကြေညာစာတမ်း၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သည့်တာဝန်ရှိသူများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ကျင့်ထုံးစည်းမျဉ်းနှင့် ကျွန်ုပ်ပြုမူဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်များကို ပြန်လည်အမှတ်ရ၍ လည်းကောင်း။

Recalling that one of the objectives of the International Labour Organization, as stated in its Constitution, is the protection of the interests of workers when employed in countries other than their own, and bearing in mind the expertise and experience of that organization in matters related to migrant workers and members of their families,

Recognizing the importance of the work done in connection with migrant workers and members of their families in various organs of the United Nations, in particular in the Commission on Human Rights and the Commission for Social Development, and in the Food and Agriculture Organization of the United Nations, the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization and the World Health Organization, as well as in other international organizations,

Recognizing also the progress made by certain States on a regional or bilateral basis towards the protection of the rights of migrant workers and members of their families, as well as the importance and usefulness of bilateral and multilateral agreements in this field,

Realizing the importance and extent of the migration phenomenon, which involves millions of people and affects a large number of States in the international community,

Aware of the impact of the flows of migrant workers on States and people concerned, and desiring to establish norms which may contribute to the harmonization of the attitudes of States through the acceptance of basic principles concerning the treatment of migrant workers and members of their families,

Considering the situation of vulnerability in which migrant workers and members of their families frequently find themselves owing, among other things, to their absence from their State of origin and to the difficulties they may encounter arising from their presence in the State of employment,

Convinced that the rights of migrant workers and members of their families have not been sufficiently recognized everywhere and therefore require appropriate international protection,

Taking into account the fact that migration is often the cause of serious problems for the members of the families of migrant workers as well as for the workers themselves, in particular because of the scattering of the family,

Bearing in mind that the human problems involved in migration are even more serious in the case of irregular migration and convinced therefore that appropriate action should be encouraged in order to prevent and eliminate clandestine movements and trafficking in migrant workers, while at the same time assuring the protection of their fundamental human rights,

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားအဖွဲ့၏ ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ ၎င်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှတစ်ဆင့် ဖြစ်သည့် မိမိနိုင်ငံမှအပ အခြားနိုင်ငံများတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသော အလုပ်သမားများ၏ အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရန်ဖြစ်သည်ကို ပြန်လည်အမှတ်ရ၍ လည်းကောင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များနှင့် ပတ်သက်သော ကိစ္စရပ်များတွင် အဆိုပါအဖွဲ့၏ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အတွေ့အကြုံကို အမှတ်ရ၍ လည်းကောင်း၊

ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကုလသမဂ္ဂ၏အဖွဲ့အသီးသီး၊ အထူးသဖြင့် လူ့ အခွင့်အရေးကော်မရှင်နှင့် လူ့မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကော်မရှင်၊ ကုလသမဂ္ဂစားနပ်ရိက္ခာနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့၊ ကုလသမဂ္ဂပညာရေး၊ သိပ္ပံနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့နှင့် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့အပြင် အခြားနိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၏ ဆောင်ရွက်ပြီးသောလုပ်ငန်း များ၏ အရေးပါမှုကို အသိအမှတ်ပြု၍ လည်းကောင်း၊

ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များ၏ အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကို ရှေးရှု၍ သက်ဆိုင် ရာနိုင်ငံများမှ ဒေသတွင်း သို့မဟုတ် နှစ်နိုင်ငံကြား အခြေပြုဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ ဤနယ်ပယ်၌ နှစ်နိုင်ငံကြား အပြန်အလှန်သဘောတူညီချက်များနှင့် နိုင်ငံတကာသဘောတူညီချက်များ၏ အရေးပါမှုနှင့် အသုံးဝင်မှုတို့ကိုလည်း အသိ အမှတ်ပြု၍ လည်းကောင်း၊

နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းမှ နိုင်ငံများစွာကိုသက်ရောက်မှုရှိသော လူသန်းချီပါဝင်သည့် ရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်ခြင်းဖြစ် စဉ်၏ အရေးပါမှုနှင့် အတိုင်းအတာကို နားလည်သဘောပေါက်၍ လည်းကောင်း၊

နိုင်ငံများနှင့် သက်ဆိုင်ရာလူထုအပေါ် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ စီးဝင်မှု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို သတိပြုမိ၍ လည်းကောင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များအား ပြုမူဆက်ဆံပုံနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခြေခံစည်းမျဉ်းများ အား လက်ခံမှုမှတစ်ဆင့် နိုင်ငံများ၏သဘောထားများအား သဟဇာတဖြစ်စေရေး ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည့် စံနှုန်းများချမှတ်ရန် ဆန္ဒရှိ၍ လည်းကောင်း၊

ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များသည် ၎င်းတို့အလုပ်လုပ်ရာနိုင်ငံ၌ အခက်အခဲများကြုံတွေ့ရ ခြင်း၊ မိမိနိုင်ငံတွင် နေထိုင်မှုမရှိခြင်း၊ အကြွေးများတင်ရှိခြင်းနှင့် အခြားသောကိစ္စရပ်များတို့ကြောင့် အားနည်းမှုဖြစ်ပေါ်သည့် အခြေအနေကို ထောက်ရှုစဉ်းစား၍ လည်းကောင်း၊

ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များ၏ အခွင့်အရေးများကို နေရာတိုင်း၌ လုံလုံလောက်လောက် အသိအမှတ်ပြုခံရမှု မရှိသေးသောကြောင့် သင့်လျော်သည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု လိုအပ်ကြောင်းကို အခိုင်အမာယုံကြည်၍ လည်းကောင်း၊

ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းသည် အဓိကအားဖြင့် မိသားစုတစ်ကွဲတစ်ပြားနေထိုင်ရသောကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား များ၏ မိသားစုဝင်များသာမက လုပ်သားများကိုယ်တိုင်အတွက်ပါ စိုးရိမ်ရသည့်ပြဿနာများကို ဖြစ်စေသည့် အကြောင်းရင်း ဖြစ်ကြောင်း ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ လည်းကောင်း၊

ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းတွင်ပါဝင်သော လူသားပြဿနာများသည် ပုံမှန်မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်းတွင် ပို၍စိုးရိမ်ရကြောင်းကို အမှတ်ရ၍လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့၏ အခြေခံလူ့အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်ပေးသည့် တစ်ချိန်တည်း ၌ပင် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများအပေါ် လူကုန်ကူးခြင်းနှင့် လျှို့ဝှက်ရွှေ့ပြောင်းခြင်းများကို ဖယ်ရှားရှင်းလင်းရန်နှင့် တားဆီးရန် သင့်လျော်သော အရေးယူမှုများ ချမှတ်သင့်ကြောင်း အခိုင်အမာယုံကြည်၍ လည်းကောင်း၊

Considering that workers who are non-documented or in an irregular situation are frequently employed under less favourable conditions of work than other workers and that certain employers find this an inducement to seek such labour in order to reap the benefits of unfair competition,

Considering also that recourse to the employment of migrant workers who are in an irregular situation will be discouraged if the fundamental human rights of all migrant workers are more widely recognized and, moreover, that granting certain additional rights to migrant workers and members of their families in a regular situation will encourage all migrants and employers to respect and comply with the laws and procedures established by the States concerned,

Convinced, therefore, of the need to bring about the international protection of the rights of all migrant workers and members of their families, reaffirming and establishing basic norms in a comprehensive convention which could be applied universally,

Have agreed as follows:

PART I: SCOPE AND DEFINITIONS

Article 1

1. The present Convention is applicable, except as otherwise provided hereafter, to all migrant workers and members of their families without distinction of any kind such as sex, race, colour, language, religion or conviction, political or other opinion, national, ethnic or social origin, nationality, age, economic position, property, marital status, birth or other status.
2. The present Convention shall apply during the entire migration process of migrant workers and members of their families, which comprises preparation for migration, departure, transit and the entire period of stay and remunerated activity in the State of employment as well as return to the State of origin or the State of habitual residence.

Article 2

For the purposes of the present Convention:

1. The term “migrant worker” refers to a person who is to be engaged, is engaged or has been engaged in a remunerated activity in a State of which he or she is not a national.
2. (a) The term “frontier worker” refers to a migrant worker who retains his or her habitual residence in a neighbouring State to which he or she normally returns every day or at least once a week;

အထောက်အထားမဲ့လုပ်သားများ သို့မဟုတ် ပုံမှန်မဟုတ်သည့် အခြေအနေ၌ရှိသော လုပ်သားများသည် အခါများစွာ ၌ အခြားလုပ်သားများထက်ဆိုးဝါးသော အခြေအနေများတွင် လုပ်ကိုင်နေရခြင်းနှင့် အချို့သောအလုပ်ရှင်များသည် မမျှတသော ယှဉ်ပြိုင်မှုမှ အကျိုးအမြတ်များကို ခံစားခွင့်ရရှိရန်အလို့ငှာ အဆိုပါလုပ်သားများရှာဖွေရာ၌ ဤအချက်သည် မက်လုံးတစ်ခုဖြစ်လာသည်ကို ထောက်ရှု၍လည်းကောင်း၊

ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားအားလုံး၏ အခြေခံလူ့အခွင့်အရေးများကို ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ အသိအမှတ်ပြုလာပါက ပုံမှန်အခြေအနေရှိသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများအား အလုပ်အကိုင်ခန့်အပ်မှုဖြစ်စဉ်ကို လျော့ကျစေနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ထို့အပြင် ပုံမှန်အခြေအနေ၌ရှိသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များကို အချို့သော ထပ်လောင်းအခွင့်အရေးများ ပေးအပ်ပါက ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားနှင့် အလုပ်ရှင်အားလုံးတို့အနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံများက ချမှတ်ထားသော ဥပဒေများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို လေးစားလိုက်နာလာစေရန် အားပေးရာရောက်မည်ဖြစ်ကြောင်းကို ထောက်ရှု၍လည်းကောင်း၊

ထို့ကြောင့် တစ်ကမ္ဘာလုံးအသုံးပြုနိုင်သည့် ပြည့်စုံသောသဘောတူစာချုပ်တစ်ခုတွင် အခြေခံစံနှုန်းများ အခိုင်အမာ ချမှတ်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်အတည်ပြုခြင်းဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များ၏ အခွင့်အရေးများကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးမှုဖြစ်ထွန်းလာစေရန် လိုအပ်ကြောင်းကို အခိုင်အမာယုံကြည်၍လည်းကောင်း၊ အောက်ပါအတိုင်း သဘောတူကြသည်-

အပိုင်း (၁) - နယ်ပယ်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ

အပိုဒ် (၁)

၁။ ဤမှစ၍ နောင်တွင်အခြားနည်းဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိပါက ဤသဘောတူစာချုပ်သည် လိင်၊ မျိုးနွယ်၊ အသားအရောင်၊ ဘာသာစကား၊ ကိုးကွယ်ရာဘာသာ သို့မဟုတ် ယုံကြည်မှု၊ နိုင်ငံရေး သို့မဟုတ် အခြားအယူအဆ၊ နိုင်ငံသား၊ တိုင်းရင်းသား သို့မဟုတ် မွေးဖွားရာဇာတ်မြစ်၊ လူမျိုး၊ အသက်၊ စီးပွားရေးအခြေအနေ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ အိမ်ထောင်ရေးအခြေအနေ၊ မျိုးရိုး သို့မဟုတ် အခြားလူမှုအဆင့်အတန်းတို့ကို ခွဲခြားခြင်းမပြုဘဲ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်အားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည်။

၂။ ဤသဘောတူစာချုပ်သည် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရန်၊ ထွက်ခွာရန်၊ ကူးပြောင်းရန်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် အလုပ်လုပ်ကိုင်ရာ နိုင်ငံတွင် အခကြေးငွေရရှိသည့်အလုပ်အတွက် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း နေထိုင်ခြင်း၊ အမြဲနေထိုင်ရာနိုင်ငံ သို့မဟုတ် ဇာတိ နိုင်ငံသို့ပြန်လာခြင်းအပါအဝင် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များ၏ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှုဖြစ်စဉ် တစ်ရပ်လုံးနှင့် သက်ဆိုင်စေရမည်။

အပိုဒ် (၂)

ဤ သဘောတူစာချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်များအလို့ငှာ

၁။ “ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား” ဟူသည့်စကားရပ်တွင် နိုင်ငံသားမဟုတ်သော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် အခကြေးငွေရသော အလုပ် တစ်ခုတွင် ပါဝင်လုပ်ကိုင်ရန်ရှိသော၊ ပါဝင်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော သို့မဟုတ် ပါဝင်လုပ်ကိုင်ပြီးဖြစ်သော လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို ရည်ညွှန်းသည်။

၂။ (က) “နယ်ကျော်လုပ်သား” ဟူသည့်စကားရပ်တွင် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတစ်ခု၌ အမြဲတစေ နေထိုင်၍ အဆိုပါနိုင်ငံ သို့နေ့စဉ်သော်လည်းကောင်း တစ်ပတ်လျှင်တစ်ကြိမ်သော်လည်းကောင်း ပုံမှန်ပြန်လေ့ရှိသော ရွှေ့ပြောင်း လုပ်သားတစ်ဦးကို ရည်ညွှန်းသည်။

- (b) The term “seasonal worker” refers to a migrant worker whose work by its character is dependent on seasonal conditions and is performed only during part of the year;
- (c) The term “seafarer”, which includes a fisherman, refers to a migrant worker employed on board a vessel registered in a State of which he or she is not a national;
- (d) The term “worker on an offshore installation” refers to a migrant worker employed on an offshore installation that is under the jurisdiction of a State of which he or she is not a national;
- (e) The term “itinerant worker” refers to a migrant worker who, having his or her habitual residence in one State, has to travel to another State or States for short periods, owing to the nature of his or her occupation;
- (f) The term “project-tied worker” refers to a migrant worker admitted to a State of employment for a defined period to work solely on a specific project being carried out in that State by his or her employer;
- (g) The term “specified-employment worker” refers to a migrant worker:
  - (i) Who has been sent by his or her employer for a restricted and defined period of time to a State of employment to undertake a specific assignment or duty; or
  - (ii) Who engages for a restricted and defined period of time in work that requires professional, commercial, technical or other highly specialized skill; or
  - (iii) Who, upon the request of his or her employer in the State of employment, engages for a restricted and defined period of time in work whose nature is transitory or brief; and who is required to depart from the State of employment either at the expiration of his or her authorized period of stay, or earlier if he or she no longer undertakes that specific assignment or duty or engages in that work;
- (h) The term “self-employed worker” refers to a migrant worker who is engaged in a remunerated activity otherwise than under a contract of employment and who earns his or her living through this activity normally working alone or together with members of his or her family, and to any other migrant worker recognized as self-employed by applicable legislation of the State of employment or bilateral or multilateral agreements.

- (ခ) “ရာသီပေါ်လုပ်သား” ဟူသည့်စကားရပ်တွင် ၎င်း၏ အလုပ်သဘောသဘာဝမှာ ရာသီအလိုက် အခြေအနေများအပေါ်မူတည်၍ နှစ်(၁)နှစ်၏ ကာလတစ်ခုသာ လုပ်ကိုင်ရသည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦးကို ရည်ညွှန်းသည်။
- (ဂ) “ပင်လယ်လုပ်သား” ဟူသည့်စကားရပ်တွင် ရေလုပ်သားပါဝင်ပြီး မိမိကနိုင်ငံသားမဟုတ်သော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသည့်စက်လှေ သို့မဟုတ် သင်္ဘော၌လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦးကို ရည်ညွှန်းသည်။
- (ဃ) “ကမ်းလွန်ပင်လယ်ပြင် တပ်ဆင်ရေးလုပ်သား” ဟူသည့်စကားရပ်တွင် မိမိကနိုင်ငံသားမဟုတ်သော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အောက်တွင်ရှိသော ကမ်းလွန်ပင်လယ်ပြင်တပ်ဆင်ရေး လုပ်ငန်းတစ်ခု၌ လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦးကို ရည်ညွှန်းသည်။
- (င) “နယ်လှည့်လုပ်သား” ဟူသည့်စကားရပ်တွင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၌ မိမိ၏ အမြဲတစေနေထိုင်ရာ နေရာရှိပြီး မိမိ၏ အလုပ်အကိုင်သဘောသဘာဝကြောင့် အခြားနိုင်ငံ သို့မဟုတ် နိုင်ငံများသို့ ကာလတိုသွားလာလုပ်ကိုင်ရသည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦးကို ရည်ညွှန်းသည်။
- (စ) “စီမံကိန်းအရလုပ်သား”ဟူသည့်စကားရပ်တွင် မိမိ၏အလုပ်ရှင်က နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၌ ဆောင်ရွက်သော သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းအတွက် အလုပ်လုပ်ကိုင်မည့်နိုင်ငံတွင် သတ်မှတ်ကာလတစ်ခုသာ အလုပ်လုပ်ရန် ခွင့်ပြုထားသည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦးကို ရည်ညွှန်းသည်။
- (ဆ) “သတ်မှတ်ထားသည့် အလုပ်အကိုင်လုပ်ရန်လုပ်သား” ဟူသည့်စကားရပ်တွင် ရည်ညွှန်းသည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦးမှာ
  - (၁) သတ်မှတ်ထားသည့်အလုပ် သို့မဟုတ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန်အတွက် မိမိအလုပ်ရှင်က ကန့်သတ်သတ်မှတ်ထားသည့် ကာလတစ်ခုအတွက် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံတစ်ခုသို့ စေလွှတ်ခံရသူ၊
  - (၂) ကျွမ်းကျင်မှု၊ စီးပွားရေး၊ နည်းပညာ သို့မဟုတ် အခြားအဆင့်မြင့် အထူးပြုစွမ်းရည် လိုအပ်သည့် အလုပ်၌ ကန့်သတ်သတ်မှတ်ထားသော ကာလတစ်ခုအတွက် လုပ်ကိုင်သူ၊
  - (၃) အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံရှိ မိမိအလုပ်ရှင်၏ တောင်းဆိုမှုဖြင့် ယာယီ သို့မဟုတ် ခေတ္တသဘာဝရှိ သည့်သဘော အလုပ်၌ ကန့်သတ်သတ်မှတ်ထားသည့် ကာလတစ်ခုအတွက် ပါဝင်လုပ်ကိုင်သူ၊ အဆိုပါရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားသည် မိမိအားခွင့်ပြုထားသည့် နေထိုင်ရန်ကာလကုန်ဆုံးသည့်အခါ၌ ဖြစ်စေ၊ အဆိုပါ သတ်မှတ်ထားသောတာဝန် သို့မဟုတ် အလုပ်၌ သတ်မှတ်ကာလမကုန်ဆုံးမီ အလုပ်မလုပ်တော့သည့်အခါ၌ ဖြစ်စေ အလုပ်လုပ်ကိုင်သည့်နိုင်ငံမှ ထွက်ခွာရန်လိုအပ်သည်။
- (ဇ) “ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ” ဆိုသည်မှာ စာချုပ်အရ လုပ်ကိုင်ခြင်းမှတစ်ပါး အကြေးငွေပေးသော လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင် လုပ်ကိုင်သူနှင့် တစ်ဦးချင်း သို့မဟုတ် မိသားစုဝင်များနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအတွက် လုပ်ကိုင်သူနှင့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦးနှင့် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် သို့မဟုတ် နိုင်ငံအများပါဝင်သော စာချုပ်များ သို့မဟုတ် အလုပ်လုပ်ကိုင်ရာနိုင်ငံ၏ သက်ဆိုင်ရာဥပဒေများအရ ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူဟု အသိအမှတ်ပြုထားသည့် အခြားသောရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားကို ရည်ညွှန်းသည်။

Article 3

The present Convention shall not apply to:

- (a) Persons sent or employed by international organizations and agencies or persons sent or employed by a State outside its territory to perform official functions, whose admission and status are regulated by general international law or by specific international agreements or conventions;
- (b) Persons sent or employed by a State or on its behalf outside its territory who participate in development programmes and other cooperation programmes, whose admission and status are regulated by agreement with the State of employment and who, in accordance with that agreement, are not considered migrant workers;
- (c) Persons taking up residence in a State different from their State of origin as investors;
- (d) Refugees and stateless persons, unless such application is provided for in the relevant national legislation of, or international instruments in force for, the State Party concerned;
- (e) Students and trainees;
- (f) Seafarers and workers on an offshore installation who have not been admitted to take up residence and engage in a remunerated activity in the State of employment.

Article 4

For the purposes of the present Convention the term “members of the family” refers to persons married to migrant workers or having with them a relationship that, according to applicable law, produces effects equivalent to marriage, as well as their dependent children and other dependent persons who are recognized as members of the family by applicable legislation or applicable bilateral or multilateral agreements between the States concerned.

Article 5

For the purposes of the present Convention, migrant workers and members of their families:

- (a) Are considered as documented or in a regular situation if they are authorized to enter, to stay and to engage in a remunerated activity in the State of employment pursuant to the law of that State and to international agreements to which that State is a party;
- (b) Are considered as non-documented or in an irregular situation if they do not comply with the conditions provided for in subparagraph (a) of the present article.

အပိုဒ် (၃)

ဤသဘောတူစာချုပ်သည် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိစေရ။

- (က) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အေဂျင်စီများမှစေလွှတ်သော သို့မဟုတ် အလုပ်ခန့်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတစ်ခုက နိုင်ငံ၏နယ်မြေပြင်ပသို့ သတ်မှတ်ထားသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်များ သို့မဟုတ် သဘောတူညီချက်များအရ သို့မဟုတ် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေအရ စည်းမျဉ်း သတ်မှတ်ထားသည့် အလုပ်ဝင်ခွင့်နှင့် အဆင့်အတန်းများရှိသော တရားဝင်လုပ်ငန်းတာဝန်များ ဆောင်ရွက်ရန်စေလွှတ် သို့မဟုတ် အလုပ်ခန့်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်များ၊
- (ခ) အလုပ်လုပ်ကိုင်ရာနိုင်ငံနှင့် သဘောတူညီချက်အရ အလုပ်ဝင်ခွင့်နှင့်အဆင့်အတန်းကို စည်းမျဉ်းသတ်မှတ် ထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအစီအစဉ်များ သို့မဟုတ် အခြားသောပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အစီအစဉ်များ တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားဟု ထည့်သွင်းသတ်မှတ်ထားခြင်း မခံရသည့်နိုင်ငံတစ် နိုင်ငံက ၎င်းနိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ်ပြင်ပသို့ စေလွှတ်ခြင်းခံရသူ သို့မဟုတ် အလုပ်ခန့်အပ်ခြင်းခံရသူ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊
- (ဂ) မိမိဇာတိနိုင်ငံမှအပ အခြားနိုင်ငံတစ်ခု၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူအနေဖြင့် နေထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်များ၊
- (ဃ) သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် သို့မဟုတ် အာဏာတည်သော အပြည်ပြည်ဆိုင် ရာစာချုပ်စာတမ်းများတွင် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားအဖြစ် ထည့်သွင်းရန် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါက ဒုက္ခသည်များနှင့် နိုင်ငံမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ၊
- (င) ကျောင်းသားများနှင့် သင်တန်းသားများ၊
- (စ) အလုပ်လုပ်ကိုင်ရာနိုင်ငံက နေထိုင်ရန်နှင့် အခကြေးငွေပေးသောလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်ရန် ခွင့်ပြုထား ခြင်းမခံရသော ပင်လယ်လုပ်သားများနှင့် ကမ်းလွန်ပင်လယ်ပြင်တပ်ဆင်ရေး လုပ်သားများ၊

အပိုဒ် (၄)

ဤ သဘောတူစာချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်အလို့ငှာ “မိသားစုဝင်များ” ဟူသည့်စကားရပ်တွင် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ နှင့် လက်ထပ်ထားသူများ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေအရ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် လက်ထပ်ထားသည်နှင့် တူညီသော ဆက်ဆံရေးရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအပြင် မှီခိုနေရသောကလေးငယ်များနှင့် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံများအကြား နှစ်နိုင်ငံ သို့မဟုတ် နိုင်ငံအများပါဝင်သော သဘောတူညီချက်များအရ မိသားစုဝင်ဟု အသိအမှတ်ပြုထား သည့် မှီခိုနေရသောပုဂ္ဂိုလ်များကို ရည်ညွှန်းသည်။

အပိုဒ် (၅)

- ဤ သဘောတူစာချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်အလို့ငှာ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များသည်-
  - (က) ၎င်းတို့ကို အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေနှင့် အဆိုပါနိုင်ငံက စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ပါဝင်သော အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များနှင့်အညီ ထိုနိုင်ငံသို့ဝင်ရောက်ရန်၊ နေထိုင်ရန်နှင့် အခကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်း၌ ပါဝင်လုပ်ကိုင်ရန် ခွင့်ပြုထားပါက အထောက်အထားပြည့်စုံသည် သို့မဟုတ် ပုံမှန်အခြေအနေ၌ ရှိသည်ဟု မှတ်ယူမည်။
  - (ခ) ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ်ခွဲ (က) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အခြေအနေများနှင့် ကိုက်ညီခြင်းမရှိပါက အထောက်အထား မဲ့ သို့မဟုတ် ပုံမှန်မဟုတ်သော အခြေအနေ၌ရှိသည်ဟု မှတ်ယူမည်။

Article 6

For the purposes of the present Convention:

- (a) The term “State of origin” means the State of which the person concerned is a national;
- (b) The term “State of employment” means a State where the migrant worker is to be engaged, is engaged or has been engaged in a remunerated activity, as the case may be;
- (c) The term “State of transit” means any State through which the person concerned passes on any journey to the State of employment or from the State of employment to the State of origin or the State of habitual residence.

PART II: NON-DISCRIMINATION WITH RESPECT TO RIGHTS

Article 7

States Parties undertake, in accordance with the international instruments concerning human rights, to respect and to ensure to all migrant workers and members of their families within their territory or subject to their jurisdiction the rights provided for in the present Convention without distinction of any kind such as to sex, race, colour, language, religion or conviction, political or other opinion, national, ethnic or social origin, nationality, age, economic position, property, marital status, birth or other status.

PART III: HUMAN RIGHTS OF ALL MIGRANT WORKERS AND MEMBERS OF THEIR FAMILIES

Article 8

1. Migrant workers and members of their families shall be free to leave any State, including their State of origin. This right shall not be subject to any restrictions except those that are provided by law, are necessary to protect national security, public order (ordre public), public health or morals or the rights and freedoms of others and are consistent with the other rights recognized in the present part of the Convention.
2. Migrant workers and members of their families shall have the right at any time to enter and remain in their State of origin.

အပိုဒ် (၆)

ဤသဘောတူစာချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်အလို့ငှာ

- (က) “မူရင်းနိုင်ငံ” ဟူသည့် စကားရပ်သည် သက်ဆိုင်ရာလူပုဂ္ဂိုလ်က နိုင်ငံသားဖြစ်သောနိုင်ငံကို ဆိုလိုသည်။
- (ခ) “အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ” ဆိုသည်မှာ အခြေအနေအပေါ်မူတည်၍ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားက အခကြေးငွေပေးသည့်အလုပ်တွင် ပါဝင်လုပ်ကိုင်ရန်ရှိသော၊ ပါဝင်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော သို့မဟုတ် ပါဝင်လုပ်ကိုင်ထားပြီးသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံကို ဆိုလိုသည်။
- (ဂ) “ဖြတ်သန်းရာနိုင်ငံ” ဆိုသည်မှာ သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များမှ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံသို့ဖြစ်စေ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံမှ မူရင်းနိုင်ငံ သို့မဟုတ် အမြဲတစေနေထိုင်ရာ နိုင်ငံသို့ဖြစ်စေ ခရီးတစ်ခုခုသွားလာရာတွင် ဖြတ်သန်းသည့် မည်သည့်နိုင်ငံကိုမဆို ဆိုလိုသည်။

အပိုဒ် (၂) အခွင့်အရေးများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ခွဲခြားမှုမရှိခြင်း

အပိုဒ် (၇)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် လူ့အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများနှင့်အညီ ၎င်းတို့၏ ပိုင်နက်နယ်မြေအတွင်းရှိ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များအားလုံးကို လိင်၊ မျိုးနွယ်၊ အသားအရေ ဘာသာစကား၊ ကိုးကွယ်မှု သို့မဟုတ် ယုံကြည်မှု၊ နိုင်ငံရေး သို့မဟုတ် အခြားအယူအဆ၊ အိမ်ထောင်ရေး အခြေအနေ၊ မျိုးရိုး သို့မဟုတ် အခြားလူမှုအဆင့်အတန်းတို့ကို ခွဲခြားခြင်းမပြုဘဲ ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အခွင့်အရေးများကို လေးစားရန်နှင့် ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များ၏ လူ့အခွင့်အရေးများ

အပိုဒ် (၈)

၁။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များသည် မူရင်းနိုင်ငံအပါအဝင် မည်သည့်နိုင်ငံမှမဆို လွတ်လပ်စွာ ထွက်ခွာခွင့်ရှိရမည်။ ဤအခွင့်အရေးသည် ဥပဒေအရ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းမှအပနှင့် နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်၊ အများပြည်သူဆိုင်ရာမူဝါဒ၊ အမိန့်၊ အများပြည်သူကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် အကျင့်စာရိတ္တ သို့မဟုတ် အခြားသူများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် လွတ်လပ်မှုများကို ကာကွယ်ရန်နှင့် သဘောတူစာချုပ်၏ ဤအပိုဒ်တွင် အသိအမှတ်ပြုထားသော အခြားအခွင့်အရေးများနှင့်လည်းကိုက်ညီရန် လိုအပ်သည့်ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်မှုများမှအပ အခြားကန့်သတ်ထိန်းချုပ်မှုတစ်ခုတစ်ရာဖြင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိစေရ။

၂။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များသည် မည်သည့်အချိန်၌မဆို ၎င်းတို့၏မူရင်းနိုင်ငံသို့ ဝင်ရောက်ခွင့် သို့မဟုတ် အဆိုပါနိုင်ငံ၌ ဆက်လက်နေထိုင်ခွင့်ရှိရမည်။

Article 9

The right to life of migrant workers and members of their families shall be protected by law.

Article 10

No migrant worker or member of his or her family shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

Article 11

1. No migrant worker or member of his or her family shall be held in slavery or servitude.
2. No migrant worker or member of his or her family shall be required to perform forced or compulsory labour.
3. Paragraph 2 of the present article shall not be held to preclude, in States where imprisonment with hard labour may be imposed as a punishment for a crime, the performance of hard labour in pursuance of a sentence to such punishment by a competent court.
4. For the purpose of the present article the term “forced or compulsory labour” shall not include:
  - (a) Any work or service not referred to in paragraph 3 of the present article normally required of a person who is under detention in consequence of a lawful order of a court or of a person during conditional release from such detention;
  - (b) Any service exacted in cases of emergency or calamity threatening the life or well-being of the community;
  - (c) Any work or service that forms part of normal civil obligations so far as it is imposed also on citizens of the State concerned.

Article 12

1. Migrant workers and members of their families shall have the right to freedom of thought, conscience and religion. This right shall include freedom to have or to adopt a religion or belief of their choice and freedom either individually or in community with others and in public or private to manifest their religion or belief in worship, observance, practice and teaching.
2. Migrant workers and members of their families shall not be subject to coercion that would impair their freedom to have or to adopt a religion or belief of their choice.

အပိုဒ် (၉)

ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များ၏ အသက်ရှင်သန်ခွင့် အခွင့်အရေးကို ဥပဒေအရအကာအကွယ် ပေးထားရမည်။

အပိုဒ် (၁၀)

မည်သည့်ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ မည်သည့်မိသားစုဝင်မျှ နှိပ်စက်ခြင်း၊ ရက်စက်ခြင်း၊ လူမဆန်စွာ ပြုမူခြင်း သို့မဟုတ် ဖိနှိပ်ဆက်ဆံခြင်း သို့မဟုတ် အပြစ်ပေးခြင်းတို့နှင့် မသက်ဆိုင်စေရ။

အပိုဒ် (၁၁)

၁။ မည်သည့်ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ မည်သည့်မိသားစုဝင်ကိုမျှ ကျွန်ုပ်တို့အဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကျွန်ုပ်တို့အဖွဲ့အစည်း မပြုလုပ်ရ။

၂။ မည်သည့်ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ မည်သည့်မိသားစုဝင်ကိုမျှ အဓမ္မ သို့မဟုတ် အတင်းအကျပ်အလုပ် ခိုင်းစေခြင်းမရှိရ။

၃။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၂) သည် ရာဇဝတ်မှုတစ်ခုအား အပြစ်ပေးသည့်အနေဖြင့် အလုပ်ကြမ်းနှင့် ထောင်ဒဏ်ချမှတ်သော နိုင်ငံများ၌ အခွင့်အာဏာရှိတရားရုံးတစ်ရုံးက အဆိုပါပြစ်ဒဏ်ချမှတ်မှုကြောင့် အလုပ်ကြမ်းလုပ်ကိုင်ရခြင်းကို ဟန့်တားမှု မဖြစ်စေရ။

၄။ ဤအပိုဒ်အလို့ငှာ “အတင်းအကျပ် သို့မဟုတ် အဓမ္မခိုင်းစေသောအလုပ်” ဟူသည့်စကားရပ်တွင် အောက်ပါအလုပ် များပါဝင်ခြင်း မရှိစေရ-

- (က) တရားရုံးတစ်ရုံး၏ တရားဝင်အမိန့်တစ်ခုအရ ထောင်သွင်းအကျဉ်းချခံရလျက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဆိုပါ ထောင်သွင်းအကျဉ်းချမှုမှ စည်းကမ်းချက်များထုတ်ပြန်၍ လွတ်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအတွက် ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၃) တွင် ရည်ညွှန်းထားခြင်းမရှိသည့် ပုံမှန်အားဖြင့် လိုအပ်သောအလုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း တစ်ခုခု၊
- (ခ) ပြည်သူ့လူထု၏ အသက်နှင့်အိုးအိမ်စည်းစိမ်ကို ခြိမ်းခြောက်သည့် အရေးပေါ်အခြေအနေ သို့မဟုတ် ကပ်ဘေး ဖြစ်ပွားသည့်အခြေအနေနှင့် အံ့ကိုက်ဖြစ်သည့် လုပ်ငန်းတစ်ခုခု၊
- (ဂ) သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားများပေါ်တွင် ချမှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသကဲ့သို့ ပုံမှန်လူမှုရေးတာဝန်ဝတ္တရားများ၏ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ပေါင်းစပ်ပါဝင်သည့်အလုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတစ်ခုခု။

အပိုဒ် (၁၂)

၁။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များသည် လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်ခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာယုံကြည်ခွင့်နှင့် လွတ်လပ်စွာကုံးကွယ်ခွင့်ရှိရမည်။ ဤအခွင့်အရေးတွင် ၎င်းတို့ရွေးချယ်သည့်ဘာသာတရား သို့မဟုတ် ယုံကြည်သည့်အရာကို လွတ်လပ်စွာသတ်မှတ်ခွင့် သို့မဟုတ် ကုံးကွယ်ခွင့်ပါဝင်သည့်အပြင် တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းဖြစ်စေ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းရှိ အခြား သူများနှင့်ဖြစ်စေ အများပြည်သူဆိုင်ရာနေရာ၌သော်လည်းကောင်း၊ သီးသန့်သော်လည်းကောင်း ၎င်းတို့၏ဘာသာတရား သို့မဟုတ် ယုံကြည်သည့်အရာကို ဝတ်ပြုဆုတောင်းခြင်း၊ လေ့လာမှတ်သားခြင်း၊ ကျင့်သုံးခြင်းနှင့် သင်ကြားခြင်းတို့အား လွတ်လပ် စွာပြုသခွင့်လည်း ပါဝင်သည်။

၂။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များကို ၎င်းတို့ရွေးချယ်သည့်ဘာသာတရား သို့မဟုတ် ယုံကြည် သည့်အရာအား လွတ်လပ်စွာကုံးကွယ်ခွင့်နှင့် သတ်မှတ်ခွင့်အား ယိုယွင်းအားနည်းစေရန် အကျပ်ကိုင်ခြင်း မပြုလုပ်ရ။

3. Freedom to manifest one's religion or belief may be subject only to such limitations as are prescribed by law and are necessary to protect public safety, order, health or morals or the fundamental rights and freedoms of others.

4. States Parties to the present Convention undertake to have respect for the liberty of parents, at least one of whom is a migrant worker, and, when applicable, legal guardians to ensure the religious and moral education of their children in conformity with their own convictions.

Article 13

1. Migrant workers and members of their families shall have the right to hold opinions without interference.

2. Migrant workers and members of their families shall have the right to freedom of expression; this right shall include freedom to seek, receive and impart information and ideas of all kinds, regardless of frontiers, either orally, in writing or in print, in the form of art or through any other media of their choice.

3. The exercise of the right provided for in paragraph 2 of the present article carries with it special duties and responsibilities. It may therefore be subject to certain restrictions, but these shall only be such as are provided by law and are necessary:

- (a) For respect of the rights or reputation of others;
- (b) For the protection of the national security of the States concerned or of public order (*ordre public*) or of public health or morals;
- (c) For the purpose of preventing any propaganda for war;
- (d) For the purpose of preventing any advocacy of national, racial or religious hatred that constitutes incitement to discrimination, hostility or violence.

Article 14

No migrant worker or member of his or her family shall be subjected to arbitrary or unlawful interference with his or her privacy, family, home, correspondence or other communications, or to unlawful attacks on his or her honour and reputation. Each migrant worker and member of his or her family shall have the right to the protection of the law against such interference or attacks.

၃။ လူတစ်ဦး၏ဘာသာတရား သို့မဟုတ် ယုံကြည်သည့်အရာအား လွတ်လပ်စွာပြသခြင်းသည် ဥပဒေအရ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ကန့်သတ်ချက်များနှင့် အများပြည်သူလုံခြုံရေး၊ အမိန့်၊ ကျန်းမာရေးနှင့် အကျင့်စာရိတ္တစည်းကမ်းများ သို့မဟုတ် အခြေခံအခွင့်အရေးများနှင့် အခြားသူများ၏ လွတ်လပ်ခွင့်တို့အတွက် လိုအပ်သည့်ကန့်သတ်ချက်များနှင့်သာ သက်ဆိုင်ရမည်။

၄။ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားဖြစ်သည့် အနည်းဆုံးမိဘနှစ်ဦးအနက် တစ်ဦးမှ သက်ဆိုင်ပါက ဥပဒေအရ အုပ်ထိန်းသူတို့၏ လွတ်လပ်မှုကို လေးစားရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ယုံကြည်မှုများနှင့် အညီ ၎င်းတို့၏ကလေးငယ်များအား ဘာသာရေးနှင့် အကျင့်စာရိတ္တပိုင်းသင်ကြားပေးမှု ရရှိသေချာစေရေး ဆောင်ရွက်ကြရမည်။

အပိုဒ် (၁၃)

၁။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များသည် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းမရှိဘဲ အယူအဆများကိုင်စွဲနိုင်ခွင့် ရှိသည်။

၂။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များသည် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ဤအခွင့်အရေးတွင် နယ်မြေဒေသကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမပြုဘဲ နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စာဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပုံနှိပ်၍ဖြစ်စေ၊ အနုပညာသရုပ်ဖော်မှု ပုံစံဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားသော ၎င်းတို့ရေးချယ်ထားသည့် သတင်းဌာနမှတစ်ဆင့်ဖြစ်စေ သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အတွေးအမြင်စိတ်ကူးများ အမျိုးအစားအားလုံးကို ရှာဖွေခြင်း၊ လက်ခံခြင်းနှင့် ပြသပြောဆိုရန် အခွင့်အရေးပါဝင်ရမည်။

၃။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၂) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အခွင့်အရေးအားကျင့်သုံးရာတွင် ၎င်း၏ အထူးတာဝန်များနှင့် ဝတ္တရားများကိုပါ ထမ်းဆောင်ရမည်။ ထို့ကြောင့် တိကျသော ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်မှုများနှင့် သက်ဆိုင်စေရမည် ဖြစ်ပြီး အဆိုပါ ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်မှုများသည် ဥပဒေအရ အောက်ပါလိုအပ်သော ကိစ္စရပ်များအတွက် ပြဋ္ဌာန်းရမည်။

- (က) အခြားသူများ၏ အခွင့်အရေးများနှင့် ဂုဏ်သတင်းကို လေးစားစေရန်အတွက်သော် လည်းကောင်း၊
- (ခ) သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံများ၏ နိုင်ငံလုံခြုံရေး သို့မဟုတ် အများပြည်သူဆိုင်ရာအမိန့် သို့မဟုတ် အများပြည်သူကျန်းမာရေးနှင့် စာရိတ္တစည်းကမ်းများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်အတွက်သော် လည်းကောင်း၊
- (ဂ) စစ်ပွဲအတွက် တစ်စုံတစ်ရာဝါဒဖြန့်ခြင်းကို ကာကွယ်တားဆီးရန်အတွက် လည်းကောင်း၊
- (ဃ) ခွဲခြားမှု၊ ရန်လိုမှု သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်မှုကို အားပေးခြင်းဖြစ်စေသည့် အမျိုးသားရေး၊ လူမျိုးရေးနှင့်ဘာသာရေး မုန်းတီးမှုအပေါ် တစ်စုံတစ်ရာ အားပေးအားမြှောက်ပြုခြင်းကို ကာကွယ်တားဆီးရန်ရည်ရွယ်၍ လည်းကောင်း။

အပိုဒ် (၁၄)

ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များအား ၎င်းတို့၏ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ၊ မိသားစု၊ နေအိမ်၊ စာပေးစာယူမှုနှင့် အခြားသောဆက်သွယ်မှုများကို မတရား သို့မဟုတ် ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းမပြုရ သို့မဟုတ် ၎င်း၏ရိုးသားမှုနှင့် ဂုဏ်သတင်းကို ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တိုက်ခိုက်ခြင်းမပြုရ၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦးချင်းစီနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်တစ်ဦးချင်းစီတို့သည် အဆိုပါ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း သို့မဟုတ် တိုက်ခိုက်ခြင်းများကို ဆန့်ကျင်သည့်ဥပဒေအရ အကာအကွယ်ပေးခြင်းကို ရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

Article 15

No migrant worker or member of his or her family shall be arbitrarily deprived of property, whether owned individually or in association with others. Where, under the legislation in force in the State of employment, the assets of a migrant worker or a member of his or her family are expropriated in whole or in part, the person concerned shall have the right to fair and adequate compensation.

Article 16

1. Migrant workers and members of their families shall have the right to liberty and security of person.
2. Migrant workers and members of their families shall be entitled to effective protection by the State against violence, physical injury, threats and intimidation, whether by public officials or by private individuals, groups or institutions.
3. Any verification by law enforcement officials of the identity of migrant workers or members of their families shall be carried out in accordance with procedure established by law.
4. Migrant workers and members of their families shall not be subjected individually or collectively to arbitrary arrest or detention; they shall not be deprived of their liberty except on such grounds and in accordance with such procedures as are established by law.
5. Migrant workers and members of their families who are arrested shall be informed at the time of arrest as far as possible in a language they understand of the reasons for their arrest and they shall be promptly informed in a language they understand of any charges against them.
6. Migrant workers and members of their families who are arrested or detained on a criminal charge shall be brought promptly before a judge or other officer authorized by law to exercise judicial power and shall be entitled to trial within a reasonable time or to release. It shall not be the general rule that while awaiting trial they shall be detained in custody, but release may be subject to guarantees to appear for trial, at any other stage of the judicial proceedings and, should the occasion arise, for the execution of the judgement.
7. When a migrant worker or a member of his or her family is arrested or committed to prison or custody pending trial or is detained in any other manner:
  - (a) The consular or diplomatic authorities of his or her State of origin or of a State representing the interests of that State shall, if he or she so requests, be informed without delay of his or her arrest or detention and of the reasons therefor;

အပိုဒ် (၁၅)

ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များ တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းသော်လည်းကောင်း အခြားသူများ နှင့်ပူးတွဲ၍သော်လည်းကောင်း ပိုင်ဆိုင်သည့်ပစ္စည်းဥစ္စာကို မတရားရယူခြင်းမရှိစေရ။ အကယ်၍ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံတွင် အာဏာတည်လျက်ရှိသော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး သို့မဟုတ် ၎င်းမိသားစုဝင်တစ်ဦး၏ ပိုင်ဆိုင်မှုများကို အားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုဖြစ်စေ ယူဆောင်ခြင်းခံရပါက သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်သည် မျှတ၍ပြည့်စုံသောလျော်ကြေး ရရှိပိုင်ခွင့်ရှိရမည်။

အပိုဒ် (၁၆)

၁။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များသည် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ လွတ်လပ်မှုနှင့် လုံခြုံမှုအခွင့်အရေးကို ရရှိရမည်။

၂။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များကို ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအရာရှိများက ဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂလိက တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်း၊ အုပ်စုများ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများကဖြစ်စေ အကြမ်းဖက်မှု၊ ခန္ဓာကိုယ်ထိခိုက် ဒဏ်ရာရစေမှု၊ ခြိမ်းခြောက်မှုနှင့် ခြောက်လှန့်မှုတို့မှ နိုင်ငံအစိုးရက ထိရောက်သည့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးမှုကို ခံစားခွင့်ရှိသည်။

၃။ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး ဆောင်ရွက်သူများက ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များ၏ အထောက်အထား အတည်ပြုစစ်ဆေးရာတွင် ဥပဒေအရ ချမှတ်ထားသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၄။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များကိုသော်လည်းကောင်း၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အစုအဖွဲ့အလိုက်ကိုသော်လည်းကောင်း မတရားဖမ်းဆီးခြင်း သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းခြင်းမပြုလုပ်ရ။ ဥပဒေက ချမှတ်ထားသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် အကြောင်းအရာတို့မှအပ ၎င်းတို့၏ လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးခြင်းမရှိစေရ။

၅။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များ ဖမ်းဆီးခံရသည့်အခါ ဖမ်းဆီးသည့်အချိန်၌ တတ်နိုင်သမျှ ၎င်းတို့နားလည်နိုင်သည့် ဘာသာစကားဖြင့် ဖမ်းဆီးရသည့်အကြောင်းအရင်းကို အသိပေးရမည့်အပြင် ၎င်းတို့အား စွဲဆိုထားသည့် စွဲချက်များကို ၎င်းတို့နားလည်သည့် ဘာသာစကားဖြင့် ချက်ချင်းအသိပေးရမည်။

၆။ ရာဇဝတ်မှုစွဲချက်ဖြင့်ဖမ်းဆီးခြင်း သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းခြင်းခံရသည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များကို တရားသူကြီးတစ်ဦး သို့မဟုတ် တရားစီရင်ရေးလုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ကျင့်သုံးရန် ဥပဒေအရခွင့်ပြုထားသည့် အခြားအရာရှိရှေ့မှောက်သို့ လျင်မြန်စွာ ခေါ်ဆောင်လာရမည့်အပြင် သင့်လျော်သည့်အချိန်အတွင်း တရားစွဲဆို သို့မဟုတ် လွှတ်ပေးရမည်။ တရားစွဲဆိုရန်စောင့်ဆိုင်းနေချိန်တွင် ၎င်းတို့ကို ထိန်းသိမ်းထားခြင်းသည် ယေဘုယျစည်းမျဉ်းမဖြစ်ရ။ သို့ရာတွင် လွှတ်ပေးခြင်းသည် တရားရင်ဆိုင်ရန်၊ တရားစွဲဆိုမှုအဆင့်တစ်ခုခု၌ လာရောက်ရင်ဆိုင်ရန်၊ စီရင်ချက်ချမှတ်ရန် ရက်ချိန်းကျရောက်သည့်အခါတွင် လာရောက်ရန် အာမခံချက်များပေးရမည်။

၇။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်တစ်ဦးဦးသည် ဖမ်းဆီးခံရခြင်း သို့မဟုတ် တရားစွဲဆိုမှု ဆိုင်းငံ့ချိန်တွင် အကျဉ်းထောင် သို့မဟုတ် အချုပ်သို့ပို့ခံရခြင်း သို့မဟုတ် အခြားတစ်နည်းနည်းဖြင့် ထိန်းသိမ်းခံရခြင်းတို့တွင် -
(က) အဆိုပါ ဖမ်းဆီးခံပုဂ္ဂိုလ်က တောင်းဆိုသည့်အခါ ၎င်း၏မူရင်းနိုင်ငံမှ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတစ်ခုမှ အဆိုပါနိုင်ငံကို ကိုယ်စားပြုသော ကောင်စစ်ဝန် သို့မဟုတ် သံတမန်ရေးရာအာဏာပိုင်များက ၎င်းဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းခံရမှုနှင့် အဆိုပါဖမ်းဆီးခံရသည့် အကြောင်းအရင်းများကို နှောင့်နှေးမှုမရှိစေဘဲ အသိပေးအကြောင်းကြားရမည်။

- (b) The person concerned shall have the right to communicate with the said authorities. Any communication by the person concerned to the said authorities shall be forwarded without delay, and he or she shall also have the right to receive communications sent by the said authorities without delay;
- (c) The person concerned shall be informed without delay of this right and of rights deriving from relevant treaties, if any, applicable between the States concerned, to correspond and to meet with representatives of the said authorities and to make arrangements with them for his or her legal representation.

8. Migrant workers and members of their families who are deprived of their liberty by arrest or detention shall be entitled to take proceedings before a court, in order that that court may decide without delay on the lawfulness of their detention and order their release if the detention is not lawful. When they attend such proceedings, they shall have the assistance, if necessary without cost to them, of an interpreter, if they cannot understand or speak the language used.

9. Migrant workers and members of their families who have been victims of unlawful arrest or detention shall have an enforceable right to compensation.

Article 17

1. Migrant workers and members of their families who are deprived of their liberty shall be treated with humanity and with respect for the inherent dignity of the human person and for their cultural identity.

2. Accused migrant workers and members of their families shall, save in exceptional circumstances, be separated from convicted persons and shall be subject to separate treatment appropriate to their status as unconvicted persons. Accused juvenile persons shall be separated from adults and brought as speedily as possible for adjudication.

3. Any migrant worker or member of his or her family who is detained in a State of transit or in a State of employment for violation of provisions relating to migration shall be held, insofar as practicable, separately from convicted persons or persons detained pending trial.

4. During any period of imprisonment in pursuance of a sentence imposed by a court of law, the essential aim of the treatment of a migrant worker or a member of his or her family shall be his or her reformation and social rehabilitation. Juvenile offenders shall be separated from adults and be accorded treatment appropriate to their age and legal status.

- (ခ) အဆိုပါ သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆိုခဲ့ပြီးသော အာဏာပိုင်များနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။ သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်သည် အဆိုပါအာဏာပိုင်များသို့ သတင်းအချက်အလက်ပေးပို့မှုကို နှောင့်နှေးမှုမရှိဘဲ ပြန်လည်ပေးပို့ရမည်။ အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့်လည်း အာဏာပိုင်များက ပေးပို့သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို နှောင့်နှေးမှုမရှိဘဲ လက်ခံရရှိပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- (ဂ) သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်သည် အဆိုပါအာဏာပိုင်များ၏ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် စာဆက်သွယ်ရန်နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန်တို့အပြင် ဥပဒေရေးရာကိုယ်စား ဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် ၎င်းတို့နှင့် အစီအစဉ်များပြုလုပ်ရန် အခွင့်အရေး၊ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံများအကြား ဆောင်ရွက်နေသော စပ်ဆိုင်သည့်သဘောတူစာချုပ်များမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော အခွင့်အရေးများ နှောင့်နှေးမှုမရှိဘဲ အသိပေးမှုကိုရရှိရမည်။

၈။ ဖမ်းဆီးမှု သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းမှုကြောင့် မိမိတို့၏လွတ်လပ်မှုဆုံးရှုံးရသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များကို တရားရုံးတစ်ရုံးရှေ့တွင် တရားစွဲဆိုသည့်အခါ တရားရုံးသည် ၎င်းတို့ကို ထိန်းသိမ်းထားမှု တရားဝင်ကြောင်း နှောင့်နှေးမှုမရှိဘဲ ဆုံးဖြတ်ပေးရမည်ဖြစ်ပြီး ထိန်းသိမ်းမှုသည် တရားမဝင်ပါက လွတ်ပေးသည့်အမိန့် ထုတ်ပြန်ရမည်။ အဆိုပါ တရားစွဲဆိုမှုသို့ တက်ရောက်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် ဘာသာစကားကိုနားမလည်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြောဆိုနိုင်ခြင်းမရှိပါက အခကြေးငွေပေးရန်မလိုဘဲ စကားပြန်တစ်ဦး၏အကူအညီ ရယူခွင့်ရှိသည်။

၉။ တရားမဝင်ဖမ်းဆီးမှု သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းမှုခံခဲ့ရသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များသည် လျော်ကြေးရရှိရန် အာဏာတည်သည့် အခွင့်အရေးတစ်ရပ် ရရှိခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၁၇)

၁။ လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးခံရသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များကို လူသားဆန်စွာ ပြုမူဆက်ဆံခြင်းနှင့် လူတစ်ဦး၏မွေးရာပါ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဆင့်အတန်းတို့ကို လေးစားစွာ ဆက်ဆံခြင်းပြုရမည်။

၂။ ခြွင်းချက်ထားရှိသော အခြေအနေများမှအပ စွပ်စွဲခံရသည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များကို ပြစ်မှုကျူးလွန်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် သီးခြားခွဲထားရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့ကို ပြစ်မှုမကျူးလွန်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကဲ့သို့ ၎င်းတို့၏ အခြေအနေနှင့်သင့်လျော်သည့် သီးခြားပြုမူဆက်ဆံမှုပြုရမည်။ အစွပ်စွဲခံရသည့် လူငယ်ပုဂ္ဂိုလ်များကို အရွယ်ရောက်ပြီးသူများနှင့် ခွဲခြားထားရမည်ဖြစ်ပြီး တတ်နိုင်သမျှ အမြန်ဆုံးစီရင်ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။

၃။ ဖြတ်သန်းရာနိုင်ငံ သို့မဟုတ် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၌ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ခုခုကို ချိုးဖောက်သောကြောင့် ထိန်းသိမ်းခံရသည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်တစ်ဦးဦးကို ပြစ်မှုကျူးလွန်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ သို့မဟုတ် တရားရင်ဆိုင်စဉ် ထိန်းသိမ်းခံရသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဖြစ်နိုင်သမျှ သီးခြားထားရှိရမည်။

၄။ တရားရုံးတစ်ရုံးက ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်မှုကြောင့် ထောင်ဒဏ်ကျခံနေရစဉ်အတွင်း ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား သို့မဟုတ် ၎င်း၏မိသားစုဝင်တစ်ဦးအား ပြုမူဆက်ဆံမှု၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်အား ပြန်လည်ပြုပြင်ပေးရန် သို့မဟုတ် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ပြန်လည်ထူထောင်ပေးရန်ဖြစ်သည်။ သက်ငယ်ပြစ်မှု ကျူးလွန်သူများကို အရွယ်ရောက်ပြီးသူများနှင့် သီးခြားခွဲထားရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏အသက်၊ ဥပဒေရေးရာအဆင့်အတန်းနှင့် ကိုက်ညီသောဆက်ဆံမှု ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

5. During detention or imprisonment, migrant workers and members of their families shall enjoy the same rights as nationals to visits by members of their families.
6. Whenever a migrant worker is deprived of his or her liberty, the competent authorities of the State concerned shall pay attention to the problems that may be posed for members of his or her family, in particular for spouses and minor children.
7. Migrant workers and members of their families who are subjected to any form of detention or imprisonment in accordance with the law in force in the State of employment or in the State of transit shall enjoy the same rights as nationals of those States who are in the same situation.
8. If a migrant worker or a member of his or her family is detained for the purpose of verifying any infraction of provisions related to migration, he or she shall not bear any costs arising therefrom.

Article 18

1. Migrant workers and members of their families shall have the right to equality with nationals of the State concerned before the courts and tribunals. In the determination of any criminal charge against them or of their rights and obligations in a suit of law, they shall be entitled to a fair and public hearing by a competent, independent and impartial tribunal established by law.
2. Migrant workers and members of their families who are charged with a criminal offence shall have the right to be presumed innocent until proved guilty according to law.
3. In the determination of any criminal charge against them, migrant workers and members of their families shall be entitled to the following minimum guarantees:
  - (a) To be informed promptly and in detail in a language they understand of the nature and cause of the charge against them;
  - (b) To have adequate time and facilities for the preparation of their defence and to communicate with counsel of their own choosing;
  - (c) To be tried without undue delay;
  - (d) To be tried in their presence and to defend themselves in person or through legal assistance of their own choosing; to be informed, if they do not have legal assistance, of this right; and to have legal assistance assigned to them, in any case where the interests of justice so require and without payment by them in any such case if they do not have sufficient means to pay;
  - (e) To examine or have examined the witnesses against them and to obtain the attendance and examination of witnesses on their behalf under the same conditions as witnesses against them;

၅။ ထိန်းသိမ်းခံနေရစဉ် သို့မဟုတ် ထောင်ဒဏ်ကျခံနေရစဉ် ကာလအတွင်း၌ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များသည် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များမှ လာရောက်တွေ့ဆုံရန် နိုင်ငံသားများကဲ့သို့ပင် တန်းတူအခွင့်အရေး ရရှိရမည်။

၆။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားသည် ၎င်း၏လွတ်လပ်ခွင့် ဆုံးရှုံးခြင်းခံရသည့်အခါ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံ၏အခွင့်ရအာဏာပိုင်များ က အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်၏မိသားစုဝင်များ အထူးသဖြင့် အိမ်ထောင်ဖက်နှင့် သက်ငယ်ကလေးသူငယ်များအတွက် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင် သော ပြဿနာများကို အလေးပေးဂရုပြုရမည်။

၇။ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ သို့မဟုတ် ဖြတ်သန်းရာနိုင်ငံရှိ အာဏာတည်သောဥပဒေနှင့်အညီ ပုံစံတစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ဖမ်းဆီး ထိန်းသိမ်းခံရသော သို့မဟုတ် ထောင်ဒဏ်ကျခံလျက်ရှိသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များအနေဖြင့် အဆိုပါနိုင်ငံအတွင်း အလားတူအခြေအနေနှင့် ကြုံတွေ့လျက်ရှိသည့် နိုင်ငံသားများနည်းတူ တူညီသောအခွင့်အရေးများကို ခံစား ခွင့်ရှိစေရမည်။

၈။ အကယ်၍ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် ၎င်း၏မိသားစုဝင်တစ်ဦးဦးအား ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သောပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ချိုးဖောက်မှုအတွက် စစ်ဆေးရန်အလို့ငှာ ထိန်းသိမ်းခံရပါက ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် အဆိုပါ ကိစ္စရပ်မှ ပေါ်ပေါက်လာသော ကုန်ကျစရိတ်တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ ကျခံရခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၁၈)

၁။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များသည် တရားရုံးများနှင့် ခုံရုံးများရှေ့မှောက်တွင် သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားများနှင့် တန်းတူအခွင့်အရေးရရှိစေရမည်။ ၎င်းတို့အား ဆန့်ကျင်၍ဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးများနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆန့်ကျင်၍ဖြစ်စေ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ စွဲဆိုချက်တစ်စုံတစ်ရာကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ၎င်းတို့အနေဖြင့် ဥပဒေအရ ထူထောင်ထားသည့် လွတ်လပ်ပြီး ဘက်လိုက်မှုကင်းသောခုံရုံး၌ အများပြည်သူရှေ့မှောက်တွင် မျှတသည့်ကြားနာမှုကို ခံစား ခွင့်ရှိစေရမည်။

၂။ ပြစ်မှုတစ်ခုဖြင့် စွပ်စွဲခံရသည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များသည် ဥပဒေအရ အပြစ်ရှိကြောင်း သက်သေမပြနိုင်သေးသရွှေ့ အပြစ်ကင်းသည်ဟု မှတ်ယူခံရန် အခွင့်အရေးရှိသည်။

၃။ ၎င်းတို့အပေါ်စွဲဆိုထားသည့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာစွပ်စွဲချက်တစ်ခုခုအား ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့ ၏မိသားစုဝင်များသည် အနည်းဆုံးအနေဖြင့် အောက်ပါအာမခံချက်များကို ရရှိပိုင်ခွင့်ရှိသည်-

- (က) ၎င်းတို့အားစွဲဆိုထားသော စွဲချက်၏သဘောသဘာဝနှင့် အကြောင်းအရင်းကို ၎င်းတို့နားလည်သည့် ဘာသာ စကားတစ်ခုဖြင့် အသေးစိတ်နှင့် ချက်ချင်းသိရှိပိုင်ခွင့်၊
- (ခ) ၎င်းတို့၏ ခုခံချေပမှုပြင်ဆင်ရန်အတွက် ပြည့်စုံလုံလောက်သောအချိန်နှင့် အထောက်အကူပစ္စည်းများ ရယူ ခွင့်နှင့် ၎င်းတို့မှရွေးချယ်ထားသော ရှေ့နေနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခွင့်၊
- (ဂ) အကျိုးအကြောင်းမဲ့ နှောင့်နှေးခြင်းမရှိဘဲ အမှုစစ်ဆေးခံပိုင်ခွင့်၊
- (ဃ) ၎င်းတို့၏မျက်မှောက်၌သာ အမှုစစ်ဆေးရန်နှင့် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့က ရွေးချယ်ထား သော ဥပဒေရေးရာအကူအညီမှ တဆင့်သော်လည်းကောင်း ရယူပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ၎င်းတို့တွင် ဥပဒေရေးရာ အကူအညီမရှိပါက ထိုသို့မရှိကြောင်းကို သိရှိပိုင်ခွင့်၊ မည်သည့်ကိစ္စရပ်၌မဆို လိုအပ်သည့် တရားမျှတမှု ရရှိ စေရန်အလို့ငှာ ဥပဒေရေးရာအကူအညီ ရယူပိုင်ခွင့်နှင့် အဆိုပါအကူအညီရယူသည့် ကိစ္စရပ်၌ ၎င်းတို့ထံတွင် ငွေပေးချေရန်လုံလောက်သည့် နည်းလမ်းမရှိပါက ပေးချေမှုမပြုဘဲ ရယူပိုင်ခွင့်၊
- (င) ၎င်းတို့အား ဆန့်ကျင်၍ထွက်ဆိုမည့် သက်သေများကို စစ်ဆေးပြီးဖြစ်ရန် သို့မဟုတ် စစ်ဆေးရန်နှင့် ဆန့်ကျင် ထွက်ဆိုမည့် သက်သေများကဲ့သို့ပင် တူညီသောအခြေအနေအောက်တွင် ၎င်းတို့ကိုယ်စား သက်သေများကို စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ရောက်ရှိစေခြင်းကို ရပိုင်ခွင့်၊

- (f) To have the free assistance of an interpreter if they cannot understand or speak the language used in court;
- (g) Not to be compelled to testify against themselves or to confess guilt.

4. In the case of juvenile persons, the procedure shall be such as will take account of their age and the desirability of promoting their rehabilitation.

5. Migrant workers and members of their families convicted of a crime shall have the right to their conviction and sentence being reviewed by a higher tribunal according to law.

6. When a migrant worker or a member of his or her family has, by a final decision, been convicted of a criminal offence and when subsequently his or her conviction has been reversed or he or she has been pardoned on the ground that a new or newly discovered fact shows conclusively that there has been a miscarriage of justice, the person who has suffered punishment as a result of such conviction shall be compensated according to law, unless it is proved that the non-disclosure of the unknown fact in time is wholly or partly attributable to that person.

7. No migrant worker or member of his or her family shall be liable to be tried or punished again for an offence for which he or she has already been finally convicted or acquitted in accordance with the law and penal procedure of the State concerned.

Article 19

1. No migrant worker or member of his or her family shall be held guilty of any criminal offence on account of any act or omission that did not constitute a criminal offence under national or international law at the time when the criminal offence was committed, nor shall a heavier penalty be imposed than the one that was applicable at the time when it was committed. If, subsequent to the commission of the offence, provision is made by law for the imposition of a lighter penalty, he or she shall benefit thereby.

2. Humanitarian considerations related to the status of a migrant worker, in particular with respect to his or her right of residence or work, should be taken into account in imposing a sentence for a criminal offence committed by a migrant worker or a member of his or her family.

Article 20

1. No migrant worker or member of his or her family shall be imprisoned merely on the ground of failure to fulfil a contractual obligation.

- (စ) ၎င်းတို့သည် တရားရုံး၌အသုံးပြုသော ဘာသာစကားကို နားလည်နိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြောဆိုနိုင်ခြင်းမရှိပါက စကားပြန်တစ်ဦး၏ အကူအညီကို လွတ်လပ်စွာရယူပိုင်ခွင့်၊
- (ဆ) ၎င်းတို့အား ဆန့်ကျင်၍ အတင်းအကျပ်သက်သေထွက်ဆိုစေခြင်း သို့မဟုတ် အပြစ်ကိုဝန်ခံခိုင်းခြင်း မပြုလုပ်ရ။

၄။ သက်ငယ်ပုဂ္ဂိုလ်များကိစ္စ၌ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွင် ၎င်းတို့၏အသက်အရွယ်နှင့် ပြန်လည်ပြုပြင်ရန် ဆန္ဒပြင်းပြမှုတို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

၅။ ပြစ်မှုတစ်ခုကျူးလွန်ခဲ့သော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များသည် ၎င်းတို့၏ ပြစ်မှုနှင့်စီရင်ချက်ကို အဆင့်မြင့်ဆုံးတစ်ရံက ဥပဒေနှင့်အညီ ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် အခွင့်အရေးရှိသည်။

၆။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး သို့မဟုတ် ၎င်း၏မိသားစုဝင်တစ်ဦးသည် ပြစ်မှုတစ်ရပ်ကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်း အပြီးသတ် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခံရသည့်အချိန် နောက်ပိုင်းတွင် ၎င်း၏ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခဲ့မှုသည် ဆန့်ကျင်ဘက် အခြေအနေသို့ပြောင်းလဲ သွားခြင်း သို့မဟုတ် မှားယွင်းစီရင်ခဲ့ကြောင်း လုံးဝပြသနိုင်သည့် အချက်အလက်အသစ်ရှာဖွေတွေ့ရှိခြင်း သို့မဟုတ် အကြောင်း အရင်းအသစ်တစ်ရပ် တွေ့ရှိခြင်းကြောင့် လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ရရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေါ်သည့်အခါ ထုတ်ဖော်ပြောကြားခြင်းမပြုခဲ့ သော မသိရှိသည့် အချက်အလက်တစ်ခုလုံး သို့မဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းမှာ အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း သက်သေ ထင်ရှားပြသနိုင်ခြင်း မရှိပါက အဆိုပါပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခဲ့မှု၏ အကျိုးဆက်ကြောင့် ပြစ်ဒဏ်ကျခံခဲ့ရသူသည် ဥပဒေနှင့်အညီ လျော်ကြေးရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၇။ မည်သည့်ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား သို့မဟုတ် ၎င်း၏မည်သည့်မိသားစုဝင်ကိုမှ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေနှင့် ပြစ်မှုဆိုင် ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ပြီး သို့မဟုတ် တရားသေလွတ်ပြီးဖြစ်သည့် ပြစ်မှုတစ်ရပ်အတွက် ထပ်မံ စစ်ဆေးခံရခြင်း သို့မဟုတ် အပြစ်ပေးခံရခြင်း မရှိစေရ။

အပိုဒ် (၁၉)

၁။ ပြစ်မှုတစ်ခုကျူးလွန်သည့်အချိန်၌ ပြည်တွင်းနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေအောက်ရှိ ပြစ်မှုတစ်ခုတွင် မပါဝင်သည့် ပြုလုပ်မှုတစ်ခုခု သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှုတစ်ခုခုပြုလုပ်ခြင်းအတွက် မည်သည့်ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား သို့မဟုတ် ၎င်း၏မည်သည့် မိသားစုဝင်ကမှ အပြစ်ခံယူခြင်းမရှိရ။ ပြစ်မှုကျူးလွန်သည့်အချိန်က သက်ဆိုင်သောပြစ်ဒဏ်မှအပ ပိုမိုကြီးမားသော ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ခြင်းမရှိစေရ။ အကယ်၍ ပြစ်မှုကျူးလွန်ပြီးနောက် ဥပဒေက သေးငယ်သောပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရန် ပြဋ္ဌာန်းလာပါက အဆိုပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အတိုင်း ခံစားခွင့်ရှိသည်။

၂။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး၏အဆင့်အတန်း၊ အထူးသဖြင့် ၎င်း၏နေထိုင်မှု သို့မဟုတ် အလုပ်လုပ်ကိုင်မှု အခွင့်အရေး နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး သို့မဟုတ် ၎င်း၏မိသားစုဝင်တစ်ဦးကို ကျူးလွန်ခဲ့သောပြစ်မှုအတွက် စီရင်ချက်ချ မှတ်ရာတွင် လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှုအချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည်။

အပိုဒ် (၂၀)

၁။ မည်သည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား သို့မဟုတ် ၎င်း၏ မည်သည့်မိသားစုဝင်တစ်ဦးကိုမျှ ပဋိညာဉ်စာချုပ်ပါ တာဝန်ဝတ္တရား ကို ထမ်းဆောင်ရန် ပျက်ကွက်သည့်အကြောင်းကြောင့် ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းမရှိရ။

2. No migrant worker or member of his or her family shall be deprived of his or her authorization of residence or work permit or expelled merely on the ground of failure to fulfil an obligation arising out of a work contract unless fulfilment of that obligation constitutes a condition for such authorization or permit.

Article 21

It shall be unlawful for anyone, other than a public official duly authorized by law, to confiscate, destroy or attempt to destroy identity documents, documents authorizing entry to or stay, residence or establishment in the national territory or work permits. No authorized confiscation of such documents shall take place without delivery of a detailed receipt. In no case shall it be permitted to destroy the passport or equivalent document of a migrant worker or a member of his or her family.

Article 22

1. Migrant workers and members of their families shall not be subject to measures of collective expulsion. Each case of expulsion shall be examined and decided individually.

2. Migrant workers and members of their families may be expelled from the territory of a State Party only in pursuance of a decision taken by the competent authority in accordance with law.

3. The decision shall be communicated to them in a language they understand. Upon their request where not otherwise mandatory, the decision shall be communicated to them in writing and, save in exceptional circumstances on account of national security, the reasons for the decision likewise stated. The persons concerned shall be informed of these rights before or at the latest at the time the decision is rendered.

4. Except where a final decision is pronounced by a judicial authority, the person concerned shall have the right to submit the reason he or she should not be expelled and to have his or her case reviewed by the competent authority, unless compelling reasons of national security require otherwise. Pending such review, the person concerned shall have the right to seek a stay of the decision of expulsion.

5. If a decision of expulsion that has already been executed is subsequently annulled, the person concerned shall have the right to seek compensation according to law and the earlier decision shall not be used to prevent him or her from re-entering the State concerned.

6. In case of expulsion, the person concerned shall have a reasonable opportunity before or after departure to settle any claims for wages and other entitlements due to him or her and any pending liabilities.

၂။ မည်သည့်ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား သို့မဟုတ် ၎င်း၏ မည်သည့်မိသားစုဝင်တစ်ဦးဦးကိုမျှ အလုပ်အကိုင်ပဋိညာဉ်စာချုပ် အရ ထွက်ပေါ်လာသော တာဝန်ဝတ္တရားများကို ထမ်းဆောင်ရာတွင် အဆိုပါတာဝန်ဝတ္တရားများ၌ နေထိုင်ရန် ခွင့်ပြုချက် သို့မဟုတ် အလုပ်လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုမိန့်အတွက် တာဝန်များထမ်းဆောင်ရန်ဟူသည့် စည်းကမ်းချက်မပါရှိခဲ့လျှင် အဆိုပါတာဝန် ဝတ္တရားကိုထမ်းဆောင်ရန် ပျက်ကွက်သည့်အကြောင်းကြောင့် ၎င်း၏နေထိုင်ရန်ခွင့်ပြုချက် သို့မဟုတ် အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန်ခွင့် ပြုမိန့်တို့ကို ပိတ်ပင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးခြင်းတို့ မပြုလုပ်ရ။

အပိုဒ် (၂၁)

ဥပဒေအရ တာဝန်ရှိသူပြည်သူ့ဝန်ထမ်း အရာရှိမှတစ်ပါး အထောက်အထားအတွက် စာရွက်စာတမ်းများ၊ အလုပ်လုပ် ကိုင်ရန်ခွင့်ပြုမိန့် သို့မဟုတ် နိုင်ငံ၏နယ်နိမိတ်အတွင်း ဝင်ရောက်ရန် သို့မဟုတ် ခေတ္တနေထိုင်ရန်၊ အမြဲအခြေချနေထိုင်ရန်ခွင့် ပြုသည့် စာရွက်စာတမ်းတို့ကို တစ်စုံတစ်ယောက်က သိမ်းယူရန်၊ ဖျက်ဆီးရန် သို့မဟုတ် ဖျက်ဆီးရန် အားထုတ်ခြင်းသည် တရားဝင်မဖြစ်စေရ။ အဆိုပါစာရွက်စာတမ်းများကို လွှဲပြောင်းမှု၏ အသေးစိတ်လက်ခံဖြတ်ပိုင်းမရှိဘဲ အခွင့်အာဏာဖြင့်သိမ်း ယူခြင်းမပြုရ။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး သို့မဟုတ် ၎င်း၏မိသားစုဝင်တစ်ဦး၏ နိုင်ငံကူးလက်မှတ် သို့မဟုတ် တူညီသော စာရွက်စာတမ်းကို ဖျက်ဆီးရန် မည်သည့်ကိစ္စတွင်မှ ခွင့်ပြုခြင်းမရှိရ။

အပိုဒ် (၂၂)

၁။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များသည် စုပေါင်းနှင့်ထုတ်ခြင်း နည်းလမ်းများနှင့် မသက်ဆိုင် စေရ။ နှင်ထုတ်သည့်ကိစ္စရပ်တစ်ခုချင်းကို တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းအလိုက် စစ်ဆေး၍ ဆုံးဖြတ်ရမည်။

၂။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များကို ဥပဒေနှင့်အညီ အခွင့်အာဏာရ အာဏာပိုင်ကချမှတ် သော ဆုံးဖြတ်ချက်အရသာလျှင် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ နယ်မြေအတွင်းမှ ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးနိုင်သည်။

၃။ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ၎င်းတို့နားလည်သည့် ဘာသာစကားဖြင့် ဆက်သွယ်အသိပေးရမည်။ အခြားတစ်နည်းနည်းဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိပါက ၎င်းတို့မှ တောင်းဆိုသည့်အခါ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို စာဖြင့်ရေးသား၍ ဆက်သွယ်အသိပေးရမည်။ နိုင်ငံလုံခြုံရေးကြောင့် ခြွင်းချက်ပြုသည့်အခြေအနေတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်အတွက် အကြောင်းပြချက်ကိုလည်း အလားတူ ဖော်ပြရမည်။ သက်ဆိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဆုံးဖြတ်ချက်မချမှတ်မီ သို့မဟုတ် အနည်းဆုံး ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့် အချိန်၌ ဤအခွင့်အရေးများကို အသိပေးအကြောင်းကြားရမည်။

၄။ တရားစီရင်ရေးအာဏာပိုင်တစ်ရပ်က အပြီးသတ်ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ် ချမှတ်သည့်ကိစ္စရပ်မှအပ နိုင်ငံလုံခြုံရေး လိုအပ်ချက်ကြောင့် ခိုင်လုံသောအကြောင်းပြချက်များမှလွဲ၍ သက်ဆိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် မိမိအား ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေး သင့်သည့် အကြောင်းပြချက်ကို တင်သွင်းရန်နှင့် မိမိ၏အမှုကိစ္စကို အခွင့်အာဏာရှိသောအာဏာပိုင်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် စေရန် အခွင့်အရေးရှိရမည်။ အဆိုပါသုံးသပ်မှုဆိုင်ရာစဉ် သက်ဆိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးရန် ဆုံးဖြတ်ချက် အတွက် နေထိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးကို တောင်းခံခွင့်ရှိသည်။

၅။ ချမှတ်ပြီးသော ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ရုပ်သိမ်းလိုက်ပါက သက်ဆိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် ဥပဒေနှင့်အညီ လျော်ကြေးတောင်းပိုင်ခွင့်ရှိသည့်အပြင် ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်အား သက်ဆိုင်သည့်နိုင်ငံသို့ ပြန်လည်ဝင်ရောက်မှုမှ တားဆီးရန် ယခင်က ချမှတ်ခဲ့သော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အသုံးပြုခြင်းမရှိစေရ။

၆။ ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးသည့်ကိစ္စတွင် သက်ဆိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မထွက်ခွာမီ သို့မဟုတ် ထွက်ခွာပြီးနောက်ပိုင်းတွင် လုပ်ခလစာတောင်းဆိုမှု ဖြေရှင်းပေးရန်၊ အခြားထိုက်သင့်သော ရပိုင်ခွင့်များနှင့် ဆိုင်းငံ့ထားသော တာဝန်ရှိမှုများအတွက် ဖြေရှင်းပေးရန် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သည့် အခွင့်အရေးကိုရရှိရမည်။

7. Without prejudice to the execution of a decision of expulsion, a migrant worker or a member of his or her family who is subject to such a decision may seek entry into a State other than his or her State of origin.

8. In case of expulsion of a migrant worker or a member of his or her family the costs of expulsion shall not be borne by him or her. The person concerned may be required to pay his or her own travel costs.

9. Expulsion from the State of employment shall not in itself prejudice any rights of a migrant worker or a member of his or her family acquired in accordance with the law of that State, including the right to receive wages and other entitlements due to him or her.

Article 23

Migrant workers and members of their families shall have the right to have recourse to the protection and assistance of the consular or diplomatic authorities of their State of origin or of a State representing the interests of that State whenever the rights recognized in the present Convention are impaired. In particular, in case of expulsion, the person concerned shall be informed of this right without delay and the authorities of the expelling State shall facilitate the exercise of such right.

Article 24

Every migrant worker and every member of his or her family shall have the right to recognition everywhere as a person before the law.

Article 25

1. Migrant workers shall enjoy treatment not less favourable than that which applies to nationals of the State of employment in respect of remuneration and:

- (a) Other conditions of work, that is to say, overtime, hours of work, weekly rest, holidays with pay, safety, health, termination of the employment relationship and any other conditions of work which, according to national law and practice, are covered by this term;
- (b) Other terms of employment, that is to say, minimum age of employment, restriction on home work and any other matters which, according to national law and practice, are considered a term of employment.

2. It shall not be lawful to derogate in private contracts of employment from the principle of equality of treatment referred to in paragraph 1 of the present article.

၇။ ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးသည့်ဆုံးဖြတ်ချက် အကောင်အထည်ဖော်မှုကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေဘဲ အဆိုပါဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား သို့မဟုတ် ၎င်း၏မိသားစုဝင်တစ်ဦးသည် မိမိ၏မူရင်းနိုင်ငံ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတစ်ခုသို့ ဝင်ရောက်ရန် ရှာဖွေနိုင်သည်။

၈။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး သို့မဟုတ် ၎င်း၏မိသားစုဝင်တစ်ဦးအား ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးသည့်ကိစ္စရပ်တွင် ပြည်နှင့် ဒဏ်ပေးသည့်ကုန်ကျစရိတ်ကို ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်မှ ကျခံခြင်းမရှိစေရ။ သက်ဆိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်က ၎င်း၏ကိုယ်တိုင်ခရီးသွား ကုန်ကျ စရိတ်ကိုပေးရန် လိုအပ်သည်။

၉။ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၏ ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးမှုတွင် လုပ်ခလစာရရှိမှုအခွင့်အရေးနှင့် အခြားထိုက်သင့်သော ရပိုင်ခွင့် များအပါအဝင် အဆိုပါနိုင်ငံ၏ဥပဒေနှင့်အညီ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး သို့မဟုတ် ၎င်း၏မိသားစုဝင်တစ်ဦး၏ မည်သည့် အခွင့်အရေးကိုမျှ ထိခိုက်စေခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၂၃)

ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များအနေဖြင့် ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် အသိအမှတ်ပြုထားသည့် အခွင့်အရေးများချိုးဖောက်ခံရသည့် အချိန်တိုင်း၌ ၎င်းတို့မူရင်းနိုင်ငံ၏ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတစ်ခု၏အကျိုးစီးပွားများကို ကိုယ်စား ပြုသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ ကောင်စစ်ဝန် သို့မဟုတ် သံတမန်ရေးရာအာဏာပိုင်များ၏ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုနှင့် အကူအညီ ကို ရှာဖွေရယူရန် အခွင့်အရေးရှိရမည်။ အထူးသဖြင့် ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးခံရသည့်ကိစ္စရပ်တွင် သက်ဆိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဤ အခွင့်အရေးရှိကြောင်းကို နှောင့်နှေးမှုမရှိဘဲ အသိပေးရမည့်အပြင် ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးသည့်နိုင်ငံမှ အာဏာပိုင်များအနေဖြင့် အဆိုပါအခွင့်အရေးအား ကျင့်သုံးမှုကို လွယ်ကူစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

အပိုဒ် (၂၄)

ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်တိုင်းသည် ဥပဒေ၏ရှေ့မှောက်တွင် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအဖြစ် နေရာ တိုင်း၌ အသိအမှတ်ပြုခံရန် အခွင့်အရေးရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၂၅)

၁။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများသည် အခကြေးငွေနှင့် အောက်ပါအခြေအနေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အလုပ်ခန့်အပ်ရာနိုင်ငံရှိ နိုင်ငံသားများထက်မနည်းသော ဆက်ဆံမှုကို ခံစားစေရမည်။

- (က) အလုပ်အကိုင်ဆိုင်ရာ အခြားအခြေအနေများ၊ ဆိုလိုသည်မှာ - ပြည်တွင်းဥပဒေနှင့် ကျင့်သုံးမှုတို့နှင့်အညီ အချိန်ပို၊ အလုပ်ချိန်၊ အပတ်စဉ်အနားယူမှု၊ လစာနှင့်တကွ အားလပ်ရက်များ၊ လုံခြုံရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ အလုပ်အကိုင်ခန့်အပ်မှုဆိုင်ရာ ပတ်သက်ဆက်နွယ်မှုများ အဆုံးသတ်ခြင်းနှင့် အလုပ်အကိုင်ဆိုင်ရာ အခြား အခြေအနေများသည် ဤစကားရပ်တွင် အကျုံးဝင်သည်။
- (ခ) အလုပ်ခန့်ထားမှုဆိုင်ရာ အခြားစကားရပ်များ၊ ဆိုလိုသည်မှာ- ပြည်တွင်းဥပဒေကျင့်သုံးမှုတို့နှင့် အညီ အလုပ် ခန့်ထားရန် အနိမ့်ဆုံးအသက်၊ အိမ်နေအလုပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကန့်သတ်ချက်နှင့် အခြားကိစ္စရပ်များကို အလုပ် ခန့်ထားမှု စကားရပ်တစ်ခုတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည်။

၂။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် ၁ တွင် ရည်ညွှန်းထားသည့် ညီမျှစွာဆက်ဆံရေးစည်းမျဉ်းများကို ပုဂ္ဂလိကအလုပ်ခန့်ထားမှု စာချုပ်တွင် ထုတ်ပယ်သုံးစွဲပါက တရားဝင်ခြင်းမရှိစေရ။

3. States Parties shall take all appropriate measures to ensure that migrant workers are not deprived of any rights derived from this principle by reason of any irregularity in their stay or employment. In particular, employers shall not be relieved of any legal or contractual obligations, nor shall their obligations be limited in any manner by reason of such irregularity.

Article 26

1. States Parties recognize the right of migrant workers and members of their families:
  - (a) To take part in meetings and activities of trade unions and of any other associations established in accordance with law, with a view to protecting their economic, social, cultural and other interests, subject only to the rules of the organization concerned;
  - (b) To join freely any trade union and any such association as aforesaid, subject only to the rules of the organization concerned;
  - (c) To seek the aid and assistance of any trade union and of any such association as aforesaid.
2. No restrictions may be placed on the exercise of these rights other than those that are prescribed by law and which are necessary in a democratic society in the interests of national security, public order (*ordre public*) or the protection of the rights and freedoms of others.

Article 27

1. With respect to social security, migrant workers and members of their families shall enjoy in the State of employment the same treatment granted to nationals insofar as they fulfil the requirements provided for by the applicable legislation of that State and the applicable bilateral and multilateral treaties. The competent authorities of the State of origin and the State of employment can at any time establish the necessary arrangements to determine the modalities of application of this norm.
2. Where the applicable legislation does not allow migrant workers and members of their families a benefit the States concerned shall examine the possibility of reimbursing interested persons the amount of contributions made by them with respect to that benefit on the basis of the treatment granted to nationals who are in similar circumstances.

Article 28

Migrant workers and members of their families shall have the right to receive any medical care that is urgently required for the preservation of their life or the avoidance of irreparable harm to their health on the basis of equality of treatment with nationals of the State concerned. Such emergency medical care shall not be refused them by reason of any irregularity with regard to stay or employment.

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများအနေဖြင့် ဤစည်းမျဉ်းမှဖြစ်ပေါ်လာသော အခွင့်အရေးတစ်စုံတစ်ရာကို ၎င်းတို့နေထိုင်မှု သို့မဟုတ် အလုပ်ခန့်ထားမှုတွင် ပုံမှန်မဟုတ်သော အခြေအနေရှိခြင်းဟူသည့် အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ပိတ်ပင်ခံရခြင်းမရှိစေရန် သင့်လျော်သည့်နည်းလမ်းများအားလုံးကို လုပ်ဆောင်ရမည်။ အထူးသဖြင့် အလုပ်ရှင်များသည် ဥပဒေကြောင်းအရ တာဝန်ဝတ္တရားများ သို့မဟုတ် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ပါ တာဝန်ဝတ္တရားများမှ သက်သာခွင့်ရခြင်းမရှိရ။ သို့မဟုတ် အဆိုပါပုံမှန် မဟုတ်သည့် အခြေအနေရှိခြင်းဟူသည့် အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ၎င်းတို့၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကို နည်းလမ်းတစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ကန့်သတ်ခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၂၆)

၁။ စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများသည် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များ၏ အခွင့်အရေးကို အသိအမှတ်ပြုသည်-

- (က) ၎င်းတို့၏စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အခြားသောအကျိုးစီးပွားများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် ဟူသောအမြင်ဖြင့် အလုပ်သမားသမဂ္ဂများနှင့် ဥပဒေနှင့်အညီ တည်ထောင်ထားသည့် အခြားအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခု၏ အစည်းအဝေးများနှင့် လှုပ်ရှားမှုများတွင် အဆိုပါသက်ဆိုင်သည့် အဖွဲ့အစည်း၏ စည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် အခွင့်အရေး၊
- (ခ) အလုပ်သမားသမဂ္ဂအဖွဲ့တစ်ခုခုနှင့် အထက်တွင်ဆိုထားသည့် အဆိုပါအသင်းအဖွဲ့တစ်ခုခုတွင် သက်ဆိုင်သည့် အဖွဲ့အစည်း၏ စည်းမျဉ်းများအရ လွတ်လပ်စွာပါဝင်ရန် အခွင့်အရေး၊
- (ဂ) အလုပ်သမားသမဂ္ဂအဖွဲ့တစ်ခုခုနှင့် အထက်တွင်ဆိုထားသည့် အဆိုပါအသင်းအဖွဲ့တစ်ခုခု၏ အကူအညီနှင့်အထောက်အပံ့ရှာဖွေရန် အခွင့်အရေး၊

၂။ ဤ အခွင့်အရေးများကိုကျင့်သုံးရာတွင် ဥပဒေအရပြဋ္ဌာန်းထားမှုနှင့် ဒီမိုကရေစီလူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်အတွင်း အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကျိုးစီးပွား၊ အများပြည်သူဆိုင်ရာအမိန့် သို့မဟုတ် အခြားသူများ၏ အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်မှုများကို ကာကွယ်ပေးရန် လိုအပ်ခြင်းများမှတစ်ပါး ကန့်သတ်ချက်များမပြုရ။

အပိုဒ် (၂၇)

၁။ လူမှုဖူလုံရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်း၏မိသားစုဝင်များသည် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံတွင် အဆိုပါနိုင်ငံ၏ သက်ဆိုင်ရာဥပဒေနှင့် နှစ်နိုင်ငံနှင့် နှစ်နိုင်ငံထက်ပိုသော နိုင်ငံများအကြား ချုပ်ဆိုထားသည့် သက်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်များအရ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် လိုအပ်ချက်များကို နိုင်ငံသားများအပေါ် ဖြည့်ဆည်းပေးသကဲ့သို့ ခွင့်ပြုထားသည့် တူညီသောပြုမူဆက်ဆံမှုများကို ရရှိခံစားရမည်။ မူရင်းနိုင်ငံနှင့် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၏ အခွင့်အာဏာပိုင်များသည် ဤစံနှုန်းများကျင့်သုံးမှုပုံစံများကို ဆုံးဖြတ်ရန် လိုအပ်သောအစီအမံများကို မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ချမှတ်တည်ထောင်နိုင်သည်။

၂။ သက်ဆိုင်ရာဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်က ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များကို အကျိုးခံစားခွင့်တစ်ခုအား ခွင့်ပြုမှုမရှိပါက သက်ဆိုင်သည့်နိုင်ငံအနေဖြင့် အလားတူအခြေအနေမျိုး၌ နိုင်ငံသားများကိုပေးအပ်ထားသည့် ပြုမူဆက်ဆံမှုကိုအခြေခံ၍ အဆိုပါအကျိုးခံစားခွင့်အတွက် ၎င်းတို့မှ ထည့်ဝင်ထားသည့် ငွေကြေးပမာဏကို အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်များသို့ ပြန်လည်ထုတ်ပေးရန် ဖြစ်နိုင်သည့် အခြေအနေများကို စဉ်းစားရှာဖွေရမည်။

အပိုဒ် (၂၈)

ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များသည် အသက်ရှင်သန်ရေးထိန်းသိမ်းရန် အရေးပေါ်လိုအပ်သည့် သို့မဟုတ် ပြင်၍မရသော ကျန်းမာရေးထိခိုက်မှုမှ ရှောင်ရှားရန် လိုအပ်သည့် ဆေးကုသခွင့်တစ်စုံတစ်ရာကို သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားများအပေါ် တူညီစွာပြုမူဆက်ဆံမှုပေါ် အခြေခံ၍ လက်ခံရရှိခွင့်ရှိသည်။ အဆိုပါ အရေးပေါ်ဆေးကုသခွင့်ကို ပုံမှန်မဟုတ်သည့်နေထိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်းစသည့် အကြောင်းပြချက်များကြောင့် ငြင်းဆိုခြင်းမပြုရ။

Article 29

Each child of a migrant worker shall have the right to a name, to registration of birth and to a nationality.

Article 30

Each child of a migrant worker shall have the basic right of access to education on the basis of equality of treatment with nationals of the State concerned. Access to public preschool educational institutions or schools shall not be refused or limited by reason of the irregular situation with respect to stay or employment of either parent or by reason of the irregularity of the child's stay in the State of employment.

Article 31

1. States Parties shall ensure respect for the cultural identity of migrant workers and members of their families and shall not prevent them from maintaining their cultural links with their State of origin.
2. States Parties may take appropriate measures to assist and encourage efforts in this respect.

Article 32

Upon the termination of their stay in the State of employment, migrant workers and members of their families shall have the right to transfer their earnings and savings and, in accordance with the applicable legislation of the States concerned, their personal effects and belongings.

Article 33

1. Migrant workers and members of their families shall have the right to be informed by the State of origin, the State of employment or the State of transit as the case may be concerning:
  - (a) Their rights arising out of the present Convention;
  - (b) The conditions of their admission, their rights and obligations under the law and practice of the State concerned and such other matters as will enable them to comply with administrative or other formalities in that State.
2. States Parties shall take all measures they deem appropriate to disseminate the said information or to ensure that it is provided by employers, trade unions or other appropriate bodies or institutions. As appropriate, they shall cooperate with other States concerned.

အပိုဒ် (၂၉)

ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး၏ ကလေးတစ်ဦးစီတိုင်းသည် အမည်တစ်ခုရပိုင်ခွင့်၊ မွေးဖွားမှုမှတ်ပုံတင်ခွင့်နှင့် နိုင်ငံသား ဖြစ်ပိုင်ခွင့်ရှိရမည်။

အပိုဒ် (၃၀)

သက်ဆိုင်သည့်နိုင်ငံက နိုင်ငံသားများအား တူညီစွာပြုမူဆက်ဆံခြင်းကို အခြေခံ၍ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး၏ ကလေးတစ်ဦးစီတိုင်းသည် ပညာရေးကို လက်လှမ်းမီမှု အခြေခံအခွင့်အရေးရှိသည်။ အများပြည်သူဆိုင်ရာ မူလတန်းကြိုပညာ သင်ကြားရေး အဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် ကျောင်းများသို့ တက်ရောက်ခြင်းကို အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံတွင် မိဘ၏နေထိုင်မှု သို့မဟုတ် အလုပ်ခန့်ထားမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပုံမှန်မဟုတ်သော အခြေအနေ၌ရှိခြင်းဟူသည့် အကြောင်းပြချက် သို့မဟုတ် သားသမီးတစ်ဦး၏ ပုံမှန်မဟုတ်သောအခြေအနေ၌ နေထိုင်ခြင်းဟူသည့် အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ငြင်းဆန်ခြင်း သို့မဟုတ် ကန့်သတ်ခြင်းမပြုလုပ်ရ။

အပိုဒ် (၃၁)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့မိသားစုဝင်များ၏ ယဉ်ကျေးမှုလေ့စရိုက်ကို လေးစား ရမည့်အပြင် ၎င်းတို့၏မူရင်းနိုင်ငံနှင့် ချိတ်ဆက်သည့် ယဉ်ကျေးမှုအား ထိန်းသိမ်းခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းမပြုရ။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤကိစ္စရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများကို ကူညီရန်နှင့် အားပေးရန် သင့်လျော် သည့်နည်းလမ်းများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

အပိုဒ် (၃၂)

အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၌ ၎င်းတို့၏နေထိုင်မှု အဆုံးသတ်သည့်အခါ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင် များအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ဝင်ငွေများ၊ စုငွေများ၊ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာပစ္စည်းများနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုများကို သက်ဆိုင်သည့်နိုင်ငံ၏ သက်ဆိုင် ရာ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ ရွှေ့ပြောင်းပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၃၃)

၁။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်အလိုက် အောက်ပါတို့နှင့် စပ်လျဉ်း ၍ မူရင်းနိုင်ငံ၊ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ သို့မဟုတ် ဖြတ်သန်းရာနိုင်ငံမှ အသိပေးခြင်းကို လက်ခံရန် အခွင့်အရေးရှိစေရမည်။

- (က) ဤ သဘောတူစာချုပ်မှ ပေါ်ပေါက်လာသော အခွင့်အရေးများ၊
- (ခ) ၎င်းတို့ဝင်ရောက်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသောစည်းမျဉ်းများ၊ သက်ဆိုင်သည့်နိုင်ငံ၏ဥပဒေနှင့် ကျင့်သုံးမှုအရ ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးများနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများအပြင် အဆိုပါနိုင်ငံရှိ စီမံအုပ်ချုပ်မှု သို့မဟုတ် အခြားခလေ့ထုံးတမ်းများ ကို ၎င်းတို့မှ လိုက်နာနိုင်စွမ်းရှိစေမည့် အခြားကိစ္စရပ်များ။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် အဆိုပါသတင်းအချက်အလက်များကို ဖြန့်ဝေရန် သို့မဟုတ် အဆိုပါသတင်း အချက်အလက်များကို အလုပ်ရှင်များ၊ အလုပ်သမားသမဂ္ဂများ သို့မဟုတ် အခြားသင့်လျော်သည့်ဌာနများ သို့မဟုတ် အဖွဲ့ အစည်းများမှ ဖြန့်ဝေမှုသေချာစေရန် သင့်သည်ထင်မြင်သည့် နည်းလမ်းများအားလုံး ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။ ၎င်းတို့သည် အခြားသက်ဆိုင်သည့်နိုင်ငံများနှင့် သင့်လျော်သကဲ့သို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

3. Such adequate information shall be provided upon request to migrant workers and members of their families, free of charge, and, as far as possible, in a language they are able to understand.

Article 34

Nothing in the present part of the Convention shall have the effect of relieving migrant workers and the members of their families from either the obligation to comply with the laws and regulations of any State of transit and the State of employment or the obligation to respect the cultural identity of the inhabitants of such States.

Article 35

Nothing in the present part of the Convention shall be interpreted as implying the regularization of the situation of migrant workers or members of their families who are non-documented or in an irregular situation or any right to such regularization of their situation, nor shall it prejudice the measures intended to ensure sound and equitable conditions for international migration as provided in part VI of the present Convention.

**PART IV: OTHER RIGHTS OF MIGRANT WORKERS AND MEMBERS OF
THEIR FAMILIES WHO ARE DOCUMENTED OR IN A REGULAR SITUATION**

Article 36

Migrant workers and members of their families who are documented or in a regular situation in the State of employment shall enjoy the rights set forth in the present part of the Convention in addition to those set forth in part III.

Article 37

Before their departure, or at the latest at the time of their admission to the State of employment, migrant workers and members of their families shall have the right to be fully informed by the State of origin or the State of employment, as appropriate, of all conditions applicable to their admission and particularly those concerning their stay and the remunerated activities in which they may engage as well as of the requirements they must satisfy in the State of employment and the authority to which they must address themselves for any modification of those conditions.

၃။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များက အဆိုပါလုံလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို တောင်းခံမှုပေါ်တွင် ဖြစ်နိုင်သမျှ ၎င်းတို့နားလည်သည့်ဘာသာစကားဖြင့် အခမဲ့ပေးအပ်ရမည်။

အပိုဒ် (၃၄)

ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ မည်သည့်အချက်ကမှ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များကို ဖြတ်သန်းရာနိုင်ငံ သို့မဟုတ် အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေများနှင့်စည်းမျဉ်းများကို လိုက်နာရန်တာဝန် သို့မဟုတ် အဆိုပါနိုင်ငံများတွင် အခြေချနေထိုင်သူများ၏ ယဉ်ကျေးမှုမလေ့စရိုက်ကို လေးစားရန် တာဝန်ဝတ္တရားတို့မှ သက်သာခွင့် ပေးသည့် သက်ရောက်မှုမျိုးမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၃၅)

ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ မည်သည့်အချက်ကမှ အထောက်အထားမရှိသော သို့မဟုတ် ပုံမှန်မဟုတ်သည့် အခြေအနေ၌ရှိသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များ၏ အခြေအနေကို ပုံမှန်ဖြစ်စေရန် ရည်ညွှန်းခြင်း သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏အခြေအနေများကို ပုံမှန်ဖြစ်စေခြင်းပြုလုပ်ရန် အခွင့်အရေးတစ်စုံတစ်ရာဟု အနက်ဖွင့်ဆိုခြင်းမရှိစေရ။ သို့မဟုတ် ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၆) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းအတွက် ခိုင်မာ၍ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သည့် အခြေအနေများရှိစေရန် ရည်ရွယ်သည့်နည်းလမ်းများကို ထိခိုက်မှုမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၄) - အထောက်အထားရှိသော သို့မဟုတ် ပုံမှန်အခြေအနေ၌ရှိသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များ၏ အခြားအခွင့်အရေးများ

အပိုဒ် (၃၆)

အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၌ အထောက်အထားရှိသော သို့မဟုတ် ပုံမှန်အခြေအနေ၌ရှိသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များသည် အပိုဒ် ၃ တွင်ဖော်ပြထားသည့် အခွင့်အရေးများအပြင် သဘောတူစာချုပ်၏ ဤအပိုဒ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် အခွင့်အရေးများကိုလည်း ခံစားခွင့်ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၃၇)

ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များသည် ၎င်းတို့မထွက်ခွာမီ သို့မဟုတ် အနည်းဆုံးအနေဖြင့် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံသို့ ၎င်းတို့ဝင်ရောက်သည့်အချိန်၌ ၎င်းတို့ဝင်ရောက်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သော စည်းကမ်းချက်များ၊ အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့နေထိုင်မှုနှင့်သက်ဆိုင်သော စည်းကမ်းချက်များ၊ ၎င်းတို့ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အခကြေးငွေပေးသော လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် သက်ဆိုင်သော အခြေအနေများအပြင် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၌ ၎င်းတို့ကဖြည့်ဆည်းပေးရမည့်လိုအပ်ချက်များနှင့် အဆိုပါစည်းကမ်းချက်များအား ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲမှုများကို သိရှိစေရန် ၎င်းတို့ဆက်သွယ်ရမည့် အာဏာပိုင်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ မူရင်းနိုင်ငံ သို့မဟုတ် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံမှ သင့်လျော်သည့်ပုံစံဖြင့် အသိပေးခြင်းကို လက်ခံရမည့်အခွင့်အရေးရှိသည်။

Article 38

1. States of employment shall make every effort to authorize migrant workers and members of their families to be temporarily absent without effect upon their authorization to stay or to work, as the case may be. In doing so, States of employment shall take into account the special needs and obligations of migrant workers and members of their families, in particular in their States of origin.
2. Migrant workers and members of their families shall have the right to be fully informed of the terms on which such temporary absences are authorized.

Article 39

1. Migrant workers and members of their families shall have the right to liberty of movement in the territory of the State of employment and freedom to choose their residence there.
2. The rights mentioned in paragraph 1 of the present article shall not be subject to any restrictions except those that are provided by law, are necessary to protect national security, public order (*ordre public*), public health or morals, or the rights and freedoms of others and are consistent with the other rights recognized in the present Convention.

Article 40

1. Migrant workers and members of their families shall have the right to form associations and trade unions in the State of employment for the promotion and protection of their economic, social, cultural and other interests.
2. No restrictions may be placed on the exercise of this right other than those that are prescribed by law and are necessary in a democratic society in the interests of national security, public order (*ordre public*) or the protection of the rights and freedoms of others.

Article 41

1. Migrant workers and members of their families shall have the right to participate in public affairs of their State of origin and to vote and to be elected at elections of that State, in accordance with its legislation.
2. The States concerned shall, as appropriate and in accordance with their legislation, facilitate the exercise of these rights.

အပိုဒ် (၃၈)

- ၁။ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံများသည် အခြေအနေပေါ်မူတည်၍ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များကို နေထိုင်ရန် ခွင့်ပြုချက် သို့မဟုတ် အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန် ခွင့်ပြုချက်အပေါ် ထိခိုက်ခြင်းမရှိဘဲ ယာယီပျက်ကွက်မှုကို တတ်နိုင်သမျှ ခွင့်ပြုပေးရမည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရာတွင် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံများအနေဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့မိသားစုဝင် များ၏ အထူးလိုအပ်ချက်များနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများ၊ အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့၏မူရင်းနိုင်ငံရှိ လိုအပ်ချက်များနှင့် တာဝန်ဝတ္တရား များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။
- ၂။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များသည် အဆိုပါ ယာယီပျက်ကွက်မှုများခွင့်ပြုသည့် စည်းကမ်းချက် များကို အပြည့်အဝ သိရှိပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၃၉)

- ၁။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များအနေဖြင့် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၏ နယ်မြေအတွင်း လွတ်လပ်စွာ သွားလာခွင့်နှင့် အဆိုပါနိုင်ငံ၌ နေထိုင်ရမည့်နေရာကို လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်ခွင့်ရှိစေရမည်။
- ၂။ အမျိုးသားလုံခြုံရေး၊ အများပြည်သူဆိုင်ရာအမိန့်၊ အများပြည်သူကျန်းမာရေး သို့မဟုတ် အကျင့်စာရိတ္တ၊ သို့မဟုတ် အခြားသူများ၏ အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်လိုအပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဤသဘောတူ စာချုပ်တွင် အသိအမှတ်ပြုထားသည့် အခြားအခွင့်အရေးများနှင့်လည်း ကိုက်ညီခြင်းအတွက် ဥပဒေအရ ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမှအပ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) တွင် ဖော်ပြထားသည့် အခွင့်အရေးများကို ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်မှုတစ်စုံတစ်ရာ ပြုလုပ်ခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၄၀)

- ၁။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အခြား အကျိုးစီးပွားများကို မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ကာကွယ်ခြင်းတို့အတွက် အလုပ်ခန့်ထားသည့်နိုင်ငံတွင် အသင်းအဖွဲ့များနှင့် အလုပ်သမား သမဂ္ဂများ ဖွဲ့စည်းရန်အခွင့်အရေးရှိရမည်။
- ၂။ ဤအခွင့်အရေးများကို ကျင့်သုံးရာတွင် ဥပဒေအရပြဋ္ဌာန်းထားမှုနှင့် ဒီမိုကရေစီလူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်အတွင်း အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကျိုးစီးပွား၊ အများပြည်သူဆိုင်ရာအမိန့် သို့မဟုတ် အခြားသူများ၏ အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ် မှုများ ကို ကာကွယ်ပေးရန် လိုအပ်ခြင်းများမှတစ်ပါး ကန့်သတ်ချက်များမပြုရ။

အပိုဒ် (၄၁)

- ၁။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏မူရင်းနိုင်ငံမှ ပြည်သူ့ရေးရာကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ရန်၊ အဆိုပါနိုင်ငံ၏ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ အဆိုပါနိုင်ငံ၏ ရွေးကောက်ပွဲများတွင် မဲပေးရန်၊ အရွေးချယ်ခံရန် အခွင့် အရေးရှိရမည်။
- ၂။ သက်ဆိုင်သည့်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဤ အခွင့်အရေးများကျင့်သုံးမှုကို လွယ်ကူ စေရန် သင့်လျော်သကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

Article 42

1. States Parties shall consider the establishment of procedures or institutions through which account may be taken, both in States of origin and in States of employment, of special needs, aspirations and obligations of migrant workers and members of their families and shall envisage, as appropriate, the possibility for migrant workers and members of their families to have their freely chosen representatives in those institutions.
2. States of employment shall facilitate, in accordance with their national legislation, the consultation or participation of migrant workers and members of their families in decisions concerning the life and administration of local communities.
3. Migrant workers may enjoy political rights in the State of employment if that State, in the exercise of its sovereignty, grants them such rights.

Article 43

1. Migrant workers shall enjoy equality of treatment with nationals of the State of employment in relation to:
  - (a) Access to educational institutions and services subject to the admission requirements and other regulations of the institutions and services concerned;
  - (b) Access to vocational guidance and placement services;
  - (c) Access to vocational training and retraining facilities and institutions;
  - (d) Access to housing, including social housing schemes, and protection against exploitation in respect of rents;
  - (e) Access to social and health services, provided that the requirements for participation in the respective schemes are met;
  - (f) Access to cooperatives and self-managed enterprises, which shall not imply a change of their migration status and shall be subject to the rules and regulations of the bodies concerned;
  - (g) Access to and participation in cultural life.
2. States Parties shall promote conditions to ensure effective equality of treatment to enable migrant workers to enjoy the rights mentioned in paragraph 1 of the present article whenever the terms of their stay, as authorized by the State of employment, meet the appropriate requirements.

အပိုဒ် (၄၂)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် မူရင်းနိုင်ငံတွင်သာမက အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၌ပါ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့မိသားစုဝင်များ၏ အထူးလိုအပ်ချက်များ၊ ဆန္ဒများနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများအတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ချမှတ်ခြင်း သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများထူထောင်ခြင်းပြုလုပ်ရန် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့်အပြင် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များအနေဖြင့် အဆိုပါအဖွဲ့အစည်းများတွင် ကိုယ်စားလှယ်များ လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်ထားရှိရန် သင့်လျော်သကဲ့သို့ မျှော်မှန်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များကို ဒေသခံလူထု၏ အသက်အိုအိမ်နှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များတွင် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း သို့မဟုတ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို လွယ်ကူစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၃။ အကယ်၍ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံသည် ၎င်း၏အချုပ်အခြာအာဏာကို ကျင့်သုံး၍ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများကို နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာအခွင့်အရေးများ ခွင့်ပြုပေးအပ်ထားပါက အဆိုပါအခွင့်အရေးများကို ခံစားနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၄၃)

၁။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများသည် အောက်ပါကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံရှိ နိုင်ငံသားများနှင့် တန်းတူဆက်ဆံမှုကို ရရှိစေရမည်။

- (က) သက်ဆိုင်သည့်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပညာရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ၏ ကျောင်းဝင်ခွင့်သတ်မှတ်ချက်များ အခြားစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ ပညာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပညာရေးဝန်ဆောင်မှုများရယူခွင့်၊
- (ခ) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုနှင့် အလုပ်အကိုင်နေရာချထားပေးမှု ဝန်ဆောင်မှုများကို ရယူခွင့်၊
- (ဂ) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးနှင့် ပြန်လည်လေ့ကျင့်သင်ကြားရေး အထောက်အကူပစ္စည်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရယူအသုံးပြုခွင့်၊
- (ဃ) လူမှုအိမ်ရာချထားရေးအစီအစဉ်များ၊ ငှားရမ်းခများ ခေါင်းပုံဖြတ်အမြတ်ထုတ်ခြင်းမှ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုအပါအဝင် အိမ်ရာနေထိုင်အသုံးပြုခွင့်၊
- (င) သက်ဆိုင်ရာအစီအစဉ်များ၌ ပါဝင်ရန်အတွက် သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီပါက လူမှုရေးနှင့် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများ ရယူအသုံးပြုခွင့်၊
- (စ) သမဝါယမအသင်းများ၊ တစ်နိုင်တစ်ပိုင်လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်လုပ်ကိုင်ခွင့်၊ အဆိုပါအခွင့်အရေးသည် ၎င်းတို့၏ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းဆိုင်ရာ လူမှုအဆင့်အတန်းအား ပြောင်းလဲမှုအဖြစ် ရည်ညွှန်းခြင်းမဖြစ်စေရဘဲ ပါဝင်ပတ်သက်သည့် အဖွဲ့အစည်း၏ နည်းဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို လိုက်နာရမည်။
- (ဆ) ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာလေ့များတွင် ပါဝင်လှုပ်ရှားခွင့်၊

၂။ စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများသည် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံက ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများအတွက် ခွင့်ပြုသည့် နေထိုင်မှုကာလ သက်တမ်းမှာ သင့်လျော်သည့် လိုအပ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီသည့်အခါ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) တွင် ဖော်ပြထားသည့် အခွင့်အရေးကို ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများခံစားခွင့်ရရှိစေရန် ထိရောက်သော တန်းတူဆက်ဆံမှုရရှိစေမည့် အခြေအနေသတ်မှတ်ချက်များကို မြှင့်တင်ချမှတ်ရမည်။

3. States of employment shall not prevent an employer of migrant workers from establishing housing or social or cultural facilities for them. Subject to article 70 of the present Convention, a State of employment may make the establishment of such facilities subject to the requirements generally applied in that State concerning their installation.

Article 44

1. States Parties, recognizing that the family is the natural and fundamental group unit of society and is entitled to protection by society and the State, shall take appropriate measures to ensure the protection of the unity of the families of migrant workers.

2. States Parties shall take measures that they deem appropriate and that fall within their competence to facilitate the reunification of migrant workers with their spouses or persons who have with the migrant worker a relationship that, according to applicable law, produces effects equivalent to marriage, as well as with their minor dependent unmarried children.

3. States of employment, on humanitarian grounds, shall favourably consider granting equal treatment, as set forth in paragraph 2 of the present article, to other family members of migrant workers.

Article 45

1. Members of the families of migrant workers shall, in the State of employment, enjoy equality of treatment with nationals of that State in relation to:

- (a) Access to educational institutions and services, subject to the admission requirements and other regulations of the institutions and services concerned;
- (b) Access to vocational guidance and training institutions and services, provided that requirements for participation are met;
- (c) Access to social and health services, provided that requirements for participation in the respective schemes are met;
- (d) Access to and participation in cultural life.

2. States of employment shall pursue a policy, where appropriate in collaboration with the States of origin, aimed at facilitating the integration of children of migrant workers in the local school system, particularly in respect of teaching them the local language.

3. States of employment shall endeavour to facilitate for the children of migrant workers the teaching of their mother tongue and culture and, in this regard, States of origin shall collaborate whenever appropriate.

၃။ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံသည် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ၏ အလုပ်ရှင်တစ်ဦးက အလုပ်သမားများအတွက် အိမ်ရာတည်ဆောက်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် လူမှုရေး သို့မဟုတ် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာအထောက်အကူများ ထူထောင်ပေးခြင်းအပေါ် တားဆီးပိတ်ပင်ခြင်းမရှိစေရ။ ဤ သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် ၇၀ အရ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် အဆိုပါအထောက်အကူများကို တပ်ဆင်တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အဆိုပါနိုင်ငံ၌ ယေဘုယျအားဖြင့် အသုံးပြုသည့် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ တည်ဆောက်နိုင်သည်။

အပိုဒ် (၄၄)

၁။ စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများက မိသားစုဆိုသည်မှာ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၏ သဘာဝအလျောက် အခြေခံကျသော အသေးဆုံးအစုအဖွဲ့ဖြစ်ကြောင်းနှင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် နိုင်ငံမှကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကို ခံယူခွင့်ရှိကြောင်း အသိအမှတ်ပြုပြီး ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ၏ မိသားစုဝင်များ စည်းလုံးညီညွတ်မှုကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ရရှိသေချာစေရန် သင့်လျော်သည့်နည်းလမ်းများကို လုပ်ဆောင်ရမည်။

၂။ စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများသည် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများအား ၎င်းတို့၏အိမ်ထောင်ဖက်များ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေအရ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားနှင့် လက်ထပ်ထားသည်နှင့် တူညီသည့်ဆက်ဆံရေးရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအပြင် ၎င်းတို့၏ အိမ်ထောင်မကျသေးသော အရွယ်မရောက်သေးသည့် မိခင်ကလေးငယ်များနှင့် ပြန်လည်ဆုံစည်းမှုကို အဆင်ပြေလွယ်ကူစေရန် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများ၏ အခွင့်အာဏာအတွင်း ကျရောက်ပြီး သင့်သည်ဟုထင်မြင်သည့် နည်းလမ်းများအား ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၃။ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံသည် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုပေါ် အခြေခံ၍ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၂) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ၏ အခြားမိသားစုဝင်များကိုလည်း တန်းတူဆက်ဆံမှုခွင့်ပြုရန် ဦးစားပေး၍ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

အပိုဒ် (၄၅)

၁။ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၌ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ၏ မိသားစုဝင်များသည် အောက်ပါကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဆိုပါနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားများနှင့် တန်းတူဆက်ဆံမှုကို ရရှိစေရမည်-

- (က) သက်ဆိုင်သည့်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပညာရေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ၏ ကျောင်းဝင်ခွင့်သတ်မှတ်ချက်များ အခြားစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ ပညာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပညာရေးဝန်ဆောင်မှုများ ရယူခွင့်၊
- (ခ) သက်ဆိုင်ရာအစီအစဉ်များ၌ ပါဝင်ရန်အတွက် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီပါက အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ရယူအသုံးပြုခွင့်၊
- (ဂ) သက်ဆိုင်ရာအစီအစဉ်များ၌ ပါဝင်ရန်အတွက် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီပါက လူမှုရေးနှင့်ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများ ရယူအသုံးပြုခွင့်၊
- (ဃ) ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာလေ့များတွင် ပါဝင်လှုပ်ရှားခွင့်၊

၂။ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံများသည် မူရင်းနိုင်ငံများနှင့် သင့်လျော်သလိုပူးပေါင်း၍ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ၏ ကလေးငယ်များကို အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့အား ဒေသခံဘာသာစကား သင်ကြားခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဒေသတွင်း ကျောင်းပညာစနစ်တွင် ပါဝင်သင်ကြားမှု၌ လွယ်ကူစေရန် ရည်ရွယ်သည့်မူဝါဒတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

၃။ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံများသည် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ၏ ကလေးငယ်များကို ၎င်းတို့၏ မိခင်ဘာသာစကားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကို သင်ကြားရာတွင် ဖြစ်မြောက်လွယ်ကူစေရန် ကြိုးစားအားထုတ်ရမည့်အပြင် ဤကိစ္စရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ မူရင်းနိုင်ငံများအနေဖြင့် သင့်လျော်သည့်အချိန်တိုင်း၌ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

4. States of employment may provide special schemes of education in the mother tongue of children of migrant workers, if necessary in collaboration with the States of origin.

Article 46

Migrant workers and members of their families shall, subject to the applicable legislation of the States concerned, as well as relevant international agreements and the obligations of the States concerned arising out of their participation in customs unions, enjoy exemption from import and export duties and taxes in respect of their personal and household effects as well as the equipment necessary to engage in the remunerated activity for which they were admitted to the State of employment:

- (a) Upon departure from the State of origin or State of habitual residence;
- (b) Upon initial admission to the State of employment;
- (c) Upon final departure from the State of employment;
- (d) Upon final return to the State of origin or State of habitual residence.

Article 47

1. Migrant workers shall have the right to transfer their earnings and savings, in particular those funds necessary for the support of their families, from the State of employment to their State of origin or any other State. Such transfers shall be made in conformity with procedures established by applicable legislation of the State concerned and in conformity with applicable international agreements.

2. States concerned shall take appropriate measures to facilitate such transfers.

Article 48

1. Without prejudice to applicable double taxation agreements, migrant workers and members of their families shall, in the matter of earnings in the State of employment:

- (a) Not be liable to taxes, duties or charges of any description higher or more onerous than those imposed on nationals in similar circumstances;
- (b) Be entitled to deductions or exemptions from taxes of any description and to any tax allowances applicable to nationals in similar circumstances, including tax allowances for dependent members of their families.

2. States Parties shall endeavour to adopt appropriate measures to avoid double taxation of the earnings and savings of migrant workers and members of their families.

၄။ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံများအနေဖြင့် လိုအပ်ပါက မူရင်းနိုင်ငံနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍ ရွှေပြောင်းလုပ်သားများ၏ ကလေးငယ်များကို မိခင်ဘာသာစကားဖြင့် သင်ကြားသော အထူးပညာရေးအစီအစဉ်များကို ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၄၆)

ရွှေပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များသည် သက်ဆိုင်သည့်နိုင်ငံများ၏ သက်ဆိုင်ရာဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံတကာ သဘောတူညီချက်များအပြင် အကောက်ခွန်ဆိုင်ရာသမဂ္ဂများတွင် ပါဝင်ခြင်းမှ ပေါ်ပေါက်လာသော သက်ဆိုင်သည့်နိုင်ငံများ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့်အညီ ၎င်းတို့၏ တစ်ကိုယ်ရေသုံးနှင့် အိမ်သုံးပစ္စည်းများအပြင် ၎င်းတို့အား ဝင်ရောက်ခွင့်ပြုသည့် အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားရာနိုင်ငံရှိ အခကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်းတွင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည့် အသုံးအဆောင်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထုတ်ကုန်၊ သွင်းကုန်စည်းကြပ်မှုများ၊ အခွန်များကင်းလွတ်ခွင့်ကို အောက်ပါကာလများတွင် ရရှိစေရမည်။

- (က) မူရင်းနိုင်ငံ သို့မဟုတ် အမြဲနေထိုင်သည့်နိုင်ငံမှ ထွက်ခွာသည့်အခါ၊
- (ခ) အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံသို့ ကနဦးဝင်ရောက်သည့်အခါ၊
- (ဂ) အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံမှ အပြီးထွက်ခွာသည့်အခါ၊
- (ဃ) မူရင်းနိုင်ငံ သို့မဟုတ် အမြဲနေထိုင်သည့်နိုင်ငံသို့ အပြီးပြန်လာသည့်အခါ။

အပိုဒ် (၄၇)

၁။ ရွှေပြောင်းလုပ်သားများသည် အဓိကအားဖြင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များကို ထောက်ပံ့ရန် မဖြစ်မနေလိုအပ်သော ၎င်းတို့၏ဝင်ငွေများနှင့် စုဆောင်းငွေများကို အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံမှ ၎င်းတို့၏မူရင်းနိုင်ငံ သို့မဟုတ် အခြားနိုင်ငံသို့ လွှဲပို့ပိုင်ခွင့်ရှိစေရမည်။ အဆိုပါလွှဲပို့မှုများသည် သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံ၏ သက်ဆိုင်ရာဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ချမှတ်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံတကာ သဘောတူညီချက်များနှင့် ကိုက်ညီရမည်။

၂။ ပါဝင်ပတ်သက်သည့်နိုင်ငံများအနေဖြင့် အဆိုပါလွှဲပို့မှုများကို ဖြစ်မြောက်လွယ်ကူစေရန် သင့်လျော်သည့် စီမံခန့်ခွဲမှုများ ပြုလုပ်ရမည်။

အပိုဒ် (၄၈)

၁။ သက်ဆိုင်ရာ အခွန်နှစ်ထပ်စည်းကြပ်ခြင်းဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေဘဲ ရွှေပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များသည် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၌ ဝင်ငွေရသည့်ကိစ္စရပ်တွင် -

- (က) အလားတူအခြေအနေများ၌ နိုင်ငံသားများအပေါ် စည်းကြပ်သည့်အခွန်များထက် မြင့်သော သို့မဟုတ် တာဝန်ပိုမိုကြီးလေးသောအခွန်များ၊ စည်းကြပ်ခွန်များ သို့မဟုတ် ငွေရေးကြေးရေးတာဝန် တစ်မျိုးမျိုးကို ပေးချေရန် တာဝန်မရှိစေရ။
- (ခ) ၎င်းတို့ကို မှီခိုနေရသည့် မိသားစုဝင်များအတွက် အခွန်ကျသင့်ငွေအပါအဝင် နိုင်ငံသားများသို့ ကျသင့်သည့် အခွန်ဆိုင်ရာ အလားတူအခြေအနေများနှင့် အမျိုးမျိုးသောအခွန်အခများမှ ကင်းလွတ်ခွင့်နှင့် နှုတ်ယူခွင့်များ ရရှိခံစားစေရမည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ရွှေပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့မိသားစုဝင်များ၏ ဝင်ငွေနှင့်စုငွေများအပေါ် အခွန်နှစ်ထပ်စည်းကြပ်မှုကို ရှောင်လွှဲနိုင်စေရေးအတွက် သင့်လျော်သည့်နည်းလမ်းများ ချမှတ်ရန် အားထုတ်ရမည်။

Article 49

1. Where separate authorizations to reside and to engage in employment are required by national legislation, the States of employment shall issue to migrant workers authorization of residence for at least the same period of time as their authorization to engage in remunerated activity.
2. Migrant workers who in the State of employment are allowed freely to choose their remunerated activity shall neither be regarded as in an irregular situation nor shall they lose their authorization of residence by the mere fact of the termination of their remunerated activity prior to the expiration of their work permits or similar authorizations.
3. In order to allow migrant workers referred to in paragraph 2 of the present article sufficient time to find alternative remunerated activities, the authorization of residence shall not be withdrawn at least for a period corresponding to that during which they may be entitled to unemployment benefits.

Article 50

1. In the case of death of a migrant worker or dissolution of marriage, the State of employment shall favourably consider granting family members of that migrant worker residing in that State on the basis of family reunion an authorization to stay; the State of employment shall take into account the length of time they have already resided in that State.
2. Members of the family to whom such authorization is not granted shall be allowed before departure a reasonable period of time in order to enable them to settle their affairs in the State of employment.
3. The provisions of paragraphs 1 and 2 of the present article may not be interpreted as adversely affecting any right to stay and work otherwise granted to such family members by the legislation of the State of employment or by bilateral and multilateral treaties applicable to that State.

အပိုဒ် (၄၉)

၁။ နေထိုင်ရန်နှင့် အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန် သီးခြားခွင့်ပြုချက်များ နိုင်ငံ၏ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်အရ လိုအပ်သည့်အခါ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံများသည် ခွင့်ပြုထားသည့် အခကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်လုပ်ကိုင်ရန်အတွက် အနည်းဆုံးတူညီသည့် အချိန်ကာလတွင် နေထိုင်ရန် ခွင့်ပြုချက်ကို ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများအား ထုတ်ပေးရမည်။

၂။ အလုပ်ခန့်ထားရာ၌ အခကြေးငွေပေးသော လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်ကို လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်ရန် ခွင့်ပြုထားသည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများကို ပုံမှန်မဟုတ်သည့် အခြေအနေတွင် ရှိသည်ဟု သတ်မှတ်ခြင်းမရှိစေရ။ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန်ခွင့်ပြုမိန့်များ သို့မဟုတ် အလားတူခွင့်ပြုချက်များ သက်တမ်းမကုန်ဆုံးမီ ၎င်းတို့၏အခကြေးငွေရသော လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက် ရပ်ဆိုင်းခြင်းဟူသည့်အချက်ကြောင့် နေထိုင်ရန် ခွင့်ပြုချက်ကို ဆုံးရှုံးခြင်းမရှိစေရ။

၃။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် ၂ တွင် ရည်ညွှန်းထားသည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများကို အခြားရွေးချယ်စရာ အခကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များကို ရှာဖွေရန်အတွက် လုံလောက်သည့်အချိန် ခွင့်ပြုရန်အလို့ငှာ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်နေသည့် ကာလအပိုင်းအခြားအတွင်း အနည်းဆုံး လိုက်လျောညီထွေရှိသည့် ကာလတစ်ခုအတွက် နေထိုင်ရန် ခွင့်ပြုချက်ကို ရုပ်သိမ်းခြင်း မပြုလုပ် ရ။

အပိုဒ် (၅၀)

၁။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး သေဆုံးသည့်ကိစ္စရပ် သို့မဟုတ် အိမ်ထောင်ရေးပြိုကွဲသည့် ကိစ္စရပ်များတွင် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံအနေဖြင့် မိသားစုပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေးကို အခြေခံ၍ အဆိုပါနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်လျက်ရှိသော ထိုရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား၏ မိသားစုဝင်များကို ခေတ္တနေထိုင်ရန် ခွင့်ပြုချက်ပေးရန် အသားပေး၍ စဉ်းစားရမည်။ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံသည် မိမိနိုင်ငံ၌ ၎င်းတို့နေထိုင်ခဲ့ပြီးသည့် အချိန်ကာလကြာမြင့်ချိန်ကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

၂။ အဆိုပါနေထိုင်ရန် ခွင့်ပြုချက်ပေးအပ်ထားခြင်းမရှိသည့် မိသားစုဝင်များကို အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၌ ၎င်းတို့၏အရေးကိစ္စများကို ဖြေရှင်းနိုင်စေရန်အလို့ငှာ မထွက်ခွာမီ သင့်လျော်သည့်အချိန်ကာလတစ်ခု ခွင့်ပြုပေးရမည်။

၃။ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် သို့မဟုတ် အဆိုပါနိုင်ငံနှင့်သက်ဆိုင်သည့် နှစ်နိုင်ငံကြား သဘောတူစာချုပ်များနှင့် နိုင်ငံအများပါဝင်သည့် သဘောတူစာချုပ်များအရ အဆိုပါမိသားစုဝင်များကို အခြားတစ်နည်းနည်းဖြင့် ပေးအပ်ထားသည့် နေထိုင်ရန်နှင့်အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန် အခွင့်အရေးတစ်ခုခုအား ဆိုးရွားစွာထိခိုက်မှုအနေဖြင့် ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) နှင့် (၂) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်း မရှိစေရ။

Article 51

Migrant workers who in the State of employment are not permitted freely to choose their remunerated activity shall neither be regarded as in an irregular situation nor shall they lose their authorization of residence by the mere fact of the termination of their remunerated activity prior to the expiration of their work permit, except where the authorization of residence is expressly dependent upon the specific remunerated activity for which they were admitted. Such migrant workers shall have the right to seek alternative employment, participation in public work schemes and retraining during the remaining period of their authorization to work, subject to such conditions and limitations as are specified in the authorization to work.

Article 52

1. Migrant workers in the State of employment shall have the right freely to choose their remunerated activity, subject to the following restrictions or conditions.
2. For any migrant worker a State of employment may:
  - (a) Restrict access to limited categories of employment, functions, services or activities where this is necessary in the interests of this State and provided for by national legislation;
  - (b) Restrict free choice of remunerated activity in accordance with its legislation concerning recognition of occupational qualifications acquired outside its territory. However, States Parties concerned shall endeavour to provide for recognition of such qualifications.
3. For migrant workers whose permission to work is limited in time, a State of employment may also:
  - (a) Make the right freely to choose their remunerated activities subject to the condition that the migrant worker has resided lawfully in its territory for the purpose of remunerated activity for a period of time prescribed in its national legislation that should not exceed two years;
  - (b) Limit access by a migrant worker to remunerated activities in pursuance of a policy of granting priority to its nationals or to persons who are assimilated to them for these purposes by virtue of legislation or bilateral or multilateral agreements. Any such limitation shall cease to apply to a migrant worker who has resided lawfully in its territory for the purpose of remunerated activity for a period of time prescribed in its national legislation that should not exceed five years.

အပိုဒ် (၅၁)

အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၌ အခကြေးငွေပေးသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်ကို လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်ရန် ခွင့်ပြုထားခြင်းမရှိသည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများကို ပုံမှန်မဟုတ်သော အခြေအနေ၌ရှိသည်ဟု သတ်မှတ်ခြင်းမပြုရ။ သို့မဟုတ် နေထိုင်ရန် ခွင့်ပြုချက်သည် ၎င်းတို့အား ဝင်ရောက်ရန် ခွင့်ပြုခြင်း၏အကြောင်းအရင်းဖြစ်သည့် သီးခြားအခကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များအပေါ် အတိအလင်း တည်မှီနေသည့်ကိစ္စရပ်မှအပ ၎င်းတို့၏ အလုပ်လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုမိန့် သက်တမ်းကုန်ဆုံးခြင်းမပြုမီ အခကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက် ရပ်ဆိုင်းခြင်းဟူသည့် အကြောင်းကြောင့် ၎င်းတို့၏နေထိုင်ရန် ခွင့်ပြုချက်ကို ဆုံးရှုံးခြင်းမရှိစေရ။ အဆိုပါရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများသည် အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန်ခွင့်ပြုချက်တွင် သတ်မှတ်ထားသည့် စည်းမျဉ်းများနှင့် ကန့်သတ်ချက်များနှင့်အညီ အခြားရွေးချယ်စရာ အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေရန်၊ အများပြည်သူအလုပ်အကိုင် အစီအစဉ်များတွင် ပါဝင်ရန်၊ အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန် ခွင့်ပြုချက်ကျန်ရှိသည့် ကာလအတွင်း၌ ပြန်လည်လေ့ကျင့်သင်ကြားရန် အခွင့်အရေးရှိရမည်။

အပိုဒ် (၅၂)

၁။ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံရှိ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများသည် အောက်ပါကန့်သတ်ထိန်းချုပ်မှုများနှင့် စည်းမျဉ်းများကို မဆန့်ကျင်စေဘဲ အခကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်ကို လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်နိုင်သည်။

- ၂။ မည်သည့်ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားကိုမဆို အလုပ်ခန့်ထားရာ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအနေဖြင့်-
  - (က) မိမိနိုင်ငံ၏ အကျိုးစီးပွားအတွက်လိုအပ်ပြီး နိုင်ငံဥပဒေတွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အကန့်အသတ်ဖြင့်ရှိသော အလုပ်အကိုင်၊ လုပ်ငန်းတာဝန်များ၊ ဝန်ဆောင်မှုများ သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအား ရယူလုပ်ကိုင်မှုကို ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်နိုင်သည်။
  - (ခ) မိမိနိုင်ငံနယ်မြေပြင်ပမှ ရယူခဲ့သော အလုပ်အကိုင်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုလက်မှတ်များအား အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မိမိနိုင်ငံ၏ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ အခကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်အား လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်မှုကို ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် သက်ဆိုင်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အနေဖြင့် အဆိုပါအရည်အချင်းများ အသိအမှတ်ပြုရေးအတွက် ပြဋ္ဌာန်းပေးရန် အားထုတ်ရမည်။

၃။ အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန် ခွင့်ပြုချက်များအပေါ် အချိန်အပိုင်းအခြားကန့်သတ်ခံရသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများအတွက် အလုပ်ခန့်ထားရာ နိုင်ငံအနေဖြင့်လည်း -

- (က) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားသည် အခကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်အတွက် နိုင်ငံ၏ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် (၂)နှစ်ထက်မပိုသော အချိန်ကာလတွင် နိုင်ငံ၏နယ်မြေအတွင်း ဥပဒေနှင့်ညီစွာ နေထိုင်ပြီးဖြစ်သည့် စည်းမျဉ်းနှင့်အညီ အခကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်ကို လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်ခွင့်ပေးနိုင်သည်။
- (ခ) ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် သို့မဟုတ် (၂)နိုင်ငံသဘောတူညီချက် သို့မဟုတ် နိုင်ငံအများပါဝင်သော သဘောတူညီချက်များကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် မိမိနိုင်ငံသားအား ပေးအပ်ထားသည့် ဦးစားပေးသည့်မှုဝါဒ သို့မဟုတ် အဆိုပါရည်ရွယ်ချက်များအတွက် ၎င်းနိုင်ငံသားများနည်းတူ ဆင်တူသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ ပေးအပ်ထားသည့် ဦးစားပေးမှုဝါဒတစ်ခုနှင့်အညီ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦးအား အခကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်းမှ ကန့်သတ်နိုင်သည်။ မိမိနိုင်ငံဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် (၅)နှစ်ထက်မပိုသော အချိန်ကာလတစ်ခုအတွက် အခကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်အလို့ငှာ နိုင်ငံ၏နယ်မြေအတွင်း ဥပဒေနှင့် ညီစွာ နေထိုင်လျက်ရှိသည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားအပေါ် အဆိုပါကန့်သတ်ချက် သက်ရောက်ခြင်းမရှိစေရ။

4. States of employment shall prescribe the conditions under which a migrant worker who has been admitted to take up employment may be authorized to engage in work on his or her own account. Account shall be taken of the period during which the worker has already been lawfully in the State of employment.

Article 53

1. Members of a migrant worker's family who have themselves an authorization of residence or admission that is without limit of time or is automatically renewable shall be permitted freely to choose their remunerated activity under the same conditions as are applicable to the said migrant worker in accordance with article 52 of the present Convention.

2. With respect to members of a migrant worker's family who are not permitted freely to choose their remunerated activity, States Parties shall consider favourably granting them priority in obtaining permission to engage in a remunerated activity over other workers who seek admission to the State of employment, subject to applicable bilateral and multilateral agreements.

Article 54

1. Without prejudice to the terms of their authorization of residence or their permission to work and the rights provided for in articles 25 and 27 of the present Convention, migrant workers shall enjoy equality of treatment with nationals of the State of employment in respect of:

- (a) Protection against dismissal;
- (b) Unemployment benefits;
- (c) Access to public work schemes intended to combat unemployment;
- (d) Access to alternative employment in the event of loss of work or termination of other remunerated activity, subject to article 52 of the present Convention.

2. If a migrant worker claims that the terms of his or her work contract have been violated by his or her employer, he or she shall have the right to address his or her case to the competent authorities of the State of employment, on terms provided for in article 18, paragraph 1, of the present Convention.

Article 55

Migrant workers who have been granted permission to engage in a remunerated activity, subject to the conditions attached to such permission, shall be entitled to equality of treatment with nationals of the State of employment in the exercise of that remunerated activity.

၄။ အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားခြင်းအား စတင်လုပ်ကိုင်ရန် ခွင့်ပြုခံရသည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦးကို ပုတ်ပြတ်သဘောဖြင့် အလုပ်ပါဝင်လုပ်ကိုင်ရန် ခွင့်ပြုပေးနိုင်မည့် စည်းမျဉ်းများကို အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံက ပြဋ္ဌာန်းပေးရမည်။ အလုပ်သမားများသည် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံတွင် ဥပဒေနှင့်အညီ နေထိုင်ပြီးဖြစ်သည့် ကာလအပိုင်းအခြားအတွင်း ပုတ်ပြတ်ကာလကို ရယူဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၅၃)

၁။ အချိန်အကန့်အသတ်မရှိ သို့မဟုတ် အလိုအလျောက်သက်တမ်းတိုးနိုင်သည့် နေထိုင်ရန် သို့မဟုတ် ဝင်ရောက်ရန် ခွင့်ပြုချက်ရယူထားသည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား၏ မိသားစုဝင်များကို ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၅၂) နှင့်အညီ အဆိုပါ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားနှင့်သက်ဆိုင်သော တူညီသည့်စည်းမျဉ်းများအရ အခကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်ကို လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်ရန် ခွင့်ပြုပေးရမည်။

၂။ အခကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်ကို လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်ရန် ခွင့်ပြုထားခြင်းမရှိသည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး၏ မိသားစုဝင်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အခကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်တစ်ခု၌ ပါဝင်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ခွင့်ပြုချက်ရယူရာတွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ(၂)နိုင်ငံကြား သဘောတူညီချက်များနှင့် နိုင်ငံအများပါဝင်သော သဘောတူညီချက်များနှင့်အညီ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံသို့ ဝင်ရောက်ရန်ကြိုးစားလျက်ရှိသည့် အခြားအလုပ်သမားများထက် ဦးစားပေးရန် အလေးပေးစဉ်းစားရမည်။

အပိုဒ် (၅၄)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၂၅) နှင့် (၂၇) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော အခွင့်အရေးများနှင့် နေထိုင်ရန်ခွင့်ပြုချက် သို့မဟုတ် အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန် ခွင့်ပြုချက်ဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေဘဲ အောက်ပါကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများသည် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားများနှင့် တူညီသည့်ဆက်ဆံမှုကို ခံစားခွင့်ရှိစေရမည်-

- (က) အလုပ်ထုတ်ပယ်ခြင်းမှ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း၊
- (ခ) အလုပ်လက်မဲ့ အကျိုးခံစားခွင့်များ၊
- (ဂ) အလုပ်လက်မဲ့တိုက်ဖျက်ရန် ရည်ရွယ်ချက်မှတ်ထားသော အများပြည်သူအလုပ်အကိုင် အစီအစဉ်များတွင် ပါဝင်ခွင့်၊
- (ဃ) အလုပ်ဆုံးရှုံးလျှင်ဖြစ်စေ၊ အခြား အခကြေးငွေရသည့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်ရပ်ဆိုင်းလျှင်ဖြစ်စေ၊ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၅၂) နှင့် မဆန့်ကျင်စေဘဲ အခြားရွေးချယ်စရာ အလုပ်အကိုင်တွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခွင့်၊

၂။ အကယ်၍ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦးသည် ၎င်း၏အလုပ်အကိုင်ပဋိညာဉ်စာချုပ်ပါ သတ်မှတ်ချက်များကို ၎င်း၏အလုပ်ရှင်က ချိုးဖောက်သည်ဟု တိုင်တန်းလာပါက အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၁၈)၊ စာပိုဒ် (၁) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် သတ်မှတ်ချက်များအရ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၏ အခွင့်အာဏာရှိသော အာဏာပိုင်သို့ ကိစ္စရပ်ကို တင်ပြနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၅၅)

အခကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်တစ်ခုတွင် ပါဝင်လုပ်ကိုင်ရန် ခွင့်ပြုချက်ရရှိသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦးသည် အဆိုပါခွင့်ပြုချက်နှင့် ပူးတွဲပါရှိသော စည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ ထိုအခကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်အား ဆောင်ရွက်ရာတွင် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားများနှင့် တူညီသည့်ဆက်ဆံမှုကို ခံယူရန် အခွင့်အရေးရှိစေရမည်။

Article 56

1. Migrant workers and members of their families referred to in the present part of the Convention may not be expelled from a State of employment, except for reasons defined in the national legislation of that State, and subject to the safeguards established in part III.
2. Expulsion shall not be resorted to for the purpose of depriving a migrant worker or a member of his or her family of the rights arising out of the authorization of residence and the work permit.
3. In considering whether to expel a migrant worker or a member of his or her family, account should be taken of humanitarian considerations and of the length of time that the person concerned has already resided in the State of employment.

**PART V: PROVISIONS APPLICABLE TO PARTICULAR CATEGORIES OF
MIGRANT WORKERS AND MEMBERS OF THEIR FAMILIES**

Article 57

The particular categories of migrant workers and members of their families specified in the present part of the Convention who are documented or in a regular situation shall enjoy the rights set forth in part III and, except as modified below, the rights set forth in part IV.

Article 58

1. Frontier workers, as defined in article 2, paragraph 2 (a), of the present Convention, shall be entitled to the rights provided for in part IV that can be applied to them by reason of their presence and work in the territory of the State of employment, taking into account that they do not have their habitual residence in that State.
2. States of employment shall consider favourably granting frontier workers the right freely to choose their remunerated activity after a specified period of time. The granting of that right shall not affect their status as frontier workers.

Article 59

1. Seasonal workers, as defined in article 2, paragraph 2 (b), of the present Convention, shall be entitled to the rights provided for in part IV that can be applied to them by reason of their presence and work in the territory of the State of employment and that are compatible with their status in that State as seasonal workers, taking into account the fact that they are present in that State for only part of the year.

အပိုဒ် (၅၆)

၁။ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် သတ်မှတ်ထားသည့် အကြောင်းအချက်များနှင့် အပိုင်း (၃) တွင် ချမှတ်ခဲ့သည့် အကာအကွယ်ပေးရေးစာပိုဒ်များနှင့် ညီညွတ်သည့်ကိစ္စရပ်မှအပ သဘောတူစာချုပ်၏ ဤအပိုင်းတွင် ရည်ညွှန်း ထားသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သမားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များကို အဆိုပါနိုင်ငံမှ ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးခြင်း မပြုရ။

၂။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး သို့မဟုတ် ၎င်း၏မိသားစုဝင်တစ်ဦး၏ နေထိုင်ရန်ခွင့်ပြုချက်နှင့် အလုပ်လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြု မိန့်များမှ ပေါ်ပေါက်လာသော အခွင့်အရေးများအား တားမြစ်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးခြင်းကို ရွေးချယ်ကျင့်သုံး ခြင်း မရှိစေရ။

၃။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး သို့မဟုတ် ၎င်း၏မိသားစုဝင်တစ်ဦးကို ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးရန် စဉ်းစားရာတွင် လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှုအချက်များနှင့် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၌ သက်ဆိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မှ နေထိုင်ခွင့်ဖြစ်သည့် အချိန်ကာလ ကြာမြင့်ချိန်ကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

**အပိုင်း (၅) သီးခြားဖြစ်သော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့်
၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များနှင့် သက်ဆိုင်သောပြဋ္ဌာန်းချက်များ**

အပိုဒ် (၅၇)

သဘောတူစာချုပ်၏ ဤအပိုင်းတွင် သီးခြားဖော်ပြထားသည့် အထောက်အထားများရှိသော သို့မဟုတ် ပုံမှန်အခြေ အနေ၌ရှိသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များသည် အောက်တွင်ပြင်ဆင်ထားသည့် အချက်များမှအပ အပိုင်း (၃) တွင် ဖော်ပြထားသည့် အခွင့်အရေးများနှင့် အပိုင်း (၄) တွင် ဖော်ပြထားသည့် အခွင့်အရေးကို ခံစားခွင့်ရရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၅၈)

၁။ ဤ သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် ၂၊ စာပိုဒ် ၂ (က) တွင် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသည့် နယ်ကျော်လုပ်သားများသည် ၎င်းတို့အနေဖြင့် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံတွင် အမြဲတစေနေထိုင်မှုမရှိ ဟူသည့်အချက်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ အပိုင်း (၄) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၏ နယ်မြေတွင်နေထိုင်ခြင်း၊ အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့်အခွင့်အရေး များ ခံစားခွင့်ရှိသည်။

၂။ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံအနေဖြင့် အချိန်ကာလတစ်ခု ကျော်လွန်ပြီးနောက် နယ်ကျော်အလုပ်သမားများအား အခ ကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်ကို လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးပေးရန် အလေးထားစဉ်းစားရမည်။ ထိုအခွင့်အရေးခွင့်ပြုခြင်းသည် နယ်ကျော်လုပ်သားအဆင့် အနေအထားအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၅၉)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၂)၊ စာပိုဒ် ၂ (ခ) တွင် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသည့် ရာသီပေါ်လုပ်သားများသည် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံအတွင်း တစ်နှစ်တာ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုသာ နေထိုင်ခြင်းဖြစ်ကြောင်းကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ အပိုင်း (၄) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၏ နယ်မြေတွင် နေထိုင်ခြင်း၊ အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် အခွင့်အရေးများ ခံစားခွင့်ရှိသည့်အပြင် ရာသီပေါ်လုပ်သားများအဖြစ် အဆိုပါနိုင်ငံ၌ ၎င်းတို့၏ လူမှုအဆင့်အတန်းနှင့် ကိုက်ညီ သည့် အခွင့်အရေးများကို ခံစားခွင့်ရှိရမည်။

2. The State of employment shall, subject to paragraph 1 of the present article, consider granting seasonal workers who have been employed in its territory for a significant period of time the possibility of taking up other remunerated activities and giving them priority over other workers who seek admission to that State, subject to applicable bilateral and multilateral agreements.

Article 60

Itinerant workers, as defined in article 2, paragraph 2 (e), of the present Convention, shall be entitled to the rights provided for in part IV that can be granted to them by reason of their presence and work in the territory of the State of employment and that are compatible with their status as itinerant workers in that State.

Article 61

1. Project-tied workers, as defined in article 2, paragraph 2 (f) of the present Convention, and members of their families shall be entitled to the rights provided for in part IV except the provisions of article 43, paragraphs 1 (b) and (c), article 43, paragraph 1 (d), as it pertains to social housing schemes, article 45, paragraph 1 (b), and articles 52 to 55.

2. If a project-tied worker claims that the terms of his or her work contract have been violated by his or her employer, he or she shall have the right to address his or her case to the competent authorities of the State which has jurisdiction over that employer, on terms provided for in article 18, paragraph 1, of the present Convention.

3. Subject to bilateral or multilateral agreements in force for them, the States Parties concerned shall endeavour to enable project-tied workers to remain adequately protected by the social security systems of their States of origin or habitual residence during their engagement in the project. States Parties concerned shall take appropriate measures with the aim of avoiding any denial of rights or duplication of payments in this respect.

4. Without prejudice to the provisions of article 47 of the present Convention and to relevant bilateral or multilateral agreements, States Parties concerned shall permit payment of the earnings of project-tied workers in their State of origin or habitual residence.

Article 62

1. Specified-employment workers, as defined in article 2, paragraph 2 (g), of the present Convention, shall be entitled to the rights provided for in part IV, except the provisions of article 43, paragraphs 1 (b) and (c), article 43, paragraph 1 (d), as it pertains to social housing schemes, article 52, and article 54, paragraph 1 (d).

၂။ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံသည် ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) နှင့်အညီ မိမိနယ်မြေအတွင်း သိသာထင်ရှားသည့် ကာလ တစ်ခုအတွက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ထားသည့် ရာသီပေါ်လုပ်သားများကို အခြားအခကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးခြင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ (၂)နိုင်ငံ သဘောတူညီချက်များနှင့် နိုင်ငံအများပါဝင်သော သဘောတူညီချက်များနှင့်အညီ အဆိုပါနိုင်ငံသို့ ဝင်ခွင့်ရရှိကြိုးစားနေသည့် အလုပ်သမားများထက် ပို၍ဦးစားပေးခြင်းပြုရမည်။

အပိုဒ် (၆၀)

ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် ၂ စာပိုဒ် (၂) (c) တွင် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသည့် နယ်လှည့်လုပ်သားများသည် အပိုဒ် (၄) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၏နယ်မြေတွင် နေထိုင်ခြင်း၊ အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် အခွင့်အရေးများအပြင် နယ်လှည့်လုပ်သားများအဖြစ် အဆိုပါနိုင်ငံ၌ ၎င်းတို့၏လူမှုအဆင့်အတန်းနှင့် ကိုက်ညီသည့် အခွင့်အရေးများကို ခံစားခွင့်ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၆၁)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် ၂ စာပိုဒ် ၂ (စ) တွင် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသည့် စီမံကိန်းအရ လုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များသည် လူမှုအိမ်ရာချထားပေးရေး အစီအစဉ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အပိုဒ် ၄၃၊ စာပိုဒ် ၁ (ခ) နှင့် (ဂ)၊ အပိုဒ် ၄၃၊ စာပိုဒ် ၁ (ဃ) ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ အပိုဒ် ၄၅၊ စာပိုဒ် ၁ (ခ) နှင့် အပိုဒ် ၅၂ မှ ၅၅ အထိပါဝင်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှအပ အပိုဒ် ၄ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အခွင့်အရေးများကို ခံစားခွင့်ရှိစေရမည်။

၂။ အကယ်၍ စီမံကိန်းအရ အလုပ်သမားအနေဖြင့် ၎င်း၏အလုပ်အကိုင်ပဋိညာဉ်စာချုပ်ပါ သတ်မှတ်ချက်များကို ၎င်း၏ အလုပ်ရှင်က ချိုးဖောက်သည်ဟု တိုင်ကြားလာပါက အဆိုပါလုပ်သားအနေဖြင့် ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၁၈)၊ စာပိုဒ် (၁) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် သတ်မှတ်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဆိုပါအလုပ်ရှင်အပေါ်၌ စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသော နိုင်ငံ၏အခွင့်အာဏာ ရှိသည့် အာဏာပိုင်များသို့ အမှုကိစ္စကို တင်ပြနိုင်သည်။

၃။ အာဏာတည်လျက်ရှိသော (၂) နိုင်ငံကြား သဘောတူညီချက်များ သို့မဟုတ် နိုင်ငံအများပါဝင်သည့် သဘောတူညီချက်များနှင့်အညီ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် စီမံကိန်းအရ လုပ်သားများကို ၎င်းတို့စီမံကိန်းတွင် ပါဝင်လုပ်ကိုင်နေစဉ် အတွင်း ၎င်းတို့၏မူရင်းနိုင်ငံ သို့မဟုတ် အမြဲနေထိုင်ရာနိုင်ငံ၏ လူမှုလုံခြုံရေးစနစ်များအရ အပြည့်အဝ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကို ဆက်လက်ရရှိစေရန် အားထုတ်ရမည်။ ဤကိစ္စရပ်၌ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အခွင့်အရေးများကို ငြင်းဆန်ခြင်း သို့မဟုတ် ငွေကြေးနှစ်ခါပေးချေခြင်းတို့ မဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် သင့်လျော်သည့်နည်းလမ်းများကို ပြုလုပ်ရမည်။

၄။ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၄၇) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် သက်ဆိုင်ရာနှစ်နိုင်ငံကြား သဘောတူညီချက်များ သို့မဟုတ် နိုင်ငံအများပါဝင်သည့် သဘောတူညီချက်များအရ သက်ဆိုင်သည့်နိုင်ငံများသည် စီမံကိန်းအရ လုပ်သားများကို ၎င်းတို့၏မူရင်းနိုင်ငံ သို့မဟုတ် အမြဲနေထိုင်ရာနိုင်ငံတွင် ၎င်းတို့လုပ်ကိုင်ရယူထားသော ငွေကြေးများပေးချေမှုကို ခွင့်ပြုရမည်။

အပိုဒ် (၆၂)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် ၂ စာပိုဒ် ၂ (ဆ) တွင် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသည့် သီးသန့်သတ်မှတ်ထားသည့် အလုပ်အကိုင်လုပ်ရန် လုပ်သားများသည် အပိုဒ် ၄၃ ၊ စာပိုဒ် ၁ (ခ) နှင့် (ဂ) မှအပနှင့် လူမှုအိမ်ရာချထားရေး အစီအစဉ်များပါဝင်သည့် အပိုဒ် ၄၃ ၊ စာပိုဒ် ၁ (ဃ) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတို့မှအပ အပိုဒ် ၄ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အခွင့်အရေးများကို ခံစားခွင့်ရှိစေရမည်။

2. Members of the families of specified-employment workers shall be entitled to the rights relating to family members of migrant workers provided for in part IV of the present Convention, except the provisions of article 53.

Article 63

1. Self-employed workers, as defined in article 2, paragraph 2 (h), of the present Convention, shall be entitled to the rights provided for in part IV with the exception of those rights which are exclusively applicable to workers having a contract of employment.

2. Without prejudice to articles 52 and 79 of the present Convention, the termination of the economic activity of the self-employed workers shall not in itself imply the withdrawal of the authorization for them or for the members of their families to stay or to engage in a remunerated activity in the State of employment except where the authorization of residence is expressly dependent upon the specific remunerated activity for which they were admitted.

PART VI: PROMOTION OF SOUND, EQUITABLE, HUMANE AND LAWFUL CONDITIONS IN CONNECTION WITH INTERNATIONAL MIGRATION OF WORKERS AND MEMBERS OF THEIR FAMILIES

Article 64

1. Without prejudice to article 79 of the present Convention, the States Parties concerned shall as appropriate consult and cooperate with a view to promoting sound, equitable and humane conditions in connection with international migration of workers and members of their families.

2. In this respect, due regard shall be paid not only to labour needs and resources, but also to the social, economic, cultural and other needs of migrant workers and members of their families involved, as well as to the consequences of such migration for the communities concerned.

Article 65

1. States Parties shall maintain appropriate services to deal with questions concerning international migration of workers and members of their families. Their functions shall include, inter alia:

- (a) The formulation and implementation of policies regarding such migration;
- (b) An exchange of information, consultation and cooperation with the competent authorities of other States Parties involved in such migration;

၂။ သီးသန့်သတ်မှတ်ထားသည့် အလုပ်အကိုင်လုပ်ရန် လုပ်သားများ၏ မိသားစုဝင်များသည် အပိုဒ် ၅၃ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ မှအပ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၄) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ၏ မိသားစုဝင်များနှင့်သက်ဆိုင်သော အခွင့်အရေးများကို ခံစားခွင့်ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၆၃)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် ၂၊ စာပိုဒ် ၂ (ဇ) တွင် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသည့် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများသည် အလုပ်ခန့်ထားမှုစာချုပ်ရှိသော အလုပ်သမားများနှင့်သာသီးသန့်သက်ဆိုင်သည့် အခွင့်အရေးများမှအပ အပိုဒ် (၄) တွင် ပြဋ္ဌာန်း ထားသည့် အခွင့်အရေးများကို ခံစားခွင့်ရှိစေရမည်။

၂။ နေထိုင်ရန်ခွင့်ပြုချက်သည် ၎င်းတို့ကို ဝင်ခွင့်ပြုသည့်အကြောင်းအရင်းဖြစ်သော သီးခြားအကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ချက်အပေါ် အတိအလင်းတည်မှီသည့် ကိစ္စရပ်မှအပ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၅၂) နှင့် (၇၉) တို့ကို ထိခိုက် ခြင်းမရှိစေဘဲ ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ၏ စီးပွားလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်အား ရပ်ဆိုင်းမှုကြောင့် အဆိုပါလုပ်သားများ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့မိသားစုဝင်များ၏ နေထိုင်ရန်ခွင့်ပြုချက် သို့မဟုတ် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံတွင် အကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ချက်၌ ပါဝင်လုပ်ကိုင်ရန် ခွင့်ပြုချက်ကို ရပ်ဆိုင်းခြင်းဟု ရည်ညွှန်းခြင်းမရှိစေရ။

**အပိုဒ် (၆) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့်
၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ခိုင်မာသော၊ မျှတသော၊ လူသားဆန်သော၊
ဥပဒေနှင့်ညီညွတ်သော သတ်မှတ်ချက်များတိုးမြှင့်ခြင်း**

အပိုဒ် (၆၄)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၇၉) ကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေဘဲ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ခိုင်မာသော၊ မျှတသော၊ လူသားဆန်သော၊ ဥပဒေနှင့်ညီညွတ်သော သတ်မှတ်ချက် များကို တိုးမြှင့်ရန်အမြင်ဖြင့် သက်ဆိုင်သည့်နိုင်ငံများအနေဖြင့် သင့်လျော်သကဲ့သို့ တိုင်ပင်ဆွေးနွေး၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ရမည်။

၂။ ဤကိစ္စရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အလုပ်သမားလိုအပ်ချက်နှင့် အရင်းအမြစ်များကိုသာမက ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်း တို့၏ မိသားစုဝင်များ၏ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အခြားလိုအပ်ချက်များအပြင် သက်ဆိုင်သည့် လူထုအသိုင်းအဝိုင်း အတွက် အဆိုပါရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှု၏ အကျိုးဆက်များကိုလည်း အလေးဂရုပြုစဉ်းစားရမည်။

အပိုဒ် (၆၅)

- ၁။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များနှင့်စပ်လျဉ်းသော ပြဿနာများကို ကိုင် တွယ်ဖြေရှင်းရန် သင့်လျော်သည့်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များတွင် အဓိကပါဝင်သည်မှာ-
- (က) အဆိုပါရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသောမူဝါဒများ ချမှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ခြင်း၊
  - (ခ) အဆိုပါရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းတွင် ပါဝင်သက်ဆိုင်သော အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ အခွင့်အာဏာပိုင် များနှင့် သတင်းအချက်အလက်များ ဖလှယ်ခြင်း၊ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

- (c) The provision of appropriate information, particularly to employers, workers and their organizations on policies, laws and regulations relating to migration and employment, on agreements concluded with other States concerning migration and on other relevant matters;
- (d) The provision of information and appropriate assistance to migrant workers and members of their families regarding requisite authorizations and formalities and arrangements for departure, travel, arrival, stay, remunerated activities, exit and return, as well as on conditions of work and life in the State of employment and on customs, currency, tax and other relevant laws and regulations.

2. States Parties shall facilitate as appropriate the provision of adequate consular and other services that are necessary to meet the social, cultural and other needs of migrant workers and members of their families.

Article 66

1. Subject to paragraph 2 of the present article, the right to undertake operations with a view to the recruitment of workers for employment in another State shall be restricted to:
- (a) Public services or bodies of the State in which such operations take place;
  - (b) Public services or bodies of the State of employment on the basis of agreement between the States concerned;
  - (c) A body established by virtue of a bilateral or multilateral agreement.
2. Subject to any authorization, approval and supervision by the public authorities of the States Parties concerned as may be established pursuant to the legislation and practice of those States, agencies, prospective employers or persons acting on their behalf may also be permitted to undertake the said operations.

Article 67

1. States Parties concerned shall cooperate as appropriate in the adoption of measures regarding the orderly return of migrant workers and members of their families to the State of origin when they decide to return or their authorization of residence or employment expires or when they are in the State of employment in an irregular situation.
2. Concerning migrant workers and members of their families in a regular situation, States Parties concerned shall cooperate as appropriate, on terms agreed upon by those States, with a view to promoting adequate economic conditions for their resettlement and to facilitating their durable social and cultural reintegration in the State of origin.

- (ဂ) အဓိကအားဖြင့် အလုပ်ရှင်များ၊ အလုပ်သမားများနှင့် ၎င်းတို့၏အဖွဲ့အစည်းများအပေါ် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သောမူဝါဒများ၊ ဥပဒေများနှင့်စည်းမျဉ်းများ၊ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြားနိုင်ငံများနှင့်ချုပ်ဆိုထားသည့် သဘောတူညီချက်များနှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအပေါ်တွင် သင့်လျော်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ ပံ့ပိုးပေးခြင်း၊
- (ဃ) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များအား ထွက်ခွာခြင်း၊ ခရီးသွားလာခြင်း၊ ဆိုက်ရောက်ခြင်း၊ နေထိုင်ခြင်း၊ အခကြေးငွေရသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ၊ ထွက်ခြင်းနှင့်ပြန်ဝင်ခြင်းများအတွက် လိုအပ်သောခွင့်ပြုချက်များ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ စီစဉ်မှုများအပြင် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံတွင် အလုပ်အကိုင်နှင့် ရှင်သန်နေထိုင်မှုဆိုင်ရာ အခြေအနေသတ်မှတ်ချက်များ၊ အကောက်အခွန်များ၊ ငွေကြေး၊ အခွန်နှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သတင်းအချက်အလက်များပေးခြင်း၊ သင့်လျော်သည့် အကူအညီအထောက်အပံ့ပေးခြင်း။

၂။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့မိသားစုဝင်များအတွက် မဖြစ်မနေလိုအပ်သည့် လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အခြားလိုအပ်သည့်အရာများ ရရှိစေရန် လုံလောက်သော ကောင်စစ်ဝန်ရေးရာနှင့် အခြားဝန်ဆောင်မှုများ ပံ့ပိုးပေးမှုအတွက် သင့်လျော်သလိုဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

အပိုဒ် (၆၆)

၁။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၂) နှင့်အညီ အခြားနိုင်ငံများ၌ အလုပ်ခန့်ထားရန်အတွက် အလုပ်သမားများစုဆောင်းရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ရန် အခွင့်အရေးသည် အောက်ပါလုပ်ငန်း၊ အဖွဲ့အစည်းများအတွက်သာ ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်ရမည်။

- (က) အဆိုပါလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် နိုင်ငံ၏အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှုများ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများ၊
- (ခ) သက်ဆိုင်သည့်နိုင်ငံများနှင့် သဘောတူညီချက်အပေါ်အခြေခံ၍ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၏ အများပြည်သူဝန်ဆောင်မှုများ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများ၊
- (ဂ) နှစ်နိုင်ငံသဘောတူညီချက်များ သို့မဟုတ် နိုင်ငံအများပါဝင်သော သဘောတူညီချက်များထားသော အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်၊

၂။ သက်ဆိုင်သည့်နိုင်ငံများ၏ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ကျင့်ထုံးများအရ ၎င်းနိုင်ငံများ၏ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း အာဏာပိုင်များ၏ ခွင့်ပြုချက်၊ အတည်ပြုချက်နှင့် ကြီးကြပ်မှုတို့နှင့်အညီ အေဂျင်စီများ၊ အလုပ်သမားခန့်အပ်လိုသော အလုပ်ရှင်များ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့ကိုယ်စား ဆောင်ရွက်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဆိုခဲ့ပြီးသော လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၆၇)

၁။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏မူရင်းနိုင်ငံသို့ပြန်ရန် ဆုံးဖြတ်သည့်အခါ သို့မဟုတ် နေထိုင်ရန် သို့မဟုတ် အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန် ခွင့်ပြုချက်သက်တမ်းကုန်ဆုံးသည့်အခါ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့သည် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံ၌ ပုံမှန်မဟုတ်သည့် အခြေအနေ၌ ရှိနေသောအခါ အဆိုပါရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များက မိမိမူရင်းနိုင်ငံသို့ အစီအစဉ်တကျ ပြန်လာခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်သည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် နည်းလမ်းများချမှတ်၍ သင့်လျော်သလို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ ပုံမှန်အခြေအနေ၌ရှိသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်သည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် အဆိုပါရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ ပြန်လည်အခြေချမှုအတွက် လုံလောက်သော စီးပွားရေးဆိုင်ရာအခြေအနေသတ်မှတ်ချက်များ မြှင့်တင်ချမှတ်ရန်၊ ၎င်းတို့၏မူရင်းနိုင်ငံအတွင်း ခိုင်မာသော လူမှုရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှု ပြန်လည်ပေါင်းစည်းဝင်ရောက်မှုကို ဖြစ်မြောက်လွယ်ကူစေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ထိုနိုင်ငံများမှ သဘောတူညီထားသည့် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များဖြင့် သင့်လျော်သလို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

Article 68

1. States Parties, including States of transit, shall collaborate with a view to preventing and eliminating illegal or clandestine movements and employment of migrant workers in an irregular situation. The measures to be taken to this end within the jurisdiction of each State concerned shall include:
  - (a) Appropriate measures against the dissemination of misleading information relating to emigration and immigration;
  - (b) Measures to detect and eradicate illegal or clandestine movements of migrant workers and members of their families and to impose effective sanctions on persons, groups or entities which organize, operate or assist in organizing or operating such movements;
  - (c) Measures to impose effective sanctions on persons, groups or entities which use violence, threats or intimidation against migrant workers or members of their families in an irregular situation.
2. States of employment shall take all adequate and effective measures to eliminate employment in their territory of migrant workers in an irregular situation, including, whenever appropriate, sanctions on employers of such workers. The rights of migrant workers vis-à-vis their employer arising from employment shall not be impaired by these measures.

Article 69

1. States Parties shall, when there are migrant workers and members of their families within their territory in an irregular situation, take appropriate measures to ensure that such a situation does not persist.
2. Whenever States Parties concerned consider the possibility of regularizing the situation of such persons in accordance with applicable national legislation and bilateral or multilateral agreements, appropriate account shall be taken of the circumstances of their entry, the duration of their stay in the States of employment and other relevant considerations, in particular those relating to their family situation.

Article 70

States Parties shall take measures not less favourable than those applied to nationals to ensure that working and living conditions of migrant workers and members of their families in a regular situation are in keeping with the standards of fitness, safety, health and principles of human dignity.

အပိုဒ် (၆၈)

၁။ ဖြတ်သန်းရာနိုင်ငံအပါအဝင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ပုံမှန်မဟုတ်သည့် အခြေအနေ၌ရှိသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ၏ တရားမဝင် သို့မဟုတ် လျှို့ဝှက်လှုပ်ရှားမှုများနှင့် အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားမှုများကို တားဆီးရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်။ ဤရည်ရွယ်ချက်ရရှိရန် အလို့ငှာ သက်ဆိုင်သည့်နိုင်ငံတစ်ခုချင်း၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်း ဆောင်ရွက်ရမည့် နည်းလမ်းများတွင် ပါဝင်သည်များမှာ-

- (က) အခြားနိုင်ငံသို့ပြောင်းရွှေ့ခြင်းနှင့် နိုင်ငံအတွင်းသို့ဝင်ရောက်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့်အထင်အမြင်လွှဲမှားစေသော သတင်းအချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေမှုများကို ကာကွယ်ရန် သင့်လျော်သည့်နည်းလမ်းများ၊
- (ခ) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့မိသားစုဝင်များ၏ တရားမဝင် သို့မဟုတ် လျှို့ဝှက်စွာလှုပ်ရှားမှုများကို စုံစမ်း၍ အမြစ်ဖြတ်ချေမှုန်းရန် စီမံခန့်ခွဲမှုများနှင့် အဆိုပါလှုပ်ရှားမှုများကို စည်းရုံးခြင်း၊ ဆောင်ရွက်ခြင်းပြုသော သို့မဟုတ် စည်းရုံးခြင်း၊ ဆောင်ရွက်ခြင်းကို အားပေးကူညီသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အုပ်စုများ သို့မဟုတ် အဖွဲ့များအပေါ် ထိရောက်သော အရေးယူဒဏ်ခတ်မှုများ ချမှတ်နိုင်စေရန် စီမံခန့်ခွဲမှုများ၊
- (ဂ) ပုံမှန်မဟုတ်သည့် အခြေအနေ၌ရှိသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များအပေါ် အကြမ်းဖက်မှု၊ ခြိမ်းခြောက်မှု သို့မဟုတ် ခြောက်လှန့်မှုပြုလုပ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အုပ်စုများ၊ သို့မဟုတ် အဖွဲ့များအပေါ် ထိရောက်သောပိတ်ဆို့မှုများ ချမှတ်နိုင်စေရန် စီမံခန့်ခွဲမှုများ၊

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် သင့်လျော်သည့်အချိန်၌ ပုံမှန်အခြေအနေ၌မရှိသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ၏ အလုပ်ရှင်များအပေါ် ဒဏ်ခတ်ပိတ်ဆို့မှုများ ချမှတ်ခြင်းအပါအဝင် အဆိုပါအလုပ်သမားများကို ၎င်းတို့၏နယ်မြေအတွင်း အလုပ်ခန့်ထားမှုအား ဖယ်ထုတ်ရန် လုံလောက်ထိရောက်သော စီမံခန့်ခွဲမှုအားလုံးကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားမှုမှ အလုပ်ရှင်များနှင့်ယှဉ်တွဲ၍ ထွက်ပေါ်လာသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ၏ အခွင့်အရေးများကို ဤစီမံခန့်ခွဲမှုများကြောင့် ပိတ်ပင်ခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၆၉)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် မိမိတို့နိုင်ငံ၏နယ်မြေဒေသအတွင်း ပုံမှန်အခြေအနေ၌မရှိသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များရှိလာသည့်အခါ အဆိုပါအခြေအနေ ရေရှည် မဖြစ်ပေါ်စေရေးအတွက် သင့်လျော်သည့် စီမံခန့်ခွဲမှုများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်၊ (၂) နိုင်ငံသဘောတူညီချက်များ သို့မဟုတ် နိုင်ငံများအကြား သဘောတူညီချက်များနှင့်အညီ အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အခြေအနေကို ပုံမှန်အခြေအနေဖြစ်ရန် အလားအလာတစ်ခုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည့်အခါ ၎င်းတို့ဝင်လာမှုအခြေအနေများ၊ အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံအတွင်း ၎င်းတို့နေထိုင်သည့် ကြာမြင့်ချိန်၊ အခြားထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် သက်ဆိုင်ရာအချက်များ၊ အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များနှင့်သက်ဆိုင်သော အခြေအနေများကို သင့်လျော်သလို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

အပိုဒ် (၇၀)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ပုံမှန်အခြေအနေ၌ရှိသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များ၏ အလုပ်အကိုင်နှင့် နေထိုင်မှုအခြေအနေများသည် သဟဇာတဖြစ်မှု၊ လုံခြုံမှု၊ ကျန်းမာရေးနှင့် လူ့ဂုဏ်သိက္ခာ စည်းမျဉ်းများနှင့် ပတ်သက်သော စံချိန်စံနှုန်းကို နိုင်ငံသားများနှင့်သက်ဆိုင်သော စံချိန်စံနှုန်းပေးအပ်မှုထက် မလျော့နည်းစေရန် စီမံခန့်ခွဲမှုများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

Article 71

1. States Parties shall facilitate, whenever necessary, the repatriation to the State of origin of the bodies of deceased migrant workers or members of their families.
2. As regards compensation matters relating to the death of a migrant worker or a member of his or her family, States Parties shall, as appropriate, provide assistance to the persons concerned with a view to the prompt settlement of such matters. Settlement of these matters shall be carried out on the basis of applicable national law in accordance with the provisions of the present Convention and any relevant bilateral or multilateral agreements.

PART VII: APPLICATION OF THE CONVENTION

Article 72

1. (a) For the purpose of reviewing the application of the present Convention, there shall be established a Committee on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families (hereinafter referred to as “the Committee”);
(b) The Committee shall consist, at the time of entry into force of the present Convention, of ten and, after the entry into force of the Convention for the forty-first State Party, of fourteen experts of high moral standing, impartiality and recognized competence in the field covered by the Convention.
2. (a) Members of the Committee shall be elected by secret ballot by the States Parties from a list of persons nominated by the States Parties, due consideration being given to equitable geographical distribution, including both States of origin and States of employment, and to the representation of the principal legal systems. Each State Party may nominate one person from among its own nationals;
(b) Members shall be elected and shall serve in their personal capacity.
3. The initial election shall be held no later than six months after the date of the entry into force of the present Convention and subsequent elections every second year. At least four months before the date of each election, the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to all States Parties inviting them to submit their nominations within two months. The Secretary-General shall prepare a list in alphabetical order of all persons thus nominated, indicating the States Parties that have nominated them, and shall submit it to the States Parties not later than one month before the date of the corresponding election, together with the curricula vitae of the persons thus nominated.

အပိုဒ် (၇၁)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် သေဆုံးသွားသည့်ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့မိသားစုဝင်များ၏ ရုပ်အလောင်းကို မူရင်းနိုင်ငံသို့ ပြန်ပေးပို့မှုအား လိုအပ်သည့်အခါ လွယ်ကူစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး သို့မဟုတ် ၎င်း၏မိသားစုဝင်တစ်ဦး သေဆုံးမှုနှင့်သက်ဆိုင်သော လျော်ကြေးကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် အဆိုပါကိစ္စရပ်များကို အမြန်ဆုံးဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များကို လိုအပ်သလို အကူအညီအထောက်အပံ့ပေးရမည်။ ဤကိစ္စရပ်များဖြေရှင်းမှုကို ဤ သဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ သက်ဆိုင်ရာနှစ်နိုင်ငံကြား သဘောတူညီချက်များ သို့မဟုတ် နိုင်ငံအများပါဝင်သည့် သဘောတူညီချက်များနှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာပြည်တွင်းဥပဒေအပေါ် အခြေခံ၍ ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၇) သဘောတူစာချုပ်အား ကျင့်သုံးမှု

အပိုဒ် (၇၂)

၁။ (က) ဤ သဘောတူစာချုပ်အား ကျင့်သုံးမှုကို လေ့လာသုံးသပ်ရန်အလို့ငှာ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့မိသားစုဝင်များ၏အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာ ကော်မတီတစ်ခုကို ထူထောင်ရမည် (ဤမှနောင်တွင် “ကော်မတီ ဟု ရည်ညွှန်းမည်)။

(ခ) ဤ သဘောတူစာချုပ် အာဏာတည်သည့်အချိန်၌ ကော်မတီတွင် အဖွဲ့ဝင် (၁၀) ဦး ရှိရမည်။ သဘောတူစာချုပ်သည် နိုင်ငံပေါင်း (၄၁)နိုင်ငံအတွက် အာဏာတည်ပြီးနောက်တွင် သဘောတူစာချုပ်အရ ကျရောက်သည့် နယ်ပယ်တွင် အသိအမှတ်ပြုထားသည့် အရည်အချင်းများရှိသည့် ဂုဏ်သိက္ခာကြီးမားပြီး သမာသမတ်ရှိသည့် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် (၁၄)ဦးပါဝင်ရမည်။

၂။ (က) ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ ရွေးချယ်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်များစာရင်းမှ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်များက လျှို့ဝှက်မဲပေး၍ ရွေးချယ်ခန့်အပ်ရမည်။ အဆိုပါရွေးချယ်ခန့်အပ်ရာတွင် မူရင်းနိုင်ငံနှင့် အလုပ်ခန့်ထားရာနိုင်ငံနှစ်ခုလုံးအပါအဝင် ပထဝီဒေသဆိုင်ရာဖြန့်ဝေမှု၊ အဓိကဥပဒေရေးရာ စနစ်ကြီးများ ကိုယ်စားပြုမှုတို့ကို ထိုက်သင့်သော စဉ်းစားမှုပြုရမည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုချင်းအနေဖြင့် မိမိနိုင်ငံသားများမှ တစ်ဦးကို အမည်စာရင်းတင်သွင်းနိုင်သည်။

(ခ) အဖွဲ့ဝင်များကို ခန့်အပ်၍ အဆိုပါအဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့် မိမိတို့ရရှိသော ရာထူးတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရမည်။

၃။ ဤ သဘောတူစာချုပ် အာဏာတည်သည့်နေ့စွဲကျရောက်ပြီး (၆)လထက်နောက်မကျစေဘဲ ကနဦး ရွေးကောက်ပွဲကို ကျင်းပရမည်။ နောက်ဆက်တွဲရွေးကောက်ပွဲများကို (၂) နှစ်တစ်ကြိမ်ကျင်းပရမည်။ ရွေးကောက်ပွဲတစ်ခု ကျင်းပသည့် နေ့ရက်မတိုင်မီ အနည်းဆုံး (၄) လကြိုတင်၍ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ အမည် စာရင်းတင်သွင်းမှုများကို (၂)လအတွင်းတင်သွင်းရန် ဖိတ်ခေါ်သည့်စာကိုပေးပို့ရမည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် အမည်စာရင်းတင်သွင်းခံရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို ၎င်းတို့အားတင်သွင်းသည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့် ယှဉ်တွဲလျက် အကွာရာ အစဉ်အလိုက် စာရင်းတစ်ခုပြုလုပ်ပြီး အဆိုပါပြုလုပ်ထားသည့် ရွေးကောက်ပွဲနေ့စွဲမတိုင်မီ အချိန် (၁) လထက် နောက်မကျစေဘဲ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ကိုယ်ရေးအချက်အလက် မှတ်တမ်းကိုပါ ပူးတွဲဖော်ပြ၍ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ ပေးပို့ရမည်။

4. Elections of members of the Committee shall be held at a meeting of States Parties convened by the Secretary-General at United Nations Headquarters. At that meeting, for which two thirds of the States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Committee shall be those nominees who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the States Parties present and voting.
5.
  - (a) The members of the Committee shall serve for a term of four years. However, the terms of five of the members elected in the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election, the names of these five members shall be chosen by lot by the Chairman of the meeting of States Parties;
  - (b) The election of the four additional members of the Committee shall be held in accordance with the provisions of paragraphs 2, 3 and 4 of the present article, following the entry into force of the Convention for the forty-first State Party. The term of two of the additional members elected on this occasion shall expire at the end of two years; the names of these members shall be chosen by lot by the Chairman of the meeting of States Parties;
  - (c) The members of the Committee shall be eligible for re-election if renominated.
6. If a member of the Committee dies or resigns or declares that for any other cause he or she can no longer perform the duties of the Committee, the State Party that nominated the expert shall appoint another expert from among its own nationals for the remaining part of the term. The new appointment is subject to the approval of the Committee.
7. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Committee.
8. The members of the Committee shall receive emoluments from United Nations resources on such terms and conditions as the General Assembly may decide.
9. The members of the Committee shall be entitled to the facilities, privileges and immunities of experts on mission for the United Nations as laid down in the relevant sections of the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations.

Article 73

1. States Parties undertake to submit to the Secretary-General of the United Nations for consideration by the Committee a report on the legislative, judicial, administrative and other measures they have taken to give effect to the provisions of the present Convention:
  - (a) Within one year after the entry into force of the Convention for the State Party concerned;
  - (b) Thereafter every five years and whenever the Committee so requests.

၄။ ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်ရွေးချယ်မှုများကို ကုလသမဂ္ဂရုံးချုပ်၌ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ကြီးမှူး၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအစည်းအဝေးတွင် ကျင်းပရမည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ သုံးပုံနှစ်ပုံတက်ရောက်လျှင် အထမြောက်သော အဆိုပါအစည်းအဝေးတွင် ကော်မတီအဖွဲ့တွင် ရွေးချယ်ခံရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် မဲအများဆုံးရရှိသော ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခံရသူများနှင့် တက်ရောက်မဲပေးသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ မဲအများစုကို ထင်ရှားစွာ ရရှိသူဖြစ်ရမည်။

- ၅။ (က) ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များသည် (၄)နှစ်တာသက်တမ်းကာလ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရမည်။ သို့ရာတွင် ပထမရွေးကောက်ပွဲတွင်ရွေးချယ်ခံရသည့် အဖွဲ့ဝင်(၅)ဦး၏သက်တမ်းသည် (၂)နှစ်ကုန်ဆုံးသည့်အခါ ပြီးဆုံးရမည်။ ပထမရွေးကောက်ပွဲပြီးဆုံးသည်နှင့်ချက်ချင်း အဖွဲ့ဝင်(၅)ဦး၏အမည်များကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ အစည်းအဝေး ဥက္ကဋ္ဌက မဲနှိုက်၍ ရွေးချယ်ပေးရမည်။
- (ခ) ကော်မတီ၏ ထပ်လောင်းအဖွဲ့ဝင် (၄)ဦး ရွေးကောက်ပွဲကို (၄၁)ခုမြောက် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအတွက် သဘောတူစာချုပ် အာဏာတည်ပြီးနောက် ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် ၂၊ ၃ နှင့် ၄ တို့ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ကျင်းပရမည်။ ဤအချိန်၌ ရွေးချယ်ခံရသည့် ထပ်လောင်းအဖွဲ့ဝင် (၂)ဦး၏ သက်တမ်းကာလသည် (၂)နှစ် ကုန်ဆုံးသည့်အခါ ပြီးဆုံးရမည်။ ဤအဖွဲ့ဝင်များ၏အမည်ကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ အစည်းအဝေးဥက္ကဋ္ဌ က မဲနှိုက်၍ ဆုံးဖြတ်ပေးရမည်။
- (ဂ) ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များသည် အမည်စာရင်းပြန်လည်တင်သွင်းခံရပါက ပြန်လည်ရွေးကောက်ခံရန်အတွက် အကျိုးဝင်သည်။

၆။ အကယ်၍ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးသည် သေဆုံးခြင်း သို့မဟုတ် နှုတ်ထွက်ခြင်း သို့မဟုတ် ကော်မတီအဖွဲ့၏ တာဝန်များကို ဆက်လက်ထမ်းဆောင်ရန် မဖြစ်နိုင်တော့သည့်အကြောင်းကို ကြေညာခြင်းပြုလုပ်ပါက အဆိုပါကျွမ်းကျင်သူကို ခန့်အပ်ခဲ့သည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် သက်တမ်းကာလ၏ ကျန်ရှိသောကာလအပိုင်းအခြားအတွက် မိမိနိုင်ငံသားများမှ အခြားကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တစ်ဦးကို ခန့်အပ်ရမည်။ ခန့်အပ်မှုအသစ်ပြုလုပ်ရာတွင် ကော်မတီ၏ခွင့်ပြုချက် ရယူရမည်။

၇။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကော်မတီ၏လုပ်ငန်းတာဝန်များ ထိရောက်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်စေရန်အတွက် လိုအပ်သည့်ဝန်ထမ်းများနှင့် အထောက်အကူပစ္စည်းများ ပံ့ပိုးပေးရမည်။

၈။ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များသည် အထွေထွေညီလာခံက ချမှတ်သည့်စည်းကမ်းများနှင့်သတ်မှတ်ချက်များဖြင့် ကုလသမဂ္ဂ၏ အရင်းအမြစ်များထံမှ လုပ်ခလစာ ခံစားခွင့်များကို ရရှိစေရမည်။

၉။ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များသည် ကုလသမဂ္ဂ၏အခွင့်အရေးနှင့် ကင်းလွတ်ခွင့်များဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၏ သက်ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်အပိုင်းများတွင် ချမှတ်ထားသော ကုလသမဂ္ဂတာဝန်များဆောင်ရွက်သည့် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များရရှိသည့် အထောက်အကူပစ္စည်းများ၊ အခွင့်အရေးများနှင့် ကင်းလွတ်ခွင့်များကို ရရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၇၃)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ဤသဘောတူစာချုပ်ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအား အသက်ဝင်စေရန် ၎င်းတို့ဆောင်ရွက်ထားသည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းမှုဆိုင်ရာ၊ ဥပဒေစီရင်ရေးဆိုင်ရာ၊ စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာနှင့် အခြားစီမံခန့်ခွဲမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကော်မတီမှ စဉ်းစားသုံးသပ်နိုင်စေရန်အတွက် အစီရင်ခံစာတစ်စောင်ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အောက်ပါကာလအတွင်း၌ တင်ပြရမည်။

- (က) သက်ဆိုင်သည့်နိုင်ငံအတွက် သဘောတူစာချုပ် အာဏာတည်ပြီးနောက် တစ်နှစ်အတွင်း၊
- (ခ) ထိုကဲ့သို့ တင်သွင်းပြီးနောက် (၅)နှစ်လျှင်တစ်ကြိမ်နှင့် ကော်မတီက တောင်းဆိုသည့်အချိန်များ၊

2. Reports prepared under the present article shall also indicate factors and difficulties, if any, affecting the implementation of the Convention and shall include information on the characteristics of migration flows in which the State Party concerned is involved.
3. The Committee shall decide any further guidelines applicable to the content of the reports.
4. States Parties shall make their reports widely available to the public in their own countries.

Article 74

1. The Committee shall examine the reports submitted by each State Party and shall transmit such comments as it may consider appropriate to the State Party concerned. This State Party may submit to the Committee observations on any comment made by the Committee in accordance with the present article. The Committee may request supplementary information from States Parties when considering these reports.
2. The Secretary-General of the United Nations shall, in due time before the opening of each regular session of the Committee, transmit to the Director-General of the International Labour Office copies of the reports submitted by States Parties concerned and information relevant to the consideration of these reports, in order to enable the Office to assist the Committee with the expertise the Office may provide regarding those matters dealt with by the present Convention that fall within the sphere of competence of the International Labour Organization. The Committee shall consider in its deliberations such comments and materials as the Office may provide.
3. The Secretary-General of the United Nations may also, after consultation with the Committee, transmit to other specialized agencies as well as to intergovernmental organizations, copies of such parts of these reports as may fall within their competence.
4. The Committee may invite the specialized agencies and organs of the United Nations, as well as intergovernmental organizations and other concerned bodies to submit, for consideration by the Committee, written information on such matters dealt with in the present Convention as fall within the scope of their activities.
5. The International Labour Office shall be invited by the Committee to appoint representatives to participate, in a consultative capacity, in the meetings of the Committee.
6. The Committee may invite representatives of other specialized agencies and organs of the United Nations, as well as of intergovernmental organizations, to be present and to be heard in its meetings whenever matters falling within their field of competence are considered.

၂။ ဤအပိုဒ်အရ ပြင်ဆင်ထားသော အစီရင်ခံစာများသည် သဘောတူစာချုပ် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိသည့် အကြောင်းအရာများနှင့် အခက်အခဲများကို အကယ်၍ရှိခဲ့လျှင် တင်ပြရမည်။ ထိုသို့တင်ပြရာတွင် သက်ဆိုင်သည့်နိုင်ငံမှ ပါဝင်လျက်ရှိသော ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်း စီးဆင်းမှု၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာများ၏ သတင်းအချက်အလက်များကိုပါ ထည့်သွင်းရမည်။

၃။ ကော်မတီအနေဖြင့် အစီရင်ခံစာများတွင်ပါသည့် အကြောင်းအရာနှင့်သက်ဆိုင်သော ထပ်လောင်းလမ်းညွှန်ချက်များကိုလည်း ဆုံးဖြတ်ချမှတ်ရမည်။

၄။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မိမိတို့၏အစီရင်ခံစာများကို ၎င်းတို့မိခင်နိုင်ငံများရှိ အများပြည်သူတို့ နှံ့စပ်စွာ ရယူသိရှိနိုင်စေရေး ပြုလုပ်ရမည်။

အပိုဒ် (၇၄)

၁။ ကော်မတီသည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုချင်းက တင်ပြလာသော အစီရင်ခံစာများကို စစ်ဆေးပြီး သင့်လျော်သည်ထင်သည့် မှတ်ချက်များပေး၍ သက်ဆိုင်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသို့ ပေးပို့ရမည်။ ထိုစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ဤအပိုဒ်နှင့်အညီ ကော်မတီ၏ မှတ်ချက်တစ်ခုခုအပေါ် လေ့လာမှုများကို ကော်မတီသို့ တင်ပြနိုင်သည်။ ကော်မတီသည် ဤအစီရင်ခံစာများကို စဉ်းစားသုံးသပ်သည့်အခါ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံမှ ထပ်လောင်းသတင်းအချက်အလက်များကို တောင်းခံနိုင်သည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကော်မတီ၏ပုံမှန်အစည်းအဝေးတစ်ခု မစတင်မီ သက်ဆိုင်သည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက တင်သွင်းလာသော အစီရင်ခံစာမိတ္တူများ၊ ဤအစီရင်ခံစာများ စဉ်းစားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များ၏ မိတ္တူများကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားရုံးညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်သို့ ပေးပို့ရမည်။ အလုပ်သမားရုံးသည် ဤသဘောတူစာချုပ်ပါကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်း၏ အခွင့်အာဏာအတွင်း ကျရောက်သည့်ကိစ္စရပ်များအတွက် အလုပ်သမားရုံး၏ ကျွမ်းကျင်သူပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ကော်မတီကို ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်။ ကော်မတီသည် ရုံးအဖွဲ့က ပေးအပ်ထားသည့် အဆိုပါမှတ်ချက်များ၊ အချက်အလက်များကို အလေးထားစဉ်းစားရမည်။

၃။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကော်မတီနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေး၍ အဆိုပါအစီရင်ခံစာများမှ သက်ဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာများ၏ မိတ္တူကို ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းရှိသည့် အခြားအထူးပြုအဖွဲ့အစည်းများအပြင် အစိုးရချင်း ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများသို့ ပေးပို့ရမည်။

၄။ အထူးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများအပြင် အစိုးရချင်းချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှု ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပါဝင်ပတ်သက်သည့်အခြားအဖွဲ့များကို ၎င်းတို့လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ၏ အတိုင်းအတာအတွင်း ကျရောက်သည့် သဘောတူစာချုပ်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့်ကိစ္စရပ်များအပေါ် ကော်မတီက စဉ်းစားသုံးသပ်နိုင်ရန် သတင်းအချက်အလက်များ စာဖြင့် ရေးသားတင်ပြပေးရန် ဖိတ်ခေါ်နိုင်သည်။

၅။ ကော်မတီ၏အစည်းအဝေးများတွင် ပညာရပ်ဆိုင်ရာစွမ်းရည်အလိုက် ပါဝင်မည့်ကိုယ်စားလှယ်များ ခန့်အပ်နိုင်စေရန် ကော်မတီသည် အလုပ်သမားရုံးအား ဖိတ်ခေါ်နိုင်သည်။

၆။ ကော်မတီသည် အခြားအထူးပြုအဖွဲ့များ၊ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများအပြင် အစိုးရချင်း ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၏အခွင့်အာဏာနယ်ပယ်အတွင်း ကျရောက်သောကိစ္စရပ်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည့်အခါ၌ မိမိ၏ အစည်းအဝေးများတွင် တက်ရောက်နားထောင်ရန် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်များအား ဖိတ်ခေါ်နိုင်သည်။

7. The Committee shall present an annual report to the General Assembly of the United Nations on the implementation of the present Convention, containing its own considerations and recommendations, based, in particular, on the examination of the reports and any observations presented by States Parties.

8. The Secretary-General of the United Nations shall transmit the annual reports of the Committee to the States Parties to the present Convention, the Economic and Social Council, the Commission on Human Rights of the United Nations, the Director-General of the International Labour Office and other relevant organizations.

Article 75

1. The Committee shall adopt its own rules of procedure.
2. The Committee shall elect its officers for a term of two years.
3. The Committee shall normally meet annually.
4. The meetings of the Committee shall normally be held at United Nations Headquarters.

Article 76

1. A State Party to the present Convention may at any time declare under this article that it recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications to the effect that a State Party claims that another State Party is not fulfilling its obligations under the present Convention. Communications under this article may be received and considered only if submitted by a State Party that has made a declaration recognizing in regard to itself the competence of the Committee. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State Party which has not made such a declaration. Communications received under this article shall be dealt with in accordance with the following procedure:

- (a) If a State Party to the present Convention considers that another State Party is not fulfil its obligations under the present Convention, it may, by written communication, bring the matter to the attention of that State Party. The State Party may also inform the Committee of the matter. Within three months after the receipt of the communication the receiving State shall afford the State that sent the communication an explanation, or any other statement in writing clarifying the matter which should include, to the extent possible and pertinent, reference to domestic procedures and remedies taken, pending or available in the matter;

၇။ ကော်မတီသည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံ၌ တင်ပြသည့် နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာတွင် မိမိ၏ထည့်သွင်း စဉ်းစားမှုများ၊ ထောက်ခံအကြံပြုချက်များကို ထည့်သွင်း၍ ဤ သဘောတူစာချုပ်အား အကောင်အထည်ဖော်မှု၊ အထူးသဖြင့် အစီရင်ခံစာများအား စစ်ဆေးမှုနှင့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက တင်ပြသော လေ့လာတွေ့ရှိမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တင်ပြရမည်။

၈။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကော်မတီ၏နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာများကို ဤသဘောတူစာချုပ်၏ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၊ စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးကောင်စီ၊ ကုလသမဂ္ဂလူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာကော်မရှင်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရုံး၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် အခြား သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများသို့ ပေးပို့ရမည်။

အပိုဒ် (၇၅)

၁။ ကော်မတီသည် မိမိ၏ကိုယ်ပိုင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းစည်းမျဉ်းများကို ချမှတ်ရမည်။

၂။ ကော်မတီသည် မိမိ၏အရာရှိများကို (၂)နှစ်သက်တမ်းအတွက် ရွေးချယ်ရမည်။

၃။ ကော်မတီသည် ပုံမှန်အားဖြင့် နှစ်စဉ်တွေ့ဆုံ အစည်းအဝေးကျင်းပရမည်။

၄။ ကော်မတီ၏ အစည်းအဝေးများကို ပုံမှန်အားဖြင့် ကုလသမဂ္ဂရုံးချုပ်၌ ကျင်းပရမည်။

အပိုဒ် (၇၆)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုက အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် သဘောတူစာချုပ်ပါ ၎င်း၏တာဝန်ဝတ္တရားများကို ထမ်းဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိဟု တိုင်တန်းခြင်းကဲ့သို့သော သတင်းအချက်အလက် ပေးပို့မှုများအပေါ် ကော်မတီက လက်ခံစဉ်းစားနိုင်သည့် အခွင့်အာဏာကို အသိအမှတ်ပြုကြောင်းကို ဤ သဘောတူစာချုပ်၏ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုသည် ဤအပိုဒ်အရ မည်သည့် အချိန်၌မဆို ကြေညာနိုင်သည်။ ဤအပိုဒ်အရ သတင်းအချက်အလက်ပေးပို့မှုများသည် ကော်မတီ၏ အခွင့်အာဏာကို အသိအမှတ်ပြုကြောင်း ကြေညာချက်ပြုထားသည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက တင်ပြမှသာလျှင် လက်ခံထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်သည်။ အဆိုပါ ကြေညာချက်ပြုထားခြင်းမရှိသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့်သက်ဆိုင်ပါက ကော်မတီအနေဖြင့် မည်သည့်သတင်းအချက်အလက် ပေးပို့မှုကိုမျှ လက်ခံခြင်းမရှိရ။ ဤအပိုဒ်အရ လက်ခံရရှိလာသော သတင်းအချက်အလက် ပေးပို့မှုကို အောက်ပါလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရမည်။

(က) ဤသဘောတူစာချုပ်၏စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုက အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ထမ်းဆောင်ခြင်းမရှိဟု သုံးသပ်ပါက ထိုကိစ္စရပ်ကို ထိုစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်သတိထားမိစေရန်အလို့ငှာ စာဖြင့်ရေးသား၍ သတင်းအချက်အလက်ပေးပို့တင်ပြနိုင်သည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ထိုကိစ္စရပ်ကို ကော်မတီသို့လည်း အကြောင်းကြားနိုင်သည်။ သတင်းအချက်အလက်ပေးပို့မှုကို လက်ခံရရှိပြီး (၃)လအတွင်း၌ လက်ခံသည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် သတင်းအချက်အလက်ပေးပို့သည့် နိုင်ငံအား ရှင်းလင်းချက်တစ်ခု ပြုလုပ်ပေးရမည်။ သို့မဟုတ် အဆိုပါကိစ္စရပ်တွင် ဖြစ်နိုင်သည့် ပတ်သက်ဆက်နွယ်သည့် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ဆောင်ရွက်ထားရှိမှု၊ ပြုလုပ်ပြီးသော၊ ပြုလုပ်ဆဲဖြစ်သော သို့မဟုတ် ရရှိနိုင်သော ကုစားမှုများ ထည့်သွင်းလျက် ထိုကိစ္စရပ်ကို ဖြေရှင်းရာရောက်စေမည့် အခြားရှင်းလင်းတင်ပြချက် တစ်ခုခုကို စာဖြင့်တင်ပြရမည်။

- (b) If the matter is not adjusted to the satisfaction of both States Parties concerned within six months after the receipt by the receiving State of the initial communication, either State shall have the right to refer the matter to the Committee, by notice given to the Committee and to the other State;
- (c) The Committee shall deal with a matter referred to it only after it has ascertained that all available domestic remedies have been invoked and exhausted in the matter, in conformity with the generally recognized principles of international law. This shall not be the rule where, in the view of the Committee, the application of the remedies is unreasonably prolonged;
- (d) Subject to the provisions of subparagraph (c) of the present paragraph, the Committee shall make available its good offices to the States Parties concerned with a view to a friendly solution of the matter on the basis of the respect for the obligations set forth in the present Convention;
- (e) The Committee shall hold closed meetings when examining communications under the present article;
- (f) In any matter referred to it in accordance with subparagraph (b) of the present paragraph, the Committee may call upon the States Parties concerned, referred to in subparagraph (b), to supply any relevant information;
- (g) The States Parties concerned, referred to in subparagraph (b) of the present paragraph, shall have the right to be represented when the matter is being considered by the Committee and to make submissions orally and/or in writing;
- (h) The Committee shall, within twelve months after the date of receipt of notice under subparagraph (b) of the present paragraph, submit a report, as follows:
  - (i) If a solution within the terms of subparagraph (d) of the present paragraph is reached, the Committee shall confine its report to a brief statement of the facts and of the solution reached;
  - (ii) If a solution within the terms of subparagraph (d) is not reached, the Committee shall, in its report, set forth the relevant facts concerning the issue between the States Parties concerned. The written submissions and record of the oral submissions made by the States Parties concerned shall be attached to the report. The Committee may also communicate only to the States Parties concerned any views that it may consider relevant to the issue between them.

In every matter, the report shall be communicated to the States Parties concerned.

- (ခ) လက်ခံသည့်နိုင်ငံမှ ကနဦးသတင်းအချက်အလက် ပေးပို့မှုကိုရရှိပြီး (ဖ)လအတွင်း ကိစ္စရပ်အပေါ် ပါဝင်ပတ်သက်သည့် နှစ်ဖက်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ကျေနပ်မှုမရရှိပါက မည်သည့်နိုင်ငံကမဆို ကော်မတီနှင့် အခြားနိုင်ငံအား အကြောင်းကြားစာပေးပို့၍ ကိစ္စရပ်အား ကော်မတီသို့ တင်ပြပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- (ဂ) ကော်မတီအနေဖြင့် ယေဘုယျအားဖြင့် အသိအမှတ်ပြုထားသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေစည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ ရန်ဒံသမျှသော ပြည်တွင်းကုစားမှုများကို ထည့်သွင်းအသုံးပြုပြီးဖြစ်ကြောင်း အသေအချာ အခိုင်အမာသိရှိမှုသာလျှင် တင်ပြလာသောကိစ္စရပ်ကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရမည်။ ကော်မတီ၏ အမြင်အရ ထိုကုစားမှုများ ပြုလုပ်ခြင်းသည် ယုတ္တိမတန်စွာ ကြာမြင့်နေလျှင် ဆိုခဲ့ပါစည်းမျဉ်းကို အသုံးမပြုရ။
- (ဃ) ဤစာပိုဒ်၏ စာပိုဒ်ခွဲ (ဂ) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ကော်မတီသည် ဤ သဘောတူစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို လေးစားမှုအခြေခံ၍ ကိစ္စရပ်ကို ချစ်ခင်ရင်းနှီးစွာ ဖြေရှင်းရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ကော်မတီသည် ၎င်း၏ရုံးခန်းခွဲများကို အဆင်သင့်ဖြစ်အောင် စီစဉ်ပေးရမည်။
- (င) ကော်မတီသည် ဤအပိုဒ်အရ သတင်းအချက်အလက်ပေးပို့မှုများကို စစ်ဆေးသည့်အခါ တံခါးပိတ်အစည်းအဝေးများ ကျင်းပရမည်။
- (စ) ဤစာပိုဒ်၏ စာပိုဒ်ခွဲ (ခ) နှင့်အညီ ရည်ညွှန်းသည့်ကိစ္စရပ်တစ်ခုခုအား တင်ပြလာပါက ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက် တစ်စုံတစ်ရာ ပေးအပ်စေရန်အတွက် စာပိုဒ်ခွဲ (ခ) တွင် ရည်ညွှန်းထားသော သက်ဆိုင်သည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကို ဆင့်ခေါ်နိုင်သည်။
- (ဆ) စာပိုဒ်ခွဲ (ခ) တွင် ရည်ညွှန်းထားသော သက်ဆိုင်သည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကိစ္စရပ်ကို ကော်မတီက စဉ်းစားသုံးသပ်သည့်အခါ ကိုယ်စားပြုတင်ပြရန်နှင့် နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စာဖြင့်ဖြစ်စေ တင်ပြမှုများပြုလုပ်ရန် အခွင့်အရေးရှိစေရမည်။
- (ဇ) ကော်မတီသည် ဤစာပိုဒ်၏ စာပိုဒ်ခွဲ (ခ) အရ အကြောင်းကြားစာရရှိသည့်နေ့ရက်မှ (၁၂) လအတွင်း အောက်ပါအတိုင်း အစီရင်ခံစာတစ်စောင် တင်သွင်းရမည်-
  - (၁) ဤစာပိုဒ်၏ စာပိုဒ်ခွဲ (ဃ) ပါသတ်မှတ်ချက်များဖြင့် အဖြေတစ်ခုရရှိလာပါက ကော်မတီသည် ရရှိခဲ့သော အဖြေနှင့် အချက်အလက်ဖော်ပြချက် အကျဉ်းချုပ်တစ်ခုကို အစီရင်ခံစာတွင် ကန့်သတ်ဖော်ပြရမည်။
  - (၂) စာပိုဒ်ခွဲ (ဃ) ပါ သတ်မှတ်ချက်များဖြင့် အဖြေတစ်ခုရရှိပါက ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်သည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား အဆိုပါကိစ္စရပ်နှင့် စပ်လျဉ်းသော သက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို အစီရင်ခံစာတွင်ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။ သက်ဆိုင်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက စာဖြင့်တင်ပြမှု၊ နှုတ်ဖြင့်တင်ပြမှုမှတ်တမ်းများကို အစီရင်ခံစာနှင့် ပူးတွဲဖော်ပြရမည်။ ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကိုသာလျှင် ၎င်းတို့ကြားရှိသော ကိစ္စရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှု ပြုနိုင်သော အမြင်များကို ဆက်သွယ်အသိပေးနိုင်သည်။

ကိစ္စရပ်တိုင်းတွင် အစီရင်ခံစာကို သက်ဆိုင်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ ဆက်သွယ်အသိပေးရမည်။

2. The provisions of the present article shall come into force when ten States Parties to the present Convention have made a declaration under paragraph 1 of the present article. Such declarations shall be deposited by the States Parties with the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies thereof to the other States Parties. A declaration may be withdrawn at any time by notifying to the Secretary-General. Such a withdrawal shall not prejudice the consideration of any matter that is the subject of a communication already transmitted under the present article; no further communication by any State Party shall be received under the present article after the notification of withdrawal of the declaration has been received by the Secretary-General, unless the State Party concerned has made a new declaration.

Article 77

1. A State Party to the present Convention may at any time declare under the present article that it recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications from or on behalf of individuals subject to its jurisdiction who claim that their individual rights as established by the present Convention have been violated by that State Party. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State Party that has not made such a declaration.

2. The Committee shall consider inadmissible any communication under the present article which is anonymous or which it considers to be an abuse of the right of submission of such communications or to be incompatible with the provisions of the present Convention.

3. The Committee shall not consider any communication from an individual under the present article unless it has ascertained that:

- (a) The same matter has not been, and is not being, examined under another procedure of international investigation or settlement;
- (b) The individual has exhausted all available domestic remedies; this shall not be the rule where, in the view of the Committee, the application of the remedies is unreasonably prolonged or is unlikely to bring effective relief to that individual.

4. Subject to the provisions of paragraph 2 of the present article, the Committee shall bring any communications submitted to it under this article to the attention of the State Party to the present Convention that has made a declaration under paragraph 1 and is alleged to be violating any provisions of the Convention. Within six months, the receiving State shall submit to the Committee written explanations or statements clarifying the matter and the remedy, if any, that may have been taken by that State.

5. The Committee shall consider communications received under the present article in the light of all information made available to it by or on behalf of the individual and by the State Party concerned.

၂။ ဤစာပိုဒ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ဤ သဘောတူစာချုပ်နှင့်သက်ဆိုင်သော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ (၁၀)နိုင်ငံက ဤ အပိုဒ်၏ စာပိုဒ် ၁ အရ ကြေညာချက်ပြုသည့်အချိန်တွင် အာဏာတည်ရမည်။ အဆိုပါကြေညာချက်များကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ များက ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ ပေးပို့တင်ပြရမည်ဖြစ်ပြီး အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က အဆိုပါ ကြေညာချက်မိတ္တူများကို အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ ပေးပို့ရမည်။ ကြေညာချက်ကို မည်သည့်အချိန်၌မဆို ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အသိပေးအကြောင်းကြားခြင်းဖြင့် ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။ အဆိုပါပြန်လည်ရုပ်သိမ်းမှု သည် ဤအပိုဒ်အရ ပေးပို့ပြီးဖြစ်သော သတင်းအချက်အလက်နှင့် သက်ဆိုင်သည့်ကိစ္စရပ်တစ်ခုခုအပေါ် ထည့်သွင်းစဉ်းစား ချက်ကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ။ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤအပိုဒ်အရ ကြေညာချက်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းကြောင်း အကြောင်းကြားစာကို ရရှိပြီးနောက် သက်ဆိုင်သည့်နိုင်ငံက ကြေညာချက်အသစ်တစ်ရပ်ကို ပြုလုပ်ခြင်းမရှိပါက မည်သည့် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံကမဆို ပေးပို့သော သတင်းအချက်အလက် တိုင်တန်းချက်ကို လက်ခံခြင်းမပြုရ။

အပိုဒ် (၇၇)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် ၎င်း၏စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းရှိ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်း သို့မဟုတ် ထိုသူ၏ကိုယ်စားပြုသူက ဤ သဘောတူစာချုပ်ပါ လူတစ်ဦးချင်း၏ အခွင့်အရေးများကို နိုင်ငံက ချိုးဖောက်ကြောင်း ကော်မတီ သို့ သတင်းပေးပို့တိုင်တန်းချက်အပေါ် ကော်မတီက လက်ခံစဉ်းစားသည့် အခွင့်အာဏာကို အဆိုပါနိုင်ငံက မည်သည့်အချိန် တွင်မဆို အသိအမှတ်ပြုကြောင်း ကြေညာနိုင်သည်။ ကြေညာချက်မပြုလုပ်သည့် စာချုပ်ဝင်တစ်နိုင်ငံ၏ သတင်းပေးပို့တိုင်တန်း ချက်အပေါ် ကော်မတီက လက်ခံခြင်းမပြုရ။

၂။ ကော်မတီသည် ဤအပိုဒ်အရ အမည်မသိရသော သတင်းအချက်အလက် သို့မဟုတ် သတင်းအချက်အလက် ပေးပို့ ခွင့်ဆိုင်ရာအခွင့်အရေးကို အလွဲသုံးမှုဟုသုံးသပ်သည့် သတင်းအချက်အလက် သို့မဟုတ် ဤ သဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် များနှင့် မကိုက်ညီသော သတင်းအချက်အလက် ပေးပို့မှုတို့ကို ခွင့်ပြုနိုင်ခြင်းမရှိဟု မှတ်ယူရမည်။

၃။ ဤအပိုဒ်အရ တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းထံမှ ပေးပို့လာသော သတင်းအချက်အလက်ပေးပို့မှုသည် အောက်ပါအခြေ အနေများအရ သေချာခိုင်မာမှုရှိပြီး မဟုတ်လျှင် ကော်မတီအနေဖြင့် ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မပြုစေရ။

- (က) တူညီသည့်ကိစ္စရပ်အပေါ် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း သို့မဟုတ် ဖြေရှင်းခြင်းဆိုင်ရာ အခြားလုပ်ထုံး လုပ်နည်းအရ စစ်ဆေးထားမှုမရှိခြင်း သို့မဟုတ် စစ်ဆေးဆဲမဟုတ်ခြင်း၊
- (ခ) လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းသည် ရရှိနိုင်သော ပြည်တွင်းကုစားမှုအားလုံးကို အသုံးပြုပြီးဖြစ်ပါက ကုစားမှုများတင်ပြ ခြင်းသည် ယုတ္တိမတန်စွာ ကြာမြင့်နေခြင်း သို့မဟုတ် အဆိုပါလူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းအတွက် ထိရောက်သော သက်သာခွင့်ရရှိရန် အလားအလာကင်းမဲ့ခြင်း။

၄။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် ၂ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ဤအပိုဒ်နှင့်အညီ ကော်မတီသည် မိမိထံသို့တင်ပြလာသော သတင်း အချက်အလက်ပေးပို့မှု တစ်စုံတစ်ရာကို စာပိုဒ် ၁ အရ ကြေညာချက်ပြုလုပ်ထားပြီး သဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ချိုးဖောက်သည်ဟု စွပ်စွဲခံရသည့် ဤသဘောတူစာချုပ်နှင့်သက်ဆိုင်သော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအား သိရှိလာစေရန် ပြသရ မည်။ လက်ခံရရှိသည့်နိုင်ငံသည် ကိစ္စရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ ၎င်းဆောင်ရွက်ထားသော ကုစားမှု(ရှိပါက)အကြောင်း စာဖြင့် ရှင်းလင်းချက်များ၊ သို့မဟုတ် တင်ပြချက်များကို ကော်မတီသို့ (၆) လအတွင်းတင်ပြရမည်။

၅။ ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်သည့်စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်း ကိုယ်စားပြုသူက အသိပေးထားသည့် သတင်း အချက်အလက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ ဤအပိုဒ်အရ ၎င်းလက်ခံရရှိထားသည့် သတင်းအချက်အလက် ပေးပို့မှုများကို သုံးသပ်စဉ်းစားရမည်။

6. The Committee shall hold closed meetings when examining communications under the present article.

7. The Committee shall forward its views to the State Party concerned and to the individual.

8. The provisions of the present article shall come into force when ten States Parties to the present Convention have made declarations under paragraph 1 of the present article. Such declarations shall be deposited by the States Parties with the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies thereof to the other States Parties. A declaration may be withdrawn at any time by notification to the Secretary-General. Such a withdrawal shall not prejudice the consideration of any matter that is the subject of a communication already transmitted under the present article; no further communication by or on behalf of an individual shall be received under the present article after the notification of withdrawal of the declaration has been received by the Secretary-General, unless the State Party has made a new declaration.

Article 78

The provisions of article 76 of the present Convention shall be applied without prejudice to any procedures for settling disputes or complaints in the field covered by the present Convention laid down in the constituent instruments of, or in conventions adopted by, the United Nations and the specialized agencies and shall not prevent the States Parties from having recourse to any procedures for settling a dispute in accordance with international agreements in force between them.

PART VIII: GENERAL PROVISIONS

Article 79

Nothing in the present Convention shall affect the right of each State Party to establish the criteria governing admission of migrant workers and members of their families. Concerning other matters related to their legal situation and treatment as migrant workers and members of their families, States Parties shall be subject to the limitations set forth in the present Convention.

Article 80

Nothing in the present Convention shall be interpreted as impairing the provisions of the Charter of the United Nations and of the constitutions of the specialized agencies which define the respective responsibilities of the various organs of the United Nations and of the specialized agencies in regard to the matters dealt with in the present Convention.

၆။ ကော်မတီသည် ဤအပိုဒ်အရ သတင်းအချက်အလက်ပေးပို့မှုများကို စစ်ဆေးရာတွင် တံခါးပိတ်အစည်အဝေးများကို ကျင်းပရမည်။

၇။ ကော်မတီသည် မိမိ၏အမြင်များကို ပါဝင်ပတ်သက်သည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းထံ ပြန်လည်ပေးပို့ရမည်။

၈။ ဤစာပိုဒ်ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် လက်ရှိသဘောတူစာချုပ်နှင့် သက်ဆိုင်သောစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ဆယ်နိုင်ငံက ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် ၁ အရ ကြေညာချက်ပြုသည့်အချိန်တွင် အာဏာတည်ရမည်။ အဆိုပါကြေညာချက်များကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ ပေးပို့တင်ပြရမည်ဖြစ်ပြီး အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က အဆိုပါကြေညာချက်မိတ္တူများကို အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ ပေးပို့ရမည်။ ကြေညာချက်ကို မည်သည့်အချိန်၌မဆို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အသိပေးအကြောင်းကြားခြင်းဖြင့် ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။ အဆိုပါပြန်လည် ရုပ်သိမ်းမှုသည် ဤအပိုဒ်အရပေးပို့ပြီးဖြစ်သော သတင်းအချက်အလက်နှင့်သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စရပ်တစ်ခုခုအပေါ် ထည့်သွင်းစဉ်းစားချက်ကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ။ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤအပိုဒ်အရ ကြေညာချက်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းကြောင်း အကြောင်းကြားစာကို ရရှိပြီးနောက် သက်ဆိုင်သည့်နိုင်ငံက ကြေညာချက်အသစ်တစ်ရပ်ကို ပြုလုပ်ခြင်းမရှိပါက မည်သည့်စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံကမဆို ပေးပို့သော သတင်းအချက်အလက် ပေးပို့တိုင်တန်းချက်ကို လက်ခံခြင်းမပြုရ။

အပိုဒ် (၇၈)

ကုလသမဂ္ဂနှင့် အထူးပြုအဖွဲ့အစည်းများက သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများ သို့မဟုတ် သဘောတူစာချုပ်များတွင် ချမှတ်ထားသော ဤ သဘောတူစာချုပ်နှင့် အကျိုးဝင်သည့်နယ်ပယ်ရှိ အငြင်းပွားမှုများ သို့မဟုတ် တိုင်တန်းချက်များကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုတစ်ရပ်ကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေဘဲ ဤ သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် ၇၆ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အသုံးပြုရမည်။ ထိုသို့အသုံးပြုမှုသည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအား ၎င်းတို့ကြား အာဏာတည်လျက်ရှိသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များနှင့်အညီ အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းရန်အတွက် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုတစ်ရပ်အား ရယူအသုံးပြုခြင်းကို တားဆီးခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၈) အထွေထွေပြဋ္ဌာန်းချက်များ

အပိုဒ် (၇၉)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံချင်းစီ၏ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များ ထိုနိုင်ငံအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခွင့်အပေါ် လွှမ်းမိုးသည့် စံသတ်မှတ်ချက်ချမှတ်ရန် အခွင့်အရေးကို ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ မည်သည့်အချက်ကမျှ သက်ရောက်မှု မရှိစေရ။ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များအတွက် ဥပဒေရေးရာအခြေအနေနှင့် ၎င်းတို့အားပြုမူဆက်ဆံပုံနှင့်စပ်လျဉ်းသော အခြားကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် ကန့်သတ်ချက်များကို လိုက်နာရမည်။

အပိုဒ် (၈၀)

ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ မည်သည့်အချက်ကမျှ ကုလသမဂ္ဂဥဋ္ဌာန်စာတမ်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ ကုလသမဂ္ဂ၏ အမျိုးမျိုးသောအဖွဲ့အစည်းများ၏ သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ဝတ္တရားများကို သတ်မှတ်ပေးသည့် အထူးပြုအဖွဲ့များ၏ ဖွဲ့စည်းပုံပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ဤသဘောတူစာချုပ်နှင့်သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အထူးပြုအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအား တားမြစ်စေရန် အနက်ဖွင့်ဆိုခြင်း မရှိစေရ။

Article 81

1. Nothing in the present Convention shall affect more favourable rights or freedoms granted to migrant workers and members of their families by virtue of:
  - (a) The law or practice of a State Party; or
  - (b) Any bilateral or multilateral treaty in force for the State Party concerned.
2. Nothing in the present Convention may be interpreted as implying for any State, group or person any right to engage in any activity or perform any act that would impair any of the rights and freedoms as set forth in the present Convention.

Article 82

The rights of migrant workers and members of their families provided for in the present Convention may not be renounced. It shall not be permissible to exert any form of pressure upon migrant workers and members of their families with a view to their relinquishing or forgoing any of the said rights. It shall not be possible to derogate by contract from rights recognized in the present Convention. States Parties shall take appropriate measures to ensure that these principles are respected.

Article 83

Each State Party to the present Convention undertakes:

- (a) To ensure that any person whose rights or freedoms as herein recognized are violated shall have an effective remedy, notwithstanding that the violation has been committed by persons acting in an official capacity;
- (b) To ensure that any persons seeking such a remedy shall have his or her claim reviewed and decided by competent judicial, administrative or legislative authorities, or by any other competent authority provided for by the legal system of the State, and to develop the possibilities of judicial remedy;
- (c) To ensure that the competent authorities shall enforce such remedies when granted.

Article 84

Each State Party undertakes to adopt the legislative and other measures that are necessary to implement the provisions of the present Convention.

အပိုဒ် (၈၁)

၁။ ဤ သဘောတူစာချုပ်ပါ မည်သည့်အချက်ကမျှ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များအား ဦးစားပေးပေးအပ်ထားသည့်အခွင့်အရေးများ သို့မဟုတ် လွတ်လပ်ခွင့်များကို အောက်ပါတို့ကြောင့် သက်ရောက်မှုမရှိစေရ။

(က) စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံ၏ ဥပဒေ သို့မဟုတ် ကျင့်သုံးမှု၊

(ခ) သက်ဆိုင်သည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအတွက် အာဏာတည်လျက်ရှိသော (၂)နိုင်ငံသဘောတူစာချုပ် သို့မဟုတ် နိုင်ငံများအကြား သဘောတူစာချုပ်၊

၂။ ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ မည်သည့်အချက်ကမျှ နိုင်ငံ၊ အုပ်စု သို့မဟုတ် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်စုံတစ်ယောက်အား ဤ သဘောတူစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များကို ပိတ်ပင်စေမည့် ဆောင်ရွက်ချက် သို့မဟုတ် လုပ်ဆောင်မှုတစ်ခုခုအား ပြုလုပ်ခြင်း၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် အခွင့်အရေးဟု အဓိပ္ပာယ်ရစေသော အနက်ဖွင့်ဆိုခြင်း မရှိစေရ။

အပိုဒ် (၈၂)

ဤ သဘောတူစာချုပ်၌ ပြဋ္ဌာန်းထားသော ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့မိသားစုဝင်များ၏ အခွင့်အရေးများကို အသိအမှတ်ပြုရန် ငြင်းဆန်ခြင်းမပြုလုပ်ရ။ ဆိုခဲ့ပြီးသောအခွင့်အရေးများကို ယုတ်လျော့စေရန် သို့မဟုတ် စွန့်လွှတ်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များအပေါ် မည်သည့်ပုံစံနှင့်မျှ ဖိအားပေးခြင်းကို ခွင့်ပြုခြင်း မရှိစေရ။ ဤ သဘောတူစာချုပ်ပါ အသိအမှတ်ပြုထားသည့် အခွင့်အရေးများကို ပဋိညာဉ်စာချုပ်ဖြင့် ထုတ်နှုတ်ယူခြင်းမဖြစ် စေရ။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤစည်းမျဉ်းများကို လေးစားလိုက်နာစေရန်အတွက် သင့်လျော်သည့် စီမံခန့်ခွဲမှုများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၈၃)

ဤ သဘောတူစာချုပ်နှင့်သက်ဆိုင်သော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံချင်းအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်မှာ-

(က) ဤနေရာ၌ အသိအမှတ်ပြုထားသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏အခွင့်အရေးများနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များကို တရားဝင်ရာထူးဖြင့် ထမ်းဆောင်သောပုဂ္ဂိုလ်များမှ ချိုးဖောက်ကျူးလွန်စေကာမူ ထိရောက်သည့်ကုစားမှု ရရှိသေချာစေရန်၊

(ခ) အဆိုပါ ကုစားမှုတစ်ခုခုပေးသော မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို မိမိ၏တောင်းဆိုမှုကို အခွင့်အာဏာရှိသော တရားစီရင်ရေး၊ စီမံအုပ်ချုပ်ရေး သို့မဟုတ် ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များ၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံ၏ ဥပဒေရေးရာစနစ်အရ ပြဋ္ဌာန်းထားသော အခွင့်အာဏာရှိသော အခြားအာဏာပိုင်များ၏ စစ်ဆေးသုံးသပ်ခွင့်နှင့် ဆုံးဖြတ်မှုကို ခံယူခွင့် ရရှိသေချာစေရန်နှင့် တရားစီရင်ရေးရာကုစားမှု အလားအလာအခြေအနေများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်၊

(ဂ) အဆိုပါကုစားမှုများကို ခွင့်ပြုသည့်အခါ အခွင့်အာဏာရှိသော အာဏာပိုင်များမှ အကောင်အထည်ဖော်မှု သေချာစေရန်။

အပိုဒ် (၈၄)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုချင်းသည် ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် လိုအပ်သည့်ဥပဒေရေးရာနှင့် အခြားစီမံခန့်ခွဲမှုများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

PART IX: FINAL PROVISIONS

Article 85

The Secretary-General of the United Nations is designated as the depositary of the present Convention.

Article 86

1. The present Convention shall be open for signature by all States. It is subject to ratification.
2. The present Convention shall be open to accession by any State.
3. Instruments of ratification or accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 87

1. The present Convention shall enter into force on the first day of the month following a period of three months after the date of the deposit of the twentieth instrument of ratification or accession.
2. For each State ratifying or acceding to the present Convention after its entry into force, the Convention shall enter into force on the first day of the month following a period of three months after the date of the deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 88

A State ratifying or acceding to the present Convention may not exclude the application of any Part of it, or, without prejudice to article 3, exclude any particular category of migrant workers from its application.

Article 89

1. Any State Party may denounce the present Convention, not earlier than five years after the Convention has entered into force for the State concerned, by means of a notification in writing addressed to the Secretary-General of the United Nations.
2. Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of twelve months after the date of the receipt of the notification by the Secretary-General of the United Nations.

အပိုင်း (၉) - နောက်ဆုံးပြဋ္ဌာန်းချက်များ

အပိုဒ် (၈၅)

ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ကို ဤ သဘောတူစာချုပ်၏စာချုပ်စာတမ်း တင်သွင်းအပ်နှံခြင်းခံရသူအဖြစ် ခန့်အပ်သည်။

အပိုဒ် (၈၆)

၁။ ဤ သဘောတူစာချုပ်ကို နိုင်ငံအားလုံးက လက်မှတ်ထိုးရန်အတွက် အခွင့်အရေးရှိရမည်။ ၎င်းကို အတည်ပြုလက်မှတ် ရေးထိုးရမည်။

၂။ ဤ သဘောတူစာချုပ်အား မည်သည့်နိုင်ငံမဆို နောက်မှ ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးခွင့်ရှိသည်။

၃။ အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးသည့် သို့မဟုတ် နောက်မှ ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် စာချုပ်စာတမ်းများကို ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ တင်သွင်းအပ်နှံရမည်။

အပိုဒ် (၈၇)

၁။ ဤ သဘောတူစာချုပ်သည် အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးသည့် သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် (၂၀) ခုမြောက်စာချုပ်စာတမ်း အပ်နှံသည့်ရက်မှ (၃)လကြာပြီးနောက် လ၏ပထမဆုံးနေ့၌ အာဏာတည်ရမည်။

၂။ ဤသဘောတူစာချုပ်အာဏာတည်ပြီးနောက် ဤသဘောတူစာချုပ်ကို အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးသည့် သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်သော လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် တစ်နိုင်ငံချင်းစီအတွက် စာချုပ်စာတမ်းအပ်နှံသည့်ရက်မှ (၃)လကြာပြီး နောက် လ၏ပထမဆုံးနေ့၌ အာဏာတည်စေရမည်။

အပိုဒ် (၈၈)

ဤသဘောတူစာချုပ်ကို အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးသည့် သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံချင်းစီသည် စာချုပ်၏အပိုင်းကဏ္ဍတစ်ခုကို အသုံးပြုခြင်းမှ ဖယ်ထုတ်ခြင်း သို့မဟုတ် အပိုဒ် (၃) ကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေဘဲ သက်ဆိုင်ရာရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ၏ အမျိုးအစားတစ်ခုခုကို အသုံးပြုခြင်းမှ ဖယ်ထုတ်ခြင်းမပြုလုပ်ရ။

အပိုဒ် (၈၉)

၁။ မည်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအတွက် သဘောတူစာချုပ် အာဏာတည်သော နေ့မှ (၅)နှစ်ကာလထက် ပို၍စောစီးခြင်းမရှိစေဘဲ ဤသဘောတူစာချုပ်ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ စာဖြင့်အကြောင်းကြားတင်ပြ၍ စွန့်လွှတ်ကြောင်း ကြေညာနိုင်သည်။

၂။ ထိုသို့ စွန့်လွှတ်ကြောင်းကြေညာချက်သည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အကြောင်းကြားချက် လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှစ၍ (၁၂)လတာကာလကုန်ဆုံးပြီးနောက် လ၏ပထမဆုံးနေ့၌ အသက်ဝင်စေရမည်။

3. Such a denunciation shall not have the effect of releasing the State Party from its obligations under the present Convention in regard to any act or omission which occurs prior to the date at which the denunciation becomes effective, nor shall denunciation prejudice in any way the continued consideration of any matter which is already under consideration by the Committee prior to the date at which the denunciation becomes effective.

4. Following the date at which the denunciation of a State Party becomes effective, the Committee shall not commence consideration of any new matter regarding that State.

Article 90

1. After five years from the entry into force of the Convention a request for the revision of the Convention may be made at any time by any State Party by means of a notification in writing addressed to the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate any proposed amendments to the States Parties with a request that they notify him whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposals. In the event that within four months from the date of such communication at least one third of the States Parties favours such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of the States Parties present and voting shall be submitted to the General Assembly for approval.

2. Amendments shall come into force when they have been approved by the General Assembly of the United Nations and accepted by a two-thirds majority of the States Parties in accordance with their respective constitutional processes.

3. When amendments come into force, they shall be binding on those States Parties that have accepted them, other States Parties still being bound by the provisions of the present Convention and any earlier amendment that they have accepted.

Article 91

1. The Secretary-General of the United Nations shall receive and circulate to all States the text of reservations made by States at the time of signature, ratification or accession.

2. A reservation incompatible with the object and purpose of the present Convention shall not be permitted.

3. Reservations may be withdrawn at any time by notification to this effect addressed to the Secretary-General of the United Nations, who shall then inform all States thereof. Such notification shall take effect on the date on which it is received.

၃။ ထိုသို့စွန့်လွှတ်ကြောင်း ကြေညာချက်သည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားစွန့်လွှတ်မှု အသက်ဝင်သည့်နေ့စွဲမတိုင်မီ ဖြစ်ပေါ်သည့်ပြုလုပ်မှု သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ တာဝန်ဝတ္တရားများမှ ကင်းလွတ်ရန် သက်ရောက်မှုမရှိစေရ။ ထိုသို့စွန့်လွှတ်ကြောင်း ကြေညာချက်သည် အသက်ဝင်သည့်နေ့စွဲမတိုင်မီ ကော်မတီက ထည့်သွင်း စဉ်းစားမှုပြုပြီး ဖြစ်သည့် ကိစ္စတစ်ရပ်ရပ်အား ဆက်လက်ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှုကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ။

၄။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏စွန့်လွှတ်ကြောင်း ကြေညာချက်အသက်ဝင်သည့်နေ့ရက် ရောက်ရှိပြီးနောက် ကော်မတီသည် အဆိုပါနိုင်ငံနှင့်စပ်လျဉ်းသော ကိစ္စရပ်အသစ်တစ်ခုအား စတင်ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမပြုရ။

အပိုဒ် (၉၀)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင် မည်သည့်နိုင်ငံမဆို သဘောတူစာချုပ် အာဏာသက်ဝင်၍ (၅)နှစ်ကြာပြီးနောက် မည်သည့်အချိန်၌ မဆို သဘောတူစာချုပ်အား ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရန် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ စာဖြင့်အကြောင်းကြား တောင်းဆိုနိုင်သည်။ ယင်းအပေါ် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က သဘောတူစာချုပ်၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံ ဆက်သွယ်ပြီး အဆိုပါအဆိုပြုချက်ကို စဉ်းစားသုံးသပ်ရန်နှင့် ဆန္ဒမဲပေးရန်အတွက် အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကျင်းပရန် ဆန္ဒရှိ/မရှိ အကြောင်းပြန်ကြားပေးရန် တောင်းခံရမည်။ ထိုသို့ဆက်သွယ်ပြီး (၄)လအကြာတွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ အနည်းဆုံးသုံးပုံ တစ်ပုံက အစည်းအဝေးကျင်းပရန် ဆန္ဒရှိလျှင် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကုလသမဂ္ဂ၏ ကမကထပြုမှုဖြင့် အစည်း အဝေးကို ကျင်းပရမည်။ အစည်းအဝေးတွင် တက်ရောက်လာသည့် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံအများစုက ဆန္ဒမဲပေး၍ ချမှတ်ခဲ့သည့် ပြင်ဆင်ချက်တစ်စုံတစ်ရာကို အတည်ပြုပေးရန် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံသို့ တင်ပြရမည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံက အတည်ပြုပြီးနောက် ဤ သဘောတူစာချုပ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနက် သုံးပုံနှစ်ပုံက ၎င်းတို့နိုင်ငံအသီးသီး၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ လက်ခံပြီးသောအခါ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက် ချက်များ စတင်အာဏာတည်ပါသည်။

၃။ ပြင်ဆင်ချက်များအာဏာတည်သောအခါ ပြင်ဆင်ချက်များကို လက်ခံကြသောအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိပြီး အခြားအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ၎င်းတို့လက်ခံပြီးဖြစ်သော ယခင် ပြင်ဆင်ချက်တစ်စုံတစ်ရာနှင့် သဘောတူ စာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆက်လက်လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၉၁)

၁။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် လက်မှတ်ရေးထိုးသည့်အချိန်၊ အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးသည့် အချိန် သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးသည့်အချိန်၌ နိုင်ငံများမှပြုလုပ်သော ခြွင်းချက်များကိုလက်ခံ၍ နိုင်ငံအားလုံး သို့ ဖြန့်ဝေပေးရမည်။

၂။ ဤ သဘောတူစာချုပ်၏ ရည်မှန်းချက်၊ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် မကိုက်ညီသည့်ခြွင်းချက်ကို ခွင့်မပြုရ။

၃။ ခြွင်းချက်ပြုထားခြင်းများကို မည်သည့်အချိန်၌မဆို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အကြောင်းကြား စာတင်ပြ၍ ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ အဆိုပါကိစ္စကို နိုင်ငံအားလုံးသို့ အကြောင်းကြားရမည်။ အဆိုပါ အကြောင်းကြားချက်သည် ၎င်းအားလက်ခံရရှိသည့်နေ့၌ တရားဝင်ဖြစ်စေရမည်။

Article 92

1. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of the present Convention that is not settled by negotiation shall, at the request of one of them, be submitted to arbitration. If within six months from the date of the request for arbitration the Parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those Parties may refer the dispute to the International Court of Justice by request in conformity with the Statute of the Court.
2. Each State Party may at the time of signature or ratification of the present Convention or accession thereto declare that it does not consider itself bound by paragraph 1 of the present article. The other States Parties shall not be bound by that paragraph with respect to any State Party that has made such a declaration.
3. Any State Party that has made a declaration in accordance with paragraph 2 of the present article may at any time withdraw that declaration by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 93

1. The present Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Convention to all States.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed the present Convention.

အပိုဒ် (၉၂)

၁။ နှစ်ဦး သို့မဟုတ် နှစ်ဦးထက်မပိုသော စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများအကြား ဤ သဘောတူစာချုပ်ကို ကျင့်သုံးခြင်း သို့မဟုတ် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်းမှ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အငြင်းပွားမှုတစ်ခုတစ်ရာကို စေ့စပ်ဆွေးနွေးခြင်း သို့မဟုတ် ဤ သဘောတူစာချုပ်တွင် အတိအလင်းဖော်ပြထားသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရ ဖြေရှင်းခြင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်မရပါက အငြင်းပွားသူများမှ တစ်ဦး၏တောင်းဆိုချက်ဖြင့် အနုညာတစ်ရပ်ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို တင်သွင်းဆောင်ရွက်ရမည်။ အနုညာတစ်ရပ်ဆုံးဖြတ်ရန် တောင်းဆိုမှု ပြုသည့်နေ့မှ (၆)လအတွင်း အနုညာတစ်ရပ်ဆုံးဖြတ်ရေးအဖွဲ့အစည်း၌ သဘောတူညီမှုမရပါက အငြင်းပွားသူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်များမှ တစ်ဦးဦးသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံးသို့ အဆိုပါအငြင်းပွားမှုကို တရားရုံး၏ဥပဒေနှင့်အညီ လွှဲအပ်နိုင်သည်။

၂။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် ဤ သဘောတူစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း၊ အတည်ပြုပါဝင်ခြင်း သို့မဟုတ် နောက်မှလက်မှတ်ရေးထိုးပါဝင်ခြင်းပြုသည့် အချိန်တွင် ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် ၁ အရ တာဝန်ရှိမှုအား ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မပြုကြောင်းကို ကြေညာနိုင်သည်။ စာချုပ်ဝင်တစ်နိုင်ငံက ထိုကဲ့သို့ကြေညာချက်တစ်ရပ် ပြုလုပ်ခြင်းသည် ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) အရ အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသို့ တာဝန်ရှိခြင်းမဖြစ်စေရ။

၃။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၂) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ကြေညာချက်တစ်ရပ်ပြုလုပ်ခဲ့သည့် မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အကြောင်းကြားစာပေးပို့၍ မည်သည့်အချိန်မဆို အဆိုပါကြေညာချက်အား ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၉၃)

၁။ ဤ သဘောတူစာချုပ်ကို အာရေဗီ၊ တရုတ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှား၊ စပိန်နှင့် ဘာသာများဖြင့် ရေးသားထားသော စာသားများသည် တူညီသောစစ်မှန်မှုရင်းခွဲများဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင် အပ်နှံရမည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် မှန်ကန်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ်ရေးထိုးထားသော ဤသဘောတူစာချုပ်၏ တရားဝင်မိတ္တူများကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအားလုံးထံသို့ ပေးပို့ရမည်။

သက်ဆိုင်ရာအစိုးရများမှ မှန်ကန်စွာ ခွင့်ပြုခံရသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာအပြည့်အဝရှိသူများသည် အောက်ပါ သက်သေများရှေ့မှောက်၌ ဤသဘောတူစာချုပ်ကို အောက်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးလိုက်သည်။

Convention on the Rights of Persons with Disabilities

Adopted by General Assembly resolution 61/106 of 13 December 2006

ENTRY INTO FORCE: 3 May 2008

PREAMBLE

The States Parties to the present Convention,

- (a) *Recalling* the principles proclaimed in the Charter of the United Nations which recognize the inherent dignity and worth and the equal and inalienable rights of all members of the human family as the foundation of freedom, justice and peace in the world,
- (b) *Recognizing* that the United Nations, in the Universal Declaration of Human Rights and in the International Covenants on Human Rights, has proclaimed and agreed that everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth therein, without distinction of any kind,
- (c) *Reaffirming* the universality, indivisibility, interdependence and interrelatedness of all human rights and fundamental freedoms and the need for persons with disabilities to be guaranteed their full enjoyment without discrimination,
- (d) *Recalling* the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, the International Covenant on Civil and Political Rights, the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, the Convention on the Rights of the Child, and the International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families,
- (e) *Recognizing* that disability is an evolving concept and that disability results from the interaction between persons with impairments and attitudinal and environmental barriers that hinders their full and effective participation in society on an equal basis with others,
- (f) *Recognizing* the importance of the principles and policy guidelines contained in the World Programme of Action concerning Disabled Persons and in the Standard Rules on the Equalization of Opportunities for Persons with Disabilities in influencing the promotion, formulation and evaluation of the policies, plans, programmes and actions at the national, regional and international levels to further equalize opportunities for persons with disabilities,

မသန်စွမ်းသူ အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်

၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၃) ရက် အထွေထွေညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် (၆၁/၁၀၆) အရ ပြဋ္ဌာန်းသည်။

အာဏာတည်ရက် - ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ မေလ (၃) ရက်။

ဤစည်းထုတ်ဝေမှုတွင် ဖော်ပြပါ မြန်မာဘာသာပြန် မသန်စွမ်းသူအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်ကို ဦးစွာအသုံးပြုခွင့်ပေးသော ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့်ပြန်လည်နေရာချထားရေး ဝန်ကြီးဌာနကို ကျေးဇူးအထူးတင်ရှိပါသည်။

နိဒါန်း

ဤ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် -

- (က) ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာတမ်းပါ အခြေခံမူများနှင့်အညီ လူသားမျိုးနွယ် မိသားစုဝင်များအားလုံး၏ မွေးရာပါဂုဏ်သိက္ခာ၊ တန်ဖိုးနှင့် ဖယ်ရှားထုတ်ပယ်၍မရသော သဘာဝညီမျှအခွင့်အရေးကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် လွတ်လပ်မှု၊ တရားမျှတမှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းမှုတို့အတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်သည်ကို ပြန်လည်အမှတ်ရ၍ လည်းကောင်း၊
- (ခ) မည်သူမဆို လူသားအားလုံးနှင့်သက်ဆိုင်သည့် လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်းနှင့် နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်များတွင်ပါရှိသည့် အခွင့်အရေးများအားလုံးကို အမျိုးအစားခွဲခြားမှုမရှိဘဲ ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟု ကုလသမဂ္ဂမှထုတ်ပြန်ကြေညာ သဘောတူထားခြင်းကို အသိအမှတ်ပြု၍ လည်းကောင်း၊
- (ဂ) မသန်စွမ်းသူများအား ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမရှိဘဲ လူ့အခွင့်အရေးများ အပြည့်အဝခံစားနိုင်စေရန်အတွက် ၎င်းတို့၏လိုအပ်ချက်များနှင့် လူ့အခွင့်အရေးအားလုံး၊ အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်အားလုံးတို့သည် တစ်လုံးတစ်စည်းတည်းဖြစ်ခြင်း၊ တသားတည်းဖြစ်ခြင်း၊ အပြန်အလှန်မှီခိုခြင်း၊ အပြန်အလှန်ဆက်စပ်မှုရှိခြင်းတို့ကို ထပ်မံအခိုင်အမာပြုရန် လည်းကောင်း၊
- (ဃ) စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်၊ ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်၊ နည်းမျိုးစုံဖြင့် လူမျိုးစုခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်၊ အမျိုးသမီးများအား နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှု ပပျောက်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုနှင့် အခြားရက်စက်၍ လူမဆန်သော (သို့မဟုတ်) လူ့ဂုဏ်သိက္ခာကို ညှိုးနွမ်းစေသော ပြုမူဆက်ဆံမှု (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးမှုများအား ဆန့်ကျင်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၊ ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်နှင့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များ၏ အခွင့်အရေးများကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်တို့ကို ပြန်လည်အမှတ်ရ၍လည်းကောင်း၊
- (င) မသန်စွမ်းဖြစ်မှုသည် တဖြည်းဖြည်းပြောင်းလဲလာသော သဘောတရားဖြစ်ကြောင်း၊ မသန်စွမ်းမှုဖြစ်ခြင်းသည် ချို့ယွင်းအားနည်းချက်ရှိသူများနှင့် ၎င်းတို့အနေဖြင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း အများနည်းတူ အပြည့်အဝ ထိရောက်စွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ဟန့်တားနေသော သဘောထားဆိုင်ရာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အတားအဆီးများအကြား အပြန်အလှန်တုံ့ပြန် အကျိုးသက်ရောက်မှုမှ ပေါ်ပေါက်လာကြောင်းကို အသိအမှတ်ပြု၍လည်းကောင်း၊
- (စ) မသန်စွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးများတန်းတူညီမျှမှု ပိုမိုရရှိစေရန်အတွက် နိုင်ငံအဆင့်၊ ဒေသအဆင့်၊ နိုင်ငံတကာအဆင့်တို့၌ မူဝါဒများ၊ စီမံကိန်းများ၊ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များကို တိုးတက်ရေး၊ ချမှတ်ရေးနှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ရေးတို့တွင် မသန်စွမ်းသူများနှင့်ပတ်သက်သော ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာစီမံကိန်းလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် မသန်စွမ်းသူများအတွက် အခွင့်အရေးညီမျှစေခြင်းဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ချက် စည်းမျဉ်းစည်းမျဉ်းများတွင် ပါဝင်သော အခြေခံမူများနှင့် မူဝါဒလမ်းညွှန်ချက်များ၏ အရေးပါမှုကို အသိအမှတ်ပြု၍လည်းကောင်း။

- (g) *Emphasizing* the importance of mainstreaming disability issues as an integral part of relevant strategies of sustainable development,
- (h) *Recognizing also* that discrimination against any person on the basis of disability is a violation of the inherent dignity and worth of the human person,
- (i) *Recognizing further* the diversity of persons with disabilities,
- (j) *Recognizing* the need to promote and protect the human rights of all persons with disabilities, including those who require more intensive support,
- (k) *Concerned* that, despite these various instruments and undertakings, persons with disabilities continue to face barriers in their participation as equal members of society and violations of their human rights in all parts of the world,
- (l) *Recognizing* the importance of international cooperation for improving the living conditions of persons with disabilities in every country, particularly in developing countries,
- (m) *Recognizing* the valued existing and potential contributions made by persons with disabilities to the overall well-being and diversity of their communities, and that the promotion of the full enjoyment by persons with disabilities of their human rights and fundamental freedoms and of full participation by persons with disabilities will result in their enhanced sense of belonging and in significant advances in the human, social and economic development of society and the eradication of poverty,
- (n) *Recognizing* the importance for persons with disabilities of their individual autonomy and independence, including the freedom to make their own choices,
- (o) *Considering* that persons with disabilities should have the opportunity to be actively involved in decision-making processes about policies and programmes, including those directly concerning them,
- (p) *Concerned* about the difficult conditions faced by persons with disabilities who are subject to multiple or aggravated forms of discrimination on the basis of race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national, ethnic, indigenous or social origin, property, birth, age or other status,
- (q) *Recognizing* that women and girls with disabilities are often at greater risk, both within and outside the home, of violence, injury or abuse, neglect or negligent treatment, maltreatment or exploitation,

- (ဆ) ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် မဟာဗျူဟာများချမှတ်ရာတွင် မသန်စွမ်းမှုဆိုင်ရာအရေးကိစ္စများကို အဓိကကျ သည့်အချက်တစ်ချက်အဖြစ် ထည့်သွင်းထားရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကို အထူးအလေးထား ဖော်ပြသည့်အနေဖြင့် လည်းကောင်း၊
- (ဇ) မသန်စွမ်းမှုကိုအကြောင်းပြု၍ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်အား ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းသည်လည်း လူသားတစ်ဦး၏ မွေးရာ ပါဂုဏ်သိက္ခာနှင့် လူ့တန်ဖိုးချိုးဖောက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်းကို အသိအမှတ်ပြု၍ လည်းကောင်း၊
- (ဈ) မသန်စွမ်းသူများ၏ ပုံစံအခြေအနေအမျိုးမျိုး ကွဲပြားခြားနားနေခြင်းကို အသိအမှတ်ပြု၍ လည်းကောင်း၊
- (ည) အနီးကပ်ကူညီပံ့ပိုးပေးရန် လိုအပ်သူများအပါအဝင် မသန်စွမ်းသူအားလုံး၏ အခွင့်အရေးများကို တိုးမြှင့်ပေးရန်နှင့် အကာအကွယ်ပေးရန် လိုအပ်ချက်ကိုသတိမူ၍ လည်းကောင်း၊
- (ဋ) ယင်းသို့သော သဘောတူစာချုပ်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုများရှိနေသည့်ကြားမှပင် မသန်စွမ်းသူ များသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း၌ ၎င်းတို့၏ တန်းတူညီမျှပါဝင်ဆောင်ရွက်ရေး၌ အဟန့်အတားများကို ကြုံတွေ့ နေရဆဲဖြစ်ကြောင်းနှင့် ကမ္ဘာ့နေရာအနှံ့အပြားတွင် ၎င်းတို့၏လူ့အခွင့်အရေးများကို ချိုးဖောက်ခံနေရဆဲဖြစ်ကြောင်း ကို စိုးရိမ်ပူပန်မိ၍ လည်းကောင်း၊
- (ဌ) နိုင်ငံတိုင်း အထူးသဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၌ မသန်စွမ်းသူများ၏ လူနေမှုအဆင့်အတန်း တိုးတက်မြင့်မားရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရာတွင် နိုင်ငံတကာနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၏ အရေးပါမှုကို အလေးထား၍ လည်းကောင်း၊
- (ဍ) အများပြည်သူနှင့် အမျိုးမျိုးသော မသန်စွမ်းလူ့အဖွဲ့အစည်းများ၏ ကောင်းကျိုးအတွက် မသန်စွမ်းသူများ၌ တန်ဖိုးထား အပ်သော တည်ရှိဆဲစွမ်းအားများဖြင့် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများကို အသိအမှတ်ပြု၍ လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့၏ လူ့အခွင့် အရေးများနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များကို အပြည့်အဝရရှိခံစားမှုကို တိုးမြှင့်ခြင်းနှင့် အပြည့်အဝပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း တို့သည် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်သိမြင်မှုစွမ်းအားများ မြင့်မားလာစေခြင်းနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုတိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ထူးခြားစွာ တိုးတက်လာစေခြင်းတို့ကို အလေးထား၍ လည်းကောင်း၊
- (ဎ) လွတ်လပ်သော ကိုယ်ပိုင်ရွေးချယ်ခွင့်များအပါအဝင် မသန်စွမ်းသူများ၏ ပုဂ္ဂလိကကိုယ်ပိုင်လုပ်ကိုင်ခွင့်နှင့် လွတ်လပ် ခွင့်တို့၏ အရေးပါမှုကို အသိအမှတ်ပြု၍ လည်းကောင်း၊
- (ဏ) ၎င်းတို့နှင့် တိုက်ရိုက်ပတ်သက်သော မူဝါဒများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များအပါအဝင် မူဝါဒများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် များအား ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် မသန်စွမ်းသူများ တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသင့်ကြောင်း ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ လည်းကောင်း၊
- (တ) လူမျိုး၊ အသားအရောင်၊ ကျား/မ ဖြစ်တည်မှု၊ ဘာသာစကား၊ ဘာသာရေး၊ နိုင်ငံရေး (သို့မဟုတ်) အခြားထင်မြင် ယူဆချက်၊ နိုင်ငံသား၊ လူမျိုးစု၊ တိုင်းရင်းသား (သို့မဟုတ်) မျိုးနွယ်စုမူလဇာစ်မြစ်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှု၊ မွေးဖွားခြင်း၊ အသက်အရွယ် (သို့မဟုတ်) အခြားအဆင့်အတန်းများ စသည်တို့အပေါ် အခြေခံ၍ နည်းလမ်းပေါင်းစုံ (သို့မဟုတ်) ပိုမိုဆိုးရွားသော ပုံစံများဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းတို့ကြောင့် မသန်စွမ်းသူများ ကြုံတွေ့နေသော ခက်ခဲသောအခြေအနေ များကို စိုးရိမ်ပူပန်သောအားဖြင့် လည်းကောင်း၊
- (ထ) မသန်စွမ်းအမျိုးသမီးများနှင့် မသန်စွမ်းမိန်းကလေးငယ်များအပေါ် နေအိမ်တွင်ဖြစ်စေ၊ ပြင်ပတွင်ဖြစ်စေ အကြမ်းဖက် မှု၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှု (သို့မဟုတ်) အလွဲသုံးမှု၊ လျစ်လျူရှုမှု (သို့မဟုတ်) လျစ်လျူရှုခံရသည့် အပြုအမူ၊ မလျော်မကန် ပြုမှု (သို့မဟုတ်) ခေါင်းပုံဖြတ်ရခံမှုစသည့် ဘေးအန္တရာယ်များ မကြာခဏကျရောက်လေ့ရှိခြင်းကို သတိပြုမိ၍ လည်းကောင်း၊

- (r) *Recognizing* that children with disabilities should have full enjoyment of all human rights and fundamental freedoms on an equal basis with other children, and recalling obligations to that end undertaken by States Parties to the Convention on the Rights of the Child,
- (s) *Emphasizing* the need to incorporate a gender perspective in all efforts to promote the full enjoyment of human rights and fundamental freedoms by persons with disabilities,
- (t) *Highlighting* the fact that the majority of persons with disabilities live in conditions of poverty, and in this regard recognizing the critical need to address the negative impact of poverty on persons with disabilities,
- (u) *Bearing in mind* that conditions of peace and security based on full respect for the purposes and principles contained in the Charter of the United Nations and observance of applicable human rights instruments are indispensable for the full protection of persons with disabilities, in particular during armed conflicts and foreign occupation,
- (v) *Recognizing* the importance of accessibility to the physical, social, economic and cultural environment, to health and education and to information and communication, in enabling persons with disabilities to fully enjoy all human rights and fundamental freedoms,
- (w) *Realizing* that the individual, having duties to other individuals and to the community to which he or she belongs, is under a responsibility to strive for the promotion and observance of the rights recognized in the International Bill of Human Rights,
- (x) *Convinced* that the family is the natural and fundamental group unit of society and is entitled to protection by society and the State, and that persons with disabilities and their family members should receive the necessary protection and assistance to enable families to contribute towards the full and equal enjoyment of the rights of persons with disabilities,
- (y) *Convinced* that a comprehensive and integral international convention to promote and protect the rights and dignity of persons with disabilities will make a significant contribution to redressing the profound social disadvantage of persons with disabilities and promote their participation in the civil, political, economic, social and cultural spheres with equal opportunities, in both developing and developed countries,

Have agreed as follows:

- (ဒ) မသန်စွမ်းကလေးများသည် အခြားကလေးများနည်းတူ လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များကို အပြည့်အဝခံစားခွင့်ရှိသင့်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြု၍ လည်းကောင်း၊ ယင်းခံစားခွင့်များရရှိရေးအတွက် ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ဆောင်ရွက်ပေးရန် တာဝန်ရှိမှုကို အသိပေးသည့်အနေဖြင့် လည်းကောင်း၊
- (ဓ) မသန်စွမ်းသူများ လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များကို အပြည့်အဝရရှိခံစားခွင့် တိုးတက်စေရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုအားလုံးတွင် ကျား/မတန်းတူညီမျှရေးအမြင်တစ်ရပ် ပါဝင်ရန် လိုအပ်ကြောင်း အလေးပေးသည့်အနေဖြင့် လည်းကောင်း၊
- (န) မသန်စွမ်းသူအများစုသည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသောအခြေအနေတွင် နေထိုင်ကြောင်းနှင့် ဤကဲ့သို့ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုကြောင့် မသန်စွမ်းသူများအပေါ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကို မဖြစ်မနေဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်းကို မီးမောင်းထိုးပြ၍ လည်းကောင်း၊
- (ပ) ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာတမ်းတွင်ပါရှိသည့် ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် အခြေခံစည်းမျဉ်းများကို အပြည့်အဝလေးစားလိုက်နာမှုဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်လုံခြုံရေးတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်များကို လိုက်နာခြင်းတို့သည် အထူးသဖြင့် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများနှင့် အခြားနိုင်ငံမှ ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်မှု အချိန်ကာလအတွင်း မသန်စွမ်းသူများအား အပြည့်အဝ အကာအကွယ်ပေးနိုင်ရန်အတွက် မရှိမဖြစ် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် လိုအပ်ချက်ဖြစ်ကြောင်းကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ လည်းကောင်း၊
- (ဖ) မသန်စွမ်းသူများ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များကို အပြည့်အဝခံစားနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေး၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်၏ အရေးပါမှုကို သတိမူ၍ လည်းကောင်း၊
- (ဇ) လူသားတစ်ဦးသည် အခြားလူသားတစ်ဦးစီနှင့် မိမိနှင့်သက်ဆိုင်သည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးရမည့် တာဝန်ဝတ္တရားများရှိသောကြောင့် လူ့အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော အခွင့်အရေးများ တိုးတက်စေရေးနှင့် လိုက်နာရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားရန် တာဝန်ရှိကြောင်းကို သိရှိသဘောပေါက်၍ လည်းကောင်း၊
- (ဘ) မိသားစုသည် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ သဘာဝအလျောက် အခြေခံကျသည့် အစုအဖွဲ့တစ်ခုဖြစ်သည့်အပြင် လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် နိုင်ငံတော်က အကာအကွယ်ပေးမှုကို ခံယူခွင့်ရှိကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်၍ လည်းကောင်း၊ မသန်စွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးများကို တန်းတူညီမျှ အပြည့်အဝရရှိခံစားရေးကို ဦးတည်၍ ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းရှိလာစေရန် ယင်းမိသားစုများကိုလည်း အကူအညီပေးရမည်ဖြစ်သည်ကို သဘောပေါက်၍ လည်းကောင်း၊
- (ဃ) မသန်စွမ်းသူများ၏အခွင့်အရေးနှင့်ဂုဏ်သိက္ခာကိုမြှင့်မားစေရေးနှင့်အကာအကွယ်ပေးရန်အတွက် အဘက်ဘက်ပြည့်စုံမှုရှိသော နိုင်ငံတကာသဘောတူစာချုပ်တစ်ရပ်သည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနှင့် ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများတွင် မသန်စွမ်းသူများ၏ နက်နဲသိမ်မွေ့သော လူမှုရေးနစ်နာဆုံးရှုံးမှုများကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် အထောက်အကူရနိုင်သည့်အပြင် ပြည်သူ့ရေးရာ၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်များတွင် တန်းတူညီမျှစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့် မြင့်မားစေရေးတွင် သိသာထင်ရှားစွာ ကူညီဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သည်ကို နားလည်သဘောပေါက်၍ လည်းကောင်း၊

အောက်ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များကို သဘောတူကြသည်-

Article 1

Purpose

The purpose of the present Convention is to promote, protect and ensure the full and equal enjoyment of all human rights and fundamental freedoms by all persons with disabilities, and to promote respect for their inherent dignity.

Persons with disabilities include those who have long-term physical, mental, intellectual or sensory impairments which in interaction with various barriers may hinder their full and effective participation in society on an equal basis with others.

Article 2

Definitions

For the purposes of the present Convention:

“Communication” includes languages, display of text, Braille, tactile communication, large print, accessible multimedia as well as written, audio, plain-language, human-reader and augmentative and alternative modes, means and formats of communication, including accessible information and communication technology;

“Language” includes spoken and signed languages and other forms of non-spoken languages;

“Discrimination on the basis of disability” means any distinction, exclusion or restriction on the basis of disability which has the purpose or effect of impairing or nullifying the recognition, enjoyment or exercise, on an equal basis with others, of all human rights and fundamental freedoms in the political, economic, social, cultural, civil or any other field. It includes all forms of discrimination, including denial of reasonable accommodation;

“Reasonable accommodation” means necessary and appropriate modification and adjustments not imposing a disproportionate or undue burden, where needed in a particular case, to ensure to persons with disabilities the enjoyment or exercise on an equal basis with others of all human rights and fundamental freedoms;

“Universal design” means the design of products, environments, programmes and services to be usable by all people, to the greatest extent possible, without the need for adaptation or specialized design. “Universal design” shall not exclude assistive devices for particular groups of persons with disabilities where this is needed.

အပိုဒ် (၁)
ရည်ရွယ်ချက်

ဤ သဘောတူစာချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မသန်စွမ်းသူအားလုံးသည် လူ့အခွင့်အရေးအားလုံးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များ ညီမျှစွာအပြည့်အဝရရှိရေးတို့ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်၊ တိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်၊ သေချာစေရန်နှင့် မသန်စွမ်းသူများ၏ မွေးရာပါဂုဏ်သိက္ခာကို ပိုမိုလေးစားမှုရှိစေရန်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

ဤ သဘောတူစာချုပ်အရ မသန်စွမ်းသူများဆိုသည်မှာ ရုပ်ပိုင်း၊ စိတ်ပိုင်း၊ အသိဉာဏ်ပညာပိုင်း (သို့မဟုတ်) ခံစားမှုအာရုံပိုင်းဆိုင်ရာ ချို့ယွင်းအားနည်းချက်များကို ရေရှည်ခံစားနေရကာ အဆိုပါ ချို့ယွင်းအားနည်းချက်များကြောင့် အခြားသူများနည်းတူ လူ့အသိုက်အဝန်းတွင် အပြည့်အဝထိရောက်စွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက်လည်း အမျိုးမျိုးသော အဟန့်အတားများကို ရင်ဆိုင်ခံစားနေကြရသူများ ဖြစ်ပါသည်။

အပိုဒ် (၂)
အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

ဤ သဘောတူစာချုပ်တွင် -

“ဆက်သွယ်မှုပြုခြင်း” ဟုဆိုရာတွင် ဘာသာစကားများ၊ စာအုပ်စာတမ်းဖော်ပြခြင်း၊ မျက်မမြင်စာ၊ ထိတွေ့မှုဖြင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အကြီးစားစာလုံးများဖြင့် မြင်သာအောင် ရေးသားဆက်သွယ်ခြင်း၊ လက်လှမ်းမီသော ဘက်စုံပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးအပြင် အလွယ်တကူရရှိနိုင်သော သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာများဖြစ်သည့် စာဖြင့်ရေးသား ဖော်ပြခြင်း၊ အကြားအာရုံဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း၊ ဘာသာစကားမဲ့ ဆက်သွယ်ခြင်း၊ အကူစာဖတ်သူဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အခြားနည်းလမ်းများစွာဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။

“ဘာသာစကား” ဆိုသည်မှာ နှုတ်ဖြင့်ပြောဆိုသော ဘာသာစကားနှင့် သင်္ကေတပြ ဘာသာစကားအပြင် အခြားသော နှုတ်မှပြောဆိုသည့် ဘာသာစကားမဟုတ်သော ဘာသာစကားပုံစံများကို ဆိုလိုသည်။

“မသန်စွမ်းဖြစ်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပြုခြင်း” ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အများနှင့်သက်ဆိုင်သော (သို့မဟုတ်) အခြားနယ်ပယ်များရှိ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များကို အခြားသူများနည်းတူ သာတူညီမျှစွာ လေ့ကျင့်ဆောင်ရွက်မှုများ ရရှိခံစားရေးနှင့် အသိအမှတ်ပြုရေးတို့ကို ထိခိုက်ပျက်ပြားစေသည့် အကျိုးသက်ရောက်မှု (သို့မဟုတ်) ရည်ရွယ်လုပ်ဆောင်မှုဖြင့် ထိုမသန်စွမ်းဖြစ်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ ခွဲခြားထားခြင်း၊ ချန်လှပ်ထားခြင်းနှင့် ကန့်သတ်ထားခြင်းကိုဆိုသည်။ မသန်စွမ်းဖြစ်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပြုခြင်းတွင် သင့်တင့်မျှတသည့် နေရာထိုင်ခင်းပြုလုပ်ပေးရန် ငြင်းပယ်မှုအပါအဝင် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပြုလုပ်ခြင်း ပုံစံအားလုံး အကျုံးဝင်သည်။

“သင့်တင့်မျှတသည့် နေရာထိုင်ခင်း” ဆိုသည်မှာ မသန်စွမ်းသူများသည် လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များကို အခြားသူများနည်းတူ ရရှိခံစားခြင်း (သို့မဟုတ်) ဆောင်ရွက်မှုပြုနိုင်ခြင်းအတွက် နေရာလိုအပ်သည့်အခါတွင် မသန်စွမ်းသူများအတွက် အခက်အခဲမရှိစေရန်နှင့် စိတ်ပင်ပန်းမှုမရှိစေရန်တို့ကို အထောက်အကူပြုသည့် ၎င်းနေရာတို့အတွက် လိုအပ်သော ပြုပြင်မွမ်းမံမှုများ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းကိုဆိုသည်။

“အများသုံးပုံစံ” ဆိုသည်မှာ ကုန်ထုတ်ပစ္စည်းများ၊ ပတ်ဝန်းကျင်အနေအထားများ၊ အစီအစဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို တတ်နိုင်သမျှ အကျယ်ပြန့်ဆုံး ရရှိအသုံးပြုနိုင်မည့် ပုံစံကိုဆိုသည်။ ၎င်းပုံစံတွင် မသန်စွမ်းသူများ လိုအပ်သည့် အခါ အသုံးပြုနိုင်မည့်ပုံပိုးမှု ကိရိယာပစ္စည်းများကို ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

Article 3

General principles

The principles of the present Convention shall be:

- (a) Respect for inherent dignity, individual autonomy including the freedom to make one's own choices, and independence of persons;
- (b) Non-discrimination;
- (c) Full and effective participation and inclusion in society;
- (d) Respect for difference and acceptance of persons with disabilities as part of human diversity and humanity;
- (e) Equality of opportunity;
- (f) Accessibility;
- (g) Equality between men and women;
- (h) Respect for the evolving capacities of children with disabilities and respect for the right of children with disabilities to preserve their identities.

Article 4

General obligations

1. States Parties undertake to ensure and promote the full realization of all human rights and fundamental freedoms for all persons with disabilities without discrimination of any kind on the basis of disability. To this end, States Parties undertake:

- (a) To adopt all appropriate legislative, administrative and other measures for the implementation of the rights recognized in the present Convention;
- (b) To take all appropriate measures, including legislation, to modify or abolish existing laws, regulations, customs and practices that constitute discrimination against persons with disabilities;
- (c) To take into account the protection and promotion of the human rights of persons with disabilities in all policies and programmes;
- (d) To refrain from engaging in any act or practice that is inconsistent with the present Convention and to ensure that public authorities and institutions act in conformity with the present Convention;
- (e) To take all appropriate measures to eliminate discrimination on the basis of disability by any person, organization or private enterprise;
- (f) To undertake or promote research and development of universally designed goods, services, equipment and facilities, as defined in article 2 of the present Convention, which should require the minimum possible adaptation and the least cost to meet the specific needs of a person with disabilities, to promote their availability and use, and to promote universal design in the development of standards and guidelines;

**အပိုဒ် (၃)
အခြေခံမူများ**

သဘောတူစာချုပ်၏ အခြေခံမူများသည် -

- (က) ကိုယ်ပိုင်ရွေးချယ်ခွင့်နှင့် အမှီအခိုကင်းစွာ ရပ်တည်နိုင်ခွင့်များ ပြုလုပ်နိုင်ရန် လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်အပါအဝင် လူ့တစ်ဦးချင်းစီ၏ ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် မွေးရာပါဂုဏ်သိက္ခာကို အလေးဂရုပြုမှု ရှိစေရန်၊
- (ခ) ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပြုခြင်း မရှိစေရန်၊
- (ဂ) မသန်စွမ်းသူများ၏ကွဲပြားချက်ကို လေးစားမှုရှိရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ အသွင်မတူခြားနားမှုကို စာနာထောက်ထားကာ လက်ခံလာစေရန်၊
- (ဃ) တန်းတူအခွင့်အရေးရှိစေရန်၊
- (င) အလွယ်တကူရရှိအသုံးပြုနိုင်စေရန်၊
- (စ) မသန်စွမ်းသူအမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများအကြား ညီမျှမှုရှိစေရန်၊
- (ဆ) မသန်စွမ်းကလေးငယ်များ၏ တိုးတက်ပြောင်းလဲလာသော အစွမ်းအစများနှင့် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ဂုဏ်အင်္ဂါရပ်များကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် အခွင့်အရေးရှိမှုတို့ကို လေးစားမှုရှိစေရန်။

**အပိုဒ် (၄)
တာဝန်ဝတ္တရားများ**

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မသန်စွမ်းဖြစ်ခြင်းကိုအကြောင်းပြု၍ မည်ကဲ့သို့သော ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပြုခြင်းကို မရှိစေဘဲ မသန်စွမ်းသူများအတွက် လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်အားလုံးကို အပြည့်အဝနားလည်သဘောပေါက်ခြင်း မြှင့်တင်ရန်နှင့် သေချာစေရန် ဆောင်ရွက်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် -

- (က) သဘောတူစာချုပ်တွင် အသိအမှတ်ပြုထားသော အခွင့်အရေးများ အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် သင့်လျော်သော ဥပဒေဆိုင်ရာ၊ စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာနှင့် အခြားသော စီမံချက်များကို ချမှတ်ရန်၊
- (ခ) မသန်စွမ်းသူများအား ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပြုခြင်းကို ဆန့်ကျင်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့် တည်ဆဲဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊ ဓလေ့ထုံးစံများနှင့် အလေ့အထများကို ပြင်ဆင်ရန် (သို့မဟုတ်) ပယ်ဖျက်ရန်အပါအဝင် သင့်လျော်သော စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုအားလုံးကို ပြုလုပ်ရန်၊
- (ဂ) အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏မူဝါဒ၊ အစီအစဉ်များတွင် မသန်စွမ်းသူများ၏လူ့အခွင့်အရေးများမြှင့်တင်ရေးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးတို့ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်ရန်၊
- (ဃ) သဘောတူစာချုပ်နှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိသည့် မည်သည့်အပြုအမူ (သို့မဟုတ်) အလေ့အထကိုမဆို ရှောင်ကြဉ်ရန်နှင့် ပြည်သူ့ရေးရာအာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ဆောင်ချက်တို့ကို သဘောတူစာချုပ်အတိုင်း လိုက်နာမှုရှိရေး ခိုင်မာစေရန်၊
- (င) မည်သူမဆို၊ မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းတို့မှ မသန်စွမ်းမှုကို အကြောင်းပြု၍ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကို ပယ်ပျောက်စေရန် သင့်လျော်သော အစီအစဉ်များလုပ်ဆောင်ရန်၊
- (စ) သဘောတူစာချုပ်အပိုဒ် (၂) တွင် သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း အများသုံးပုံစံဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော ကုန်ပစ္စည်းများ၊ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ၊ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများနှင့် အထောက်အပံ့ပစ္စည်းများ ပေါ်ထွက်လာရေးနှင့် သုတေသနပြုရေးတို့ကို တာဝန်ယူခြင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန်အပြင် ဖြစ်နိုင်ခြေအရှိဆုံး ပြုပြင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် သက်သာသောနှုန်းထားဖြင့် မသန်စွမ်းသူများ၏ သီးသန့်လိုအပ်ချက်များရရှိရန်၊ မသန်စွမ်းသူများရရှိအသုံးပြုနိုင်မှု မြှင့်တင်ရန်နှင့် မသန်စွမ်းသူများအတွက် သတ်မှတ်သောစံချိန်နှင့် လမ်းညွှန်ချက်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရာတွင် အများသုံးပုံစံကို ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ရန်။

- (g) To undertake or promote research and development of, and to promote the availability and use of new technologies, including information and communications technologies, mobility aids, devices and assistive technologies, suitable for persons with disabilities, giving priority to technologies at an affordable cost;
- (h) To provide accessible information to persons with disabilities about mobility aids, devices and assistive technologies, including new technologies, as well as other forms of assistance, support services and facilities;
- (i) To promote the training of professionals and staff working with persons with disabilities in the rights recognized in the present Convention so as to better provide the assistance and services guaranteed by those rights.

2. With regard to economic, social and cultural rights, each State Party undertakes to take measures to the maximum of its available resources and, where needed, within the framework of international cooperation, with a view to achieving progressively the full realization of these rights, without prejudice to those obligations contained in the present Convention that are immediately applicable according to international law.

3. In the development and implementation of legislation and policies to implement the present Convention, and in other decisionmaking processes concerning issues relating to persons with disabilities, States Parties shall closely consult with and actively involve persons with disabilities, including children with disabilities, through their representative organizations.

4. Nothing in the present Convention shall affect any provisions which are more conducive to the realization of the rights of persons with disabilities and which may be contained in the law of a State Party or international law in force for that State. There shall be no restriction upon or derogation from any of the human rights and fundamental freedoms recognized or existing in any State Party to the present Convention pursuant to law, conventions, regulation or custom on the pretext that the present Convention does not recognize such rights or freedoms or that it recognizes them to a lesser extent.

5. The provisions of the present Convention shall extend to all parts of federal States without any limitations or exceptions.

Article 5

Equality and non-discrimination

1. States Parties recognize that all persons are equal before and under the law and are entitled without any discrimination to the equal protection and equal benefit of the law.

- (ဆ) သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာများ၊ လှုပ်ရှားသွားလာမှု အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ၊ ကိရိယာများနှင့် နည်းပညာကူညီထောက်ပံ့မှု စသည့် မသန်စွမ်းသူများနှင့် သင့်လျော်သော နည်းပညာအသစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ ရရှိအသုံးပြုနိုင်မှု မြှင့်တင်ရေးနှင့် သုတေသနပြုရေးတို့ကို မသန်စွမ်းသူများမှ ကျခံသုံးစွဲနိုင်သည့် နှုန်းထားကို ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်ခြင်းကို မြှင့်တင်လုပ်ဆောင်သွားရန်၊
- (ဇ) မသန်စွမ်းသူများကို လှုပ်ရှားမှုအထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ၊ ကိရိယာများနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုများ စသည့် နည်းပညာအသစ်များအပြင် အခြားသောကူညီပံ့ပိုးမှုများ၊ ဝန်ဆောင်မှုနှင့် အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်ပြီး အလွယ်တကူ သတင်းအချက်အလက် ရရှိစေရေး ထောက်ပံ့ရန်၊
- (ဈ) မသန်စွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးများကို အာမခံဆောင်ရွက်သည့် အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ပိုမိုထောက်ပံ့နိုင်ရန်အတွက် သဘောတူညီချက်တွင် အသိအမှတ်ပြုထားသော အခွင့်အရေးများနှင့် ပတ်သက်သည်များကို ပညာရှင်များနှင့် ဝန်ထမ်းများအတွက် သင်တန်းပို့ချမှုကို အရှိန်မြှင့်တင်ရန်။

၂။ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာအခွင့်အရေးများနှင့်ပတ်သက်၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ၎င်းတို့နိုင်ငံ၏ အရင်းအမြစ်များကို တတ်နိုင်သမျှ အမြင့်ဆုံးရရှိနိုင်သည့် စီမံဆောင်ရွက်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန်နှင့် လိုအပ်သည့်နေရာများ၌လည်း အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မှုဘောင်အတွင်းတွင် ဖော်ပြပါအခွင့်အရေးများကို အပြည့်အဝနားလည်သဘောပေါက်မှု တိုးတက်အောင်မြင်စေရန် ရည်ရွယ်၍ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေနှင့်အညီ နှောင့်နှေးခြင်းမရှိဘဲ အသုံးပြုနိုင်သော သဘောတူစာချုပ်ပါ တာဝန်ဝတ္တရားများကို မှန်ကန်တိကျစွာ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၃။ သဘောတူစာချုပ်ကို အထမြောက်စေရန် ဥပဒေပြုခြင်းနှင့် မူဝါဒဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ အကောင်အထည်ဖော်မှုတို့အပြင် မသန်စွမ်းသူများနှင့်ပတ်သက်သည့် ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် မသန်စွမ်းကလေးသူငယ်များ အပါအဝင် မသန်စွမ်းသူများအားလုံးကို တက်ကြွစွာ ပါဝင်စေ၍ ရင်းနှီးစွာတိုင်ပင်ခြင်းကို ၎င်းတို့၏အဖွဲ့အစည်းများဖြင့် တိုက်ရိုက်ဆောင်ရွက်သွားရမည်။

၄။ သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအပေါ်တွင် အာဏာသက်ရောက်သည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေတွင်ဖြစ်စေ၊ အဆိုပါနိုင်ငံ၏ ဥပဒေတွင်ဖြစ်စေ ပါဝင်ဖွယ်ရှိသော မသန်စွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးများကို ပိုမိုနားလည်သဘောပေါက်စေနိုင်သည့် မည်သည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်ကိုမဆို သဘောတူစာချုပ်ပါ မည်သည့်အချက်ကမျှ ထိခိုက်သက်ရောက်ခြင်းမရှိစေရ။ သဘောတူစာချုပ်က အသိအမှတ်မပြုထားသော (သို့မဟုတ်)အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိသာခွင့်ပြုထားသောစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ဥပဒေ၊ သဘောတူညီမှုများ၊ စည်းမျဉ်း၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းနှင့်အညီ အသိအမှတ်ပြုထားသော (သို့မဟုတ်) တည်ရှိဆဲ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များကိုလည်း ကန့်သတ်ယုတ်လျော့ခြင်းမျိုး မရှိစေရ။

၅။ သဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံများ၏ ဒေသအသီးသီးသို့ မည်သည့်ကန့်သတ်ချက် (သို့မဟုတ်) ခြွင်းချက်မျိုးမရှိစေဘဲ ရောက်ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၅)

တန်းတူညီမျှရေးနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုမပြုရေး

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လူပုဂ္ဂိုလ်အားလုံး ဥပဒေရှေ့မှောက်၌ဖြစ်စေ၊ ဥပဒေနှင့်အညီဖြစ်စေ တသားတည်းရှိခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဥပဒေ၏အကျိုးအမြတ်နှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းကို ခွဲခြားဆက်ဆံခံရခြင်း တစ်စုံတစ်ရာမရှိဘဲ အညီအမျှ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများဖြစ်သည်ကို လည်းကောင်း အသိအမှတ်ပြုသည်။

2. States Parties shall prohibit all discrimination on the basis of disability and guarantee to persons with disabilities equal and effective legal protection against discrimination on all grounds.
3. In order to promote equality and eliminate discrimination, States Parties shall take all appropriate steps to ensure that reasonable accommodation is provided.
4. Specific measures which are necessary to accelerate or achieve de facto equality of persons with disabilities shall not be considered discrimination under the terms of the present Convention.

Article 6

Women with disabilities

1. States Parties recognize that women and girls with disabilities are subject to multiple discrimination, and in this regard shall take measures to ensure the full and equal enjoyment by them of all human rights and fundamental freedoms.
2. States Parties shall take all appropriate measures to ensure the full development, advancement and empowerment of women, for the purpose of guaranteeing them the exercise and enjoyment of the human rights and fundamental freedoms set out in the present Convention.

Article 7

Children with disabilities

1. States Parties shall take all necessary measures to ensure the full enjoyment by children with disabilities of all human rights and fundamental freedoms on an equal basis with other children.
2. In all actions concerning children with disabilities, the best interests of the child shall be a primary consideration.
3. States Parties shall ensure that children with disabilities have the right to express their views freely on all matters affecting them, their views being given due weight in accordance with their age and maturity, on an equal basis with other children, and to be provided with disability and age-appropriate assistance to realize that right.

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မသန်စွမ်းဖြစ်ခြင်းကိုအကြောင်းပြု၍ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပြုခြင်းအားလုံးကို တားမြစ်ပိတ်ပင်ရမည်ဖြစ်ပြီး မသန်စွမ်းသူများကို ကဏ္ဍအားလုံးတွင် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပြုခြင်းကို ဆန့်ကျင်သည့် ထိရောက်၍ သိသာတူညီမှုရှိသည့် ဥပဒေနှင့်ညီညွတ်သော တရားဝင်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း တည်တံ့ခိုင်မာစေရမည်။

၃။ တန်းတူညီမျှရေးမြှင့်တင်ရန်နှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပျောက်ရန်အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကျိုးကြောင်းညီညွတ်သောနေရာထိုင်ခင်း ပံ့ပိုးမှုသေချာစေရန် သင့်လျော်သော လုပ်ဆောင်မှုအဆင့်အားလုံးကို ပြုလုပ်ရမည်။

၄။ မသန်စွမ်းသူများ၏ တန်းတူညီမျှရေးအတွက် လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသည့် သီးခြားစီမံဆောင်ရွက်မှုများ မြှင့်တင်ရန်နှင့် အောင်မြင်ရန်လိုအပ်ပြီး ၎င်းဆောင်ရွက်မှုများကို သဘောတူစာချုပ်ပါ သတ်မှတ်ချက်များအရ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပြုခြင်းဟု သဘောထားယူဆခြင်း မပြုရ။

အပိုဒ် (၆)
မသန်စွမ်းအမျိုးသမီးများ

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မသန်စွမ်းအမျိုးသမီးနှင့် မိန်းကလေးငယ်များအား နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပြုခြင်းကို ခံစားရသူများအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုသည့်အတွက် လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်အားလုံးကို အပြည့်အဝနှင့် ညီမျှစွာရရှိခံစားနိုင်မှု သေချာစေရန် စီမံဆောင်ရွက်မှုများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ သဘောတူစာချုပ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များ အပြည့်အဝနှင့် ညီမျှစွာခံစားဆောင်ရွက်နိုင်မှုကို တာဝန်ယူရေးဆိုသည့် ရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မသန်စွမ်းအမျိုးသမီးများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိမှု၊ ဘဝတိုးတက်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများကို အပြည့်အဝသေချာစေရန် သင့်လျော်သော စီမံဆောင်ရွက်မှုအားလုံးကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၇)
မသန်စွမ်းကလေးသူငယ်များ

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မသန်စွမ်းကလေးသူငယ်များ၏ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်အားလုံးကို အခြားကလေးသူငယ်များနည်းတူ ညီမျှစွာ အပြည့်အဝခံစားရရှိမှုသေချာစေရန် လိုအပ်သော စီမံဆောင်ရွက်မှုအားလုံးကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ မသန်စွမ်းကလေးသူငယ်များနှင့် ဆက်စပ်သည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်အားလုံးတွင် ကလေးသူငယ်အတွက် အကောင်းဆုံးအကျိုးခံစားခွင့် ရရှိရေးသည် အဓိက ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှု ဖြစ်စေရမည်။

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မသန်စွမ်းကလေးသူငယ်များ တွေ့ကြုံခံစားရသည့် ကိစ္စများအားလုံးအတွက် တင်ပြချက်များကို လွတ်လပ်စွာ ဖွင့်ဟပြောဆိုခွင့် ရရှိစေရန်၊ ၎င်းထင်မြင်ချက်များကို မသန်စွမ်းကလေးသူငယ်များ၏ အသက်အရွယ်အရွယ်ရောက်ခြင်းနှင့်အညီ လျော်ကန်သည့် အလေးပေးမှုရှိစေရန်နှင့် မသန်စွမ်းဖြစ်မှုအမျိုးအစားနှင့် အသက်အရွယ်အလိုက်သင့်လျော်သော အထောက်အပံ့ကို အခြားကလေးသူငယ်များအတိုင်း ဖြည့်ဆည်းပေးရန်တို့ကို သေချာစွာ ဆောင်ရွက်ရမည်။

Article 8

Awareness-raising

1. States Parties undertake to adopt immediate, effective and appropriate measures:
  - (a) To raise awareness throughout society, including at the family level, regarding persons with disabilities, and to foster respect for the rights and dignity of persons with disabilities;
  - (b) To combat stereotypes, prejudices and harmful practices relating to persons with disabilities, including those based on sex and age, in all areas of life;
  - (c) To promote awareness of the capabilities and contributions of persons with disabilities.

2. Measures to this end include:
  - (a) Initiating and maintaining effective public awareness campaigns designed:
    - (i) To nurture receptiveness to the rights of persons with disabilities;
    - (ii) To promote positive perceptions and greater social awareness towards persons with disabilities;
    - (iii) To promote recognition of the skills, merits and abilities of persons with disabilities, and of their contributions to the workplace and the labour market;
  - (b) Fostering at all levels of the education system, including in all children from an early age, an attitude of respect for the rights of persons with disabilities;
  - (c) Encouraging all organs of the media to portray persons with disabilities in a manner consistent with the purpose of the present Convention;
  - (d) Promoting awareness-training programmes regarding persons with disabilities and the rights of persons with disabilities.

Article 9

Accessibility

1. To enable persons with disabilities to live independently and participate fully in all aspects of life, States Parties shall take appropriate measures to ensure to persons with disabilities access, on an equal basis with others, to the physical environment, to transportation, to information and communications, including information and communications technologies and systems, and to other facilities and services open or provided to the public, both in urban and in rural areas. These measures, which shall include the identification and elimination of obstacles and barriers to accessibility, shall apply to, inter alia:
  - (a) Buildings, roads, transportation and other indoor and outdoor facilities, including schools, housing, medical facilities and workplaces;

အပိုဒ် (၈)

အသိပညာမြှင့်မားရေး

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် သင့်လျော်ထိရောက်မှုရှိပြီး အချိန်နှင့်တပြေးညီ ဆောင်ရွက်နိုင်သော စီမံလုပ်ဆောင်မှုများကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်သည် -

- (က) မိသားစုအဆင့်အပါအဝင် မသန်စွမ်းသူများနှင့်သက်ဆိုင်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်လုံးအတွက် အသိပညာမြှင့်တင်မှုလုပ်ဆောင်ရန်နှင့် မသန်စွမ်းသူများ၏အခွင့်အရေး၊ ဂုဏ်သိက္ခာတို့ကို အလေးထားတတ်မှု ပျိုးထောင်ပေးရန်၊
- (ခ) ကျား/မဖြစ်တည်မှုနှင့် အသက်အရွယ်အပေါ် အခြေပြုမှုအပါအဝင် မသန်စွမ်းသူများ၏ ဘဝနယ်ပယ်အားလုံးတွင် မသန်စွမ်းသူများအား ပံ့ပိုးကူညီပေးရန်နှင့် ပြုမူဆက်သွယ်ခြင်းများ၊ ဘက်လိုက်ခွဲခြားမှုပြုခြင်းနှင့် ထိခိုက်နာကျင်စေသော အပြုအမူများကို တိုက်ဖျက်သွားရန်၊
- (ဂ) မသန်စွမ်းသူများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် ပါဝင်ကူညီမှုများကို သိမြင်မှုနိုးကြားလာစေရန်၊

၂။ အထက်ဖော်ပြပါ စီမံလုပ်ဆောင်မှုများ ရရှိအောင်မြင်စေရန် -

- (က) ပြည်သူလူထု၏ အသိပညာမြှင့်မားရေးအတွက် စီစဉ်ထားသော ထိရောက်မှုရှိသည့် လှုပ်ရှားမှုများကို စတင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်း။
  - ၁) မသန်စွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးများကို သဘောပေါက်လက်ခံလွယ်မှုအား ပြုစုပျိုးထောင်ပေးရန်။
  - ၂) မသန်စွမ်းသူများအပေါ်တွင် အပြုသဘောဆောင်သော သဘောထားအမြင်များနှင့် ကျယ်ပြန့်သော အသိပညာမြှင့်မားလာစေရန်။
  - ၃) မသန်စွမ်းသူများ၏ လုပ်သားဈေးကွက်နှင့် အလုပ်ခွင်တွင် ပါဝင်ကူညီနိုင်မှုများ၊ အရည်အချင်းများ၊ ကောင်းကျိုးများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းကို မြှင့်တင်ရန်။
- (ခ) မူကြိုအရွယ်ကလေးသူငယ်များမှစ၍ ပညာရေးစနစ်၏ အဆင့်အားလုံးတွင် မသန်စွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေးများကို အလေးပေးဂရုပြုလိုစိတ်ရှိစေရန် အားပေးမြှင့်တင်ခြင်း။
- (ဂ) သဘောတူညီချက်၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကိုက်ညီသော အသွင်ဖြင့် မသန်စွမ်းသူများအကြောင်းကို ထည့်သွင်းဖော်ပြရန်၊ ပြန်ကြားရေးနှင့် လူထုဆက်သွယ်ရေး အဖွဲ့အစည်းအားလုံးကို အားပေးတိုက်တွန်းခြင်း။
- (ဃ) မသန်စွမ်းသူများနှင့် ၎င်းတို့၏အခွင့်အရေးများကို မြှင့်တင်သည့်အစီအစဉ်များကို ထောက်ပံ့မြှင့်တင်ပေးခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်ရမည်။

အပိုဒ် (၉)

လက်လှမ်းမီရယူသုံးစွဲနိုင်ခြင်း

၁။ မသန်စွမ်းသူများအား ၎င်းတို့ဘဝ၏ကဏ္ဍအားလုံးတွင် ပြည့်ဝစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် အမှီအခိုကင်းစွာ နေထိုင်ရန်တို့ကို ဖြစ်မြောက်စေရန်အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မြို့ပြနှင့်ကျေးလက်ဒေသနှစ်ခုစလုံးတွင် မသန်စွမ်းသူများအနေဖြင့် အခြားသူများနည်းတူ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာပတ်ဝန်းကျင်၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကဏ္ဍ၊ သတင်းနှင့်နည်းပညာစနစ်များအပါအဝင် သတင်းဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍ၊ အများပြည်သူအတွက် ဖြည့်ဆည်းပေးထားသော (သို့မဟုတ်) ဖွင့်လှစ်ထားသော အခြားကူညီပံ့ပိုးမှုများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို သေချာစွာရရှိစေရန် သင့်လျော်သော စီမံဆောင်ရွက်မှုများကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ၎င်းစီမံဆောင်ရွက်မှုများတွင် အတားအဆီးများကို သတ်မှတ်အတည်ပြု၍ ရှင်းလင်းဖယ်ရှားခြင်းတို့ကို ထည့်သွင်းရမည်ဖြစ်ပြီး အခြားသောအချက်များအနက် အောက်ပါတို့ကို အသုံးပြုဆောင်ရွက်သွားရမည် -

- (က) အဆောက်အဦများ၊ လမ်းများ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် စာသင်ကျောင်းများ၊ အိမ်ရာ၊ ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးမှုများနှင့် လုပ်ငန်းခွင်များအပါအဝင် အခြားအိမ်တွင်း အိမ်ပြင်ပံ့ပိုးမှုများ။

- (b) Information, communications and other services, including electronic services and emergency services.
2. States Parties shall also take appropriate measures:
- (a) To develop, promulgate and monitor the implementation of minimum standards and guidelines for the accessibility of facilities and services open or provided to the public;
  - (b) To ensure that private entities that offer facilities and services which are open or provided to the public take into account all aspects of accessibility for persons with disabilities;
  - (c) To provide training for stakeholders on accessibility issues facing persons with disabilities;
  - (d) To provide in buildings and other facilities open to the public signage in Braille and in easy to read and understand forms;
  - (e) To provide forms of live assistance and intermediaries, including guides, readers and professional sign language interpreters, to facilitate accessibility to buildings and other facilities open to the public;
  - (f) To promote other appropriate forms of assistance and support to persons with disabilities to ensure their access to information;
  - (g) To promote access for persons with disabilities to new information and communications technologies and systems, including the Internet;
  - (h) To promote the design, development, production and distribution of accessible information and communications technologies and systems at an early stage, so that these technologies and systems become accessible at minimum cost.

Article 10
Right to life

States Parties reaffirm that every human being has the inherent right to life and shall take all necessary measures to ensure its effective enjoyment by persons with disabilities on an equal basis with others.

(ခ) သတင်းအချက်အလက်၊ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများနှင့် လျှပ်စစ်ဝန်ဆောင်မှုနှင့် အရေးပေါ်ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများအပါအဝင် အခြားသော ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ၊

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် သင့်လျော်သော စီမံဆောင်ရွက်မှုများကို ဆောင်ရွက်ရမည် -

(က) အများပြည်သူအသုံးပြုနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးထားသော ဝန်ဆောင်မှုနှင့် ပံ့ပိုးမှုလုပ်ငန်းများတွင် မသန်စွမ်းသူများ လက်လှမ်းမီသုံးစွဲနိုင်မှုရှိစေရန် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် အနိမ့်ဆုံးစံသတ်မှတ်ချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုကို စိစစ်ရန်၊ ပြဋ္ဌာန်းရန်နှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်၊

(ခ) မသန်စွမ်းသူများနေရာတိုင်းတွင် လက်လှမ်းမီရယူသုံးစွဲနိုင်ရေးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ အများပြည်သူတို့အတွက် ဖွင့်လှစ်ထားသော (သို့မဟုတ်) ထောက်ပံ့ပေးထားသော ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ပုဂ္ဂလိကအကျိုးခံစားခွင့်များအတွက် ကမ်းလှမ်းထားသော ပံ့ပိုးမှုများသေချာစေရန်၊

(ဂ) မသန်စွမ်းသူများရင်ဆိုင်နေရသော လက်လှမ်းမီသုံးစွဲခွင့် ရရှိရေးကိစ္စရပ်များကို အကျိုးတူပူးပေါင်းပါဝင်သူများအား သင်တန်းပေးရန်၊

(ဃ) လွယ်ကူစွာနားလည်ဖတ်ရှုနိုင်သော ပုံစံများနှင့် မျက်မမြင်စာများကို အဆောက်အဦနှင့် အများပြည်သူဝင်ထွက်သွားလာသည့် နေရာများတွင်ထားရှိရေး၊

(င) အများပြည်သူဝင်ထွက်သွားလာသည့် နေရာများတွင်ရှိသော အဆောက်အဦနှင့်ပံ့ပိုးမှုများကို လက်လှမ်းမီရယူသုံးစွဲနိုင်ရေးအတွက် လမ်းညွှန်ပြသမည့်သူများ၊ ကူညီဖတ်ကြားပေးမည့်သူများနှင့် မျက်မမြင်စာ ကျွမ်းကျင်စွာဘာသာပြန်ဆိုနိုင်သူများ အပါအဝင် တိုက်ရိုက်အကူအညီပေးမှုပုံစံနှင့် ကြားခံအကူအညီပေးမှုပုံစံများ ထောက်ပံ့ပေးရန်၊

(စ) မသန်စွမ်းသူများအတွက် သတင်းအချက်အလက် လက်လှမ်းမီရရှိမှု သေချာစေရန် အခြားသင့်လျော်သော အကူအညီနှင့် အထောက်အပံ့ပေးမှု နည်းလမ်းများမြှင့်တင်ရန်၊

(ဆ) နိုင်ငံတကာ အင်တာနက်ကွန်ရက်အပါအဝင် သတင်းဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာနှင့် စနစ်သစ်များကို မသန်စွမ်းသူများ လက်လှမ်းမီရယူသုံးစွဲမှု မြှင့်တင်ရန်၊

(ဇ) လက်လှမ်းမီသတင်းအချက်အလက် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာနှင့် စနစ်များ၏ပုံစံပြုခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း၊ ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ဖြန့်ဖြူးခြင်းတို့ကို ဆောလျင်စွာ ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် မသန်စွမ်းသူများသည် ၎င်းတို့ကို အသက်သာဆုံးဈေးနှုန်းဖြင့် ဝယ်ယူရရှိရေးမြှင့်တင်ရန်၊

**အပိုဒ် (၁၀)
အသက်ရှင်သန်ခွင့်**

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လူသားတိုင်းမွေးရာပါ အသက်ရှင်သန်ခွင့်ရှိကြောင်းကို ထပ်မံအတည်ပြုပြီး ၎င်း၏ ထိရောက်စွာ ခံစားပျော်ရွှင်မှုကို အခြားသူများနည်းတူ မသန်စွမ်းသူများပါ အသေအချာရရှိစေရန် လိုအပ်သော စီမံဆောင်ရွက်မှုများအားလုံးကို လုပ်ဆောင်ရမည်။

Article 11

Situations of risk and humanitarian emergencies

States Parties shall take, in accordance with their obligations under international law, including international humanitarian law and international human rights law, all necessary measures to ensure the protection and safety of persons with disabilities in situations of risk, including situations of armed conflict, humanitarian emergencies and the occurrence of natural disasters.

Article 12

Equal recognition before the law

1. States Parties reaffirm that persons with disabilities have the right to recognition everywhere as persons before the law.
2. States Parties shall recognize that persons with disabilities enjoy legal capacity on an equal basis with others in all aspects of life.
3. States Parties shall take appropriate measures to provide access by persons with disabilities to the support they may require in exercising their legal capacity.
4. States Parties shall ensure that all measures that relate to the exercise of legal capacity provide for appropriate and effective safeguards to prevent abuse in accordance with international human rights law. Such safeguards shall ensure that measures relating to the exercise of legal capacity respect the rights, will and preferences of the person, are free of conflict of interest and undue influence, are proportional and tailored to the person's circumstances, apply for the shortest time possible and are subject to regular review by a competent, independent and impartial authority or judicial body. The safeguards shall be proportional to the degree to which such measures affect the person's rights and interests.
5. Subject to the provisions of this article, States Parties shall take all appropriate and effective measures to ensure the equal right of persons with disabilities to own or inherit property, to control their own financial affairs and to have equal access to bank loans, mortgages and other forms of financial credit, and shall ensure that persons with disabilities are not arbitrarily deprived of their property.

အပိုဒ် (၁၁)

ဘေးဒုက္ခကျရောက်ချိန်နှင့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အရေးပေါ် အကူအညီရရှိရေး

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု အကူအညီပေးရေးဥပဒေနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေအပါအဝင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေများအရ သတ်မှတ်ထားသော လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့်အညီ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများ၊ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အရေးပေါ်အကူအညီပေးရေးနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုတို့အပါအဝင် ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားသည့်အခြေအနေများတွင် မသန်စွမ်းသူအားလုံးကို အကာအကွယ်ပေးရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးတို့အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လိုအပ်သောအစီအမံများကို ချမှတ်ဆောင်ရွက် ရမည်။

အပိုဒ် (၁၂)

ဥပဒေအရ တန်းတူအခွင့်အရေးရှိမှုအား အသိအမှတ်ပြုခြင်း

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မသန်စွမ်းသူများတွင် အခြားသူများနည်းတူနေထိုင်ရာ၌ ဥပဒေအရ တန်းတူအခွင့်အရေးရရှိခွင့်အား အသိအမှတ်ပြုခြင်းကို ထပ်မံခိုင်မာစွာ အတည်ပြုသည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မသန်စွမ်းသူများသည် ဥပဒေ၏ အာဏာအကျိုးသက်ရောက်မှုကို အခြားသူများနည်းတူ ရယူခံစားခွင့်ရှိကြောင်းကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက အသိအမှတ်ပြုရမည်။

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မသန်စွမ်းသူများ ၎င်းတို့၏ဥပဒေဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်ကို ရယူကျင့်သုံးနိုင်ရေးအတွက် ၎င်းတို့၏လိုအပ်သည်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည့် သင့်လျော်သောအစီအမံများကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၄။ ဥပဒေအာဏာကို အသုံးပြုခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော လုပ်ငန်းအစီအမံအားလုံးသည် အလွဲသုံးခြင်းခံရမှုမှ အကာအကွယ်ပေးနိုင်ရန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူ့အခွင့်အရေးဥပဒေများနှင့်အညီ သင့်လျော်၍ထိရောက်မှုရှိသည့် အကာ အကွယ်များ ဖြစ်ကြောင်း စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက အာမခံရမည်။ ဥပဒေအာဏာကို လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် အကာအကွယ်ပေးခြင်းလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ချက်များသည် မသန်စွမ်းသူများ၏ အခွင့်အရေး၊ ဆန္ဒနှင့်ဦးစားပေးမှုတို့ကို အလေးထားရမည်။ အာဇာနည်နှင့် သြဇာလွှမ်းမိုးမှု ကင်းလွတ်စေရမည်။ မသန်စွမ်းသူများ၏ အခြေအနေနှင့် ဆက်စပ်ညီညွတ် အံဝင်ခွင်ကျ ဖြစ်ရမည်။ ဖြစ်နိုင်သမျှ အချိန်တိုအတွင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရမည်။ ထို့အပြင် ကျွမ်းကျင်သော၊ လွတ်လပ်သော၊ ဘက်မလိုက်သော အာဏာပိုင် (သို့မဟုတ်) တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့က ပုံမှန်သုံးသပ်မှုပြုလုပ်ခြင်းကို လိုက်နာရမည်ဖြစ်ပြီး ယင်းအကာအကွယ်ပေးမှု အစီအမံများသည် မသန်စွမ်းသူများ၏အကျိုးစီးပွားနှင့် အခွင့်အရေးတို့အား ထိရောက်နိုင်သည့်အဆင့်နှင့် လိုက်လျောညီထွေမှု ရှိရမည်။

၅။ ဤအပိုဒ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအား ခံစားရရှိစေရန်အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မသန်စွမ်းသူများ၏ ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်ခွင့် (သို့မဟုတ်) အမွေပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ ကိုယ်ပိုင်ငွေကြေးကိစ္စရပ်များကို စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်နှင့် ဘဏ်ချေးငွေများ ရယူသုံးစွဲပိုင်ခွင့်၊ အပေါင်ထားခြင်း၊ အခြားနည်းလမ်းများဖြင့် ငွေကြေးကြေးမြီ ရယူခြင်းတို့တွင် တန်းတူညီမျှစွာ ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့် ရရှိစေရန် သင့်တော်ထိရောက်သည့် အစီအမံများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ပေးရမည့်အပြင် မသန်စွမ်းသူများ၏ပစ္စည်းဥစ္စာများ အကြောင်းမဲ့ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးမှု မရှိစေရေးကိုလည်း သေသေချာချာဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

Article 13

Access to justice

1. States Parties shall ensure effective access to justice for persons with disabilities on an equal basis with others, including through the provision of procedural and age-appropriate accommodations, in order to facilitate their effective role as direct and indirect participants, including as witnesses, in all legal proceedings, including at investigative and other preliminary stages.
2. In order to help to ensure effective access to justice for persons with disabilities, States Parties shall promote appropriate training for those working in the field of administration of justice, including police and prison staff.

Article 14

Liberty and security of person

1. States Parties shall ensure that persons with disabilities, on an equal basis with others:
  - (a) Enjoy the right to liberty and security of person;
  - (b) Are not deprived of their liberty unlawfully or arbitrarily, and that any deprivation of liberty is in conformity with the law, and that the existence of a disability shall in no case justify a deprivation of liberty.
2. States Parties shall ensure that if persons with disabilities are deprived of their liberty through any process, they are, on an equal basis with others, entitled to guarantees in accordance with international human rights law and shall be treated in compliance with the objectives and principles of the present Convention, including by provision of reasonable accommodation.

Article 15

Freedom from torture or cruel, inhuman or degrading treatment or punishment

1. No one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment. In particular, no one shall be subjected without his or her free consent to medical or scientific experimentation.
2. States Parties shall take all effective legislative, administrative, judicial or other measures to prevent persons with disabilities, on an equal basis with others, from being subjected to torture or cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

အပိုဒ် (၁၃)

တရားမျှတမှု ရရှိပိုင်ခွင့်

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မသန်စွမ်းသူများအတွက် အများနည်းတူ တရားမျှတမှု ရရှိပိုင်ခွင့်ကို သေချာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ၎င်းတို့၏အခန်းကဏ္ဍကို တိုက်ရိုက် (သို့မဟုတ်) သွယ်ဝိုက်ပါဝင်သူများ အဖြစ် ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ အသက်အရွယ်အလိုက် သင့်လျော်သော နေရာ ထိုင်ခင်းစီစဉ်ပေး၍ လည်းကောင်း၊ တရားစီရင်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်တိုင်း၌ သက်သေအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးစုံစမ်းမှုအဆင့်နှင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုအဆင့်တို့လည်း ပါဝင်စေရမည်။

၂။ မသန်စွမ်းသူများအတွက် တရားမျှတမှု ခိုင်မာစွာရရှိစေရေးကို အကူအညီပေးနိုင်ရန်အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ များသည် ရဲတပ်ဖွဲ့နှင့်အကျဉ်းထောင်ဝန်ထမ်းများ အပါအဝင် တရားစီရင်ရေးနယ်ပယ်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြသူများ အား သင့်လျော်သော လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးမှုများကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၁၄)

လုံခြုံမှုနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်ရရှိစေရေး

၁။ မသန်စွမ်းသူများသည် အခြားသူများနည်းတူ အောက်ပါကိစ္စရပ်များတွင် တူညီရမှုရှိစေရေး စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ က သေချာစေရမည်။

- (က) လွတ်လပ်မှုနှင့် လုံခြုံမှုကို ခံစားပိုင်ခွင့်ရှိခြင်း၊
- (ခ) ၎င်းတို့၏လွတ်လပ်ခွင့်ကို ဥပဒေနှင့်အညီမဟုတ်ဘဲ (သို့မဟုတ်) အကြောင်းမဲ့လက်လွတ် ဆုံးရှုံးမှုမရှိစေခြင်း၊ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးမှု တစ်ရပ်ရပ်ရှိပါကလည်း တရားဥပဒေအရသာလျှင် ဆုံးရှုံးမှုဖြစ်စေခြင်းနှင့် မသန်စွမ်းမှု ကြောင့် လွတ်လပ်ခွင့်၊ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးရမည်ဟု ဆုံးဖြတ်မှုမပြုရခြင်း စသည်တို့အတွက် တာဝန်ယူရမည်။

၂။ မသန်စွမ်းသူများသည် ၎င်းတို့၏လွတ်လပ်ခွင့်ကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် လက်လွတ်ဆုံးရှုံးခြင်းခံရလျှင် ၎င်းတို့အား အခြားသူများနည်းတူ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူ့အခွင့်အရေးဥပဒေအရ အာမခံရမည့်အပြင် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော (ထိုက် သင့်သော) ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးမှုအပါအဝင် ဤ သဘောတူစာချုပ်ပါ ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် အခြေခံမူများအရ ဆောင်ရွက်ပေး ရမည်ကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက တာဝန်ယူရမည်။

အပိုဒ် (၁၅)

လူသားမဆန်သောပြုမူခြင်း (သို့မဟုတ်) ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းများမှ လွတ်ကင်းစေခြင်း

၁။ မည်သူ့ကိုမျှ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း (သို့မဟုတ်) ရက်စက်ခြင်း၊ လူသားမဆန်ခြင်း (သို့မဟုတ်) လူဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်း အောင်ပြုခြင်း (သို့မဟုတ်) အပြစ်ပေးခြင်းမပြုလုပ်ရ။ အထူးသဖြင့် မည်သူ့ကိုမျှ သူ/ သူမ၏ လွတ်လပ်သော သဘောတူညီမှုမပါ ဘဲ ဆေးပညာရပ်ဆိုင်ရာ (သို့မဟုတ်) သိပ္ပံပညာဆိုင်ရာ စမ်းသပ်မှုမပြုလုပ်ရ။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မသန်စွမ်းသူများအား နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်း (သို့မဟုတ်) ရက်စက်ခြင်း၊ လူသားမဆန် ခြင်း (သို့မဟုတ်) လူဂုဏ်သိက္ခာညှိုးနွမ်းအောင်ပြုခြင်း (သို့မဟုတ်) အပြစ်ပေးခြင်းတို့မှ ကြိုတင်ကာကွယ်ပေးရန်အတွက် ထိရောက်သော ဥပဒေပြုရေး၊ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် တရားစီရင်ရေး (သို့မဟုတ်) အခြားအစီအမံများကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

Article 16

Freedom from exploitation, violence and abuse

1. States Parties shall take all appropriate legislative, administrative, social, educational and other measures to protect persons with disabilities, both within and outside the home, from all forms of exploitation, violence and abuse, including their gender-based aspects.
2. States Parties shall also take all appropriate measures to prevent all forms of exploitation, violence and abuse by ensuring, inter alia, appropriate forms of gender and age-sensitive assistance and support for persons with disabilities and their families and caregivers, including through the provision of information and education on how to avoid, recognize and report instances of exploitation, violence and abuse. States Parties shall ensure that protection services are age-, gender- and disability-sensitive.
3. In order to prevent the occurrence of all forms of exploitation, violence and abuse, States Parties shall ensure that all facilities and programmes designed to serve persons with disabilities are effectively monitored by independent authorities.
4. States Parties shall take all appropriate measures to promote the physical, cognitive and psychological recovery, rehabilitation and social reintegration of persons with disabilities who become victims of any form of exploitation, violence or abuse, including through the provision of protection services. Such recovery and reintegration shall take place in an environment that fosters the health, welfare, self-respect, dignity and autonomy of the person and takes into account gender- and age-specific needs.
5. States Parties shall put in place effective legislation and policies, including women- and child-focused legislation and policies, to ensure that instances of exploitation, violence and abuse against persons with disabilities are identified, investigated and, where appropriate, prosecuted.

Article 17

Protecting the integrity of the person

Every person with disabilities has a right to respect for his or her physical and mental integrity on an equal basis with others.

အပိုဒ် (၁၆)

ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း၊ အကြမ်းဖက်ခြင်းနှင့် အလွဲသုံးစားပြုခြင်းတို့မှ လွတ်ကင်းမှုရှိစေရေး

၁။ မသန်စွမ်းသူများအား နေအိမ်အတွင်း၌ဖြစ်စေ၊ နေအိမ်ပြင်ပ၌ဖြစ်စေ၊ ကျား/မကိုအခြေပြု၍ မည်သည့်နည်းဖြင့်မဆို ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း၊ အကြမ်းဖက်ခြင်း၊ အလွဲသုံးစားပြုခြင်းတို့မှ အကာအကွယ်ပေးရေးတို့အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက သင့်လျော်သောဥပဒေပြုရေး၊ စီမံခန့်ခွဲရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေးနှင့် အခြားအစီအမံများကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မသန်စွမ်းသူများအား နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း၊ အကြမ်းဖက်ခြင်းနှင့် အလွဲသုံးစားပြုခြင်းတို့မှ ကာကွယ်ပေးရန်အတွက် မသန်စွမ်းသူများ၊ ၎င်းတို့၏ မိသားစုများနှင့် ၎င်းတို့အား ပြုစုစောင့်ရှောက်သူများ ကို အသက်အရွယ်နှင့် ကျား/မ ဖြစ်တည်မှုကို ခွဲခြားမှုမရှိသော အကူအညီများ ပံ့ပိုးပေးရေးအတွက် သင့်လျော်သော အစီအမံများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။ ယင်းအစီအမံများတွင် ခေါင်းပုံဖြတ်မှု၊ အကြမ်းဖက်မှုနှင့် အလွဲသုံးစားပြုမှုတို့ကို မည်သို့ရှောင်ရှားရမည်၊ မည်သို့မှတ်သား သိရှိနိုင်မည်၊ ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ်များကို မည်သို့အစီရင်ခံရမည် စသည့်ကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်သောသတင်း အချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေပေးခြင်းနှင့် ပညာပေးရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ပါဝင်သည်။ အကာအကွယ်ပေးရေး လုပ်ငန်းများသည် အသက်အရွယ်၊ ကျား/မ ဖြစ်တည်မှုနှင့် မသန်စွမ်းအမျိုးအစားအပေါ် အခြေပြုခွဲခြားမှုမရှိကြောင်း အာမခံ ရမည်။

၃။ နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း၊ အကြမ်းဖက်ခြင်းနှင့် အလွဲသုံးစားပြုခြင်းများ ဖြစ်ပွားမှုကို ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မသန်စွမ်းသူများအား အကူအညီပေးရန် ရေးဆွဲချမှတ်ထားသည့် လုပ်ငန်းများနှင့် အစီအစဉ်များကို လွတ်လပ်သော အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများက ထိရောက်စွာ ကြီးကြပ်နိုင်ရေး သေချာအောင် ဆောင်ရွက်ပေး ရမည်။

၄။ ခေါင်းပုံဖြတ်မှု၊ အကြမ်းဖက်မှုနှင့် အလွဲသုံးစားပြုမှုတစ်မျိုးမျိုး၏ သားကောင်များဖြစ်လာသည့် မသန်စွမ်းသူများနှင့် ပတ်သက်၍ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ အသိဉာဏ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြန်လည်ထူထောင်ပေးခြင်းနှင့် လူမှုရေးအရ ပြန်လည်ပေါင်းစည်းပေးခြင်း များတိုးတက်လာရေးအတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် သင့်လျော်သည့်အစီအမံများကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။ ယင်း အစီအမံများတွင် အကာအကွယ်ပေးမှုလုပ်ငန်းများလည်း ပါဝင်သည်။ ယင်းသို့သော ပြန်လည်ထူထောင်ပေးခြင်းနှင့် ပြန်လည် ပေါင်းစည်းပေးခြင်းတို့သည် မသန်စွမ်းသူ၏ကျန်းမာရေး၊ သက်သာချောင့်ချိရေး၊ မိမိကိုယ်မိမိလေးစားမှု၊ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့ကို ဖန်တီးထားသော ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ရပ်တွင် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ကျား/မ ဖြစ်တည်မှုနှင့် အသက်အရွယ် အလိုက် သီးခြားလိုအပ်ချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပေးရမည်။

၅။ မသန်စွမ်းသူများအား ခေါင်းပုံဖြတ်မှု၊ အကြမ်းဖက်မှုနှင့်အလွဲသုံးစားပြုမှုတစ်ရပ်များကို စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းနှင့် လိုအပ်ပါက တရားစွဲဆိုခြင်းများ သေချာစွာဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေး သူငယ်များကို ဗဟိုပြုသော ဥပဒေပြုရေးနှင့် မူဝါဒချမှတ်ရေးတို့ပါဝင်သည့် ထိရောက်သောဥပဒေပြုမှု၊ မူဝါဒချမှတ်မှုတို့ကို စီမံဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၁၇)

ဂုဏ်သိက္ခာကို ကာကွယ်ပေးခြင်း

မသန်စွမ်းသူတိုင်းသည် အခြားသူများနည်းတူ ရုပ်ပိုင်းနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဂုဏ်သိက္ခာကို လေးစားမှုခံယူပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

Article 18

Liberty of movement and nationality

1. States Parties shall recognize the rights of persons with disabilities to liberty of movement, to freedom to choose their residence and to a nationality, on an equal basis with others, including by ensuring that persons with disabilities:
  - (a) Have the right to acquire and change a nationality and are not deprived of their nationality arbitrarily or on the basis of disability;
  - (b) Are not deprived, on the basis of disability, of their ability to obtain, possess and utilize documentation of their nationality or other documentation of identification, or to utilize relevant processes such as immigration proceedings, that may be needed to facilitate exercise of the right to liberty of movement;
  - (c) Are free to leave any country, including their own;
  - (d) Are not deprived, arbitrarily or on the basis of disability, of the right to enter their own country.

2. Children with disabilities shall be registered immediately after birth and shall have the right from birth to a name, the right to acquire a nationality and, as far as possible, the right to know and be cared for by their parents.

Article 19

Living independently and being included in the community

States Parties to the present Convention recognize the equal right of all persons with disabilities to live in the community, with choices equal to others, and shall take effective and appropriate measures to facilitate full enjoyment by persons with disabilities of this right and their full inclusion and participation in the community, including by ensuring that:

- (a) Persons with disabilities have the opportunity to choose their place of residence and where and with whom they live on an equal basis with others and are not obliged to live in a particular living arrangement;
- (b) Persons with disabilities have access to a range of in-home, residential and other community support services, including personal assistance necessary to support living and inclusion in the community, and to prevent isolation or segregation from the community;
- (c) Community services and facilities for the general population are available on an equal basis to persons with disabilities and are responsive to their needs.

အပိုဒ် (၁၈)

ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခွင့်နှင့် နိုင်ငံသားခံယူခွင့်

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မသန်စွမ်းသူများ၏ လွတ်လပ်စွာ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခွင့်၊ နေထိုင်မည့်ဒေသကို လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်နှင့် နိုင်ငံသားဖြစ်ခွင့်တို့ကို အခြားသူများနည်းတူ အသိအမှတ်ပြုရမည်။ ၎င်းကဲ့သို့ အသိအမှတ်ပြုရာတွင် မသန်စွမ်းသူများသည်-

- (က) နိုင်ငံသားအဖြစ်ခံယူပိုင်ခွင့်နှင့် နိုင်ငံသားအဖြစ် ပြောင်းလဲပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံသားဖြစ်ပိုင်ခွင့်ကို အကြောင်းမဲ့ဖြစ်စေ၊ မသန်စွမ်းမှုကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်စေ၊ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးခြင်း မဖြစ်စေရ။
- (ခ) မသန်စွမ်းမှုကို အကြောင်းပြု၍ နိုင်ငံသားဖြစ်မှုအထောက်အထား (သို့မဟုတ်) အခြားအသိအမှတ်ပြုမှု အထောက်အထားများကို ရယူပိုင်ဆိုင်သုံးစွဲနိုင်စွမ်းကို လက်လွတ်ဆုံးရှုံးခြင်းမရှိစေရ။ (သို့မဟုတ်) လွတ်လပ်စွာလှုပ်ရှားသွားလာခွင့်ကို အသုံးပြုရာတွင် ပံ့ပိုးကူညီပေးရန်လိုအပ်သည့် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးလုပ်ငန်းများ ကဲ့သို့သော သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်ကို အသုံးပြုခြင်းမှ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးခြင်း မရှိစေရ။
- (ဂ) မသန်စွမ်းသူများ၏ မိခင်နိုင်ငံအပါအဝင် မည်သည့်နိုင်ငံမှမဆို လွတ်လပ်စွာ ထွက်ခွာခွင့် ရှိသည်။
- (ဃ) မိခင်နိုင်ငံသို့ဝင်ရောက်ခွင့်ကို အကြောင်းမဲ့ (သို့မဟုတ်) မသန်စွမ်းမှုကို အကြောင်းပြု၍ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးခြင်းမရှိစေရ။

၂။ မသန်စွမ်းကလေးငယ်များကို မွေးဖွားပြီးလျှင် မှတ်ပုံတင်ရမည်ဖြစ်ပြီး မွေးစမှစ၍ အမည်ရယူပိုင်ခွင့်ရှိရမည်။ နိုင်ငံသားတစ်ဦးဖြစ်ပိုင်ခွင့်၊ ၎င်း၏မိဘများကို မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို သိရှိပိုင်ခွင့်နှင့် မိဘများ၏ ပြုစုစောင့်ရှောက်မှုကို ရယူပိုင်ခွင့်လည်း ရှိရမည်။

အပိုဒ် (၁၉)

လူ့အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း လွတ်လပ်စွာ နေထိုင်စားသောက်ခွင့်

ဤ သဘောတူစာချုပ်အရ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မသန်စွမ်းသူများအားလုံး လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း အများနည်းတူ တန်းတူညီမျှ ရွေးချယ်နေထိုင်ခွင့်ရှိသူကို အသိအမှတ်ပြုသည်။ ဤအခွင့်အရေးကို မသန်စွမ်းသူများ အပြည့်အဝရရှိခံစားနိုင်စေရေးနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ပြည့်ဝစွာ ပေါင်းစည်းနေထိုင်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးတို့အတွက် သင့်လျော်ထိရောက်သော အစီအမံများချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။ ၎င်းကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင်-

- (က) မသန်စွမ်းသူများတွင် အခြားသူများကဲ့သို့ပင် ၎င်းတို့နေထိုင်သည့် နေရပ်ဒေသနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သည့်နေရာတွင် မည်သူများနှင့်အတူ နေထိုင်မည်ကို ရွေးချယ်နိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းရှိပြီး သီးခြားနေရာထိုင်ခင်း တစ်ခုတည်းတွင်သာ သတ်သတ်မှတ်မှတ်နေထိုင်ရန် မလိုအပ်ပါ။
- (ခ) မသန်စွမ်းသူများအတွက် ရပ်ရွာအတွင်း အသက်ရှင်သန်ခွင့်နှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်တို့ကို ထောက်ပံ့ရန် လိုအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ ထောက်ပံ့မှုအပါအဝင် အခြား ရပ်ရွာစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများ၊ သင်တန်းကျောင်းနှင့် နေအိမ်များတွင် လက်လှမ်းမီစောင့်ရှောက်ခွင့် ရရှိရန်နှင့် ရပ်ရွာအတွင်းမှ သီးသန့်ခွဲထားခြင်း (သို့မဟုတ်) အထီးကျန်ရပ်တည်ခြင်းတို့ကို ကာကွယ်ရန်လိုအပ်သည်။
- (ဂ) ရပ်ရွာဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် ပံ့ပိုးမှုများသည် အများပြည်သူအတွက်သာမက မသန်စွမ်းသူများအတွက်လည်း အများနည်းတူရရှိနိုင်ပြီး၊ ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်များကိုလည်း အလိုက်သင့်တုံ့ပြန်မှု ရှိရမည်။

Article 20

Personal mobility

States Parties shall take effective measures to ensure personal mobility with the greatest possible independence for persons with disabilities, including by:

- (a) Facilitating the personal mobility of persons with disabilities in the manner and at the time of their choice, and at affordable cost;
- (b) Facilitating access by persons with disabilities to quality mobility aids, devices, assistive technologies and forms of live assistance and intermediaries, including by making them available at affordable cost;
- (c) Providing training in mobility skills to persons with disabilities and to specialist staff working with persons with disabilities;
- (d) Encouraging entities that produce mobility aids, devices and assistive technologies to take into account all aspects of mobility for persons with disabilities.

Article 21

Freedom of expression and opinion, and access to information

States Parties shall take all appropriate measures to ensure that persons with disabilities can exercise the right to freedom of expression and opinion, including the freedom to seek, receive and impart information and ideas on an equal basis with others and through all forms of communication of their choice, as defined in article 2 of the present Convention, including by:

- (a) Providing information intended for the general public to persons with disabilities in accessible formats and technologies appropriate to different kinds of disabilities in a timely manner and without additional cost;
- (b) Accepting and facilitating the use of sign languages, Braille, augmentative and alternative communication, and all other accessible means, modes and formats of communication of their choice by persons with disabilities in official interactions;
- (c) Urging private entities that provide services to the general public, including through the Internet, to provide information and services in accessible and usable formats for persons with disabilities;
- (d) Encouraging the mass media, including providers of information through the Internet, to make their services accessible to persons with disabilities;
- (e) Recognizing and promoting the use of sign languages.

အပိုဒ် (၂၀)

ကိုယ်ပိုင်လှုပ်ရှားသွားလာနိုင်မှု

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မသန်စွမ်းသူများအတွက် တတ်နိုင်သမျှ အမြင့်ဆုံး အမှီအခိုကင်းစွာ ကိုယ်ပိုင်လှုပ်ရှား သွားလာမှုကိုသေချာစေရန် ထိရောက်မှုရှိသော စီမံဆောင်ရွက်မှုများကို လုပ်ဆောင်ရမည်။ အောက်ပါအချက်များကို ထည့်သွင်း လုပ်ဆောင်သွားရမည် -

- (က) မသန်စွမ်းသူများ၏ ကိုယ်ပိုင်လှုပ်ရှားသွားလာမှုကို ၎င်းတို့၏မသန်စွမ်းမှု အမျိုးအစား၊ ရွေးချယ်မှုနှင့် တတ် နိုင်သောနှုန်းထားအတိုင်း အဆင်ပြေလွယ်ကူစေခြင်း၊
- (ခ) မသန်စွမ်းသူများအတွက် ကြားခံအကူအညီနှင့် တိုက်ရိုက် အကူအညီပေးမှုနည်းလမ်းများ၊ နည်းပညာများ ပံ့ပိုးမှု၊ အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ၊ အရည်အသွေးမီ လှုပ်ရှားသွားလာမှု အထောက်အကူပစ္စည်းများ ရရှိ သုံးစွဲနိုင်ခြင်းနှင့် ၎င်းတို့အား မသန်စွမ်းသူများတတ်နိုင်သော နှုန်းထားဖြင့် ရရှိနိုင်အောင် ပြုလုပ်ခြင်းတို့ကို အဆင်ပြေလွယ်ကူစေခြင်း၊
- (ဂ) မသန်စွမ်းသူများ၏ လှုပ်ရှားသွားလာမှုကျွမ်းကျင်ရေးဆိုင်ရာ သင်တန်းပေးခြင်းနှင့် အထူးကျွမ်းကျင်သူများ ကို ခန့်အပ်ပေးခြင်း၊
- (ဃ) မသန်စွမ်းသူများ၏ ကဏ္ဍအားလုံးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှု၊ အထောက်အကူပစ္စည်း များ၊ လှုပ်ရှားသွားလာမှု အားပြုပစ္စည်းများပါဝင်သည့် အဆောက်အဦများကို အားပေးချီးမြှောက်ခြင်း။

အပိုဒ် (၂၁)

လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်း လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် သတင်းရယူပိုင်ခွင့်

ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းနှင့် ထင်မြင်ယူဆချက်ဆိုင်ရာ လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် သတင်းအချက်အလက်ရယူ အသုံးပြုခွင့်ကို မသန်စွမ်းသူများအနေဖြင့် ဤသဘောတူစာချုပ်အပိုဒ် (၂) တွင် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း ၎င်းတို့ရွေးချယ်သည့် နှစ်သက်ရာ ဆက်သွယ်ရေးပုံစံတစ်ဆင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို အခြားသူများနည်းတူ ရှာဖွေရန် လည်းကောင်း၊ လက်ခံရယူရန်လည်းကောင်း၊ ဖြန့်ဖြူးရန်လည်းကောင်း လွတ်လပ်ခွင့်နှင့်အတူ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းနှင့် ထင်မြင် ယူဆချက်ဆိုင်ရာ လွတ်လပ်ခွင့်ကို ကျင့်သုံးရန်အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ သင့်လျော်ပြည့်စုံသည့် ဆောင်ရွက်ချက်များ ပြုလုပ်ပေးရမည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင်-

- (က) အများပြည်သူအတွက်ရည်ရွယ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို မသန်စွမ်းသူများ အလွယ်တကူ ရယူသုံးစွဲနိုင်မည့် ပုံစံဖြင့်လည်းကောင်း၊ မတူညီသော မသန်စွမ်းမှုပုံစံအမျိုးမျိုးအတွက် သင့်တော်မည့် နည်းပညာများဖြင့်လည်းကောင်း ၎င်းတို့အတွက် အပိုကုန်ကျစရိတ်မဖြစ်စေဘဲ အချိန်မီပေးခြင်း၊
- (ခ) တရားဝင်အပြန်အလှန် တုံ့ပြန်ပြောဆိုဆက်ဆံမှုများတွင် မသန်စွမ်းသူများမှ လွတ်လပ်စွာရွေးချယ် သော လက်သကော်တပြဘာသာစကား၊ မျက်မမြင်စာ၊ အခြားဆင့်ပွားနှင့် သမားရိုးကျမဟုတ်သော ဆက်သွယ်ရေးနည်းလမ်းများ၊ အသွင်များနှင့်ပုံစံများကို လက်ခံပေးခြင်းနှင့် အဆင်ပြေချောမွေ့အောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊
- (ဂ) အင်တာနက်မှတစ်ဆင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းအပါအဝင် အများပြည်သူအတွက် ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသော ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများအား သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို မသန်စွမ်းသူများမှ အလွယ်တကူရယူ အသုံးလည်းပြုနိုင်သည့် ပုံစံများဖြင့်ပေးရန်အတွက် တိုက်တွန်းခြင်း၊
- (ဃ) အင်တာနက်မှတစ်ဆင့် သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဝေသူများ အပါအဝင် လူထုဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ အား ၎င်းတို့၏ဝန်ဆောင်မှုများကို မသန်စွမ်းသူများအတွက် အလွယ်တကူရယူသုံးစွဲနိုင်မှုရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ပေးရန် တိုက်တွန်းအားပေးခြင်း၊
- (င) လက်သကော်တပြဘာသာစကားများ အသုံးပြုမှုကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် မြှင့်တင်ပေးခြင်းတို့ကို ဆောင် ရွက်ရမည်။

Article 22

Respect for privacy

1. No person with disabilities, regardless of place of residence or living arrangements, shall be subjected to arbitrary or unlawful interference with his or her privacy, family, home or correspondence or other types of communication or to unlawful attacks on his or her honour and reputation. Persons with disabilities have the right to the protection of the law against such interference or attacks.
2. States Parties shall protect the privacy of personal, health and rehabilitation information of persons with disabilities on an equal basis with others.

Article 23

Respect for home and the family

1. States Parties shall take effective and appropriate measures to eliminate discrimination against persons with disabilities in all matters relating to marriage, family, parenthood and relationships, on an equal basis with others, so as to ensure that:
  - (a) The right of all persons with disabilities who are of marriageable age to marry and to found a family on the basis of free and full consent of the intending spouses is recognized;
  - (b) The rights of persons with disabilities to decide freely and responsibly on the number and spacing of their children and to have access to age-appropriate information, reproductive and family planning education are recognized, and the means necessary to enable them to exercise these rights are provided;
  - (c) Persons with disabilities, including children, retain their fertility on an equal basis with others.
2. States Parties shall ensure the rights and responsibilities of persons with disabilities, with regard to guardianship, wardship, trusteeship, adoption of children or similar institutions, where these concepts exist in national legislation; in all cases the best interests of the child shall be paramount. States Parties shall render appropriate assistance to persons with disabilities in the performance of their child-rearing responsibilities.

အပိုဒ် (၂၂)

ပုဂ္ဂိုလ်ရေးလေးစားမှု

၁။ မည်ကဲ့သို့သော နေအိမ်နေရာ သို့မဟုတ် နေထိုင်မှုအခြေအနေတွင် နေထိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂလိကကိစ္စ၊ မိသားစု သို့မဟုတ် နေအိမ်ကိုလည်းကောင်း၊ စာအဆက်အသွယ် သို့မဟုတ် အခြားသောဆက်သွယ်မှုပုံစံများကို လည်းကောင်း၊ စိတ်ထင်သည့်အတိုင်း သို့မဟုတ် တရားဥပဒေနှင့်မညီသော ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် နာမည်ဂုဏ်သတင်းအပေါ် တရားဥပဒေနှင့်မညီသော တိုက်ခိုက်မှုများကိုလည်းကောင်း မသန်စွမ်းမှုကို ခံစားနေရသည့် မည်သူမျှ မခံစားစေရ။ ထိုကဲ့သို့ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှုများ သို့မဟုတ် တိုက်ခိုက်မှုများမှ တရားဥပဒေ၏ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးမှုကို ခံယူခွင့် မသန်စွမ်းသူများတွင်ရှိသည်။

၂။ မသန်စွမ်းသူများ၏ ပုဂ္ဂလိကကိစ္စ၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ၏ လုံခြုံမှုကို လက်တွဲဖက်နိုင်ခြင်းအနေဖြင့် အခြားသူများ၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိစ္စများနှင့် တန်းတူကာကွယ်ထိန်းသိမ်းပေးရမည်။

အပိုဒ် (၂၃)

နေအိမ်နှင့် မိသားစုအား လေးစားမှု

၁။ မသန်စွမ်းသူများသည် အခြားသူများနည်းတူ အိမ်ထောင်ရေး၊ မိသားစု၊ မိဘဘဝ၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးများနှင့် ဆက်စပ်သောကိစ္စရပ်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် နှိမ့်ချခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းများ ပပျောက်စေရန်အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ထိရောက်ပြီး သင့်လျော်သော ဆောင်ရွက်ချက်များကို အောက်ပါအချက်များတွင် အသေအချာ ဆောင်ရွက်ရမည်။

- (က) အိမ်ထောင်ပြုနိုင်သည့် အသက်အရွယ်ရှိသူ မသန်စွမ်းသူအားလုံး၏ ရပိုင်ခွင့်ဖြစ်သော ၎င်းတို့မှ ရည်ရွယ်ထားသော အိမ်ထောင်ဖက်နှစ်ဦးစလုံး၏ ကိုယ်ပိုင်စိတ်သဘောဖြင့် လွတ်လပ်စွာ သဘောတူညီမှုကို အပြည့်အဝရရှိပါက အိမ်ထောင်ပြုရန်နှင့် မိသားစုထူထောင်ရန် ရပိုင်ခွင့်ကို အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်း၊
- (ခ) မသန်စွမ်းသူများ၏ ရပိုင်ခွင့်များဖြစ်သော မိမိရယူလိုသည့် သားသမီးအရေအတွက်နှင့် သားသမီးတစ်ဦးနှင့် တစ်ဦးအကြားမှ သားဆက်ခြားကာလတို့ကို လွတ်လပ်စွာနှင့် တာဝန်သိစွာဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်အား လည်းကောင်း၊ အသက်အရွယ်နှင့်ကိုက်ညီသော သတင်းအချက်အလက်များ၊ မျိုးပွားခြင်းဆိုင်ရာနှင့် မိသားစုစီမံကိန်းဆိုင်ရာ ပညာပေးမှုများကို ရယူသုံးစွဲပိုင်ခွင့်အားလည်းကောင်း အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်းနှင့် ၎င်းတို့အနေဖြင့် ထိုရပိုင်ခွင့်များကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သောနည်းလမ်းများအား ပေးခြင်း၊
- (ဂ) ကလေးသူငယ်များအပါအဝင် မသန်စွမ်းသူများသည် အခြားသူများကဲ့သို့ပင် ၎င်းတို့၏ မျိုးဆက်ပွားနိုင်မှုကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ခြင်း၊

၂။ အုပ်ထိန်းခြင်းကဏ္ဍ၊ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းကဏ္ဍ၊ ဘဏ္ဍာငွေထိန်းသိမ်းခြင်းကဏ္ဍ၊ ကလေးမွေးစားခြင်း သို့မဟုတ် အလားတူကဏ္ဍများ အစရှိသည့် သဘောတရားများသည် နိုင်ငံ၏ တရားဥပဒေတွင် ပါဝင်နေပါက အဆိုပါသဘောတရားများနှင့် ဆက်စပ်သော မသန်စွမ်းသူများ၏ ရပိုင်ခွင့်များနှင့်တာဝန်ဝတ္တရားများကို သေချာစေရန် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ကိစ္စရပ်အားလုံးတွင် ကလေးငယ်၏ အကျိုးစီးပွားကိုသာ ပဓာနထားရမည်။ မသန်စွမ်းသူများကို ၎င်းတို့၏ သားသမီးမွေးဖွားပြုစောင့်ရှောက်ခြင်း ဆောင်ရွက်ချက်များအတွက် သင့်လျော်သောအကူအညီကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

3. States Parties shall ensure that children with disabilities have equal rights with respect to family life. With a view to realizing these rights, and to prevent concealment, abandonment, neglect and segregation of children with disabilities, States Parties shall undertake to provide early and comprehensive information, services and support to children with disabilities and their families.

4. States Parties shall ensure that a child shall not be separated from his or her parents against their will, except when competent authorities subject to judicial review determine, in accordance with applicable law and procedures, that such separation is necessary for the best interests of the child. In no case shall a child be separated from parents on the basis of a disability of either the child or one or both of the parents.

5. States Parties shall, where the immediate family is unable to care for a child with disabilities, undertake every effort to provide alternative care within the wider family, and failing that, within the community in a family setting.

Article 24

Education

1. States Parties recognize the right of persons with disabilities to education. With a view to realizing this right without discrimination and on the basis of equal opportunity, States Parties shall ensure an inclusive education system at all levels and lifelong learning directed to:

- (a) The full development of human potential and sense of dignity and self-worth, and the strengthening of respect for human rights, fundamental freedoms and human diversity;
- (b) The development by persons with disabilities of their personality, talents and creativity, as well as their mental and physical abilities, to their fullest potential;
- (c) Enabling persons with disabilities to participate effectively in a free society.

2. In realizing this right, States Parties shall ensure that:

- (a) Persons with disabilities are not excluded from the general education system on the basis of disability, and that children with disabilities are not excluded from free and compulsory primary education, or from secondary education, on the basis of disability;
- (b) Persons with disabilities can access an inclusive, quality and free primary education and secondary education on an equal basis with others in the communities in which they live;
- (c) Reasonable accommodation of the individual's requirements is provided;

၃။ မသန်စွမ်းကလေးများအနေဖြင့် မိသားစုဘဝနှင့်ပတ်သက်၍ တန်းတူအခွင့်ရှိစေရန်အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက အသေအချာဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ထိုရပိုင်ခွင့်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ မသန်စွမ်းကလေးငယ်များအား ကွယ်ဝှက်ထားခြင်း၊ စွန့်ပစ်ခြင်း၊ လျစ်လျူရှုခြင်းနှင့် ခွဲခြားခြင်းတို့အား တားဆီးရန်အတွက်လည်းကောင်း စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် မသန်စွမ်းသူကလေးငယ်များနှင့် ၎င်းတို့မိသားစုများအတွက် ပြီးပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက်၊ ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ပံ့ပိုးမှုများကို စောစီးစွာပေးနိုင်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၄။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ကလေးသူငယ်၏ အကောင်းဆုံးအကျိုးစီးပွားအတွက် လိုအပ်သည့် ခွဲခွာခြင်းဖြစ်ကြောင်း တရားစီရင်သုံးသပ်မှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အခွင့်အာဏာပိုင်က ဆုံးဖြတ်ခြင်းမှလွဲ၍ ကလေးတစ်ဦးကို ၎င်း၏မိဘများဆန္ဒမပါဘဲ သီးခြားခွဲထုတ်ထားခြင်းမရှိစေရန် သေချာစေရမည်။ မည်သည့်အခြေအနေတွင်မဆို ကလေးငယ်သည် ၎င်းကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ ၎င်း၏မိဘတစ်ဦးဦးသော်လည်းကောင်း၊ ၎င်း၏မိဘနှစ်ဦးစလုံးသော်လည်းကောင်းမှ ခံစားနေရသော မသန်စွမ်းမှုတစ်ခုကို အခြေပြု၍ ၎င်း၏မိဘများထံမှ ခွဲထုတ်ခံရခြင်းမျိုး မရှိစေရ။

၅။ မသန်စွမ်းမှုကို ခံစားနေရသော ကလေးငယ်တစ်ဦးအား ၎င်း၏အနီးကပ်ဆုံးမိသားစုမှ ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်း မပြုနိုင်သည့်အခါမျိုးတွင် ပို၍ကျယ်ပြန့်သော မိသားစုအတွင်း၌ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့ မဖြစ်နိုင်သည့်အခါမျိုးတွင် ရပ်ရွာအတွင်းတွင် မိသားစုအနေအထားတစ်ခုဖြစ်စေ အစားထိုးပြုစုစောင့်ရှောက်မှုကို ပေးရန်အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ကြိုးစားအားထုတ်ရမည်။

အပိုဒ် (၂၄)
ပညာရေး

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မသန်စွမ်းသူများမှပိုင်ဆိုင်သော ပညာသင်ခွင့်ကို အသိအမှတ်ပြုကြသည်။ ဤအခွင့်ကို နှိမ့်ချခွဲခြားမှုမရှိဘဲ တူညီသောအခွင့်အလမ်းများအပေါ် အခြေပြု၍ အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် အောက်ပါတို့ကို ဦးတည်သောအဆင့်တိုင်း၌ လူတိုင်းအကျုံးဝင် ပညာရေးစနစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်သက်တာ လေ့လာမှုများကိုလည်းကောင်း အသေအချာဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်။

- (က) လူ့စွမ်းအား၊ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် မိမိကိုယ်ကိုတန်ဖိုးထားသည့်စိတ်တို့ အပြည့်အဝတိုးတက်စေခြင်းနှင့် လူ့အခွင့်အရေး၊ အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များနှင့် လူသားဘဝ ကွဲပြားခြားနားမှုများအပေါ် လေးစားမှုကို ပိုမိုခိုင်မာစေခြင်း၊
- (ခ) မသန်စွမ်းသူများသည် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး၊ ကျွမ်းကျင်မှု၊ ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းရည်နှင့်တကွ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်နိုင်မှုများကို ၎င်းတို့အလားအလာရှိသလောက် အပြည့်ဝဆုံးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေခြင်း၊
- (ဂ) မသန်စွမ်းသူများကို လွတ်လပ်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းတွင် ထိရောက်စွာ ပါဝင်ပတ်သက်လာနိုင်ရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။

၂။ ဤရပိုင်ခွင့်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည်-

- (က) မသန်စွမ်းမှုကို အကြောင်းပြု၍ မသန်စွမ်းသူများကို အထွေထွေပညာရေးစနစ်မှ ဖယ်ထုတ်ခြင်းမခံရစေရန် လည်းကောင်း၊ မသန်စွမ်းကလေးငယ်များသည် အခမဲ့ မသင်မနေရ မူလတန်းပညာရေး သို့မဟုတ် အလယ်တန်းပညာရေးမှ ဖယ်ထုတ်ခြင်းမခံရစေရန် လည်းကောင်း၊
- (ခ) မသန်စွမ်းသူများသည် အရည်အသွေးပြည့်မီ၍ အခမဲ့ဖြစ်ပြီး လူတိုင်းအကျုံးဝင်သော မူလတန်းနှင့်အလယ်တန်းပညာများကို ၎င်းတို့နေထိုင်ရာရပ်ရွာမှ အခြားသူများနည်းတူ သင်ယူခွင့်ရှိရန်လည်းကောင်း၊
- (ဂ) လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ ပုဂ္ဂလိကလိုအပ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီသော သင့်တင့်လျောက်ပတ်သည့် နေထိုင်စားသောက်မှုပေးရန်ကို လည်းကောင်း၊

- (d) Persons with disabilities receive the support required, within the general education system, to facilitate their effective education;
- (e) Effective individualized support measures are provided in environments that maximize academic and social development, consistent with the goal of full inclusion.

3. States Parties shall enable persons with disabilities to learn life and social development skills to facilitate their full and equal participation in education and as members of the community. To this end, States Parties shall take appropriate measures, including:

- (a) Facilitating the learning of Braille, alternative script, augmentative and alternative modes, means and formats of communication and orientation and mobility skills, and facilitating peer support and mentoring;
- (b) Facilitating the learning of sign language and the promotion of the linguistic identity of the deaf community;
- (c) Ensuring that the education of persons, and in particular children, who are blind, deaf or deafblind, is delivered in the most appropriate languages and modes and means of communication for the individual, and in environments which maximize academic and social development.

4. In order to help ensure the realization of this right, States Parties shall take appropriate measures to employ teachers, including teachers with disabilities, who are qualified in sign language and/or Braille, and to train professionals and staff who work at all levels of education. Such training shall incorporate disability awareness and the use of appropriate augmentative and alternative modes, means and formats of communication, educational techniques and materials to support persons with disabilities.

5. States Parties shall ensure that persons with disabilities are able to access general tertiary education, vocational training, adult education and lifelong learning without discrimination and on an equal basis with others. To this end, States Parties shall ensure that reasonable accommodation is provided to persons with disabilities.

- (ဃ) မသန်စွမ်းသူများသည် ၎င်းတို့အတွက် ထိရောက်သောပညာသင်ကြားမှုကို အဆင်ပြေချောမွေ့စေရန် အတွက် လိုအပ်မည့်ပံ့ပိုးမှုများကို အထွေထွေပညာရေးစနစ်အတွင်းမှာပင် ရရှိနိုင်ရန်လည်းကောင်း၊
- (င) တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းစီကို ဦးတည်သောထိရောက်သည့် ပံ့ပိုးမှုဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များအား ပညာရေးနှင့် လူမှုရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အပြည့်အဝအမြင့်မားဆုံးဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင် များတွင် ပြီးပြည့်စုံသော အကျိုးဝင်ရေး ရည်မှန်းချက်နှင့် လျော်ညီစွာဆောင်ရွက်ပေးရန် လည်းကောင်း၊ အသေအချာစီမံ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၃။ မသန်စွမ်းသူများအနေဖြင့် ပညာရေးတွင်လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့ရပ်ရွာ၏အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ်လည်းကောင်း တန်းတူ ညီတူ ပြည့်ပြည့်ဝဝ ပါဝင်ပတ်သက်နိုင်မှုကို အားပေးရန် ဘဝတွက်တာနှင့် လူမှုရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများကို လေ့လာသင်ယူနိုင်ရန် လက်တွဲဖက်နိုင်ငံများမှ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အောက်ပါတို့အပါအဝင် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော ဆောင်ရွက်ချက်များကို ပြုလုပ်ရမည်။

- (က) မျက်မမြင်စွာ၊ အစားထိုးအကွာရှာစာလုံးများ၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ဆက်စပ်နေသော ဆင့်ပွားနှင့် သမားရိုးကျ မဟုတ်သောအသွင်များ၊ နည်းလမ်းများနှင့် ပုံစံများကိုလည်းကောင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သင့်တင့်လျောက် ပတ်အောင်နေထိုင်ရေးနှင့် လှုပ်ရှားသွားလာရေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများကိုလည်းကောင်း သင်ယူလေ့လာ ရာတွင် အဆင်ပြေချောမွေ့စေအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းနှင့် အုပ်စုတူချင်း ပံ့ပိုးမှုပေးခြင်း၊ ရှေ့ဆောင်လမ်း ပြုမှုပေးခြင်းတို့ကို အားပေးခြင်း၊
- (ခ) လက်သင်္ကေတပြဘာသာစကား သင်ယူလေ့လာမှုကို အားပေးခြင်းနှင့် နားမကြားသူများ အသိုင်းအဝိုင်း၏ ဘာသာဗေဒဆိုင်ရာ ထပ်တူညီမှုကို မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊
- (ဂ) အမြင်အာရုံချို့ယွင်းသူများ၊ အကြားအာရုံချို့ယွင်းသူများ သို့မဟုတ် အမြင်နှင့်အကြားအာရုံ နှစ်မျိုးလုံးချို့ယွင်း သူများ အထူးသဖြင့် ကလေးငယ်များအား ပညာသင်ကြားရာတွင် ၎င်းတို့တစ်ဦးချင်းစီအတွက် အသင့်လျော် ဆုံး ဘာသာစကားများ၊ ဆက်သွယ်ရေးပုံစံများနှင့် နည်းလမ်းများအား အသုံးပြု၍ ၎င်းတို့အတွက် ပညာရေး နှင့်လူမှုရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အမြင့်မားဆုံးဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်များတွင်သာ ဆောင်ရွက်စေ ခြင်း၊

၄။ ဤရပိုင်ခွင့်ကို ဖြည့်ဆည်းရာတွင် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန်အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မသန်စွမ်းသူ များအပါအဝင် လက်သင်္ကေတပြ ဘာသာစကားနှင့် (သို့မဟုတ်) မျက်မမြင်စာများကို ကျွမ်းကျင်သော ဆရာ/ဆရာမများ အား ခန့်ထားရန်လည်းကောင်း၊ ပညာရေးစနစ်၏အဆင့်စုံတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် ဝန်ထမ်း များအား လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရန်လည်းကောင်း သင့်လျော်သည့် ဆောင်ရွက်ချက်များပြုလုပ်ရမည်။ အဆိုပါ သင်တန်းများ တွင် မသန်စွမ်းမှုသတိပြုမှုကိုလည်းကောင်း၊ သင့်တော်သောဆင့်ပွားနှင့် သမားရိုးကျမဟုတ်သော ဆက်သွယ်ရေးအသွင် များ၊ နည်းလမ်းများနှင့်ပုံစံများကို အသုံးပြုပုံကိုလည်းကောင်း၊ မသန်စွမ်းသူများအား ပံ့ပိုးပေးနိုင်သော သင်ကြားရေးနည်း ပညာများနှင့် အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းရမည်။

၅။ မသန်စွမ်းသူများသည် အထွေထွေအဆင့်မြင့်ပညာရေး၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်း၊ သက်ကြီးပညာရေးနှင့် ဘဝတစ်သက်တာ သင်ယူလေ့လာမှုများကို နိမ့်ချခွဲခြားမှုမရှိဘဲ အခြားသူများနှင့်တန်းတူရယူ အသုံးချနိုင်ရန်အတွက် စာချုပ် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ထိုအချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် မသန်စွမ်းသူများအတွက် သင့်လျော်သည့် နေထိုင်စားသောက်မှုကိုလည်း စီစဉ်ပေးနိုင်ရန်အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက အသေအချာဆောင်ရွက်ရမည်။

Article 25

Health

States Parties recognize that persons with disabilities have the right to the enjoyment of the highest attainable standard of health without discrimination on the basis of disability. States Parties shall take all appropriate measures to ensure access for persons with disabilities to health services that are gender-sensitive, including health-related rehabilitation. In particular, States Parties shall:

- (a) Provide persons with disabilities with the same range, quality and standard of free or affordable health care and programmes as provided to other persons, including in the area of sexual and reproductive health and population-based public health programmes;
- (b) Provide those health services needed by persons with disabilities specifically because of their disabilities, including early identification and intervention as appropriate, and services designed to minimize and prevent further disabilities, including among children and older persons;
- (c) Provide these health services as close as possible to people's own communities, including in rural areas;
- (d) Require health professionals to provide care of the same quality to persons with disabilities as to others, including on the basis of free and informed consent by, inter alia, raising awareness of the human rights, dignity, autonomy and needs of persons with disabilities through training and the promulgation of ethical standards for public and private health care;
- (e) Prohibit discrimination against persons with disabilities in the provision of health insurance, and life insurance where such insurance is permitted by national law, which shall be provided in a fair and reasonable manner;
- (f) Prevent discriminatory denial of health care or health services or food and fluids on the basis of disability.

အပိုဒ် (၂၅)

ကျန်းမာရေး

မသန်စွမ်းသူများတွင် မသန်စွမ်းမှုကိုအကြောင်းပြု၍ နှိမ်ချခွဲခြားဆက်ဆံမှုမရှိဘဲ ဖြစ်နိုင်သမျှ အကောင်းဆုံးကျန်းမာရေးကို ခံစားနိုင်သည့် အခွင့်ရှိကြောင်းကို လက်တွဲဖက်နိုင်ငံများမှ အသိအမှတ်ပြုကြသည်။ ကျန်းမာရေးနှင့်ဆက်စပ်သော ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ အပါအဝင် ကျား/မဖြစ်တည်မှုဆိုင်ရာ ကဏ္ဍများ ဂရုပြုသော ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို ရယူသုံးစွဲနိုင်မှုကို မသန်စွမ်းသူများအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သည့် ဆောင်ရွက်ချက်များကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ အထူးသဖြင့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် -

- (က) အခြားသူများအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးသော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများနှင့် အစီအမံများအတိုင်း တူညီသောအတိုင်းအတာ၊ အရည်အသွေးနှင့် စံချိန်စံညွှန်းများ ပြည့်မီပြီး အခမဲ့ သို့မဟုတ် တတ်နိုင်လောက်သည့် အခကြေးငွေဖြင့်ရနိုင်သည့် လိင်မှုကိစ္စဆိုင်ရာနှင့် မျိုးပွားခြင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေး၊ လူဦးရေအခြေပြုပြည်သူ့ကျန်းမာရေး အစီအမံများအပါအဝင် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများနှင့် အစီအမံများကို မသန်စွမ်းသူများအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။
- (ခ) လိုအပ်သည့်အတိုင်း စောစီးစွာ ရှာဖွေဖော်ထုတ်မှုနှင့် ကြားဝင်ဆောင်ရွက်မှု အပါအဝင် မသန်စွမ်းသူများမှ လိုအပ်သော ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများ၊ အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့ခံစားနေရသော မသန်စွမ်းမှုကြောင့် လိုအပ်သော ဝန်ဆောင်မှုများကိုလည်းကောင်း၊ ကလေးများနှင့် အရွယ်ရောက်ပြီးသူများအပါအဝင် လူများအကြားတွင် ဆင့်ပွားမသန်စွမ်းမှုများကို အနည်းဆုံးလျှော့ချရန်နှင့် တားဆီးရန်အတွက် ရည်ရွယ်သော ဝန်ဆောင်မှုများကို လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။
- (ဂ) အဆိုပါ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများကို ကျေးလက်ဒေသများအပါအဝင် ၎င်းတို့ရပ်ရွာနှင့် အတတ်နိုင်ဆုံး နီးကပ်စွာ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။
- (ဃ) ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများကို မသန်စွမ်းသူများနှင့်ဆက်စပ်သော လူ့အခွင့်အရေး၊ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ မိမိကိုယ်တိုင်ဆုံးဖြတ်နိုင်ခွင့်နှင့် ၎င်းတို့၏လိုအပ်ချက်များအကြောင်း သင်တန်းများပေးခြင်းအားဖြင့် သတိပြုမှု မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အများပြည်သူသုံးနှင့် ပုဂ္ဂလိကကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုများနှင့် သက်ဆိုင်သော ကျင့်ဝတ်စံနှုန်းများအား ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်း စသည်တို့အားဖြင့်လည်းကောင်း အခြားသောသူများအတွက် ပြုလုပ်ပေးသော ဝန်ဆောင်မှုအရည်အသွေးအတိုင်း မသန်စွမ်းသူများအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးစေရမည်။ အဆိုပါသတ်မှတ်ချက်တွင် ကျန်းမာရေးကိစ္စများ၌ အသေအချာသိရှိပြီးမှ မိမိစိတ်သဘောဖြင့် လွတ်လပ်စွာပေးသော သဘောတူညီမှုအား ရယူခြင်းကို အခြေခံခြင်းလည်း ပါဝင်သည်။
- (င) နိုင်ငံ၏တရားဥပဒေအရ ကျန်းမာရေးအာမခံနှင့် အသက်အာမခံများကို ခွင့်ပြုထားသည့်အခါမျိုး၌ အဆိုပါ အာမခံများကိုပေးအပ်ရာတွင် မသန်စွမ်းသူများအား နှိမ်ချခွဲခြားဆက်ဆံမှုကို တားမြစ်၍ တရားမျှတပြီး ကျိုးကြောင်းဆီလျော်စွာဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။
- (စ) ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ပေးရန်ကိုဖြစ်စေ၊ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု ပေးရန်ကိုဖြစ်စေ အစာရေစာပေးရန်ကိုဖြစ်စေ မသန်စွမ်းမှုကို အခြေပြု၍ နှိမ်ချခွဲခြားငြင်းဆိုမှုကို တားမြစ်ကာကွယ်ရမည်။

Article 26

Habilitation and rehabilitation

1. States Parties shall take effective and appropriate measures, including through peer support, to enable persons with disabilities to attain and maintain maximum independence, full physical, mental, social and vocational ability, and full inclusion and participation in all aspects of life. To that end, States Parties shall organize, strengthen and extend comprehensive habilitation and rehabilitation services and programmes, particularly in the areas of health, employment, education and social services, in such a way that these services and programmes:

- (a) Begin at the earliest possible stage, and are based on the multidisciplinary assessment of individual needs and strengths;
- (b) Support participation and inclusion in the community and all aspects of society, are voluntary, and are available to persons with disabilities as close as possible to their own communities, including in rural areas.

2. States Parties shall promote the development of initial and continuing training for professionals and staff working in habilitation and rehabilitation services.

3. States Parties shall promote the availability, knowledge and use of assistive devices and technologies, designed for persons with disabilities, as they relate to habilitation and rehabilitation.

Article 27

Work and employment

1. States Parties recognize the right of persons with disabilities to work, on an equal basis with others; this includes the right to the opportunity to gain a living by work freely chosen or accepted in a labour market and work environment that is open, inclusive and accessible to persons with disabilities. States Parties shall safeguard and promote the realization of the right to work, including for those who acquire a disability during the course of employment, by taking appropriate steps, including through legislation, to, inter alia:

- (a) Prohibit discrimination on the basis of disability with regard to all matters concerning all forms of employment, including conditions of recruitment, hiring and employment, continuance of employment, career advancement and safe and healthy working conditions;

အပိုဒ် (၂၆)

ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အုပ်စုတူချင်းပံ့ပိုးမှုများမှတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းအပါအဝင် မသန်စွမ်းသူများအား အမှီအခိုကင်းမဲ့မှု မြှင့်တင်ခြင်း၊ ပြည့်ဝသောရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ စွမ်းရည်အားလည်းကောင်း၊ ဘဝ၏အစိတ်အပိုင်းအားလုံးတွင် ပြည့်ဝစွာအကျိုးဝင်မှုနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်နိုင်မှုတို့ကို လည်းကောင်း ရယူ ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်အတွက် ထိရောက်၍ ဆီလျော်သော အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများကို ပြုလုပ်ရမည်။ ထိုရည်မှန်းချက်ကို ပြည့်မီနိုင်ရန်အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အဘက်ဘက်မှပြည့်စုံသော ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် အစီအမံများကို စီစဉ်ခြင်း၊ ပိုမိုခိုင်မာအောင် အားဖြည့်ခြင်းနှင့် တိုးချဲ့ခြင်းများပြုလုပ်ရမည်။ အထူးသဖြင့် ကျန်းမာရေး၊ အလုပ်အကိုင်၊ ပညာရေးနှင့် လူမှုရေးဝန်ဆောင်မှုများ၏နယ်ပယ်များတွင် ၎င်းဝန်ဆောင်မှုများနှင့် အစီအမံများ သည် အောက်ပါအချက်များနှင့် ညီညွတ်လာစေရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရမည်။

- (က) ဖြစ်နိုင်သမျှ အစောဆုံးအဆင့်တွင် စတင်ရမည်။ တစ်ဦးချင်းစီ၏ ပုဂ္ဂလိကလိုအပ်ချက်များနှင့် အားသာချက် များအပေါ်တွင် ဘက်ပေါင်းစုံမှ ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်မှုအပေါ်တွင် အခြေပြုရမည်။
- (ခ) ရပ်ရွာအတွင်းတွင်လည်းကောင်း၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ကဏ္ဍစုံတွင်လည်းကောင်း ပါဝင်ပတ်သက်မှုနှင့် အကျိုးဝင်မှုအတွက် ပံ့ပိုးပေးရမည်။ အဆိုပါဝန်ဆောင်မှုနှင့်အစီအမံများသည် စေတနာအလျောက်ဖြစ်ပြီး မသန်စွမ်းသူများအတွက် ကျေးလက်ဒေသများအပါအဝင် ၎င်းတို့ရပ်ရွာများနှင့် နီးနိုင်သမျှအနီးဆုံးရရှိနိုင် ရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ဝန်ဆောင်မှုများတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင် နေသော ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ကနဦးနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ်သင်တန်းများ ပေါ်ပေါက်မှုကို တိုးတက်လာ စေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။

၃။ မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပြုလုပ်ထားသော အထောက်အကူပြုကိရိယာများနှင့် နည်းပညာများသည် ထူထောင်ရေး နှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်စပ်နေသဖြင့် ၎င်းတို့၏ ရရှိနိုင်မှု၊ ၎င်းတို့နှင့်ပတ်သက်သည့် အသိပညာနှင့် အသုံးပြုပုံတို့ကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ မြှင့်တင်ပေးရမည်။

အပိုဒ် (၂၇)

လုပ်ငန်းနှင့် အလုပ်အကိုင်

၁။ မသန်စွမ်းသူများသည် အလုပ်အကိုင်လုပ်ကိုင်ရန်အတွက် အခြားသူများနှင့် တန်းတူအခွင့်ရှိကြောင်းကို စာချုပ်အဖွဲ့ ဝင်နိုင်ငံများက အသိအမှတ်ပြုကြသည်။ အဆိုပါရပိုင်ခွင့်တွင် လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်ထားသော သို့မဟုတ် အလုပ်အကိုင်ဈေး ကွက်တွင် လက်ခံထားသော အလုပ်အကိုင်အားဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုပြုရန် အခွင့်အလမ်းအပြင် ကန့်သတ်ချက်မဲ့ သော၊ လူတိုင်းအကျိုးဝင်မှုရှိသော၊ မသန်စွမ်းသူများအတွက် အလွယ်တကူ သွားလာလုပ်ကိုင်နိုင်မှုရှိသော အလုပ်ခွင်ပတ်ဝန်း ကျင်တို့လည်း ပါဝင်သည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အောက်ပါအပိုဒ်ငယ်များတွင် ဖော်ပြထားသည့်အချက်များ ပြည့်မီရန် ရည်ရွယ်၍ တရားဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်းအပါအဝင် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော လုပ်ဆောင်ချက်များအားဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း တွင် မသန်စွမ်းမှုရှိလာသူများအတွက်ပါ အလုပ်အကိုင်လုပ်ကိုင်ခွင့်ကို ကာကွယ်ပေးရန်နှင့် ထိုရပိုင်ခွင့်အား အကောင်အထည် ဖော်နိုင်မှုကို မြှင့်တင်ပေးရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရမည်။

- (က) ဝန်ထမ်းသစ်ရှာဖွေခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်းနှင့် အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားခြင်း၊ အလုပ်အကိုင် ဆက်လက်လုပ်ကိုင် စေခြင်း၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းတိုးတက်မှုနှင့် လုံခြုံပြီးကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်သော လုပ်ငန်းခွင်အနေ အထားများ အစရှိသည့်ကိစ္စရပ်များ အပါအဝင် အလုပ်ခန့်ထားမှုပုံစံအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်နေသော ကိစ္စ အရပ်ရပ်တွင် မသန်စွမ်းမှုကိုအကြောင်းပြု၍ နိမ့်ချခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကို တားမြစ်နိုင်ရန်။

- (b) Protect the rights of persons with disabilities, on an equal basis with others, to just and favourable conditions of work, including equal opportunities and equal remuneration for work of equal value, safe and healthy working conditions, including protection from harassment, and the redress of grievances;
- (c) Ensure that persons with disabilities are able to exercise their labour and trade union rights on an equal basis with others;
- (d) Enable persons with disabilities to have effective access to general technical and vocational guidance programmes, placement services and vocational and continuing training;
- (e) Promote employment opportunities and career advancement for persons with disabilities in the labour market, as well as assistance in finding, obtaining, maintaining and returning to employment;
- (f) Promote opportunities for self-employment, entrepreneurship, the development of cooperatives and starting one's own business;
- (g) Employ persons with disabilities in the public sector;
- (h) Promote the employment of persons with disabilities in the private sector through appropriate policies and measures, which may include affirmative action programmes, incentives and other measures;
- (i) Ensure that reasonable accommodation is provided to persons with disabilities in the workplace;
- (j) Promote the acquisition by persons with disabilities of work experience in the open labour market;
- (k) Promote vocational and professional rehabilitation, job retention and return-to-work programmes for persons with disabilities.

2. States Parties shall ensure that persons with disabilities are not held in slavery or in servitude, and are protected, on an equal basis with others, from forced or compulsory labour.

Article 28

Adequate standard of living and social protection

1. States Parties recognize the right of persons with disabilities to an adequate standard of living for themselves and their families, including adequate food, clothing and housing, and to the continuous improvement of living conditions, and shall take appropriate steps to safeguard and promote the realization of this right without discrimination on the basis of disability.

- (ခ) သာတူညီမျှအခွင့်အလမ်းရှိခြင်းနှင့် တူညီသောအလုပ်အကိုင်အတွက် သာတူညီမျှလုပ်ခလစာ ခံစားနိုင်ခြင်း တို့အပါအဝင် တရားမျှတ၍ ကောင်းမွန်သော အလုပ်အခြေအနေများအတွက် လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခပေး နှောင့်ယှက်ခြင်းမှ ကာကွယ်ပေးခြင်းအပါအဝင် လုံခြုံမှု၊ ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်မှုရှိသော လုပ်ငန်းခွင်အခြေ အနေအတွက်လည်းကောင်း၊ မသန်စွမ်းသူများ၏ ရပိုင်ခွင့်များကို အခြားသူများနှင့် တန်းတူကာကွယ်ပေးရန်။
- (ဂ) မသန်စွမ်းသူများသည် ၎င်းတို့၏အလုပ်သမားသမဂ္ဂတို့နှင့် သက်ဆိုင်သော ရပိုင်ခွင့်များကို အခြားသူများ နှင့် တန်းတူရရှိခံစားနိုင်ရန် အသေအချာစီမံဆောင်ရွက်ပေးရန်။
- (ဃ) မသန်စွမ်းသူများသည် အထွေထွေနည်းပညာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုပညာဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုပေး သော အစီအမံများကိုလည်းကောင်း၊ အလုပ်နေရာချထားရေး ဝန်ဆောင်မှုများကိုလည်းကောင်း၊ အသက် မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများကိုလည်းကောင်း၊ စဉ်ဆက်မပြတ်သင်တန်းများကိုလည်းကောင်း ထိရောက် စွာ ရယူအသုံးပြုနိုင်ခွင့်ရှိရန် အသေအချာဆောင်ရွက်ပေးရန်။
- (င) အလုပ်အကိုင်ဈေးကွက်အတွင်းတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းတိုးတက်မှု များနှင့်တကွ အလုပ်အကိုင်ကိုရှာဖွေရန် လည်းကောင်း၊ ရယူရန်လည်းကောင်း၊ ထိန်းသိမ်းရန်လည်းကောင်း၊ အလုပ်ခွင်သို့ ပြန်လည်ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ရန်လည်းကောင်း အကူအညီတို့ကို မသန်စွမ်းသူများအတွက် မြှင့်တင်ပေးရန်။
- (စ) ကိုယ်ပိုင်အလုပ်အကိုင်၊ လုပ်ငန်းရှင်ဘဝ၊ သမဝါယမအသင်းများ ဖွဲ့စည်းနိုင်မှုနှင့်ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်းစတင် နိုင်မှုအတွက် အခွင့်အလမ်းများကို မြှင့်တင်ပေးရန်။
- (ဆ) အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သော လုပ်ငန်းဌာနများတွင် မသန်စွမ်းသူများအား အလုပ်ခန့်ထားနိုင်ရန်။
- (ဇ) ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းဌာနများတွင် မသန်စွမ်းသူများအတွက် အလုပ်အကိုင်ရရှိနိုင်မှုကို သင့်လျော်သော မူဝါဒ များနှင့် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများအားဖြင့် မြှင့်တင်ပေးရန်၊ အဆိုပါမူဝါဒနှင့် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများတွင် သဘောထားတူမျှ လှုပ်ရှားမှုဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ၊ ဆွဲဆောင်မှုများနှင့် အခြားဆောင်ရွက်ချက်များလည်း ပါဝင်နိုင်သည်။
- (ဈ) အလုပ်ခွင်အတွင်းတွင် မသန်စွမ်းသူများအတွက် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော နေရာထိုင်ခင်းကို ဆောင်ရွက် ပေးရန်။
- (ည) လွတ်လပ်သော အလုပ်အကိုင်ဈေးကွက်အတွင်းတွင် အလုပ်အတွေ့အကြုံများကို မသန်စွမ်းသူများမှ ရယူ နိုင်မှုကို မြှင့်တင်ပေးရန်။
- (ဋ) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုဆိုင်ရာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး၊ အလုပ်ကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းခွင်သို့ ပြန်လည်ဝင်ရောက်ခြင်းဆိုင်ရာ အစီအမံများကို မသန်စွမ်းသူများအတွက် မြှင့်တင်ပေးရန်။

၂။ မသန်စွမ်းသူများအား ကျွန်ုပ်အဖြစ်ဖြစ်စေ အခိုင်းအစေအဖြစ်ဖြစ်စေ ထားရှိခြင်းမျိုးမရှိစေရန်လည်းကောင်း အင်အား သုံး၍ အတင်းအဓမ္မစေခိုင်းခြင်း သို့မဟုတ် မလုပ်မနေရစေခိုင်းခြင်းတို့မှ အခြားသူများနည်းတူ အကာအကွယ်ပေးရန်အတွက် လည်းကောင်း စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ အသေအချာဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

အပိုဒ် (၂၈)

သင့်တင့်မျှတသော လူနေမှုအဆင့်အတန်းနှင့် လူမှုရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု

၁။ မသန်စွမ်းသူများနှင့် ၎င်းတို့မိသားစုများအတွက် သင့်တင့်မျှတသော စား၊ ဝတ်၊ နေရေး အပါအဝင် လုံလောက်မျှတ သော လူနေမှုအဆင့်အတန်းဖြင့် နေထိုင်ရန်လည်းကောင်း၊ အဆိုပါ လူနေမှုအဆင့်အတန်းများ စဉ်ဆက်မပြတ်တိုးတက်မှုကို ခံစားရန်လည်းကောင်း မသန်စွမ်းသူများတွင် အခွင့်ရှိကြောင်းကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ အသိအမှတ်ပြုကြသည်။ ထို့ကြောင့် မသန်စွမ်းမှုကိုအကြောင်းပြု၍ နှိမ့်ချခွဲခြားဆက်ဆံမှုမရှိဘဲ ဤရပိုင်ခွင့်ကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးနိုင်မှုကို မြှင့်တင်ပေးရန်အတွက် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော ဆောင်ရွက်ချက်များ စီမံဆောင်ရွက်ရမည်။

2. States Parties recognize the right of persons with disabilities to social protection and to the enjoyment of that right without discrimination on the basis of disability, and shall take appropriate steps to safeguard and promote the realization of this right, including measures:

- (a) To ensure equal access by persons with disabilities to clean water services, and to ensure access to appropriate and affordable services, devices and other assistance for disability-related needs;
- (b) To ensure access by persons with disabilities, in particular women and girls with disabilities and older persons with disabilities, to social protection programmes and poverty reduction programmes;
- (c) To ensure access by persons with disabilities and their families living in situations of poverty to assistance from the State with disability-related expenses, including adequate training, counselling, financial assistance and respite care;
- (d) To ensure access by persons with disabilities to public housing programmes;
- (e) To ensure equal access by persons with disabilities to retirement benefits and programmes.

Article 29

Participation in political and public life

States Parties shall guarantee to persons with disabilities political rights and the opportunity to enjoy them on an equal basis with others, and shall undertake:

- (a) To ensure that persons with disabilities can effectively and fully participate in political and public life on an equal basis with others, directly or through freely chosen representatives, including the right and opportunity for persons with disabilities to vote and be elected, inter alia, by:
  - (i) Ensuring that voting procedures, facilities and materials are appropriate, accessible and easy to understand and use;
  - (ii) Protecting the right of persons with disabilities to vote by secret ballot in elections and public referendums without intimidation, and to stand for elections, to effectively hold office and perform all public functions at all levels of government, facilitating the use of assistive and new technologies where appropriate;

၂။ မသန်စွမ်းသူများတွင် လူမှုရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကို ခံယူခွင့်ရှိကြောင်းနှင့် ထိုရပိုင်ခွင့်ကို မသန်စွမ်းမှုအပေါ် အကြောင်းပြု၍ နှိမ့်ချခြင်းခြင်းမျိုးမကြုံတွေ့ရဘဲ အပြည့်အဝ ခံစားနိုင်ခွင့်ရှိကြောင်းကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ အသိအမှတ်ပြု ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဤရပိုင်ခွင့်ကို ကာကွယ်ရန်နှင့် လက်တွေ့ကျင့်သုံးနိုင်မှုကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် အောက်ပါအပိုဒ်ငယ်များတွင် ဖော်ပြသတ်မှတ်ထားသော လုပ်ဆောင်ချက်များအပါအဝင် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော လုပ်ဆောင်မှုများကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

- (က) မသန်စွမ်းသူများအတွက် သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေအတွက် ဝန်ဆောင်မှုကို အများနှင့်တန်းတူလွယ်ကူစွာ ရယူသုံးစွဲနိုင်ရေးအား လည်းကောင်း၊ မသန်စွမ်းမှုနှင့် ဆက်စပ်သောလိုအပ်ချက်များအတွက် သင့်တင့်လျောက်ပတ်၍ ငွေကြေးပမာဏတတ်နိုင်လောက်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ကိရိယာများနှင့် အခြားသော အကူအညီများကို ရယူသုံးစွဲနိုင်ရန်အတွက် အသေအချာစီမံဆောင်ရွက်ရန်။
- (ခ) လူမှုရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု အစီအမံများအားလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျှော့ချရေးအစီအမံများအားလည်းကောင်း၊ မသန်စွမ်းသူများ အထူးသဖြင့် မသန်စွမ်းသောအမျိုးသမီးများ၊ မိန်းကလေးငယ်များနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများမှ အလွယ်တကူ ရယူသုံးစွဲနိုင်မှုရှိရေးအတွက် အသေအချာစီမံဆောင်ရွက်ရန်။
- (ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော လူနေမှုအခြေအနေများတွင် နေထိုင်နေကြသော မသန်စွမ်းသူများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုများသည် လုံလောက်သောလေ့ကျင့်သင်ကြားမှု၊ နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးအကြံပေးမှု၊ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုနှင့် အနားယူခြင်းဆိုင်ရာ ပြုစုစောင့်ရှောက်မှုတို့ အပါအဝင် မသန်စွမ်းမှုနှင့်ဆက်စပ်သော ကုန်ကျစရိတ်များအတွက် နိုင်ငံတော်မှပေးသော အကူအညီများအား အလွယ်တကူရယူသုံးစွဲနိုင်မှုရှိရေးအတွက် အသေအချာစီမံဆောင်ရွက်ရန်။
- (ဃ) မသန်စွမ်းသူများအနေဖြင့် အများပြည်သူအတွက် အိမ်ရာစီမံကိန်းများအား အလွယ်တကူ ရယူသုံးစွဲနိုင်ရေးအတွက် အသေအချာစီမံဆောင်ရွက်ရန်။
- (င) မသန်စွမ်းသူများအနေဖြင့် အငြိမ်းစားအကျိုးခံစားခွင့်နှင့် အစီအမံများကို သာတူညီမျှရရှိ ခံစားနိုင်ရေးအတွက် အသေအချာစီမံဆောင်ရွက်ရန်။

အပိုဒ် (၂၉)

နိုင်ငံအရေးကိစ္စများနှင့် အများပြည်သူ့အရေးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်

မသန်စွမ်းသူများ၏ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ရပိုင်ခွင့်များနှင့် ထိုရပိုင်ခွင့်ကို အများနည်းတူခံစားနိုင်ရန်အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ အသေအချာ အာမခံချက်ပေးနိုင်ရမည်ဖြစ်ပြီး အောက်ပါတို့ကို တာဝန်ယူစီမံဆောင်ရွက်ရမည်။

- (က) မသန်စွမ်းသူများ၏ မဲပေးရန်နှင့် မဲယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန်အတွက် ရပိုင်ခွင့်နှင့် အခွင့်အလမ်းများကို ကျင့်သုံးနိုင်ခြင်းအပါအဝင် နိုင်ငံရေးတွင်လည်းကောင်း၊ အများပြည်သူ့အရေးတွင်လည်းကောင်း၊ အများနည်းတူ ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ မိမိသဘောဆန္ဒဖြင့် လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်ထားသော ကိုယ်စားလှယ်မှတစ်ဆင့်ဖြစ်စေ ထိရောက်စွာ ပြည့်ပြည့်ဝဝ ပါဝင်ပတ်သက်နိုင်ရန်အတွက် အောက်ပါအပိုဒ်ခွဲများတွင် ဖော်ပြထားသော ဆောင်ရွက်ချက်များအားဖြင့် အသေအချာစီမံဆောင်ရွက်ရန်။
  - (၁) မဲဆန္ဒကောက်ခံသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ နေရာအဆောက်အဦများနှင့် အသုံးပြုသည့် ပစ္စည်းများသည် သင့်တော်မှုရှိရန်လည်းကောင်း၊ အလွယ်တကူ သုံးစွဲနိုင်မှုရှိရန်လည်းကောင်း၊ နားလည်ရန်နှင့် အသုံးပြုရန် လွယ်ကူစေရန်လည်းကောင်း အသေအချာဆောင်ရွက်ခြင်း၊
  - (၂) အထောက်အကူပြုသော နည်းပညာအသစ်များကို လိုအပ်သလို အသုံးပြုမှုကို အားပေးခြင်းဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲများနှင့် ပြည်သူ့ဆန္ဒခံယူပွဲများတွင် ခြိမ်းခြောက်မှုမရှိဘဲ လျှို့ဝှက်စွာမဲပေးနိုင်ရန်လည်းကောင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲ၌ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ရန်၊ လက်တွေ့အားဖြင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်နိုင်ရန်နှင့် အစိုးရအဖွဲ့၏ မည်သည့်အဆင့်တွင်မဆို ပြည်သူ့တာဝန်အားလုံးကို ထမ်းဆောင်ရန်လည်းကောင်း၊ ရပိုင်ခွင့်များကို မသန်စွမ်းသူများအတွက် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးခြင်း။

- (iii) Guaranteeing the free expression of the will of persons with disabilities as electors and to this end, where necessary, at their request, allowing assistance in voting by a person of their own choice;
- (b) To promote actively an environment in which persons with disabilities can effectively and fully participate in the conduct of public affairs, without discrimination and on an equal basis with others, and encourage their participation in public affairs, including:
  - (i) Participation in non-governmental organizations and associations concerned with the public and political life of the country, and in the activities and administration of political parties;
  - (ii) Forming and joining organizations of persons with disabilities to represent persons with disabilities at international, national, regional and local levels.

Article 30

Participation in cultural life, recreation, leisure and sport

1. States Parties recognize the right of persons with disabilities to take part on an equal basis with others in cultural life, and shall take all appropriate measures to ensure that persons with disabilities:
  - (a) Enjoy access to cultural materials in accessible formats;
  - (b) Enjoy access to television programmes, films, theatre and other cultural activities, in accessible formats;
  - (c) Enjoy access to places for cultural performances or services, such as theatres, museums, cinemas, libraries and tourism services, and, as far as possible, enjoy access to monuments and sites of national cultural importance.
2. States Parties shall take appropriate measures to enable persons with disabilities to have the opportunity to develop and utilize their creative, artistic and intellectual potential, not only for their own benefit, but also for the enrichment of society.
3. States Parties shall take all appropriate steps, in accordance with international law, to ensure that laws protecting intellectual property rights do not constitute an unreasonable or discriminatory barrier to access by persons with disabilities to cultural materials.

- (၃) မဲဆန္ဒပေးခွင့်ရှိသူများ၏ စိတ်သဘောကို လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြသနိုင်ခွင့်ကို အာမခံပေးခြင်း နှင့် ထိုရည်ရွယ်ချက်ကို ဖော်ဆောင်ရန်အတွက် လိုအပ်ပါက ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်မှ တောင်းဆို ပါက ၎င်းတို့ သဘောဆန္ဒအလျောက် ရွေးချယ်ထားသူတစ်ဦးဦး၏ အကူအညီဖြင့် မဲဆန္ဒပေးမှု ကို ခွင့်ပြုပေးခြင်း၊
- (ခ) မသန်စွမ်းသူများမှ အများပြည်သူဆိုင်ရာအရေးကိစ္စများတွင် နှိမ့်ချခြားမှုမရှိစေဘဲ အများနှင့်တန်းတူထိ ရောက်စွာ ပြည့်ပြည့်ဝဝ ပါဝင်ပတ်သက်နိုင်မည့် ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုကို တက်ကြွစွာ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေး ရန်နှင့် အောက်ပါတို့အပါအဝင် အများပြည်သူဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များတွင် ၎င်းတို့၏ပါဝင်ပတ်သက်မှုကို အားပေး ရန်။
  - (၁) အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများတွင်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံ၏အများပြည်သူအရေး၊ နိုင်ငံရေးတို့နှင့် ပတ်သက်ဆက်စပ်သည့် အသင်းအဖွဲ့များတွင်ဖြစ်စေ ပါဝင်ပတ်သက်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံရေးပါတီ အဖွဲ့အစည်းများ၏ လှုပ်ရှားမှုများတွင်ဖြစ်စေ၊ အုပ်ချုပ်မှုများတွင်ဖြစ်စေ ပါဝင်ပတ်သက်ခြင်း၊
  - (၂) မသန်စွမ်းသူများအား နိုင်ငံတကာအဆင့်၊ နိုင်ငံအဆင့်၊ ဒေသအဆင့်နှင့် ရပ်ရွာအဆင့်တို့တွင် ကိုယ်စားပြုနိုင်ရန်အတွက် မသန်စွမ်းသူများ၏ အဖွဲ့အစည်းများကို ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့်လက်တွဲပါဝင် ခြင်း။

အပိုဒ် (၃၀)

ယဉ်ကျေးမှု၊ အပန်းဖြေမှု၊ အားလပ်ချိန်လှုပ်ရှားမှုနှင့် အားကစားလှုပ်ရှားမှုများတွင် ပါဝင်ခွင့်

မသန်စွမ်းသူများတွင် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာကိစ္စများတွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲခွင့် အများတန်းတူရှိကြောင်းကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများက အသိအမှတ်ပြုကြပြီး မသန်စွမ်းသူများအတွက် အောက်ပါတို့ကို ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော ဆောင်ရွက်ချက်များကို စီမံဆောင်ရွက်ရမည်။

- (က) ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အရာဝတ္ထုများကို အလွယ်တကူ ရယူသုံးစွဲနိုင်သည့်ပုံစံများဖြင့် ခံစားနိုင်ရန်၊
- (ခ) ရုပ်မြင်သံကြားအစီအစဉ်များ၊ ရုပ်ရှင်များ၊ ပြဇာတ်များနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အခြားလှုပ်ရှားမှုများကို အလွယ် တကူ ရယူသုံးစွဲနိုင်မည့်ပုံစံဖြင့် ခံစားနိုင်ရန်၊
- (ဂ) ပြဇာတ်ရုံများ၊ ပြတိုက်များ၊ ရုပ်ရှင်ရုံများ၊ စာကြည့်တိုက်များနှင့် ခရီးသွားဝန်ဆောင်မှုများကဲ့သို့သော ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အနုပညာလက်ရာများ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများတည်ရှိသော နေရာများကို အလွယ် တကူသွားလာအသုံးပြုနိုင်ရန်နှင့် အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုအတွက် အရေးပါသော အထိမ်းအမှတ်ရုပ်တုများ နှင့် နေရာများကို အတတ်နိုင်ဆုံး အလွယ်တကူသွားလာနိုင်ရန်။

၂။ မသန်စွမ်းသူတို့ပိုင်ဆိုင်သည့် ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအား၊ အနုပညာစွမ်းအားနှင့် အသိပညာဆိုင်ရာစွမ်းအားတို့ကို ၎င်းတို့ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားအတွက် သက်သက်မဟုတ်ဘဲ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံး၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက်ပါ ပြုစုပျိုးထောင်နိုင်ရန် လည်းကောင်း၊ အသုံးပြုရန်လည်းကောင်း အခွင့်အလမ်းများကို မသန်စွမ်းသူများအတွက်ပေးနိုင်ရန် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သည့် ဆောင်ရွက်ချက်များကို စီမံဆောင်ရွက်ရမည်။

၃။ အသိဉာဏ်စွမ်းရည်ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ဖန်တီးမှုအနုပညာပိုင်ဆိုင်ခွင့် အကာအကွယ်ပေးနေသော တရားဥပဒေများတွင် မသန် စွမ်းသူများမှ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာပစ္စည်းများကို ရယူသုံးစွဲမှုကို ကျိုးကြောင်းဆီလျော်ခြင်းမရှိသော သို့မဟုတ် နှိမ့်ချခြားဆက်ဆံမှု ကိုဖြစ်စေသော အတားအဆီးများကိုထည့်သွင်းထားခြင်း မရှိစေရန်အတွက် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သည့် အရေးယူဆောင်ရွက်မှု များကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေများနှင့်အညီ စီမံဆောင်ရွက်ရမည်။

4. Persons with disabilities shall be entitled, on an equal basis with others, to recognition and support of their specific cultural and linguistic identity, including sign languages and deaf culture.

5. With a view to enabling persons with disabilities to participate on an equal basis with others in recreational, leisure and sporting activities, States Parties shall take appropriate measures:

- (a) To encourage and promote the participation, to the fullest extent possible, of persons with disabilities in mainstream sporting activities at all levels;
- (b) To ensure that persons with disabilities have an opportunity to organize, develop and participate in disability-specific sporting and recreational activities and, to this end, encourage the provision, on an equal basis with others, of appropriate instruction, training and resources;
- (c) To ensure that persons with disabilities have access to sporting, recreational and tourism venues;
- (d) To ensure that children with disabilities have equal access with other children to participation in play, recreation and leisure and sporting activities, including those activities in the school system;
- (e) To ensure that persons with disabilities have access to services from those involved in the organization of recreational, tourism, leisure and sporting activities.

Article 31

Statistics and data collection

1. States Parties undertake to collect appropriate information, including statistical and research data, to enable them to formulate and implement policies to give effect to the present Convention. The process of collecting and maintaining this information shall:

- (a) Comply with legally established safeguards, including legislation on data protection, to ensure confidentiality and respect for the privacy of persons with disabilities;
- (b) Comply with internationally accepted norms to protect human rights and fundamental freedoms and ethical principles in the collection and use of statistics.

2. The information collected in accordance with this article shall be disaggregated, as appropriate, and used to help assess the implementation of States Parties' obligations under the present Convention and to identify and address the barriers faced by persons with disabilities in exercising their rights.

၄။ မသန်စွမ်းသူများသည် လက်သင်္ကေတပြဘာသာစကားနှင့် နားမကြားသူတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုမလေ့များအပါအဝင် ၎င်းတို့၏ သီးခြားယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာနှင့် ဘာသာစကားဆိုင်ရာ ရပ်တည်မှုအတွက် အသိအမှတ်ပြုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပံ့ပိုးမှုပေးခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အခြားသူများနှင့် တန်းတူခံယူနိုင်စေရမည်။

၅။ မသန်စွမ်းသူများအနေဖြင့် အပန်းဖြေခြင်းဆိုင်ရာ၊ အားလပ်ချိန်ဆိုင်ရာနှင့် အားကစားဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှုများတွင် အများနည်းတူ ပါဝင်ပတ်သက်နိုင်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် လက်တွဲဖက်နိုင်ငံများမှ အောက်ပါတို့ကိုဆောင်ရွက်ရန် -

- (က) မည်သည့်အဆင့်တွင်မဆို ပင်မအားကစားလှုပ်ရှားမှုများတွင် မသန်စွမ်းသူများမှ အတတ်နိုင်ဆုံး ပြည့်ဝစွာ ပါဝင်ပတ်သက်နိုင်မှုကို အားပေးရန်နှင့် မြှင့်တင်ပေးရန်၊
- (ခ) မသန်စွမ်းမှု သီးသန့်အားကစားနှင့် အပန်းဖြေလှုပ်ရှားမှုများကို စီစဉ်ရန်၊ အကောင်အထည်ဖော်ရန်နှင့် ပါဝင်ပတ်သက်ရန်အတွက် အခွင့်အရေးကို မသန်စွမ်းသူများမှ ရရှိရန်ထို့အတွက် အများနှင့်တန်းတူ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သောနည်းပြခြင်း၊ သင်တန်းပေးခြင်းနှင့် အရင်းအမြစ်များ ပံ့ပိုးပေးခြင်းတို့ကို အားပေးရန်၊
- (ဂ) မသန်စွမ်းသူများသည် အားကစား၊ အပန်းဖြေခြင်းနှင့် ခရီးသွားခြင်းဆိုင်ရာနေရာများကို အလွယ်တကူ သွားလာသုံးစွဲနိုင်မှုရှိစေရန်၊
- (ဃ) မသန်စွမ်းသူကလေးငယ်များသည် ကျောင်းတွင်းလှုပ်ရှားမှုများအပါအဝင် ဆော့ကစားခြင်း၊ အပန်းဖြေမှု၊ အားလပ်ချိန် အားကစားတို့နှင့်သက်ဆိုင်သော လှုပ်ရှားမှုများတွင် အခြားကလေးများနှင့် တန်းတူပါဝင်ပတ်သက်နိုင်စေရန်၊
- (င) မသန်စွမ်းသူများသည် အပန်းဖြေခြင်း၊ ခရီးသွားခြင်း၊ အားလပ်ချိန်နှင့် အားကစားလှုပ်ရှားမှုများကို စီစဉ်ပေးရာတွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေသောသူများထံမှ ဝန်ဆောင်မှုများကို ရယူသုံးစွဲနိုင်စေရန် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များ ပြုလုပ်ရမည်။

အပိုဒ် (၃၁)

စာရင်းဇယားနှင့် အချက်အလက် ကောက်ယူခြင်း

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်ပါအချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် မူဝါဒများကို ရေးဆွဲချမှတ်ရန်နှင့် လက်တွေ့ကျင့်သုံးနိုင်ရန်အတွက် စာရင်းဇယားများနှင့် သုတေသနအချက်အလက်များအပါအဝင် သင့်လျော်သော သတင်းအချက်အလက်များကို ကောက်ယူစုဆောင်းရန်အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။ ထို သတင်းအချက်အလက်များကို ကောက်ယူစုဆောင်းမှုနှင့် ထိန်းသိမ်းထားရှိမှုလုပ်ငန်းစဉ်သည် -

- (က) လျှို့ဝှက်သို့သိပ်မရှိရန်နှင့် မသန်စွမ်းသူများ၏ အတွင်းရေးလုံခြုံမှုအား လေးစားသည့်အနေဖြင့် သတင်းအချက်အလက်များကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေများအပါအဝင် တရားဥပဒေအရ ပြဋ္ဌာန်းထားသော အကာအကွယ်များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ခ) စာရင်းဇယားများကို ကောက်ယူစုဆောင်းရာတွင်ဖြစ်စေ အသုံးချရာတွင်ဖြစ်စေ လူ့အခွင့်အရေး အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များနှင့် ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာအခြေခံမူများအား စောင့်ထိန်းရန်အတွက် နိုင်ငံတကာမှ အသိအမှတ်ပြုလက်ခံထားသော စံနှုန်းများအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ ဤအပိုဒ်တွင် သတ်မှတ်ထားချက်များအတိုင်း ကောက်ယူထားသော သတင်းအချက်အလက်များအား လိုအပ်သလို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာနိုင်ပြီး ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ တာဝန်ဝတ္တရားများကို လက်တွဲဖက်နိုင်ငံများမှ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှုအတိုင်းအတာကို ဆန်းစစ်ရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ မသန်စွမ်းသူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ရပိုင်ခွင့်များကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးရာတွင် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရသော အတားအဆီးများအား ဖော်ထုတ်ရန်နှင့် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်လည်းကောင်း အသုံးပြုနိုင်သည်။

3. States Parties shall assume responsibility for the dissemination of these statistics and ensure their accessibility to persons with disabilities and others.

Article 32

International cooperation

1. States Parties recognize the importance of international cooperation and its promotion, in support of national efforts for the realization of the purpose and objectives of the present Convention, and will undertake appropriate and effective measures in this regard, between and among States and, as appropriate, in partnership with relevant international and regional organizations and civil society, in particular organizations of persons with disabilities. Such measures could include, inter alia:

- (a) Ensuring that international cooperation, including international development programmes, is inclusive of and accessible to persons with disabilities;
- (b) Facilitating and supporting capacity-building, including through the exchange and sharing of information, experiences, training programmes and best practices;
- (c) Facilitating cooperation in research and access to scientific and technical knowledge;
- (d) Providing, as appropriate, technical and economic assistance, including by facilitating access to and sharing of accessible and assistive technologies, and through the transfer of technologies.

2. The provisions of this article are without prejudice to the obligations of each State Party to fulfil its obligations under the present Convention.

Article 33

National implementation and monitoring

1. States Parties, in accordance with their system of organization, shall designate one or more focal points within government for matters relating to the implementation of the present Convention, and shall give due consideration to the establishment or designation of a coordination mechanism within government to facilitate related action in different sectors and at different levels.

2. States Parties shall, in accordance with their legal and administrative systems, maintain, strengthen, designate or establish within the State Party, a framework, including one or more independent mechanisms, as appropriate, to promote, protect and monitor implementation of the present Convention. When designating or establishing such a mechanism, States Parties shall take into account the principles relating to the status and functioning of national institutions for protection and promotion of human rights.

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အဆိုပါစာရင်းဇယားများအား ဖြန့်ဝေရန် တာဝန်ယူပြီး မသန်စွမ်းသူများနှင့် အခြားသူများမှ ၎င်းစာရင်းဇယားများအား အလွယ်တကူ ရယူသုံးစွဲနိုင်မှုအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

အပိုဒ် (၃၂)

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ ရည်မှန်းချက်များနှင့် ဦးတည်ချက်များအား လက်တွေ့ကျင့်သုံးရန်အတွက် နိုင်ငံအဆင့် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများအပေါ် ပံ့ပိုးပေးသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ၎င်းတို့၏ မြှင့်တင်ပေးမှု၏ အရေးပါမှုကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက အသိအမှတ်ပြုကြသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံ (၂)နိုင်ငံအကြားတွင်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံများအကြားတွင်လည်းကောင်း သင့်လျော်ထိရောက်သည့် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများကို သက်ဆိုင်ရာအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာနှင့် ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဘက်လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၊ အထူးသဖြင့်မသန်စွမ်းသူများ၏ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းလက်တွဲ၍ လိုအပ်သလို စီမံဆောင်ရွက်ကြရမည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် -

- (က) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အစီအမံများအပါအဝင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတွင် မသန်စွမ်းသူများပါ အကျိုးဝင်မှုရှိစေရန်နှင့် မသန်စွမ်းသူများအတွက် အလွယ်တကူရယူ အသုံးပြုနိုင်မှုရှိရန် အသေအချာစီမံဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (ခ) သတင်းအချက်အလက်များ၊ အတွေ့အကြုံများ၊ သင်တန်းအစီအမံများနှင့် အကောင်းဆုံးအလေ့အထများကို ဖလှယ်ခြင်း၊ မျှဝေခြင်းအပါအဝင် ဆောင်ရွက်ချက်များအားဖြင့် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းကို အဆင်ပြေချောမွေ့စေခြင်းနှင့် ပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- (ဂ) သုတေသနများပြုလုပ်ရာတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို လည်းကောင်း၊ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာများအား ရယူသုံးစွဲခြင်းကို လည်းကောင်း အဆင်ပြေချောမွေ့အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (ဃ) အလွယ်တကူရယူအသုံးပြုနိုင်သော အထောက်အကူပြုနည်းပညာများအား ရယူသုံးစွဲနိုင်မှုကို လည်းကောင်း၊ မျှဝေပေးနိုင်မှုကိုလည်းကောင်း အားပေးခြင်းနှင့်နည်းပညာများကို လက်ဆင့်ကမ်းခြင်းတို့မှတစ်ဆင့်လိုအပ်သလို နည်းပညာနှင့်စီးပွားရေးဆိုင်ရာအထောက်အပံ့ကိုပေးခြင်း စသည်တို့ပါဝင်နိုင်သည်။

၂။ ဤ သဘောတူစာချုပ်ပါ တာဝန်ဝတ္တရားများအား စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံစီမှ အကောင်အထည်ဖော်ရန် တာဝန်ရှိမှုကို ဤအပိုဒ်ပါ သတ်မှတ်ချက်များမှ မည်သို့မျှ ထိခိုက်နှောင့်ယှက်ခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၃၃)

အမျိုးသားအဆင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်း

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤ သဘောတူစာချုပ်ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ဆက်စပ်သော အရေးကိစ္စများအတွက် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအတွင်း၌ ၎င်းတို့၏ဖွဲ့စည်းပုံစနစ်နှင့်အညီ တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသော ဗဟိုဌာနများကို တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။ သက်ဆိုင်ရာလှုပ်ရှားမှုများကို မတူညီသော ကဏ္ဍများအတွင်း၌ လည်းကောင်း၊ မတူညီသောအဆင့်များ၌ လည်းကောင်း၊ အဆင်ပြေချောမွေ့စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအတွင်းတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနည်းလမ်းတစ်ခုကို ထူထောင်ရန် သို့မဟုတ် တာဝန်ပေးအပ်ရန်အတွက်လည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤသဘောတူစာချုပ် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှုကို မြှင့်တင်ရန်၊ ကာကွယ်ရန်နှင့် စောင့်ကြည့်လေ့လာရန်အတွက် ၎င်းတို့၏တရားဥပဒေ၊ အုပ်ချုပ်မှုစနစ်များနှင့်အညီ တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသော သီးခြားရပ်တည်မှုရှိသည့် နည်းလမ်းများပါဝင်သော အခြေခံဘောင်တစ်ခုကို အဆိုပါ လက်တွဲဖက်နိုင်ငံအတွင်း၌ လိုအပ်သလို ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ တိုးတက်စေခြင်း၊ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း သို့မဟုတ် တည်ထောင်ခြင်းတို့ကို စီမံဆောင်ရွက်ရမည်။ ထိုကဲ့သို့သော နည်းလမ်းတစ်ခုကို တာဝန်ပေးအပ်ရာတွင် သို့မဟုတ် တည်ထောင်ရာတွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လူ့အခွင့်အရေးအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုနှင့် မြှင့်တင်မှုအတွက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသော အမျိုးသားအဖွဲ့အစည်း၏ ရပ်တည်မှုနှင့်လည်းကောင်း၊ လည်ပတ်မှုနှင့်လည်းကောင်း ဆက်စပ်နေသော အခြေခံသဘောတရားများအား ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

3. Civil society, in particular persons with disabilities and their representative organizations, shall be involved and participate fully in the monitoring process.

Article 34

Committee on the Rights of Persons with Disabilities

1. There shall be established a Committee on the Rights of Persons with Disabilities (hereafter referred to as “the Committee”), which shall carry out the functions hereinafter provided.

2. The Committee shall consist, at the time of entry into force of the present Convention, of twelve experts. After an additional sixty ratifications or accessions to the Convention, the membership of the Committee shall increase by six members, attaining a maximum number of eighteen members.

3. The members of the Committee shall serve in their personal capacity and shall be of high moral standing and recognized competence and experience in the field covered by the present Convention. When nominating their candidates, States Parties are invited to give due consideration to the provision set out in article 4, paragraph 3, of the present Convention.

4. The members of the Committee shall be elected by States Parties, consideration being given to equitable geographical distribution, representation of the different forms of civilization and of the principal legal systems, balanced gender representation and participation of experts with disabilities.

5. The members of the Committee shall be elected by secret ballot from a list of persons nominated by the States Parties from among their nationals at meetings of the Conference of States Parties. At those meetings, for which two thirds of States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Committee shall be those who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of States Parties present and voting.

6. The initial election shall be held no later than six months after the date of entry into force of the present Convention. At least four months before the date of each election, the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to the States Parties inviting them to submit the nominations within two months. The Secretary-General shall subsequently prepare a list in alphabetical order of all persons thus nominated, indicating the State Parties which have nominated them, and shall submit it to the States Parties to the present Convention.

၃။ စောင့်ကြည့်လေ့လာမှု လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အရပ်ဘက်လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၊ အထူးသဖြင့် မသန်စွမ်းသူများနှင့် ၎င်းတို့အား ကိုယ်စားပြုသည့် အဖွဲ့အစည်းများအား အပြည့်အဝ ပါဝင်ပတ်သက်စေ၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်စေရမည်။

အပိုဒ် (၃၄)

မသန်စွမ်းသူ အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကော်မတီ

၁။ မသန်စွမ်းသူအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကော်မတီတစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းရမည် (နောင်တွင် “ကော်မတီ”ဟု ညွှန်းဆိုသွားမည်။) အဆိုပါကော်မတီသည် ဤနေရာမှစတင်၍ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းမည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်သွားရမည်။

၂။ ဤသဘောတူစာချုပ် စတင်သက်ဝင်သည့်အချိန်တွင် ကော်မတီကိုကျွမ်းကျင်သူ (၁၂) ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်။ နောက်ထပ်နိုင်ငံ (၆၀) မှ အတည်ပြု လက်မှတ်ရေးထိုးချိန် သို့မဟုတ် သဘောတူလက်ခံမှုပြုလာချိန်တွင် ကော်မတီတွင် နောက်ထပ်အဖွဲ့ဝင် (၆) ဦးတိုး၍ ခန့်ထားရမည်ဖြစ်ပြီး အများဆုံးအဖွဲ့ဝင် (၁၈) ဦး ပါဝင်စေရမည်။

၃။ ကော်မတီ၏အဖွဲ့ဝင်များသည် ၎င်းတို့၏ပုဂ္ဂလိက စွမ်းရည်အလိုက် အလုပ်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရမည်ဖြစ်ပြီး စာရိတ္တ အလွန်ကောင်းမွန်၍ ဤသဘောတူစာချုပ်မှ ခြုံငုံမိထားသောနယ်ပယ်များတွင် အများအသိအမှတ်ပြုသည့် ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အတွေ့အကြုံလည်း ရှိရမည်။ လက်တွဲဖက်နိုင်ငံများမှ ၎င်းတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများကို အမည်စာရင်းတင်သွင်းသောအခါ တွင် ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၄) စာပိုဒ်ငယ် (၃) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော သတ်မှတ်ချက်အတွက် ထိုက်သင့်သောထောက်ချင့်စဉ်းစားမှုကို ပြုကြရန်အတွက် လက်တွဲဖက်နိုင်ငံများအား ဖိတ်ခေါ်သည်။

၄။ ကော်မတီ၏အဖွဲ့ဝင်များကို ရွေးချယ်ရာတွင် ပထဝီမြေအနေအထားအရ ဖြန့်ကြက်တည်ရှိမှု မျှတခြင်း၊ ကွဲပြားခြားနားသော လူ့အဖွဲ့အစည်းပုံစံများနှင့် အခြေခံတရားဥပဒေစနစ်များကို ကိုယ်စားပြုနိုင်မှု၊ ကျား/မ ကွဲပြားမှုကို မျှတစွာ ကိုယ်စားပြုနိုင်မှုနှင့် ကျွမ်းကျင်သောမသန်စွမ်းသူများ၏ ပါဝင်ပတ်သက်နိုင်မှု အစရှိသည့်အချက်များအပေါ်တွင် ထောက်ချင့်စဉ်းစားမှုများပြု၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ မဲပေး၍ ဆုံးဖြတ်ရွေးချယ်ရမည်။

၅။ ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်များကိုရွေးချယ်ရာတွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးက ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံသားများအနက်မှ အမည်စာရင်းတင်သွင်းထားသူများ စာရင်းမှလျှို့ဝှက်မဲပေးခြင်းစနစ်ဖြင့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် ရွေးချယ်မည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါအစည်းအဝေးပွဲများတွင် အစည်းအဝေးအထမြောက်ရန်အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ သုံးပုံ နှစ်ပုံ တက်ရောက်ရန်လိုအပ်သည်။ မဲအရေအတွက်အများဆုံးရရှိသူများမှာ ကော်မတီအတွက် ရွေးချယ်ခံရမည်ဖြစ်ပြီး အစည်းအဝေးတက်ရောက်၍ မဲပေးသောစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၏ မဲထက်ဝက်ကျော်ကိုလည်း ရရှိရန်လိုအပ်သည်။

၆။ ကနဦးမဲပေးရွေးကောက်မှုကို ဤသဘောတူစာချုပ် စတင်သက်ဝင်သည့်အချိန်မှ (၆) လထက်နောက်မကျစေဘဲ ကျင်းပရမည်။ မဲပေးရွေးကောက်မှုများ မပြုလုပ်မီ အနည်းဆုံး (၄) လခန့်အလိုတွင် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၏ အမည်စာရင်းကို အချိန် (၂)လအတွင်း ပေးသွင်းကြရန်အတွက် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ စာလွှာပေးပို့ဖိတ်ခေါ်ရမည် ဖြစ်သည်။ ထို့နောက်တွင် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် အကွာရာစဉ်အတိုင်း စီထားသော ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၏ အမည်စာရင်းကိုပြုစုမည်ဖြစ်ပြီး မည်သည့်နိုင်ငံမှ အမည်စာရင်းတင်သွင်းထားသူ ဖြစ်ကြောင်းကိုပါ တပါတည်းဖော်ပြထားမည် ဖြစ်သည်။ ထိုအမည်စာရင်းကို ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် ပါဝင်သည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ တင်သွင်းမည်ဖြစ်သည်။

7. The members of the Committee shall be elected for a term of four years. They shall be eligible for re-election once. However, the term of six of the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election, the names of these six members shall be chosen by lot by the chairperson of the meeting referred to in paragraph 5 of this article.
8. The election of the six additional members of the Committee shall be held on the occasion of regular elections, in accordance with the relevant provisions of this article.
9. If a member of the Committee dies or resigns or declares that for any other cause she or he can no longer perform her or his duties, the State Party which nominated the member shall appoint another expert possessing the qualifications and meeting the requirements set out in the relevant provisions of this article, to serve for the remainder of the term.
10. The Committee shall establish its own rules of procedure.
11. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Committee under the present Convention, and shall convene its initial meeting.
12. With the approval of the General Assembly of the United Nations, the members of the Committee established under the present Convention shall receive emoluments from United Nations resources on such terms and conditions as the Assembly may decide, having regard to the importance of the Committee's responsibilities.
13. The members of the Committee shall be entitled to the facilities, privileges and immunities of experts on mission for the United Nations as laid down in the relevant sections of the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations.

Article 35

Reports by States Parties

1. Each State Party shall submit to the Committee, through the Secretary-General of the United Nations, a comprehensive report on measures taken to give effect to its obligations under the present Convention and on the progress made in that regard, within two years after the entry into force of the present Convention for the State Party concerned.
2. Thereafter, States Parties shall submit subsequent reports at least every four years and further whenever the Committee so requests.
3. The Committee shall decide any guidelines applicable to the content of the reports.

၇။ ကော်မတီ၏အဖွဲ့ဝင်များကို (၄) နှစ်တာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် ရွေးကောက်မည်ဖြစ်သည်။ အဖွဲ့ဝင်များသည် နောက် ထပ်တစ်ကြိမ် ထပ်မံအရွေးခံခွင့်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ပထမအကြိမ်ရွေးကောက်မှုတွင် ရွေးချယ်ခံထားရသော အဖွဲ့ဝင် (၆) ဦး၏ တာဝန်ထမ်းဆောင်ချိန်သည် (၂) နှစ်တာကာလကုန်ဆုံးချိန်တွင် အဆုံးသတ်မည်ဖြစ်သည်။ ပထမရွေးကောက်ပွဲပြီးသည် နှင့်တစ်ပြိုင်နက်အဆိုပါအဖွဲ့ဝင်(၆)ဦး၏အမည်ကိုဤအပိုဒ်၏အပိုဒ်ငယ်(၅)တွင်ဖော်ပြထားသောအစည်းအဝေး၏သဘာပတိ မှ မဲဖြင့် ရွေးချယ်မှတ်တမ်းတင်ရမည်။

၈။ ကော်မတီ၏ နောက်ထပ်အဖွဲ့ဝင် (၆) ဦးကို ရွေးကောက်ခြင်းအား ပုံမှန်ရွေးကောက်တင်မြှောက်ပွဲများတွင် ဤအပိုဒ်၌ ဖော်ပြထားသော သက်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ကျင်းပပြုလုပ်သွားမည် ဖြစ်သည်။

၉။ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဦး သေဆုံးခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ အလုပ်မှအနားယူခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ အခြားသော မည်သည့်အကြောင်းပြချက်အတွက်မဆို ၎င်းသည် ၎င်း၏တာဝန်ဝတ္တရားများအား ဆက်လက်ထမ်းဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိတော့ ကြောင်းကို ဖွင့်ဟကြေညာခဲ့လျှင်သော်လည်းကောင်း အဆိုပါအဖွဲ့ဝင်အား အမည်စာရင်းတင်သွင်းခဲ့သော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ များသည် ဤအပိုဒ်တွင် သက်ဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် ဖော်ပြထားသော အရည်အချင်းများအား ပိုင်ဆိုင်ပြီး သတ်မှတ်ထား သည့် လိုအပ်ချက်များကို ပြည့်မီသော ကျွမ်းကျင်သူတစ်ဦးအား ကျန်ရှိနေသော တာဝန်ထမ်းဆောင်ချိန် ကာလအတွက်ခန့်အပ် ပေးရမည်ဖြစ်သည်။

၁၀။ ကော်မတီသည် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများကို ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းသွားမည်ဖြစ်သည်။

၁၁။ ကုလသမဂ္ဂ၏အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤသဘောတူစာချုပ်အရ ကော်မတီ၏လုပ်ငန်းများကို ထိ ရောက်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သောဝန်ထမ်းများနှင့် အထောက်အကူများအား ဖြည့်ဆည်းပေးသွားမည်ဖြစ်ပြီး ကော်မတီ၏ ကနဦးအစည်းအဝေးကို ဦးဆောင်စီစဉ်ပေးမည်ဖြစ်သည်။

၁၂။ ကုလသမဂ္ဂ၏အထွေထွေညီလာခံမှ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဤသဘောတူစာချုပ်အရ ဖွဲ့စည်းထားသော ကော် မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်များသည် ကော်မတီ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများ၏ အရေးပါမှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ အထွေထွေညီလာခံမှ ဆုံးဖြတ်သည့် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များအတိုင်း ကုလသမဂ္ဂ၏အရင်းအမြစ်များမှ လုပ်ခလစာကို လက်ခံရရှိမည်ဖြစ် သည်။

၁၃။ ကော်မတီ၏အဖွဲ့ဝင်များသည် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အကျိုးထူးခံစားခွင့်များနှင့် ကင်းလွတ်ခွင့်များဆိုင်ရာ သဘောတူ စာချုပ်၏ သက်ဆိုင်ရာအပိုဒ်များတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း ကုလသမဂ္ဂတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေသော ကျွမ်းကျင်သူ များခံစားခွင့်ရှိသော ပံ့ပိုးမှုများ၊ အကျိုးထူးခံစားခွင့်များနှင့် ကင်းလွတ်ခွင့်များအတိုင်း ခံစားနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၃၅)

အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ အစီရင်ခံစာ တင်ပြခြင်း

၁။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံချင်းစီသည် သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံတွင် ဤသဘောတူစာချုပ် စတင်သက်ဝင်ခဲ့ပြီးနောက် (၂)နှစ် အကြာတွင် ဤသဘောတူစာချုပ်၌ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အလုပ်တာဝန်များကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်အတွက် အရေးယူ ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ထိုရည်ရွယ်ချက်အတွက် မည်မျှဖြစ်မြောက်ခဲ့ကြောင်းကို အဘက်ဘက်မှပြီးပြည့်စုံသော အစီရင်ခံစာရေး သား၍ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှတစ်ဆင့် ကော်မတီသို့ တင်သွင်းရမည်။

၂။ ထို့နောက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် နောက်ဆက်တွဲအစီရင်ခံစာများအား အနည်းဆုံး (၄) နှစ် တကြိမ် တင်သွင်း ရမည်ဖြစ်ပြီး ကော်မတီမှ တောင်းဆိုသည့်အချိန်တိုင်းတွင် အစီရင်ခံစာ ထပ်မံရေးသား တင်သွင်းရမည်ဖြစ်သည်။

၃။ အစီရင်ခံစာများတွင် ပါဝင်သည့်အကြောင်းအရာအတွက် လိုအပ်သောလမ်းညွှန်မှုများကို ကော်မတီမှ ဆုံးဖြတ်မည် ဖြစ်သည်။

4. A State Party which has submitted a comprehensive initial report to the Committee need not, in its subsequent reports, repeat information previously provided. When preparing reports to the Committee, States Parties are invited to consider doing so in an open and transparent process and to give due consideration to the provision set out in article 4, paragraph 3, of the present Convention.

5. Reports may indicate factors and difficulties affecting the degree of fulfilment of obligations under the present Convention.

Article 36

Consideration of reports

1. Each report shall be considered by the Committee, which shall make such suggestions and general recommendations on the report as it may consider appropriate and shall forward these to the State Party concerned. The State Party may respond with any information it chooses to the Committee. The Committee may request further information from States Parties relevant to the implementation of the present Convention.

2. If a State Party is significantly overdue in the submission of a report, the Committee may notify the State Party concerned of the need to examine the implementation of the present Convention in that State Party, on the basis of reliable information available to the Committee, if the relevant report is not submitted within three months following the notification. The Committee shall invite the State Party concerned to participate in such examination. Should the State Party respond by submitting the relevant report, the provisions of paragraph 1 of this article will apply.

3. The Secretary-General of the United Nations shall make available the reports to all States Parties.

4. States Parties shall make their reports widely available to the public in their own countries and facilitate access to the suggestions and general recommendations relating to these reports.

5. The Committee shall transmit, as it may consider appropriate, to the specialized agencies, funds and programmes of the United Nations, and other competent bodies, reports from States Parties in order to address a request or indication of a need for technical advice or assistance contained therein, along with the Committee's observations and recommendations, if any, on these requests or indications.

၄။ အဘက်ဘက်မှပြီးပြည့်စုံသော ကနဦးအစီရင်ခံစာကို ကော်မတီသို့ ရေးသားတင်သွင်းပြီးသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံသည် နောက်ဆက်တွဲအစီရင်ခံစာများတွင် ယခင်က ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သော အချက်အလက်များအား ထပ်မံဖော်ပြရန် မလိုအပ်ပါ။ ကော်မတီအတွက် အစီရင်ခံစာကို ပြင်ဆင်ချိန်တွင် ပွင့်လင်း၍ အရှိအတိုင်းဖော်ပြရန်အတွက် လည်းကောင်း၊ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၄) အပိုဒ်ငယ် (၃) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော သတ်မှတ်ချက်များအပေါ် ထိုက်သင့်သော ထောက် ချင့်စဉ်းစားမှုပြုပေးရန်ကို လည်းကောင်း စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအား ဖိတ်ခေါ်ရမည်။

၅။ ဤသဘောတူညီချက်ပါ တာဝန်ဝတ္တရားများအား လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှု အတိုင်းအတာကို ထိခိုက် စေသောအချက်များအားလည်းကောင်း၊ အခက်အခဲများအားလည်းကောင်း အစီရင်ခံစာများတွင် ညွှန်ပြနေနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၃၆)

အစီရင်ခံစာများကို စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ခြင်း

၁။ အစီရင်ခံစာတစ်ခုချင်းစီကို ကော်မတီမှသုံးသပ်ရမည်။ အစီရင်ခံစာများအပေါ်တွင် ကော်မတီမှသင့်တော်သည်ဟု ယူဆသော အဆိုပြုချက်များနှင့် အထွေထွေထောက်ခံအကြံပြုချက်များကို ပြုလုပ်ပေးပြီး သက်ဆိုင်ရာလက်တွဲဖက်နိုင်ငံသို့ ပေးပို့ရမည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ၎င်း၏သဘောဆန္ဒအလျောက် ရွေးချယ်သော မည်သို့သောသတင်းအချက်အလက် ဖြင့်မဆို ကော်မတီထံတို့ပြန်ပေးပို့နိုင်သည်။ ကော်မတီသည် ဤသဘောတူစာချုပ်အား အကောင်အထည်ဖော်မှုနှင့် သက်ဆိုင် သော နောက်ဆက်တွဲ သတင်းအချက်အလက်များအား စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံမှ တောင်းခံနိုင်သည်။

၂။ အကယ်၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် အစီရင်ခံစာတင်သွင်းမှုတွင် သိသာထင်ရှားစွာ နောက်ကျနေပါက ကော်မတီသည် အကယ်၍ အကြောင်းကြားမှုပြုလုပ်ပြီးနောက် (၃) လ အတွင်းတွင် သက်ဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာကို တင်သွင်း နိုင်ခြင်းမရှိပါက ဤသဘောတူစာချုပ်အား အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှုကို စစ်ဆေးရန် လိုအပ်မှုအကြောင်းကို ကော်မတီတွင် ရှိနှင့်ပြီးသား သတင်းအချက်အလက်များပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ထိုစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံ သတိပေး အကြောင်းကြားနိုင်သည်။ ထို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအား ၎င်းစစ်ဆေးမှုတွင် ပါဝင်ရန်အတွက် ကော်မတီမှ ဖိတ်ခေါ်ရမည်။ ထိုစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမှ သက်ဆိုင် ရာအစီရင်ခံစာကို တင်သွင်းမည်ဆိုလျှင် ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ငယ် (၁) တွင် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသော သတ်မှတ်ချက်များနှင့် အညီ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၃။ ကုလသမဂ္ဂ၏ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအားလုံးအတွက် အစီရင်ခံစာများကို ရရှိ အသုံးပြုနိုင်ရန် စီစဉ်ရမည်။

၄။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ၎င်းတို့၏အစီရင်ခံစာများကို အများပြည်သူမှ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ရရှိနိုင်စေရန် အတွက် ၎င်းတို့နိုင်ငံအတွင်း၌ စီမံဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး ဤအစီရင်ခံစာများနှင့်ပတ်သက်သည့် အဆိုပြုချက်များနှင့် အထွေထွေထောက်ခံအကြံပြုချက်များကို ရယူအသုံးပြုနိုင်မှုကို အားပေးရမည်။

၅။ ကော်မတီမှ သင့်တော်သည်ဟုယူဆပါက အစီရင်ခံစာတွင် ပါဝင်သော နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အကြံဉာဏ် သို့မဟုတ် အကူအညီအတွက် အကူအညီတောင်းခံမှုကိုဖြစ်စေ၊ အဆိုပါ အကြံဉာဏ် သို့မဟုတ် အကူအညီ၏လိုအပ်မှုကို ထောက်ပြ သည့်အချက်ကိုဖြစ်စေ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံမှ အစီရင်ခံစာကို ကုလသမဂ္ဂ၏ အထူး အဖွဲ့အစည်းများ၊ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့များနှင့် အစီအမံများထံသို့လည်းကောင်း၊ အခြားစွမ်းရည်ပြည့်ဝသည့် အဖွဲ့အစည်းများထံ သို့လည်းကောင်း ပေးပို့နိုင်သည်။ အကယ်၍ အဆိုပါတောင်းခံမှုများ သို့မဟုတ် ထောက်ပြချက်များအတွက် ကော်မတီမှ တွေ့ရှိချက်များ၊ ထောက်ခံအကြံပြုချက်များရှိခဲ့ပါက တပါတည်းပေးပို့ရမည်။

Article 37

Cooperation between States Parties and the Committee

1. Each State Party shall cooperate with the Committee and assist its members in the fulfilment of their mandate.
2. In its relationship with States Parties, the Committee shall give due consideration to ways and means of enhancing national capacities for the implementation of the present Convention, including through international cooperation.

Article 38

Relationship of the Committee with other bodies

In order to foster the effective implementation of the present Convention and to encourage international cooperation in the field covered by the present Convention:

- (a) The specialized agencies and other United Nations organs shall be entitled to be represented at the consideration of the implementation of such provisions of the present Convention as fall within the scope of their mandate. The Committee may invite the specialized agencies and other competent bodies as it may consider appropriate to provide expert advice on the implementation of the Convention in areas falling within the scope of their respective mandates. The Committee may invite specialized agencies and other United Nations organs to submit reports on the implementation of the Convention in areas falling within the scope of their activities;
- (b) The Committee, as it discharges its mandate, shall consult, as appropriate, other relevant bodies instituted by international human rights treaties, with a view to ensuring the consistency of their respective reporting guidelines, suggestions and general recommendations, and avoiding duplication and overlap in the performance of their functions.

Article 39

Report of the Committee

The Committee shall report every two years to the General Assembly and to the Economic and Social Council on its activities, and may make suggestions and general recommendations based on the examination of reports and information received from the States Parties. Such suggestions and general recommendations shall be included in the report of the Committee together with comments, if any, from States Parties.

အပိုဒ် (၃၇)

လက်တွဲဖက်နိုင်ငံများနှင့် ကော်မတီတို့အကြားမှ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များမှ ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခွင့်ကို ပြည့်ဝစွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်အတွက် ကော်မတီနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ ကော်မတီသည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့် ဆက်ဆံရာတွင် ဤသဘောတူစာချုပ်ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှုအတွက် နိုင်ငံ၏စွမ်းရည်ကို မြှင့်တင်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများကိုရှာဖွေရန် ထိုက်သင့်သော ထောက်ချင့်စဉ်းစားမှုများ ပြုလုပ်ပေးရမည်။ ထိုနည်းလမ်းများတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာမှ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများလည်း ပါဝင်နိုင်သည်။

အပိုဒ် (၃၈)

ကော်မတီနှင့် ဆက်စပ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ ဆက်ဆံရေး

ဤသဘောတူစာချုပ်ကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှုကို အားပေးမြှင့်တင်ရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် ခြုံငုံထားသောနယ်ပယ်များတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို အားပေးရန်အတွက်လည်းကောင်း၊

(က) အထူးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားသောကုလသမဂ္ဂ၏ လက်အောက်ခံအဖွဲ့အစည်းများသည် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခွင့် အဝန်းအဝိုင်းနှင့်သက်ဆိုင်သော ဤသဘောတူစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ချက်များအား အကောင်အထည်ဖော်ရန် စဉ်းစားရာတွင် ကိုယ်စားပြုနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ကော်မတီသည် သင့်တော်သည်ဟု ယူဆသည့်အခါတွင် ဤသဘောတူစာချုပ်အား အကောင်အထည်ဖော်မှုအပေါ် ကျွမ်းကျင်သူများ၏ အကြံပြုချက်ကို ရရှိရန်အတွက် ၎င်းတို့၏သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခွင့်အတွင်း ကျရောက်နေသော နယ်ပယ်များအတွက် အထူးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အရည်အချင်းပြည့်မီသည့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများအား ကော်မတီမှ ဖိတ်ခေါ်နိုင်သည်။ ကော်မတီသည် အထူးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားသောကုလသမဂ္ဂလက်အောက်ခံ အဖွဲ့အစည်းများအား ၎င်းတို့တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်သော နယ်ပယ်အတွင်း ဤသဘောတူစာချုပ်အား အကောင်အထည်ဖော်မှုအပေါ် အစီရင်ခံစာများရေးသွင်းရန် ဖိတ်ခေါ်နိုင်သည်။

(ခ) ကော်မတီသည် ၎င်း၏လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခွင့်ကို သုံးစွဲရာတွင် ၎င်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သော အစီရင်ခံခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ၊ အဆိုပြုချက်များနှင့် အထွေထွေထောက်ခံ အကြံပြုချက်များနှင့် တာဝန်တည်းဖြစ်မှုကို ရယူရန်လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့၏အလုပ်တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် အလုပ်တာဝန်ပုံတူဖြစ်ခြင်းနှင့် အလုပ်တာဝန်များ ထပ်နေခြင်းများကို ရှောင်ရှားရန်လည်းကောင်း ရည်ရွယ်၍ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးစာချုပ်များအားဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသော အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများအား သင့်တော်သလို တိုင်ပင်၍ အကြံပြုချက်ရယူနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၃၉)

ကော်မတီ၏အစီရင်ခံစာ

ကော်မတီသည် ၎င်း၏ လှုပ်ရှားမှုများအကြောင်းကို အထွေထွေညီလာခံသို့လည်းကောင်း၊ စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးကောင်စီသို့လည်းကောင်း (၂) နှစ်တစ်ကြိမ် အစီရင်ခံစာတင်သွင်းရမည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံမှ လက်ခံရရှိသော အစီရင်ခံစာများနှင့် သတင်းအချက်အလက်များကို စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်များအပေါ် အခြေခံ၍ အဆိုပြုချက်များနှင့် အထွေထွေထောက်ခံ အကြံပြုချက်များပါ ပြုလုပ်ပေးနိုင်သည်။ ထိုကဲ့သို့ အဆိုပြုချက်များနှင့် အထွေထွေထောက်ခံ အကြံပြုချက်များအား ကော်မတီ၏အစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းရာတွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ထင်မြင်ချက်များရှိခဲ့ပါကတပါး ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။

Article 40

Conference of States Parties

1. The States Parties shall meet regularly in a Conference of States Parties in order to consider any matter with regard to the implementation of the present Convention.
2. No later than six months after the entry into force of the present Convention, the Conference of States Parties shall be convened by the Secretary-General of the United Nations. The subsequent meetings shall be convened by the Secretary-General biennially or upon the decision of the Conference of States Parties.

Article 41

Depositary

The Secretary-General of the United Nations shall be the depositary of the present Convention.

Article 42

Signature

The present Convention shall be open for signature by all States and by regional integration organizations at United Nations Headquarters in New York as of 30 March 2007.

Article 43

Consent to be bound

The present Convention shall be subject to ratification by signatory States and to formal confirmation by signatory regional integration organizations. It shall be open for accession by any State or regional integration organization which has not signed the Convention.

Article 44

Regional integration organizations

1. “Regional integration organization” shall mean an organization constituted by sovereign States of a given region, to which its member States have transferred competence in respect of matters governed by the present Convention. Such organizations shall declare, in their instruments of formal confirmation or accession, the extent of their competence with respect to matters governed by the present Convention. Subsequently, they shall inform the depositary of any substantial modification in the extent of their competence.
2. References to “States Parties” in the present Convention shall apply to such organizations within the limits of their competence.

အပိုဒ် (၄၀)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ညီလာခံ

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤသဘောတူညီချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မည်သည့်ကိစ္စကိုမဆို သုံးသပ်ဆင်ခြင်နိုင်ရန်အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ညီလာခံတွင် ပုံမှန်တွေ့ဆုံကြရမည်။

၂။ ဤသဘောတူစာချုပ် အာဏာသက်ဝင်ပြီးနောက် (၆) လထက် နောက်မကျစေဘဲ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်း ရေးမှူးချုပ်မှ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ညီလာခံကိုဆင့်ခေါ်ရမည်။ နောက်ဆက်တွဲအစည်းအဝေးများကို အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးမှ တစ်နှစ်လျှင် (၂) ကြိမ် သို့မဟုတ် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ညီလာခံ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း ဆင့်ခေါ်သွားရမည်။

အပိုဒ် (၄၁)

သဘောတူစာချုပ်ထိန်းသိမ်းသူ

ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤသဘောတူစာချုပ်အား ထိန်းသိမ်းထားရှိသူ ဖြစ်ရမည်။

အပိုဒ် (၄၂)

လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း

ဤသဘောတူစာချုပ်အား နိုင်ငံအားလုံးမှလည်းကောင်း၊ ဒေသတွင်း ပူးပေါင်းဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့များမှ လည်းကောင်း လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ရန်အတွက် နယူးယောက်မြို့ရှိ ကုလသမဂ္ဂရုံးချုပ်တွင် ၂၀၀၇ ခုနှစ် မတ်လ ၃၀ရက်နေ့မှစတင်၍ ဖွင့်လှစ်ထားမည်ဖြစ်သည်။

အပိုဒ် (၄၃)

စာချုပ်ချုပ်ဆိုရန်အတွက် သဘောတူလက်ခံခြင်း

ဤ သဘောတူစာချုပ်သည် လက်မှတ်ရေးထိုးသောနိုင်ငံများမှ ထောက်ခံအတည်ပြုမှုကိုလည်းကောင်း၊ လက်မှတ်ရေးထိုးသောဒေသတွင်း ပူးပေါင်းဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့များ၏ တရားဝင်အတည်ပြုမှုကိုလည်းကောင်း ရယူရမည်။ ဤ သဘောတူစာချုပ်အား သဘောတူလက်ခံလာနိုင်ရန်အတွက် စာချုပ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းမပြုရသေးသော မည်သည့်နိုင်ငံနှင့် ဒေသတွင်း ပူးပေါင်းဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အတွက်မဆို ဖွင့်လှစ်ထားရမည်။

အပိုဒ် (၄၄)

ဒေသတွင်းပူးပေါင်းဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့များ

၁။ “ဒေသတွင်း ပူးပေါင်းဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့” ဆိုသည်မှာ သတ်မှတ်ထားသော ဒေသတစ်ခု၏ အချုပ်အခြာအာဏာကို ပိုင်စိုးသောနိုင်ငံများမှ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားခြင်းဖြစ်၍ ဤ သဘောတူစာချုပ်နှင့်ဆက်စပ်သော အရေးကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ လွှဲပြောင်းပေးအပ်ထားပြီးဖြစ်သော အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအဖြစ် အဓိပ္ပာယ်ဖွဲ့ဆိုရမည်။ အဆိုပါအဖွဲ့အစည်းများသည် ၎င်းတို့၏တရားဝင်အတည်ပြုချက် သို့မဟုတ် သဘောတူလက်ခံရေး စာချုပ်များတွင် ဤ သဘောတူစာချုပ်နှင့်ဆက်စပ်သော အရေးကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်သည့် ၎င်းတို့၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ အတိုင်းအတာကို ထုတ်ပြန်ကြေညာရမည်။ ထို့နောက်တွင်လည်း ၎င်းတို့၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကြီးမားသောအပြောင်းအလဲ တစ်စုံတစ်ရာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါက သဘောတူစာချုပ် ထိန်းသိမ်းထားရှိသူအား အကြောင်းကြားရမည်။

၂။ ဤ သဘောတူစာချုပ်၌ ဖော်ပြသော “အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ” အား ညွှန်းဆိုချက်များသည် ထိုအဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ အကန့်အသတ်ဘောင်အတွင်း၌ ထိုကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းများအတွက်လည်း သက်ရောက်စေရမည်။

3. For the purposes of article 45, paragraph 1, and article 47, paragraphs 2 and 3, of the present Convention, any instrument deposited by a regional integration organization shall not be counted.

4. Regional integration organizations, in matters within their competence, may exercise their right to vote in the Conference of States Parties, with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to the present Convention. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its member States exercises its right, and vice versa.

Article 45

Entry into force

1. The present Convention shall enter into force on the thirtieth day after the deposit of the twentieth instrument of ratification or accession.

2. For each State or regional integration organization ratifying, formally confirming or acceding to the present Convention after the deposit of the twentieth such instrument, the Convention shall enter into force on the thirtieth day after the deposit of its own such instrument.

Article 46

Reservations

1. Reservations incompatible with the object and purpose of the present Convention shall not be permitted.

2. Reservations may be withdrawn at any time.

Article 47

Amendments

1. Any State Party may propose an amendment to the present Convention and submit it to the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall communicate any proposed amendments to States Parties, with a request to be notified whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and deciding upon the proposals. In the event that, within four months from the date of such communication, at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of two thirds of the States Parties present and voting shall be submitted by the Secretary-General to the General Assembly of the United Nations for approval and thereafter to all States Parties for acceptance.

၃။ ဤ သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် ၄၅ စာပိုဒ်ငယ် ၁၊ အပိုဒ် ၄၇ စာပိုဒ်ငယ် ၂ နှင့် ၃ တို့၏အကျိုးအတွက် ဒေသတွင်း ပူးပေါင်းဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့တစ်ခုမှ တင်သွင်းလာသော မည်သည့်စာချုပ်စာတမ်းကိုမှ ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမပြုရ။

၄။ ဒေသတွင်း ပူးပေါင်းဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့များသည် ၎င်းတို့၏လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာဘောင်အတွင်းမှ အရေးကိစ္စများ အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ညီလာခံတွင် မဲပေးခွင့်ကို ကျင့်သုံးနိုင်သည်။ ပေးနိုင်သောမဲအရေအတွက်မှာ ဤ သဘောတူ စာချုပ်နှင့် လက်တွဲထားသော ၎င်းတို့၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအရေအတွက်နှင့် ညီမျှမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှ ၎င်းပိုင်ဆိုင်သော မဲပေးခွင့်ကို ကိုယ်တိုင်ကျင့်သုံးမည်ဆိုပါက ထိုကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းများသည် မဲပေးခွင့်ကို မကျင့်သုံးစေရ။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် ထိုကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းများသည် မဲပေးခွင့်ကို ကျင့်သုံးမည်ဆိုပါက ၎င်းတို့၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် မဲပေး ခွင့်ကို ကိုယ်တိုင်မကျင့်သုံးရ။

**အပိုဒ် (၄၅)
အာဏာသက်ရောက်စေခြင်း**

၁။ ဤ သဘောတူစာချုပ်သည် အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးမှု သို့မဟုတ် သဘောတူလက်ခံမှု စာချုပ်စာတမ်း (၂၀) အား ပေးအပ်ပြီးနောက် ရက် (၃၀) ပြည့်သည့်နေ့မှစတင်၍ အသက်ဝင်မည်ဖြစ်သည်။

၂။ ဤ သဘောတူစာချုပ်အား အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးသော သို့မဟုတ် တရားဝင်အတည်ပြုသော စာချုပ်စာတမ်း အရ (၂၀) ပေးအပ်ပြီးနောက်တွင်မှ ဤ သဘောတူစာချုပ်အား အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးသော သို့မဟုတ် တရားဝင် အတည်ပြုသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံချင်းစီအတွက်သော် လည်းကောင်း၊ ဒေသတွင်း ပူးပေါင်းဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့ တစ်ခုချင်းစီ အတွက်သော် လည်းကောင်း ဤ သဘောတူစာချုပ်သည် ၎င်းနိုင်ငံအတွက် ထိုကဲ့သို့သော စာချုပ်စာတမ်းများအား ပေးအပ်ပြီး နောက် ရက်ပေါင်း (၃၀) ပြည့်ချိန်တွင် စတင်၍ သက်ဝင်စေရမည်။

**အပိုဒ် (၄၆)
ခြွင်းချက်များ**

၁။ ဤ သဘောတူစာချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ ဦးတည်ချက်တို့နှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိသော ခြွင်းချက်များအား ခွင့်မပြုပါ။

၂။ ခြွင်းချက်များကို မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ပယ်ဖျက်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။

**အပိုဒ် (၄၇)
ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ခြင်း**

၁။ မည်သည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမှမဆို ဤ သဘောတူစာချုပ်ကို ပြင်ဆင်ရန်အတွက် အဆိုပြုနိုင်ပြီး ကုလသမဂ္ဂအထွေ ထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ တင်သွင်းနိုင်သည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ မည်သည့်ပြင်ဆင်ရန် အဆိုပြုချက် ကိုမဆို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ ဆက်သွယ်ပြောကြားရမည်။ ထိုသို့ဆက်သွယ်ရာတွင် အဆိုပြုချက်များကို စဉ်းစားရန်နှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရန်အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ညီလာခံကို ခေါ်ယူရန်ဆန္ဒ ရှိ/မရှိကို အကြောင်းကြားရန်ပါ တောင်းဆို ရမည်။ ထိုသို့ဆက်သွယ်အကြောင်းကြားမှု ပြုလုပ်ပြီးနောက် (၄) လအတွင်းတွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ အနည်းဆုံးသုံးပုံ တစ်ပုံမှ ထိုကဲ့သို့သော ညီလာခံခေါ်ယူရန်ကို ဆန္ဒရှိခဲ့ပါက ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ ကုလသမဂ္ဂ၏ ထောက်ခံ ချက်ဖြင့် ညီလာခံကိုဆင့်ခေါ်မည်။ တက်ရောက်၍မဲပေးသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ သုံးပုံနှစ်ပုံနှင့်အထက်မှ လက်ခံသော မည်သည့် ပြင်ဆင်ချက်များကိုမဆို သဘောတူညီမှုရယူရန်အတွက် ကုလသမဂ္ဂ၏ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှတစ်ဆင့် ကုလသမဂ္ဂ၏ အထွေထွေညီလာခံသို့လည်းကောင်း၊ ထို့နောက် လက်ခံမှုရယူရန်အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့လည်းကောင်း တင်သွင်းရမည်။

2. An amendment adopted and approved in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force on the thirtieth day after the number of instruments of acceptance deposited reaches two thirds of the number of States Parties at the date of adoption of the amendment. Thereafter, the amendment shall enter into force for any State Party on the thirtieth day following the deposit of its own instrument of acceptance. An amendment shall be binding only on those States Parties which have accepted it.

3. If so decided by the Conference of States Parties by consensus, an amendment adopted and approved in accordance with paragraph 1 of this article which relates exclusively to articles 34, 38, 39 and 40 shall enter into force for all States Parties on the thirtieth day after the number of instruments of acceptance deposited reaches two thirds of the number of States Parties at the date of adoption of the amendment.

Article 48

Denunciation

A State Party may denounce the present Convention by written notification to the Secretary-General of the United Nations. The denunciation shall become effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

Article 49

Accessible format

The text of the present Convention shall be made available in accessible formats.

Article 50

Authentic texts

The Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts of the present Convention shall be equally authentic.

IN WITNESS THEREOF the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed the present Convention.

၂။ ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ငယ် (၁) တွင် ဖော်ပြထားသည့် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ လက်ခံခဲ့သော၊ သဘောတူညီမှုရရှိခဲ့သော ပြင်ဆင်ချက်တစ်ခုကို လက်ခံကြောင်း တင်သွင်းလာသော စာချုပ်စာတမ်းအရေအတွက်သည် ထိုပြင်ဆင်ချက်ကို စတင်ထည့်သွင်းသည့်နေ့တွင် တက်ရောက်ခဲ့သော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအရေအတွက်၏ သုံးပုံနှစ်ပုံသို့ ရောက်ရှိပြီးနောက် ရက် (၃၀) မြောက်တွင် ထိုပြင်ဆင်ချက်သည် စတင်သက်ဝင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက်တွင် အဆိုပါပြင်ဆင်ချက်ကို လက်ခံကြောင်း သဘောတူစာချုပ်အား စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမှ တင်သွင်းပြီးနောက် ရက် (၃၀) ပြည့်မြောက်သည့်နေ့မှ စတင်၍ အဆိုပါနိုင်ငံတွင် သက်ဝင်မည်ဖြစ်သည်။ ပြင်ဆင်ချက်တစ်ခုသည် အဆိုပါပြင်ဆင်ချက်ကို လက်သင့်သော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအတွက် သာ အကျိုးဝင်စေရမည်။

၃။ အကယ်၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ညီလာခံတွင် အများဆန္ဒဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီး ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ်ငယ် (၁) တွင် ဖော်ပြထားသည့် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ လက်ခံခဲ့သော၊ သဘောတူညီမှု ရရှိခဲ့သော ပြင်ဆင်ချက်တစ်ခုသည် အပိုဒ် (၃၄)၊ (၃၈)၊ (၃၉) နှင့် (၄၀) တို့နှင့် သီးသန့်သက်ဆိုင်သော ပြင်ဆင်ချက်ဖြစ်ပါက လက်ခံကြောင်း သဘောတူစာချုပ်များ တင်သွင်းမှုသည် ထိုပြင်ဆင်ချက်ကို စတင်ထည့်သွင်းသည့်နေ့တွင် တက်ရောက်ခဲ့သောစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံအရေအတွက်၏ သုံးပုံနှစ်ပုံသို့ ရောက်ရှိပြီးနောက် ရက် (၃၀) ပြည့်မြောက်သည့်နေ့တွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံးအတွက် တပြေးညီစတင်သက်ဝင်စေရမည်။

**အပိုဒ် (၄၈)
ရှုတ်ချပြစ်တင်ခြင်း**

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံသည် ကုလသမဂ္ဂ၏ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ စာဖြင့် အကြောင်းကြားစာ တင်သွင်း၍ ဤသဘောတူစာချုပ်မှ ပျက်ပြယ်ကြောင်း ကြေညာနိုင်သည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ အကြောင်းကြားစာကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ (၁)နှစ်ပြည့်သည့်နေ့တွင် စတင်ပျက်ပြယ်မည်။

**အပိုဒ် (၄၉)
အများဖတ်ရှုနိုင်သည့်ပုံစံ**

ဤသဘောတူစာချုပ်၏ စာသားများအား အလွယ်တကူဖတ်ရှုနိုင်သည့် ပုံစံများဖြင့်လည်းရရှိနိုင်ရန် စီစဉ်ထားရှိရမည်။

**အပိုဒ် (၅၀)
တိကျမှန်ကန်စွာ ဘာသာပြန်ဆိုခြင်း**

ဤ သဘောတူစာချုပ်အား အာရေဗီ၊ တရုတ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှားနှင့် စပိန်ဘာသာတို့ဖြင့် ရေးသားထားသော ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တို့မှာ တူညီသော စစ်မှန်သည့်မူရင်းခွဲများဖြစ်ကြသည်။

ဤတွင် အာဏာကုန်လွှဲအပ်ခြင်းခံရသူများသည် ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရများမှ ထိုက်သင့်သောအာဏာ လွှဲအပ်မှုကို ခံယူထားသူများအနေဖြင့် သက်သေခံ၍ ဤသဘောတူစာချုပ်အား အောက်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးကြပါသည်။

Optional Protocol to the Convention on the Rights of Persons with Disabilities

Adopted by General Assembly resolution 61/106 of 13 December 2006

ENTRY INTO FORCE: 3 May 2008

The States Parties to the present Protocol have agreed as follows:

Article 1

1. A State Party to the present Protocol (“State Party”) recognizes the competence of the Committee on the Rights of Persons with Disabilities (“the Committee”) to receive and consider communications from or on behalf of individuals or groups of individuals subject to its jurisdiction who claim to be victims of a violation by that State Party of the provisions of the Convention.
2. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State Party to the Convention that is not a party to the present Protocol.

Article 2

The Committee shall consider a communication inadmissible when:

- (a) The communication is anonymous;
- (b) The communication constitutes an abuse of the right of submission of such communications or is incompatible with the provisions of the Convention;
- (c) The same matter has already been examined by the Committee or has been or is being examined under another procedure of international investigation or settlement;
- (d) All available domestic remedies have not been exhausted. This shall not be the rule where the application of the remedies is unreasonably prolonged or unlikely to bring effective relief;
- (e) It is manifestly ill-founded or not sufficiently substantiated; or when
- (f) The facts that are the subject of the communication occurred prior to the entry into force of the present Protocol for the State Party concerned unless those facts continued after that date.

မသန်စွမ်းသူများအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၏ ရွေးချယ်ကျင့်သုံးစရာ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်

ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် ၆၁/၁၀၆ အရ ဒီဇင်ဘာလ ၁၃ ရက် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းသည်။

စတင်အာဏာတည်ရက် - ၂၀၀၈ ခုနှစ် မေလ ၃ ရက်။

ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အောက်ပါအတိုင်း သဘောတူကြပါသည် -

အပိုဒ် (၁)

၁။ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ဝင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ (ဤမှနှောင်တွင် “စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ” ဟု ခေါ်တွင်စေရမည်) သည် မိမိ တို့၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းရှိ သဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ချိုးဖောက်ခံရသော တစ်ဦးတစ်ယောက်ဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) အစုအဖွဲ့လိုက်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ကိုယ်စားအနေဖြင့်ဖြစ်စေ တင်သွင်းသည့် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များအပေါ် လက်ခံစိစစ်နိုင် သော မသန်စွမ်းသူအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကော်မတီ (ဤမှနှောင်တွင် “ကော်မတီ” ဟု ခေါ်တွင်စေရမည်) ၏အခွင့်အာဏာကို အသိ အမှတ်ပြုပါသည်။

၂။ ကော်မတီသည် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံမဟုတ်သည့် သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံနှင့် သက်ဆိုင် သည့် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို လက်ခံခြင်းမရှိစေရ။

အပိုဒ် (၂)

- ကော်မတီသည် အောက်ပါအခြေအနေများတွင် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကို ခွင့်မပြုကြောင်းဆုံးဖြတ်ရမည်
- (က) သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်အား အမည်ဖော်ပြထားခြင်းမရှိလျှင်သော် လည်းကောင်း၊
  - (ခ) သတင်းပို့တိုင်တန်းချက် တင်သွင်းပိုင်ခွင့်ကို အလွဲသုံးစားပြုထားပါက လည်းကောင်း (သို့မဟုတ်) သဘော တူစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ကိုက်ညီခြင်းမရှိလျှင်သော် လည်းကောင်း၊
  - (ဂ) တူညီသောအကြောင်းအရာ တစ်ခုတည်းကို ကော်မတီ (သို့မဟုတ်) အခြားသော နိုင်ငံတကာစုံစမ်းစစ်ဆေး ရေး (သို့မဟုတ်) အငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတို့ဖြင့် စစ်ဆေးပြီးပါက လည်းကောင်း၊
  - (ဃ) ပြည်တွင်း၌ရှိနိုင်မည့် ကုစားခွင့်နည်းလမ်းအားလုံးကို ရယူပြီးဖြစ်သည့်အခြေအနေ - ၎င်းကုစားမှု ရရှိရေး အတွက် ဆောင်ရွက်ရာမှာ ကျိုးကြောင်းခိုင်လုံမှုမရှိ ကြန့်ကြာနေခြင်း (သို့မဟုတ်) ထိရောက်သည့် သက်သာ ခွင့်ရရှိရန် မပေးစွမ်းနိုင်သည့် အခြေအနေအတွက် အကျိုးမဝင်စေရ။
  - (င) သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်သည် အခြေအမြစ်မရှိကြောင်း (သို့မဟုတ်) အထောက်အထားမခိုင်လုံကြောင်း ထင်ရှားလျှင်သော် လည်းကောင်း၊
  - (စ) သတင်းပို့တိုင်ကြားသည့် အကြောင်းကိစ္စများသည် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအတွက် ဤနောက် ဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာသက်ဝင်ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေခြင်းမရှိဘဲ အာဏာမသက်ဝင်မီ ဖြစ်ပွားခဲ့ပါကလည်းကောင်း၊

Article 3

Subject to the provisions of article 2 of the present Protocol, the Committee shall bring any communications submitted to it confidentially to the attention of the State Party. Within six months, the receiving State shall submit to the Committee written explanations or statements clarifying the matter and the remedy, if any, that may have been taken by that State.

Article 4

1. At any time after the receipt of a communication and before a determination on the merits has been reached, the Committee may transmit to the State Party concerned for its urgent consideration a request that the State Party take such interim measures as may be necessary to avoid possible irreparable damage to the victim or victims of the alleged violation.
2. Where the Committee exercises its discretion under paragraph 1 of this article, this does not imply a determination on admissibility or on the merits of the communication.

Article 5

The Committee shall hold closed meetings when examining communications under the present Protocol. After examining a communication, the Committee shall forward its suggestions and recommendations, if any, to the State Party concerned and to the petitioner.

Article 6

1. If the Committee receives reliable information indicating grave or systematic violations by a State Party of rights set forth in the Convention, the Committee shall invite that State Party to cooperate in the examination of the information and to this end submit observations with regard to the information concerned.
2. Taking into account any observations that may have been submitted by the State Party concerned as well as any other reliable information available to it, the Committee may designate one or more of its members to conduct an inquiry and to report urgently to the Committee. Where warranted and with the consent of the State Party, the inquiry may include a visit to its territory.
3. After examining the findings of such an inquiry, the Committee shall transmit these findings to the State Party concerned together with any comments and recommendations.
4. The State Party concerned shall, within six months of receiving the findings, comments and recommendations transmitted by the Committee, submit its observations to the Committee.

အပိုဒ် (၃)

ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၂) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုလိုက်နာလျက် ကော်မတီသည် လက်ခံရရှိသော မည်သည့်သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကိုမဆို သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံသို့ လျှို့ဝှက်စွာဖြင့် အကြောင်းကြားရမည်။ အကြောင်းကြားချက်ကို လက်ခံရရှိသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် အဖြစ်အပျက်အကြောင်းအရာကို ရှင်းလင်းထားသည့် ရှင်းလင်းချက် (သို့မဟုတ်) ထုတ်ပြန်ချက်နှင့် အကယ်၍ရှိနိုင်ပါက ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သော ကုစားမှုနည်းလမ်းတို့ကို ကော်မတီထံသို့ (၆)လအတွင်းတင်ပြရမည်။

အပိုဒ် (၄)

၁။ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက် လက်ခံရရှိပြီးချိန်နှင့် တိုင်တန်းချက်အပေါ် ဆုံးဖြတ်ခြင်းမပြုမီ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ကော်မတီသည် အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရသူ (သို့မဟုတ်) ချိုးဖောက်ခံရသူများကို အစားထိုးမရနိုင်သော ထိခိုက်မှုများမဖြစ် စေရေး ရှောင်ရှားနိုင်ရန်အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမှလိုအပ်သော ကြားဖြတ်ဆောင်ရွက်ချက်များကို အလျင်အမြန် ဆောင်ရွက် ပေးရန် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံသို့ တောင်းဆိုချက်ပေးပို့နိုင်သည်။

၂။ ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၁) အရ ကော်မတီမှ ၎င်း၏အခွင့်အာဏာကို ကျင့်သုံးခြင်းသည် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်အား လက်ခံခြင်း (သို့မဟုတ်) အမှားအမှန်ဆုံးဖြတ်ခြင်းတို့အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်ခြင်း မရှိစေရ။

အပိုဒ် (၅)

ကော်မတီသည် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အရ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို စိစစ်ရာတွင် တံခါးပိတ်အစည်းအဝေး များ ကျင်းပစေရမည်။ ကော်မတီသည် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို စစ်ဆေးပြီးနောက်တွင် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်အပေါ် မိမိ၏အမြင်ကို အကြံပြုချက်များနှင့်တကွ သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် သတင်းပို့တိုင်တန်းသူထံသို့ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှု မရှိစေဘဲ ပေးပို့ရမည်။

အပိုဒ် (၆)

၁။ ကော်မတီသည် သဘောတူစာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော အခွင့်အရေးတစ်ရပ်ရပ်ကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံက စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ သို့မဟုတ် စနစ်တစ်ကျချိုးဖောက်နေကြောင်း ခိုင်လုံသည့် သတင်းအချက်အလက်ကို လက်ခံရရှိပါက သက်ဆိုင် ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအား အဆိုပါ သတင်းအချက်အလက်များအပေါ် စစ်ဆေးနိုင်ရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်နှင့် သတင်း အချက်အလက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို တင်ပြရန် ဖိတ်ခေါ်နိုင်သည်။

၂။ ကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမှ တင်ပြသော လေ့လာတွေ့ရှိချက်များနှင့် အခြားခိုင်လုံသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်စေပြီး ကော်မတီထံသို့ အမြန်အစီရင်ခံ တင်ပြနိုင်ရေးအတွက် တစ်ဦး (သို့မဟုတ်) တစ်ဦးထက်ပိုသော ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များကို ခန့်အပ်နိုင်သည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ၏ သဘောတူညီချက်နှင့် ခွင့်ပြုချက်ရရှိပါက စုံစမ်းစစ်ဆေးရာတွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ နယ်မြေဒေသအတွင်းသို့ ခရီးသွား လာခွင့်ရှိသည်။

၃။ ထိုသို့သောစုံစမ်းခြင်းမှ တွေ့ရှိချက်များကို စိစစ်ပြီးနောက် ကော်မတီသည် ယင်းတွေ့ရှိချက်များအပေါ် သုံးသပ် ချက်အပါအဝင် အကြံပြုချက်များကို သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံသို့ ပေးပို့ရမည်။

၄။ သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ကော်မတီထံမှပေးပို့သော တွေ့ရှိချက်များ၊ သုံးသပ်ချက်များနှင့် အကြံပြု ချက်များကို လက်ခံရရှိပြီး (၆) လအတွင်း ကော်မတီထံသို့ မိမိ၏လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို ပြန်လည်တင်ပြရမည်။

5. Such an inquiry shall be conducted confidentially and the cooperation of the State Party shall be sought at all stages of the proceedings.

Article 7

1. The Committee may invite the State Party concerned to include in its report under article 35 of the Convention details of any measures taken in response to an inquiry conducted under article 6 of the present Protocol.

2. The Committee may, if necessary, after the end of the period of six months referred to in article 6, paragraph 4, invite the State Party concerned to inform it of the measures taken in response to such an inquiry.

Article 8

Each State Party may, at the time of signature or ratification of the present Protocol or accession thereto, declare that it does not recognize the competence of the Committee provided for in articles 6 and 7.

Article 9

The Secretary-General of the United Nations shall be the depositary of the present Protocol.

Article 10

The present Protocol shall be open for signature by signatory States and regional integration organizations of the Convention at United Nations Headquarters in New York as of 30 March 2007.

Article 11

The present Protocol shall be subject to ratification by signatory States of the present Protocol which have ratified or acceded to the Convention. It shall be subject to formal confirmation by signatory regional integration organizations of the present Protocol which have formally confirmed or acceded to the Convention. It shall be open for accession by any State or regional integration organization which has ratified, formally confirmed or acceded to the Convention and which has not signed the Protocol.

၅။ ဤကဲ့သို့သောစုံစမ်းခြင်းကို လျှို့ဝှက်စွာဆောင်ရွက်စေရမည့်အပြင် ဆောင်ရွက်မှုအဆင့်တိုင်းတွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို တောင်းဆိုခွင့်ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၇)

၁။ ကော်မတီသည် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၆) အရ ပြုလုပ်သောစုံစမ်းမှုအပေါ် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ တုံ့ပြန်အရေးယူဆောင်ရွက်မှု အသေးစိတ်ကို သဘောတူစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၃၅) အရ တင်ပြရသော အစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းရန် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံ တောင်းဆိုနိုင်သည်။

၂။ ကော်မတီသည် အပိုဒ် (၆) အပိုဒ်ခွဲ (၄) တွင် ဖော်ပြထားသော (၆) လတာကာလ ပြီးဆုံးပြီးနောက် စုံစမ်းခြင်းအပေါ် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ တုံ့ပြန်အရေးယူ ဆောင်ရွက်ချက်များအား အစီရင်ခံရန် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံ တောင်းဆိုနိုင်ပါသည်။

အပိုဒ် (၈)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအသီးသီးသည် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အား လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း (သို့မဟုတ်) အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်း သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်း ပြုလုပ်သည့်အချိန်တွင် အပိုဒ် (၆) နှင့် အပိုဒ် (၇) အရ ပေးအပ်ထားသော ကော်မတီ၏အခွင့်အာဏာကို အသိအမှတ်မပြုကြောင်း ကြေညာနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၉)

ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အား လက်ခံထိန်းသိမ်းသူဖြစ်စေရမည်။

အပိုဒ် (၁၀)

မတ်လ (၃၀) ရက် ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် နယူးယောက်မြို့ရှိ ကုလသမဂ္ဂဌာနချုပ်၌ သဘောတူစာချုပ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော နိုင်ငံများနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ ပေါင်းစည်းရေးအဖွဲ့များသည် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးခွင့် ရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၁၁)

သဘောတူစာချုပ်အား အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော (သို့မဟုတ်) နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများသည် ထိုစာချုပ်တွင် ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးခွင့် ရှိစေရမည်။ သဘောတူစာချုပ်အား အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော (သို့မဟုတ်) နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော ဒေသဆိုင်ရာ ပေါင်းစည်းရေးအဖွဲ့များ၏ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုခွင့် ရှိစေရမည်။ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အား လက်မှတ်ရေးထိုးထားဘဲ သဘောတူစာချုပ်တွင် အတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော (သို့မဟုတ်) နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော မည်သည့်နိုင်ငံမဆို (သို့မဟုတ်) မည်သည့်ဒေသဆိုင်ရာ ပေါင်းစည်းရေးအဖွဲ့မဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အား နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခွင့်ရှိစေရမည်။

Article 12

1. “Regional integration organization” shall mean an organization constituted by sovereign States of a given region, to which its member States have transferred competence in respect of matters governed by the Convention and the present Protocol. Such organizations shall declare, in their instruments of formal confirmation or accession, the extent of their competence with respect to matters governed by the Convention and the present Protocol. Subsequently, they shall inform the depositary of any substantial modification in the extent of their competence.
2. References to “States Parties” in the present Protocol shall apply to such organizations within the limits of their competence.
3. For the purposes of article 13, paragraph 1, and article 15, paragraph 2, of the present Protocol, any instrument deposited by a regional integration organization shall not be counted.
4. Regional integration organizations, in matters within their competence, may exercise their right to vote in the meeting of States Parties, with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to the present Protocol. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its member States exercises its right, and vice versa.

Article 13

1. Subject to the entry into force of the Convention, the present Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the deposit of the tenth instrument of ratification or accession.
2. For each State or regional integration organization ratifying, formally confirming or acceding to the present Protocol after the deposit of the tenth such instrument, the Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the deposit of its own such instrument.

Article 14

1. Reservations incompatible with the object and purpose of the present Protocol shall not be permitted.
2. Reservations may be withdrawn at any time.

အပိုဒ် (၁၂)

၁။ “ဒေသဆိုင်ရာပေါင်းစည်းအဖွဲ့” ဆိုသည်မှာ သဘောတူစာချုပ်နှင့် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်က လွှမ်းမိုးသောကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဒေသတစ်ခု၏ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သော အချုပ်အခြာအာဏာပိုင်နိုင်ငံများက အခွင့်အာဏာလွှဲပြောင်းပေးအပ်၍ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသော အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ကို ဆိုလိုပါသည်။ ယင်းအဖွဲ့အစည်းများသည် သဘောတူစာချုပ်နှင့် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် အကျုံးဝင်သည့်ကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့၏ အခွင့်အာဏာရှိသည့် အတိုင်းအတာကိုသာ ၎င်းတို့၏ အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားခြင်း (သို့မဟုတ်) နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုခြင်းပြုလုပ်သည့် အချိန်တွင် ကြေညာစေရမည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ထိုအဖွဲ့အစည်းများသည် ၎င်းတို့၏ အခွင့်အာဏာနှင့်ပတ်သက်သော မည်သည့်မွမ်းမံပြင်ဆင်ချက်ကို မဆို လက်ခံထိန်းသိမ်းသောသူအား အကြောင်းကြားရမည်။

၂။ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်တွင် “စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ” ဟု ရည်ညွှန်းခြင်းသည် ၎င်းအဖွဲ့အစည်းများအပေါ် အခွင့်အာဏာရှိသည့် အတိုင်းအတာအလျောက်သာ အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိစေရမည်။

၃။ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ အပိုဒ် (၁၃) အပိုဒ်ခွဲ (၁) နှင့် အပိုဒ် (၁၅) အပိုဒ်ခွဲ (၂) တို့၏ ရည်ရွယ်ချက်များအလို့ငှာ ဒေသဆိုင်ရာ ပေါင်းစည်းအဖွဲ့မှ အပ်နှံသည့် မည်သည့်စာချုပ်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မပြုရပါ။

၄။ ဒေသဆိုင်ရာပေါင်းစည်းအဖွဲ့သည် ၎င်း၏အခွင့်အာဏာရှိသော ကိစ္စများတွင်သာ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများ၏ တူညီသော မဲအရေအတွက်နှင့်အတူ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အစည်းအဝေးတွင် ၎င်းတို့၏ မဲပေးနိုင်ရန် အခွင့်အရေးကို ကျင့်သုံးနိုင်ပါသည်။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် ယင်းအဖွဲ့အစည်းသည် ၎င်း၏ မည်သည့်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို မဲပေးပိုင်ခွင့်အား ကျင့်သုံးထားလျှင် အဆိုပါအဖွဲ့အစည်းသည် မဲပေးပိုင်ခွင့်ကျင့်သုံးခြင်း မရှိစေရ။

အပိုဒ် (၁၃)

၁။ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်သည် သဘောတူစာချုပ်၏ အာဏာသက်ဝင်မှုကို လိုက်နာလျက် (၁၀) ခုမြောက်သော အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အပ်နှံပြီးနောက် ရက်ပေါင်း (၃၀) ပြည့်မြောက်သည့်နေ့ရက်တွင် အာဏာသက်ရောက်မှုရှိစေရမည်။

၂။ အဆိုပါ (၁၀)ခုမြောက်သော စာချုပ်ကိုအပ်နှံပြီးနောက် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အတည်ပြုပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော သို့မဟုတ် နောက်မှအတည်ပြု ပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသော နိုင်ငံအသီးသီးအတွက် သို့မဟုတ် ဒေသဆိုင်ရာ ပေါင်းစည်းအဖွဲ့အတွက် မိမိတို့၏ အဆိုပါစာချုပ်များကို အပ်နှံပြီးနောက် ရက် (၃၀) အကြာ၌ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် အာဏာတည်စေရမည်။

အပိုဒ် (၁၄)

၁။ ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်၏ ရည်မှန်းချက်နှင့် ရည်ရွယ်ချက်တို့ဖြင့် ဆန့်ကျင်သော ခြွင်းချက်ထားခြင်းကို ခွင့်မပြုစေရပါ။

၂။ ခြွင်းချက်ထားခြင်းကို အချိန်မရွေး ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းနိုင်ပါသည်။

Article 15

1. Any State Party may propose an amendment to the present Protocol and submit it to the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall communicate any proposed amendments to States Parties, with a request to be notified whether they favour a meeting of States Parties for the purpose of considering and deciding upon the proposals. In the event that, within four months from the date of such communication, at least one third of the States Parties favour such a meeting, the Secretary-General shall convene the meeting under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of two thirds of the States Parties present and voting shall be submitted by the Secretary-General to the General Assembly of the United Nations for approval and thereafter to all States Parties for acceptance.

2. An amendment adopted and approved in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force on the thirtieth day after the number of instruments of acceptance deposited reaches two thirds of the number of States Parties at the date of adoption of the amendment. Thereafter, the amendment shall enter into force for any State Party on the thirtieth day following the deposit of its own instrument of acceptance. An amendment shall be binding only on those States Parties which have accepted it.

Article 16

A State Party may denounce the present Protocol by written notification to the Secretary-General of the United Nations. The denunciation shall become effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

Article 17

The text of the present Protocol shall be made available in accessible formats.

Article 18

The Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts of the present Protocol shall be equally authentic.

IN WITNESS THEREOF the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed the present Protocol.

အပိုဒ် (၁၅)

၁။ မည်သည့်စာချုပ်ဝင်နိုင်မဆို ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ပြင်ဆင်ရေးကို အဆိုပြု၍ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်း ရေးမှူးချုပ်ထံ တင်သွင်းနိုင်သည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ဤအဆိုပြုလာသည့် ပြင်ဆင်ချက်ကို သုံးသပ်ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်အတွက် အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကျင်းပရန် လိုလားခြင်းရှိ/မရှိ ပြန်ကြားကြရန် မေတ္တာရပ်ခံချက်ဖြင့် ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံ ပေးပို့ရမည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနက် အနည်းဆုံးသုံးပုံတစ်ပုံက ယင်းအစည်း အဝေးကျင်းပရန် လိုလားကြလျှင် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ ကမကထပြုမှုဖြင့် အစည်းအဝေးကိုကျင်းပပေးရမည်။ ညီလာခံသို့တက်ရောက်၍ မဲပေးသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအများစု၏ သုံးပုံနှစ်ပုံဖြင့်ချမှတ် သော မည်သည့်ပြင်ဆင်ချက်ကိုမဆို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ အတည်ပြုလက်ခံချက်ရယူရန်အတွက် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံသို့ တင်သွင်းရမည်။

၂။ ဤအပိုဒ်၏ အပိုဒ်ခွဲ (၁) နှင့်အညီ အတည်ပြုချမှတ်ထားသော ပြင်ဆင်ချက်တစ်ရပ်သည် ပြင်ဆင်ချက် ချမှတ်သည့် နေ့ရက်တွင် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနက် သုံးပုံနှစ်ပုံ၏ အတည်ပြုလက်ခံကြောင်း စာချုပ်ကို အပ်နှံပြီးနောက် ရက်ပေါင်း (၃၀) ပြည့်မြောက်နေ့တွင် အာဏာသက်ဝင်မှုရှိစေရမည်။ ထို့နောက်တွင် ပြင်ဆင်ချက်သည် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံ အသီးသီးအတွက် မိမိတို့၏ အတည်ပြုလက်ခံကြောင်းစာချုပ်ကို အပ်နှံပြီးနောက် ရက်ပေါင်း (၃၀) ပြည့်မြောက်သောနေ့တွင် အာဏာသက်ရောက်မှုရှိစေရမည်။ ပြင်ဆင်ချက်သည် လက်ခံသောစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကိုသာ အာဏာသက်ရောက်မှုရှိစေ ရမည်။

အပိုဒ် (၁၆)

မည်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အတည်ပြုပါဝင်ခြင်းမှ ပျက်ပြယ်ကြောင်းကြေညာ ခြင်းကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အကြောင်းကြားစာ ရေးသားပေးပို့၍ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ပြုလုပ် နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ပျက်ပြယ်ကြောင်း ကြေညာချက်သည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ အကြောင်းကြားစာ လက်ခံရရှိပြီးနောက် (၃) လပြည့်မြောက်သောနေ့တွင် စတင်အာဏာသက်ရောက်စေရမည်။

အပိုဒ် (၁၇)

ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ပါ စာသားများသည် လူအများလက်လှမ်းမီ အသုံးပြုနိုင်မည့်ပုံစံများ ဖြစ်ရမည်။

အပိုဒ် (၁၈)

အာရေဗီ၊ တရုတ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှားနှင့် စပိန်ဘာသာတို့ဖြင့် ရေးသားထားသော ဤ နောက်ဆက်တွဲစာချုပ် တို့မှာ တူညီသောစစ်မှန်သည့် မူရင်းခွဲများဖြစ်သည်။ အောက်ပါအသိသက်သေများ၏ ရှေ့မှောက်တွင် မိမိတို့၏သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရများ၏ အာဏာကုန်လွှဲအပ်ခြင်းခံရသောသူများက ဤနောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးချုပ်ဆိုကြ ပါသည်။

International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance

Adopted by General Assembly resolution 61/177 of 20 December 2006

ENTRY INTO FORCE: 23 December 2010

PREAMBLE

The States Parties to this Convention,

Considering the obligation of States under the Charter of the United Nations to promote universal respect for, and observance of, human rights and fundamental freedoms,

Having regard to the Universal Declaration of Human Rights,

Recalling the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, the International Covenant on Civil and Political Rights and the other relevant international instruments in the fields of human rights, humanitarian law and international criminal law,

Also recalling the Declaration on the Protection of All Persons from Enforced Disappearance adopted by the General Assembly of the United Nations in its resolution 47/133 of 18 December 1992,

Aware of the extreme seriousness of enforced disappearance, which constitutes a crime and, in certain circumstances defined in international law, a crime against humanity,

Determined to prevent enforced disappearances and to combat impunity for the crime of enforced disappearance,

Considering the right of any person not to be subjected to enforced disappearance, the right of victims to justice and to reparation,

Affirming the right of any victim to know the truth about the circumstances of an enforced disappearance and the fate of the disappeared person, and the right to freedom to seek, receive and impart information to this end,

Have agreed on the following articles:

လူသားများကို လက်စပျောက်ခံရခြင်းမှ အကာအကွယ်ပေးရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်

၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာ ၂၀ ရက်နေ့တွင် အထွေထွေညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက် ၆၁/၁၇၇ အရ ပြဋ္ဌာန်းသည်။

အာဏာတည်ရက် - ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၃ ရက်။

နိဒါန်း

ဤ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည်-

ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်စာတမ်းအရ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်များကို ရိုသေလေးစားလိုက်နာမှု တိုးမြှင့်ရန်နိုင်ငံများတွင် တာဝန်ရှိမှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက်လည်းကောင်း၊

ကမ္ဘာ့လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း၊

စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်၊ ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် နိုင်ငံရေး အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေ၊ လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှုဥပဒေ၊ လူ့အခွင့်အရေးနယ်ပယ်တို့နှင့်သက်ဆိုင်သည့် အခြားသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစာချုပ်စာတမ်းများကို အမှတ်ရလျက်လည်းကောင်း၊

၁၉၉၂ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၈ ရက်တွင် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် ၄၇/၁၃၃ အရ ချမှတ်ခဲ့သည့် လူသားများကို လက်စပျောက်ခံရခြင်းမှ အကာအကွယ်ပေးခြင်းဆိုင်ရာ ကြေညာစာတမ်းကိုလည်း ပြန်လည်အမှတ်ရလျက်လည်းကောင်း၊

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေတွင် အတိအကျသတ်မှတ်ထားသည့် အခြေအနေဖြစ်သည့် လူသားမျိုးနွယ်ကို ဆန့်ကျင်သောပြစ်မှုနှင့် ရာဇဝတ်မှုတစ်ခုဖြစ်သော လက်စပျောက်ခံရခြင်း၏ အလွန်အမင်းစိုးရိမ်မှုကို သတိပြုလျက်လည်းကောင်း၊

လက်စပျောက်ခံရခြင်းများကို တားဆီးရန်နှင့် လက်စပျောက်သည့်ပြစ်မှုမှ ကင်းလွတ်ခြင်းကို တိုက်ဖျက်ရန် ဆုံးဖြတ်လျက်လည်းကောင်း၊

မည်သူမျှ လက်စပျောက်ခြင်းမခံရစေသည့် အခွင့်အရေးနှင့် နစ်နာသူတို့၏ တရားမျှတမှုနှင့် လျော်ကြေးရပိုင်ခွင့်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက်လည်းကောင်း၊

လက်စပျောက်ခြင်းခံခဲ့ရသူ၏ ကံကြမ္မာနှင့် လက်စပျောက်ခြင်းခံရသည့် အခြေအနေများအကြောင်း အမှန်အတိုင်း သိရှိသည့် နစ်နာသူ၏အခွင့်အရေးနှင့် အသေးစိတ်သတင်းအချက်အလက်များ လွတ်လပ်စွာလက်ခံခွင့်၊ ရှာဖွေခွင့်နှင့် ဖော်ပြခွင့်ကို အတည်ပြုလျက်လည်းကောင်း၊

အောက်ပါအပိုဒ်များကို သဘောတူကြသည်-

PART I

Article 1

1. No one shall be subjected to enforced disappearance.
2. No exceptional circumstances whatsoever, whether a state of war or a threat of war, internal political instability or any other public emergency, may be invoked as a justification for enforced disappearance.

Article 2

For the purposes of this Convention, “enforced disappearance” is considered to be the arrest, detention, abduction or any other form of deprivation of liberty by agents of the State or by persons or groups of persons acting with the authorization, support or acquiescence of the State, followed by a refusal to acknowledge the deprivation of liberty or by concealment of the fate or whereabouts of the disappeared person, which place such a person outside the protection of the law.

Article 3

Each State Party shall take appropriate measures to investigate acts defined in article 2 committed by persons or groups of persons acting without the authorization, support or acquiescence of the State and to bring those responsible to justice.

Article 4

Each State Party shall take the necessary measures to ensure that enforced disappearance constitutes an offence under its criminal law.

Article 5

The widespread or systematic practice of enforced disappearance constitutes a crime against humanity as defined in applicable international law and shall attract the consequences provided for under such applicable international law.

Article 6

1. Each State Party shall take the necessary measures to hold criminally responsible at least:
  - (a) Any person who commits, orders, solicits or induces the commission of, attempts to commit, is an accomplice to or participates in an enforced disappearance;

အပိုင်း (၁)

အပိုဒ် (၁)

၁။ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ လက်စပျောက်ခံရခြင်းမရှိစေရ။

၂။ စစ်ဖြစ်ပွားခြင်းဖြစ်စေ၊ စစ်ဖြစ်ရန်အလားအလာရှိခြင်း၊ ပြည်တွင်းနိုင်ငံရေး မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် ပြည်သူလူထုအတွင်း အရေးပေါ်အခြေအနေများ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းဖြစ်စေသည့် မည်သည့်အခြေအနေကမျှ လက်စပျောက်ခံရခြင်းဖြစ်စေရန် အကြောင်း ပြချက်အဖြစ် ကိုးကားသည့် အခြေအနေမျိုးမဖြစ်စေရ။

အပိုဒ် (၂)

ဤသဘောတူစာချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်အလို့ငှာ လက်စပျောက်ခြင်းခံရသည် ဆိုရာတွင် နိုင်ငံ၏သဘောတူ ပံ့ပိုး၊ ခွင့်ပြုပေးမှုဖြင့် လူတစ်ဦး သို့မဟုတ် လူတစ်စု သို့မဟုတ် နိုင်ငံတွင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသူက ဖမ်းဆီးခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ သွေး ဆောင်ခေါ်သွားခြင်း သို့မဟုတ် အခြားသောပုံစံဖြင့် လွတ်လပ်ခွင့်ကို ပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်းတို့အပြင် လက်စပျောက်ခြင်းခံရသူ ၏အကြောင်း သို့မဟုတ် ကံကြမ္မာကိုဖုံးကွယ်ခြင်း သို့မဟုတ် လွတ်လပ်ခွင့်ပိတ်ပင်ထားမှုကို အသိအမှတ်ပြုရန် ငြင်းဆိုခြင်း အားဖြင့် လူတစ်ဦးကို ဥပဒေ၏ အကာအကွယ်ပေးခြင်း ပြင်ပသို့ရောက်ရှိစေခြင်းကို ဆိုသည်။

အပိုဒ် (၃)

သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် တစ်နိုင်ငံချင်းသည် တရားမျှတမှု ဆောင်ကြဉ်းရန်အတွက် အပိုဒ် (၂) တွင် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆို ထားသောပြုလုပ်မှုများကို ကျူးလွန်ကြသည့် လူပုဂ္ဂိုလ်များ သို့မဟုတ် နိုင်ငံ၏သဘောတူ ပံ့ပိုး၊ ခွင့်ပြုပေးမှုမပါဘဲ ကျူးလွန် ကြသော လူအုပ်စုများအပေါ် စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် သင့်လျော်သောနည်းလမ်းများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၄)

ဤသဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် တစ်နိုင်ငံချင်းသည် လက်စပျောက်ခံရခြင်းကို အရေးယူအပြစ်ပေးနိုင်သော ရာဇဝတ် မှုတစ်ခုအဖြစ် ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေတွင် ထည့်သွင်းရန်လိုအပ်သော နည်းလမ်းများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၅)

စနစ်တကျနှင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဖြစ်ပေါ်နေသော လက်စပျောက်ခြင်းခံရစေသည့် အလေ့အထကို သက်ဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေတွင် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသကဲ့သို့ လူသားမျိုးနွယ်ကိုဆန့်ကျင်သော ပြစ်မှုတွင် ထည့်သွင်းရမည့်အပြင် အဆိုပါသက်ဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေအရ ဖော်ပြထားသည့် အကျိုးဆက်များတွင်လည်း ထည့်သွင်းရမည်။

အပိုဒ် (၆)

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် တစ်နိုင်ငံချင်းသည် အောက်ပါကျူးလွန်သူများကို ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေအရ အပြစ်ရှိသည် ဟုသတ်မှတ်နိုင်ရန် လိုအပ်သောနည်းလမ်းကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ အနိမ့်ဆုံးအားဖြင့်-

- (က) လက်စပျောက်ခြင်းခံရမှုကို ကိုယ်တိုင်ကျူးလွန်သူ၊ ကျူးလွန်ရန်အမိန့်ပေးသူ၊ တောင်းဆိုသူ၊ ကျူးလွန်ရန် အားထုတ်မှုများ၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများတွင် ပါဝင်သူ၊

- (b) A superior who:
  - (i) Knew, or consciously disregarded information which clearly indicated, that subordinates under his or her effective authority and control were committing or about to commit a crime of enforced disappearance;
  - (ii) Exercised effective responsibility for and control over activities which were concerned with the crime of enforced disappearance; and
  - (iii) Failed to take all necessary and reasonable measures within his or her power to prevent or repress the commission of an enforced disappearance or to submit the matter to the competent authorities for investigation and prosecution;
- (c) Subparagraph (b) above is without prejudice to the higher standards of responsibility applicable under relevant international law to a military commander or to a person effectively acting as a military commander.

2. No order or instruction from any public authority, civilian, military or other, may be invoked to justify an offence of enforced disappearance.

Article 7

- 1. Each State Party shall make the offence of enforced disappearance punishable by appropriate penalties which take into account its extreme seriousness.
- 2. Each State Party may establish:
  - (a) Mitigating circumstances, in particular for persons who, having been implicated in the commission of an enforced disappearance, effectively contribute to bringing the disappeared person forward alive or make it possible to clarify cases of enforced disappearance or to identify the perpetrators of an enforced disappearance;
  - (b) Without prejudice to other criminal procedures, aggravating circumstances, in particular in the event of the death of the disappeared person or the commission of an enforced disappearance in respect of pregnant women, minors, persons with disabilities or other particularly vulnerable persons.

Article 8

Without prejudice to article 5,

- 1. Each State Party shall make the offence of enforced disappearance punishable by appropriate penalties which take into account its extreme seriousness.

(ခ) အထက်အရာရှိတစ်ဦးသည်

- (၁) ၎င်း၏အခွင့်အာဏာအရ အမိန့်ပေးညွှန်ကြားခွင့်ရှိသော လက်အောက်ငယ်သားများသည် လက်စပျောက်ခြင်းဖြစ်မှုကို ကျူးလွန်နေကြောင်းသိရှိခြင်း သို့မဟုတ် ကျူးလွန်လိမ့်မည်ဟူသော တိကျရှင်းလင်းသည့် သတင်းရရှိထားလျက် အသိအမှတ်မပြုခြင်း၊
- (၂) လက်စပျောက်ခြင်းခံရမှုအပြစ်နှင့် သက်ဆိုင်သော ဆောင်ရွက်ချက်များအပေါ် ထိရောက်သည့် တာဝန်ရှိမှု ကျင့်သုံးခြင်းနှင့် ထိန်းချုပ်ခြင်း၊
- (၃) လက်စပျောက်ခြင်းဖြစ်မှု ကျူးလွန်ခြင်းကို ဖိနှိပ်ရန် သို့မဟုတ် တားဆီးရန် လိုအပ်သော တတ်နိုင်သမျှဆောင်ရွက်ရမည့် နည်းလမ်းအားလုံးကို ၎င်း၏အာဏာအတွင်း ဆောင်ရွက်ရန်ပျက်ကွက်ခြင်း သို့မဟုတ် စုံစမ်းစစ်ဆေးရန်နှင့် တရားစွဲဆိုရန် အခွင့်အာဏာပိုင်သို့တင်ပြရမည့်ကိစ္စကို ပျက်ကွက်ခြင်း၊

(ဂ) အထက်ပါ စာပိုဒ်ခွဲ (ခ) သည် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာအရာရှိတစ်ဦး သို့မဟုတ် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာအရာရှိတစ်ဦးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် သက်ဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေအရ အမြင့်ဆုံးတာဝန်ယူမှုကို ထိခိုက်စေခြင်းမပြုရ။

၂။ ပြည်သူ့အာဏာပိုင်၊ အရပ်ဘက်၊ စစ်ဘက် သို့မဟုတ် အခြားမည်သည့်အဖွဲ့၏ အမိန့်သို့မဟုတ် ညွှန်ကြားချက်ကမ္ဘာ့အတင်းအကျပ်ပျောက်ကွယ်စေခြင်း ပြစ်မှုတစ်ရပ်ကို အကြောင်းပြချက်အဖြစ် ကိုးကားဖော်ပြနိုင်ခြင်း မရှိစေရ။

အပိုဒ် (၇)

၁။ ဤ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် တစ်နိုင်ငံချင်းစီသည် လက်စပျောက်ခြင်းခံရစေသည့် ပြစ်မှု၏ အလွန်အမင်းစိုးရိမ်မှုကို သတိပြုလျက် သင့်လျော်သော အပြစ်ဒဏ်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ ဤ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် တစ်နိုင်ငံချင်းစီသည်-

- (က) လက်စပျောက်ခြင်းဖြစ်မှု ကျူးလွန်ကြောင်းယူဆရသူ လူပုဂ္ဂိုလ်အတွက် အဆိုပါပြစ်မှု ကျူးလွန်သူများကို ညွှန်ပြခြင်း သို့မဟုတ် အမှုကို ရှင်းလင်းဖော်ထုတ်ရန် ဖြစ်နိုင်သမျှဆောင်ရွက်ခြင်း သို့မဟုတ် လက်စပျောက်ခြင်းခံရသူကို အသက်ရှင်လျက်ဖော်ထုတ်ခြင်း စသော အခြေအနေများဖြင့် အပြစ်လျော့ပါးစေရန် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။
- (ခ) လက်စပျောက်ခြင်းခံရသူ သေဆုံးသည့်အခြေအနေနှင့် ပိုဆိုးရွားသည့်အခြေအနေများ အထူးသဖြင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်သည်များ၊ ကလေးသူငယ်များ၊ မသန်စွမ်းသူများ သို့မဟုတ် ထိခိုက်လွယ်သူများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လက်စပျောက်ခြင်းကို ကျူးလွန်ခဲ့သည့်အခြေအနေများတွင် အခြားသောပြစ်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ကျင့်သုံးခြင်းကို ထိခိုက်စေခြင်းမရှိဘဲ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

အပိုဒ် (၈)

အပိုဒ် (၅) ကို မထိခိုက်စေဘဲ

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံသည် လက်စပျောက်ခံရခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အချိန်ကာလတစ်ရပ်ကို ကျင့်သုံးရာ၌ ပြစ်မှုဆိုင်ရာတရားစွဲဆိုခြင်းအတွက် အချိန်ကာလသက်တမ်းကို လိုအပ်သောနည်းလမ်းများ ချမှတ်၍ သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်ရာတွင်-

- (a) Is of long duration and is proportionate to the extreme seriousness of this offence;
  - (b) Commences from the moment when the offence of enforced disappearance ceases, taking into account its continuous nature.
2. Each State Party shall guarantee the right of victims of enforced disappearance to an effective remedy during the term of limitation.

Article 9

1. Each State Party shall take the necessary measures to establish its competence to exercise jurisdiction over the offence of enforced disappearance:
  - (a) When the offence is committed in any territory under its jurisdiction or on board a ship or aircraft registered in that State;
  - (b) When the alleged offender is one of its nationals;
  - (c) When the disappeared person is one of its nationals and the State Party considers it appropriate.
2. Each State Party shall likewise take such measures as may be necessary to establish its competence to exercise jurisdiction over the offence of enforced disappearance when the alleged offender is present in any territory under its jurisdiction, unless it extradites or surrenders him or her to another State in accordance with its international obligations or surrenders him or her to an international criminal tribunal whose jurisdiction it has recognized.
3. This Convention does not exclude any additional criminal jurisdiction exercised in accordance with national law.

Article 10

1. Upon being satisfied, after an examination of the information available to it, that the circumstances so warrant, any State Party in whose territory a person suspected of having committed an offence of enforced disappearance is present shall take him or her into custody or take such other legal measures as are necessary to ensure his or her presence. The custody and other legal measures shall be as provided for in the law of that State Party but may be maintained only for such time as is necessary to ensure the person's presence at criminal, surrender or extradition proceedings.
2. A State Party which has taken the measures referred to in paragraph 1 of this article shall immediately carry out a preliminary inquiry or investigations to establish the facts. It shall notify the States Parties referred to in article 9, paragraph 1, of the measures it has taken in pursuance of paragraph 1 of this article, including detention and the circumstances warranting detention, and of the findings of its preliminary inquiry or its investigations, indicating whether it intends to exercise its jurisdiction.

- (က) ပြစ်မှု အလွန်အမင်းစိုးရိမ်ရမှု အချိုးအစားနှင့် ရှည်လျားသောကာလ၊
- (ခ) လက်စပျောက်ခြင်းခံရခြင်း ပြီးဆုံးသည့်အချိန်မှစတင်၍ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားမှုသဘောကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားခြင်း၊

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံချင်းသည် လက်စပျောက်ခြင်းခံရသည့် နစ်နာသူ၏အခွင့်အရေးအဖြစ် ကန့်သတ်ကာလ တစ်ခုအတွင်း ထိရောက်သော ကုစားမှုတစ်ရပ်ရရှိရန် အာမခံရမည်။

အပိုဒ် (၉)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံချင်းသည် လက်စပျောက်ခြင်းခံရစေသည့် ပြစ်မှုအပေါ် စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာကျင့်သုံးရန် လိုအပ် သောနည်းလမ်းများ ချမှတ်ရမည်။

- (က) နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းကျရောက်သော မည်သည့်နယ်မြေတွင်မဆို သို့မဟုတ် အဆိုပါနိုင်ငံ တွင် မှတ်ပုံတင်ထားရှိသော ရေယာဉ် သို့မဟုတ် လေယာဉ်အပေါ်တွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်သည့်အခါ၊
- (ခ) ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်ဟု စွပ်စွဲခံရသူသည် ၎င်းနိုင်ငံသားတစ်ဦးဖြစ်သည့်အခါ၊
- (ဂ) လက်စပျောက်ခြင်းခံရသူသည် ၎င်းနိုင်ငံသားတစ်ဦးဖြစ်သည့်အခါနှင့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက သင့်သည်ဟု ထင်မြင်သည့်အခါ၊

၂။ လက်စပျောက်ခြင်းအမှု ကျူးလွန်ခြင်းအတွက် ကျူးလွန်သူကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံးက ဖမ်းဆီးရန် စီရင်ပိုင်ခွင့် ရှိကြောင်း အသိအမှတ်ပြုထားခြင်း သို့မဟုတ် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိမှုအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို ဖမ်းဆီးပေးခြင်း သို့မ ဟုတ် အခြားနိုင်ငံသို့ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းမရှိခဲ့လျှင် စာချုပ်ဝင်တစ်နိုင်ငံသည် ၎င်း၏စီရင်ပိုင်ခွင့်နယ်မြေအတွင်း ကျူးလွန်ခဲ့သော ပြစ်မှုအတွက် အဆိုပါကျူးလွန်သူကို စီရင်ပိုင်ခွင့်အပြည့်အဝကျင့်သုံးရန် နည်းလမ်းများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

၃။ ပြည်တွင်းဥပဒေများနှင့်အညီ ပြစ်မှုဆိုင်ရာစီရင်ပိုင်ခွင့်များ ကျင့်သုံးခြင်းကို ယခုသဘောတူစာချုပ်က ပယ်ထုတ်ခြင်း မပြုရ။

အပိုဒ် (၁၀)

၁။ မည်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံကိုမဆို ၎င်း၏ပိုင်နက်နယ်မြေအတွင်း လက်စပျောက်ခြင်းအမှုကို ကျူးလွန်ခဲ့ကြောင်း သံသယရှိသူအား ရရှိထားသည့်သတင်းအချက်အလက်များ စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး ကျေနပ်မှုရှိသည့်အပေါ်တွင် ထိုသူကို ခံဝန်ချုပ်နှင့် ထားရန် ဝရမ်းထုတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ထိုသူ၏မျက်မှောက်၌ အခြားသောဥပဒေနည်းလမ်းများအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းပြုရမည်။ အချုပ်နှင့် အခြားသောဥပဒေနည်းလမ်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းကို အဆိုပါစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ ဥပဒေနှင့်အညီဆောင်ရွက် ရမည်။ သို့ရာတွင် တရားခံလွှဲပြောင်းရေးဆောင်ရွက်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြစ်မှုစစ်ဆေးခြင်းပြုလုပ်ချိန်တွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူရှိရန် အဆိုပါအချိန်အတွက်သာ ထိန်းသိမ်းထားနိုင်သည်။

၂။ ယခုအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် ၁ တွင် ရည်ညွှန်းထားသော နည်းလမ်းများကိုအသုံးပြုသည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် အချက်အလက်များတည်ဆောက်ရန် ကနဦးစုံစမ်းမှုနှင့် စစ်ဆေးမှုကို ချက်ချင်းဆောင်ရွက်ရမည်။ ယခုအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် ၁ ပါ နည်းလမ်းများအရ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းရန် ဝရမ်းထုတ်သည့်အခြေအနေနှင့် ကနဦးစုံစမ်းမှု သို့မဟုတ် စစ်ဆေးမှု၏ တွေ့ရှိချက်များ၊ စီရင်ပိုင်ခွင့်ကျင့်သုံးရန် ရည်ရွယ်ချက် ရှိ/မရှိ ညွှန်ပြခြင်း စသည်တို့ကိုဆောင်ရွက်သည့်အခါ အပိုဒ် (၉) စာပိုဒ် (၁) တွင် ရည်ညွှန်းထားသောနိုင်ငံများသို့ အသိပေးရမည်။

3. Any person in custody pursuant to paragraph 1 of this article may communicate immediately with the nearest appropriate representative of the State of which he or she is a national, or, if he or she is a stateless person, with the representative of the State where he or she usually resides.

Article 11

1. The State Party in the territory under whose jurisdiction a person alleged to have committed an offence of enforced disappearance is found shall, if it does not extradite that person or surrender him or her to another State in accordance with its international obligations or surrender him or her to an international criminal tribunal whose jurisdiction it has recognized, submit the case to its competent authorities for the purpose of prosecution.

2. These authorities shall take their decision in the same manner as in the case of any ordinary offence of a serious nature under the law of that State Party. In the cases referred to in article 9, paragraph 2, the standards of evidence required for prosecution and conviction shall in no way be less stringent than those which apply in the cases referred to in article 9, paragraph 1.

3. Any person against whom proceedings are brought in connection with an offence of enforced disappearance shall be guaranteed fair treatment at all stages of the proceedings. Any person tried for an offence of enforced disappearance shall benefit from a fair trial before a competent, independent and impartial court or tribunal established by law.

Article 12

1. Each State Party shall ensure that any individual who alleges that a person has been subjected to enforced disappearance has the right to report the facts to the competent authorities, which shall examine the allegation promptly and impartially and, where necessary, undertake without delay a thorough and impartial investigation. Appropriate steps shall be taken, where necessary, to ensure that the complainant, witnesses, relatives of the disappeared person and their defence counsel, as well as persons participating in the investigation, are protected against all ill-treatment or intimidation as a consequence of the complaint or any evidence given.

2. Where there are reasonable grounds for believing that a person has been subjected to enforced disappearance, the authorities referred to in paragraph 1 of this article shall undertake an investigation, even if there has been no formal complaint.

3. Each State Party shall ensure that the authorities referred to in paragraph 1 of this article:

- (a) Have the necessary powers and resources to conduct the investigation effectively, including access to the documentation and other information relevant to their investigation;

၃။ ယခုအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) အရ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခံထားရသူ နိုင်ငံသားဖြစ်သည့် ၎င်း၏မိခင်နိုင်ငံမှ အသင့်တော်ဆုံးသော ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးနှင့် အမြန်ဆုံးဆက်သွယ်နိုင်သည်။ နိုင်ငံမဲ့ဖြစ်နေပါက ၎င်းအခြေချနေထိုင်လေ့ရှိသော နိုင်ငံ၏ကိုယ်စားလှယ် နှင့် ဆက်သွယ်ရမည်။

အပိုဒ် (၁၁)

၁။ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ၎င်း၏စီရင်ပိုင်ခွင့်နယ်မြေအတွင်း လက်စပျောက်ခြင်းခံရမှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုကို ကျူးလွန်ခဲ့သူအား တွေ့ရှိလျှင် အကယ်၍ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပြစ်မှုခံရမှုက အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း အသိ အမှတ်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိမှုများနှင့်အညီ အခြားနိုင်ငံသို့ လွှဲပြောင်းခြင်းပြုရန်မရှိလျှင် ၎င်းကို တရား စွဲဆိုရန်အတွက် အခွင့်အာဏာရှိသူ အာဏာပိုင်များထံ အမှုတင်သွင်းရမည်။

၂။ အဆိုပါအာဏာပိုင်များသည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ ဥပဒေအရစိုးရိမ်ဖွယ်ရာ သဘောသဘာဝရှိသည့် သာမန်အမှုများ ကို စစ်ဆေးသကဲ့သို့ပင် တူညီသောနည်းလမ်းအတိုင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရမည်။ အပိုဒ် (၉) စာပိုဒ် ၂ တွင် ရည်ညွှန်းထားသည့် အမှုကိစ္စများတွင် တရားစွဲဆိုခြင်းနှင့် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ခြင်းအတွက် လိုအပ်သော သက်သေခံချက် စံနှုန်းများသည် အပိုဒ် (၉) စာပိုဒ် ၁ ပါ အမှုကိစ္စရပ်များတွင် ကျင့်သုံးသည့်နည်းလမ်းများအောက် လျော့နည်းခြင်းမရှိစေရ။

၃။ လက်စပျောက်ခြင်းခံရမှုဆိုင်ရာပြစ်မှုဖြင့် တရားစွဲဆိုခြင်းခံရသူမည်သူမဆို တရားစွဲဆိုမှုအဆင့်အားလုံးတွင် မျှတမှုရှိ စေရန် အာမခံချက်ရရှိရမည်။ လက်စပျောက်သည့်ပြစ်မှုအတွက် တရားစွဲဆိုသူ မည်သူမဆို ဥပဒေအရ တည်ထောင်ထား သောခုံရုံး သို့မဟုတ် လွတ်လပ်၍ ဘက်လိုက်မှုကင်းသည့် အခွင့်အာဏာရှိသော တရားရုံးရှေ့မှောက်တွင် မျှတသောတရား စီရင်ရေး၏ အကျိုးကို ရရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၁၂)

၁။ အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံချင်းစီသည် လက်စပျောက်ခြင်းခံရမှုဆိုင်ရာပြစ်မှုနှင့် လူတစ်ဦးအားစွပ်စွဲသူ လူပုဂ္ဂိုလ်မည်သူကိုမဆို အခွင့်အာဏာရှိသော အာဏာပိုင်များထံ အစီရင်ခံစာတင်သွင်းနိုင်သည့် အခွင့်အရေးပေးရမည်။ အာဏာပိုင်များသည် စွပ်စွဲ ချက်ကို ဘက်လိုက်မှုမရှိဘဲ လျင်လျင်မြန်မြန် စစ်ဆေးရမည်ဖြစ်ပြီး ဘက်လိုက်မှုကင်း၍ နှောင့်နှေးမှုမရှိဘဲ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြု ရမည်။ လက်စပျောက်ခြင်းခံရသူ၏ ဆွေမျိုးများ၊ သက်သေများနှင့် ၎င်းတို့၏ရှေ့နေများ၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတွင် ပါဝင်သူများ၊ တိုင်တန်းသူအားလုံးတို့ကို ခြိမ်းခြောက်ခြင်းနှင့် နှိပ်စက်ခြင်းမရှိစေရန် သင့်လျော်သောအဆင့်များ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၂။ အကယ်၍ တရားဝင်တိုင်ကြားချက်မရှိစေကာမူ လူတစ်ဦးတစ်ယောက် လက်စပျောက်ခြင်းခံရသည်ဟု ယုံကြည်ရ လောက်သည့် အထောက်အထားရှိပါက ယခုအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) တွင် ရည်ညွှန်းထားသည့် အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများသည် စုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးတစ်ရပ် စတင်ပြုလုပ်ရမည်။

၃။ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် တစ်နိုင်ငံစီသည် ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) တွင် ရည်ညွှန်းထားသည့် အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်း များအတွက်-

- (က) စုံစမ်းထောက်လှမ်းမှုများ ထိရောက်စွာ ပြုလုပ်နိုင်ရန် စုံစမ်းထောက်လှမ်းမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည့် သတင်း အချက်အလက်နှင့် စာရွက်စာတမ်းများရရှိခွင့်အပါအဝင် လိုအပ်သည့်အာဏာနှင့် လူအင်အား ရရှိရန် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

- (b) Have access, if necessary with the prior authorization of a judicial authority, which shall rule promptly on the matter, to any place of detention or any other place where there are reasonable grounds to believe that the disappeared person may be present.

4. Each State Party shall take the necessary measures to prevent and sanction acts that hinder the conduct of an investigation. It shall ensure in particular that persons suspected of having committed an offence of enforced disappearance are not in a position to influence the progress of an investigation by means of pressure or acts of intimidation or reprisal aimed at the complainant, witnesses, relatives of the disappeared person or their defence counsel, or at persons participating in the investigation.

Article 13

1. For the purposes of extradition between States Parties, the offence of enforced disappearance shall not be regarded as a political offence or as an offence connected with a political offence or as an offence inspired by political motives. Accordingly, a request for extradition based on such an offence may not be refused on these grounds alone.

2. The offence of enforced disappearance shall be deemed to be included as an extraditable offence in any extradition treaty existing between States Parties before the entry into force of this Convention.

3. States Parties undertake to include the offence of enforced disappearance as an extraditable offence in any extradition treaty subsequently to be concluded between them.

4. If a State Party which makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, it may consider this Convention as the necessary legal basis for extradition in respect of the offence of enforced disappearance.

5. States Parties which do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize the offence of enforced disappearance as an extraditable offence between themselves.

6. Extradition shall, in all cases, be subject to the conditions provided for by the law of the requested State Party or by applicable extradition treaties, including, in particular, conditions relating to the minimum penalty requirement for extradition and the grounds upon which the requested State Party may refuse extradition or make it subject to certain conditions.

(ခ) လက်စပျောက်ခြင်းခံရသူရှိနေကြောင်း ယုံကြည်နိုင်လောက်သည့် အထောက်အထားရှိသော အခြားမည်သည့် နေရာမဆို သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းထားသော မည်သည့်နေရာမဆို လိုအပ်ပါက အဆိုပါကိစ္စရပ်ကို အလျင် အမြန် ဆောင်ရွက်နိုင်စေမည့် စည်းမျဉ်းများအတွက် တရားစီရင်ရေးအာဏာပိုင်အဖွဲ့၏ ခွင့်ပြုချက်ကြိုတင် ရယူဆောင်ရွက်၍ ဝင်ရောက်ခွင့်ရှိသည်။

၄။ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် တစ်နိုင်ငံချင်းသည် စုံစမ်းစစ်ဆေးချက်တစ်ရပ်အား နှောင့်ယှက်တားဆီးမည့် အပြုအမူ များကို ကာကွယ်ဟန့်တားရန် လိုအပ်သောနည်းလမ်းများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။ အထူးသဖြင့် အဆိုပါနည်းလမ်းများတွင် တိုင်ကြားသူ၊ အသိသက်သေများ၊ ပျောက်ဆုံးနေသူ၏ ဆွေမျိုးများ၊ ၎င်းတို့၏ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များနှင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးရာတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသည့်သူများကို ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ လက်တုံ့ပြန်ခြင်း၊ ဖိအားပေးခြင်းအပြုအမူများဖြင့် လက်စပျောက်ခြင်း ခံရမှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း သံသယရှိသူများအား စုံစမ်းစစ်ဆေး၍ မရနိုင်သည့်အခြေအနေများ မရှိစေရန် ဆောင်ရွက် ရမည်။

အပိုဒ် (၁၃)

၁။ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား တရားခံလွှဲပြောင်းရေးအတွက် ရည်ရွယ်၍ လက်စပျောက်ခံရခြင်းပြစ်မှု သည် နိုင်ငံရေးပြစ်မှု သို့မဟုတ် နိုင်ငံရေးပြစ်မှုနှင့်ဆက်စပ်သောပြစ်မှု သို့မဟုတ် နိုင်ငံရေးလှုံ့ဆော်မှု အကျိုးအလို့ငှာ ဆောင်ရွက် သောပြစ်မှုအဖြစ် မသက်ဆိုင်စေရ။ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် အဆိုပါအချက်များကိုအခြေခံ၍ တရားခံလွှဲပြောင်းမှု တောင်းဆိုခြင်း ကို ငြင်းပယ်ခြင်းမပြုရ။

၂။ ဤသဘောတူစာချုပ်အာဏာ မသက်ရောက်မီ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများအကြား ချုပ်ဆိုထားသည့် တရားခံ လွှဲပြောင်းရေးစာချုပ် တစ်စုံတစ်ရာတွင် လက်စပျောက်ခြင်းခံရသည့်ပြစ်မှုကို တရားခံလွှဲပြောင်းပေးနိုင်သော ပြစ်မှုအဖြစ် မှတ်ယူရမည်။

၃။ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လက်စပျောက်ခံရသည့်ပြစ်မှုကို တရားခံလွှဲပြောင်းပေးနိုင်သည့် ပြစ်မှုအဖြစ် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်များအကြား နောက်ပိုင်းတွင်ချုပ်ဆိုထားသည့် မည်သည့်တရားခံ လွှဲပြောင်းရေးစာချုပ်တွင်မဆို ထည့်သွင်းဖော်ပြ ရမည်။

၄။ တရားခံလွှဲပြောင်းရေးစာချုပ် ချုပ်ဆိုထားခြင်းမရှိသော အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံမှ တရားခံလွှဲပြောင်းရေးဆိုင်ရာ တောင်းခံမှုတစ်ရပ်ကို လက်ခံရရှိလျှင် စာချုပ်ဝင်တစ်နိုင်ငံသည် တရားခံလွှဲပြောင်းရေး အခြေအနေတစ်ရပ် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက် နိုင်စေရန် ယခုသဘောတူစာချုပ်သည် လက်စပျောက်ခံရခြင်းပြစ်မှုအတွက် တရားခံလွှဲပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေအခြေခံ ဖြစ်ကြောင်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်သည်။

၅။ တရားခံလွှဲပြောင်းရေးအခြေအနေကို တည်ဆဲစာချုပ်တစ်ရပ်တွင် ဖော်ပြထားသော စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများသည် လက်စပျောက်ခံရခြင်းပြစ်မှုမှ တရားခံလွှဲပြောင်းနိုင်သော ပြစ်မှုဖြစ်ကြောင်း ၎င်းတို့အချင်းချင်းအကြား အသိအမှတ်ပြုရမည်။

၆။ တရားခံလွှဲပြောင်းခြင်းကိစ္စအားလုံးသည် တောင်းဆိုခြင်းခံရသည့်နိုင်ငံ၏ ဥပဒေတွင်ဖော်ပြထားသည့် အခြေအနေ များ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ တရားခံလွှဲပြောင်းရေးစာချုပ်များနှင့် ကိုက်ညီရမည်ဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် တရားခံလွှဲပြောင်းရန် လိုအပ်သည့် အနိမ့်ဆုံးပြစ်ဒဏ်နှင့်စပ်လျဉ်းသော အခြေအနေများပါဝင်ရမည်။ အဆိုပါအချက်များပေါ် မူတည်၍ တောင်းဆိုခြင်း ခံရသောနိုင်ငံသည် တရားခံလွှဲပြောင်းခြင်းကို ငြင်းဆိုခြင်း သို့မဟုတ် တိကျသောအခြေအနေများပေါ် မူတည်၍ ဆောင်ရွက်ခြင်း နိုင်သည်။

7. Nothing in this Convention shall be interpreted as imposing an obligation to extradite if the requested State Party has substantial grounds for believing that the request has been made for the purpose of prosecuting or punishing a person on account of that person's sex, race, religion, nationality, ethnic origin, political opinions or membership of a particular social group, or that compliance with the request would cause harm to that person for any one of these reasons.

Article 14

1. States Parties shall afford one another the greatest measure of mutual legal assistance in connection with criminal proceedings brought in respect of an offence of enforced disappearance, including the supply of all evidence at their disposal that is necessary for the proceedings.

2. Such mutual legal assistance shall be subject to the conditions provided for by the domestic law of the requested State Party or by applicable treaties on mutual legal assistance, including, in particular, the conditions in relation to the grounds upon which the requested State Party may refuse to grant mutual legal assistance or may make it subject to conditions.

Article 15

States Parties shall cooperate with each other and shall afford one another the greatest measure of mutual assistance with a view to assisting victims of enforced disappearance, and in searching for, locating and releasing disappeared persons and, in the event of death, in exhuming and identifying them and returning their remains.

Article 16

1. No State Party shall expel, return ("refouler"), surrender or extradite a person to another State where there are substantial grounds for believing that he or she would be in danger of being subjected to enforced disappearance.

2. For the purpose of determining whether there are such grounds, the competent authorities shall take into account all relevant considerations, including, where applicable, the existence in the State concerned of a consistent pattern of gross, flagrant or mass violations of human rights or of serious violations of international humanitarian law.

Article 17

1. No one shall be held in secret detention.

2. Without prejudice to other international obligations of the State Party with regard to the deprivation of liberty, each State Party shall, in its legislation:

၇။ လူတစ်ဦးအပေါ် ၎င်း၏လိင်၊ လူမျိုး၊ ဘာသာ၊ နိုင်ငံသား၊ လူမျိုးစု၊ နိုင်ငံရေးထင်မြင်ချက် သို့မဟုတ် သီးခြားလူမှုရေး အစုအဖွဲ့တွင် ပါဝင်သူဟူသည့်အကြောင်းကြောင့် အပြစ်ပေးရန် သို့မဟုတ် တရားစွဲဆိုရန် ရည်ရွယ်၍ တောင်းဆိုမှုကိုပြုကြောင်း သို့မဟုတ် အဆိုပါအကြောင်းများမှ တစ်ချက်ကြောင့် အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်ကို ထိခိုက်နစ်နာစေရန် တောင်းဆိုမှုကိုပြုကြောင်း ယုံကြည်ရန်အကြောင်းရှိလျှင် တောင်းဆိုခြင်းခံရသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် တရားခံလွှဲပြောင်းရမည့် တာဝန်ဝတ္တရားကို သတ်မှတ်ရမည်ဟု ယခုသဘောတူစာချုပ်က အဓိပ္ပာယ်မဖွင့်ဆိုစေရ။

အပိုဒ် (၁၄)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်များသည် လက်စပျောက်ခြင်းခံရသည့် ပြစ်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တရားစွဲဆိုရန်လိုအပ်သော သက်သေခံချက်အားလုံးအပါအဝင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ တရားစွဲဆိုခြင်းနှင့်ဆက်စပ်သည့် အပြန်အလှန်ဥပဒေဆိုင်ရာ အကူအညီပေးမှုနည်းလမ်းများကို အကောင်းဆုံးပေးနိုင်ရန် အားထုတ်ကြရမည်။

၂။ အဆိုပါဥပဒေရေးရာ အပြန်အလှန်အကူအညီပေးမှုသည် တောင်းဆိုခြင်းခံရသည့် နိုင်ငံ၏ပြည်တွင်းဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသောအခြေအနေများ သို့မဟုတ် အပြန်အလှန် ဥပဒေအကူအညီပေးရေးစာချုပ်များတွင် ဖော်ပြထားသော အခြေအနေများနှင့် ကိုက်ညီရမည်ဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် အဆိုပါအခြေအနေများနှင့် စပ်လျဉ်းသော အချက်များအပေါ်မူတည်၍ တောင်းဆိုခြင်းခံရသောနိုင်ငံက အပြန်အလှန်ဥပဒေရေးရာ အကူအညီပေးမှုကို ငြင်းဆိုခြင်း သို့မဟုတ် အခြေအနေအရ ဆောင်ရွက်ခြင်းပြုနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၁၅)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် လက်စပျောက်ခြင်းခံရသည့် နစ်နာသူများကိုကူညီရန်အမြင်ဖြင့် ပျောက်ကွယ်မှု ဖြစ်ပွားခဲ့သူကို ရှာဖွေခြင်း၊ တွေ့ရှိပါက လွှတ်ပေးခြင်း၊ သေဆုံးခဲ့သည့်အခြေအနေတွင်လည်း အလောင်းတူးဖော်ခြင်းနှင့် ၎င်း ဖြစ်ကြောင်း အတည်ပြုပေးခြင်း၊ ရုပ်အလောင်းပြန်ပို့ပေးခြင်းများကို အမြင့်ဆုံးသောနည်းလမ်းဖြင့် အပြန်အလှန် အကူအညီ ပေးရန် တစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံ အားထုတ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြရမည်။

အပိုဒ် (၁၆)

၁။ မည်သည့်စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံကမျှ လက်စပျောက်ခြင်းခံရရန် အန္တရာယ်နှင့်ကြုံတွေ့နေရကြောင်း ယုံကြည်ရန် အကြောင်းများရှိသူကို အခြားနိုင်ငံသို့ နှင်ထုတ်ခြင်း၊ ပြန်လွှတ်ခြင်း (အားသုံး၍ ပြန်ပို့ခြင်း)၊ လွှဲအပ်ခြင်း သို့မဟုတ် လွှဲပြောင်း ပေးခြင်းမပြုရ။

၂။ အထက်ပါ အကြောင်းအချက်အလက်များကို စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရာ၌ အခွင့်အာဏာပိုင်များသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှုဥပဒေကို အပြင်းအထန်ချိုးဖောက်သည့် သို့မဟုတ် လူ့အခွင့်အရေးကို ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း ဆိုးရွားစွာ အကြီးအကျယ် ချိုးဖောက်သောပုံစံရှိသည့်နိုင်ငံတွင် လက်ရှိ ရှိနေခြင်းအပါအဝင် သက်ဆိုင်သော အခြေအနေအားလုံးတို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

အပိုဒ် (၁၇)

၁။ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုမျှ လျှို့ဝှက်ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းခြင်း မပြုရ။

၂။ လွတ်လပ်ခွင့်ချိုးဖောက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ အခြားသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားများကို မထိခိုက်စေဘဲ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံချင်းသည် ၎င်းတို့၏ ဥပဒေများတွင်-

- (a) Establish the conditions under which orders of deprivation of liberty may be given;
- (b) Indicate those authorities authorized to order the deprivation of liberty;
- (c) Guarantee that any person deprived of liberty shall be held solely in officially recognized and supervised places of deprivation of liberty;
- (d) Guarantee that any person deprived of liberty shall be authorized to communicate with and be visited by his or her family, counsel or any other person of his or her choice, subject only to the conditions established by law, or, if he or she is a foreigner, to communicate with his or her consular authorities, in accordance with applicable international law;
- (e) Guarantee access by the competent and legally authorized authorities and institutions to the places where persons are deprived of liberty, if necessary with prior authorization from a judicial authority;
- (f) Guarantee that any person deprived of liberty or, in the case of a suspected enforced disappearance, since the person deprived of liberty is not able to exercise this right, any persons with a legitimate interest, such as relatives of the person deprived of liberty, their representatives or their counsel, shall, in all circumstances, be entitled to take proceedings before a court, in order that the court may decide without delay on the lawfulness of the deprivation of liberty and order the person's release if such deprivation of liberty is not lawful.

3. Each State Party shall assure the compilation and maintenance of one or more up-to-date official registers and/or records of persons deprived of liberty, which shall be made promptly available, upon request, to any judicial or other competent authority or institution authorized for that purpose by the law of the State Party concerned or any relevant international legal instrument to which the State concerned is a party. The information contained therein shall include, as a minimum:

- (a) The identity of the person deprived of liberty;
- (b) The date, time and place where the person was deprived of liberty and the identity of the authority that deprived the person of liberty;
- (c) The authority that ordered the deprivation of liberty and the grounds for the deprivation of liberty;
- (d) The authority responsible for supervising the deprivation of liberty;
- (e) The place of deprivation of liberty, the date and time of admission to the place of deprivation of liberty and the authority responsible for the place of deprivation of liberty;
- (f) Elements relating to the state of health of the person deprived of liberty;
- (g) In the event of death during the deprivation of liberty, the circumstances and cause of death and the destination of the remains;

- (က) လွတ်လပ်ခွင့် ချိုးဖောက်ခြင်းဆိုင်ရာ အမိန့်များ ထုတ်ပြန်ခွင့်ရှိသည့် အခြေအနေများကို ချမှတ်ပေးရမည်။
- (ခ) လွတ်လပ်ခွင့် ချိုးဖောက်ခြင်းဆိုင်ရာ အမိန့်များ ထုတ်ပြန်ခွင့်ရှိသည့် အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများကို ညွှန်ပြရမည်။
- (ဂ) လွတ်လပ်ခွင့် ချိုးဖောက်ခံရသူ မည်သူ့ကိုမဆို တရားဝင်လုံးလုံးလျားလျား အသိအမှတ်ပြု ကြီးကြပ်သည့် လွတ်လပ်စွာနေထိုင်ခွင့်မရှိသော နေရာများတွင်သာ ထိန်းသိမ်းထားရမည်။
- (ဃ) လွတ်လပ်ခွင့်ချိုးဖောက်ခံရသူ တစ်စုံတစ်ဦးကို ၎င်း၏မိသားစု၊ ရှေ့နေ သို့မဟုတ် ၎င်းရွေးချယ်ရာပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးဦးနှင့် ဆက်သွယ်ရန်နှင့် လာရောက်လည်ပတ် တွေ့ဆုံခွင့်ပြုရန် ဥပဒေပါ စည်းကမ်းချက်များနှင့် အညီ ခွင့်ပြုရမည်။ အကယ်၍ ၎င်းမှာ နိုင်ငံခြားသားတစ်ဦးဖြစ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့်အညီ ၎င်း၏ ကောင်စစ်ဝန်အာဏာပိုင်အဖွဲ့နှင့် ဆက်သွယ်ခွင့်ပြုရမည်။
- (င) လွတ်လပ်ခွင့်ချိုးဖောက်ခံရသူ၏ နေရာကို အကယ်၍လိုအပ်ပါက တရားစီရင်ရေးအာဏာပိုင်ထံမှ ကြိုတင် ခွင့်ပြုချက်နှင့်အတူ တရားဝင်အခွင့်ရ အာဏာပိုင်များနှင့်အဖွဲ့များက ဝင်ရောက်ရန်အာမခံရမည်။
- (စ) လွတ်လပ်ခွင့်ချိုးဖောက်ခံရသူ တစ်စုံတစ်ဦး သို့မဟုတ် လက်စပျောက်ခြင်းခံရသည်ဟု သံသယရှိသည့်ကိစ္စ ရပ်တွင် အဆိုပါလွတ်လပ်ခွင့် ချိုးဖောက်ခံရသူသည် ၎င်း၏အခွင့်အရေးကို ကျင့်သုံးရန် မတတ်နိုင်သည့် အခြေအနေဖြစ်သဖြင့် ၎င်း၏ဆွေမျိုးကဲ့သို့သော တရားဝင်အခွင့်အရေးရှိသူ တစ်စုံတစ်ဦး၊ ၎င်း၏ ကိုယ်စား လှယ်များ သို့မဟုတ် ၎င်း၏ရှေ့နေက တရားရုံးရှေ့မှောက်၌ တရားစွဲဆိုခွင့်ကို အခြေအနေအားလုံးတွင်ရရှိ ရန် အာမခံရမည်။ အဆိုပါတရားရုံးသည် လွတ်လပ်မှုချိုးဖောက်ခြင်းကိစ္စကို ဥပဒေကခွင့်ပြုထားသည့် အတိုင်း နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုမရှိဘဲ စစ်ဆေးနိုင်သည့်အပြင် ထိုသို့လွတ်လပ်ခွင့် ချိုးဖောက်ထားခြင်းမှာ ဥပဒေနှင့်မညီပါက အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြန်လွှတ်ရန် အမိန့်ချမှတ်ရမည်။

၃။ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံက စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ပါဝင်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေစာချုပ်စာတမ်း တစ်စုံတစ်ရာ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ ဥပဒေတို့အရ တရားစီရင်ရေး သို့မဟုတ် အခြားသောအခွင့်ရအာဏာပိုင် သို့မဟုတ် အခွင့်ရအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်က တောင်းခံလာလျှင် မဆိုင်းမတွထုတ်ပေးနိုင်ရေးအတွက် လွတ်လပ်ခွင့်ချိုးဖောက် ခံရသူ၏ နောက်ဆုံးရမှတ်တမ်းမှတ်ရာနှင့် တရားဝင်မှတ်ပုံတင်ထားမှုတစ်ခု သို့မဟုတ် အများကိုထိန်းသိမ်းစုစည်းရန် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင် တစ်နိုင်ငံချင်းက အခိုင်အမာဆောင်ရွက်ရမည်။ ၎င်းတွင်ပါဝင်သော သတင်းအချက်အလက်၌ အောက်ပါတို့ အနည်းဆုံးပါဝင်ရမည် -

- (က) လွတ်လပ်ခွင့် ချိုးဖောက်ခြင်းခံရသူ၏ မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း အထောက်အထား၊
- (ခ) လွတ်လပ်ခွင့် ချိုးဖောက်ခြင်းခံရသူ တည်ရှိသည့်နေရာ၊ အချိန်ကာလနှင့် ရက်စွဲ၊ ၎င်း၏လွတ်လပ်ခွင့်ကို ပိတ်ပင်ခဲ့သည့် အာဏာပိုင်၏ မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း အထောက်အထား၊
- (ဂ) လွတ်လပ်ခွင့်ပိတ်ပင်သည့် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သောအာဏာပိုင်နှင့် ထိုလွတ်လပ်ခွင့်ပိတ်ပင်ခဲ့ရသည့် အကြောင်း ရင်း၊
- (ဃ) လွတ်လပ်ခွင့်ပိတ်ပင်မှုကို စောင့်ကြပ်ထိန်းသိမ်းသော တာဝန်ရှိအာဏာပိုင်၊
- (င) လွတ်လပ်ခွင့်ပိတ်ပင်သည့်နေရာ၊ ထိုနေရာသို့ ဝင်ရောက်သည့်နေ့ရက်နှင့် အချိန်၊ ထိုနေရာတွင် တာဝန်ရှိ သည့်အာဏာပိုင်၊
- (စ) လွတ်လပ်ခွင့်ပိတ်ပင်ခံရသူ၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်ဖော်ပြချက်များ၊
- (ဆ) လွတ်လပ်ခွင့်ပိတ်ပင်ခံရစဉ်အတွင်း သေဆုံးသည့်အခြေအနေတွင် သေဆုံးရသည့်အကြောင်းရင်း၊ အခြေ အနေများနှင့် ရုပ်ကလပ်ပို့ဆောင်ခြင်းခံရသော နေရာ၊

- (h) The date and time of release or transfer to another place of detention, the destination and the authority responsible for the transfer.

Article 18

1. Subject to articles 19 and 20, each State Party shall guarantee to any person with a legitimate interest in this information, such as relatives of the person deprived of liberty, their representatives or their counsel, access to at least the following information:

- (a) The authority that ordered the deprivation of liberty;
- (b) The date, time and place where the person was deprived of liberty and admitted to the place of deprivation of liberty;
- (c) The authority responsible for supervising the deprivation of liberty;
- (d) The whereabouts of the person deprived of liberty, including, in the event of a transfer to another place of deprivation of liberty, the destination and the authority responsible for the transfer;
- (e) The date, time and place of release;
- (f) Elements relating to the state of health of the person deprived of liberty;
- (g) In the event of death during the deprivation of liberty, the circumstances and cause of death and the destination of the remains.

2. Appropriate measures shall be taken, where necessary, to protect the persons referred to in paragraph 1 of this article, as well as persons participating in the investigation, from any ill-treatment, intimidation or sanction as a result of the search for information concerning a person deprived of liberty.

Article 19

1. Personal information, including medical and genetic data, which is collected and/or transmitted within the framework of the search for a disappeared person shall not be used or made available for purposes other than the search for the disappeared person. This is without prejudice to the use of such information in criminal proceedings relating to an offence of enforced disappearance or the exercise of the right to obtain reparation.

2. The collection, processing, use and storage of personal information, including medical and genetic data, shall not infringe or have the effect of infringing the human rights, fundamental freedoms or human dignity of an individual.

- (ဇ) အခြားနေရာသို့ ထိန်းသိမ်းပါက လွှဲပြောင်းပို့ဆောင်သောနေ့ရက်နှင့် အချိန်၊ လွှဲမည့်နေရာနှင့် လွှဲပြောင်းရန် တာဝန်ရှိသည့်အာဏာပိုင်၊

အပိုဒ် (၁၈)

၁။ အပိုဒ် (၁၉) နှင့် (၂၀) တို့နှင့် မဆန့်ကျင်ဘဲ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံစီသည် လွတ်လပ်ခွင့်ပိတ်ပင်ခံရသူ၏ ဆွေးနွေးမှုများ၊ ၎င်းတို့၏ကိုယ်စားလှယ်များ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ရှေ့နေများကဲ့သို့သော တရားဝင်အခွင့်ရှိသူတစ်စုံတစ်ဦးက အနည်းဆုံး အောက်ပါသတင်းအချက်အလက်များကို ရရှိနိုင်ရန် အာမခံရမည်။

- (က) လွတ်လပ်ခွင့်ပိတ်ပင်သည့်အမိန့် ချမှတ်ခဲ့သောအာဏာပိုင်၊
- (ခ) လွတ်လပ်ခွင့်ပိတ်ပင်ခြင်းခံခဲ့ရသူ တည်ရှိသည့်နေရာ၊ အချိန်၊ နေ့ရက်နှင့် လွတ်လပ်ခွင့် ပိတ်ပင်ခဲ့သောနေရာ၊
- (ဂ) လွတ်လပ်ခွင့်ပိတ်ပင်ခြင်းကို ကြီးကြပ်ရန် တာဝန်ရှိသူအာဏာပိုင်၊
- (ဃ) လွတ်လပ်ခွင့်ပိတ်ပင်ခြင်းခံရသူ၏ တည်နေရာအပါအဝင်၊ အခြားနေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းဖြစ်ပေါ်ပါက ပို့မည့်နေရာနှင့် ပြောင်းရွှေ့ရာတွင် တာဝန်ယူသည့်အာဏာပိုင်၊
- (င) ပို့လွှတ်သောနေရာ၊ ရက်နှင့်အချိန်၊
- (စ) လွတ်လပ်ခွင့်ပိတ်ပင်ခြင်းခံရသူ၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေနှင့် စပ်လျဉ်းသော ဖော်ပြချက်များ၊
- (ဆ) လွတ်လပ်မှုပိတ်ပင်ခြင်းခံရစဉ်အတွင်း သေဆုံးရသည့်အခြေအနေတွင် သေဆုံးရသည့်အကြောင်းရင်း အခြေအနေများနှင့် ရုပ်ကလပ်ပို့ဆောင်ခြင်းခံရသောနေရာ၊

၂။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) တွင် ရည်ညွှန်းထားသော လူများ၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးတွင် ပါဝင်သောသူများကို လွတ်လပ်ခွင့် ချိုးဖောက်ခြင်းခံရသူနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းအချက်အလက်ရှာဖွေခြင်း ရလဒ်ကြောင့် ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ နှိပ်စက်ခြင်း သို့မဟုတ် ပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်း စသည်များမှ ကာကွယ်ပေးရန် သင့်လျော်သောနည်းလမ်းများကို ကျင့်သုံးရမည်။

အပိုဒ် (၁၉)

၁။ ပျောက်ကွယ်သည့်သူတစ်ဦးကို ရှာဖွေစဉ်အတွင်း စုဆောင်းရရှိသော သို့မဟုတ် လွှဲပြောင်းရရှိသော ဆေးပညာဆိုင်ရာနှင့် မျိုးဗီဇဆိုင်ရာ အချက်အလက်များအပါအဝင် ၎င်း၏ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အဆိုပါပျောက်ကွယ်သူတစ်ဦးကို ရှာဖွေရန် ရည်ရွယ်ခြင်းမှအပ အခြားနေရာများတွင် အသုံးမပြုရ။ အဆိုပါ သတင်းအချက်အလက်များကို လက်စပျောက်ခံရခြင်း ပြစ်မှုတရားစွဲဆိုခြင်းနှင့် လျော်ကြေးရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့အတွက် အသုံးပြုခြင်းကိုမူ ထိခိုက်ခြင်း မရှိစေရ။

၂။ ဆေးပညာဆိုင်ရာနှင့် မျိုးဗီဇအချက်အလက်များအပါအဝင် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ သိမ်းဆည်းခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်း၊ စုဆောင်းခြင်း၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းများသည် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာ သို့မဟုတ် အခြေခံ လွတ်လပ်ခွင့်များ၊ လူ့အခွင့်အရေးများကိုချိုးဖောက်ရန် အကျိုးသက်ရောက်စေခြင်းနှင့် အဆိုပါအခွင့်အရေးများ ချိုးဖောက်ခြင်းများမပြုရ။

Article 20

1. Only where a person is under the protection of the law and the deprivation of liberty is subject to judicial control may the right to information referred to in article 18 be restricted, on an exceptional basis, where strictly necessary and where provided for by law, and if the transmission of the information would adversely affect the privacy or safety of the person, hinder a criminal investigation, or for other equivalent reasons in accordance with the law, and in conformity with applicable international law and with the objectives of this Convention. In no case shall there be restrictions on the right to information referred to in article 18 that could constitute conduct defined in article 2 or be in violation of article 17, paragraph 1.
2. Without prejudice to consideration of the lawfulness of the deprivation of a person's liberty, States Parties shall guarantee to the persons referred to in article 18, paragraph 1, the right to a prompt and effective judicial remedy as a means of obtaining without delay the information referred to in article 18, paragraph 1. This right to a remedy may not be suspended or restricted in any circumstances.

Article 21

Each State Party shall take the necessary measures to ensure that persons deprived of liberty are released in a manner permitting reliable verification that they have actually been released. Each State Party shall also take the necessary measures to assure the physical integrity of such persons and their ability to exercise fully their rights at the time of release, without prejudice to any obligations to which such persons may be subject under national law.

Article 22

Without prejudice to article 6, each State Party shall take the necessary measures to prevent and impose sanctions for the following conduct:

- (a) Delaying or obstructing the remedies referred to in article 17, paragraph 2 (f), and article 20, paragraph 2;
- (b) Failure to record the deprivation of liberty of any person, or the recording of any information which the official responsible for the official register knew or should have known to be inaccurate;
- (c) Refusal to provide information on the deprivation of liberty of a person, or the provision of inaccurate information, even though the legal requirements for providing such information have been met.

အပိုဒ် (၂၀)

၁။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် တရားဥပဒေ၏ အကာအကွယ်အောက်တွင် ရပ်တည်နေပြီး လက်စပျောက်ခံရခြင်းသည် တရားစီရင်ရေးထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိနေမှသာ အပိုဒ် (၁၈) တွင် ညွှန်းဆိုထားသည့် သတင်းအချက်အလက် ရယူပိုင်ခွင့်ကို ခြွင်းချက်အနေဖြင့် ကန့်သတ်ခွင့်ရှိသည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရာတွင် ထူးခြားသောအခြေအနေများအရ ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းတင်ကြပ်ရမည်။ အကယ်၍ သတင်းအချက်အလက်ထုတ်ပြန်ခြင်းသည် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် လုံခြုံရေးကိုထိခိုက်စေခြင်း၊ ရာဇဝတ်မှုစုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေနိုင်ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုနိုင်ငံ၏ဥပဒေများ၊ သက်ဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေ၊ ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ ရည်မှန်းချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှသာ ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။ အပိုဒ် (၁၈) တွင် ရည်ညွှန်းသော သတင်းအချက်အလက်ရယူခွင့်သည် အပိုဒ် ၂ တွင် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသော ဆောင်ရွက်မှုနှင့် အပိုဒ် ၁၇၊ စာပိုဒ် ၁ ကို ချိုးဖောက်သည့် ဆောင်ရွက်မှုများတွင်ပါဝင်ပါက သတင်းရယူခြင်းကို ကန့်သတ်ခြင်းမပြုရ။

၂။ ချိုးဖောက်ခြင်းခံရသူ၏ လွတ်လပ်ခွင့်ကို ဥပဒေနှင့်အညီ ထိခိုက်နစ်နာစေမှုမရှိဘဲ စဉ်းစားသုံးသပ်ရာတွင် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများသည် အပိုဒ် ၁၈ စာပိုဒ် ၁ တွင် ရည်ညွှန်းထားသည့် လူပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် အဆိုပါ အပိုဒ် ၁၈၊ စာပိုဒ် ၁ ပါ သတင်းအချက်အလက်များကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုမရှိစေဘဲ ရရှိစေခြင်းဖြင့် လျင်မြန်ထိရောက်သော တရားရေးရာ ကုစားမှုပေးရန် အာမခံရမည်။ ဤကုစားခွင့် အခွင့်အရေးကို မည်သည့်အခြေအနေတွင်မှ ရပ်ဆိုင်းခြင်း သို့မဟုတ် ကန့်သတ်ခြင်းမပြုရ။

အပိုဒ် (၂၁)

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံချင်းသည် လွတ်ပေးခဲ့သော လွတ်လပ်ခွင့်ပိတ်ပင်ခြင်းခံရသူများကို အမှန်တကယ်လွတ်ပေးပြီးကြောင်း ယုံကြည်နိုင်သည့် အတည်ပြုမှုခွင့်ပြုပေးရန် လိုအပ်သောနည်းလမ်းများ ဆောင်ရွက်ရန် သေချာစေရမည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံစီသည် အဆိုပါလူကို လွတ်ပေးသည့်အချိန်တွင် ၎င်း၏အခွင့်အရေးများ ပြည့်စုံစွာ ကျင့်သုံးနိုင်ရန်နှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ ပြည့်စုံသည့်အခြေအနေဖြစ်စေရန် ပြည်တွင်းဥပဒေနှင့်အညီ အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ထိခိုက်မှုမရှိစေဘဲ လိုအပ်သောနည်းလမ်းများ သေချာစွာဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၂၂)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံချင်းစီသည် အပိုဒ် (၆) ကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေဘဲ အောက်ပါဆောင်ရွက်ချက်များကို ကာကွယ်တားဆီးဆန့်ကျင်ရန် လိုအပ်သောနည်းလမ်းများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

- (က) အပိုဒ် (၁၇) စာပိုဒ် (၂) (စ) နှင့် အပိုဒ် (၂၀) စာပိုဒ် (၂) တို့တွင် ရည်ညွှန်းထားသည့် ကုစားမှုများအား နှောင့်နှေးစေခြင်း သို့မဟုတ် ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်း၊
- (ခ) လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက် လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးခြင်းအား မှတ်တမ်းတင်ထားရန် ပျက်ကွက်ခြင်း သို့မဟုတ် မှတ်တမ်းတင်သူအရာရှိက မမှန်ကန်ကြောင်းသိသည့် သို့မဟုတ် သိသင့်သည့် သတင်းအချက်အလက်များအား မှတ်တမ်းထားခြင်း၊
- (ဂ) သတင်းအချက်အလက်ပေးရာတွင် ဥပဒေကြောင်းနှင့်ကိုက်ညီစွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့သော်လည်း လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက် လွတ်လပ်ခွင့်ဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များပေးရန် ငြင်းဆန်ခြင်း သို့မဟုတ် လွှဲမှားသည့်အချက်အလက်များ ပေးအပ်ခြင်း။

Article 23

1. Each State Party shall ensure that the training of law enforcement personnel, civil or military, medical personnel, public officials and other persons who may be involved in the custody or treatment of any person deprived of liberty includes the necessary education and information regarding the relevant provisions of this Convention, in order to:
  - (a) Prevent the involvement of such officials in enforced disappearances;
  - (b) Emphasize the importance of prevention and investigations in relation to enforced disappearances;
  - (c) Ensure that the urgent need to resolve cases of enforced disappearance is recognized.
2. Each State Party shall ensure that orders or instructions prescribing, authorizing or encouraging enforced disappearance are prohibited. Each State Party shall guarantee that a person who refuses to obey such an order will not be punished.
3. Each State Party shall take the necessary measures to ensure that the persons referred to in paragraph 1 of this article who have reason to believe that an enforced disappearance has occurred or is planned report the matter to their superiors and, where necessary, to the appropriate authorities or bodies vested with powers of review or remedy.

Article 24

1. For the purposes of this Convention, “victim” means the disappeared person and any individual who has suffered harm as the direct result of an enforced disappearance.
2. Each victim has the right to know the truth regarding the circumstances of the enforced disappearance, the progress and results of the investigation and the fate of the disappeared person. Each State Party shall take appropriate measures in this regard.
3. Each State Party shall take all appropriate measures to search for, locate and release disappeared persons and, in the event of death, to locate, respect and return their remains.
4. Each State Party shall ensure in its legal system that the victims of enforced disappearance have the right to obtain reparation and prompt, fair and adequate compensation.
5. The right to obtain reparation referred to in paragraph 4 of this article covers material and moral damages and, where appropriate, other forms of reparation such as:
  - (a) Restitution;
  - (b) Rehabilitation;
  - (c) Satisfaction, including restoration of dignity and reputation;
  - (d) Guarantees of non-repetition.

အပိုဒ် (၂၃)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံချင်းစီသည် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့ဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အရပ်ဘက် သို့မဟုတ် စစ်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများ၊ ချုပ်နှောင်ထိန်းသိမ်းထားမှုတွင် ပါဝင်သူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် လွတ်လပ်ခွင့် ပိတ်ပင်ခြင်းခံရသူကို ပြုမူဆက်ဆံ သို့မဟုတ် စောင့်ရှောက်ပေးရာတွင် ပါဝင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအား ယခုသဘောတူစာချုပ်၏ သက်ဆိုင်ရာဌာနချုပ်များနှင့် စပ်လျဉ်းသော လိုအပ်သည့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် ပညာရေးသင်တန်းများပေးရမည်။

- (က) လက်စပျောက်ခံရခြင်းတွင် အထက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်ပတ်သက်ခြင်း မရှိစေရန်၊
- (ခ) လက်စပျောက်ခံရခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းများနှင့် တားမြစ်ခြင်းများ၏ အရေးပါမှုကို အထူးပြု ထင်ရှားစေရန်၊
- (ဂ) လက်စပျောက်ခြင်းခံရသည့် အမှုများကို ချက်ချင်းဖြေရှင်းရန် လိုအပ်သည်ကို အသိအမှတ်ပြုနိုင်စေရန်။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံချင်းစီသည် လက်စပျောက်ခြင်း ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းကို တားမြစ်သည့်အမိန့်များ သို့မဟုတ် ညွှန်ကြားချက်များ ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ ဆောင်ရွက်ရန်ခွင့်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် အားပေးခြင်းများပြုရမည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံချင်း သည် အထက်ပါအမိန့်တစ်ရပ်ရပ် လိုက်နာရန် ငြင်းဆိုသူတစ်ဦးအား အပြစ်မပေးရ။

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံချင်းစီသည် ဤအပိုဒ် စာပိုဒ်ခွဲ (၁) တွင် ညွှန်းဆိုထားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များက လက်စပျောက်ခြင်း တစ်ရပ်ဖြစ်ပွားခဲ့ကြောင်း သို့မဟုတ် စီစဉ်ထားကြောင်း ယုံကြည်ရန်အကြောင်းရှိလျှင် ၎င်းတို့၏ အထက်အရာရှိများထံ သို့မဟုတ် ကုစားခွင့်ပေးနိုင်သည့် သို့မဟုတ် သုံးသပ်နိုင်သည့်အာဏာရှိသူ သင့်လျော်သည့်အဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် အာဏာပိုင် များထံ အစီရင်ခံတင်ပြရန် လိုအပ်သောနည်းလမ်းများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုဒ် (၂၄)

၁။ ဤ သဘောတူစာချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်အလို့ငှာ ထိခိုက်နစ်နာသူဆိုသည်မှာ ပျောက်ဆုံးနေသောပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် လက်စပျောက်ခံရခြင်းကြောင့် တိုက်ရိုက် ထိခိုက်နစ်နာစေသူဟု ဆိုသည်။

၂။ နစ်နာသူတစ်ဦးချင်းစီသည် လက်စပျောက်ခံရခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော အခြေအနေများ၊ ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ စုံစမ်း စစ်ဆေးမှုရလဒ်နှင့် ပျောက်ကွယ်သူ၏ ကံကြမ္မာ စသည်တို့၏အမှန်တရားကို သိရှိခွင့်ရှိသည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံချင်းစီ သည် အဆိုပါအချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ သင့်လျော်သောနည်းလမ်းများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံချင်းစီသည် ပျောက်ကွယ်သူကိုရှာဖွေခြင်း၊ တွေ့ရှိခြင်းနှင့် ပြန်လွှတ်ခြင်း၊ သေဆုံးသည့်အခြေ အနေတွင် ရုပ်ကလပ်ရှိရာကို ရှာဖွေခြင်း၊ ပြန်ပို့ခြင်းများအတွက် သင့်လျော်သောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။

၄။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံချင်းစီသည် ၎င်းတို့၏ဥပဒေစနစ်တွင် လက်စပျောက်ခြင်းခံရမှုကြောင့် နစ်နာသူများအနေဖြင့် လျော်ကြေးရပိုင်ခွင့်နှင့် လျော်ကြေးကို မျှမျှတတ လျင်လျင်မြန်မြန် ရရှိစေရေး သေချာစေရမည်။

၅။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၄) တွင် ရည်ညွှန်းသည့် လျော်ကြေးတောင်းဆိုခွင့်တွင် ရုပ်ပိုင်းနှင့်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများ အပြင် အောက်ပါလျော်ကြေးပုံစံများ ပါရှိသည်-

- (က) ထိခိုက်မှုအတွက် လျော်ကြေး၊
- (ခ) ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း၊
- (ဂ) ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် ဂုဏ်သရေပြန်လည်မြှင့်တင်ပေးခြင်းအပါအဝင် စိတ်ကျေနပ်မှုရရှိစေခြင်း၊
- (ဃ) ထပ်မံ မကျူးလွန်ခံရရန် ကတိကဝတ်ပေးခြင်း၊

6. Without prejudice to the obligation to continue the investigation until the fate of the disappeared person has been clarified, each State Party shall take the appropriate steps with regard to the legal situation of disappeared persons whose fate has not been clarified and that of their relatives, in fields such as social welfare, financial matters, family law and property rights.

7. Each State Party shall guarantee the right to form and participate freely in organizations and associations concerned with attempting to establish the circumstances of enforced disappearances and the fate of disappeared persons, and to assist victims of enforced disappearance.

Article 25

1. Each State Party shall take the necessary measures to prevent and punish under its criminal law:

- (a) The wrongful removal of children who are subjected to enforced disappearance, children whose father, mother or legal guardian is subjected to enforced disappearance or children born during the captivity of a mother subjected to enforced disappearance;
- (b) The falsification, concealment or destruction of documents attesting to the true identity of the children referred to in subparagraph (a) above.

2. Each State Party shall take the necessary measures to search for and identify the children referred to in paragraph 1 (a) of this article and to return them to their families of origin, in accordance with legal procedures and applicable international agreements.

3. States Parties shall assist one another in searching for, identifying and locating the children referred to in paragraph 1 (a) of this article.

4. Given the need to protect the best interests of the children referred to in paragraph 1 (a) of this article and their right to preserve, or to have re-established, their identity, including their nationality, name and family relations as recognized by law, States Parties which recognize a system of adoption or other form of placement of children shall have legal procedures in place to review the adoption or placement procedure, and, where appropriate, to annul any adoption or placement of children that originated in an enforced disappearance.

5. In all cases, and in particular in all matters relating to this article, the best interests of the child shall be a primary consideration, and a child who is capable of forming his or her own views shall have the right to express those views freely, the views of the child being given due weight in accordance with the age and maturity of the child.

၆။ ပျောက်ကွယ်သူ၏ ကံကြမ္မာကို ရှင်းလင်းစိစစ်ပြီးသည့်အချိန်ထိ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန် ကိုမထိခိုက်စေဘဲ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံချင်းစီသည် မရေရာသည့် ကံကြမ္မာရှိသည့် ပျောက်ကွယ်သူနှင့် ၎င်းတို့ဆွေမျိုးများ၏ လူမှုဖူလုံရေး၊ ငွေကြေးကိစ္စရပ်များ၊ မိသားစုဆိုင်ရာဥပဒေနှင့် ပစ္စည်းရရှိခွင့်စသည့် နယ်ပယ်များတွင် ဥပဒေရေးရာ အခြေအနေ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ သင့်လျော်သောအဆင့်များကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

၇။ ပျောက်ကွယ်သူ၏ ကံကြမ္မာနှင့် လက်စပျောက်ခြင်းခံရသည့် အခြေအနေများ လက်စပျောက်ခြင်းခံရမှုကြောင့် နစ်နာ သည့်သူများကို ကူညီခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အသင်းအဖွဲ့များတွင် လွတ်လပ်စွာပါဝင်ခွင့်၊ တည်ထောင်ခွင့် များကို ရရှိစေရန် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံချင်းစီက အာမခံရမည်။

အပိုဒ် (၂၅)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံချင်းစီသည် ၎င်းတို့၏ ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေအရ အောက်ပါတို့ကို တားဆီးရန်နှင့်အပြစ်ပေးရန် လိုအပ်သောနည်းလမ်းများ ဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) လက်စပျောက်ခြင်းခံရသော ကလေးသူငယ်များ၊ လက်စပျောက်ခြင်းခံရသည့် မိခင်၊ ဖခင်၊ သို့မဟုတ် တရားဝင်အုပ်ထိန်းသူတို့၏ ကလေးသူငယ်များ၊ မိခင်သည် လက်စပျောက်ခြင်းပြုခံရစဉ်အတွင်း မွေးဖွား လာသော ကလေးသူငယ်တို့ကို တရားဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်၍ ဖယ်ရှားခေါ်ဆောင်သွားခြင်း၊
- (ခ) အထက်ပါ စာပိုဒ်ငယ် (က) တွင် ညွှန်းဆိုထားသော ကလေးသူငယ်များ၏ အထောက်အထား စာရွက် စာတမ်းများ စစ်မှန်နိုင်မာမှုကို အတုပြုလုပ်ခြင်း၊ ဖုံးကွယ်ထားခြင်း၊ ဖျက်ဆီးခြင်း။

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံချင်းစီသည် ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် ၁ (က) တွင် ရည်ညွှန်းသည့် ကလေးသူငယ်များ အတည် ပြုခြင်း၊ အားထုတ်ရှာဖွေခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်များ၊ ဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် အညီ ကလေးများကို ၎င်းတို့၏မိဘများရှိရာ မူရင်းဒေသသို့ ပြန်ပို့ခြင်းများအတွက် လိုအပ်သောနည်းလမ်းများ ဆောင်ရွက် ရမည်။

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် ၁ (က) တွင် ရည်ညွှန်းသည့် ကလေးသူငယ်များကို အားထုတ် ရှာဖွေခြင်း၊ အတည်ပြုခြင်းနှင့် နေရာချထားခြင်းတို့တွင် အပြန်အလှန် ကူညီဆောင်ရွက်ရမည်။

၄။ ဤစာပိုဒ်၏ စာပိုဒ် ၁ (က) တွင် ရည်ညွှန်းသည့် ကလေးများ၏ အကောင်းဆုံးသော အကျိုးစီးပွားအတွက် ၎င်းတို့ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခွင့် သို့မဟုတ် ပြန်လည်ထူထောင်ပေးခြင်း၊ ၎င်းတို့၏ အမည်၊ နိုင်ငံသားနှင့်ဥပဒေအရ အသိအမှတ် ပြုထားသည့် မိသားစုဆက်နွယ်မှုများအပါအဝင် အထောက်အထားများ စသည်တို့ကို ကာကွယ်ပေးရန် လိုအပ်သည့်အချက် များထောက်ပံ့ရမည်။ မွေးစားခြင်း သို့မဟုတ် အခြားသောပုံစံဖြင့် ကလေးများကို စီမံနေရာချထားပေးမှု အစီအစဉ်ကို အသိအမှတ်ပြုသည့် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများသည် စီမံနေရာချထားပေးမှု သို့မဟုတ် မွေးစားမှုလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို သုံးသပ်ရန် နှင့် လက်စပျောက်ခြင်းခံရမှုကို အခြေပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော မွေးစားမှု၊ စီမံနေရာချထားပေးမှု တစ်စုံတစ်ရာကို ဖျက်သိမ်းရန် ဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၅။ အမှုကိစ္စအားလုံးတွင် အထူးသဖြင့် ဤစာပိုဒ်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ကိစ္စရပ်အားလုံးတွင် ကလေးသူငယ်၏ အကောင်းဆုံး အကျိုးစီးပွားကို ဦးစားပေး ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်း၏ကိုယ်ပိုင်အမြင်များကို ပြသနိုင်သော ကလေးသူငယ်တစ်ဦး သည် အဆိုပါအမြင်များကို လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြသခွင့်ရှိသည်။ ကလေး၏အသက်အရွယ်နှင့် ရင့်ကျက်မှုနှင့်အညီ ထိုကလေး၏အမြင်များအပေါ် ထိုက်သင့်သော အလေးထားမှုပြုရမည်။

PART II

Article 26

1. A Committee on Enforced Disappearances (hereinafter referred to as “the Committee”) shall be established to carry out the functions provided for under this Convention. The Committee shall consist of ten experts of high moral character and recognized competence in the field of human rights, who shall serve in their personal capacity and be independent and impartial. The members of the Committee shall be elected by the States Parties according to equitable geographical distribution. Due account shall be taken of the usefulness of the participation in the work of the Committee of persons having relevant legal experience and of balanced gender representation.
2. The members of the Committee shall be elected by secret ballot from a list of persons nominated by States Parties from among their nationals, at biennial meetings of the States Parties convened by the Secretary-General of the United Nations for this purpose. At those meetings, for which two thirds of the States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Committee shall be those who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of States Parties present and voting.
3. The initial election shall be held no later than six months after the date of entry into force of this Convention. Four months before the date of each election, the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to the States Parties inviting them to submit nominations within three months. The Secretary-General shall prepare a list in alphabetical order of all persons thus nominated, indicating the State Party which nominated each candidate, and shall submit this list to all States Parties.
4. The members of the Committee shall be elected for a term of four years. They shall be eligible for re-election once. However, the term of five of the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election, the names of these five members shall be chosen by lot by the chairman of the meeting referred to in paragraph 2 of this article.
5. If a member of the Committee dies or resigns or for any other reason can no longer perform his or her Committee duties, the State Party which nominated him or her shall, in accordance with the criteria set out in paragraph 1 of this article, appoint another candidate from among its nationals to serve out his or her term, subject to the approval of the majority of the States Parties. Such approval shall be considered to have been obtained unless half or more of the States Parties respond negatively within six weeks of having been informed by the Secretary-General of the United Nations of the proposed appointment.

အပိုင်း (၂)

အပိုဒ် (၂၆)

၁။ လက်စပျောက်ခံရခြင်းဆိုင်ရာ ကော်မတီ (ဤမှနောင်တွင် “ကော်မတီ” ဟုရည်ညွှန်းမည်) ကို ဤသဘောတူစာချုပ် အရ ပြဋ္ဌာန်းထားသော လုပ်ငန်းများကိုဆောင်ရွက်ရန် ဖွဲ့စည်းရမည်။ ကော်မတီကို လူ့အခွင့်အရေးနယ်ပယ်တွင် အရည်အချင်း ပြည့်ဝကြောင်း အသိအမှတ်ပြုထားသည့် ကိုယ်ကျင့်တရားမြင့်မားသူ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် (၁၀) ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်ဖြစ်ပြီး အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်များသည် ၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင် စွမ်းဆောင်ရည်ဖြင့် လွတ်လပ်မှုနှင့် ဘက်လိုက်မှုမရှိဘဲ ဆောင်ရွက်ရမည်။ ကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်များကို သာတူညီသော နယ်မြေအနေအထားခွဲဝေမှုအလိုက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ရွေးချယ်ရမည်။ ကော်မတီ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံရှိသူများ၏ အသုံးဝင်မှုကို ထိုက်သင့်သော ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှု ပြုရမည်ဖြစ်ပြီး ကျား/မ ကိုယ်စားပြုမှု ညီမျှစေရန်လည်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ ကမကထပြုလုပ်ကျင်းပသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ (၂) နှစ်တစ်ကြိမ် အစည်းအဝေးများတွင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံသားများဖြင့် အမည်စာရင်းတင်သွင်းထားသည့် လူပုဂ္ဂိုလ်စာရင်းအနက်မှ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များကို လျှို့ဝှက်မဲဖြင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ သုံးပုံနှစ်ပုံတက်ရောက်ခြင်းဖြင့် အထမြောက်သော ထိုအစည်းအဝေးများ တွင် တက်ရောက်မဲပေးကြသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များထံမှ မဲအရေအတွက် အများဆုံးရရှိသူများသည် ကော်မတီ၏အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ရွေးချယ်ခံရသူများ ဖြစ်စေရမည်။

၃။ ဤ သဘောတူစာချုပ် အာဏာတည်ပြီးနောက် (၆) လထက်နောက်မကျစေဘဲ ပထမအကြိမ်ရွေးကောက်ပွဲကို ကျင်းပရမည်။ ရွေးကောက်ပွဲအသီးသီးကျင်းပသည့်ရက် မတိုင်မီ (၄)လအလိုတွင် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် သည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ အမည်စာရင်းကို (၃) လအတွင်းတင်သွင်းရန် အကြောင်းကြားရမည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် အမည်စာရင်းသွင်းသည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် အမည်စာရင်းတင်သွင်းခံရသူအားလုံး၏ အမည် စာရင်းကို အကွရာစဉ်ဖြင့် စာရင်းပြုစုပြီး ထိုစာရင်းကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံးထံ ပေးပို့ရမည်။

၄။ ကော်မတီ၏အဖွဲ့ဝင်များကို (၄) နှစ်သက်တမ်းအတွက် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။ ၎င်းတို့သည် နောက်တစ်ကြိမ် ထပ်၍ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ပထမအကြိမ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် တင်မြှောက်ထားသော အဖွဲ့ဝင် များအနက် (၅) ဦး၏သက်တမ်းမှာ (၂) နှစ်ပြည့်သည့်အခါ ကုန်ဆုံးရမည်ဖြစ်ပြီး ပထမအကြိမ်ရွေးကောက်ပွဲပြီး လျှင်ပြီးချင်း ထိုအဖွဲ့ဝင်ငါးဦး၏အမည်များကို ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၂)တွင် ရည်ညွှန်းထားသော အစည်းအဝေးဥက္ကဋ္ဌက မဲဖြင့် ရွေးချယ်ပေးရမည်။

၅။ ကော်မတီ၏အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးသည် ကွယ်လွန်ခဲ့လျှင်ဖြစ်စေ၊ နုတ်ထွက်ခဲ့လျှင်ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် အကြောင်းတစ်ခုခု ကြောင့် ကော်မတီ၏တာဝန်များကို ဆက်လက်ထမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း မရှိတော့လျှင်ဖြစ်စေ၊ ထိုအဖွဲ့ဝင်အား အမည်စာရင်း တင်သွင်းခဲ့သော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) တွင် ဖော်ပြထားသော စံနှုန်းများနှင့်အညီ ၎င်း၏နိုင်ငံသားများ အနက်မှ ထမ်းဆောင်မည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအများစု၏ သဘောတူခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ခန့်အပ်ရမည်။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က အဆိုပါခန့်အပ်ရေးအဆိုပြုချက်ကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံသို့ အကြောင်းကြားပြီး နောက် ရက်သတ္တပတ် (၆) ပတ်အတွင်း စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနက် ထက်ဝက် သို့မဟုတ် ထက်ဝက်ကျော်က ဆန့်ကျင် ကြောင်း အကြောင်းမပြန်ပါက ခွင့်ပြုချက်ရရှိသည်ဟု စဉ်းစားရမည်။

6. The Committee shall establish its own rules of procedure.
7. The Secretary-General of the United Nations shall provide the Committee with the necessary means, staff and facilities for the effective performance of its functions. The Secretary-General of the United Nations shall convene the initial meeting of the Committee.
8. The members of the Committee shall be entitled to the facilities, privileges and immunities of experts on mission for the United Nations, as laid down in the relevant sections of the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations.
9. Each State Party shall cooperate with the Committee and assist its members in the fulfilment of their mandate, to the extent of the Committee's functions that the State Party has accepted.

Article 27

A Conference of the States Parties will take place at the earliest four years and at the latest six years following the entry into force of this Convention to evaluate the functioning of the Committee and to decide, in accordance with the procedure described in article 44, paragraph 2, whether it is appropriate to transfer to another body — without excluding any possibility — the monitoring of this Convention, in accordance with the functions defined in articles 28 to 36.

Article 28

1. In the framework of the competencies granted by this Convention, the Committee shall cooperate with all relevant organs, offices and specialized agencies and funds of the United Nations, with the treaty bodies instituted by international instruments, with the special procedures of the United Nations and with the relevant regional intergovernmental organizations or bodies, as well as with all relevant State institutions, agencies or offices working towards the protection of all persons against enforced disappearances.
2. As it discharges its mandate, the Committee shall consult other treaty bodies instituted by relevant international human rights instruments, in particular the Human Rights Committee instituted by the International Covenant on Civil and Political Rights, with a view to ensuring the consistency of their respective observations and recommendations.

Article 29

1. Each State Party shall submit to the Committee, through the Secretary-General of the United Nations, a report on the measures taken to give effect to its obligations under this Convention, within two years after the entry into force of this Convention for the State Party concerned.

၆။ ကော်မတီသည် ကိုယ်ပိုင်လုပ်ထုံးလုပ်နည်း စည်းမျဉ်းများကို ရေးဆွဲရမည်။

၇။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကော်မတီ၏ အလုပ်တာဝန်များကို ထိရောက်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့်နည်းလမ်းများ၊ ဝန်ထမ်းများနှင့် အထောက်အပံ့များကို ပေးအပ်ရမည်။ ကော်မတီ၏ ပထမအကြိမ်အစည်းအဝေးကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က ကျင်းပပေးရမည်။

၈။ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များသည် ကုလသမဂ္ဂ၏ ကင်းလွတ်ခွင့်နှင့် အထူးအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်၏ သက်ဆိုင်ရာဌာနချုပ်မှ ချမှတ်ထားသည့် ကုလသမဂ္ဂတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ကြသည့် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များရှိသည့် အထောက်အကူပစ္စည်းများ၊ အထူးအခွင့်အရေးနှင့် ကင်းလွတ်ခွင့်များကို ရရှိစေရမည်။

၉။ ဤစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် တစ်နိုင်ငံချင်းစီသည် စာချုပ်ဝင်များလက်ခံထားသည့် ကော်မတီ၏လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ တာဝန်များ ပြည့်ဝစွာထမ်းဆောင်နိုင်ရန် ကူညီပေးခြင်း၊ ကော်မတီနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းများ ပြုရမည်။

အပိုဒ် (၂၇)

ကော်မတီ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို အကဲဖြတ်ရန်နှင့် အပိုဒ် ၂၈ မှ ၃၆ ထိ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသော လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့်အညီ မည်သည့်ဖြစ်နိုင်ခြေမျှ ဖယ်ထုတ်ခြင်းမပြုဘဲ အပိုဒ် ၄၄ ၏ စာပိုဒ် ၂ တွင် ဖော်ပြထားသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရ သဘောတူစာချုပ် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းကို သင့်လျော်သည့် အခြားအဖွဲ့သို့ လွှဲအပ်သင့်/မသင့် ဆုံးဖြတ်ရန် တို့အတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ညီလာခံတစ်ရပ်ကို သဘောတူစာချုပ်အာဏာသက်ဝင်ပြီး အစောဆုံး (၄) နှစ်မှ နောက်အကျဆုံး (၆) နှစ်အတွင်း ကျင်းပရမည်။

အပိုဒ် (၂၈)

၁။ ကော်မတီသည် လူများအား လက်စပျောက်ခံရခြင်းမှ ကာကွယ်ပေးရန် ရှေးရှုသည့်လုပ်ငန်းများကို ကုလသမဂ္ဂ၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ကုလသမဂ္ဂ၏ အထူးအေဂျင်စီများ၊ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့များ၊ သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့များနှင့် ရုံးများ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စာချုပ်များအရ တည်ထောင်ထားသော စာချုပ်အဖွဲ့များ၊ သက်ဆိုင်သည့် ဒေသဆိုင်ရာ အစိုးရအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံများ၏ သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၊ အေဂျင်စီများ၊ ရုံးများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းကို ဤသဘောတူစာချုပ်၏ ခွင့်ပြုထားသည့် အခွင့်အာဏာမူဘောင်အတွင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂။ ကော်မတီသည် ၎င်း၏လေ့လာချက်များ၊ သုံးသပ်အကြံပြုချက်များသည် ၎င်းဆောင်ရွက်နေသည့် အခွင့်အာဏာများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိကြောင်း သေချာစေရန်အမြင်ဖြင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးစာချုပ်များအရ ဖွဲ့စည်းထားသော စာချုပ်အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့များ အထူးသဖြင့် ပြည်သူ့အရေးနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်အရ တည်ထောင်ထားသော လူ့အခွင့်အရေးကော်မတီ စသည်တို့နှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ရမည်။

အပိုဒ် (၂၉)

၁။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံချင်းစီသည် ဤသဘောတူစာချုပ်၏ တာဝန်ဝတ္တရားများအရဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာများကို ဤ သဘောတူစာချုပ်အတည်ပြု အသက်ဝင်ပြီးနောက် (၂) နှစ်အတွင်း ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှတစ်ဆင့် ကော်မတီသို့ တင်သွင်းရမည် ဖြစ်သည်။

2. The Secretary-General of the United Nations shall make this report available to all States Parties.
3. Each report shall be considered by the Committee, which shall issue such comments, observations or recommendations as it may deem appropriate. The comments, observations or recommendations shall be communicated to the State Party concerned, which may respond to them, on its own initiative or at the request of the Committee.
4. The Committee may also request States Parties to provide additional information on the implementation of this Convention.

Article 30

1. A request that a disappeared person should be sought and found may be submitted to the Committee, as a matter of urgency, by relatives of the disappeared person or their legal representatives, their counsel or any person authorized by them, as well as by any other person having a legitimate interest.
2. If the Committee considers that a request for urgent action submitted in pursuance of paragraph 1 of this article:
  - (a) Is not manifestly unfounded;
  - (b) Does not constitute an abuse of the right of submission of such requests;
  - (c) Has already been duly presented to the competent bodies of the State Party concerned, such as those authorized to undertake investigations, where such a possibility exists; and
  - (d) Is not incompatible with the provisions of this Convention;
  - (e) The same matter is not being examined under another procedure of international investigation or settlement of the same nature; it shall request the State Party concerned to provide it with information on the situation of the persons sought, within a time limit set by the Committee.
3. In the light of the information provided by the State Party concerned in accordance with paragraph 2 of this article, the Committee may transmit recommendations to the State Party, including a request that the State Party should take all the necessary measures, including interim measures, to locate and protect the person concerned in accordance with this Convention and to inform the Committee, within a specified period of time, of measures taken, taking into account the urgency of the situation. The Committee shall inform the person submitting the urgent action request of its recommendations and of the information provided to it by the State as it becomes available.
4. The Committee shall continue its efforts to work with the State Party concerned for as long as the fate of the person sought remains unresolved. The person presenting the request shall be kept informed.

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ထိုအစီရင်ခံစာကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံးရရှိအောင် လုပ်ဆောင် ရမည်။

၃။ ကော်မတီသည် မှတ်ချက်များ၊ လေ့လာချက်များ သို့မဟုတ် အကြံပြုချက်များ သင့်လျော်သလို ထုတ်ပြန်ပြီး အစီ ရင်ခံစာတစ်စောင်ချင်းကို စဉ်းစားသုံးသပ်မှု ပြုရမည်။ အဆိုပါမှတ်ချက်များ၊ လေ့လာချက်များ သို့မဟုတ် အကြံပြုချက်များကို သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံသို့ ဆက်သွယ်ပေးပို့ရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုအချက်များအပေါ် နိုင်ငံက ၎င်း၏ကိုယ်တိုင်စတင်မှုဖြင့် သို့မဟုတ် ကော်မတီ၏တောင်းဆိုမှုဖြင့် တုံ့ပြန်နိုင်သည်။

၄။ ကော်မတီသည် ဤသဘောတူစာချုပ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံမှ ဖြည့်စွက်အချက်အလက်များကိုလည်း တောင်းခံနိုင်သည်။

အပိုဒ် (၃၀)

၁။ လက်စပျောက်ခြင်းခံရသူ၏ ဆွေမျိုးများ၊ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ဥပဒေအရ ကိုယ်စားဆောင်ရွက်သူများ၊ ၎င်းတို့၏ ရှေးနေများ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့ အခွင့်အာဏာလွှဲအပ်ထားသူတစ်ဦးဦး၊ တရားဝင်အကျိုးစီးပွားစပ်ဆိုင်သူတို့က လက်စပျောက် ခြင်းခံရသူကို ရှာဖွေပေးရန် အရေးပေါ်တောင်းဆိုမှုကို ကော်မတီထံတင်ပြနိုင်သည်။

၂။ ကော်မတီသည် ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် ၁ နှင့်အညီ အရေးပေါ်အခြေအနေဖြင့် တင်ပြလာသော တောင်းဆိုချက်တစ်ရပ် ကို ဆင်ခြင်စဉ်းစားသည့်အခါ-

- (က) ကောလာဟလဖြစ်ကြောင်း မထင်ရှားခြင်း၊
- (ခ) တောင်းဆိုချက်များတင်ပြခြင်းကို အလွဲသုံးစားမပြုထားခြင်း၊
- (ဂ) သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ အခွင့်အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်း၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုနိုင်သော အာဏာ ပိုင်အဖွဲ့အစည်းများသို့ သင့်လျော်စွာ တင်ပြထားပြီးဖြစ်ခြင်း၊
- (ဃ) ဤ သဘောတူစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မကိုက်ညီမှု မရှိခြင်း။
- (င) တူညီသောကိစ္စရပ်ကို သဘောသဘာဝတူညီသော ဖြေရှင်းမှု သို့မဟုတ် အခြားသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးနည်းလမ်းများအရ စစ်ဆေးနေဆဲမဟုတ်ခြင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကို ရှာဖွေနေသည့် ပုဂ္ဂိုလ်၏သတင်းအချက်အလက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပံ့ပိုးပေးရန် ကော်မတီ၏အချိန်ကာလ ကန့်သတ်ချက်အတွင်း တောင်းဆိုရမည်။

၃။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် ၂ နှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက သတင်းအချက်အလက် ပံ့ပိုးပေးသည့်အခါ ကော်မတီသည် အရေးပေါ်အခြေအနေဖြစ်ကြောင်းကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ စီမံဆောင်ရွက်နေမှုများကို သတ်မှတ်အချိန် ကာလအတွင်း ကော်မတီသို့အကြောင်းကြား၍ ဤသဘောတူစာချုပ်အရ သက်ဆိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များကို ကာကွယ်ပေးရန်နှင့် ရှာဖွေရန် ယာယီနည်းလမ်းအပေါ်အဝင် လိုအပ်သောနည်းလမ်းများအားလုံးဖြင့် ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း အကြံပြုချက်ကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသို့ ပေးပို့နိုင်သည်။ ကော်မတီသည် ၎င်း၏အကြံပြုချက်များနှင့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ပေးပို့လာသော ရရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို အရေးပေါ်ဆောင်ရွက်မှုပြုရန် တင်ပြတောင်းဆိုခဲ့သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပေးရမည်။

၄။ ကော်မတီသည် ရှာဖွေနေသူ၏ ကံကြမ္မာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မဖြေရှင်းနိုင်သေးသမျှ သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် လုပ်ငန်းများ ဆက်လက်ပူးပေါင်းအားထုတ် ဆောင်ရွက်ရမည်။ တောင်းဆိုချက်တင်ပြခဲ့သူကိုလည်း အဆက်မပြတ် အကြောင်း ကြားရမည်။

Article 31

1. A State Party may at the time of ratification of this Convention or at any time afterwards declare that it recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications from or on behalf of individuals subject to its jurisdiction claiming to be victims of a violation by this State Party of provisions of this Convention. The Committee shall not admit any communication concerning a State Party which has not made such a declaration.

2. The Committee shall consider a communication inadmissible where:

- (a) The communication is anonymous;
- (b) The communication constitutes an abuse of the right of submission of such communications or is incompatible with the provisions of this Convention;
- (c) The same matter is being examined under another procedure of international investigation or settlement of the same nature; or where
- (d) All effective available domestic remedies have not been exhausted. This rule shall not apply where the application of the remedies is unreasonably prolonged.

3. If the Committee considers that the communication meets the requirements set out in paragraph 2 of this article, it shall transmit the communication to the State Party concerned, requesting it to provide observations and comments within a time limit set by the Committee.

4. At any time after the receipt of a communication and before a determination on the merits has been reached, the Committee may transmit to the State Party concerned for its urgent consideration a request that the State Party will take such interim measures as may be necessary to avoid possible irreparable damage to the victims of the alleged violation. Where the Committee exercises its discretion, this does not imply a determination on admissibility or on the merits of the communication.

5. The Committee shall hold closed meetings when examining communications under the present article. It shall inform the author of a communication of the responses provided by the State Party concerned. When the Committee decides to finalize the procedure, it shall communicate its views to the State Party and to the author of the communication.

Article 32

A State Party to this Convention may at any time declare that it recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications in which a State Party claims that another State Party is not fulfilling its obligations under this Convention. The Committee shall not receive communications concerning a State Party which has not made such a declaration, nor communications from a State Party which has not made such a declaration.

အပိုဒ် (၃၁)

၁။ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် သဘောတူစာချုပ်ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအား ထိုအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက ချိုးဖောက်သည့်အတွက် ၎င်း၏စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းရှိ ချိုးဖောက်ခံရသူ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းစီကသော် လည်းကောင်း၊ ကိုယ်စားသော်လည်းကောင်း တိုင်ကြားလာသည့် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များအပေါ် ကော်မတီကလက်ခံစိစစ်သည့် အခွင့်အာဏာရှိမှုကို အသိအမှတ်ပြုကြောင်း ဤသဘောတူစာချုပ် အတည်ပြုသည့်အချိန် သို့မဟုတ် နောက်ပိုင်း မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ကြေညာနိုင်သည်။ ကော်မတီသည် ယင်းကဲ့သို့သော ကြေညာမှုပြုထားခြင်းမရှိသည့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့်သက်ဆိုင်သော မည်သည့်သတင်းပို့ တိုင်ကြားချက်ကိုမျှ လက်ခံခြင်းမရှိရ။

- ၂။ ကော်မတီသည် အောက်ပါအခြေအနေတို့တွင် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကို လက်မခံနိုင်ဟု သတ်မှတ်ရမည်။
  - (က) သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်တွင် တိုင်ကြားသူအမည် ဖော်ပြထားမှုမရှိခြင်း၊
  - (ခ) သတင်းပို့တိုင်တန်းရာတွင် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက် တင်သွင်းပိုင်ခွင့်ကို အလွဲသုံးစားပြုထားခြင်း၊ သို့မဟုတ် ဤ သဘောတူစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မကိုက်ညီခြင်း၊
  - (ဂ) တူညီသောကိစ္စရပ်ကို သဘောတူညီသောဖြေရှင်းမှု သို့မဟုတ် အခြားသောအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးနည်းလမ်းများအရ စစ်ဆေးနေခြင်း၊
  - (ဃ) ထိရောက်သော ပြည်တွင်းကုစားအရေးယူရန် နည်းလမ်းများအားလုံးကို ရှာဖွေအသုံးပြုမှု မပြုရသေးခြင်း။ သို့ရာတွင် ကုစားအရေးယူမှုများဆောင်ရွက်ခြင်းသည် မလျော်ကန်စွာ ကြန့်ကြာနေလျှင် ဤပြဋ္ဌာန်းချက် သက်ရောက်ခြင်းမရှိစေရ။

၃။ ကော်မတီသည် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်မှာ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် ၂ တွင် ဖော်ပြထားသည့် လိုအပ်ချက်များအရ ကိုက်ညီမှုရှိသည်ဟု ထင်မြင်လျှင် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသို့ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကို လွှဲပြောင်းပေးပို့ရမည်ဖြစ်ပြီး ကော်မတီက သတ်မှတ်ပေးသည့်အချိန်ကာလအတွင်း လေ့လာချက်များနှင့် မှတ်ချက်များကိုပါ ပံ့ပိုးပေးရန်တောင်းဆိုရမည်။

၄။ ကော်မတီသည် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက် လက်ခံရရှိပြီး မည်သည့်အချိန်တွင်မဆိုနှင့် အဆိုးအကောင်းရလဒ်တစ်စုံတစ်ရာကို မဆုံးဖြတ်မိစွပ်စွဲထားသော ချိုးဖောက်မှုများကြောင့် နစ်နာသူအပေါ်တွင် ပြင်၍မရနိုင်သော ထိခိုက်မှုမကျရောက်စေရန် အရေးပေါ်စဉ်းစားသုံးသပ်ချက်နှင့် လိုအပ်သောယာယီနည်းလမ်းများ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်ဖြစ်ကြောင်း စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံသို့ တောင်းဆိုချက်ကို ပေးပို့ရမည်။ ကော်မတီ၏ ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ကျင့်သုံးမှုသည် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ကို ခွင့်ပြုကြောင်း သို့မဟုတ် အကောင်းအဆိုးရလဒ်ကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ညွှန်ပြခြင်းမဖြစ်စေရ။

၅။ ကော်မတီသည် ဤအပိုဒ်အရ သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို စစ်ဆေးသည့်အခါ တံခါးပိတ်အစည်းအဝေးများ ကျင်းပရမည်။ သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံထံမှ တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းချက်များကို သတင်းပို့တိုင်တန်းချက် ပေးပို့သူထံအကြောင်း ကြားရမည်။ ကော်မတီသည် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအပြီးသတ်ရန် ဆုံးဖြတ်သည့်အခါ ၎င်း၏အမြင်များကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်ပေးပို့သူထံ ဆက်သွယ်အကြောင်းကြားရမည်။

အပိုဒ် (၃၂)

ဤ သဘောတူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် တစ်နိုင်ငံသည် ထိုသဘောတူစာချုပ်ပါ တာဝန်ဝတ္တရားများအား အခြားအဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံက ဖြည့်ဆည်းရန် ပျက်ကွက်မှုအတွက် တိုင်တန်းခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သော သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များအပေါ် ကော်မတီ၏ လက်ခံစိစစ်မှု အခွင့်အာဏာကို အသိအမှတ်ပြုကြောင်း အချိန်မရွေးကြေညာနိုင်သည်။ ကော်မတီသည် ထိုသို့ကြေညာမှု ပြုမထားသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမှတင်သွင်းသည့် သို့မဟုတ် ထိုနိုင်ငံနှင့်သက်ဆိုင်သည့် သတင်းပို့တိုင်တန်းချက်များကို လက်ခံခြင်း မရှိစေရ။

Article 33

1. If the Committee receives reliable information indicating that a State Party is seriously violating the provisions of this Convention, it may, after consultation with the State Party concerned, request one or more of its members to undertake a visit and report back to it without delay.
2. The Committee shall notify the State Party concerned, in writing, of its intention to organize a visit, indicating the composition of the delegation and the purpose of the visit. The State Party shall answer the Committee within a reasonable time.
3. Upon a substantiated request by the State Party, the Committee may decide to postpone or cancel its visit.
4. If the State Party agrees to the visit, the Committee and the State Party concerned shall work together to define the modalities of the visit and the State Party shall provide the Committee with all the facilities needed for the successful completion of the visit.
5. Following its visit, the Committee shall communicate to the State Party concerned its observations and recommendations.

Article 34

If the Committee receives information which appears to it to contain well-founded indications that enforced disappearance is being practised on a widespread or systematic basis in the territory under the jurisdiction of a State Party, it may, after seeking from the State Party concerned all relevant information on the situation, urgently bring the matter to the attention of the General Assembly of the United Nations, through the Secretary-General of the United Nations.

Article 35

1. The Committee shall have competence solely in respect of enforced disappearances which commenced after the entry into force of this Convention.
2. If a State becomes a party to this Convention after its entry into force, the obligations of that State vis-à-vis the Committee shall relate only to enforced disappearances which commenced after the entry into force of this Convention for the State concerned.

Article 36

1. The Committee shall submit an annual report on its activities under this Convention to the States Parties and to the General Assembly of the United Nations.

အပိုဒ် (၃၃)

၁။ ကော်မတီသည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံက ဤသဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အပြင်းအထန်ချိုးဖောက်နေကြောင်း ယုံကြည်နိုင်လောက်သည့် သတင်းအချက်အလက်ရရှိလျှင် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ပြီးနောက် (၁) ဦး သို့မဟုတ် (၁) ဦးထက်ပိုသော ကော်မတီဝင်အဖွဲ့ဝင်များကို သွားရောက်လေ့လာစေ၍ နှောင့်နှေးမှုမရှိဘဲ အစီရင်ခံစာ ပြန်လည်တင်ပြရန် တောင်းဆိုမှုပြုရမည်။

၂။ ကော်မတီသည် လေ့လာရေးခရီးတွင်ပါဝင်မည့် ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် လေ့လာရေးခရီး၏ ရည်ရွယ်ချက်တို့ပါဝင်သည့်ခရီးအတွက် စီစဉ်ရန် ရည်ရွယ်ချက်များကို သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်ထံ စာဖြင့် ရေးသားအကြောင်းကြားရမည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအနေဖြင့် သင့်တော်သည့်အချိန်အတွင်း ကော်မတီသို့ အကြောင်းပြန်ကြားရမည်။

၃။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက တင်ပြလာသော ကျိုးကြောင်းခိုင်လုံသည့် တောင်းဆိုချက်ပေါ်မူတည်၍ ကော်မတီသည် ခရီးစဉ်ကိုဖျက်သိမ်းခြင်း သို့မဟုတ် ရွှေ့ဆိုင်းခြင်းပြုရန် ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။

၄။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက ခရီးစဉ်ကိုသဘောတူလျှင် သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံနှင့် ကော်မတီတို့သည် ခရီးစဉ်အတွက် နည်းလမ်းများရှာဖွေရန် အတူတကွလုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်ပြီး အဆိုပါခရီးစဉ် အောင်မြင်စွာပြီးမြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သောပံ့ပိုးမှုများကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံက ကော်မတီသို့ ပံ့ပိုးပေးရမည်။

၅။ ကော်မတီသည် ခရီးစဉ်ပြီးဆုံးပြီးနောက် ၎င်း၏လေ့လာတွေ့ရှိချက်များနှင့် သုံးသပ်အကြံပြုချက်များကို သက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသို့ ပေးပို့ရမည်။

အပိုဒ် (၃၄)

ကော်မတီသည် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အတွင်းရှိနယ်မြေတွင် လက်စပျောက်ခံရခြင်း အမှုကို စနစ်တကျနှင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ကျင့်သုံးလျက်ရှိကြောင်း ခိုင်လုံသောဖော်ပြချက်များပါရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို လက်ခံရရှိပါက သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံထံမှ အဆိုပါအခြေအနေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်အားလုံးကို ရှာဖွေပြီးနောက် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံသို့ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်မှ တဆင့် ဤကိစ္စရပ်ကို အရေးပေါ်တင်သွင်းရမည်။

အပိုဒ် (၃၅)

၁။ လက်စပျောက်ခံရခြင်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကော်မတီ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာသည် ဤသဘောတူစာချုပ် အာဏာသက်ဝင်ပြီးနောက် အပြည့်အဝစတင်ရမည်။

၂။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် သဘောတူစာချုပ်အာဏာသက်ဝင်ပြီးမှ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာလျှင် အဆိုပါနိုင်ငံ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံက သဘောတူစာချုပ်ကို အတည်ပြုပြီးနောက်မှ စတင်သည့် လက်စပျောက်ခြင်းခံရမှုများသည်သာ ကော်မတီနှင့်သက်ဆိုင်ရမည်။

အပိုဒ် (၃၆)

၁။ ကော်မတီသည် ဤ သဘောတူစာချုပ်အရ ၎င်း၏ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် တစ်နှစ်တာနှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာတစ်စောင်ကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံသို့ တင်သွင်းရမည်။

2. Before an observation on a State Party is published in the annual report, the State Party concerned shall be informed in advance and shall be given reasonable time to answer. This State Party may request the publication of its comments or observations in the report.

PART III

Article 37

Nothing in this Convention shall affect any provisions which are more conducive to the protection of all persons from enforced disappearance and which may be contained in:

- (a) The law of a State Party;
- (b) International law in force for that State.

Article 38

1. This Convention is open for signature by all Member States of the United Nations.
2. This Convention is subject to ratification by all Member States of the United Nations. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
3. This Convention is open to accession by all Member States of the United Nations. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General.

Article 39

1. This Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession.
2. For each State ratifying or acceding to this Convention after the deposit of the twentieth instrument of ratification or accession, this Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of the deposit of that State's instrument of ratification or accession.

Article 40

The Secretary-General of the United Nations shall notify all States Members of the United Nations and all States which have signed or acceded to this Convention of the following:

- (a) Signatures, ratifications and accessions under article 38;
- (b) The date of entry into force of this Convention under article 39.

၂။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအပေါ် လေ့လာထားသည့်အချက်များကို နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းမဖော် ပြမီ အဆိုပါသက်ဆိုင်ရာစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံကို ကြိုတင်အသိပေး အကြောင်းကြား၍ အဖြေများ ဖြေကြားပေးရန် သင့်တော်သည့် အချိန်ကာလတစ်ခုပေးရမည်။ ထိုစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသည် အစီရင်ခံစာတွင် ၎င်း၏လေ့လာချက်များနှင့် မှတ်ချက်များထည့်သွင်း ပေးရန် တောင်းဆိုနိုင်သည်။

အပိုင်း (၃)

အပိုဒ် (၃၇)

ဤ သဘောတူစာချုပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် လူသားများကို လက်စဖျောက်ခံခြင်းမှ ပိုမိုအကာအကွယ်ပေးရန် ပေါ်ပေါက်လာသည့် မည်သည့်ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ခုခုကိုမျှ ထိခိုက်စေခြင်းမရှိစေရ။ ၎င်းတို့မှာ-

- (က) အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ ဥပဒေ၊
- (ခ) ထိုအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတွင် အာဏာတည်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေ။

အပိုဒ် (၃၈)

၁။ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အားလုံးသည် ဤသဘောတူစာချုပ်တွင် ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်သည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အားလုံးက ဤသဘောတူစာချုပ်ကို အတည်ပြုရန်လိုအပ်သည်။ အတည်ပြုစာရွက် စာတမ်းများကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ တင်သွင်းအပ်နှံရမည်။

၃။ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အားလုံးသည် ဤသဘောတူစာချုပ်ကို နောက်မှ ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်သည်။ နောက်မှ ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် စာရွက်စာတမ်းများကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အပ်နှံခြင်းဖြင့် နောက်မှ ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း သက်ရောက်မှုရှိရမည်။

အပိုဒ် (၃၉)

၁။ ဤ သဘောတူစာချုပ်သည် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ (၂၀) ခုမြောက် အတည်ပြုပါဝင်ကြောင်း စာလွှာ သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်ကြောင်းစာလွှာပေးပို့ပြီး ရက်ပေါင်း (၃၀) ပြည့်မြောက်သည့်နေ့တွင် အာဏာသက်ဝင်ရမည်။

၂။ (၂၀)ခုမြောက်အတည်ပြုပါဝင်ကြောင်းစာလွှာ သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်ကြောင်းစာလွှာပေးပို့အပ်နှံပြီးနောက်ပိုင်းမှ ဤ သဘောတူစာချုပ်ကို အတည်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်ခြင်းပြုသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံစီအတွက် ၎င်းတို့၏အတည်ပြု ပါဝင်ကြောင်းစာလွှာ သို့မဟုတ် နောက်မှပါဝင်ကြောင်းစာလွှာ ပေးပို့အပ်နှံသည့်ရက်မှ ရက်ပေါင်း (၃၀) ပြည့်သည့်ရက်တွင် ဤ သဘောတူစာချုပ် အာဏာတည်ရမည်။

အပိုဒ် (၄၀)

ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် အောက်ပါအကြောင်းအရာများကို ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အားလုံးနှင့် ဤသဘောတူစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် (သို့မဟုတ်) နောက်မှအတည်ပြုပါဝင်သည့် နိုင်ငံများအား အကြောင်းကြားရမည်-

- (က) အပိုဒ် (၃၈) အရ လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းများ အတည်ပြုခြင်းများနှင့် နောက်မှပါဝင်ခြင်းများ။
- (ခ) အပိုဒ် (၃၉) အရ ဤ သဘောတူစာချုပ် စတင်အာဏာတည်သည့်နေ့။

Article 41

The provisions of this Convention shall apply to all parts of federal States without any limitations or exceptions.

Article 42

1. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Convention which cannot be settled through negotiation or by the procedures expressly provided for in this Convention shall, at the request of one of them, be submitted to arbitration. If within six months from the date of the request for arbitration the Parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those Parties may refer the dispute to the International Court of Justice by request in conformity with the Statute of the Court.

2. A State may, at the time of signature or ratification of this Convention or accession thereto, declare that it does not consider itself bound by paragraph 1 of this article. The other States Parties shall not be bound by paragraph 1 of this article with respect to any State Party having made such a declaration.

3. Any State Party having made a declaration in accordance with the provisions of paragraph 2 of this article may at any time withdraw this declaration by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 43

This Convention is without prejudice to the provisions of international humanitarian law, including the obligations of the High Contracting Parties to the four Geneva Conventions of 12 August 1949 and the two Additional Protocols thereto of 8 June 1977, or to the opportunity available to any State Party to authorize the International Committee of the Red Cross to visit places of detention in situations not covered by international humanitarian law.

Article 44

1. Any State Party to this Convention may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate the proposed amendment to the States Parties to this Convention with a request that they indicate whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposal. In the event that within four months from the date of such communication at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations.

အပိုဒ် (၄၁)

ဤသဘောတူစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအား ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံအသီးသီး၏ ဒေသအားလုံးတို့တွင် အကန့်အသတ် မရှိ ခြွင်းချက်မရှိ ကျင့်သုံးရမည်။

အပိုဒ် (၄၂)

၁။ နှစ်ဦး သို့မဟုတ် နှစ်ဦးထက်ပိုသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား ဤသဘောတူစာချုပ်ကို ကျင့်သုံးခြင်း သို့မဟုတ် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်းမှ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အငြင်းပွားမှုတစ်စုံတစ်ရာကို စေ့စပ်ဆွေးနွေးခြင်း သို့မဟုတ် ဤသဘောတူစာချုပ် တွင် အတိအလင်းဖော်ပြထားသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရ ဖြေရှင်းခြင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်၍မရပါက အငြင်းပွားသူများမှ တစ်ဦး ၏တောင်းဆိုချက်ဖြင့် အနုညာတစ်ရပ်ခံယူခြင်းကို တင်သွင်းဆောင်ရွက်ရမည်။ အနုညာတစ်ရပ်ခံယူခြင်းကို တောင်းဆိုမှုပြု သည့်နေ့မှ (၆) လအတွင်း အနုညာတစ်ရပ်ခံယူခြင်းအဖွဲ့အစည်း၌ သဘောတူညီမှုမရပါက အငြင်းပွားသူစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် များမှ တစ်ဦးဦးသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာတရားရုံးသို့ အဆိုပါအငြင်းပွားမှုကို တရားရုံး၏ဥပဒေနှင့်အညီ လွှဲအပ်နိုင်သည်။

၂။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် ဤသဘောတူစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း၊ အတည်ပြုပါဝင်ခြင်း သို့မဟုတ် နောက်မှလက် မှတ်ရေးထိုးပါဝင်ခြင်းပြုသည့် အချိန်တွင် ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) အရ တာဝန်ရှိမှုအား ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမပြုကြောင်းကို ကြေညာနိုင်သည်။ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံက ထိုကဲ့သို့ ကြေညာချက်တစ်ရပ်ပြုလုပ်ခြင်းသည် ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) အရ အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသို့ တာဝန်ရှိခြင်း မဖြစ်စေရ။

၃။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၂) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ကြေညာချက်တစ်ရပ် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ကုလ သမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ အကြောင်းကြားစာပေးပို့၍ မည်သည့်အချိန်မဆို အဆိုပါကြေညာချက်အား ရုပ်သိမ်း နိုင်သည်။

အပိုဒ် (၄၃)

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဥပဒေနှင့် အကျိုးမဝင်သည့် ထိန်းသိမ်းထားရှိမှုနေရာများကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကြက်ခြေနီကော်မတီက သွားရောက်နိုင်ရန် ခွင့်ပြုပေးနိုင်သည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ အခွင့်အရေးကို ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် ဂျီနီဗာကွန်ဗင်းရှင်းလေးခုနှင့် ၁၉၇၇ ခုနှစ် ဇွန်လ ၈ ရက်နေ့တွင် ပြဋ္ဌာန်း ခဲ့သည့် နောက်ဆက်တွဲသဘောတူစာချုပ်နှစ်ခုတို့၏ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားများအပါအဝင် အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဥပဒေဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို မထိခိုက်စေဘဲ ရရှိစေရမည်။

အပိုဒ် (၄၄)

၁။ ဤ သဘောတူစာချုပ်၏ မည်သည့်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဆို သဘောတူစာချုပ်ကိုပြင်ဆင်ရန် အဆိုပြုချက်တစ်ရပ်ပြုခြင်း နှင့် ၎င်းကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံ တင်သွင်းခြင်းပြုနိုင်သည်။ ယင်းအပေါ် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်း ရေးမှူးချုပ်က သဘောတူစာချုပ်၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထံ ဆက်သွယ်ပြီး အဆိုပါအဆိုပြုချက်ကို စဉ်းစားသုံးသပ်ရန်နှင့် ဆန္ဒမဲ ပေးရန်အတွက် အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကျင်းပရန် ရှိ/မရှိ အကြောင်းပြန်ကြားပေးရန် တောင်းခံရမည်။ ထိုသို့ဆက်သွယ်သည့် ရက်မှ (၄) လအတွင်း စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ၏ အနည်းဆုံးသုံးပုံတစ်ပုံက အစည်းအဝေးကျင်းပရန် ဆန္ဒရှိလျှင် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကုလသမဂ္ဂ၏ ကမကထပြုမှုဖြင့် အစည်းအဝေးကိုကျင်းပရမည်။

2. Any amendment adopted by a majority of two thirds of the States Parties present and voting at the conference shall be submitted by the Secretary-General of the United Nations to all the States Parties for acceptance.
3. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force when two thirds of the States Parties to this Convention have accepted it in accordance with their respective constitutional processes.
4. When amendments enter into force, they shall be binding on those States Parties which have accepted them, other States Parties still being bound by the provisions of this Convention and any earlier amendment which they have accepted.

Article 45

1. This Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of this Convention to all States referred to in article 38.

၂။ အစည်းအဝေးတွင် တက်ရောက်လာသည့် စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအများစု၏ သုံးပုံနှစ်ပုံက ဆန္ဒမဲပေး၍ ချမှတ်ခဲ့သည့် ပြင်ဆင်ချက်တစ်စုံတစ်ရာကို စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံးက လက်ခံပေးရန်အတွက် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်က တင်ပြရမည်။

၃။ ဤအပိုဒ်၏ စာပိုဒ် (၁) နှင့်အညီ ချမှတ်ခဲ့သည့် ပြင်ဆင်ချက်တစ်ရပ်သည် ဤ သဘောတူစာချုပ်၏အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ သုံးပုံနှစ်ပုံက ၎င်းတို့၏သက်ဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ လက်ခံပြီးသည့်အချိန်တွင် အာဏာတည်ရမည်။

၄။ ပြင်ဆင်ချက်များ အာဏာတည်သည့်အခါ ပြင်ဆင်ချက်များကိုလက်ခံကြသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိပြီး အခြားအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ၎င်းတို့လက်ခံပြီးဖြစ်သော ယခင်ပြင်ဆင်ချက်တစ်စုံတစ်ရာနှင့် သဘောတူစာချုပ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆက်လက်လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိသည်။

အပိုဒ် (၄၅)

၁။ ဤ သဘောတူစာချုပ်ကို အာရေဗီ၊ တရုတ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှား နှင့် စပိန် ဘာသာများဖြင့် ရေးသားထားသော စာသားများသည် တူညီသောစစ်မှန်သည့် မူရင်းခွဲများဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ထံတွင်အပ်နှံ ထားရှိရမည်။

၂။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် မှန်ကန်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ်ရေးထိုးထားသော ဤသဘောတူစာချုပ်၏ တရားဝင်မိတ္တူများကို အပိုဒ် (၃၈) တွင် ရည်ညွှန်းသော စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအားလုံးထံသို့ ပေးပို့ရမည်။

This book is translated and printed with the support of the
Denmark-Myanmar Programme on Rule of Law and Human Rights.
ဤစာအုပ်ကို ဒိန်းမတ်-မြန်မာ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေး စီမံကိန်းအစီအစဉ်ဖြင့်
ဘာသာပြန် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။